AZ ERDŐ XII-XIV. ÉVFOLYAM 1918-20

AZ ERDŐ

XII-XIV. ÉVFOLYAM

1918-20

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

AZ ERDŐ

erdészeti és vadászati szaklap, kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

1918. év. Megjelenik minden hónap 1-ső és 15-ik napján. XII. évfolyam.

Előfizetési ára egész évre 6 korona.

Szerkeszti: BALOGH ERNŐ m. kir. főerdőtanácsos.

Tulajdonos és kiadó
az
ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Ára: 3829.-

OEE Könyvtár
Áll.Ell. 2018

Szerkesztőség: Budapest, V., Zoltán-utcza 16. szám. (Telefon 84—92.)

Kiadóhivatal: Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. sz. (Telefon 37—22.)

BUDAPEST

1918

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

MAGYAR ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
1866

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

TARTALOM.

I. Szerzők.

	Oldal
Balogh Béla: Az erdészeti szakoktatás reformjához	99
Balogh Ernő: A járási erdészeti altisztek mozgalma	23
« « Az erdészeti szakoktatás reformjához	84
Bálint János: A járási erdészeti altisztek	110
« « A járási erdészeti altisztek mozgalmához adományozott költségekről számadás	32
« « Felhívás a járási erdészeti altisztekhez	47, 55, 62, 100
Bársony István: Ragadozók mérgezése	5
« « Egy agancsos krakéler	107
« « Természetismeret	86
Bászel Elek: A baromfiak edzéséről	87
« « A baromfiak helyes etetéséről	109
« « A baromfi és a téli hideg	8
« « A baromfi téli zöld eleségéről	100
« « A csibék hasmenése	47
« « A lágyhéjú tojásokról	42
« « A pulykahizlalásról	19
« « Baromfi-csemegék	76
Ferenczfi József: A kir. közalapítványi erdőőrök teendői	1, 13, 21, 29, 37, 45, 53, 61, 69, 81, 94
Festő Szabó Mihály: Az erdészeti szakoktatás reformjához	99
Hornik Károly: A nyárfa dugványozása	48
Horváth Gyula: Az erdészeti szakoktatás reformjához	98
Lelovits József: Az erdészeti szakoktatás reformjához	85
Maár Lajos: Az erdészeti szakoktatás reformjához	85
Mezey Rezső: A «Sirex Gigas» merénylete	7
Tibori János: Az erdőőrök és a drágaság	39

II. A szerző neve nélkül megjelent közlemények.

	Oldal
A járási erdészeti altisztek	110
A járási erdészeti altisztek anyagi helyzetének javítása	31
A járási erdészeti altisztek mozgalma	73
A kincstári erdészeti altisztek sérelmei	76
A kopár, futóhomokos és vízmosásos területeken alkalmazott erdőőrök véglegesítése	110
A nyári időszámítás	40
A rózsahegyi erdészeti tápintézet az 1917—18. tanévben	25
Az állami alkalmazottak újabb beszerzési előlege	62
Az állami alkalmazottak útiköltségszabályzatának részbeni módosítása	75
Az állami nyugdíjasok háborús segélye	33
Az állami, vármegyei és egyéb közszolgálati alkalmazottak rendkívüli segélye	32
Az erdészeti szakoktatás reformja	107
«Az Erdő» 1917. évi jövedelme	62, 72
Az «Országos Erdészeti Egyesület» 1917. évi közgyülése	40
Az Orsz. Erd. Egy. felterjesztése a járási erdészeti altisztek érdekében	8
Bartóky József dr. államtitkár nyugalomba vonulása	39
Ehető fecskefészek szedése	40
Előfizetési díjak nyugtázása	88
Füstnélküli lőporral belőtt fegyverek jelzése	10, 18, 26, 34, 42, 49, 56, 66, 78, 89, 102, 111
Gyűjtsünk bükkmakkot	48
Halálozás	77
Hírek a hadbavonult kincstári erdőtisztekről	9, 17, 25, 33, 40, 48, 55, 63, 88, 101, 110
Hősi halál	16, 41, 55, 101
Irodalom: A czitromfű	41, 63
A fodormenta	55
Védekezés a ragadós állati betegségek ellen	48
Ká noki Bedő Albert dr. halála	9
Kitüntetés	93
Nyugdíjbiztosítás	41
Olvasóinkhoz	17
Ruházatbeszerzési segélyek	16, 110
Szerbia erdészete	54
Szörmeárak	48
Tájékoztatás és felhívás a köztisztviselők és altisztek országos kamarájának megszervezése ügyében	9, 110
Vadászok figyelmébe	105
Változások az erdészeti szolgálat köréből	16
	10, 17, 25, 34, 42, 49, 55, 65, 77, 89, 102, 111

III. Az «Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége» közleményei.

	Oldal
Az állami erdészeti altisztek anyagi helyzetének javítása érdekében	101
Értesítés	63
Felhívás	48
Tagsági díjak nyugtázása	63

IV. Hivatalos közlemények.

	Oldal
A biai vadőri szakiskolát végzett rokkantaknak vadőri jelvényekkel való ellátása és ezen szakiskola beszüntetése tárgyában	25
A nagy vad által okozott mezőgazdasági károk megtérítése tárgyában	110
A ragadozó és kártékony vadnak méreggel való irtásához adandó engedély	64
Az erdőkincstári vadászterületeken bárczaváltás alapján gyakorolható vadászatról	63
Az «erdőkincstár» kifejezés használatának mellőzése	41
Czéllövő fegyverek adómentessége	34
Erdőkár tárgyalásokra beidézett erdészeti személyzet útiilletménye	55

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Oldal

Erdősítési és csemetekerti célokra szükséges bükk- és tölgy vetőmakk adás-vétele ... 88
Fakitermelő üzemeknek burgonyával való ellátása ... 17
Felhívás csalángyűjtésre ... 64
Szabályrendelet, intézetekben létesített alapítványi helyek betöltése körüli eljárásról ... 41
Tengeriszár-szükséglet szállítása ... 17
Utazási kedvezmények tárgyában ... 9

V. Tárczák.

Bársony István: Emlékek ... 94
„ „ Orosz kucsma a messzelátóban ... 70

VI. Közérdekű szerkesztői üzenetek.

A fájdalmas tojásról ... 42
A lágyhéjú tojásokról ... 42
Államerdészeti altisztek várakozási ideje ... 10
Államkincstári erdészeti hivatalok ... 67
Állásáról lemondott állami alkalmazottnak újbóli szolgálatba lépése ... 26
Baromfikolera ... 78
Családi pótlék 16 évesnél idősebb gyermekek részére ... 49
Csiperkegomba tenyésztéséről ... 35
Czukor méhek etetésére ... 66
Dijnoki alkalmazást megelőző szolgálat beszámítása ... 42
Dugványozásról ... 26
Erdei kihágótól lefoglalt tárgyak ... 66

Oldal

Erdei kihágóval egyezségre lépés ... 66
Erdészeti altisztek fegyvereinek adómentessége ... 49
Erdészeti szakiskolai minősítés megszerezhetése ... 90
Erdőőr családi pótlékának esedékessége ... 90
Erdőőri minősítés ... 56
Erdőőri szakvizsgákról ... 18, 35, 42, 66
Famesteri minősítés ... 26
Fekete nyárfa dugványozása ... 26
Fekete nyárfa vetése ... 27
Gazdasági könyvek ... 18
Gyógynövénykereskedő czégek ... 11
Hadbavonultak polgári illetményei ... 18
Hatósági erdőtiszti esküről ... 19
Hivatalszolgák, vasúti arczképes igazolványa ... 89
Hullatott agancs értékesítése ... 78
Kincstári erdészeti altisztek áthelyezési költségei ... 19
Kincstári erdészeti altisztek legeltetési jogosultsága ... 66
Kincstári erdészeti altisztek várakozási ideje ... 10
Kincstári erdőlegények és segéderdőőrök javadalmazása 11
Kőris vetése ... 35
Községi erdőszolga fegyvere ... 90
Kullancsok eltávolítása ... 35
Létszám fölé helyezés ... 90
Libatenyésztési könyv ... 42
Méhek etetésére czukor ... 66
Műszaki segédszolgálatra alkalmas erdészeti altisztek ... 26
Nyugdíjba beszámítható szolgálati idő kezdete ... 35
Sózók felállítása ... 90
Tüzelő napló készítése ... 35
Várakozási idő államerdészeti altiszteknél ... 10

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XII. évfolyam. — 1—2. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1918. január 15.

Előfizetési ár:

Egész évre ... K 6.—
Fél évre ... K 3.—
Negyed évre ... K 1.50
Egyes szám ... K —.20

AZ ERDŐ

Szerkeszti:
BALOGH ERNŐ
m. kir. főerdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 20 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységgal számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czímén Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—22.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamácziók is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92.) intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő iróii tiszteletdijban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordittatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A kir. közalapitványi erdőőrök teendői. (Ferenczfi József.)
Ragadozók mérgezése. (Bársony István.)
A «Syrex Gigas» merénylete. (Mezey Rezső.)
Gazdasági tanácsadó: A baromfi és a téli hideg. (Bászel Elek.)
Különfélék: Az «Országos Erdészeti Egyesület» 1917. évi közgyülése. — Halálozás. — Irodalom. — Szőrme-árak.
Hivatalos közlemények: Utazási kedvezmények tárgyában. — Változások az erdészeti szolgálat köréből. — Előfizetési dija nyugtázása. — Szerkesztői üzenetek.

A kir. közalapitványi erdőőrök teendői.

Irta: *Ferenczfi József* kir. közalapitványi főerdőmérnök.

Bevezetés.

A kir. közalapoknál alkalmazott erdőőröket a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium nevezi ki. A kinevezésről a kinevezett nem közvetlenül értesül, hanem azon erdőgondnokság útján, a mely erdőgondnoksághoz őt a miniszteri rendelet beosztotta. Ebben az értesitésben az erdőgondnokság a kinevezési rendelet keltére és számára hivatkozva, felsorolja a kinevezett összes járandóságait. Ezen értesités adatai a kinevezettre fontossággal birnak s azért az értesités gondosan megőrzendő. Ezzel az értesitéssel a kinevezett az erdőgondnokságnál haladéktalanul jelentkezni tartozik, a mikor is az erdőgondnokság nyomban kiveszi a kinevezettől a szolgálati esküt. A szolgálati eskü letételével a kinevezett belépett a kir. közalapok szolgálatába. Az eskü letételének napjától számit polgári szolgálati ideje, attól kezdve élvezi járandóságát. Az eskü letételéről szóló bizonyitványt két példányban kell kiállitani; ezek közül az egyik példány az erdőőr tulajdonában marad. Ez a bizonyitvány rendkivüli fontossággal bir az erdőőrre, mert ezzel igazolja szolgálatának kezdetét és ezért ez gondosan megőrzendő. A másik példány alapján a kinevezési rendeletben biztositott járandóságokat utalványozza ki a minisztérium az eskü letételének napjától kezdve. A pénzjárandóságokról az illetékes adóhivatal fizetési könyvecskét állit ki, melyben minden kifizetett járandóságot és az abból esedékes levonásokat részletezi. Ez a könyvecske az erdőőrnél fekszik és az minden járandóság felvétele alkalmával a nyugtával együtt az erdőgondnokság útján az adóhivatalhoz beküldetik. A természetbeni járandóságokat az erdőőr az erdőgondnokságtól veszi fel. Ilyenek a lakás, kert, legelő és szántóföld, melyeket a szolgálatba vezetés alkalmával vesz át. Ilyen továbbá az évi fajárandóság, melynek $^2/_3$ része novemberben elsején, $^1/_3$ része pedig május hó elsején bélyeges nyugta ellenében előre házhoz szállitva esedékes.

A szolgálatba lépett erdőőr hatósági esküt is tartozik tenni. E czélból az erdőgondnokságtól szolgálati bizonyitványt kap, melylyel az illetékes szolgabirói hivatalnál eskütétel czéljából jelentkezik. A letett hatósági esküről bizonyitványt kap. A hatósági esküt tett erdőőr közbiztonsági közegnek tekintetik és mint ilyen lőfegyvert viselhet, mely fegyver és vadászati adómentes. A hatósági eskübizonyitványnyal az erdőőr bárki előtt igazolhatja magát. Ebben az eskübizonyitványban a további szolgálati változásokat az illetékes szolgabirói hivatal jegyzi fel és e czélból a bizonyitvány ily esetben mindig bemutatandó.

Ezek az iratok képezik az erdőőr alapokmányait. Ezek birtokában most már szolgálatába bevezethető.

A szolgálatba vezetést az erdőgondnokság a helyszinén és jegyzőkönyv felvétele mellett eszközli.

Az erdőőr teendői több csoportba oszthatók a szerint, a mint valaki tisztán kezelési teendőkkel vagy tisztán őrzési teendőkkel vagy végre mindkettővel birtokában meg. Általában a következő iratokat kapja az erdőőr: 1. Szolgálati könyv; 2. Erdőőri napló; 3. Napszámkönyv; 4. Anyagnapló; 5. Bárczafüzet; 6. Háti teherjegyzék; 7. Uradalmi igák munkateljesitményének kimutatása; 8. Állandó favágók munkateljesitményének nyilvántartása; 9. Állandó favágók marhaállományának nyilvántartása; 10. Madárvonulási napló; 11. Csemetenapló; 12. Eszközleltár; 13. Árszabály; 14. Térkép.

Hogy ezeket az iratokat mikor és hogyan kell használni, azt munkakörök szerint csoportositva az alábbiakban mutatom be.

A) Kezelési teendők.

I. Fahasználat.

1. A faanyagnak vevő által való kitermelése, valamint a faanyag értékesitése és elszámolása.

a) *Széltörés és szárazfa.*

Általános elv, hogy a faanyagok kitermelését a vevőnek átengedni nem szabad. Mégis előfordulhat, hogy egyes

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

széltörte törzsek házilagos kivágása és értékesítése nehézségekbe ütközik és azokat egyes jelentkező vevőknek tövön eladni kedvezőnek igérkezik. Ez esetben a védjárati (védkerületi) erdőőr a szél által kidöntött törzset megbecsüli. Ez úgy történik, hogy az előtte fekvő törzsből az esetleg műfának való rönkő hosszát és középátmérőjét megméri és ezen az alapon a műfa köbtartalmát a köböző táblából kiírja; az ezután fennmaradó és csak tüzifának való részből kikerülő hasáb-, dorong- és ág tüzi famennyiségét szemre fél űrm.[3] pontossággra megbecsüli. Ezután a szolgálati könyvben külön e czélra nyitott oldalon az adatokat a következő tételszám alatt bejegyzi és ezt a tételszámot a törzsre is ráírja. A megbecsült adatok alapján és a minden erdőőrnél meglévő árszabály segélyével kiszámítja a faanyag értékét és ezt is feljegyzi könyvének megfelelő rovatába. Az ezen feljegyzések czéljaira szolgáló lap fejmintája a következő.

Sorszám	Erdővészlet	Fanem	A műfa			A tüzifa űrm.[3]	Érték		Bárcza-szám	Jegyzet
			középátmérője	hossza	köbtart. m[3]		K	f.		

Minden újabb széltörésről az erdőőr az erdőgondnoksághoz kivonat alakjában folytatólagos jelentést tesz, hogy az felülvizsgálható legyen; ezek után a széltörte fára vevőt keres.

Ha az ilyen széltörte törzsre vevő jelentkezett, az a pénzzel az erdőgondnoksághoz küldendő, a hol az értéket lefizetve, bárczát kap. A bárcza ellenében a védjárati (védkerületi) erdőőr a fát kiszolgáltatja, a bárczát a vevőtől átveszi, annak hátára reávezeti, hogy a túloldalon részletezett faanyagot kiszolgáltatta s azután a bárczát kelettel és aláírásával ellátja. Ezután a bárczát a szolgálati könyvnek erre a czélra szolgáló helyén bevezeti és a szolgálati napon a könyvét a bárczával együtt bemutatja; ha az elszámolás helyes, a bárczát az erdőgondnok bevonja és ennek megtörténtét az illető tétel láttamozásával elismeri.

De fizethet a vevő a vágássorozati erdőőrnél is. Ha az ilyen vevő a vágássorozati erdőőrnél jelentkezik, a vágássorozati erdőőr a védjárati erdőőr szolgálati könyvében levő adatok alapján a nála levő bárczafüzet következő bárczajegyére az eladást bevezeti, a bárczajegy külső felét levágja s azt a vevőnek kiadja; erre a védjárati (védkerületi) erdőőr a fát a vevőnek kiszolgáltatja, de a bárczajegyet vevőnél hagyja, azt nem vonja be. A vágássorozati erdőőr már most a bárczafüzet alapján a legközelebbi szolgálati napon erdőgondnoksági bárczát kér és ezt további szabályszerű eljárás végett a védjárati erdőőrnek átadja. Egy ily bárczajegy mintája a következő:

_____szám

1914

Vevő neve: .....

« lakhelye: .....

Vásárolt .....

.....

Fizetett .....korona .....fillért.

Fuggerlak, ...

erdőőr.

_____szám

1914

Vevő neve: .....

« lakhelye: .....

Vásárolt .....

.....

Fizetett ..... korona ..... fillért.

Fuggerlak, ...

erdőőr.

Ilyen bárczajegyből egy íven 10 pár van és azt a vágássorozati erdőőr sorszámmal ellátva és lebélyegezve az erdőgondnokságtól kapja.

Ugyanilyen az eljárás tövön száradt fa, hulladékfa, vágásbeli ágfa, kő, homok vagy bármely *nem leltározott* és az anyagnaplóban előre nem bevételezett anyag eladása alkalmával, mégis azzal a különbséggel, hogy az előre bejelentett, felbecsült és felülvizsgált széltörte törzsek így bármikor eladhatók, míg a többi anyagot csak a minden védjárat (védkerület) részére kitűzött heti *egy* fanapon szabad eladni és kiszállítani, hogy az eladás ellenőrizhető legyen. A fanapot minden védjárat (védkerület) részére az erdőgondnokság állapítja meg és pedig úgy, hogy az egyes védjáratok fanapjai össze ne essenek és a fanapok lehetőleg hoszzabb ideig ne is változzanak.

A tövön száradt fa eladása három értékosztály szerint történik. A meghatározott erdőrészletben az erdőőr által előre kijelölt tövön szárad törzseknek azok az egyedei, a melyek mellmagasságban a 15 cm-t meghaladják, az I. osztályú, a 10—15 cm. vastagság közöttiek a II. osztályú és a 10 cm.-en aluliak a III. osztályú szárazfát adják.

A kivágott és megvett törzs minden része kocsira rakandó, mert az érték az ággal együtt van megállapítva.

A hulladékfának külön ára van kétfogatú kocsinként. Hulladékfának az neveztetik, melynek kitermelését, kocsiba rakását a vevő fejsze és fűrész igénybevétele nélkül eszközölheti.

b) *Háti teherfa.*

A sok kellemetlenséget okozó erdőkárok apasztásának hatalmas eszköze a háti teherfa eladása. A háti teherfa hulladékfának tekintetik és így ennek termeléséhez fejszét, fűrészt használni nem szabad. A háti teherfa czédula útján értékesíttetik. A czédulákat a vágássorozati erdőőr adja el. Egy czédula ára 10 fillér és arra az egy egész napra érvényes, melyre kiállittatott.

Minden vágássorozati erdőőr kap az erdőgondnokságtól egy háti teherjegyzéket és esetenként 100—100 darab sorszámozott, lebélyegzett czédulát. Ha egy czédulát elad, azt

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

a jegyzékbe bevezeti. A jegyzék és a megfelelő czédulák a szolgálati napon bemutatandók. Ha 100 czédula már eladatott, a pénzt beszolgáltatja, a jegyzékben ez elismertetik, arról bárczát kap, a melyet a védjárati (védkerületi) erdőőrnek további szabályszerű eljárás czéljából átad. A bárczát a védjárati erdőőr szolgálati könyvének bemutatása mellett a legközelebbi kihallgatási napon be kell szolgáltatni.

A háti teherczédula mintája a következő:

............szám 1914
Háti teher szárazfa
.... részére
Fuggerlak, 1914..............................
(P. H.) erdőőr.

Egy ívből 20 darab készíthető.

A háti teherjegyzék mintája a következő:

Sorszám	Vevő neve	Kelet	Fizetett fillérek	Sorszám	Vevő neve	Kelet	Fizetett fillérek

2. A faanyag kitermelése részért, értékesítése és elszámolása.

A kitermelésnek ez a módja akkor nyer alkalmazást, ha fiatalabb erdőket áterdőlünk, átgyérítünk vagy tisztítunk. A kikerülő faanyag minősége szerint szokásos a munkásnak a faanyag ¼-ét, ⅓-át, ½-ét vagy az egész faanyagot is átengedni. Helyenkint az is szokásban van, hogy az egész faanyag átengedése mellett még bizonyos mérsékelt napszámot is fizetünk a munkásnak.

A hányadrészért termelésnél fődolog, hogy a kitermelt fa egyenlő rakatokba legyen összehordva, hogy az így könnyen megosztható legyen. Ezért a rakatokat előre meghatározandó méret szerint kell készíttetni. Az átvétel alkalmával egyenlő folyószámot kap valamennyi rakás, melyből egy rész a munkásnak kiszolgáltatandó lesz. Az egyenlő számmal ellátott rakások aztán egymástól betűvel különböztetendők meg. Ha például a faanyag ¼-részért termeltetett, akkor a négy egyenlő első rakás sorszáma lesz 1*a*, 1*b*, 1*c*, 1*d*, ha ½ részért folyt a termelés, a 27-ik egyenlő sorszám lesz 27*a* és 27*b*. A rész kiválasztásánál az erdőgondnokság csak a betűt jelöli ki.

Ha a kitermelendő faanyag teljesen kész, a számozó könyv összeállítandó és lezárva, aláírva az erdőgondnoksághoz benyujtandó.

Az így termelt faanyag már leltározás alá kerül. Minden leltározott faanyag nyilvántartandó. E czélból minden vágássorozati erdőőrnek anyagnaplója van, melybe az elkészült faanyag mennyiségét az erdőgondnokság bejegyzi és egyidejűleg hivatkozik arra, hogy ez a faanyag az erdőgondnoksági anyagszámadás melyik lapján mily tételszám alatt vételeztetett be.

E napló fejmintája a következő:

Tétel	Idő	Tárgy	Műfa													
			m³													

Tölgy-oszlop	Fenyő-rúd	Zsindely	Tüzifa								Befolyt összeg		Erg. bárcza száma	Az anyagszámadás	
														lap-	tétel-
drb			ür m³								K	fill.		száma	

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Ha már most az így bevételezett anyagból valami eladatott, a befolyt pénzösszeg ellenében az erdőgondnokság bárczát ad és ezt a naplóban is feljegyzi és a feljegyzés után a következő sorban mindjárt ismét feltünteti az így megmaradt készletet. Az így kimutatott készlet a valóságnak mindig megfeleljen. Ezért az erdőgondnokságnak az erdőőr anyagi felelősséggel tartozik s így, ha a valóság és a feljegyzés között valamely eltérés mutatkoznék, arról nyomban jelentést kell tennie.

3. A faanyag kitermelése pénzért.

a) *A vágás kijelölése.*

A mikor az erdőgondnokság az előkészítő vagy vetővágás területét már kitűzte, akkor a kidöntendő törzseket az erdőőr kijelöli.

A kidöntendő faegyedeket két oldalon kell megjelölni. Völgy felől a gyökfőn és hegyfelől a mellmagasságban baltával egy hajkot vágatunk és mindkettőre bélyegző baltával egy bélyeget verünk. A hajk vágását napszámossal kell végeztetni, mert a hajk sajátkezű vágása a következő erdőművelési szempontok betartását zavarólag befolyásolja. Ha a fokozatos felújító vágásmód három vágásos, akkor az előkészítő vágás alkalmával a fatömeg egyharmada jelölendő ki, a vetővágás alkalmával pedig a még meglevő fatömeg fele. Miután azonban rendszeresen kezelt erdőkben az előkészítő vágás feladatát már az erdőlés kellett hogy elvégezze, így a fokozatos felujító vágásmód csak két vágásra szorítkozik. Ez esetben az első, a vetővágás alkalmával a fatömeg fele jelölendő ki.

A követendő erdőtenyésztési szempontokat az erdőőrnek ismernie kell, de különben is a munka beállítása alkalmával ezek iránt főnökétől a helyszínén részletes utasitást, bevezetést kap. Ezért itt csak annyit jegyzünk meg, hogyha a kijelölendő vágás egy fanemű és alátelepült fiatalos nincs rajta, akkor a kijelölésnek egyenletesnek kell lennie. Ha azonban több fanem versenyez a jövő létért, vagy helyenként némi alátelepült vagy alátelepített fiatalos van, akkor az üzemtervben kijelölt fanem megtelepülésének és az esetleg meglévő fiatalos felszabadításának javára s így esetleg az egyenletesség elvének tekinteten kívül hagyásával kell a kijelölést végezni.

Ha azonban a vágás végvágat, akkor a kidöntendő törzsek kijelölése természetesen elmarad, miután itt minden törzs ledöntetik.

b) Szerződéskötés a favágókkal.

Mikor a jövő évi vágás alkalmával feldolgozandó fatömeg így részletesen ki van már jelölve, elkövetkezett a feldolgozás biztosításának ideje. Favágókat kell keresni és velük a munkát irásban biztositani. A szerződést minden egyes fűrészszel (munkáscsoporttal) az általa vállalt fatömeg iránt külön kell megkötni és óvadék lekötésével biztositani. A szerződéskötéseket addig kell folytatni, a míg a vágás ismert fatömegének feldolgozása biztosítva van. Az aláirt szerződéseket alkalomadtán az erdőgondnoksághoz kell behozni. A munkásokat lehetőleg abból a községből kell szerződtetni, a mely község határában a vágás fekszik és ettől eltérni csak akkor szabad, ha erre az erdőőr külön engedélyt nyert.

A szerződés mintája a következő:

Szerződés.

A vöröskővári kir. közalap. erdőgondnokság.....
.....vágássorozata .....
évi vágásában körülbelül.....m.³ műfa és körülbelül
.....ürm.³ tüzifa termelendő.

Alulírott ezen mennyiségből körülbelül.....méter műfa és tüzifa elkészítését vállalom a következő feltételek mellett.

1. Egy m³. műfa vágatási bére.....fillér, egy ürm.³ hasáb tüzifa vágatási bére.....fillér, egy ürm.³ dorong vagy selejtes tüzifa vágatási bére.....fillér.

2. Ezen egységmunkadíjból 10—10 fillér biztositékul benttartatik.

3. Az általam elvállalt famennyiséget 191...évi márczius hó 15-re elkészitem.

4. Fizetés minden második hét végén van és csak azon famennyiség után, melyet addig a kezelő erdőőrnek átadtam és ő tőlem átvett.

5. A műfa kéreg nélkül méretik, a tűzifát 135 cm. magasra rakva kell átadnom.

6. A tölgyfa külön rakandó fel. A bükkfával minden más keményfa. A fenyővel minden más puhafa keverhető. Mindhárom famennél csak két választék van, hasáb és dorong vagy selejtes. A dorong a selejtessel keverhető; félméterben a tüzifa nem rakható.

7. Ha a vállalt kötelezettségeimnek eleget tettem, az addig visszatartott biztosíték nekem egyszerre kifizettetik.

.....19....évi.....hó .....

erdőőr. favágó.

biró.

c) Állandó favágók.

Az erdőgondnokságnál alkalmazott állandó favágókat az erdőgondnokság szerződteti állandó egység munkadíj alapján természetbeni lakás, fa, kert, legelő és rétjárandóság mellett. Minden állandó favágó köteles a szerződésben vállalt fatömeget évenként felmondás terhe alatt feldolgozni. Hogy ez ellenőrizhető legyen, minden vágássorozati erdőőr egy nyilvántartást vezet az állandó fűrész- (munkáscsoport) munkateljesítményéről és azt minden negyedév első szombatján láttamozás végett az erdőgondnoksághoz bemutatja. E nyilvántartás mintáját itt bemutatom. Egy m³ műfa és egy ürm.³ tüzifa egynek számit.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Kimutatás

a csesztei vágássorozatban levő állandó favágók által 19__ évben készített fáról.

Tétel	A favágó neve	A vállalt tűzifa mennyisége	okt. decz.	január márcz.	okt. márcz. összesen	április június	okt. június összesen	július szept.	okt. szept. összesen	több vagy kevesebb + vagy —
		méter	hónapokban termelt méter							
1.	Kern Károly	800	376	240	616	160	776	160	936	+ 136
2.	Reisenauer Antal	1200	392	238	630	153	783	146	929	— 271
3.										
4.										
5.										
6.										
7.										

d) *A nyilasok kiosztása.*

A kitűzött vágásterületbe úgy kell beállítani a favágókat, hogy minden fűrész (munkáscsoport) részére egy 10—20 öl széles nyílás jelöltetik ki munkaterül, melyből a munkásoknak kilépni nem szabad, és az abban feldolgozásra kijelölt fát mind fel kell munkálniok. A nyilasok irányát úgy kell megválasztani, hogy minden nyilasnak jusson a vágásterület jobb és kevésbbé jó minőségéből. E czélból legtanácsosabb a favágókkal egyetemlegesen megbeszélni a dolgot és azután úgy intézkedni, a mint az uradalom érdeke megkívánja. A nyilasok határát szükség esetén ki kell meszelni. (Folyt. köv.)

Ragadozók mérgezése.

Irta: *Bársony István.*

Közeledik a vadászévad vége és kezdődik erdőnkmezőnek a puskás néptől való nyugodalma. Január 31-évvel zárul a törvényes vadászévad. Ezután már csak a kártevő és ragadozó vadak irtása végett szabad puskát vennünk a kezünkbe. Persze, ez a szabály sincs kivétel nélkül, mert hisz egyrészt a kivételes vadlelövési engedélyek nagyvadra (szarvasra, főképpen sutára), másrészt a vizivadfélék esetleg vonuló csapatai még a holtévadban is alkalmát adhatják egy-egy vadászatnak. De ez az alkalom bizonyára ritka, a vadászok közül aránylag csak kevesen élhetnek vele, a nagy vadászközönség szempontjából tehát nincs róla sokat mit beszélni.

Más kérdés a kártevő és a ragadozó vadak irtása, a mit még folyvást gyakorolhatnak puskával is, ha van rá módunk, türelmünk s jó területünk; a mely utóbbi feltétel, sajnos, éppen az ellenkezőjét jelenti annak, mint a mit hasznos vadas területeink jósága alatt értünk, a honnan tudniillik számúzve kell lennie a ragadozóknak, hogy jók lehessenek, már mint a területek.

Jó vadászterület sok vadat jelent. A ragadozókra jó terület tehát sok ragadozót jelent. A hol sok a ragadozó, ott kevés a hasznos vad, a hol kevés a ragadozó, ott *külön* vadászatot tartani rá a bizonytalan eredmény folytán s a költségek szempontjából, nem igen érdemes, mi következik logice mindebből, az, hogy a mikor a vadászévadnak — januárral — vége és már *csakis* ragadozóra szabad vadásznunk, akkor már csak különös alkalmi körülmények alapján vállalkoznak erre és én például egyáltalában nem tudok arra esetet, hogy valahol februárban rókára (semmi másra) hajtatnának, rendszeres vadászaton, — mi több társasvadászaton. Mert, hogy a pusztai vagy falusi lakos földesúr vagy erdész, a ki mindig kint van és mindig tehet egy fordulót a területén, nem eszel-e ki ilyen vagy amolyan módot valami kis rókahecczczre, ha mindjárt csak lesre áll is ki valahova és síppal csalja a rókát: ezt már igazán nem lehet az *általános* vadászati fogalmakba beleszorítani; ez már csak egyeseknek a különös, erre kedvező helyzetéből, esetleg hivatásából folyható apró szórakozás, még ha — «nagy» szórakozás is.

Februárban tehát annál inkább rá vagyunk utalva valami vadászatonkívüli ragadozóirtásra, minél kevésbbé akarjuk a területünket bizonytalan eredményű hajkorászással agyonzaklatni. Ez a csöndes módszer pedig a *mérgezés*, a mivel a ragadozófélét nemcsak megtizedelhetjük, hanem akár az utolsó szálig is másvilágra küldhetjük. Ám azért ezt sokkal könnyebb így megállapítani, mint meg is cselekedni.

A mérgezés tudniillik mindenképpen rendkívül körülményes eljárás és már a kezdete, a méregszerzés is nehézségekbe ütközik. Ragadozóvad irtására való mérget ugyanis csak hatósági engedély alapján lehet kapni, részint a patikákban, részint esetleg a droguistáknál. De már ennek az engedélynek a kieszközlése is szigorú formaságokhoz van kötve, a melyek esetleg három fórum elé járultatják a kérelmezőt. Az elsőfokú fórum a főszolgabíró vagy rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány, a kihez minden ilyen kérvényt beadni kell, megfelelően indokolva azt is, hogy a vadászterület tulajdonosa (bérlője) más módon, mint méreggel, nem bírja a ragadozókat a területéről ki-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

irtani. Az elsőfokú fórum azután, a környékbeli érdekeltség kellő hirdetéses értesítése mellett, bizonyos határidő mulva, a melyre a netáni kifogások előterjeszthetése végett van szükség, pártoló javaslattal terjeszti fel a kérvényt a törvényhatóság első tisztviselőjéhez, a ki a közigazgatási bizottság döntése alapján határoz, de ha ez a határozat elutasító, akkor megfellebbezni lehet a m. kir. földmívelésügyi miniszteriumhoz. Sürgős lévén minden ilyen kérvény, soronkívül kell az ilyet elintézni, úgy, hogy még a fellebbezésekre is juthasson idő február előtt. A míg t. i. a vadászévad tart, addig mérgezni úgy sem lehet, mert addig mérgezési engedélyt nem adnak, közbiztonsági okokból. A mérgezés igazi ideje ilyformán tulajdonképpen a február, a mikor vadászat már nincs, de a tél még tart, tehát a csalfalatokat könnyű felszedetni az éhenkórász ragadozó néppel.

A kérvényre egykoronás bélyeg kell és meg kell benne nevezni azt a személyt, a ki a mérgezést szakszerűen végezni fogja. Ilyen személy rendszerint csak feleskedött vadőr, erdőőr vagy erdész lehet. De a felelősség még így is teljes mértékben a kérvényező területtulajdonosra vagy bérlőre hárul, a ki a maga kijelölt alkalmazottjáért szavatol.

Mint ebből láthatjuk, a mérgezés előzményei is elég nehézséggel küzdhetők le, a mi egyébiránt helyes és szükséges, mert nemcsak a rosszindulatú visszaélésnek, hanem a hanyagságból eredő veszedelmeknek is tág terük nyílhat, ha nem vagyunk kellően óvatosak és lelkiismeretesek ezen a finyás téren.

A hatóság, kedvező esetben, megadja az engedélyt bizonyos meghatározott mennyiségű és minőségű méreganyag kiszolgáltatására; megnevezi a személyt is, a ki a mérgezést végezni köteles (a kérvényező bejelentése alapján) és tudomásul veszi a községi előljáróságnak abbeli tájékoztatását, hogy a községi határnak, erdőnek melyik részében és hol fogják a mérget kitenni.

A mikor mindez megvan, akkor következik a méreganyag beszerzése, a mi persze, a hatósági engedély alapján nem ütközik már nagyobb nehézségbe.

Most már az a kérdés, hogy először is minő mérget használjunk, minőre kérjük az engedélyt. Ragadozó négylábúak irtására kétféle nagyon bevált méreganyagunk van eddigelé, az egyik a sztrichnin, a másik a ciankáli. Az előbbi növényi méreg, a másik ásványi. Mindkettő rettenetes hatású. A sztrichnint poralakban, a ciankálit ellenben csakis előre készített kakaóvajszelatin-pasztillákban adják; a sztrichnin sokkalta elterjedtebb, de megvan az a hátránya, hogy a levegőn elég hamar romlik, gyöngül; hatása csökken, a mi azt is okozhatja, hogy a megmérgezett állat még el tud vonulni, esetleg el sem pusztul. A jó sztrichnin ellenben ott fogja a ragadozó vadat, azon a helyen, a hol a mérgezett falatot lenyelte. Már másodperczek mulva jelentkezik görcsokozó hatása, tehát oly kis idő mulva, hogy a falánk vadállat még a zsáját se igen nyalhatta jól végig az «ízes» falat után. A legerősebb farkasnak pár percz alatt vége és volt rá eset, hogy négy farkas maradt a sztrichnines lópecsenye mellett egy harminczlépés átmérőjű körben. A jó sztrichnin erős merevgörcsöt, bordaizomösszehúzódást s ezzel lélekzési nehézséget okoz, a mely meg is fojthat. De a görcsrohamok háromnégyszeri ismétlődése, a mi kis időközben támad, bizonyosan végez a bestiával.

A ciankáli még ennél is borzasztóbb. Az egyszerűen úgy öl, mint a villám. Ha a ragadozó állat az erdőbe kitett szelatinpasztillát, a kakaóvaj illata után menve, megleli s felszedi, az első harapás után rögtön összeesik és még csak rúgni, vonaglani sem ér rá. A pasztillába rejtett méregnek egyetlen csöppje elég arra, hogy megölje.

Ilyen pasztillát, tudtommal, eddigelé csak egy gyógyszertárban készítenek és persze csakis hatósági engedélyre szolgálják ki. Ha nem csalódom, mert bizonyosan nem tudom, talán Rákoscsabán vagy ott valahol a környéken van az a gyógyszertár.

A méregkészítés körülményei nagy gondosságot követelnek, nemcsak közbiztonsági szempontból, hanem a kívánatos siker érdekében is. Forgalmas helyre (az ilyen hely különben sem szokott jó forgója lenni a ragadozó vadaknak) már azért sem szabad mérgezett falatot kitenni, mert kóborló kutya is felszedheti, sőt még a disznó is. A méregfalat helyét jól meg kell jegyenünk s ha csak a legkisebb aggodalomra lehet is okunk, inkább minden hajnalon össze kell szednünk a csalfalatot, úgy hogy csak éjszakára maradjon kint. A sztrichnint késhegygyel szórjuk valamely «csali» behasított testrészébe, a bőre alá, esetleg összeöltjük. Nagyobb kitett állatnak, például lónak a tetemét nem vihetjük haza, de azt legalább is mindennap meg kell néznünk s ellenőriznünk, hogy mi történt körülötte. Ha lóháton mehetünk a döghelyre s vonszalékot húzunk zsinegen magunk után, annál jobb. A ló nyomának a szimatja a vadállatot nem nyugtalanítja, ellenben a vonszalék illata (például egy darab pörköltre sütött macskahús, nem marhahús) minden rókát elbolondít.

A sztrichnines falatot néha felszedi a vaddisznó is. Baj, mert biz belepusztul s akkor a czigány is könnyen felfordul a sztrichnines vaddisznó-pecsenyétől. De ha sok a makk és a disznó bendője tele van csersavval, akkor megesik, hogy ez paralizálja a sztrichnint, legalább tudunk esetet, a mikor a csalfalatból jól belakmározott vaddisznónak, a makkos vacsora után, semmi baja nem lett.

A puszta földre kitett csalfalatra rájárhat minden, azt megtalálhatja minden, még az egér is. Azért jó, ha kisebb mérgezett falatokat, például egy-egy verebet, alacsony bokrok alsó galylyaira kötünk, oly magasságban, hogy a kuktálkodó róka könnyen elérhesse, de a kapzsi varju meg ne láthassa. Varjufélének nem sztrichnines pecsenye való, hanem arzénes kukoricza vagy egy kis, mérgezett vér, máj, bél s több efféle.

Jó, ha a mérgezési manipulácziót keztyűs kézzel végezzük, lehetőleg úgy, hogy a keztyű maga is minél kevésbbé érintse a «czukrozott» falatot, a melyet bádogdobozban vigyünk a tragikus lakoma reménybeli színhelyére, ha t. i. kisebb falatokról van szó.

Különben pedig lehetőleg bízzuk az egész mérgezési aktust ahhoz értő, kitanult és tapasztalt mérgező szakemberre. Senkinek sem ajánlom, hogy mielőtt nem látott és nem figyelt meg ilyet, a maga szakállára vaktában próbálkozzék.

Rókát, nyestet, görényt temérdeket el lehet pusztí-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

tani ilyen mérgezett falattal: már pedig ezek a mi kis vadas területeink legnagyobb átkai.

Mondják, hogy a méreggel elpusztított ragadozók bundája veszít az értékéből, mert a méreg rontó hatása jelentkezik rajta. De inkább puszta uljon a «gerezna» is, ha nem bírjuk a gonoszokat másképp ugratni ki a bőrükből.

A míg a tél tart, a míg hó födi az erdei tájakat, addig van ideje az ilyen mérgezésnek. Tehát rendszerint csak február végéig. Ezt az aránylag rövid időt kell a ragadozók kimérgezésére felhasználnunk.

A «Sirex Gigas» merénylete.

Irta: *Mezey Rezső.*

Mintha csak az entente bérelte volna fel.

Ezúttal csak erről az egy szál gonosztevőről van szó, de nagyon valószínű, hogy ugyanez az anarchia benne van valamennyi fajtájában, de még génuszában, az egész nemzetségében is. Mi erdészek csak a Gondviseléstől kormányozott természetes törvényeknek köszönhetjük, hogy legalább még eddig sokadalomként nem fordult elő és fájdalmas károkat nem okozott; de a mostani esetleges föllépése egyenesen emberpusztító és életvesztő lehetett volna, ha a legveszedelmesebb robbantó-szereknek egyik mindenre figyelő, katonás pontosságú gazdája az ő éber szemeivel idejekorán nem vette volna észre ennek a hitvány ellenségnek a «nihilista» szándékait.

Ez a lelkiismeretes katona honfitársunk, sőt kebelbeli tisztitársunk is, a mennyiben béke idején a polgári életben a m. kir. Kender- és Lentermelési szakintézetnek egyik igénytelen, csendes munkása. Egy szürke vegyészmérnök: Szaffka Tihamér dr.

Annak idején nem vált be katonának, de 1914-ben, a mikor a háború kitört, szükség lévén mindenkire és az ujonczokat nemcsak átlagosan assentálták, de külön mértéket vettek az álltól a fejbőrig, Szaffka dr.-nak is be kellett rukkolnia, és pedig ismét csak csukaszürke közlegénynek, de oda, a hol most a hadmérnökök főhadnagyi egyenruháját viselve, a hadügyminiszteriumtól felülvizsgált és elfogadott saját találmányú és ízlésű szakácskönyve szerint gyártja és főzögeti az ő decoctumait, az angliusnak, taliánnak, gallusnak és egyéb hasonlóan barátságos és jámbor szándékú felebarátainknak a lecsillapítására és mulattatására. Eleinte mint közlegény, csak kukta volt a blumenaui lőporgyárban, most már főszakács és hadseregszállító a külföld előtt — azt hiszem — még ismeretlen magyaróvári és félixdorfi boszorkánykonyhákon.

Ha egy tiszta és rendszerető ember férget fedez fel a fekvőhelyén, bizony megdöbben. Hát még mikor ez a nyoszolya és barátságos otthon saját gyártmányú és a harcztéren fényesen bevált potom egy pár száz métermázsa nitroglycerinnel és dynamittal van berendezve. A ki ilyen párnára hajtja a fejét, annak csak olyan «nyugodalmas jójczakát» lehet kívánni, mint a milyen «szerencsés utat» a hóviharban felszálló repülőnek, t. i. jót kívánni lehet, csak cserélni nem akar senki. És most akad egy darázs, a melyik egykedvűen szándékozik csapra ütögetni a nitroglycerines hordókat.

Mi, erdészek, ismerjük a fent tisztelt czímnek a családját, a melyik a «hymenopterák», vagyis «hártyás szárnyúak» rendjébe tartozik. A családnak ez az egyik büszkesége 3—4 cm. hosszú, s darázsformájú, feketesárgaszínű rovar. Június végén van a lakodalma. A nőstény petéit a fák törzsébe rakja, a mely czélból a fát kétágú, mintegy 1 cm. hosszú fűrészes tojócsövével fúrja meg. Az álczák, illetőleg maga a darázs több évig is elélnek a fa törzsében, a melyben szabálytalan kigyózó meneteket rágnak. Gyakori eset a most közölt is, hogy a darázs a már feldolgozott fából bújik elő. Ezt irta meg Szaffka d.. a «Zeitschrift für das Gesammte Schiess- und Sprengstoffwesen» czímű müncheni lapban, a mely arról különlenyomatot is adott, a mint következik.

«Hasonló esetem volt nemrégiben egy nitroglycerin-gyár üzemében, a hová új különitő tartányok szereztettek be. A hatalmas edények fából készült, lapos emelvényen állanak. Ezen emelvényeken még külön fenyőfából való, kisebb, korongalakú talapzatok is vannak elhelyezve, a melyeknek átmérője a tartályok átmérőjének megfelel. Ez utóbbi köralakú talpak magassága az egyik oldalon 10, az ellenkező oldalon 5 cm. a kellő lejtősség elérése végett. Hogy pedig a faanyag a lefolyó savas vegyületek káros hatásaitól védve legyen, ólomlemezzel van bevonva. Az illető nitroglycerin-gyárban a kerekded talpakat 3 mm. vastag lemezzel boríttattam be. Ezekre az ólommal bevont talpakra állíttották munkásaim a mintegy 1 200 kgr. súlyú tartályokat, a melyeknek a feneke 10 mm. vastag. Meg is győződtünk róla, hogy a tartályok épek és jókarban lévők volták.

Másnap az öntőmester azzal a jelentéssel lepett meg, hogy az egyik tartály feneke két helyen meg van fúrva. Az alig hihető tényről saját szemeimmel győződtem meg és meg is állapítottam, hogy az ólomba ferdén fúrt, de majdnem teljesen szabályos lyukak átmérője 7 mm. Behatóbban vizsgálódva észrevettem, hogy míg az egyik furat üres volt, a másikban bogárforma élő lény mozog. A sajátságos jelenség tüzetesebb megvizsgálása végett és hogy a bogarat élve kiemelhessem, az ólomfeneket a furat körül kivágattam.

A furatban rejtőző bogarat fejével fölfelé való helyzetben találtam. Egy nagy, sárga fadarázs volt: a Sirex gigas. Megállapítható volt az is, hogy a darázs az ólomba csak alulról kerülhetett be olyképen, hogy a fúrást először a fában kezdte, aztán jött sorra a 3 mm. ólomlemez, végül a 10 mm. vastag hordófenék.

Ugyanezen a pódiumon még hét fúrást találtam a következő napokon; ezek a bogarak azonban már csak a fát és a 3 mm.-es borítóréteget fúrták át erős rágószerveikkel, mire óvatosságból az összes tartályokat leszedettem.

Az eset magyarázata egyszerű: Egy nőstény darázs a fa repedéseibe rakta le petéit és pedig még akkor, a mikor az, mint élő fa az erdőn állott. A petékből kikelt rovarok utat keresve a szabadba nemcsak faágyukat fúrták meg, hanem a felette volt 3 mm.-es ólomréteget is.

A mennyire természetesnek látszik ez a dolog, a bogár életfentartási szempontjából, annyira veszedelmes a robbantószer-gyárak üzemében.

Jóllehet, a fadarazsaktól megtámadott fának az érté-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

kesítése szigorúan meg van tiltva, íme mégis merülhetnek fel ilyen esetek, és valahányszor új, fából készült talpakat állítunk helyre, különös elővigyázati rendszabályokkal kell élnünk, kivált, ha a fa külső kinézése gyanus. Ilyen esetekben vagy megvárjuk, míg a bogár átalakulási periodusa teljesen befejeződik,* vagy ha ez kivihetetlen, desinficiálunk és pedig vagy impregnáljuk a deszkát, illetőleg gerendát valamely erős szerrel, vagy pedig 70 vagy ennél magasabb Celsius fokú gőzben kezeljük legalább 24 óráig. Ez az elővigyázatosság a veszedelmesebb üzemeknél akkor is igazolt, ha látszólag egészséges faanyagról van szó, mert látnivaló, hogy ez a bogár nemcsak az üres tartályokat fúrhatja meg, de olyanokat is, a melyek savas nitroglycerinnel telt nitráló vegyületeket tartalmaznak, vagy a mosótartályokat és a kár igen súlyos következményekkel járhat.»

* Ez az intézkedés kevésbé elegendő, mert nemcsak az álcza él a fában, de maga a kifejlett imágó is és pedig esetleg több évig.

Gazdasági tanácsadó.

A baromfi és a téli hideg. Télen, ha az országban akármerre járunk-kelünk, a legtöbb baromfitenyésztésben az alábbiakat fogjuk szomorúan tapasztalni. Nehogy a baromfi a túlhideg ólban a zord időjárástól sokat szenvedjen, a tenyésztők az ólat a külső levegőtől csaknem teljesen légmentesen elzárják; hogy a tyúkok az ilyen páráktól erősen telített és büzhödött levegőjű ólban nem fogják magukat a legjobban érezni, az természetes. Ha betekintünk az ilyen ólba, azt fogjuk látni, hogy a baromfiak az ól valamelyik félreeső helyén vagy az ól sarkában teljes apatiával minden iránt, napokon át egymás mellett gubbasztanak. Hiszen ez magától értetődik, mivel az ilyen ól egészségtelen levegőjén kívül sötét is, mert a pára az ól ablaküvegén megfagy, úgy, hogy azon az amúgy is gyenge téli világosság képtelen beszűrődni. Már most mi sem természetesebb, mint az, hogy a heteken át ilyen ólra utalt állatkák egyáltalában nem fognak tojni. A legtöbb esetben azután ez a sajnálatraméltó állapot készteti a baromfitenyésztőket télen arra a sokat hangoztatott panaszra, hogy tyúkjaik, daczára a jó meleg ólnak és bő eleségnek, nem akarnak tojni. Az ilyen hibában szenvedő tenyésztő minden egyébben fogja a nem tojás okát keresni, csak épen azt nem fogja akarni belátni, hogy a tyúkoknak is, mint minden más élőlénynek, elsősorban friss levegőre és világosságra van szükségük.

A tojóknak a hidegebb idő beköszöntével szükségük van ugyan melegre is, mert ellenkező esetben a táplálléknak az a része, a mely a tojás képzésére használtatnék fel, a test egyenletes hőmérsékletének fenntartására fordíttatik s ezért a hidegtől agyonzaklatott tyúkok tojni nem fognak. A tojóknak a zord időjárástól való megóvását nem úgy kell érteni, hogy azok télen valamiféle meleg ólban vagy félszerben bezárva tartandók, mivel az ilyen eljárás csak az előbb esetelt hibákra vezet. Nekünk épen az a szándékunk, hogy tenyésztőtársainkat az említett hibáktól visszatartsuk, illetőleg, ha a tenyésztők a vázolt hibákba esni nem akarnak, azt csak úgy érhetik el, ha állatkáikat mindenkor természetüknek megfelelően tartják. Ezt pedig csak úgy érhetik el, ha tyúkjaikat a leghidegebb téli napokon is az ólból kieresztik, mert csakis ezáltal lesznek képesek az ólakat kellően szellőztetni és kitisztogatni; de hogy a baromfi az ilyen hideg napokon meg ne fázzon, mozgásukról még a szabad kifutókkal rendelkező tenyésztőknek is gondoskodni kell, mert a baromfiak még hótalan télen sem kapargálnak, azon egyszerű oknál fogva, mert ezen időszakban a rovarok és véglények a föld mélyebb rétegébe húzódva, téli álmukat aluszszák.

A mozgásra mesterségesen meg csakis a kaparóhelyiségekkel vagyunk képesek a baromfit rákényszeríteni és pedig úgy, hogy a kaparóhelyiségek padozatára töreket vagy annak hiányában tört szalma stb. hulladékot tétetünk és erre szórjuk rá naponkint szemeseleségüket. Ilyen eljárás mellett azután örömmel fogjuk tapasztalni, hogy tyúkjaink még a legkeményebb hidegben is szorgalmasan fel fogják keresni kaparóhelyiségüket, hogy az abban elszórt szemeseleséget kikaparhassák; így nem fognak megfázni, sem pedig összebújni az épület valamelyik védett helyén, fagyoskodva gubbasztani. Ezáltal nemcsak azt fogjuk elérni, hogy tyúkjaink napközben a hidegebb napokon sem fognak fázni, hanem azt is, hogy a mozgás által étvágyuk is éppen a tojásrakás szempontjából előnyösen fog fokozódni.

A kaparóhelyeken kívül gondunk legyen még arra is, hogy éjjelre óljaik melegek legyenek, mert ezek nélkül csak fél munkát végeztünk. Különösen az olyan tenyészetekben, a hol az állomány csak egyszerű deszkaólakkal rendelkezik, — már pedig ezen ólak olcsóbbságuknál fogva a legelterjedtebbek, — gondoskodjunk arról, hogy állományunkat este a nyugvásra téréskor tiszta levegőjű és meleg ól várja. Az ilyen deszkaólakkal rendelkező tenyésztőink a vázolt hibákon kívül rendszerint még abba a hibába is esnek, hogy az ólakat a hidegtől úgy vélik a legjobban megvédeni, hogy azokat kívülről érett istállótrágyával jó vastagon és magasan körülveszik, már pedig különösen az érett lótrágya a hosszú téli éjjeleken át ugyancsak sok párát fog fejleszteni. Az ilyen ólat a legczélravezetőbb a hidegtől úgy megóvni, hogy falait vastag szalmagyékénynyel jó alaposan kibéleljük; ha keményebb hidegben ez nem lenne elegendő, akkor az ólat kívülről vétessük még körül jó vastagon elaprózott, száraz földdel.

Az itt elmondottakra főleg azok a szomorú állapotok késztettek, a melyekkel a legtöbb tenyészetben még manapság is mindig bő alkalmunk van lépten-nyomon találkozni.

Básztl Elek.

Különfélék.

Az «Országos Erdészeti Egyesület» 1917. évi közgyűlése. Az Országos Erdészeti Egyesület 1917. évi decz. hó 12-én tartotta meg Budapesten rendes évi közgyűlését *Tallián Béla* báró elnöklete alatt, melyen a tagok, a nehéz közlekedési viszonyok daczára, igen szép számban jelentek meg.

Az elnök üdvözlő szavai után az egyesület titkára tar-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

totta meg az egyesület 1917. évi működéséről szóló jelentését, melyből kitűnt, hogy az egyesület az erdőgazdaságra vonatkozó rendkívüli intézkedésekkel behatóan foglalkozott s az erdőbirtok jogos érdekeinek védelmében felszólalt a kormánynál. Foglalkoztatták az egyesületet az átmeneti gazdaság kérdései, az új autonóm vámtarifa és a vám- és kereskedelmi szerződések megújítása, a mérnöki rendtartásról szóló törvénytervezet és az erdészeti felső szakoktatás reformja. Utóbbi tekintetben a közgyűlés elfogadta az igazgató választmánynak azt a javaslatát, hogy az erdészeti főiskola egyik oly vidéken felállítandó műegyetemhez csatoltassék, annak önálló fakultásaként, mely vidék a gyakorlati bemutatások czéljaira alkalmas fejlett erdőgazdaságokkal bir.

Az évi jelentés tudomásulvétele után a közgyűlés az elnökséget három évre újra választotta s az igazgató-választmány tagjaivá a következőket választotta meg: Csik Imre, Darányi Ignácz, Gesztes Lajos, Hering Samu, Hinfner György, Kacsanovszky József, Kendeffy Gábor gróf, gegesi Kiss Ernő, Kócsy János, Péch Kálmán, de Pottere Greard, Schmidt Ferencz, Tomcsányi Gyula, Török Sándor és Vadas Jenő.

Ezután Károlyi Árpád erdőigazgató tartott «Az erdészeti tudományok módszerei és problémái» czímen nagy érdeklődéssel fogadott felolvasást, a melyben az újabb biometriai módszereknek az erdészeti tudományok körében való alkalmazhatóságát bizonyította. Egyéb adminisztratív természetű ügyek elintézésével a közgyűlés véget ért s utána a megjelentek nagy része társasvacsorára gyűlt össze.

Halálozás. *Verébi Mihály*, m. kir. erdészeti irodatiszt a földmívelésügyi minisztériumban, a háború kezdete óta teljesített katonai szolgálata közben szerzett betegsége következtében, 1917. évi deczember hó 13-án rövid szenvedés után, életének 36-ik évében Budapesten elhunyt.

Irodalom. — **«Védekezés a ragadós állati betegségek ellen II.»** Részletes rész. Írta dr. Kukuljevic József, m. kir. állatorvos. Ára 4.— korona. Kapható a «Pátria» r. t. szakkönyvkereskedésben, Budapest, IX., Üllői-út 25. és minden nagyobb könyvkereskedésben.

A könyv elsősorban tárgyalja a gazdaságok állatállományaiban leginkább előfordulni szokott ragadós és fertőző betegségeket, melyek nem kevésbé veszélyeztetik az állatok egészségét. A könyv ezeknek a betegségeknek a gyakorlati életben szükséges általános ismertetésével, tüneteivel és az ellenük való okszerű és ez úton sikeres védekezésével ismerteti meg az olvasót.

Az állattenyésztőt és állattartót sokszor igen érzékeny anyagi veszteség éri nemcsak nagy állatai, hanem a szopós és a növendékállatok, valamint a háziszárnyasok megbetegedése és nem ritkán tetemes elhullása révén. Azonban ha az illetők e könyv könnyen megérthető tartalma által tájékoztatva vannak a védekezésnek mindenesetben szükséges gyakorlati tennivalóiról, akkor sohasem éri őket az a károsodás, mint az esetben, a mikor ezen tudnivalók hiányában az esetleg felmerült betegségek leküzdését czélzó védekezéshez rendesen elkésve fognak hozzá.

A könyv nemcsak az állattenyésztőknek és az állattartóknak, hanem a gazdasági egyesületeknek, községeknek, gazdaköröknek mindenkor időszerű és hasznos olvasmányul szolgálhat. Egyben a könyv ára oly csekély, hogy az összeg az állati betegségek elleni sikeres védekezések útján sokszorosan megtérül, annál is inkább, mert a mostani rendkívüli nagy állatárak mellett egy-egy állat is már vagyon- számba menő értéket képvisel.

Szőrme-árak. Az elsőrangú téli szőrméket jelenleg a következő árakon veszik: Magashegységi róka 80—100 K; síkvidéki róka 60—80 K; nyuszt (fanyest, sárgatorkú) 80—110 K; nyest (fehértorkú) 110—130 K; görény (hegységi) 20 K; görény (síkvidéki) 15 K; vadmacska 20 K; borz 10 K; vidra 100—150 K; farkas 30 K; menyét 2—4 K; vakond 0.80 K; színes macska 1.20 K; szürke macska 1.80 K; fekete macska 3 K; szarvas vagy őz kilogrammonkint 2.40 K.

Hivatalos közlemények.

89063/eln. 1917. szám.

Körrendelet.

Valamennyi alárendelt hatóságnak, hivatalnak, intézetnek és közegnek. (Utazási kedvezmények tárgyában.)

A m. kir. államvasútak, valamint a magánkezelésben levő vasutak is *1917. évi november 15-től* kezdődő érvénynyel az eddigi menetdíjaikat jelentékeny mérvben felemelték.

Hogy az utazás megdrágulásával járó többkiadásoktól a közhivatalnokok lehetőleg megkíméltessenek, a kereskedelemügyi miniszter úr 1917. évi november hó 3-án ad 84,676. szám alatt arról értesített, hogy a közhivatalnokok részére az eddiginél alakilag nagyobb mérvű utazási kedvezményt engedélyezett.

Elrendelte ugyanis, hogy a m. kir. államvasutakon és az államvasutak kezelésében levő helyiérdekű vasutak vonalain 1917. évi november hó 15-től kezdve az állami alkalmazottak és egyéb polgári tisztviselők, a kik jelenleg az 50 %-os menetdíjkedvezmény élvezetében állnak, e kedvezmény helyett abban a menetdíjkedvezményben részesüljenek, hogy a használt vonatnemnek megfelelően váltott menetjegyekkel

az I. kocsiosztályban II. osztályú félmenetjegyekkel,
a II. « III. « «
a III. « személyvonaton: IV. osztályú félmenetjegyekkel,
a III. « gyorsvonaton pedig: személyvonatú III. osztályú félmenetjegyekkel utazhassanak.

Netáni kétségek megelőzése végett a kereskedelemügyi miniszter úr megállapítani kívánja azt, hogy az említett menetdíjkedvezményben egyedül azok a polgári tisztviselők (tényleges szolgálatban állók és nyugdíjasok), úgyszintén ezek családtagjai részesülnek, a kik a jelenleg érvé-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

nyes szabályok értelmében az arcképes igazolvány alapján igénybevehető 50 %-os menetdíjkedvezményre igényjogosultak, ellenben az eddigi kedvezményezetteken kívül más személyek az igényjogosultak körébe bevonatni nem fognak. E tekintetben az új menetdíjkedvezménynyel kapcsolatban változás nem áll be.

A kereskedelemügyi miniszter úr a nyert értesülés szerint hasonló menetdíjkedvezmény engedélyezésére a magánkezelésben levő hazai vasutak igazgatóságait is felhívta és ennek eredménye annak idején fog közöltetni.

Budapesten, 1917. évi november hó 17-én.

A miniszter helyett:

Rakovszky György s. k.,
államtitkár.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni szíveskedjenek.)

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére a hadműveletek során pusztulást szenvedett kárpáti falvak újraépítése érdekében indított állami segítőakcióban kifejtett buzgó működésük elismeréséül Bekény Aladár főerdőtanácsosnak, Havas József felmérési felügyelőnek, Dávid János, Lux Árpád és Gasparik Pál főerdőmérnöknek a II. osztályú polgári hadi érdemkereszttel; Szamolányi Gyula erdőszámvizsgálónak, Mocsáry Béla erdőmérnöknek és Csutak Álmos segéderdőmérnököknek a III. osztályú polgári hadi érdemkereszttel; Hoffer Kálmán, Paulyuk József és Gurka Ferenc famestereknek, Simsik János, Skerhák Ödön, Kriller József, Virlics Gyula, Schiller István, Nagy Lajos, Juhász János, Szlavkay József, Puskuj Dániel, Juhász Mihály, Bogdán Emil, Csokona József, Buzás József, Kovács D. István, Vajda János, Obermayer Sándor, Rákóczi Imre, Orovicsán Vazul, Kodilla Péter, Szomora József, Bocskay József, Árvamucz Szilárd, Juhász István és Márgán János erdőőröknek a IV. osztályú polgári hadi érdemkeresztet adományozom.

Kelt Laxenburgban, 1917. évi deczember hó 24-én.

Károly, s. k.

Gróf Zichy Aladár, s. k.

*

Magyar földmívelésügyi miniszterem előterjesztésére az állami erdőtisztek összesített közös rangsorozati létszámában, az erdőfelügyelőségi szolgalatnál *Pánczél Ottó* főerdőtanácsosi czímmel és jelleggel felruházott erdőfelügyelőt főerdőtanácsossá kinevezem; továbbá ugyancsak az erdőfelügyelőségi szolgalatnál *Kolosy Béla* erdőfelügyelőnek, valamint a községi stb. erdők állami kezelésének szolgalati ágazatánál *Páll Miklós* erdőtanácsosnak a főerdőtanácsosi czímet és jelleget; végül a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgalati ágazatánál *Schmidt Károly* miniszteri tanácsosi czímmel felruházott főerdőtanácsosnak a miniszteri tanácsosi jelleget, *Ráduly János* és *Földes Tamás* erdőtanácsosoknak pedig a főerdőtanácsosi czímet és jelleget díjmentesen adományozom.

Kelt Laxenburgban, 1917. évi deczember hó 13-án.

Károly s. k.

Mezőssy Béla s. k.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter áthelyezte *Papp Jenő* m. kir. erdőmérnököt Zsarnócáról a beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületébe Garampéterire s megbízta a jeczenyei m. kir. erdőgondnokság vezetésével.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter a szolgálat érdekében *Jüngling János* m. kir. erdőtanácsost áthelyezte Nasződról — Beszterczére a m. kir. erdőigazgatóság központi szolgálatához (pénztárosnak).

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter a Hajdú vármegye és Szabolcs vármegye területén állami kezelésbe vett erdők kezelésével megbízott m. kir. járási erdőgondnoksága ideiglenes székhelyéül Debreczen várost jelölvén ki, *Deák János* m. kir. erdőtanácsost Hajdúhöszörmenyből Debreczenbe áthelyezte.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Payer Sándor* m. kir. erdőtanácsost a beszterczebányai m. kir. erdőgondnokság vezetése alóli egyidejű felmentése mellett megbízta a beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóság pénztárosi teendőinek ellátásával.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Popoviciu Valér* m. kir. erdőmérnökgyakornokot saját kérelmére áthelyezte Liptóújvárról Beszterczebányára.

*

A kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság főnöke *Mikulecz József* m. kir. erdőőrt főerdőőrré nevezte ki.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1917 évi deczember hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába

Ifj. Thobiás Gyula 5.—, Csanádi egyházmegyei alapok hd. 21.—, Faértékesítő Hivatal hd. 129.—, Kolozsvári erdőig. hd. 24.80, Sárkányi jár. erdőgond. 24.—, Ámon Károly 2.40, Kiss János 8.—, Bosnyák orsz. korm. erd. o. 5.40, Jeszenszky Ferencz 3.60, Zsarnóczay Kálmán 3.30, Orosz Gyula 8.—, Selmeczi erd. kiséri. áll. 12.—,

1 koronát fizettek: Dudák Ernő, Mészáros Ágoston, Varga Mihály

1 kor. 50 fil. fizettek: Brand János, Regenyi Ferenczné, Vrbicsán János.

2 koronát fizettek: Mihalik János, Schmidt Dávid, Pomffy János, Májer Ferencz, Gere Ignácz, Farkas Izsák, Farkas Ferencz, Burián Jenő, Prónay Béla.

3 koronát fizettek: Schonviczky László, Redl Ede, Bánó Imre, Besztercze-Naszódi faipar r.-t., Bóna Andor, Chdútál Antal, Hartl Sándor, Kaszás Jánosné, Kelemen István, Németh András, Sándor Gyula, Argyelán György, Dávid György, Drexler Ferencz, Papp Ágoston, Szenczinger S., Szabó Gyula, Bencze Vincze, Tóth Mihály, Winter Gusztáv.

4 koronát fizettek: Hartl Sándor, Adrauma György, Démuth József, Klagyivuk József, Kolléga László, Seidl Győző, Juache József, Kalbavy Henrik, Blázs Tivadar, Köteles Ferencz, Schéda Béla, Schönenberger Gáspár.

6 koronát fizettek: Vrana Luka, Baranyay István, Jellinek István, Somogyi Géza, Vancsura István, Janovszky János, Vadkerty Menyhért, Berta István, Baka János, Bárány Antal, Baumgarten Nándor, Cselédes Mihály, Lakatos János, Árvaváljai erdőgond., Babos István, Barnóczky István, Bartha Béla, Barthos Gyula, Béldi György, Bogyai Gyula, Bozner Gyula, Czinnel Mihály, Éngli Vilmos, Gaál Antal, Gáspár János, Jauch Ferencz, Kárpáti József, Kerekes Pompeus, Kis István, Link János, Márkus Mihály, Máthé Mózes, Németh István, Nemes István, Palenik János, Pölöskei József, Potocsár Béla, Sárközy József, Schmidt Béla, Stach Sándor, Szabad Emil, Terray Gyula, Tóth István, Fónai Mihály, Hinfner György, Tamási hgi erdg., Alexander Károly, Argyelán Tamásné, Bagyinszky Pál, Bisko Sándor, Ernyey Károly, Gasparecz Lajos, Hayduk Károly, Iványi Géza, Járos József, Kacsanovszky J., Kocsis József, Kócsy János, Kubas János, Mótz István, Nagy Ferencz, Ptacsek Rezső, Somfai István, Székács Pál, Széles Gábor, Szentmiklósi Dániel, Terbancsa Romulus, Tóth István, Ujlaky Lajos.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czímszalagon átjavított lakczím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett czímváltozás alapján, a nagyobbarányú czímnyomtatási költségek megtakarítása czéljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamácziókkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

T. L. Az állami altiszteknél és szolgáknál a magasabb összegű személyi pótlék esedékességére vonatkozó három-három éves várakozási idő csak attól a naptól kezdve számítható, a mely naptól kezdve az illető altiszt vagy szolga részére olyan összegű fizetés természetével bíró illetmények folyósíttattak, a milyen összegű illetménykre 1917. évi július hó 1-én igénye volt. — Ha ön 1914. évi augusztus hó 2-án neveztetett ki évi 700 K javadalmazással erdőőrré s 1917. évi július hó 1-én is még évi 700 K javadalmazást élvezett, úgy a magasabb összegű személyi pótlékra, vagyis az évi 800 K javadalmazásra 1917. évi szeptember hó 1-től van igénye.

Zs. K. 1. Előfizetése a küldött 3 koronával 1918. évi márczius hó végéig rendezve van. 2. Kérdését nem értjük s így arra nem is tudunk válaszolni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

N. I. Mi önnek nem tudunk állást szerezni s ezzel nem is foglalkozhatunk. Azért más tanácsot nem adhatunk, mint hogy folyamodjék a kívánt állás elnyeréséért valamelyik hivatalhoz.

H. L. 1. Betegsége tartamára díjazásra nem tarthat ugyan igényt, de ha hitelesen igazolja, hogy tényleg beteg volt és csupán betegség okából nem teljesített, illetőleg nem teljesíthetett szolgálatot, úgy méltánylást érdemlő körülménynek fennforgása esetén, felettes hivatala útján a miniszteriumhoz benyújtandó kérvényre, a miniszterium a járandóságokat a betegség kezdetétől számítandó húsz hétre engedélyezni szokta. A hivatalnak nem áll jogában a miniszteriumhoz czímzett kérvényét elutasítani. Ha a hivatal ennek daczára elutasítaná a kérvényét, úgy terjeszsze fel azt közvetlenül a miniszteriumhoz.

2. Hogy háborús segélyre van-e igénye, azt lapunk 1917. évi 21—22. számában közölt ismertetésből megtudhatja.

B. P. Gyógynövényeket a következő helyeken lehet hazánkban értékesíteni: Magyar Gyógynövény és Terménykiviteli R. T. Budapest, VIII., Kőris-utcza 31. sz.; «Carpathia» Vegyipari R. T. Privigye (Nyitra megye.); Lévai Jenő gyógynövénykereskedő, Óbecse; Kovácsics Lajos gyógynövénykereskedő és termelő, Zsebeháza, posta Magyar-Keresztúr (Sopron megye); Bednárik József tanító, Nyitraszucsány, u. p. Béłaudvarnok; Rohr Jakab, kereskedő, Szeged; Szerdahelyi Károly gyógyszerész, Bégaszentgyörgy; Neruda Nándor gyógyárúkereskedő, Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 7.; «Herbaria» gyógynövény kiviteli és behozatali czég Budapest, VI., Király-utcza 8. sz. Hanák Jenő, Budapest, VII., Rákóczi-út 80. sz.; Fischer Izidor, Zalaegerszeg, a ki a vadontermő gyógynövények gyűjtési leírását az érdeklődőknek ingyen és bérmentve meg is küldi. stb. A m. kir. Gazdasági Akadémia gyógynövénytelepe Kolozsvár, mindenféle gyógynövényekre vonatkozó kérdésre ingyen ad felvilágosítást.

Jäger. 1. Mi is örömest jelentetnénk meg lapunkat havonta kétszer, azonban a lap előállítási költségei most a háború alatt oly horribilis magasra emelkedtek, hogy még a felemelt előfizetési díjakból is csak a legnagyobb nehézség mellett tudjuk a lapot havonkint egyszer előállítani. Mihelyt a normális állapotok visszatérnek — adja Isten, hogy ez mielőbb bekövetkezzék — úgy lapunk ismét a régi módon fog megjelenni.

2. Álláskeresletre vonatkozó hirdetését hozzuk.

3. Kincstári szolgálatba úgy juthat be, ha kérvényét ahhoz az erdészeti hivatalhoz nyújtja be, a mely hivatal az ön által elnyerni óhajtott állásra pályázatot hirdet. Ez most — a háború alatt — nehézséggel fog járni, mert a hivatalok semmiféle állásra se írhatnak ki pályázatot azért, mert az erdőlegényi és segéderdőőri állásokra az igazolványos katonai altisztek elsőbbségi joggal bírván, a háború befejezte után módot kell nekik nyújtani arra, hogy az addig megüresedő állásra pályázhassanak. Napibéresi állásért azonban bármelyik hivatalhoz folyamodhatik.

A kincstárnál alkalmazott erdőlegények és segéderdőőrök fele részének évi 600 K, másik fele részének pedig évi 700 K fizetése van; az erdőőrök javadalmazása pedig három évenkint emelkedő évi 700, 800, 900 és 1000 kor. fizetés, természetbeni lakás, vagy ennek hiányában az állomáshely szerint évi 160, 200, 240, 280, 360 és 400 kor. lakpénz, évi 100 kor. ruhaátalány, évi 24 $ürm.^3$ tüzifa, 3 kat. hold földjárandóság, legeltetési jogosultság és minden gyermek után évi 200 kor. családi pótlék.

T. M. 1. Czímszalagját a kiadóhivatal javítja ki, nem a posta s emiatt nem kaphatja a lapot késedelmesen. — 2. Sorsjegyeit még nem húzták ki.

D. F. Hozassa meg Illés Nándor: «A vadőr» czímű művét; ebben talál a fáczántenyésztésre útbaigazítást. Kapható Nagel Ottó könyvkereskedőnél Budapest, IV., Ferencziek-tere 9. szám; ára 1 korona. — Más ilyen könyvet nem ismerünk.

B. I. Kötőgépet kaphat: Háziipari részvénytársaságnál, Budapest, VII., Rákóczi-út 68. szám, vagy Pápai Manó a mühlhauseni kötőgépgyár vezérképviselőjénél, Budapest, VI., Andrássy-út 14. sz

V. J. Az uradalmi erdészeti altiszteknek nem szabad sem a magyar koronát sem a magyar czímert a sapkájukon viselni.

ÁLLÁSKERESLET

Szakvizsgázott erdőőr, vadőr és vizsla-idomító, 54 éves, 32 évi gyakorlattal és szerény igényekkel január 1-re állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (1.)

Gyakorlattal biró, szakvizsgára készülő 23 éves fiatalember erdőőri állást keres. Czíme: Szűcs Géza erdőőr — Budapest (VI. Rózsa-utcza 82. I. 14.) (2.)

Állást keres 25 éves, nőtlen, róm. kat., katonaságtól elbocsájtott, erdőőr. Czíme szakvizsgázott a szerkesztőségben megtudható. (3.)

---

55 év körüli egészséges, jól járó és halló szakvizsgázott erdőőr, ki az erdészeti és vadászati teendőkben jártas, 1918 április 1-re, esetleg korábbi időre állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (4.)

Erdőőri állást keres 31 éves, ref., nőtlen, hadmentes, józan életű, tisztességes, megbizható, szakvizsgázott magyar ember. Az állást bármikor elfoglalhatja. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (5.)

---

30 éves ref. vall., gyermektelen, nős, teljesen hadmentes, erős, egészséges, szakvizsgázott uradalmi erdész azonnali belépésre erdőőri, főerdőőri, vadászi és erdészi állást keres. Az erdészet, vadászat, vadtenyésztési, védelmi, valamint az irodai teendőkben kellő gyakorlata van, a miről számos elismerő bizonyítványai vannak. Beszél magyarul, németül, olaszul, románul, tótul és horvátul. Czíme: Sándor Gyula urad. erdész, Székelyderzs (u. p. Erked) Udvarhely megye. (6.)

Nagy gyakorlattal biró, szakvizsgázott erdőőr, ki a szarvasvadászatok vezetését és a bőgési idény alatti hivást jól tudja utánozni, és kitanult fáczános, beszél magyarul, németül, tótul és románul, 1918 április 1-re állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (7.)

HIRDETÉSEK

Keresünk 3000 kat. hold szálerdő gazdaságunkba egy segéderdészt, kinek az összes erdészeti teendőkben megfelelő gyakorlata van. Kérvények eddigi működési bizonyítvány-másolatokkal gróf Esterházy Pál jószágigazgatósága Lesenczetomaj, Zalamegye küldendők. (1. II. 2.)

971—1917. szám.

Pályázat hitbizományi erdőaltiszti állásra, Varannó lakhelylyel, melylyel az állami alkalmazottakra vonatkozó törvényszerinti nyugdíj élvezete, egyelőre irodai segédszolgálat és egyéb teendők végzése és az alábbi javadalmazás van egybekötve:

1. Évi fizetés, öt évenként 50 kor. korpótlékkal emelkedő: 800 K.

2. Szabad lakás, ennek hiányában az évi fizetés 15%-a.

3. Jó minőségű szántóföld haszonélvezete, felszántva a termés behordásával, 2 magyar hold.

4. Kemény dorong tüzifa házhoz szállítva, 36 $ürm^3$.

5. 50 q. széna váltságdíja, 300 K.

6. 2 drb öreg, 1 drb növendékmarha legeltetése.

7. Jutalék, a tiszta jövedelem részesedéséből 2%.

Sajátkezüleg irott kérvények gróf Hadik Barkóczy Endre őnagyméltóságához intézve, eddigi összes szolgálati-, képzettségi-, születési-, erkölcsi- stb. bizonyítványokkal felszerelten, a hirdetés napjától számított három héten belől, alulirott hivatalhoz benyujtandók.

Tót nyelven beszélők előnyben részesülnek. Véglege-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

sítés egy évi megfelelő próbaszolgálat után, mely a nyugdíj megállapításánál figyelembe vétetik, következik el.

Varannó, Zemplénmegye, 1917. évi deczember hó.

A gróf Hadik Barkóczy hitbizomány uradalmainak erdőfelügyelősége.

(2.)

Hirdetmény. A Faértékesitő Hivatal, a fa- és faszénkészletekben 1917. évi szeptember hó 30-tól 1917. évi deczember hó 31-ig beállott változásoknak, az 1851/1917. M. E. számú rendelet alapján való bejelentésre szolgáló forgalmi «Jegyzék» nyomtatványokból és az 1917. évi deczember hó 31-én meglevő fa- és faszénkészletek részletes bejelentésére szükséges «Bejelentő lap» nyomtatványokból, a törvényhatósági joggal felruházott városok czímére, valamint a vármegyék alispánjai útján a járási főszolgabirák és a rendezett tanácsu városok polgármesterei czímére nagyobb készleteket küldetett oly czélból, hogy a szükséges nyomtatvány-példányokat az azokért illetékesen jelentkezőknek díjtalanul bocsássák rendelkezésre.

A mennyiben ezen szétküldött nyomtatvány mennyiség, az eziránti sükségletet nem fedezné, a forgalmi «Jegyzék» nyomtatványa «Pátria» irodalmi vállalat és nyomdai r.-t.-nál (Budapest, IX., Üllői-út 25.), a «Bejelentő lap» nyomtatványok pedig a «Pallas» irodalmi és nyomda r.-t.-nál (Budapest, V., Honvéd-u. 10.) beszerezhetők.

Ez alkalommal ismét megjegyzi a hivatal, hogy a forgalmi «Jegyzék» nyomtatvány nem azonos az 1851/1917. M. E. számú rendelettel kiadott «Jegyzék» nyomtatványnyal, a mely csak a kicsinyben való árúsitásra vonatkozik. A kicsinyben való árúsitásra vonatkozó «Jegyzék»-ek beterjesztését a Faértékesitő Hivatal ezuttal nem kivánja.

Azonkivül a Faértékesitő Hivatal ez évi november hó 20-án 3889. szám alatt kiadott «Hirdetménye» alapján mindazok, a kiknek közforgalmú vasúti- vagy hajóállomásra kiszállított tüzifakészletük van, ezeket a készleteket további rendelkezésig minden hó 1-én és 15-én a Faértékesitő Hivatalhoz bejelenteni tartozik. *Es utóbbi jelentéseket tehát az elől említett készletbejelentésektől függetlenül kell megtenni.*

Budapest, 1917 deczember 13.

Faértékesitő Hivatal.

(3.)

6666/1917. szám.

Szappangyökér-eladás. A lugosi erdőigazgatóság kerületében Deliblát községben készletezett mintegy 40 mm. I. oszt. és mintegy 1·8 mm. II. oszt. szappangyökér (Gypsophila paniculata) zárt irásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyaláson két eladási csoportban eladatik.

Ajánlatok 1918. évi január hó 28-án délután 2 óráig a kincstári birtokkezelőségnél Deliblátón nyujtandók be, hol azok a következő napon délelőtt 8 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Az eladási feltételek és egyéb adatok a delibláti birtokkezelőségnél szerezhetők be.

Lugos, 1917. évi deczember hó 22-én.

M. kir. Erdőigazgatóság.

(4.)

Elvetett **szarvas agancsot, szarvas fogakat** (grandlit) minden mennyiségben vesz Sándor Imre, Székesfehérvár. (6.)

3088/1917. sz.

Erdész, irodai illetve számtiszti teendők ellátására azonnal felvétetik. — A magyar és német nyelv teljes, mig valamely szláv nyelv szóban való birása megkövetteltetik. Nőtlen és adóügyekben jártas egyének előnyben részesülnek. — Ajánlatok bizonyitványmásolatokkal és fizetési igények megjelölésével «Az uradalmi erdőhivatalnak Mezőlaborcz» czímre küldendők be. (7.)

8419/1917. sz.

Pályázati hirdetmény. Az elhalálozás folytán megüresedett városi erdőőri állásra pályázatot hirdetek.

Pályázhatnak feddhetlen előéletü, erős egészséges testalkatú olyan egyének, a kik a tót nyelvet legalább szóban birják.

A pályázati kérvények 1 K-s bélyeggel ellátva, erdőőri szakvizsgai, szolgálati és orvosi bizonyitványokkal, valamint katonakötelezettséget és erkölcsi magaviseletet igazoló okmányokkal felszerelve, 1918. évi január hó 31-ik napjának déli 12 óráig alulirottnál annál is inkább benyujtandók, mert a később benyujtott kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Az állással egybekötött javadalom áll: 800 (nyolczszáz) korona kezdőfizetésből, 3 évenkint 100 kor. fizetésemelésből, az állami altisztekre és szolgákra nézve érvényes családi pótlékból, nyugdijból, a háború tartamára háborús segélyből, 280 kor. lakbérből, 100 kor. lábbeli illetményből és természetbeni ruházatból.

Zsolna, 1918. évi január hó 7-én.

Rada, polgármester.

(8.)

Nyuszt-, nyest- és görénybőröket veszek. Ajánlatok az ár megjelölésével a szerkesztőséghez intézendők.

Büchs vegyescsövü és egy Mannlicher-Schönauer fegyvert keresek megvételre. Árajánlatot kér: Barnóczky István urad. erdőőr, Krasznahorkaváralja (Gömör megye).

Mindennemű erdészeti

tűlevelű- és lombfamagvakat, erdei facsemetéket, élősövényeket, azok magvait, gyümölcsfát, vadonczot, minden egyéb faiskolaterméket

ajánl, legjobb minőséget biztosítva

Erdészeti Mag és Csemetetermelő Társaság

Zalaegerszeg

Telefon 134. — Táviratczim: Magtermelők Zalaegerszeg.

(5. XII. 1.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XII. évfolyam. —3—4. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1918. február 15.

Előfizetési ár:
Egész évre ... K 6.—
Fél évre ... K 3.—
Negyed évre ... K 1.50
Egyes szám ... K —.20

AZ ERDŐ

Szerkeszti:
BALOGH ERNŐ
m. kir. főerdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések
egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 20 fillérrel, táblázatos és garmond betünél kisebb betüfaj szedés másfélszeres egységárral számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czímén Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—22,) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamácziók is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92,) intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdijban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordittatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői. (Ferenczfi József.)
A járási erdészeti altisztek mozgalma.
Különfélék: Olvasóinkhoz. — Hírek a hadba vonult kinestári erdőtisztekről. — Vadászok figyelmébe. — Nyugdíjbiztosítás. — Halálozás.
Hivatalos közlemények.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői.

Irta: *Ferenczfi József* kir. közalapítványi erdőtanácsos.

(Folytatás.)

e) *A nyilasok feldolgozása.*

A mely nyilasban bükk, juhar, hárs vagy éger műfa van, elsősorban ez termelendő ki, hogy az nyomban kifuvarozható is legyen. Mikor tehát a favágót az erdőőr a nyilasba beállítja, azonnal figyelmezteti, hogy addig, míg a nyilasban előforduló fenti műfa mind kitermelve nem lesz, semmiféle más fát nem vesz tőle át, másért fizetést addig nem kap. Ezen műfáról külön számozókönyvecske készül. Ha a fenti műfát már mind kitermelték, csak akkor szabad a favágónak újból a nyilasa elejére visszamennie, a nyilas további rendes feldolgozását megkezdeni.

Ha egy törzs már le van döntve és galyazva, elsősorban a műfát kell belőle kivágni. A tölgy, szil, kőris műfát annál az egész méternél kell lefűrészelni, a hol a műfa felső átmérője 26 cm. Ez a lefűrészelt műfa egész hosszában hagyandó meg.

A 26 cm. vastagságon felüli tölgy, szil és kőris műfából 2·5 méter hosszú oszlop vagy 1·65 méter hosszú szőlőkaró készítendő, utóbbi 110 cm. magas és 1 méter széles rakásba karók közé rakandó.

A fenyő műfa egész hosszában egy darabban hagyandó meg.

A bükk, juhar és hárs műfa 3, 4, 5 és 6 méteres rönkökben termelendő ki; a 3 méteres rönkő termelése azonban lehetőleg kerülendő. A használható műfa felső átmérőjének legalább 20 czentiméternek kell lenni. Az éger műfa 1·5 méter hosszú rönkökben is meghagyható.

A műfa kitermelése akkor helyes, ha a ledöntött fából a legnagyobb értékű műfa állíttatott elő. Ezért a műfa kitermelésénél az erdőőrnek jelen kell lenni és ott a legnagyobb körültekintéssel eljárni.

Ha a műfa már el van választva a törzstől, a többi részéből tüzifa állíttatik elő. A vágásban csak a következő tüzifa választék elnevezések lehetnek: tölgyhasáb, tölgydorong, bükkhasáb, bükkdorong, fenyőhasáb és fenyődorong. A tölgyhöz más fanemet nem szabad keverni, bükkhöz a kőris, szil és juhar; a fenyőhöz a hárs, éger, fűz és nyár keverhető. A hasábba csakis egészséges és hasított fa jöhet, hogy ennek mennyiségét pontosan ismerve, a remélhető jövedelmet már eleve tudjuk. A nem egészséges hasított, az egészséges gömbölyű és a nem egészséges gömbölyű fa a dorongba rakandó.

A 15 centiméternél vastagabb tüzifarönköket el kell hasítani; az 5—15 centiméter vastag tüzifarönkök hasítatlanok maradnak. Kivételt képeznek ez utóbbi szabály alól a vágássorozatok azon vágásrészei, honnan a fa úsztatás útján szállíttatik ki. Itt a kívánatos kiszáradás miatt minden felhasítható tüzifarönk felhasítandó és ha a favágó külön rakásba rakja, hasábnak is számítandó.

Hasíthatlan göcsök csak kivételes esetben rakhatók a rakásokba.

Az eladásra szánt tüzifa ürméterjének a leltározáskor egy méter szélesnek, egy méter mélynek és 130 centiméter magasnak kell lenni. Tehát a favágónak azt 135 centiméter magassággal kell átadnia. A személyzeti tüzifajárandóságnak szánt tüzifa előírt magassága 120 czentiméter, a kegyúri járandóságé pedig 110 centiméter. Előbbit 125, utóbbit 115 centiméter magasságban kell átvenni.

f) *A termelt faanyag számbavétele.*

Ha valamelyik favágó a fenti termelési szabályokat nem tartja be és az átadni szándékolt műfát nem szabályszerűen készítette ki, erről jelentést kell tenni, hogy az okozott kár biztosítékából levonható legyen. Ha pedig a tüzifát nem szabályszerűen rakta fel, azt az erdőőrnek nem szabad tőle átvenni, nem szabad a faanyagot folyószámmal ellátni sem a termelési könyvbe felvenni. A favágót pedig fel kell hívni, hogy a közvetlen következő átvételig hibáját tegye jóvá. Ha a következő átadáskor

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

a kérdéses fa még mindig nem volna átvehető, akkor az erdőőr köteles a tüzifát idegen munkással napszámban szabályszerűen átrakatni és csak azután kell azt átvennie. A napszámjegyzéket haladéktalanul be kell nyújtani az erdőgondnoksághoz, hogy a felmerült költség a favágó biztosítékából levonható legyen.

Hatalmas fegyver van tehát az erdőőr kezében és ezt azért kívánom hangsúlyozni, mert a termelt fáért attól a pillanattól kezdve, hogy azt a favágótól átvette, az erdőőr felelős és miután a netán keletkezett kárért anyagilag is felelősségre vonható, nem szabad a faanyag számbavételénél felületeskedni vagy elnézést gyakorolni. Ha ezt az időt elmulasztotta, kisiklik kezéből a jóvátehetés alkalma, minek következményeit már egyedül viseli. Ettől a gondolattól vezérelve kell tehát a faanyag számbavételéhez hozzáfogni.

Miután a favágókkal kötött szerződés szerint a munkabér kifizetése minden második hét végén (szombaton) eszközlendő, egy nap pedig előzőleg írásbeli munkával telik el, ezért a számbavétel minden második esütörtökön foganatosítandó. A számbavételnél a fűrész (munkáscsoport) mindkét favágója jelen lenni és ott segédkezni tartozik.

A műfa számbavétele a középátmérő és hosszúság megmérése által történik. A középátmérőt a tölgynél, szilnél és hársnál kéreg nélkül kell mérni, a többinél kéreggel, mert ennek figyelembevételével van az árszabály megállapítva. A tölgy, szil és hárs kérgét tehát a középátmérőnél tartozik a favágó már a termeléskor lehántani. A hosszúság mindig mérőszalaggal mérendő, mert így tévedés ki van zárva és a műfa közepe a mérőszalagon leolvasható. A számbavételi eljáráshoz tehát öt ember kell. Elsőnek kötelessége a fanemet és a szalagról a műfa hosszát bemondani, ezalatt a másik a bélyegző baltát veri rá a műfa egyik és ha a műfa közepe már meg van hántolva, a másik végére. A harmadik ember a számozó korongon következő számot hangosan olvassa és a műfa mindkét végére olvashatóan kiveri; a negyedik a műfa átmérőjét diktálja be az ötödiknek, ki ez adatokat a számozó könyvbe írja. A szalaghoz a két favágó használható, a számozó-koronghoz egy napszámos fogadható fel, az átlalót mindig egy erdőőr kezeli, a jegyzéket a vágássorozati erdőőr vezeti.

A tüzifa számbavétele egyszerűbb. Itt, ha a tüzifa választékolása, rakásolási módja és mérete a szerződésnek vagy utasításnak megfelel, a folyószám a rakat hegy felőli karójára czeruzával, a rakás homlokfalán valamely nagyobb hasábra hársfaszénnel felírandó és aztán a tüzifa a számozókönyvbe feljegyzendő. Az átvételnél a favágó jelen lenni és a rakatokat egyenként átadni tartozik. A műfáról és tüzifáról külön-külön számozó-könyv készül és pedig két-két példányban a következőkép. Az I. számú fűrész (munkáscsoport) részére egy műfa-számozókönyv és egy tüzifa-számozókönyv fektetendő fel. Ezekbe a számozó-könyvekbe csakis az I. számú fűrész (munkáscsoport) által termelt műfát, illetve tüzifát kell feljegyezni. Mindkét könyvet 1. tételszámmal kell kezdeni és ha a fűrész (munkáscsoport) két heti összes faanyagát azokba már feljegyeztem és összegeztem, a munkással ellenőrzésként az összegeket közlöm. Ha az egyezik, akkor előveszem a II. számú fűrész (munkáscsoport) két számozó-könyvét, a melyekben a sorszámot természetesen már nem egynél kezdem, hanem az I. számú fűrész (munkáscsoport) legutolsó sorszáma után következő sorszámmal. Ha ezt is összegeztem, következik a harmadik fűrész (munkáscsoport) stb. Minden átvett faanyaghoz feljegyzem az erdőrészlet számát is, melyből az kikerült. Az így készült és a helyszínén czeruzával vezetett számozó-könyvek mindig az erdőőrnél maradnak. Ezekből állítom össze otthon az erdőgondnokság részére készülő, már tintával írott folyó sorszám szerinti számozó-könyveket. Ezekbe a munkás neve és a heti összegezések már nem kerülnek be.

A műfa felvételi számozó-könyvének fejmintája a következő:

I. sz. fűré-z (munkáscsoport): Konik János.

Sorszám	Fanem	Átmérő	Hossz	Köb-tartalom	Sorszám	Fanem	Átmérő	Hossz	Köb-tartalom

A műfa erdőgondnoksági számozó-könyvének fejmintája a következő:

Sorszám	Átmérő	Hossz	Köbtartalom						Jegyzet
			Tölgy 30 cm-en felül	Tölgy 25-30 cm közötti	Tölgy 25 cm-en alul	Bükk 30 cm-en felül	Bükk 30 cm-en alul		

A tüzifa mindkét számozó-könyvének fejmintája a következő:

Sorszám	Tölgy-hasáb	Tölgy-dorong	Bükk-hasáb	Bükk-dorong	Fenyő-hasáb	Fenyő-dorong			Jegyzet

A felvételi számozó-könyvek a két hetenkinti felvételek végén összegeztetnek. Az erdőgondnoksági számozó-könyvek csak oldalanként összegeztetnek, átvitelt nem kell csinálni, mert a végösszegezésnél az egyes oldalösszegek fognak összegeztetni.

g) *A munkabér kifizetése.*

Ha az első két hét alatt feldolgozott faanyagot minden fűrész (munkáscsoport) már átadta és ezt így már számozó-könyvbe szedtem, a felvételi számozó-könyv alapján megcsinálom a fűrészenként (munkáscsoport) átvett faanyag és az érte járó munkadíj összegező kimutatását külön a műfáról és külön a tüzifáról. Ennek fejmintája a következő:

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

_____ vágássorozat 1. fizetés.

Tétel	A fűrész (munkáscsoport) megnevezése	Készített tüzifa										Kijáró munkadíj		Jegyzet
		tölgy-hasáb	tölgy-dorong	bükk-hasáb	bükk-dorong	fenyő-hasáb	fenyő-dorong							
		à 1·00	à 0·8	à 1·0	à 0·8	à 0·9	à 0·7					K	fill.	
		ürm³												

A kialkudott egységmunkadíj minden választéknál 10 fillérrel több, mint a mit itt feltüntettem, de ez a 10—10 fillér a szerződött munkásoknál a szerződés értelmében a munka befejeztéig visszatartandó, hogy abból a bélyegpénz és esetleges büntetések levonhatók legyenek. Miután ezt a kimutatást az erdőgondnoksághoz kell benyujtani, az erdőőr a maga részére a benyujtott adatokról egy alábbi minta szerinti kimutatást készít.

Tétel	A fűrész (munkáscsoport) megnevezése	I. fizetés									II. fizetés									III. fiz.	
		tölgy hasáb	tölgy dorong	bükk hasáb	bükk dorong	fenyő hasáb	fenyő dorong	.....hó .....én	kijáró összeg		tölgy hasáb	tölgy dorong	bükk hasáb	bükk dorong	fenyő hasáb	fenyő dorong	.....hó .....én	kijáró összeg		tölgy hasáb	tölgy dorong
		à 1·0	à 0·8	à 1·0	à 0·8	à 0·9	à 0·7				à 1·0	à 0·8	à 1·0	à 0·8	à 0·9	à 0·7				à 1·0	à 0·8
		ürm.³						kor.	fill.		ürm.³						kor.	fill.		ürm.³	

(Folytatás következik.)

A járási erdészeti altisztek mozgalma.

Az alábbi levelet vettük, melyhez a magunk részéről csak azt a megjegyzést fűzhetjük, hogy a tervezett mozgalmat minden tekintetben megokoltnak tartjuk, mert a járási erdészeti altisztek helyzete nemcsak a mai rendkívüli viszonyok közt, hanem már a háború előtt is olyan tarthatatlan volt, hogy azon most már okvetlenül segíteni kell. Minthogy a járási erdőőri személyzet helyzetének megfelelő javítását a birtokosoktól várni nem lehet, ezért a segítés egyedüli helyes és gyökeres módja a járási erdőőri személyzetnek — a birtokosok részéről fizetendő bizonyos mérvű járulék ellenében való — államosítása volna, ami nemcsak a személyzet érdekéből, de közgazdasági szempontból is nemcsak kívánatos, de szükséges is volna.

A levél a következő:

Nagyságos Szerkesztő úr!

A járási erdőőrök államosítása érdekében újabban egy mozgalmat indítottunk Papp János balatonfüredi főerdőőr kartárssal.

A mozgalmat a mellékelt 4 drb. nyomtatványnak minden m. kir. járási erdőgondnoksághoz történt megküldésével indítottuk meg, a «Jegyzőkönyv»-ek és «Kérdőívek» már nagyrészben vissza is érkeztek hozzám. A kérdőívekből merített adatok alapján egy nagyobbterjedelmű memorandumot állítunk össze, felsorolva abban igazán aggasztó és tovább el nem viselhető helyzetünket és kérjük államosításunkat.

Ezen memorandumot f. hó 25-én akarjuk a Nagyméltóságú m. kir. Földmívelésügyi Miniszter úrnak benyujtani. Ezt megelőzőleg 24-én Budapesten gyűlést tartunk.

Ebből kifolyólag alázatteljesen kérjük Nagyságos Szerkesztő urat, — mint minden mozgalmunk jóakaratú előmozdítóját és pártolóját, — kedves lapunkban, «Az Erdő»-ben mozgalmunk megindítását egy buzdító czikkben pártolni és a mozgalomhoz való csatlakozásra a járási erdőőröket és erdőszolgákat felhívni kegyeskedjék.

Egyben tisztelettel kérem felhívni őket arra, hogy f. hó 24-én d. e. 9 órakor az «áll. és törvényhatósági altisztek és szolgák nyugdíjpótló egyesülete» helyiségében (Budapest, I. ker., Úri-utcza 70. sz.) tartandó gyűlésre minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Alázatteljes kérésünk megujításával, bizva jóindulatú kegyes támogatásában és pártfogásában, irányunkban tanusított szíves fáradságát előre is hálásan köszönjük.

Szentágota, 1918. február 4. Alázatos szolgája:

Bálint János
j. főerdőőr.

Tekintetes Erdőgondnok Úr!

Tisztelettel felkérjük, hogy a járási (kerületi) erdőőrök és erdőszolgákhoz intézett mellékelt felhívásunkat velük közölni, a mozgalomhoz való csatlakozásra buzdítani és ezután felmerülő kiadások fedezésére nehány fillért gyűjteni és az összegnek Bálint János járási főerdőőr Szentágota (Nagykükülő vm.) czímére való megküldése iránt kegyesen intézkedni szíveskedjék.

Az adományok «Az Erdő» szaklapban lesznek nyugtázva.

Szíves jóindulatú támogatását előre is hálásan köszönjük és vagyunk

alázatos szolgái

Bálint János
j. főerdőőr.

Papp János
j. főerdőőr.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Kartársak!

Az elkeseredés, a nyomor, a szenvedés újból felveti bennünk a lét és nemlét kérdését! Vártunk, bíztunk, reméltünk eleget! Tovább nem bírjuk!

Az állam nem törődik velünk! Mi nem vagyunk alkalmazottjai! A megye nem hallgat meg, kenyeret adó erdőbirtokosaink belátással nincsenek. Háborús segélyünk igen kevés, családi pótlékunk nincs, nyugdíjalapunk alig van! Nekünk csak a koldustarisznya jutott osztályrészül! A nyomorgó apák szenvedései, éhező gyermekek siránkozásai, jajveszékelő anyák könnyei késztetnek arra, hogy újból lépéseket tegyünk helyzetünk javításáért; újból kibontsuk az államosításunkért zászlónkat!

Kartársak! tömörüljünk a zászló alá! Jöjjetek el mindnyájan; ne maradjon el egy se közületek! Tárjuk fel illetékes helyen helyzetünket és kérjük az államosításunk sürgős keresztülvitelét!

Nem tűrhetjük tovább lehetetlen helyzetünket! Tisztességben, becsületben megőszülve, végső napjainkat a jól kiérdemelt állami nyugdíj élvezetében akarjuk leélni.

Célunk elérésére minden egyes kartárs támogatására szükségünk van. A mellékelt »Jegyzőkönyv«-et írjátok alá és a költségek fedezését szolgáló néhány fillér adományotok kíséretében küldjétek meg azonnal, *de legkésőbb február 10-éig* Bálint János járási főerdőőr Szentágota (Nagyküküllő vm.) címére.

Jogos kívánságainkat memorandumba fogjuk foglalni, melyet egy küldöttség fog a Nagyméltóságú m. kir. Földmívelésügyi Miniszter úrnak átnyujtani. Ezen küldöttségbe minden járás küldjön egy megbizottat, kinek nevét és címét a Jegyzőkönyvben tüntessétek fel, hogy annakidején (kb. február végén) őt értesíthessük.

A Jegyzőkönyv melléklete lesz a benyujtandó memorandumunknak, a miért is lássátok el 40 filléres mellékleti bélyeggel.

A biztos siker reményében kartársi üdvözlettel:

Bálint János j. főerdőőr. — *Papp János* j. főerdőőr.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett.....1918 évi.....hó...n.

Jelen vannak alulirottak.

Tárgy:

A járási (kerületi) erdőőrök és erdőszolgák államosítása érdekében megindított mozgalomhoz való csatlakozás.

Előadó.....erdőőr ismerteti a jelenlevőkkel a Papp János balatonfüredi és Bálint János szentágotai járási főerdőőröknek azon felhívásukat, mely szerint felkéretnek a járási (kerületi) erdővédszemélyzetnek valamennyi tagjai, hogy az erdőőrök és erdőszolgák államosítását célzó mozgalomhoz mindnyájan kivétel nélkül csatlakozzanak.

A jelenlevők az újból megindított mozgalmat örömmel tudomásul vesszük és egyhangulag hozzák az alábbi határozatot:

A mozgalomhoz mindnyájan csatlakoznak és annak vezetésével Papp János balatonfüredi és Bálint János szentágotai főerdőőröket bizzák meg. A nagyméltóságú m. kir. F. M. úrhoz címzendő és hozzá benyujtandó memorandum megfogalmazásával szintén az előbb említett két vezető kartársak kéretnek fel és az azt benyujtó küldöttség tagjául pedig a maguk részéről .....

.....nevezik be.

Ezzel a jegyzőkönyv felolvasás és megmagyarázás után lezáratott és a jelenlevőkkel aláiratott.

Kmf.

Kérdőív.

A.....m. kir. járási erdőgondnokságnál alkalmazott járási erdőőri személyzet alkalmazási viszonyai és fizetéseiről. (Részletezendő: Hány és milyen osztályba — milyen fizetéssel, illetve mellékilletménynyel van alkalmazva.)

1. Járási főerdőőr:
2. Járási erdőőr:
3. Járási erdőszolga:
4. Van-e drágasági pótlékuk és mennyi?
5. Van-e családi pótlékuk és mennyi?
6. Van-e háborús segélyük és mennyi?
7. Esetleg más segélyük és mennyi?
8. Van-e nyugdíjalapjuk és mennyi?
9. Van-e nyugdíjjogosultságuk?
10. Helyettesítésekkel meg vannak-e terhelve és menynyire?
11. Fizetésüket honnan kapják?
12. Esetleg a memorandum összeállításához még fontos adatok:

.....1918. évi.....hó....n.

Különfélék.

Olvasóinkhoz. Értesítjük lapunk t. olvasóit, hogy papirhiány miatt kénytelenek voltunk lapunk terjedelmét redukálni. Bár úgy a nyomda, valamint mi is megtettük a szükséges lépéseket, hogy a lap előállításához szükségelt papirmennyiséget megkapjuk, mégis már most tájékoztatjuk t. olvasóinkat arról, hogy amennyiben papirszükségletünket nem sikerülne beszerezni, kénytelenek leszünk lapunkat ideiglenesen beszüntetni. Amint a szükségelt papir rendelkezésünkre fog állani, lapunk ismét meg fog jelenni. ***A szerkesztőség.***

Vadászok figyelmébe. A földmivelésügyi minisztériumba több kérvény érkezett be azirányt, hogy nyúl, fáczán és fogoly lövésére kivételes engedély adassék. A minisztérium ez uton figyelmezteti a vadászközönséget, hogy az apróvad rossz szaporulatára való tekintettel a folyó évben kivételes lövési engedélyt nem fog adni.

Hirek a hadbavonult kincstári erdőtisztekről. *Kitüntetést kaptak: Finke Mihály* kir. erdőmérnök, cs. és kir. tart. tüzérfőhadnagy a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján; *Földes Tibor* m. kir. segéderdőmérnök, cs. és kir. tart. tüzérfőhadnagy a signum laudist a kardokkal; *Kriváchy Andor* m. kir. erdőmérnök, cs. és kir. tart. tüzérhadnagy a katonai érdemkeresztet a kardokkal; *Lux Zoltán* m. kir. erdőmérnökgyakornok, cs. és kir. tart. tüzérhadnagy a signum laudist a kardokkal.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Megsebesült : Kovács József m. kir. erdőmérnökgyakornok, cs. és kir. tart. zászlós.

Fogságba jutottak : Jellmann Emil m. kir. erdőmérnökgyakornok, cs. és kir. tart. hadapródjelölt ; *Kovács József* m. kir. erdőmérnökgyakornok, cs. és kir. tart. zászlós ; *Szabó János* m. kir. erdőmérnökgyakornok, egyéves önkéntes.

Nyugdíjbiztosítás. Az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál az 1912. évi VIII. t.-cz. alapján a következő biztosítások köttettek : Margitai János Bereg vármegyei erdőszolga, Tóth Mihály Zemplén vármegyei járási erdőőr, Payer Tóbiás, Sopron vármegyei erdőőr ; Pitnek János, id. Cziple László Todor-é és Cziple László Demeter-é, Máramaros vármegyei erdőszolgák ; a gödöllői m. kir. erdőhivatal, babati erdőgondnoksága által Sztelek Lajos, Tóth József, Szűcs József és Till Gusztáv m. kir. főerdőőrök, Czilik Károly és Tihanyi István m. kir. erdőőrök, Tóth József napibéres erdőőr és Komlódi István cs. és kir. vadőr. Nevezettek részére nyugdíj, aggkori ellátás, baleseti és haláleseti segély biztosíttatott.

Halálozás. *Gyöngyössy Béla* nyug. miniszteri tanácsos, volt kolozsvári kir. erdőfelügyelő, 1917. évi december hó 11-én 66 éves korában Vargyason.

Günther Frigyes, a gödöllői m. kir. erdőhivatal központi szolgálatánál alkalmazott m. kir. főerdőmérnök, január hó 16-án, tevékeny életének 39. évében, hosszas szenvedés után Gödöllőn.

Nemes *Kócsy János*, a Ferencz József-rend középkeresztjének tulajdonosa és a III. oszt. vaskorona-rend lovagja, nyugalmazott miniszteri tanácsos, életének 66. évében, február hó 7-én Budapesten.

Cserny Viktor nyug. kir. alerdőfelügyelő, gróf Zichy Ödön uradalmának főtisztje, életének 51. évében, február hó 1-én szívszélhüdésben Rév községben meghalt.

Hivatalos közlemények.

954/918. szám.

Értesítés.

A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszter úr a fatermelő üzemeknek szálas takarmányt pótló tengeriszárral való ellátása érdekében, f. é. 87,658. szám alatt kelt rendeletével utasította a Takarmányforgalmi R.-T.-ot, hogy a fatermelő üzemeknek a vármegyei takarmány intéző bizottság által igazolt tengeriszár szükségletét szállítsa le.

Azok a vállalatok, amelyek az ekként rendelkezésre bocsájtott tengeri szárból részesedni óhajtanak, forduljanak az üzemüknél alkalmazott igás állatok létszámát feltüntető hatósági igazolványok alapján az illetékes vármegyei takarmányozást intéző bizottsághoz és közöljék a bizottság által igazolt tengeriszár szükségletüket az Állat- és Takarmányforgalmi R.-T.-gal. (Budapest, V., Dorottya-uteza 2.)

Budapest, 1918 február 7.

969/918. szám.

Értesítés.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter úr, azon fakitermelő üzemek ellátása czéljából, amelyek részére külön burgonya kontingens nem utaltatott még ki, az alispánoknak összesen 95 waggon burgonyát utalt ki mint pótkontingenst.

Azok a vállalatok, amelyek a kiutalt burgonya mennyiségből részesedni óhajtanak, forduljanak kellőképen igazolt munkáslétszám kimutatás alapján az illetékes vármegyei alispánhoz.

A kiutalt mennyiséget a legmesszebb menő takarékosság elvének szem előtt tartása mellett és csakis a tényleg alkalmazásban álló munkások ellátásához feltétlenül megkívánt mértékben szabad felhasználni, mert a bejelentett munkáslétszámot a faértékesítő hivatal esetenként ellenőriztetni fogja.

Budapest, 1918 február hó 6-án.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni szíveskedjenek.)

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Tóth Gyula* nyugalmazott erdőtanácsos, pozsonyi lakosnak és törvényes utódainak régi magyar nemességük épségben tartása mellett a »*Soóki*« előnevet díjmentesen adományozom.

Kelt Laxenburgban, 1918. évi január hó 17-én.

Károly s. k.

Gróf Zichy Aladár s. k.

*

A m. kir. földmivelésügyi minisztérium ideiglenes vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök a számvevőségek tiszti személyzetének egyesített létszámában Gőzsy Gyula, Buttykay Elemér és Brannich Gyula erdőszámtanácsosokat főerdőszámtanácsosokká, Sükösd Ferencz, Orencsák Károly és Kovács Ferencz erdőszámvizsgálókat erdőszámtanácsosokká, Erhardt Lajos, Kovács Gyula és dr. Mudrovcic Marius erdőszámellenőröket erdőszámvizsgálókká nevezte ki.

*

A magyar kir. földmivelésügyi minister áthelyezte *Belházy Gyula* m. kir. erdőtanácsost az orsovai m. kir. erdőhivatal kerületéből Oasszonyrétről Szászcsebesre pénztári ellenőrnek, *Orosz Zoltán* m. kir. erdőmérnököt pedig Orsováról Oasszonyrétre erdőgondnoknak.

*

A m. kir. földmivelésügyi minister *Parragh Béla* és *Maier Béla* m. kir. főerdőmérnököket saját kérelmükre ideiglenes nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földmivelésügyi minister *Blattny Tibor* m. kir. főerdőmérnököt áthelyezte Marosvásárhelyről a beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületébe Kisgaramra s megbízta a cserpataki m. kir. erdőgondnokság vezetésével.

*

A m. kir. földmivelésügyi minister megbízta *Petricsek Adolf* m. kir. főerdőmérnököt a herbus-fürészi m. kir. erdőgondnokság vezetésével.

*

A m. kir. földmivelésügyi minister áthelyezte *Kőfalusi Győző* m. kir. főerdőmérnököt Pancsováról Orsovára s ideiglenesen megbízta az orsovai m. kir. erdőgondnokság vezetésével.

*

A m. kir. földmivelésügyi minister a szolgálat érdekében *Kuka József* m. kir. főerdőmérnököt Naszódról Dombhátra helyezte át és megbízta az ilvai m. kir. erdőgondnokság vezetésével.

* *

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A m. kir. földmivelésügyi minister *Margán János* m. kir. erdőőrt Bozovicsról Kaptorjára áthelyezte.

*

A m. kir. földmivelésügyi minister a liptóujvári m. kir. főerdőhivatal területében *Kabzányi János* m. kir. erdőőrt nyugalomba helyezte.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1918 évi január hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába

Főherczeglaki jószágig. 90.—, Kilián Frigyes 64.80, Nagybányai főerdőhiv. 192.—, Bustyaházai erdőhiv. 456.—, Rimabrezói erdőhiv. 16.—, Zágrebi erdig. 30.—, Beszterczei erdőig. 88.—, Beszterczebányai erdőig. 684.—, Körmöczbánya város 12.—, Breznóbánya város, Nádasdladányi urad. 24.—, Papp Simon hd. 13.80, Susáki erdőhiv. 48.—, Faértékesítő hiv. hd. 180.50, Földmiv. min. hd. 25.—, Kilián Frigyes 43.20, Lippai főerd. 420.—, Békeffy Miklós 12.—, Kolozsvári erdőig. 612.—, Apatini erdőhiv. 222.—, Brassó város 12.—, Selmeczi főisk. könyvt. 5.40, Tripammer Károly 3.60, Első m. papiripar rtsg. hd. 4.20, Eperjesi adóhiv. 40.—, Fogarasi adóhiv. 76.—, Schmidt Ferencz 54.—, Tótsóvári erdőhiv. 342.—, gróf Hadik-Barkóczy hitb. hd. 51.—, Sándor Imre hd., 4.40, Faértékesítő hiv. hd. 66.30, Redl Károly 5.50, Barnóczky István hd. 4.60.

1 koronát fizettek: Mezey Rezső, Duchon Lajos.

1·50 koronát fizettek: Warinszky Miksa, Dudák Ernő, Hollósy Árpád, Hoffer Kálmán, Vohradnyik Vilmos, Blázs Tamás.

2 koronát fizettek: Rottenhoffer András, ifj. Thobiás Gyula, Wincze János, Ehrenreiter Miklós, Molnár Sándor, Inache József, Pőcz János, Kovács Antal, Hugyi Antal, Duchon Lajos, Dudák Albert, Kisczakó János, Stehlo Károly, ifj. Horváth Lőrincz.

3 koronát fizettek: Dudák Albert, Merreider István, Ladányi Frigyes, Scheer Lipót, Theisz József, Ziegelhoffer Arnold, Lutter Sándor, Paunecza István, Saári Mihály, Schöneck József, Szullik Frigyes, Grauzer Jenő, Laczkó Antal, Szilágyi Lajos, Rackó Jakab, Juhász János, Tolnay Ferencz, Dábu Miklós, Rácz-Varga József, Szép Károly, Wunder Jenő, Farkas Izsák, Szabó Géza, Eberling Gyula, Gigler Ferencz, Kremper József, Szalay Gusztáv.

4 koronát fizettek: Kovács Mihály, Pelczner József, Kiss Károly, Weszelovszky István, Fassanek Pál, Lippai Gusztáv, Felsőbánya város, Groszmann Ferencz, Dérföldi hgi erdg., Szakolcza város, Anász István, Raksányi Győző, Ujbánya város, Fadl István.

6 koronát fizettek: Barta János, Fiskál Károly, Fischer-Colbrie Emil, Galántai Emil, Károly György, Király Máté, Máté Ferencz, Kraffszky Ferencz, Maxim János, Novák János, Ringeisen Lajos, Sobonya János, Gyápay Jenő, Wirlisz József, Bohus Károly, Drenovác Géza, Jellinek Andor, Kondor Imre, Lahonyai Imre, Nagy Géza, Na plaky Sándor, Pokorny Emil, Szabó János, Hetényi Ferencz, Krausz Ferencz, Lányi Aladár, Luka Péter, Mayer Gyula, Mihály Ferencz, Pápa-ugodi hitb. erdhiv., Ujvári Jenő, Milodán Vazul, Ábrahám Balázs, Ballner József, Benczkó József, Buzás József, Csik Imre, Erős Károly, Huszágh Adolf, Kotta Sándor, Kovács István, Kövári István, Kreutz János, Lonkay Antal, Maguián Fülöp, Naszády Endre, Orbán Imre, Papp Péter, Raum Sándor, Rónay Antal, Simon Károly, Sümegi József, Szenick Viktor, Tatarek Richard, Teró Péter földmiv. min. könyvtára, Kiss Béla, Kocze János, Komán József, Sümegi János, Bánovszky János, Horváth András, Kriller József-Novottny László, Schudich Nándor, Bencze Mihály, Havasi Imre, Kiss Sándor, Legeza József, Mészáros Tamás, Nagy Károly, Pomothy János, Raffay Gergely, Ringler Béla, Tenkei püsp. urad. Zagyvai erdőhiv., Albrecht János, Bódog Ferencz, Hauker József, Kovács István, Milenkovics Tamás, Orosz György, Szabó Lajos, Biró János, Bocskay József, Huszár Pál, Kiszel András, Müller János, Ruijz Béla, Schuruer József, Szelezsán Illés, Tóth József, Belinczán Vincze, Ferenczy Pál, Imre János, Klucs Ferencz, Koncsatu Tamás, Veres József, Wolfbeisz Sámu, Zaturecsky Géza, Boldizsár István, Duschanek Adolf, Farkas János, Gaál Mihály, Gligor Miklós, Hlavay Pál, Bakkay Miklós, Gubriánszky János, Jászói prép. erdhiv., Kolemon József, Kretter Rezső, Paulovszky Pál, Tomasovszky Imre, Tamidalszky István, Dávid János, Léval urad. erdhiv. Sopron város, Szomorú József, gf. Degenfeld Miksa erdg., Haupricht Mihály, Novai urad., Piliscsabai fghi. urad., Szauer Antal, Petényi Keresztély, Feruska István, Gumbir József, Klinovszky Rezső, Kosa András, Makkay János, Tomassek Miklós, Varga László, Faértékesítő hivatal, dr. Huszár Lajos, Rákossy István, Rochlitz Dezső, Kassa város, Kulhavy Henrik, Zier Árpád, br. Bánffy Ferencz, Kiss Aladár, Kovács János, Kristófcsik Bálint, Ryba Lipót, Stiedl András, Csik Ferencz.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czímszalagon átjavított lakczím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett czímváltozás alapján, a nagyobbarányú czímnyomtatási költségek megtakarítása czéljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamczió kkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

D. A. Az erdőőri szakvizsgára magánúton is lehet készülni, azonban a szakvizsgát csak három évi erdészeti gyakorlati szolgálat igazolása után lehet letenni. Nem elég tehát könyvből a vizsgára elkészülni, hanem ezen felül még három évi *erdészeti* gyakorlati szolgálatot is kell igazolni. A szakvizsgára Bedő Albert dr., »Az Erdőőr« czímű könyvéből kell készülni. Kapható az Országos Erdészeti Egyesületnél, Budapest (V., Alkotmány-utcza 6. szám); ára 6 korona s ezen felül bérmentesítésre még 60 fillért kell küldeni.

K. F. Ügyében eljártunk, azonban — sajnos — eredménytelenül. Más tanácsot nem tudunk adni, mint hogy forduljon a hivatalfőnök úrhoz, mert beosztása tőle függ.

H. L. 1. Az 1916. évi 2477. M. E. számú kormányrendelet értelmében azon állami alkalmazottak részére, a kik rendes (egy, két, három, vagy négy évi) tényleges szolgálati kötelezettségüknek teljesítése végett léptek be a hadseregbe, a rendes (egy, két, három, vagy négy évi) tényleges szolgálati kötelezettségük idejének letelte *után* — amennyiben továbbra is tényleges katonai szolgálatban maradnak — az őket megillető polgári illetményeket ki kell utalványozni.

2. Az 1915. évi 65,732. eln. F. M. számú körrendelet értelmében a mozgósítás folytán tényleges katonai szolgálatra bevonult olyan állami alkalmazottak, a kik nősek, vagy a kiknek gyermekük van és háztartást visznek, továbbá azok, a kik családi pótlékban részesülnek, az általuk a bevonulás előtt elvezett *természetbeni* járandóságoknak élvezetében a ténylegese katonai szolgálat tartama alatt is meghagyandók, illetőleg ezek a *természetbeni* járandóságok a hadbavonult családjának kiszolgáltatandók. Minden más esetben, valamint a készpénzben kiadott egyéb járandóság a bevonulást követőleg beszüntetendő.

3. A hóbarós segélyre a tényleges (3 évi) katonai szolgálat letelte után szintén igénye van.

4. Ezeknek a járandóságoknak a folyósítása végett forduljon annak idején felettes hivatalához.

M. T. Mezőgazdasági vezérfonal néptanítók részére. Kiadta a m. kir. földmivelésügyi miniszterium. Kapkató: Nagel Ottó könyvkereskedőnél, Budapest, IV., Ferenczieks-tere; ára 2 korona. Az alábbi könyvek a Patria r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, (IX., Üllői-út 25. szám) kaphatók: Kiss Endre: Az okszerű gazdálkodás alapvonalai; ára 3.20 K. — Kodolányi Antal: A mezőgazdasági munkák és teendők hónapról-hónapra; ára: 4 korona. — Kubinyi Lajos: Kisbirtokosok tanácsadója; ára 3.20 K. — Rombay Dezső: Gazdák könyve; ára: 4 K. — Szilárd Gyula: Mezőgazdaságtan; I. kötet. Általános és különleges növénytermelés; ára 3 K; II. kötet: Állattenyésztés, ára: 3 K.

G. M. L. 1. A kincstári erdőlegényekre most igen nehéz idők jártak, mert az erdőőri állásokat az igazolványos katonai altiszteknek előbbségi igényjogosultsága miatt a háború alatt nem lehetett betölteni. Úgy tudjuk azonban, hogy ezek az állások is közelebbről betöltés alá kerülnek.

2. Az erdőlegényekre és segéderdőőrökre a három évenkinti előlépés — sajnos — nem vonatkozik, mert ezek az állások úgy vannak rendszeresítve, hogy fele részének évi 600, fele részének pedig évi 700 K javadalmazása van s így bizony megeshetik, hogy ezek az alkalmazottak ugyanabban a fizetésben hosszabb ideig is megmaradnak.

3. Bedő Albert dr.: Az erdőőr czímű műve az Országos Erdészeti Egyesületnél, Budapest (V., Alkotmány-utcza 6. szám) kapható; ára: 6 K; ezenfelül bérmentesítésre még 60 fillért kell küldeni.

4. A Béky Albert-féle Számtan tejjesen elfogyott s így az most sehol sem kapható.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

5. A szolgálati szabályok gyüjteménye a m. kir. pénzügyminiszteriumban kapható; ára 2 korona.

Ny. J. Olvassa el fentebb a H. L.-nek szóló üzenetet s járandóságainak folyósítása végett forduljon az erdőigazgatósághoz.

K. S. Front. Törvényes rendelkezés nincs, amely az uradalmat kötelezné, hogy hadbavonult alkalmazottjának fizetést adjon. Ezt tehát legfeljebb kérheti az uradalomtól, de ha nem kap, úgy bele kell nyugodnia.

P. R. 1. A ruhabeszerzési és a háborús segély folyósítása végett forduljon felettes hivatalához.

2. Erdőőrré való kinevezését kérje szintén felettes hivatalától; hogy kinevezik-e, azt mi nem tudhatjuk.

3. A 15 fillért a lap javára bevételeztük.

V. J. 1. Ha ön a hatósági esküt nem tette le, úgy nincs jogosítva másnak a fegyverét elvenni, mert ön nem tekinthető közbiztonsági közegnek.

2. Hatósági erdőtiszti esküre csak az bocsájtható, a ki *a)* fedhetetlen életű, *b)* a ki tényleges erdészeti szolgálatban áll s a ki a mellett, hogy az erdőbirtokos, vagy felettes hivatala által tiszti rangban állónak jelentetik be, egyúttal azt is igazolni képes, hogy az erdőgazdaság valamely szellemi munkálkodást és szakértelmet igénylő ágának vezetésével, vagy önálló intézésével van megbízva. Az erdőtörvény 17. §-a alá tartozó erdőbirtokon azonban hatósági erdőtiszti esküt csak az tehet, a ki az erdészeti főiskolát elvégezte.

3. Ha önnek az erdőbirtokos az erdészi czímet megadta, úgy azt jogosan használhatja s kifogást emelhet az ellen, ha valaki önnel szemben más czímet használ.

4. Ha az özeket az uradalom területén olyan egyének lőtték, a kik ott nem voltak jogosultak vadászni, úgy mindenestre meg fogják őket büntetni.

5. Nyomatékosan tanácsoljuk, hogy a hatósági esküt mielőbb tegye le s a mennyiben a vadászterület felügyeletével is meg van bízva, a lapunk 1912. évi 6. számában közölt 19,426/911. számú földmívelésügyi miniszteri körrendelet értelmében ezt a minőségét is jelentse be.

6. A 30 fillért a lap javára bevételeztük.

Pandanus. Az államerdészeti alkalmazottak utazási költségeiről szóló 6931/906. F. M. eln. számú szabályzat 50. §-a szerint az altisztek és szolgák hasonló fizetéssel való áthelyezés esetében úgy saját személyük, mint a tényleg átköltözködő családtagok részére a menetárak, valamint a valósággal felmerült és hiteleren igazolt egyéb utazási és szállítási költségek megtérítésére legfeljebb 100 K erejéig tarthatnak igényt.

Minthogy ez a 100 K a mai viszonyok közt kétségtelenül nagyon kevés, azért indokolt esetekben a hivatalok javaslatára, a kellően igazolt és tényleg szükségesnek bizonyult költségtöbbleteket a minisztérium az illető kérelmére segélyképpen engedélyezni szokta.

Legjobb volna, ha az útiköltség-szabályzat 50. §-ában foglalt fenti rendelkezésnek a mai viszonyoknak megfelelő módosítása iránt az Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége felterjesztést intézne a földmívelésügyi miniszter úrhoz. Tessék tehát ez ügyben a további lépések megtétele végett a szövetséghez fordulni.

Sz. F. Sorsjegyét még nem húzták ki.

N. J. A pulykahizlalás önhizalás, vagy tömés által történik; de mivel a gyakorlati életben az önhizalás egyszerűbb voltánál fogva elterjedtebb, azért csak erről adunk e feletteben felvilágosítást. Az önhizalás három időszakra oszlik, a melyek közül az első és második egy-egy hétig és a harmadik két hétig, illetve az egész hizlalás összesen négy hétig tart. A hizlalás alatt a pulykák elsötétített istállóban, vagy más melegebb, körülbelül 10—14° C hőmérsékletű helyiségben helyezendők el. Ebben az istállóban vagy helyiségben annyi rekeszetket csináljon, ahány csoport pulykát (egy-egy csoport 8—12 darabból áll) hizlal. Az egy-egy csoport pulykára kiszabott hely kétszerese legyen annak, a melyet szorosan egymás mellé állítva elfoglalnak (tehát szűk helyen tartandók, éppen, hogy mozoghassanak). Naponta háromszor etessen, az első időszakban szemes eledelt és felszeletelt takarmányrépát adagoljon (a szemes eledel lehetőleg tengeriből álljon, azonban lehet árpa, vagy zab is), a második időszakban a szemes eledel daráltan és fülleszve etetendő (a fülleszítés úgy történik, hogy az eleség forró vízzel leöntendő, letakarandó és aztán vagy 1—1½ óráig állva hagyandó) és ha lefölözött tej is rendelkezésére áll, akkor keveset abból is keverjen az eleség közé. A harmadik időszakban tisztán csak tengeridarára fogja őket. Végül, ha borókát is be tud szerezni, akkor azt is keverje eleségük közé, mivel attól a húsuk gyengén, igen kellemes borókaízt kap. Az etetési idő mindenkor pontosan betartandó és pedig most télen reggel 7, délben 12 és délután 5 órakor. *Bászel Elek.*

Molnár. 1. Hogy az uradalom a katonai szolgálatot a nyugdíjba beszámítja-e, azt mi nem tudjuk, mert ez tisztán az uradalomtól függ.

2. G. L. káplár címe: Lemberg; Res. Spit. Nr. 2, im Garn. Spit. Nr. 14.

ÁLLÁSKERESLET

Szakvizsgázott erdőőr, vadőr és vizsla-idomító, 54 éves, 32 évi gyakorlattal és szerény igényekkel január 1-re állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (1.)

Gyakorlattal bíró, szakvizsgára készülő 23 éves fiatalember erdőőri állást keres. Czíme: Szücs Géza erdőőr — Budapest (VI., Rózsa-utcza 82. I. 14.) (2.)

Állást keres 25 éves, nőtlen, róm. kat., katonaságtól elbocsájtott erdőőr. Czíme, szakvizsgázott a szerkesztőségben megtudható. (3.)

55 év körüli egészséges, jól járó és halló szakvizsgázott erdőőr, ki az erdészeti és vadászati teendőkben jártas, 1918 április 1-re, esetleg korábbi időre állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (4.)

Erdőőri állást keres 31 éves, ref., nőtlen, hadmentes, józan életű, tisztességes, megbízható, szakvizsgázott magyar ember. Az állást bármikor elfoglalhatja. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (5.)

30 éves ref. vall., gyermektelen, nős, teljesen hadmentes, erős, egészséges, szakvizsgázott uradalmi erdész azonnali belépésre erdőőri, főerdőőri, vadászi és erdészi állást keres. Az erdészet, vadászat, vadtenyésztési, védelmi, valamint az irodai teendőkben kellő gyakorlata van, a miről számos elismerő bizonyítványai vannak. Beszél magyarul, németül, olaszul, románul, tótul és horvátul. Czíme: Sándor Gyula urad. erdész, Székelyderzs (u. p. Erked) Udvarhely megye. (6.)

Nagy gyakorlattal bíró, szakvizsgázott erdőőr, ki a szarvasvadászatok vezetését és a bőgési idény alatti hívást jól tudja utánozni, és kitanult fáczános, beszél magyarul, németül, tótul és románul, 1918 április 1-re állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (7.)

39 éves, róm. kat., nős, hadmentes, erdőőri szakiskolát végzett szakvizsgázott erdőőr, ki az összes erdészeti teendőkben, úgyszintén a vadászat terén, kis és nagyvadtenyésztésben teljes jártassággal bír, jó bizonyítványokkal rendelkezik, magyar, német és tót nyelvet szóban és irásban bírja, megfelelő állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (8)

Pagonyerdészi állást keres szakiskolát végzett, szakvizsgázott rokkant katonai altiszt; békében mint segéderdész nagyobb grófi uradalomban volt alkalmazva. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (9.)

Jó bizonyítványokkal rendelkező, ép, erős, egészséges, 28 éves, szakvizsgázott uradalmi főerdőőr keres március 1-re, vagy legkésőbb április 1-re megfelelő hasonló állást. Kilencz évi gyakorlattal bir, erdőkitermelést is vállal; beszél magyarul, románul és németül. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (10.)

Hadbavonult 30 éves felesége, szeretne falusi erdésznéhez bármiféle állásba jutni; úgy a külső, mint a belső munkákhoz ért s mint családtag a háztartás vezetését is elvállalja. Czíme: Wolfbeisz Samuné, Szombathely (Ujvilági-utcza 24. szám). (11.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

HIRDETÉSEK

Nyuszt-, nyest- és görénybőröket veszek. Ajánlatok az ár megjelölésével a szerkesztőséghez intézendők.

A faértékesítő hivatal mindazoknak a faanyagoknak, amelyek legalább 1·2 (egy egész kettőtized) méter és legfeljebb 7 (hét) méter hosszúság mellett 12—25 cm. középátmérővel bírnak, valamint 7 méternél hosszabb törzsek ama részeinek, amelyek a rönkökre való feldarabolás folytán az előbb megjelölt méthatárok közé esnek, a felfűrészelését betiltja és kötelezi az összes gőzfűrésztulajdonosokat és fatermelőket, hogy ily méretű készleteiket tartalék gyanánt kezeljék, s ezekből egyéb szállításokat, mint a magyarországi szén- vagy egyéb bányákkal szemben érvényben lévő bányafaszerződések teljesítését, ne foganatosítsanak.

Budapest, 1918 január hó 17-én.

(2.) ***Magyar szent korona országainak faértékesítő hivatala.***

Gróf Degenfeld Sándor erdőszádai uradalmában folyó évi április hó 1-ére **egy erdőőri állás** fog a szabályszerű illetményekkel, szolgálatképes és katonamentes szakvizsgázott egyénnel betölteni. Pályázni kívánók forduljanak az uradalmi erdőgondnoksághoz Hadad (Szilágy megye), hol a részletes fizetési feltételek megtudhatók.

(3. II. 1.) ***Kleisl Gyula*** urad. főerdész.

Pályázat uradalmi erdészeti altiszti állomásra, melylyel az állami alkalmazottakra vonatkozó törvényszerinti nyugdíj élvezete és a vadászati teendők végzése van egybekötve, pályázat hirdettetik.

Javadalmazás:

1. évi fizetése 800 kor., öt évenként 50 kor. korpótlékkal;
2. földilletmény 2 magyar hold, felszántva, a termés befuvarozásával;
3. tüzifa egy évre 36 ürm. kem. dorong, házhoz szállítva;
4. szabad lakás, konyhakert használatával;
5. 50 q széna, esetleg 300 kor. váltságdíj;
6. 2 öreg és 1 növendékmarha legeltetése;
7. szabályszerű lődíjak;
8. jutalék az évi tiszta jövedelem 2 %-a.

Kérvények az összes eddigi szolgálat, képzettség, születés, családi állapot és erkölcsre vonatkozó bizonyítványokkal felszerelten, a hirdetés közzétételétől számított hat héten belül az alulírott hivatalhoz benyujtandók.

Német nyelv tudása, valamint a nagy- és kisvad gondozása, vadászatának ismerete és gyakorlása megköveteltik és ezek külön bizonyítvánnyal igazolandók.

A kinevezett egy évi megfelelő próbaszolgálat után, mely a nyugdíj megállapításánál számba fog vétetni, lesz véglegesítve.

Varannó (Zemplén m.), 1918. évi január hó 26-án.

(6.) ***A gróf Hadik-Barkóczy hitbizományi uradalmainak erdőfelügyelősége.***

471. szám.

Termelt és erdei rakodóra kiszállított fenyőhaszonfa-eladás. Az alsókalocsai m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó ökörmezői felső erdőben termelt és ugyanott máglyákba rakott mintegy 1500 köbméter fenyőszálfa zárt irásbeli versenytárgyalás útján eladatik.

Az ajánlatok folyó évi márczius hó 12-én délután 4 óráig nyujtandók be a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz, ahol azok folyó évi márczius hó 13-án délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatnak.

Az árverési és szerződési feltételek, ajánlati lap és boriték alulirt m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők be.

(8.) ***Bustyaházai m. kir. Erdőhivatal.***

34020 918. szám.

Gőzfürész bérbeadás. A zólyom vármegyei Garampéteri községben levő kincstári gőzfürész összes berendezéseivel és a hozzátartozó gömbölyűfa és szelvényáru rakodó területekkel kapcsolatosan Beszterczebányán 1918. évi márczius hó 12-én d. e. 10 órakor megtartandó versenytárgyaláson zárt irásbeli ajánlatok útján 1918 évi április hó 1-től kezdődőleg 2 (kettő) egymásután következő évre haszonbérbe fog adatni.

Az ajánlatok legkésőbb 1918. évi márczius hó 18-án déli 12 óráig nyujtandók be a beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóságnál.

Árverési és haszonbérszerződési feltételek, ajánlati ürlap és boriték a beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóságnál díjmentesen szerezhetők be.

Budapest, 1918. évi február hóban.

(9) ***M. kir. földmivelésügyi minister.***

Mindennemű erdészeti

tűlevelű- és lombfamagvakat, erdei facsemetéket, élősövényeket, azok magvait, gyümölcsfát, vadonczot, minden egyéb faiskolaterméket

ajánl, legjobb minőséget biztosítva

Erdészeti Mag és Csemetetermelő Társaság

Zalaegerszeg

Telefon 134. — Táviratczim: Magtermelők Zalaegerszeg.

(1. XII. 2.)

SÁNDOR IMRE
erdészeti magkereskedő
és csemete-nagytermelő
Székesfehérvár.

Megbizható és elismert versenyképes magyar czég mindennemű **famagvakban** és **facsemetékben**.

(4. II. 1.)

Mézet, viaszt, anyarozsot, hársfavirágot, kórisbogarat állandóan vásárol **Fischer Izidor Zalaegerszegen.** (5. XI. 1.)

Erdősítéshez **tölgy-csemetét, akácz-csemetét, suhángot és sorfát** ajánl

Erdészeti Mag- és Csemetetermelő Társaság

Zalaegerszeg (7. III. 1.)

Telefon-sz. 134. Táviratczim: Magtermelők Zalaegerszeg.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XII. évfolyam. — 5—6. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1918. március 15.

Előfizetési ár:
Egész évre _ _ K 6.—
Félévre _ _ _ K 3.—
Negyed évre _ K 1.50
Egyes szám _ K —.20

AZ ERDŐ

Hirdetések
egy hasábos garmondszedős milliméter soronkint 20 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egyaránt számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb szélea.

Szerkesztő:
BALOGH ERNŐ
m. kir. főerdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czímén Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—22.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamácziók is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92.) intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordíttatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői. (Ferenczfi József.)
A járási erdészeti altisztek mozgalma. (Balogh Ernő.)
Különféle: Halálozás. — A nyári időszámítás.
Hivatalos közlemények.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői.

Irta: *Ferenczfi József* kir. közalapítványi erdőtanácsos.

(Folytatás.)

A műfáról ehez hasonló egyszerűbb fizetési kimutatás készül.

Mikor az erdőőr a második szombaton a munkadíjak kifizetése, vagy felvétele czéljából az erdőgondnoksághoz bejön, tartozik bemutatni a felvételi számozó könyvét az erdőgondnoksági számozó könyvet, a saját bérkimutatását és ezek összevetésével szerkesztett, ezek adataival teljesen egyező, benyujtandó és benn is maradó bérkimutatást.

Ez az eljárás úgy a műfánál, mint a tüzifánál kéthetenként annyiszor ismétlődik, a míg a vágás elkészül. A mikor a vágás feldolgozása befejezést nyert, az utolsó fizetés még a fenti eljárás szerint történik. A munkások visszatartott biztosítéka csak az összes iratok lezárása után utaltatik ki. E czélból az erdőgondnoksági számozó könyv utolsó oldalát is összegezni kell, majd az egyes oldalak összegei kiírva, az oldalok szerinti végösszegezést állítom össze. Ha ez kész, akkor a faanyagnak erdőrészletenkénti megosztását from ki oldalról oldalra menve, majd ezt is összegezem és kimutatom, hogy az összes faanyag erdőrészletenként miként oszlik meg. Ennek az összegnek természetszerűleg egyezni kell az oldalok szerinti végösszeggel.

Ha ez is kész, akkor az erdőőrnél lévő bérkimutatás adatait összegezem fürészenként (munkáscsoportonkint) külön-külön és ennek alapján összeállítom a bérjegyzék tervezetet, melynek egy-egy tételét alkotja az egy-egy fürész (munkáscsoport) által készített összes faanyag és az érte járó vágatási bér.

Ezen bérjegyzék-tervezet fejmintája a tüzifára a következő.

.....vágássorozat.

Tétel	A fürész (munkáscsoport) megnevezése	Készített tüzifa: tölgy hasáb à 1·10	tölgy dorong à 0·9	bükk hasáb à 1·10	bükk dorong à 0·9	fenyő hasáb à 1·0	fenyő dorong à 0·8	összesen ür m.³	Szerződés szerinti munkadíj kor.	fill.	Kifizetett munkadíj kor.	fill.	Bélyegre visszatartandó kor.	fill.	Kijáró összeg kor.	fill.

h) *A munkabér és faanyag elszámolása.*

Ha e tervezet adatai teljesen egyeznek a számozó könyvek és bérkimutatások adataival, akkor már megszerkeszthető ez alapon a végleges vágatási bérjegyzék és ha azt a munkás aláírja, a neki még kijáró összeg már véglegesen kifizethető. Ezzel a munkabért el is számolta az erdőőr. Az elkészült faanyag mennyisége ezután az anyagnaplóba jegyeztetik be ép úgy, mint az II. alatt részletesen tárgyaltatott és a bejegyzés után az így megnagyobbodott készlet újra kimutattatik.

4. A faanyag kiszállítása.

a) *Fuvarozás idegen igákkal.*

Mielőtt valamely vágás faanyagának kiszállítása megkezdődik, annak teljes kifuvarozása biztosítandó. E czélból a fuvarossal egy egyszerű szerződést kell kötni. A szer-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ződést minden egyes fuvarossal az általa kifuvarozni vállalt fatömeg kifuvarozása iránt külön kell megkötni és annak érvényét szintén ürméterenkint visszatartandó 10—10 fillér biztosítékkal biztosítani. A szerződéskötéseket addig kell folytatni, a míg a kifuvarozandófa tömeg kifuvarozása határidőre biztosítva van. A szerződéseket alkalomadtán az erdőgondnoksághoz kell behozni. A fuvarozási szerződés mintája a következő:

Szerződés.

A vöröskővári kir. közalap. erdőgondnokság.....
.....vágássorozata 19....évi vágásából
..... $\frac{\text{m.}^3 \text{ műfa}}{\text{ürm.}^3 \text{ tűzifa}}$ fuvarozandó a ..... faraktárba.

Alulirott ezen mennyiségből körülbelül.....
$\frac{\text{m.}^3 \text{ műfa}}{\text{ürm.}^3 \text{ tűzifa}}$ kifuvarozását vállalom a következő feltételek mellett.

1.

Egy $\frac{\text{m.}^3 \text{ műfa}}{\text{ürm.}^3 \text{ tűzifa}}$ fuvarbére.....fillér.

2.

Ezen egység munkadíjból méterenként 10—10 fillér biztosítékul visszatartatik.

3.

A vállalt fatömeget.....évi.....hó.....-ig kifuvarozom.

4.

Kifizetés minden második hét végén és csak azon fa-mennyiség után történik, melyet addig a raktári erdőrnek átadtam.

5.

A faanyagot az illető fanem és választék szerint ott kell leraknom, a hol annak helye kijelöltetett. Ha valamelyes faanyagot nem a saját helyére raktam volna le, azt utólag ingyen fogom helyére fuvarozni.

6.

Ha vállalt kötelezettségemnek eleget tettem, az addig visszatartatott biztosíték nekem egyszerre kifizettetik.

Kelt.....évi.....hó....n.

erdőőr. bíró. fuvaros.

Ha a faanyag kifuvarozása igy biztositva van, a faanyag — szállítójegyek használata mellett — a fuvarosnak kiadandó. Egy-egy fuvarosnak egyszerre legfeljebb annyi faanyag adható ki, mint a mennyit az illető két hét alatt, a míg a fizetését felveszi kifuvarozni elvállal. A szállítójegy fejmintája a következő:

1914 szám

Műfára

szállítójegy

..... fuvaros.

A kiadás kelte	A rönkő száma	Fanem	Köbtartalom	Az átvétel kelte	Az átvétel elismerése

1914 szám

Tüzifára

szállítójegy

..... fuvaros.

A kiadás kelte	A rakat száma	Fanem és választék	Ürm.³	Darabszám	Az átvétel kelte, részletezése és elismerése

A tüzifa darabok megolvasása alkalmával minden darab bélyegző baltával megjelölendő.

Az átvevő erdőőr a fuvarostól átveszi a beérkező faanyagot és ezt az illető tétel aláírása által elismeri.

A kiadó erdőőr figyelmeztesse a fuvarosokat, hogy a második hét csütörtökén beszedetnek a szállítójegyek, hogy azok alapján a fuvar kifizetése szombaton eszközölhető legyen. Ha a fuvarosok ezt jó előre tudják, már úgy igyekeznek, hogy a szállítójegyen kitüntetett összes fatömeget addigra kiszállítják; ha azonban valamelyik szállítójegyen még hátralék mutatkoznék, ez az e napon minden fuvaros részére kiállítandó új szállítójegyre átviendő. Úgyszintén azok a tételek is átviendők, amelyek csak részben fuvaroztattak ki úgy, hogy a beszedendő szállítójegyen csakis a teljesen kifuvarozott tételek maradjanak meg, mert a fuvarbér csakis ezek után fizethető ki. Ha a szállítójegyeket az erdőőr igy összeszedte, ezek alapján összeállítja a fuvarbérek összegező kimutatását. Ennek fejmintája műfára a következő:

.....*vágássorozat* I. fizetés.

Tétel	Név	Műfa tölgy drb	Műfa tölgy m³	Műfa fenyő drb	Műfa fenyő m³	Műfa drb	Műfa m³	Kifizetett fuvarbér K	Kifizetett fuvarbér f	Jegyzet
	Fuvarbér à 3·90 K			à 3·40 K						

tüzifára pedig:

.....*vágássorozat* I. fizetés.

Tétel	Név	Tüzifa tölgy hasáb	Tüzifa tölgy dorong	Tüzifa bükk hasáb	Tüzifa bükk dorong	Tüzifa fenyő hasáb	Tüzifa fenyő dorong	Tüzifa összesen ürm.³	Kifizetett fuvarbér K	Kifizetett fuvarbér f	Jegyzet
	Fuvarbér à 1·20 korona										

A kimutatott fuvarbér a szerződés szerinti fuvarbérnél méterenként 10 fillérrel kevesebb.

Az erdőőr a maga részére e bejelentett adatokról az alábbi minta szerinti kimutatást készíti.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Tétel	Név	I. fizetés						II. fizetés						III. fiz			
		tölgy műfa		fenyő műfa		Kifizetett összeg		tölgy műfa		fenyő műfa		Kifizetett összeg		tölgy műfa		fenyő műfa	
		drb	m³	drb	m³	kor.	fill.	drb	m³	drb	m³	kor.	fill.	drb	m³	drb.	m³

(Folyt. köv.)

A járási erdészeti altisztek mozgalma.

A járási erdészeti altisztek, anyagi helyzetük javítása érdekéből szépen szervezett gyűlésüket január hó 24-én Budapesten megtartották. A gyűlésen, a melyen lapunk szerkesztője is részt vett, csak 21 járási erdészeti altiszt jelent meg, a mit a mai rendkívül nehéz utazási és megélhetési viszonyok közt annál kevésbbé lehet csodálni, mert hiszen a járási erdészeti altisztek túlnyomó többségének olyan minimális fizetése van, hogy abból, ebben a rettenetes drágaságban, olyan nagy költséget igénylő utazást, mint a minőt a legtöbbnyire messze vidékekről a Budapestre való utazás igényel, lehetetlen megtenni. De sokakat akadályozott a feljövetelben az is, hogy — miként azt a gyűlésen többen hangoztatták — a járási erdőőrök nagy része kifogyott már az olyan ruházatból és lábbeliből, a melyben a gyűlésen pirulás nélkül megjelenhetett volna.

A gyűlés maga a legteljesebb rendben és a jó ügyhöz méltó komolysággal folyt le s a jogosult panaszok feltárását semmi disszonancia se zavarta meg. A gyűlésről a következő jegyzőkönyv vétetett fel:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten 1918. évi február hó 24-én a m. állami altisztek és szolgák országos nyugdíjpótló- és segélyező-egylete hivatalos termében.

Jelen vannak:

Balogh Ernő m. kir. főerdőtanácsos, Papp János, Bálint János és Halmágyi Mihály j. főerdőőrök, Bacsilla Jenő, Gál Gyula, Ay Antal, Jovits Antal, Girst Mihály, Gáspár Ciril, Vaszek András, Fébert Vincze, Kardos Sándor, Szarka János, Borbély Bálint, Rodenbüchel János, Simén Ferencz, Muczacsek István, Gergely János, Staedel János, Rodák Szantel és Mojzer József járási erdőőrök.

Tárgy:

A járási erdőőri személyzet államosítása.

Balogh Ernő m. kir. főerdőtanácsos üdvözli a megjelenteket, megnyitja a gyűlést és az ügy támogatását megígérve átadja a szót Papp János járási főerdőőrnek, a ki az ügy előkészítő munkálatainak megismertetése után Bálint János j. főerdőőrt felkéri a memorandum felolvasására és a beérkezett adományok összegének megismertetésére, illetőleg elszámolására.

Bálint János j. főerdőőr a memorandum felolvasása és a félárú vasúti jegy váltásra jogosító igazolvány iránti kérés megismertetése után kijelenti, hogy az adományokból befolyt összeggel, mivel még mindig érkeznek adományok, az «Az Erdő» czímű szaklapban fog elszámolni. Egyúttal felkéri a kartársakat, hogy mindenki saját érdekében a mozgalmat támogassa és terjessze még abban az esetben is, ha most nem is lenne sikere ennek, mindaddig, a míg mégis eredményre vezet.

A felolvasás után többen fordultak felvilágosítás iránti kéréssel Balogh Ernő m. kir. főerdőtanácsoshoz, a ki mindenkinek a kérésére felvilágosítással szolgált.

Ezek után egyhangulag elfogadtatott a memorandum Papp János járási főerdőőr megköszöni a megjelenteknek megjelenésüket. A jegyzőkönyv aláírására Papp János, Bálint János és Halmágyi Mihály járási főerdőőrök kérettek fel. Ezután Balogh Ernő m. kir. főerdőtanácsos bezárta a gyűlést.

Kmf.

Halmágyi Mihály jár. főerdőőr. jegyzőkönyvvezető. — *Bálint János* jár. főerdőőr. — *Papp János* jár. főerdőőr.

A jegyzőkönyvben említett memorandum a következő:

Nagyméltóságú Minister Ur!

Kegyelmes Urunk!

A járási erdőőrök megbízásából azon alázatos kéréssel járulunk Nagyméltóságod kegyes színe elé, méltóztassék a békés időben is nehéz, de a háború negyedik évében már tűrhetetlenné és elviselhetetlenné vált helyzetünkön segíteni.

Az erdők köz- és nemzetgazdasági fontosságát és fenntartásának szükségességét méltánylanunk nem czélunk és feladatunk, mert hiszen ezt már az 1879. évi XXXI. t.-cz. megalkotásával a törvényhozás elismerte, midőn az erdők oktalan pusztításának és irtásának gátat vetve azok kötelező felujítását, üzemterv szerinti kezelését elrendelte és az erdők állományának fennmaradását biztosította. Az idézett törvényt szükségképen követte az 1898. évi XIX. t.-czikk, mely a rohamosan pusztuló erdők fenntartását csakis az állami kezeléssel látta biztosíthatónak és a községi, volt urbéri, egyházi stb. erdők állami kezelésbe adását kötelezően elrendelte. Ezen törvényből kifolyólag történt a vármegyei és községi erdőtisztek államo ítása is. Ez alkalommal azonban csak az erdők őrzéséről, de az ezt teljesítő erdőőri személyzetről gondoskodás nem történt. Az őrzés kérdése közös erdőőri szervezettel lett megoldva, a kerületi és járási erdőőrök szolgálati és fegyelmi szabályai a legtöbb vármegyében megalkottattak, ennek keretein belül az erdőőr szolgálati kötelességei szabályoztattak, de az őrzést teljesítő személyzet tisztességes megélhetéséről gondoskodás nem történt.

Nagyméltóságod előtt mindenesetre ismeretes az erdőőrzés fontos, de egyuttal nehéz és terhes feladata.

Az erdőőr nemcsak a milliárdokra rúgó vagyon becsületes őrzését teljesíti, hanem a csemetekerti, erdősítési és kopár kötési munkálatokat erdőtisztjének irányításával vezeti, szerény díjazás mellett sok helyen az állami csemetekertek őrzését és a munka felügyeletét teljesíti, a tetemes államsegéllyel létesítendő kopár javítási munkálatokat vezeti és felügyeli, az állami erdőhivataloknál és a m. kir. járási erdőgondnokságoknál irodai teendőket végez, sőt többnek közülünk kizárólag ezen irodai munkálatok elvégzése képezi feladatát. Mindezeken felül — minthogy az erdők zöme az ország határain, tehát nemzetiségi vidékeken terül el — sok helyen szerény tudásunkkal kultur munkát is végzünk, mert sok kisközségben egyedül

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

az erdőőr képviseli és istápolja a nemzeti szellemet és tanítja a népet. Kitéve az időjárás viszontagságainak, a legnehezebb viszonyok között sokszor éjjel-nappal és gyakran életünk veszélyeztetésével tisztességgel és becsülettel teljesítjük terhes szolgálatunkat, de mindezek daczára kétségbeejtő helyzetünkön senki sem segít, megélhetésünkről gondoskodva nincsen.

Szerény javadalmazásunkból, mely a kincstárnál alkalmazott kartársaink fizetését meg sem közelíti, a háború okozta rendkívüli nagy drágaság mellett még a legszerényebb igényekkel sem tudunk megélni. Mellékkeresetünk nincs, gazdálkodást szegénységünk és gyakran 8—10 község határában fekvő és ugyanennyi ezer kat. holdnyi őrjárásunk teendőinek ellátása miatt nem űzhetünk.

500—1000 koronáig terjedő javadalmazásunkból családunkat élelemmel és ruházattal ellátni képtelenek vagyunk, gyermekeink neveltetéséről gondoskodni nem tudunk és fáradságos szolgálatunk után öregségünkre a jól megérdemelt nyugdíj helyett nyomor és inség vár reánk, mert néhány vármegyétől eltekintve a járási erdőőrök nyugdíjalap hiányában nyugdíjban nem részesülnek.

Sorsunk orvoslása iránt ismételten a vármegyéhez fordultunk, a hol azonban kérelmünk arra való hivatkozással, hogy nem vagyunk megyei alkalmazottak, meghallgatásra nem talált. A nekünk kenyeret adó erdőbirtokosokhoz hiába fordulunk, azok mint ellenséget tekintenek minket, mert szolgálatunkból kifolyólag lépten-nyomon ellenőrizzük őket és így reájuk erőszakolt rosszat látnak bennünk, a kiktől szabadulni szeretnének.

Mindenkitől elhagyatva és a legsúlyosabb nyomorral küzdve ennélfogva alázattal kérjük Nagyméltóságodat, hogy az állami kezelésbe vett községi és egyéb erdőknél alkalmazott járási (hatósági, kerületi) erdőőrök államosítását a törvényhozásnál kieszközölni, eddigi szolgálati időnket a nyugdíjba betudni és illetményeinket — tekintve azt, hogy szolgálatunk a kincstári erdőőrökénél lényegesebben terhesebb — legalább is a kincstárnál alkalmazott erdőőrökéhez hasonlóan megállapítani kegyeskedjék.

Egyuttal alázattal kérjük Nagyméltóságodat, hogy addig is, a míg államosításunk keresztül vihető lesz, a vármegyéket utasítani méltóztassék, hogy részünkre a jelenlegi fizetésünkkel egyenlő, háborús segélyt a folyó évi január hó 1-étől kezdődőleg haladéktalanul folyósítsa.

Jogos, de alázatteljes kérésünket, jóindulatú pártfogásába ajánlva vagyunk Nagyméltóságodnak legalázatosabb szolgái

a járási erdőőrök nevében

Papp János s. k. j. főerdőőr. — *Bálint János* s. k. j. főerdőőr.

A gyűlés befejezte után a gyűlés résztvevői *dr. Pál Alfréd* országgyűlési képviselő vezetésével megjelentek a földmívelésügyi miniszteriumban, a hol miután *gróf Serényi Béla* földmívelésügyi minister úr fontos állami ügyekből folyólag Budapestről távol volt, a megjelenteket *dr. Bartóky József* v. b. t. t. államtitkár úr fogadta.

Dr. Pál Alfréd országgyűlési képviselő tartalmas és igen szép beszédben ismertette a járási erdőőrök sanyarú helyzetét és azok kérelmét, meleg szavakkal kérte a kormány jóindulatú pártfogását és segítségét, a mire ez a mindenképen derék altiszti kar nemcsak fáradságos és közgazdasági szempontból fontos szolgálata révén, hanem a miatt is teljes mértékben rászolgált, mert legtöbbjük az ország határszélén, nemzetiségi vidéken lévén alkalmazva, még kulturmissziót is teljesít, a mennyiben sok helyütt egyedül képviseli a magyarságot.

Dr. Bartóky József államtitkár úr őszinte és atyai jóindulattal fogadta a megjelenteket és örömének adván kifejezést, hogy a járási erdőőrök személyes megjelenésükkel módot és alkalmat adtak arra, hogy óhajaik felől közvetlenül nyerjen értesülést, biztosította a járási erdészeti altiszteket a kormány legjobb indulatú és legmesszebbmenő támogatásáról. Rámutatott arra, hogy a járási erdészeti altisztek tulajdonképen nyilt ajtót akarnak betörni, mert hiszen a ministerium teljes tudatában van és minden részében ismeri a járási erdészeti altisztek anyagi helyzetét, a mit eléggé igazol az, hogy a ministerium még a mozgalom megindítása előtt, már 1917. évi julius hó 24-én kelt rendeletével.* utasította valamennyi vármegye közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságát, hogy a járási erdőőrök megélhetését, ahhoz hasonlóan, a mint az az állami alkalmazottaknál történt, családi pótlékok, háborús segélyek és ruhabeszerzési segélyek adományozásával tegye elviselhetőbbé.

Tudomása szerint 28 vármegyében a segélyezést illetőleg már meg is történtek az intézkedések s a mennyiben egyes vármegyékben ez még egyáltalán nem, vagy nem kielégítő módon történt volna meg, a legszigorúbb rendelkezéseket helyezte kilátásba, hogy a már említett intézkedésnek sürgősen érvényt szerezzen.

A járási erdőőrök államosítására kötelező igéretet nem tehet, mert ez hosszabb tanulmányozást és törvényhozási intézkedést igényel, hanem a járási erdőőrök helyzetének rendezését a készülő új erdőtörvény keretében véli megoldhatónak, a mi a háborús viszonyok befejezte után lesz csak előreláthatólag tárgyalható.

Ezután *Papp János* járási főerdőőr ismertette a járási erdészeti altisztek sanyarú helyzetét s átnyujtva a memorandumot, társai nevében saját részéről is kérte a kormány kegyes támogatását.

Dr. Bartóky József államtitkár úr általános tetszéssel és megnyugvással fogadott ismételt válasza után a kihallgatás véget ért.

Az államtitkár úr határozott és megnyugtató kijelentései a jelenvoltakra mély benyomást tettek s azzal a tudattal távoztak, hogy ügyükben fog is intézkedés tétetni.

A kihallgatás után a járási erdészeti altisztek nevében Papp János j. főerdőőr köszönetét nyilvánította még dr. Pál Alfréd országgyűlési képviselő úrnak és a lapunk szerkesztőjének is szives fáradozásukért és kérte további jóindulatú támogatásukat, a mit mindketten örömmel meg is igértek.

Másnap a járási erdőőrök kérvényt nyujtottak be a m. kir. kereskedelemügyi minister úrhoz, melyben a félárú jegy váltására jogosító arczképes igazolványnak a járási erdészeti altisztek részére való megadását kérték.

Dr. Bartóky József államtitkár úr határozott és megnyugtató kijelentései után bizvást számíthatnak a járási erdészeti altisztek arra, hogy anyagi helyzetük javítása érdekében a kormány a szükséges intézkedéseket a legrövidebb időn belül annyival is inkább meg fogja tenni, mert hiszen az intéző körök a járási erdészeti altisztek iránt a legjobb indulattal viseltetnek, a miről a mozgalmat vezető és a ministerium illetékes osztályában eljárt két járási főerdőőr személyesen is meggyőződhetett.

A járási erdészeti altiszti személyzet államosítása úgy az alkalmazottak érdekéből, mint közgazdasági szempontból is igen kivánatos és szükséges volna s úgy véljük, hogy ezt az állam részéről nyujtandó némi anyagi támogatással keresztül is lehetne vinni, mert az erdők faállománya értékének óriási emelkedése és a faárak szinte hihetetlen magassága folytán a birtokosok olyan nagy jövedelemre tettek szert, hogy méltán el lehet tőlük várni és meg lehet tőlük követelni, hogy a járási erdészeti altisztek államosítása révén felmerülő kiadások nagyobb részét, megfelelő erdőőrzési járulék fizetése útján, ők fedezzék.

* Lásd: «Az Erdő» 1917. évf. 85. old. — Szerk.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földmívelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Ha azonban az államosításnak elvi okoból volna akadálya, úgy a fentebb említett körülmények latbavetésével arra kell a birtokosokat kötelezni, hogy a járási erdészeti altiszti személyzetnek adják meg ugyanazt a járandóságot, a mit a sokszor könnyebb szolgálatot teljesitő állami és kincstári erdészeti altisztek élveznek s ezenfelül kötelezni kell a birtokosokat, hogy megfelelő nyugdíjalap létesítésével gondoskodjanak a járási erdészeti altisztek és azok hozzátartozóinak nyugellátásáról.

Balogh Ernő.

Különfélék.

Halálozás. *Stubna János* m. kir. erdészeti altiszt, életének 63., boldog házasságának 7. évében rövid, súlyos szenvedés után március hó 4-én Beszterczebányán meghalt.

A nyári időszámítás. A német, magyar és osztrák illetékes tényezők abban állapodtak meg, hogy az idén is életbeléptetik a nyári időszámítást és pedig már április 1-én, vagyis két héttel hamarabb, mint tavaly. A nyári időszámítás szeptember hó 29-ig fog tartani. Márczius 31-éről április 1-ére virradó éjjel tehát az órákat egy órával előre kell igazítani.

Hivatalos közlemények.

1269/A szám. 1918.

Értesítés.

A Nagymélt. Földmivelésügyi m. kir. Minister Úr által rendelkezésre bocsájtott és az egyes fatermelő czégek között a faértékesítő hivatal által kiutalt egységes lótápból mindazon esetekben, amikor annak felhasználhatósága vagy minősége ellen indokolt panaszok merülnek fel, czélszerű egy körülbelül $^1/_2$ kg-nak megfelelő és lehetőleg hatósági közegek által lepecsételt próbamennyiséget az Állat-élettani kisérleti állomásnak (Budapest, II. Kitaibel Pál-utcza 4. szám) szakszerű ellenőrzés czéljából beküldeni és erről egyidejüleg a faértékesítő hivatalt is értesiteni.

Budapest, 1918. február hó 18-án.

Faértékesítő Hivatal.

M. KIR. FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISTER.
224. szám 1918.
II/B.-1.

Valamennyi törvényhatóságnak.

(A bian vadőri szakiskolát végzett rokkantaknak vadőri jelvényekkel való ellátása és czen szakiskola beszüntetése tárgyában.)

Félreértések elkerülése céljából s egy felmerülő esetből kifolyólag értesitem, hogy a rokkantügyi hivatal által Bián (Pest-vm.) fentartott volt féléves vadőri tanfolyam vezetősége által kiállított bizonyitványokkal biró vadőrök — amennyiben a 19.426/1911. számu itteni rendeletben körülirt esküt letették — szintén ellátandók a most idézett és a 23.952/1912. sz. itteni rendeletben említett vadőri jelvénnyel.

Értesitem továbbá, hogy a most említett rokkantügyi vadőri szakiskolát az Országos Hadigondozó Hivatal elnöke, velem egyetértőleg, múlt 1917. év október havában beszüntette; e helyett azonban a már meglévő magyar királyi erdőőri szakiskolákkal szerves kapcsolatban m. kir. Vadőri szakiskolákat rendszeresitettem egy egész évre terjedő tanfolyamokkal, melyek működésüket már a múlt év őszén megkezdték s első sorban arra vannak hivatva, hogy a vadőri szolgálatra alkalmas rokkantakat az élet követelményeinek megfelelően kiképezzék. — Az ezen m. kir. vadőri szakiskolákba való felvétel módozatait mindenkor a tanév kezdete előtt fogom megfelelő módon közzétenni.

Budapest, 1918. márczius 3.

A minister rendeletéből:
Roth Loránd
ministeri tanácsos

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesiteni szíveskedjenek.)

Ő cs. és ap. kir. Felsége Badenben, 1918. évi márczius hó 6-án kelt legfelsőbb elhatározásával *Trsztyánszky László* közalpitványi főerdőtanácsosnak a ministeri tanácsosi czimet és jelleget méltóztatott legkegyelmesebben adományozni.

*

A m. kir. földmivelésügyi minister az állami erdőtisztek összesitett közös rangsorozati létszámába kinevezte Binder Károly okleveles erdőmérnököt m. kir. segéderdőmérnökké és megbizta az aradi m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével, továbbá kinevezte Nagy József, Stieber Lajos, Moga János, Tárczy Pál, Sós Károly, Seberg Károly, Szegedy Oszkár, Schiller János, Bogár Pál, Dudacsek Sándor, Jellmann Emil, Tamás János, Osztroluczky Tibor, Szabó János, Gloser Dezső, Gondos Jenő, Kiss Lajos, Czebeczauer József, Szontágh Ferencz, Buchalla Jenő, Mihalcsics Boskó, Kovács József, Herédi Kálmán, Dercsényi István, Dimák Ödön, Babos Károly és Kovács Lajos m. kir. erdőmérnökgyakornokokat ideiglenes minőségű m. kir. segéderdőmérnökökké.

*

A m. kir. földmivelésügyi minister az állami erdőtisztek összesitett közös rangsorozati létszámába ideiglenes minőségű m. kir. segéderdőmérnökökké kinevezte *Milotic Zsarkó, Laczkó Béla, Hammerschmidt Ernő, Györke Ernő, Suciu György, Czeizel Ignácz, Fleischer Mihály, Stiopu János* és *Moldován János* m. kir. erdőmérnökgyakornokokat, valamint *Fehér Dániel* okleveles erdőmérnököt (társegédi minőségben a selmeczbányai erdészeti főiskola növénytani tanszékéhez), *Amon János* okleveles erdőmérnököt (a beszterczei m. kir. erdőigazgatósághoz) és *Ajtay Viktor* okleveles erdőmérnököt (a nagyváradi m. kir. állami erdőhivatalhoz). Kinevezte továbbá ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnökgyakornokokká: *Rohoska Soma és Weyda János* okleveles erdőmérnököket (előbbit a gödöllői m. kir. erdőhivatalhoz, utóbbit a beszterczei m. kir. erdőigazgatósághoz), azonkivül a következő végzett erdészeti főiskolai hallgatókat: *Árvai Ferenczet* (a lippai m. kir. főerdőhivatalhoz), *Trusza Sándor* (az orsovai m. kir. erdőhivatalhoz), *Róczei Gézát* (a nagybányai m. kir. főerdőhivatalhoz), *Zsilinszky Győzőt* (a beszterczebányai m. kir. erdőigazgatósághoz), *Spanovic Tivadart* (a zagrebi kir. erdőigazgatósághoz), *Rosu Dánielt* (az ungvári m. kir. főerdőhivatalhoz), *Benczse Pált* (a liptóujvári m. kir. erdőőri szakiskolához), *Nagy Mihályt* (a pécsi m. kir. állami erdőhivatalhoz), *Luncz Gézát* (az ungvári m. kir. főerdőhivatalhoz), *Csernay Antalt* (a beszterczei m. kir. erdőigazgatósághoz) és *Pánczél Miklóst* (a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz.

*

A m. kir. földmivelésügyi minister áthelyezte *Szabó Józsefet* m. kir. főerdőtanácsost Nagybányáról Máramarosszigetre s megbizta a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság vezetésével.

*

A m. kir. földmivelésügyi minister *Kotzmann Géza* m. kir. főerdőmérnököt sok éven át teljesített hű és hasznos szolgálatainak elismerése mellett — saját kérelmére — ideiglenesen nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földmivelésügyi minister áthelyezte *Kolossy Imre* m. kir. erdőtanácsost Beszterczebányáról Beszterczére, *Schlosser István* m. kir. főerdőmérnököt Beszterczéről Máramarosszigetre, *Modrovich Ferencz* m. kir. erdőmérnököt pedig Beszterczéről Lugosra.

*

A m. kir. földmivelésügyi minister *Vésseí Mihály* kir. erdőfelügyelőt megbizta a máramarosszigeti kir. erdőfelügyelőség vezetésével.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszer *Hepke Artur* kir. erdőfelügyelőt megbizta a brassói kir. erdőfelügyelőség vezetésével.

*

A földmivelésügyi minister *Simonfy Ákos* m. kir. főerdőmérnököt az erdőfelügyelőségi szolgálathoz való átsorozása mellett alerdőfelügyelői minőségben áthelyezte Kolozsvárra és szolgálattételre beosztotta a kolozsvári kir. erdőfelügyelőséghez.

*

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A m. kir. földmivelésügyi minister a máramarossziget m. kir. állami erdőhivatal kerületében *Ivánka Sándor* m. kir. főerdőmérnököt saját körelmére a máramarossigeti m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével bízta meg, azonkívül áthelyezte *Szabó István* m. kir. segéderdőmérnököt Máramarosszigetről Husztra (erdőgondnoknak), *Ilosvay Lajos* m. kir. erdőmérnökgyakornokot Fehértemplomról Máramarosszigetre (a m. kir. állami erdőhivatalhoz).

*

A m. kir. földmivelésügyi minister a szolgálat érdekében *Pogárdy Béla* m. kir. főerdőmérnököt áthelyezte Besztercebányaról a dévai m. kir. állami erdőhivatalhoz Dévára.

*

A m. kir. földmivelésügyi minister *Pásztthory Ödön* m. kir. segédmérnököt ideiglenesen megbízta a selmeczbányai m. kir. erdőgondnokság ellátásával, *Sébor János* m. kir. segédmérnököt pedig áthelyezte Lugosról Selmeczbányára a m. kir. bányászati és erdészeti főiskola szolgálatához és tanársegédi minőségben megbízta az erdészeti földméréstani tanszék tanársegédi teendőinek ellátásával.

*

A m. kir. földmivelésügyi minister áthelyezte *Fek te Lajos* m. kir. segéderdőmérnököt Hidasligetre s megbízta a m. kir. vadóri szakiskolai oktatással járó teendők ellátásával, továbbá áthelyezte *Szegedi Oszkár* m. kir. erdőmérnökgyakornokot Vadászerdőre és szolgálattételre beosztotta a vadászerdei m. kir. erdőri szakiskolához.

*

A m. kir. földmivelésügyi minister áthelyezte *Mocsáry Béla* m. kir. erdőmérnököt Fenyvesvölgyről Ókemenczére s megbízta az ókemenczei m. kir. erdőgondnokság vezetésével.

*

A beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóság főnöke *Baballa András* és *Mudrák György* m. kir. erdőőröket m. kir. főerdőőrökké, *Liczkó Simon* m. kir. erdőlegényt pedig I. oszt. m. kir. erdőlegénnyé nevezte ki.

*

A földmivelésügyi minister az umetici kir. erdőgondnokság székhelyét Rujevácról Kostajnicára helyezte át.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1918. évi január hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába

Zsarnóczai erdőhiv. 186.—, Esterházy urad. hd. 17.40, báró Skoda K. urad. hd. 10.60, földmiv. min. hd. hd. 100.20, Egyed József S.—, Lippai főerdőhiv. hd. 24.60, Schreiber Lipót 2.70., Brassói adóhiv. hd. 21.65., Delibláti erdőg. hd. 24.75., Ámon Károly —.60, földm. min. hd. 50.—, Besztercei erdőig. 44.—, Verseczi erdg. 7.80, Ivánczi főerdőhiv. 5.40, Gr. Hadik-Barkóczy urad. hd. 45.40, Vinkovcei főerdőhiv. 90.—, Szombathelyi adóhiv. 60.—.

2 *koronát fizettek:* Nyikom Károly, Scemann I., Maar János, Pelczner József, Szedlák Emil, Buda József.

3 *koronát fizettek:* Bolcsó Ábel, Horváth Gyula, Blimo Mátyás, Kocsis Mihály, Keller István, Babics János, Boksay György, Molnár Bálint, Szakmáry S. Béla, Magyar György, Várady József, Vohradnyik Vilmos.

4 *koronát fizettek:* Roszival Jenő, Buváry Ferencz, Halus József, Dés-város, Proháb Bálint, Mayer László, Melczer Róbert.

5 *korona* 50 *fillért fizetett:* Kónya György.

5 *koronát fizettek:* Nyisztor Döme.

6 *koronát fizettek:* Kiss István, Szalai József, Menykó Mihály, Nyess János, Popa György, Rácz János, Farkas Elek, Horváth József, Kovács Rudolf, Majer György, Vajka János, Biharsályi erdőg. Vinkoveci főerdőhiv., Borics Géza, Buki József, Gallasz András, Juhász Mihály, Melichár Nándor, Mezey Károly, Mezei Miklós, Pekarcsik András, Pékh József, Szakály Ferencz, Kornik Károly, Horváth Imre, Barkai János, Braunsteiner Gyula, Jungwirth Mihály, Lupner Pál, Barabási Károly, Görgényi szakiskola, Parma Béla, Simsik Mihály, Simoglián Rezső, Szoták Ferencz, Virlics Gyula, Böczén Ferencz, Holecz József, Klimó János, Pekarcsik András, Garulik Sándor, Pilwesz Cyprian, Sárossy János, Klics-Zakamenei erdg., Kuzma Gyula, Coburg hgs., erdőg. Péch Kálmán, Szűcs György, Caúhanchio Miklós, Zudor Károly, Lehotay József, Paulin Vilmos, Rajcsi János.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czímszalagon átjavított lakczím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett czímváltozás alapján, a nagyobbarányú czímnyomtatási költségek megtakarítása czéljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamácziókkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

Cz. E. Az 1912. évi LXV. t.-cz. 6. §-ának 3. pontja értelmében ellátása igényt nem tarthat az olyan alkalmazott, aki állásáról írásbeli nyilatkozatban önként lemondott.

Ha az állásáról lemondott alkalmazott később ismét állami szolgálatba tér vissza, a későbbi nyugdíjazásnál előbbi szolgálati ideje — csak a pénzügyminister és a ministertanács hozzájárulásával — felségkegyelmi úton számítható be. Az 1903. évi 22974. sz. pénzügyministeri és az 1903. évi 51,949. sz. állami számvevőszéki ügyiratokban lefektetett tárgyalás szerint ugyanis: Ha valaki állásáról önként lemond és ismét állami szolgálatba lép, nyugdíjazása alkalmával előző (vagyis a lemondása idejében volt) szolgálati idejét felségkegyelem útján be lehet számítani, mert itt a jogos szolgálati évek megvannak, csupán azok beszámításához megkivánt alaki kellékek hiányának pótlásáról van szó.

Kerület. A körrendelet a több védkerület helyettesítésére nézve intézkedéseket nem tartalmaz, de a helyettesítési általány — nézetünk szerint — több védkerület ellátása esetén is csak egyszer adható meg.

Sz. B. Előfizetése a küldött 3 koronával 1918 szeptember 15-ig rendezve van.

H. A. Az államerdészetnél famester czelőtt az lehetett, a ki a kőmíves-, kőfaragó- és ácsmesteri előképzettség megvizsgálására alakított bizottság előtt a megfelelő vizsgát letette. Ilyen vizsgálatok rendesen ott vannak, a hol államépítészeti hivatalok vannak. Ha 3—4 évi tanulási idő után az ácstanuló (inas) felszabadult s felszabadulása után a mesterségébe vágó munkákkal legalább három évig foglalkozott, akkor folyamodhatik valamelyik államépítészeti hivatal főnökéhez, hogy bocsása őt ácsmesteri vizsgára. A folyamodványhoz mellékelnie kell egy bizonyítványt arról, hogy felszabadulása óta legalább 3 évig foglalkozott ácsmesterséggel mint segéd, s azonkívül három rajzot is kell mellékelnie. A vizsgálat díja 60 kor. Hogy a vizsgának mik a tárgyai, azt ezen a szűkre szabott helyen fel nem sorolhatjuk, hanem ha egy államépítészeti hivatalhoz fordul, ott mindenre kap részletes felvilágosítást.

Az 1913. évi 76783. sz. földmivelésügyi ministeri rendelet azonban ezt a minősítést már csak részben kívánja meg s famesteri állásokat többé nem tölt be, hanem e helyett az építkezési műszaki segédszolgálathoz is erdőőrök alkalmazását rendeli el. Az építkezési műszaki segédszolgálathoz erdőőrré csak olyan erdőőri szakvizsgát tett s az erdőőri szolgálathoz megkivánt általános kellékeknek is megfelelő egyén nevezhető ki, a kiről az állami erdők vagy állami kezelésbe vett egyéb erdőbirtokok gazdasági ügyeinek ellátására hivatott valamely igazgatósági hivatal, építkezési ügyek vezetésével megbízott tiszt vizsgálja meg, hogy alkalmas-e arra, hogy szabályszerű bizonyítványban igazolja azt, hogy kisebb tervek és költségvetések elkészítésében, nagyobb tervek másolásában, épületek, építmények és azok helyszínrajzának felvételében és ugyanezek helyszíni kitűzésében, utak lejtmérésében és a lejtmérezési adatok megrajzolásában, utak és vasutak keresztszelvényeinek felvételében és megszerkesztésében, az útépítési munkák végrehajtásában, végül a vizi és magas építési munkáknál felmerülő kisebb műszaki teendőkben megfelelő gyakorlati jártassággal bir és a ki e mellett igazolni tudja azt, hogy legalább két évig az építkezési műszaki segédszolgálatnál teljesített gyakorlati szolgálatot. Ezen legutóbbi feltételtől csakis a m. kir. erdőőri szakiskolák továbbképző tanfolyamát jó sikerrel végzett egyéneknél történhetik eltérés annyiban, hogy azoknál egy évi ilyen gyakorlati szolgálat igazolása elégséges.

Főerdőőrré ehhez a szolgálathoz csak a fentiekben megszabott feltételekbel biró olyan erdőőrök nevezhetők ki, a kik a kőmíves és ácsmesteri vizsgát is letették és ezt oklevéllel igazolják.

Z. A fekete nyárfa úgy dugványról, mint magról elég könnyen nevelhető, ezért valami alapvető hibának kellett becsúsznia, a mely meghiúsította a munkájukat. Tessék a következőképen eljárni, gyökér darabokkal azonban kár kísérletezni.

Dugványnevelés. 1—3 éves hajtásokról kb. 30 cm. hosszú vesszők vágandók kora tavasszal, akkor, a mikor a *rügyek kezdenek dagadni.* Hosszabb ideig ne hevertjenek azok levágva; esetleg nedves homokba állítva, hűvös, árnyékos helyen raktározhatók egy pár hétre. Legjobb azonban azonnal beraknı őket a csemetekertnek már előkészített — felásott és símára gereblyézett — ágyaiba. Sortávolság kb. 30—50 cm.; a dugványok kb. 10—20 cm.-nyire rakhatók a sorban. A vesszők alsó végét ferdén kell levágni *éles* késsel, a felsőt ellenben merőlegesen a hosszengelyre, t. i. alul, — a földben, — nagy legyen a seb, felül, — a levegőben, — minél kisebb. A vágaslapnak simának, *épszűlnek* kell lennie.

A dugványok a földbe csak oly mélyre rakandók, a meddig a talaj felmelegszik; a túlságos mélyre érő rész akorhad, a korhadás esetleg későbbi bélkorhadásnak a kiindulo pontja lehet. Ennek a meleg rétegnek jobb kihasználása érdekében ajánlatos a vesszők-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

nek ferdén való fektetése. A vesszőket oly mélyen rakjuk a földbe, hogy csak 2—3 rügy maradjon a föld felett. Asott vagy szántott barázdának egyik oldalára kell azokat fektetni és betakarni, vagy pedig egyenként vassal vagy fával fúrt lyukba beleraknì. Ferde lyuknál egy lábnyomással odaszorítható a földet a dugványhoz.

A földbe jutó részen a rügyeknek nincs szerepük, tehát nem baj, ha letöredeznek; a föld feletti részen ellenben a rügyeket épségben kell megtartani. A vessző héja végig épségben maradjon, ne legyen lehorzsolva vagy letépve.

Erős napsütés hátrányos, legjobb a vesszőket némi árnyékvédelembe telepíteni, esetleg erős napsütés ellen — különösen szárazság idején — árnyékoló rácsokkal védeni. (Ez egyébiránt csak az első évben szükséges, feltéve, hogy egy éven túl maradnak a csemetekertben).

Legbiztosabb a megeredés, ha a két éves vesszőket úgy vágjuk, hogy az a hely, a hol az egy és a két éves hajtás, összeér, 2—3 cm.-nyire jut a földbe. Inneu indulnak a gyökerek legkönnyebben.

Ha ezzel az eljárással nem sikerül a dugványnevelés, akkor a talajban van a hiba, vagy az összetétele nem felel meg vagy a talajvíz áll nagyon magasan. A nyár dugvány üde, de nem vizes talajt követel. Az öntözés mindig hasznos, száraz időben szükséges is.

Vetés. Érés után a magot vékony rétegben kiterítjük száraz, szellős, de nem naps tötte, helyen és pár napig szikkasztjuk. Aztán a felásott és símára gereblyézett ágyak fölé tartott rostára rakjuk és kézzel átdörzsöljük. A földre hullott magvakat 0.5—1.0 cm.-nyi vastagon betakarjuk szitált, finom földdel (komposzt!) és reája meg szalmatöreket hányunk. Az ágyakat árnyékoló rácsokkal védjük a napsütés ellen, esetleg álló fák árnyékába vetjük a magot. Az árnyék azonban ne legyen túl erős, csak laza. Az első időben öntözésről kell gondoskodni, ha már erősebb a csemete, akkor ez elmaradhat, de ha lehet, jobb, ha később is öntözünk.

A fekete nyár mellett egyébiránt a kanadait is ajánlom telepítésre.

Gy. J Előfizetése a küldött 12 koronával 1919. év végéig rendezve van.

K. J. A felemelt családi pótlékok már ki vannak utalványozva.

K. M. R. 1. Közelebbről fog már intézkedés tétetni a kinevezések iránt s így felesleges, hogy ez iránt kérvényt nyújtsanak be. 2. Az államerdészeti alkalmazottaknak nem kell bevonulniok.

ÁLLÁSKERESLET

Erdőőri állást keres 31 éves, ref., nőtlen, hadmentes, józan életű, tisztességes, megbízható, szakvizsgázott magyar ember. Az állást bármikor elfoglalhatja. Címe a szerkesztőségnél megtudható. (5.

Nagy gyakorlattal biró, szakvizsgázott erdőőr, ki a szarvasvadászatok vezetését és a bőgési idény alatti hivást jól tudja utánozni, és kitanult fáczános, beszél magyarul, németül, tótul és románul, 1918 április 1-re állást keres. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (7.)

39 éves, róm. kat., nős, hadmentes, erdőőri szakiskolát végzett szakvizsgázott erdőőr, ki az összes erdészeti teendőkben, úgyszintén a vadászat terén, kis és nagyvadtenyésztésben teljes jártassággal bir, jó bizonyítványokkal rendelkezik, magyar, német és tót nyelvet szóban és irásban birja, megfelelő állást keres. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (8.)

Pagonyerdészi állást keres szakiskolát végzett, szakvizsgázott rokkant katonai altiszt; békében mint segéderdész nagyobb grófi uradalomban volt alkalma zva. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (9.)

Jó bizonyítványokkal rendelkező, ép. erős, egészséges, 28 éves, szakvizsgázott uradalmi főerdőőr keres márczius 1-re, vagy legkésőbb április 1-re megfelelő hasonló állást. Kilencz évi gyakorlattal bir, erdőkitermelést is vállal; beszél magyarul, románul és németül. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (10.)

Hadbavonult 30 éves felesége, szeretne falusi erdészneihez bármiféle állásba jutni; úgy a külső, mint a belső munkákhoz ért s mint családtag a háztartás vezetését is elvállalja. Czime: Wolfbeisz Samuné, Szombathely (Ujvilági-utcza 24. szám). (11.)

Szakvizsgázott 54 éves erdőőr, fáczános, vizslaidomító, ki 32 éven át nagyobb uradalomban szerzett gyakorlatot, szerény igényü, faipari, vagy hozzá hasonló állást keres. Az állást azonnal elfoglalhatja. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (12.)

HIRDETÉSEK

Nyuszt-, nyest- és görénybőröket veszek. Ajánlatok az ár megjelölésével a szerkesztőséghez intézendők.

Gróf Degenfeld Sándor erdőszádai uradalmában folyó évi április hó 1-ére **egy erdőőri állás** fog a szabályszerű illetményekkel, szolgálatképes és katonamentes szakvizsgázott egyénnel betöltetni. Pályázni kívánók forduljanak az uradalmi erdőgondnoksághoz Hadad (Szilágy megye), hol a részletes fizetési feltételek megtudhatók. (2. II. 2.)

Kleisl Gyula urad. főerdész.

902/918. sz.

Kefegyökér eladás. A lugosi m. kir. erdőigazgatósághoz tartozó delebláti kincstári birtokon 1918. évben a vevő által termelendő finom kefegyökérnek tövön való értékesítésére zárt irásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyalás tartatik.

Ajánlatok 1918. évi márczius hó 26-án délután 2 óráig a m. kir. erdőigazgatóságnál Lugosra nyujtandók be, a hol azok a következő napon délelőtt 9 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Az eladási részletes feltételek és egyéb adatok a lugosi erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Lugos, 1918. évi február hó 23-án. (6.)

M. kir. Erdőigazgatóság.

688/918. szám.

Termelt fenyő- és bükkhaszonfa eladás. A liptóujvári m. kir. főerdőhivatal likavai, oszadai, vichodnai, maluzsinai és tátrai erdőgondnokságában a kincstár által kitermelt és a közlekedési eszközökhöz kihozott, nemkülönben részben a liptóujvári faraktárban készletezett 750 drb fenyő evezőrud 9996·51 tm^3 12—25 cm középátmérőjü és 13,909·70 tm^3 26 cm és azonfelüli középátmérővel biró lúcz- és jegenyefenyő épület- és műszerfa, 443 $ürm^3$ fenyőműhasábfa, valamint 80 tm^3 bükkműfa, 31 különböző csoportban; úgyszintén a szvanini, feketevági és teplicskai erdőgondnokságokban kitermelt és 1918 év tavaszán Liptóujvárra letutajozandó 5400 tm^3 lúcz- és jegenyefenyőhaszonfa hét részletben Liptóujvárott 1918. évi márczius hó 22-én zárt irásbeli ajánlatok útján megtartandó nyilvános versenytárgyaláson el fog adatni.

A zárt irásbeli ajánlatok legkésőbben *1918. évi márczius hó 21-én délután 6 óráig* nyujtandók be a liptóujvári m. kir. főerdőhivatalnál, a hol azok *márczius hó 22-én délelőtt 10 órakor* nyilvánosan fel fognak bontatni.

A részletes csoportkimutatás, valamint a kikiáltási árakat feltüntető egybeállítás, az árverési feltételek, valamint az ajánlati ürlapok és borítékok a liptóujvári főerdőhivatalnál beszerezhetők.

Liptóujvár, 1918. évi február hóban. (7.)

A m. kir. Főerdőhivatal.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Erdőőri állást keres állami faiskolát és pariskolát végzett egyén, fiatal, nős, hosszabb idő óta mint erdőőr van alkalmazva nagyobb uradalomban. Megkeresést kér Horváth Lajos, Budapest, Andrássy-út 83. II. em. 38. (8.)

Két erőteljes és megbizható **erdőőrt keresek** azonnali belépésre, kik a tüzifa kezelésben teljesen jártasak. A magyar, német és román nyelv megkivántatik. Bizonyitvány másolatokkal és fizetési igényeikkel ellátott kérvényeiket a «Ruszkatői faleparoló részvénytársaság erdőüzemvezetőségéhez» — Ruszkató u. p. Kurtya — nyujtandók be. (9. II. 1.)

Erdőőri pályára lépő 15 éves, jól fejlett, 6 elemit kitünően végzett fiú, erdészetnél azonnali belépésre bármilyen állást keres.

Érdeklődők «M. kir. erdőőri állomás» Putnok irjanak. (10.)

Alulirott hitbizományi uradalomnál, Szolnok-Doboka megyében, Szurduk székhelylyel, egy **erdőőri állás** van üresedésben, a melynek betöltésére pályázatot hirdetek.

Ezen erdőőri állás a következő javadalmazással bir: Készpénz fizetés 1 évre 600 korona, természetbeni lakás (2 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel), veteményes kert, 2 drb tehén részére nyári legelő és azok téli tartására szükséges széna, 4 öl tüzifa a házhoz szállitva. Az uradalom által haszonbérbe adandó kisebb földrészletek bérbevevésénél előnyben részesül.

A kinevezendő egyén egy évi szolgálat után véglegesitve lesz és ezen időn túl csakis 6 havi kölcsönös felmondás után szünik meg a szolgálati viszony. A költözködés költségeit felszámitása szerint három évi hüséges szolgálat után az uradalom megtéríti.

Az állás a kinevezés után azonnal elfoglalható.

A pályázni kivánók sajátkezüleg irt folyamodványaikat az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előirt képesitésüket igazoló okmányoknak másolatban való csatolásával f. évi márczius hó 20-ig az alulirt erdőhivatalhoz küldjék be.

A román nyelv ismerete szükséges.

Csákigorbó, 1918 márczius hó 2-án.

Báró Jósika-féle hitbizományi uradalom
(11.) *Turcsa Tivadar*, hitb. erdőmester.

60/918. szám.

Pályázat erdőőri állásra. A lemondás folytán megüresedett járási erdőőri állásra Lokcza állomáshelylyel pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: 1100 K kezdő fizetés, mely 5—5 évenként évi 100 K-val emelkedik, az erdei kihágások után befolyt kártérítési összegeknek $^1/_3$ része, és a legeltetési kihágásokból befolyó hajtópénz.

Próbaidő: $^1/_2$ esztendő.

Pályázati feltételek: 1. feddhetlen élet, 2. a 24 éves életkor betöltése, 3. belföldi erdőőri szakvizsgálati bizonyitvány, 4. ép testalkat, 5. a magyar és tót nyelv birása.

A sajátkezüleg irott és a fönti kellékeket igazoló okiratokkal, esetleges szolgálati bizonyitványokkal felszerelt kérvények arva vármegye közigazgatási bizottságának gazdasági albizottságához czimezve az alulirott erdőhivatalnál legkésőbb 1918. évi április hó 1-ig nyujtandók be.

A kinevezendő erdőőr állását 1918 május 1-vel elfoglalni köteles.

(12.) *Alsókubini m. kir. Erdőhivatal.*

1622/918. szám.

Hirdetmény. Tölgyrönkő eladás vasuti állomásnál. A bihardobrosdi kincstári erdőgondnokságban az 1916/17. évi téli időszakban termelt 713 darab 2—7 m hosszú, 28—50 cm középátmérőjü mintegy 291·91 m³, 51 és több cm középátmérőjü mintegy 18·60 m³ tölgyrönkő Mezőtelegd Máv. állomás melletti rakodón zárt irásbeli versenytárgyaláson, egy eladási csoportban eladatik.

A zárt irásbeli ajánlatokat legkésőbb 1918. évi márczius hó 24-ének déli egy óráját kell a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóságnál benyujtani, a hol azokat másnap délelőtt tiz órakor fogják nyilvánosan felbontani.

Az árverési feltételek, az anyagcsoportositást, kikiáltási árat és leteendő bánatpénzt feltüntető kimutatás, ajánlati ürlap és boriték alulirt erdőigazgatóságnál szerezhető be díjmentesen. Ugyanitt tekinthető meg a méret- és köbözö-jegyzék is.

Kolozsvár, 1918. évi márczius hó 5-én.

(13.) *M. kir. erdőigazgatóság.*

Mindennemű erdészeti
**tűlevelű- és lombfamagvakat,
erdei facsemetéket,
élősövényeket, azok magvait,
gyümölcsfát, vadonczot,
minden egyéb faiskolaterméket**
ajánl, legjobb minőséget biztositva
**Erdészeti Mag és Csemetetermelő Társaság
Zalaegerszeg**
Telefon 134. — Táviratczim: Magtermelők Zalaegerszeg.
(1. XII. 3.)

SÁNDOR IMRE
erdészeti magkereskedő
és csemete-nagytermelő
Székesfehérvár.
(3. II. 2.)
Megbizható és elismert versenyképes magyar czég mindennemű **famagvakban** és **facsemetékben**.

Mézet, viaszt, anyarozsot, hársfavirágot, kőrisbogarat állandóan vásárol **Fischer Izidor Zalaegerszegen.** (4. XI. 2.)

Erdősítéshez **tölgy-csemetét,
akácz-csemetét,
suhángot és sorfát**
ajánl
**Erdészeti Mag- és Csemetetermelő Társaság
Zalaegerszeg** (5. III. 2.)
Telefon-sz. 134. Táviratczim: Magtermelők Zalaegerszeg.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XII. évfolyam. — 7—8. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1918. április 15.

Előfizetési ár:

Egész évre _ _ K 6.—
Fél évre _ _ _ K 3.—
Negyed évre _ K 1.50
Egyes szám _ K —.20

AZ ERDŐ

Szerkesztő:
BALOGH ERNŐ
m. kir. főerdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések
egy hasábos garmondsze-
rés milliméter soronkint
20 fillérrel, táblázatos és
garmond betűnél kisebb
betűfaj szedés másfélsze-
res egységárral számítta-
tik. — Az egész oldal négy
hasáb széles.

Előfizetőknek az állásker-
reslet rovata rövid köz-
lésekre díjtalanul áll ren-
delkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czímén Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—22.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamácziók is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92.) intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő iróii tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordíttatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői. (Ferenczfi József.)
A járási erdészeti altisztek anyagi helyzetének javítása.
Az állami nyugdíjasok háborús segélye.
Az állami alkalmazottak utiköltség-szabályzatának részbeni módosítása.
Különféle: Halálozás. — Kitüntetés. — A nyári időszámítás.
Hivatalos közlemények: A czéllövő fegyverek adómentességének értelmezése tárgyában.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői.

Irta: *Ferenczfi József* kir. közalapítványi erdőtanácsos.

(Folytatás.)

A tüzifáé ehez hasonló.

Mikor az erdőőr a második szombaton ezen fuvarbérek kifizetése végett az erdőgondnoksághoz bejön, tartozik bemutatni az összes szállítójegyeket és e két kimutatást, melynek elseje az erdőgondnokságnál marad.

Ez az eljárás addig ismétlődik, míg az összes fatömeg kifuvaroztatott. Az utolsó kifuvarozás még így számoltatik el. A visszatartott biztosíték csak akkor fizettetik ki a bemutatandó és a favágatási béreknél már leírt bérjegyzék tervezet alapján, ha minden adat átvizsgáltatott és a valósággal megegyezőnek találtatott. Elő szokott fordulni, hogy a fuvarozás végén az átvevő erdőőr jelenti, hogy egyes műfa darabok még nem érkeztek be, holott a vágásban ilyet már nem találni. Ezen rendesen kisebb és gaz között fekvő darabok könnyebb felkeresése végett az átvevő erdőőrtől nyert számok alapján a kiadó erdőőr saját munkásonként vezetett számozó könyvéből meg tudja állapítani, hogy a keresett darab melyik munkás nyilásában keresendő, miáltal a keresés felette könnyűvé lesz. Ha végre az utolsó darab is beérkezett és fuvarja elszámoltatott, sor kerül a biztosíték kifizetésére.

A biztosíték kifizetése előtt a bérjegyzék tervezet adatai alapján összeállított bélyeges bérjegyzék a fuvarossal aláirandó.

Ezzel a fuvarbért az erdőőr elszámolta.

b) *Fuvarozás saját igákkal.*

Ha az uradalomnak saját igái is fuvaroznak és a kocsisok a fizetésen felül a befuvarozott faanyag mennyisége arányában pótlékban nem részesülnek, akkor a kifuvarozási eljárás teljesen ugyanaz, mint az feljebb az idegen igákkal történő fuvarozásnál leiratott. Ha azonban a bizalom egyszerűbb eljárást is megenged, a kocsisok a kifuvarozott faanyag mennyisége arányában pótlékban is részesülnek, akkor a kiadó erdőőr a kifuvarozott fát nem adja ki, nem jegyzi fel hanem minden igának szállítójegyébe (mely lehet a kocsisoknál bekötött könyv is) az átvevő erdőőr jegyzi be a beérkezett famennyiséget.

A szállítójegyek ez esetben egész hónapra szólnak és azokat a hónap végén az igákat ellenőrző erdőőr szedi be, hogy azok alapján a fuvar-pótlék kiszámítható és a kocsisok fizetésével egyidejűleg kifizethető legyen.

Ha pedig a fuvarozás befejeztetett, az átvevő erdőőr az így beérkezett faanyagról egy összkimutatást állít össze és mutat be, hogy az alapon a kifuvarozott faanyag mennyisége ellenőrizhető legyen.

c) *Kiszállítás usztatással.*

A patak partján előre kiközelített tüzifa viziúton történő kiszállítása napszámosokkal végeztetik. A faanyag itt csak egy tömegben van számon tartva. A munkabér minden szombaton fizettetik ki.

Miután az usztatásnál sok embert foglalkoztatunk, itt már minden ténykedésnél tömeggel kell számolnunk. Így a munkások nevei betűsor szerint állítandók be a napszámjegyzékbe. E czélból a napszámjegyzék már előre úgy készítendő el, hogy minden betű részére elegendő hely legyen biztosítva és mikor a munkás reggel a munkába jelentkezik, neve nem a jelentkezés sorrendjében, hanem az illető betűhöz, melylyel neve kezdődik, jegyeztetik be. Másnap már a jelentkező munkás nevét a betűsor szerint könnyű megtalálni és oda az aznapi munkába állását bejegyezni.

Az usztatásnál természetesen valamennyi érdekelt erdőőr segédkezik, de a napszámjegyzéket egy-egy hétig mindig ugyanaz vezeti. A napszám nagyságát a munkába

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

jelentkezés alkalmával kell minden munkásnál megállapítani, de ez később a munka folyamata alatt a használhatóság szerint meg is változtatható.

A napszámjegyzéket vezető erdőőr ezért a napszámjegyzéket egész nap magával hordani tartozik már azért is, hogy kellő időben, ha akár váratlan névsorolvasás, akár valamely más feljegyzés terveztetik, kéznél legyen. Csak a hét utolsó napján marad otthon a napszámjegyzéket vezető erdőőr és miután a jelentkezések már véget értek, kiszámítja a névszerint kijáró heti napszámot mindenkinek külön-külön. Ha ez kész, akkor betű szerint összegezi az összegeket és végre a betűk szerinti összegek összegezésével kimutatja a kifizetéshez szükséges pénzösszeget. Ezzel azonban a számítás még nem fejeződött be. Nagyon soká elhuzódna ugyanis a napszámok kifizetése, ha azt csak egy ember végezné, miután rendesen több száz emberről van szó. Ezért a napszámok kifizetését több ember végzi és ehez képest annyi, körülbelül egyenlő összegű csoportot kell a betű szerinti összegek csoportosítása által képezni, mint a hány kifizető a napszám kifizetéséhez előre megneveztetett. Ha a csoportok így megalkottattak, akkor azt is ki kell még számítani, hogy egy-egy csoportnál kifizetendő összeget mily pénznemekben megosztva kell előkészíteni, hogy kellő mennyiségű aprópénz álljon rendelkezésre.

Egy filléres annyi darab kell, a mekkora az egyes (első) számoszlop összegezése által kihozott összeg. 10 filléresből annyi darabra van szükség, a mekkora a tízes (második) számoszlop összegezése által kihozott összeg. És így tovább. Egy koronásból annyi darabot kell készenlétbe tartani, a mekkora a harmadik, tízkoronásból annyit, a mennyit a negyedik számoszlop összegezése mutat. A 20 filléreseket, a kétkoronásokat és ötkoronásokat így nem számíthatjuk ki, de erre nincs is szükség ha a fenti aprópénzből a kellő mennyiséggel rendelkezünk. Minden csoport végén ez a megosztás kitüntetendő és a napszámjegyzék végén a csoportok ily összegezése is kimutatandó.

A két végösszegnek természetesen egyenlőnek kell lenni.

Ha a napszám kifizetésére így előkészültünk, az gyorsan bonyolítható le, ellenkező esetben az sok óra hosszat eltart. Az az erdőőr, a ki a napszámjegyzéket egész héten át vezette, tartozik azt vasárnap letisztázni és benyujtani, a következő hetes pedig tartozik vasárnap az új napszámjegyzéket előkészíteni.

Az usztatási napszámköltség ezzel el is van számolva. A fa felrakatási eljárása és ezen költség elszámolása a raktári kezelésnél tárgyaltatik.

d) *A kifuvarozott faanyag elszámolása.*

Ha valamely vágás faanyagának kiszállítása így befejezést nyert és a kiszállítás költségei már okmányokkal elszámoltattak, akkor következik a faanyag elszámolása. Ha az erdőgondnokság a vágásból kifuvarozott és a raktárba átvett faanyag mennyiségét a pénzokmányok adataival egyezőnek találja, akkor a kiadó erdőőr anyagnaplójában a kiadott fatömeg kiadásba tétetik és feljegyeztetik az erdőgondnoksági anyagszámadás lap és tételszáma is, mely alatt ez a faanyag az okmányok alapján elszámoltatik. Ugyanekkor a faanyagot átvett erdőőr anyag naplójába bejegyeztetik az általa átvett faanyag mennyisége és azon lap és tételszám, mely alatt ez a famennyiség az erdőgondnoksági anyagszámadásban okmányok alapján bevételeztetett.

E feljegyzések után mindkét anyagnaplóban az új készletnek a régihez adásával, illetve a régiből történő levonásával a meglevő új készlet kimutatandó.

A naplóban történt ezen anyagelszámolás naplóczikke az erdőgondnoksági anyagszámadásban szintén feljegyeztetik.

5. A műfa kezelése a raktárban.

a) *Átvétel és elszámolás.*

Mielőtt valamely vágás műfájának fuvarozása kezdetét veszi, az átvevő erdőőr megkapja az erdőgondnokságtól a befuvarozandó műfáról szóló eredeti felvételi számozókönyvet. Ezt tartozik az erdőőr áttanulmányozni és annak alapján megállapítani, hogy mily fanem és mily méretekben, mekkora mennyiségben fog érkezni.

Az elhelyezés a czél szerint felette változatos lehet és azért ez itt nem is tárgyaltatik csak; általános elvként hangsúlyoztatik, hogy minden fanem külön rakandó. Egy fanem keretében pedig a szükség szerinti csoportosításokat vastagsági és hosszúsági osztályok szerint úgy kell megtervezni a mint azt a műfa további ismeretes sorsa (eladás, felfürészelés) kívánja.

Az átvevő erdőőr a fuvarozás alatt a beérkező műfa számát a számozó könyvben megjelöli, hogy ez alapon a fuvarozás végén az esetleg még be nem érkezett számok keresése a kiadó erdőőr nyil sonkénti számozó könyve alapján könnyen és eredményesen megejthető legyen.

Ha tehát a fuvaros a műfával a raktárban megjelenik, az átvevő erdőőr először is összehasonlítja a szállítójegy adatait a befuvarozott műfa adataival. Ha ez egyezik, akkor a beérkezett számot a számozó könyvben megjelölve a fuvarost utasítja, hogy a műfát az előre kijelölt helyen és szokásos módon rakja le. Csak ha ez megtörtént akkor ismeri el annak átvételét azáltal, hogy a szállító jegyet megfelelő helyen kelettel és aláírásával ellátja. Ha valamely fuvaros nem a neki kiadott műfa darabot hozta volna be, ezt magának feljegyzi és erről a kiadó erdőőrt értesíti. Ha valamely fuvaros vonakodna az erdőőr raktári rendelkezéseit teljesíteni, vagy azt nem úgy teljesíti mint az neki meghagyatott, az erdőőr a műfa átvételének elismerését megtagadja, minek következményeképp a fuvaros fuvarbért nem kap. Ha valamely fuvaros a műfát oly helyre vagy úgy rakta le, hogy annak elvitele és rendezése szükséges, ez azonnal foganatosítandó is és annak költsége bejelentendő, hogy a fuvaros visszatartott fuvarbéréből ez összeg levonható legyen. Egyszóval az a műfa, a melynek átvételét az átvevő erdőőr aláírása által elismerte, teljesen rendben legyen, fanem méretei, fekvő helye és fekvési módja iránti felelősséget az erdőőr vállalhasson. Ha pedig a számozó könyv szerint még hiányzó utolsó darab is beérkezett, akkor már a beérkezett műfa összmennyiségeért is felelhessen. Az így lefuvarozott műfa bevételezése az átvevő erdőőr naplójába egyide-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

jüleg történik azzal, a mikor ugyanazon faanyag a kiadó erdőőr naplójában kiadásba tétetik. Ezen eljárás már fenn ismertetve lett.

b) *A műfa felfürészelése és elszámolása.*

Ha valamely befuvarozott rönkő fürész alá kerül, a fürészt kezelő erdőőr a rönkő számozókönyvébe ezt a kelet beírása által feljegyzi. A fűrészmolnár pedig a fürész alá állított rönkő adatait a fürész-naplóba vezeti be és itt egyszersmind azt is kitünteti, hogy az illető rönkőből mily fürészárú termeltetett. A fűrésznapló fejmintája a következő.

Év, hó, nap	A rönkő					A termelt választék					Megjegyzés
	száma	hossza	középátmérője	felső kéregtartalma	Famennyisége	megnevezése	hossza	szélessége	vastagsága	darabszám	
		m	cm	m³			m	cm	mm		

(Folytatás következik.)

A járási erdészeti altisztek anyagi helyzetének javítása.

A járási erdészeti altisztek — lapunk előbbi számában ismertetett — mozgalmából folyólag a földmívelésügyi minisztérium már is megtette az előintézkedéseket abban az irányban, hogy a birtokosok a járási erdészeti altisztek anyagi helyzetén segítsenek.

A földmívelésügyi minisztérium 1918. évi márczius hó 15-én kelt 36,632. számú rendeletével felhívta u. i. a vármegyék közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságát hogy az 1917. évi 152,912. számú körrendelet* alapján hozott határozatáról illetőleg tett intézkedéseiről — a körrendelet utolsó bekezdésének megfelelően — *most már azonnal tegyenek kimerítő jelentést;* ha pedig a körrendeletben említett erdőőri személyzet rendkívüli háborús segélyezésének ügyében még nem határoztak s intézkedtek volna, ebben a nem várt esetben az ügyet a m. kir. állami erdőhivatal és a kir. erdőfelügyelőség véleményének meghallgatásával haladéktalanul vegyék tárgyalás alá és a körrendeletben foglaltak szem előtt tartásával megfelelően gondoskodjanak a szóban levő személyzet megélhetési viszonyainak lehető megkönnyítését czélzó kivételes intézkedéseknek sürgős megvételéről és bejelentéséről.

Tájékozásul megjegyzi a minisztérium, hogy az állami szolgálatban lévő erdészeti altisztek részére háborús segélyképen fizetésük 100%-a, családi pótlékképen egy-egy gyermek után évi 160 K s végül ruhabeszerzési segélyképen egy évre 200 K állapíttatott meg, a mely utóbbi összeghez a családosoknál az 1917. év II. negyedében élvezett családi pótlék (s ezt helyettesítő rendkívüli segély) egy évre szóló összege járult.

Egyszersmind megjegyzi a minisztérium, hogy ha a vármegye területén az állami kezelésbe vett községi stb. erdők birtokosai által fentartott *külön* erdőőri szervezetek is vannak, a körrendelet értelmében eljárva a vármegye közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságának kell az illető erdőbirtokosokat alkalmas módon felhívnia arra, hogy a szóban levő alkalmazottak megélhetésének lehető megkönnyítésére irányuló intézkedéseket — fentebbiek szemelőtt tartásával — szintén tegyék meg s a tett intézkedéseket bejelentsék.

Tekintettel arra, — mondja a rendelet — hogy a háború folyamán a gazdasági termékeknek s ezek között az erdei termékeknek árai is jelentékenyen emelkedtek, s ehhez képest az a haszon, a melyet a birtokosok erdeikből húzhatnak, számottevő mértékben megnövekedett, méltán elvárható, hogy az erdőbirtokosok alkalmazottjaik súlyos anyagi helyzetének lehető megkönnyítésétől el ne zárkózzanak és pedig annál kevésbbé, mert a megélhetési nehézségek nyomasztó hatásának enyhítésével alkalmazottjaik munkakedvét és munkabírását a szolgálatra kétségtelenül előnyösen fogják befolyásolni.

Elvárja a körrendelet a közigazgatási bizottságok gazdasági albizottságától, hogy az ügyet a saját részükről is melegen felkarolják és a mennyiben szükséges, az erdőbirtokosoknál az ügy jóakaratú elintézését nyomatékosan szorgalmazzák.

Utasította egyszersmind a földmívelésügyi minisztérium a m. kir. állami erdőhivatalokat, hogy a mennyiben a vármegyék közigazgatási bizottságának gazdasági albizottságai a rendkívüli háborús segélyezés ügyét eddig még megfelelő határozattal el nem intézték volna, javaslatukat az elintézésre nézve a kiadott rendeletek szellemében haladéktalanul dolgozzák ki és terjesszék az albizottságok elé.

Úgy véljük, hogy a kiadott rendeletek csak arra szolgálnak, hogy a minisztérium *előzetes tájékozást* szerezzen arról, hogy a járási erdészeti altisztek anyagi helyzetének javítása érdekében a birtokosok minő intézkedéseket tettek, s csak a beérkező jelentések alapján fog a minisztérium hathatósabb eszközökhöz nyúlni, hogy a járási erdészeti altisztek anyagi helyzetének javítása érdekében történjék is valami.

Alig hisszük, hogy a most kiadott rendeletek alapján a birtokosok felkarolják a járási erdészeti altisztek ügyét, mert hiszen a birtokosok legnagyobb ellenségeiket látják a reájuk kényszerített járási erdészeti altiszti személyzetben s így kétségtelen, hogy nem igen fognak iparkodni a közigazgatási bizottságok és az állami erdőhivatalok részéről hozzájuk intézett felhívásoknak eleget tenni, miért is a hathatósabb intézkedésekre okvetlenül szükség lesz.

Kívánatos volna, ha a minisztérium arra is súlyt helyezne, hogy a járási erdészeti altisztek javadalmazása többé-kevésbbé egyöntetű legyen és hogy az a kincstári erdészeti altisztek javadalmazásával összhangba hozassék.

*

Itt közöljük egyszersmind azt a levelet és elszámolást, a melyet a járási erdészeti altisztek mozgalmához adományozott költségek hovafordítása ügyében Bálint János járási főerdőőr lapunk szerkesztőjéhez intézett:

«Nagyságos Szerkesztő úr!

A járási erdőaltisztek mozgalma költségei fedezésére adományozott és eddig hozzám beérkezett összegekről számadásomat mellékelten tiszteletteljesen beterjesztem és kérem nagyságos Szerkesztő urat, sziveskedjen jelen levelemmel együtt lapunkban, «Az Erdő»-ben, közölni.

A bevételeket nyugtázás végett részletesen kellett kimutatnom, azonban a kiadásokat, tekintve a helyszűkét lapunkban és remélve, hogy az adakozók elkötelenek a részletes számadástól, nagyobb tételekben soroltam fel.

A bevételi és kiadási végösszegek szerint 53 K 58 fill. pénzmaradvány mutatkozik, a mi az ezután felmerülő nyomtatvány és postaköltségek fedezésére lenne fordítandó.

Nemesszivű Szerkesztő úrnak és Erdőgondnok uraknak, kik mozgalmunkat atyailag támogatták, előségtették és kartársainknak, kik nehezen kercsett filléreiket adományozták, ez uton mondok hálás köszönetet; bár siker koronázná mozgalmunkat.

Szentagóta, 1918 márczius hó 7-én.

Alázatos szolgája.

Bálint János
jár. főerdőőr.

* Lásd «Az Erdő» 1917. évf. 85. old. — *Szerk.*

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Számadás

a járási erdőaltisztek államosítási mozgalma fedezésére adományozott összegekről.

Tétel-szám	A bevétel tárgya	Összeg K
1.	Zsolnai felső m. kir. járási erdőgond. Zsolna	10·—
2.	" " " Illava	4·—
3.	" " " Alsókubin	8·—
4.	" " " Turdosin	5·—
5.	" " " Turóczszmárton	10·—
6.	" " " Liptójuvár	11·—
7.	" " " Rózsahegy	3·—
8.	" " " Aranyosmarót	3·—
9.	" " " Libetbánya	10·—
10.	" " " Zólyom	6·—
11.	" " " Ipolyság	7·50
12.	" " " Balassagyarmat	12·—
13.	" " " Gölniczbánya	10·—
14.	" " " Lőcse	3·—
15.	" " " Podolin	30·—
16.	" " " Szepesőfalu	8·—
17.	" " " Szepesszombat	4·—
18.	" " " Szepesolaszi	6·—
19.	" " " Bártfa	4·—
20.	Eperjesi alsó " " Eperjes	3·—
21.	" felső " " Eperjes	16·—
22.	" " " Szina	4·—
23.	Ungi " " " Ungvár	16·—
24.	Tiszamenti " " " Beregszász	15·—
25.	Bánvölgyi " " " Sajóvelezd	2·—
26.	Latorczamenti " " " Munkács	6·—
27.	" " " Nagyszőllős	20·—
28.	Ilosvavölgyi " " " Ilosva	30·—
29.	" " " Szatmárnémeti	15·—
30.	Felső " " " Nagyvárad	14·—
31.	Bethlenvidéki " " " Dés	4·—
32.	Désvidéki " " " Dés	13·60
33.	Nagylondavidéki m. kir járási erdőgond. Dés	2·—
34.	Jaádi és Besenyői " " " Beszterce	5·—
35.	" " " Hídalmás	5·—
36.	Szamosvölgyi alsó " " Kolozsvár	4·—
37.	" felső " " Kolozsvár	6·—
38.	Régeni felső " " " Szászrégen	10·—
39.	Szováta vidéki " " " Nyárádszereda	2·—
40.	Csikszeredai " " " Csikszereda	24·—
41.	Csikszépvizi " " " Csikszereda	59·—
42.	Gyergyóalfalusi " " " Gyergyószmiklós	8·—
43.	" " " Székelykeresztur	27·—
44.	Korondi " " " Székelyudvarhely	20·40
45.	" " " Barót	6·—
46.	" " " Nagyborosnya	13·—
47.	" " " Segesziszentgyörgy	11·—
48.	Földvarvidéki " " " Brassó	6·—
49.	" " " Fogaras	17·—
50.	" " " Sárkány	9·—
51.	" " " Kőhalom	16·—
52.	" " " Medgyes	13·—
53.	" " " Szentágota	51·—
54.	" " " Nagyenk	59·—
55.	" " " Segesvár	4·40
56.	Szelistyevidéki " " " Nagyszeben	8·—
57.	Oltmenti " " " Nagyszeben	12·—
58.	" " " Szászsebes	4·—
59.	" " " Szerdahely	5·—
60.	Czoidvölgyi " " " Nagyszeben	7·—
61.	Marosmenti alsó " " " Gyulafehérvár	6·—
62.	" felső " " Nagyenyed	2·—
63.	Abrudvidéki " " " Nagyenyed	1·—
64.	" " " Brád	10·—
65.	" " " Déva	9·—
66.	" " " Marosillye	7·—
67.	" " " Petrozsény	4·—
68.	" " " Szászváros	13·—
69.	" " " Puj	6·—
70.	" " " Arad	4·—
71.	" " " Borossebes	20·—
72.	" " " Szabadka	20·—
73.	Igali és kaposvári " " " Kaposvár	2·40
74.	" " " Alsólendva	3·—
75.	" " " Tapolcza	4·—
76.	" " " Szentgothárd	3·—
77.	" " " Szombathely	3·—
78.	" " " Veszprém	6·—
	Átvitel	860·30

Tétel-szám	A bevétel tárgya	Összeg K
	Áthozat	860·30
79.	Jankó Pál járási erdőőr, Felsővisó	4.—
80.	Bodnár Ferencz járási erdőőr, Moprin	4.—
81.	Vankovits István járási erdőőr, Sztropkó	5.—
82.	Nordai József járási főerdőőr, Csém	4.—
83.	Szimeiszter József járási erdőőr, Tata	5.—
84.	Macsasek István járási erdőőr, Kisuczajhely	12.—
85.	Szarvas Mihály járási főerdőőr, Jánoshalma	5.—
86.	Forwald Miklós járási főerdőőr, Kőrösmező	4.—
87.	Földvári Ignácz járási erdőőr, Magyarigen	4.—
88.	Vigyikán Péter járási erdőőr, Kriesfalva	—.50
89.	Szakács Péter járási főerdőőr „Gánya	2.—
	Összes bevétel	909.80

Tétel-szám	A kiadás tárgya	Összeg K
1.	Nyomtatvány, papir, boríték, posta és okmánybélyeg, távirat stb.	136·22
2.	Bálint János j. főerdőőr öt napi utazási, hét napi budapesti tartózkodási és egyéb felmerülő költségei összesen	400·—
3.	Papp János járási főerdőőr utiköltsége, hét napi budapesti tartózkodási és egyéb felmerülő költségei összesen	200·—
4.	A benyujtott memorandum 450 példányban való kinyomatása az összes országgyülési képviselők részére, kísérő levéllel összesen	120·—
	Összes kiadás	856·22
	Pénzmaradvány	53.58

Szentágota, 1918. évi március hó 7-én.

Bálint János, j. főerdőőr.

Az állami nyugdíjasok háborús segélye.

A kormány az 1917. évi decz. hó 31-ig nyugalomba helyezett állami és közalapítványi nyugdíjasok és nyugbéresek részére, valamint az 1917. évi decz. hó 31-ig elhalt állami és közalapítványi alkalmazottak özvegyei és szülőtlen árvái részére, ha az államtól állandó ellátást (nyugdíjat, nyugbért, özvegyi nyugdíjat, nevelési járulékot, kegydíjat, kegynevelési járulékot, életjáradékot) kapnak és ha erre az ellátásra való igényük 1918. évi márczius havában még fennállott, az 1918. évre is engedélyezett háborús segélyeket.

Az 1918. év folyamán bezárólag szeptember hó 30-ig nyugalomba helyezett állami és közalapítványi alkalmazottak, valamint 1918. év folyamán bezárólag szeptember hó 30-ig elhalt állami és közalapítványi alkalmazottak özvegyei és árvái szintén részesülnek háborús segélyben ezek azonban a négy részletben kifizetendő háborús segélynek csak az ellátásra való igény megnyiltát követő naptári évnegyedekben kifizetésre kerülő részleteit kapják meg.

Az 1918. évre szóló háborús segélynek lapunk olvasóit érdeklő összegei a következők:

a) az 1913. évi január hó 1-je előtt nyugalomba helyezett állami díjnokoknál 360 K;

b) később nyugalomba helyezett díjnokoknál 300 K;

c) 1912. évi január hó 1-ig nyugalomba helyezett, tehát lakbérnyugdíjat nem élvező állami altisztteknél és szolgáknál

600 K és ennél kevesebb nyugdíjig	300 K
601—1000 K nyugdíjig	360 „
1001—1400 K nyugdíjig	420 „
1400 koronánál több nyugdíjig	480 „

d) 1912. évi január hó 1-je után nyugalomba helyezett és lakbérnyugdíj élvezetében álló altisztek és szolgáknál, tekintet nélkül a nyugdíj összegére 240 K;

e) nem rendszeresített állásokon alkalmazva volt altisztnél, szolgáknál, napszámosoknál és munkásoknál, tekintet nélkül a nyugellátás összegére, 180 K;

f) az 1913. évi január hó 1-je előtt elhalt állami díjnok özvegyénél 360 K;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

g) az 1912. évi deczember hó 31-ike után elhalt állami díjnok özvegyénél 300 K;

h) az 1912. évi január hó 1-je előtt elhalt állami altisztek és szolgák özvegyeinél 360 K;

i) az 1911. évi deczember hó 31-ike után elhalt állami altisztek és szolgák özvegyeinél 240 K;

k) az *e)* pont alatt említett alkalmazottak özvegyeinél 120 K;

l) az állami díjnokok, altisztek és szolgák szülőtlen árváinál 120 K;

m) napszámosok és munkások szülőtlen árváinál 80 K;

n) az olyan volt állami és közalapítványi alkalmazottaknál és állami és közalapítványi özvegyeknél, a kik *kizárólag* állami kegyelmi ellátást (kegydíjat) élveznek s a kiknek kegyelmi ellátása

nem több mint évi 400 K	180 K
401—800 K-ig	240 «
évi 800 koronánál több	300 «

o) azoknál a szülőtlen árváknál, a kik *kizárólag* kegyelmi ellátást élveznek 120 K.

A törvényszerű nyugdíjon vagy özvegyi nyugdíjon felül esetleg élvezett kegyelmi ellátás (kegydíj, kegyelmi nyugdíjpótlék) a fenti *c)* pont szerint járó háborús segély összegének megállapításánál teljesen számításon kívül hagyandó s az ilyen nyugdíjasok háborús segélye kizárólag az élvezett törvényszerű nyugdíj összege után állapítandó meg. Ez a korlátozás azonban nem vonatkozik azokra a nyugdíjasokra, a kiknek nyugdíja — valamely szolgálati időnek kegyelem útján történt beszámítása folytán — magasabb összegben állapíttatott meg.

Ugyancsak teljesen számításon kívül hagyandó a nyugdíjon felül élvezett lakbérnyugdíj, valamint az özvegyek által saját özvegyi nyugdíjukon (kegydíjukon) felül esetleg élvezett nevelési (kegynevelési) járulék is.

Az 1918. évre szóló háborús segélyeket hivatalból — *minden külön kérés nélkül* — az az utalványozási joggal felruházott hivatal állapítja meg és utalványozza ki, a mely az illető ellátását eddig is utalványozta.

Az 1918. évre szóló háborús segély négy egyenlő részletben és pedig az első részlet az utalványozás után azonnal, a második részlet 1918. év április havában, a harmadik részlet 1918. év július havában és a negyedik részlet 1918. év október havában fizetendő ki.

A háborús segélynek kifizetésre kerülő részleteiről *külön nyugtákat* kell kiállítani és szabályszerű bélyeggel kell ellátni.

A háborús segélyre való igényt nem lehet átruházni vagy elzálogosítani és nem lehet sem magán, sem állami követelések vagy köztartozások fejében lefoglalni.

Az 1918. évre szóló háborús segélyben részesítendők még a fentieken kívül a vármegyei, községi közigazgatási, közkórházi, államvasúti, állami vasgyári és állami kőszénbányászati nyugdíjasok, a bányászati és erdészeti társládák nyugdíjasai, a vízmesteri alap, a városi nyugdíjalap és nyugdíjintézet nyugdíjasai stb. is, az ezek részére engedélyezendő háborús segélyek összegeit azonban, az állami nyugdíjasokra vonatkozó rendelkezések szem előtt tartásával, külön rendeletekkel fogják megállapítani.

Az állami alkalmazottak utiköltségszabályzatának részbeni módosítása.

A «Budapesti Közlöny» márczius 30-iki száma közli a m. kir. miniszteriumnak az állami alkalmazottak által a hivatalos kiküldetések és átköltözködések alkalmával felszámítható illetményekre vonatkozó szabályzatnak részbeni módosításáról szóló 1918. évi 1301. M. E. számú, rendeletét, melyet olvasóinkat illetőleg, rövid kivonatban az alábbiakban ismertetünk:

1. Mindazok az állami alkalmazottak, a kik — a hivatalos kiküldetések és átköltözködések alkalmával járó illetményekről szóló szabályzat szerint — napidíjakat számíthatnak fel, a magyar szent korona országainak határain belül fekvő helyre történt hivatalos kiküldetéseik vagy átköltözködésük alkalmával, minden olyan nap után, a mely után egész napidíj jár — az alábbi korlátozással — az alább megállapított napidíj-pótlékot is felszámíthatják és pedig:

a) 12 K napidíjpótlékot az állami tisztviselők;

b) 8 K napidíjpótlékot a kezelők és kezelőnők, valamint a díjnokok;

c) 6 K napidíjpótlékot pedig az állami altisztek és szolgák.

Ezt a napidíjpótlékot olyan hivatalos kiküldetéseknél, a melyeknél az állami alkalmazott legfeljebb három nap után számíthat fel napidíjat, csak annyiszor lehet felszámítani, a hány teljesen befejezett 24 óra esik a kiküldetés idejére. A három napot meghaladó kiküldetésekre ez a korlátozás nem vonatkozik.

Olyan kiküldetéseknél, illetőleg olyan időleges alkalmazásnál (kirendelésnél), a melynek tartama az elindulás és visszaérkezés napját is beleszámítva *egy és ugyanazon a helyen* 14 napot meghalad, a fenti napidíjpótlékot csak az első 14 napra lehet felszámítani, míg a többi időre csak a napidíjpótlék felét. Ha az állami alkalmazott ilyen hivatalos kiküldetését megszakítva állomáshelyére visszatér, a teljes napidíjpótlék újabb felszámításának csak akkor van helye, ha az állomáshelyén töltött idő legalább 14 napra terjed.

A hivatalos kiküldetések és átköltözködések alkalmával járó illetményekről szóló szabályzatoknak az a határozmánya, a mely szerint az állami alkalmazottak hosszabb ideig tartó (két hónapot meghaladó) hivatalos kiküldetése (kirendelése) esetén a rendes napidíjak helyett csak azoknak 50—75%-áig terjedhető kiküldetési pótlék jár, egyelőre hatályon kívül helyeztetik s az ilyen alkalmazottak 1918. évi április hó 1-től kezdve további intézkedésig az őket különben megillető napidíjakat számíthatják fel.

2. Mindazok az állami alkalmazottak, a kiknek a tengelyen megtett utakért fuvarpénz (kilométerpénz) jár, mindazokban az esetekben, a melyekben ezt a fuvarpénzt felszámíthatják, azonfelül még fuvarpénzpótlékot is felszámíthatnak és pedig a tisztviselők kilométerenkint 1 koronát, a többi alkalmazottak pedig kilométerenkint 50 fillért.

3. Mindazok az állami alkalmazottak, a kik hivatalos kiküldetéseik vagy átköltözködésük alkalmával a vasuti vagy hajóállomásig és vissza bérkocsidíjat számíthatnak fel: *a)* Budapest székesfővárosban 12 K; *b)* más városban vagy községben 6 K; *c)* az ország határán kívül fekvő városban vagy községben pedig 12 K bérkocsidíjat számíthatnak fel. Podgyászért és a vasuti, illetőleg hajóállomásokon azonban ilyen esetekben külön költséget és hordárdíjat nem lehet felszámítani.

4. Az e rendelettel megállapított napidíjpótlékok, fuvarpénzpótlékok és bérkocsidíjak 1918. évi április hó 1-től kezdve számíthatók fel. A kik az utazást 1918. évi április hó 1-je előtt kezdték meg, de 1918. évi április hó 1-én vagy csak azután fejezik be, 1918. évi április hó 1-től kezdve a fenti pótlékokat is már felszámíthatják.

Különfélék.

Halálozás. *Nemespodhragyi Podhradszky András*, Fülöp szász coburg-gothai herczeg Őfensége nyugalmazott erdőigazgatója, a Ferencz József-rend tiszti keresztjének, a bolgár Szent Sándor-rend IV. oszt. tiszti keresztjének, a bolgár polgári érdemrend középkeresztjének, a szász herczegi Ernő házi-rend középkeresztjének tulajdonosa, Gömör és Kishont vármegye törvényhatósági bizottságának és az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának volt tagja, márczius hó 19-én reggel 8 órakor,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Jolsván, életének 79. évében, fenséges urának szolgálatában buzgó tevékenységben eltöltött 53 szolgálati év és érdemes nyugalomban töltött öt év és hosszas szenvedés után meghalt.

Jovič Lázár kir. erdőszámtanácsos, a sušaki kir. erdőhivatal mellé rendelt számvevőség főnöke, munkás életének 58. évében március hó 24-én váratlanul elhunyt.

Kitüntetés. Ő cs. és ap. kir. Felsége *Lehoczky Jenő* cs. és kir. 25. gyalogezredbeli számvivő altisztet, a beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóság területéhez tartozó őhegyi m. kir. erdőgondnokságban alkalmazott m. kir. erdőőrt, az ellenség előtt tanusított különössen kötelességszerű hű szolgálatai elismerésével a vitézségi érem szalagján a koronás ezüst érdemkeresztttel tüntette ki.

A nyári időszámítás. La punk előbbi számában ismertettük a kormánynak azt a rendelkezését, a melylyel a nyári időszámítás kezdetét április hó 1-re tette. Azóta a kormány ezt az intézkedését hatályon kivül helyezve, a nyári időszámítás kezdetéül április 16-át jelölte meg.

Az „Erdészeti Zsebnaptár" 1918. évfolyama teljesen elfogyott és sehol sem kapható.

Hivatalos közlemények.

14819/1918. P. M. szám.

Körrendelet valamennyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz és a székesfővárosi m. kir. adófelügyelőhöz.

(A céllövő fegyverek adómentességének értelmezése tárgyában.)

A céllövő fegyverek adómentességének értelmezése tárgyában 1912 deczember 21-én kelt és a Pénzügyi Közlöny 1913. évi 1. számában is közzétett 111,542/1912. számú körrendelet 2. pontjának második bekezdését hatályon kivül helyezem és a vadászatra alkalmas fegyvereket a következőkben sorolom fel:

Vadászatra alkalmasoknak, tehát adóköteleseknek minősítendők a hosszabb csővel ellátott fegyverek (ólbre és töltényre való tekintet nélkül), azaz puskák, karabélyok és kuriályok, melyek a czélzásnál és lövésnél a vállhoz emelve használtatnak.

Budapest, 1918. évi márczius hó 26-án.

M. kir. pénzügyminiszter.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesiteni szíveskedjenek.)

Ő császári és apostoli királyi Felsége Badenben, 1918. évi márczius hó 2-án kelt legfelsőbb elhatározásával a háború tartama alatt kifejtett buzgó szolgálatuk elismeréséül Schmidt Károly miniszteri tanácsosi czímmel és jelleggel felruházott főerdőtanácsosnak, Mentler Sándor főerdőszámtanácsosnak és Sándor Jenő főerdőmérnöknek a II. osztályú polgári hadi érdemkereszttel, — Braunich Gyula és Vallent Emil erdőszámtanácsosoknak és Hauszmann Béla erdőmérnöknek a III. osztályú polgári hadi érdemkereszttel, — Kovács Mihály és Szolga József díjnokoknak valamint Sütő Sándor napibéres hivatalszolgának a IV. osztályú polgári hadi érdemkereszttel, — továbbá

Mariányi János, Ulreich Gyula és Tordony Emil főerdőtanácsosoknak, Lonkay Antal és Kaufmann Béla főerdőtanácsosi czímmel és jelleggel felruházott erdőtanácsosoknak, Szilágyi József főerdőszámtanácsosnak, Illés Vidor, Kriszta Gyula, Draskovich József, Winkler Miklós, de Pottere Gerard és Ondrus Gyula erdőtanácsosoknak, Bészler Kálmán erdőtanácsosi czímmel és jelleggel felruházott főerdőmérnöknek, Kovács Elek és Diósy Dezső főerdőszámtanácsosoknak, Plachy Teofil, Irinyi Aurél, Spengel Sándor, Kohout János, Enyedi János, Szabó Kálmán, Hyna Ottó és Kelemen Béla főerdőmérnököknek a II. osztályú polgári hadi érdemkereszttel, — Wenk Gyula erdőszámtanácsosnak a III. osztályú polgári hadi éredmkereszttel, — Gaál Károly királyi tanácsos, segédhivatali főigazgatónak és Clement Károly főerdőmérnöknek a II. osztályú polgári hadi érdemkereszttel, — Plótényi Jenő, Muck András, Horváth Dezső, Fridrik Árpád, Török Béla, Dénes Zoltán, Riesztr Hugó erdőmérnököknek és Mattyasovszky Emil segéderdőmérnöknek a III. osztályú polgári hadi érdemkereszttel, — Till Gusztáv, Kliment János, Fenyvesi Béla, Zinn István, Lauer Gyula, Kimpián Illés, Gyuri György, Szlinka András, Katler János, Sterczi Jakab, Dénes József, Török Zsigmond, Zsigó Károly, Komadina Miklós, Szabó Lajos, Pavlétvić József, Nagy György, Medvegyi Antal, Vadas József, Molnár András, Krizsmár Vince, Kolb Gyula, Havas Péter és Čačić János főerdőőröknek, Marcsán Gyula famesternek, Novotni Antal, Denek József, Lázár György, Birosz József, Szász István, Mihu János, Szász Gábor, Gábor László, Preinesz-berger Ignácz, Gereszku Péter, Biondič Mile és Ehrenreiter Miklós erdőőröknek a IV. osztályú polgári hadi érdemkereszttel méltóztatott legkegyelmesebben adományozni.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter az erdészeti segédhivatali személyzet létszámában kinevezte Komócsy Andor m. kir. irodasegédtisztet m. kir. irodatisztté.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter Bartha Sándor m. kir. erdőmérnököt Segesvárról a máramarosszigeti m. kir. állami erdőhivatalhoz Máramarosszigetre helyezte át.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte a brassói m. kir. állami erdőhivatal kerületéből: Nagy Lajos m. kir. segéderdőmérnököt Feketehalomról a kolozsvári m. kir. állami erdőhivatal kerületébe Bánffyhunyadra (ideiglenes megbízással erdőgondnoknak) és Sára Jenő m. kir. segéderdőmérnököt Brassóból a segesvári m. kir. állami erdőhivatal kerületébe Medgyesre (ideiglenes megbízással erdőgondnoknak), továbbá a segesvári m. kir. állami erdőhivatal kerületéből Horváth Valter m. kir. segéderdőmérnököt a brassói m. kir. állami erdőhivatal kerületébe Feketehalomra (erdőgondnoknak), végül Tóth Antal m. kir. erdőmérnökgyakornokot a déi m. kir. állami erdőhivataltól a segesvári m. kir. állami erdőhivatalhoz.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter Virits Gyula, Bomba Antal-Bogdán Emil, Obermayer Sándor, Rákóczi Imre, Stegerean János, Csirca Illés, Mick Rezső, Kiss Dénes, Pujkon Domokos, Molnár Bálint, Nánbenyi Rezső, Brizza Bohumil és Pazsiczky Gusztáv ideiglenes minőségű m. kir. erdőőröket állásukban véglegesítette.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter Pácz Viktor, Nyegra József, Avramucz Szilárd, Kriller József, Csukona József, Juhász Mihály, Nagy Lajos, Székely Márton, Sztáronszky Sándor, Mótz György, Mótz Márton, Garai János, Vancsa Simon, Szász Péter, Tófalvi István, Vajda János, Terhilla Aurél, Bándi Ferencz, Csoma Ferencz, Gajda Gábor, Juhász István, Vravicsón Vazul, Kodilla Péter, Bocskay József, Szomora József, Szlavkay József, Margán János, Dimitru György, Buzás József, Páskuj Dániel, Juhász János és Kovács István ideiglenes minőségű m. kir. erdőőröket állásukban véglegesítette.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte Váradi Béla m kir. erdőőrt a liptóújvári m. kir. főerdőhivatal kerületéből a tótsóvári m. kir. erdőhivatal kerületébe. Pajes Márton m. kir. erdőőrt pedig az orsovai m. kir. erdőhivatal kerületéből a liptóújvár m. kir. főerdőhivatal kerületébe.

Előlizetési díjak nyugtázása.

Az 1918. évi márczius hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába

Horváth Lajos hd. 5·20, Devecseri erdőhiv. 30·—, Györke József 12·—, Divényi urad. 18·—, Budapest főváros 30·—, Droppa József 5·—, gróf Eszterházy Ferencz urad. 48·—, Segesvári adóhivatal 185·57, Katanics János 8·—, Prónay Béla 5·—, Keller József 8·—, Vedrila Péter 4·40, Dobos János 12·—, Karánsebesi vagyon-község 30·—, Papp János 7·—, Balázs Mihályné, 10·—, Fischer Izidor hd. 39·60, M.-Szigeti erdőig. 182·—, Zalaegerszegi adóhiv. 63·65, Bukur Illés 8·—, Kassai adóhiv. 23·70, Sándor Imre hd. 23·80, Faértékesítő hiv. hd. 22·30, Hollósy Árpád 4·20.

1 korona 50 fillért fizettek: Baumgarten Péter, Vida János, gróf Kendeffy urad.

2 koronát fizettek: Blázs Tivadar.

3 koronát fizettek: Sucha Sándor, Milsecvics János, Saenda László, Kisfaludy János, Kalmár József, Schwarcz Sándor, Zatkalik János, Stefanescu István, Ambró József, Ladányi Frigyes, Mészáros Ágoston, Kabzányi János.

4 koronát fizettek: Tornyos Ferencz, Schmidt Dániel, Kremper József.

4 korona 50 fillért fizettek: Gigler Ferencz, Horel Jakab, Makay Elek, Regenye Ferencz, Battyáni Lajos, Palencsár Gyula.

6 koronát fizettek: Szalánczy György, Reviczky Gusztáv, Csizmás Tivadar, Gáll János, Góg János, Korompa község, Roller József, Juhász Ferencz, Szebényi Mihály, Bajesy László, Buzgó Flórián, Francz Antal, Mezey Félix, Sárvári uradalom, Tóth Zsigmond,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Ernst Schuler, Osztroluczky Miklós, Udvari Rudolf, Tomcsányi Gyula, Butács Gyula, Faragó Béla, Fatalics Vincze, Horák József, Moka Alajos, Szadulovits Pál, Miksa Pál, Juhász József, Németh József, Számel Pál, N. gf. Pálffy János urad., Ács Géza, Kossuch János, Lékai hgi erdg., Titteldorf Ödön, Nagy Ferencz, Bizony János, König János, Krausz Ferencz, Szántai Elek, Teodorovits Ferencz, Waschek Pál, Stainer Gyula, gróf Zselenski urad., Eperjes város, Noll Ignácz, Pascu Viktor, Takács Kálmán, Ábrahám Balázs, Tóth Ferencz, Süteő Oszkár.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czímszalagon átjavított lakczím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett czímváltozás alapján, a nagyobbarányú czímnyomtatási költségek megtakarítása czéljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamácziókkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

T. Gy. A tyukok a leírásból következtetve vagy baromfidiphteriában vagy gümőkórban szenvednek. Így látatlanban bajos pontos kórismét megállapítani. Minden esetre azonban fertőző betegséggel áll szemben. A gyógykezelés kevés eredménynyel kecsegtet. Leghelyesebbnek vélném, ha az egész állományt kipusztítaná, a még jó húsban levő állatokat a konyhán lehet értékesíteni, esetleg levágásra eladni. A betegeket azonban feltétlenül el kell különíteni. Ha az állományt nem kívánja értékesíteni, illetve levágni, akkor nagyon gondosan válogassa ki az egészségeseket és helyezze el tiszta, előzőleg fertőtlenített ólban. A hullákat égesse el, úgyszintén a betegek váladékával szennyezett almot. Az ólat meszeltesse ki, a farészeket sikáltassa le forró hamulúggal, az ól földjét ássa fel mintegy ásónyomnyira és locsolja meg mészvízzel, esetleg hintse be, illetve töltse fel átizzasztott homokkal és fahamú keverékkel; csak ha ez megtörtént helyezhet el benne új baromfit, vagy helyezheti vissza az egészségeseket, amelyeket azután is mindig szemmel kell tartani, s mihelyt egyik másik betegeskedni kezd, rögtön el kell különíteni és az ólat fertőtleníteni. Azonfelül ajánlom, hogy keltetésre ne használja fel mostani állománya tojásait, hanem esetleg cserélje be egészséges állományból származó tojásokkal, hogy egy kis vérfelfrissítés révén is ellentállóbbá tegye az állományt. A gümőkór ugyanis éppen a nemesebb állatokat támadja meg előszeretettel, mert azokkal a fajtatisztaság megőrzése miatt rendszerint beltenyésztést űznek, a mi idővel csökkenti az állatok ellenálló képességét. *Dr. Kukuljevic József.*

E. J. Lapja rendesen expediáltatik; a 3—4. számot újból leküldtük. Álláskeresletre vonatkozó hirdetése lapunk 3—4, 5—6, és 7—8. számaiban (10) jelzés alatt megjelent.

R. J. A kért állatorvosi könyvet lapunk munkatársa elküldte.

P. R. 1. A kullancsokat a háziállatok testéről nem szabad csak egyszerűen, óvatosan levenni, mert orrmányuk beleszakad a bőrbe s ott gyulladást okoz. Ha a kullancsokat olajjal, petroleummal vagy más ásványi olajjal bekenjük, akkor azok könnyen leválnak, illetve az olaj betömi lélekző nyílásaikat és maguktól leesnek. Terpentin, benzin és illó olajok is alkalmasak e czélra. Az olajokat vagy permetezővel szórjuk az állatra, vagy egyszerűen bekenjük vele a kullancsos helyeket. Legradikálisabb volna a kullancsos legelő megtisztítása még pedig kiszárítás által; ez persze költséges áljárás; ha csak lehetséges ne hajtsa ki a kullancsos legelőre az állatokat, de ha ezt sem kerülheti el akkor nehány hónapon át gyakran mossa meg őket az említett olajok valamelyikével. Ha van birkája, hajtsa ki azt a kullancsos legelőre, hogy felszedje a kullancsokat, azokat a kullancs ugyanis nem betegíti meg. A kullancsok petéivel telt fű felégetése is jó védekezés a kullancsok ellen. *Dr. K—c.*

2. A tüzelő taplót a bükkfataplóból (Polyporus fomentarius Fr.) készítik; a lekérgezett és a spóratesttől lehántott taplógomba testét szapuló sajtárban vagy külön e célra hamuzsírból, sziksóból, sőt salétromból készített abárló lugban több héten át áztatják, azután megszárítják és fasúlyokkal puhítják.

Sz. 1. A kőrist lehet őszszel is, tavaszszal is vetni. A szerint, a mint őszszel, vagy tavaszszal akarunk vetni, a magot mindjárt érés után, vagy később, október végén, november elején szedjük. Őszi vetésnél jó a magot minél korábban szedni, arra azonban ügyelni kell, hogy a magot éretlenül le ne szedjük. Az érett mag szárnyai sötétsárgák s a mag bele kékesfehér színű, viaszszerű, míg az éretlen magnál a szárnyak többé-kevésbbé még zöldek, a mag bele pedig lágy és zöldesfehér színű. A magot legjobb 40—50 éves fákról szedni, mert a fiatalabb fákon sok a léha mag. A mag 2—3 évig megtartja csirázóképességét.

A kőris mag, az érés után való tavaszszal elvetve, csak a következő tavaszon kel ki; egy évig tehát a földben csirázatlanul hever. Ha azonban őszszel a magérés után azonnal elvetjük, annak nagy része — kivált melegebb vidékeken és öntözve — már a következő tavaszon fog csirázni, még pedig annál nagyobb része, minél korábban vetettük el a magot s minél kevésbbé száradt az ki elvetés előtt. A mag egy része azonban, még elég kedvező körülmények közt is csak egy év mulva, vagy ugyanazon évben ugyan, de nagyon későn (június elején) fog csirázni; az ilyen nagyon későn kelt csemetéknek az a hátrányuk, hogy a tél beálltáig nem fognak eléggé megfásodni s így télen át elpusztulnak.

2. A bevonult erdőszolga családjának jár a hadisegély.

3. A hadiszolgálatról visszatért nem követelheti a birtokosoktól a hadiszolgálat idejére járó illetményeit; ezt a birtokos nem tartozik megfizetni.

B. J. Sorsjegyeit még nem húzták ki.

Gy. J. Tessék a szolgabírói hivatalhoz fordulni s ott megkérdezni, mert biztos feleletet nem tudunk adni. — A 15 fillért a lap javára bevételeztük.

M. M. Erdőőri szakvizsga letételére azok bocsájthatók, a kik az elemi népiskolát elvégezték, illetőleg írni olvasni és a négy közönséges számművelet szerint számolni tudnak, három évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban állottak, fedhetlen magaviseletűek és 20. életévüket betöltötték. A vizsgaengedély iránti kérvényhez tehát olyan okmányokat kell csatolni, a melyekkel a fenti kellékek igazoltatnak. A kérvényeket rendszerint szeptemberig kell benyujtani ahhoz a kir. erdőfelühyelőséghez, a melynél vizsgázni kíván. Erdőőri szakvizsgák a következő kir. erdőfelügyelőségnél tartatnak: Besztercebánya, Brassó, Budapest, Kassa, Kolozsvár, Máramarossziget, Miskolcz, Nagyszeben, Pécs, Pozsony, Szombathely és Temesvár. A vizsgára dr. Bedő Albert: «Erdőőr» czímű könyvéből kell készülni. Kapható az Országos Erdészeti Egyesületnél, Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám; ára bérmentes küldéssel 6 K 60 fillér.

K. S. Önnek az 1916. évi 18,100 számú pénzügyminiszteri körrendelet értelmében háborús segélyre, az 1917. évi 51,127. eln. számú földmívelésügyi miniszteri körrendelet értelmében pedig családi pótlékra igénye van. Utóbbi körrendeletet lapunk 1917. évfolyamának 114. oldalán egész terjedelmében megtalálhatja.

J. P. 1. Miután ön hatóságilag fel van esketve, ennélfogva a 1886. évi XX. t.-cz. értelmében nem kell bevonulnia.

2. Mezőgazdasági munkák végzésére csak az kaphat szabadságot, a kinek magának van földje s akinek nincs senkije, a ki a földjét megmívelhetné. A szabadságolást a közigazgatási hatósághoz, vagy ha az illető állami alkalmazott, úgy felettes hatóságához benyujtandó kérvényben kell kérni.

3. Br. G. H. Budapest, VI., Lendvay-utcza 26. szám alatt lakik.

K. V. Az 1912. évi LXV. t.-cz. (nyugdíjtörvény) 13. §-ának 12. bekezdése szerint: «Az altiszteknél, szolgáknál, napszámosoknál és munkásoknál a tizennyolczadik életév betöltése előtt eltöltött szolgálati idő beszámítás tárgya nem lehet.» A törvény indokolása szerint ezt a korlátozást azért volt szükséges a törvénybe felvenni, mert nem lenne indokolt, hogy az említett alkalmazottak 58. életévük betöltése előtt szerezhessenek igényt a beszámítható javadalmazásukkal egyenlő összegű nyugdíjra. Ilyen korlátozás különben a m. kir. államvasutak nyugbérpénztárának kötelékébe tartozóknál is van, a hol pláne csak a 25. életév betöltésétől kezdve eltöltött időt lehet a nyugellátás megállapításánál figyelembe venni.

Az ön által említett 1893. évi 78,090. számú F. M. körrendelet az új nyugdíjtörvénynyel hatályon kívül helyezettnek tekintendő.

T. I. A csiperkegomba (champignon) tenyésztését ebben a rovatban nem lehet kimerítően tárgyalni; azért azt tanácsoljuk, hogy hozassa meg a «Pátria» r.-t. könyvkereskedésétől Budapest, IX. Üllői-út 25. szám az alábbi könyvek egyikét: Eperjessy István: A csiperkegomba (champignon) és a szarvasgomba termesztése; ára 1 kor. Petriny Sándor: A csiperkegomba (champignon) tenyésztésének gyakorlati módszere; ára 2 kor. Egyébiránt ha Mauthner Ödön magkereskedőtől Budapest, IV., Kossuth Lajos-utcza 4. sz. hozat gombacsirát, úgy ha kér tenyésztési utasítást, azt a czég ingyen küld.

D. F. 1. Az állami alkalmazottak gyermekeinek nevelését előmozdító segítségekről szóló 1916. évi 2550. M. E. számú kormányrendeletet lapunk 1916. évi 21—22. füzetében egész terjedelmében közöltük. E rendelet 14. §-ának második bekezdésében foglaltak szerint az ösztöndíjat a tanuló addig tartja meg, amíg abban a tanintézetben, a melynek látogatásához a segítség köttetett, tanulmányait folytatja s a tanítási év végén magaviselete és a tanulmány eredménye megfelel a rendelet 4. §-ában előírt mértéknek.

2. Az évi 1000 K javadalmazást élvező erdőőr ha főerdőőrré neveztetik ki, szintén évi 1000 K javadalmazást fog kapni.

T. J. Alkalmilag hozni fogjuk.

ÁLLÁSKERESLET

39 éves, róm. kat., nős, hadmentes, erdőőri szakiskolát végzett szakvizsgázott erdőőr, ki az összes erdészeti teendőkben, úgyszintén a vadászat terén, kis és nagyvadtenyésztésben teljes jártassággal bír, jó bizonyítványokkal rendelkezik, magyar, német és tót nyelvet szóban és írásban bírja, megfelelő állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (8.)

Pagonyerdészi állást keres szakiskolát végzett, szakvizsgázott rokkant katonai altiszt; békében mint segéderdész nagyobb grófi uradalomban volt alkalmazva. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (9.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Jó bizonyítványokkal rendelkező, ép, erős, egészséges, 28 éves, szakvizsgázott uradalmi főerdőőr keres márczius 1-re, vagy legkésőbb április 1-re megfelelő hasonló állást. Kilencz évi gyakorlattal bir, erdőkitermelést is vállal; beszél magyarul, románul és németül. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (10.)

Hadbavonult 30 éves felesége, szeretne falusi erdésznehéz bármiféle állásba jutni; úgy a külső, mint a belső munkákhoz ért s mint családtag a háztartás vezetését is elvállalja. Czíme: Wolfbeisz Samuné, Szombathely (Ujvilági-utcza 24. szám). (11.)

Szakvizsgázott 54 éves erdőőr, fáczános, vizsladidomító, ki 32 éven át nagyobb uradalomban szerzett gyakorlatot, szerény igényű, faipari, vagy hozzá hasonló állást keres. Az állást azonnal elfoglalhatja. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (12.)

HIRDETÉSEK

Nyuszt-, nyest- és görényböröket veszek. Ajánlatok az ár megjelölésével a szerkesztőséghez intézendők.

Két erőteljes és megbízható **erdőőrt keresek** azonnali belépésre, kik a tüzifa kezelésben teljesen jártasak. A magyar, német és román nyelv megkivántatik. Bizonyítvány másolatokkal és fizetési igényeikkel ellátott kérvényeiket a «Ruszkatői faleparoló részvénytársaság erdőüzemvezetőségéhez» — Ruszkató u. p. Kurtya — nyujtandók be. (4. II. 2.)

Hirdetmény. A Faértékesitő Hivatal, a fa és faszénkészletekben 1918. évi január hó 1-től 1918. évi márczius hó 31-ig beállott változásoknak, az 1851/1917. M. E. számú rendelet alapján való bejelentésére szolgáló forgalmi «Jegyzék» nyomtatványokból és az 1918. évi márczius hó 31-én meglévő fa és faszénkészletek részletes bejelentésére szükséges «Bejelentő-lap» nyomtatványokból, a törvényhatósági joggal felruházott városok czimére, valamint a vármegyék alispánjai útján a járási főszolgabirák és a rendezett tanácsú városok polgármesterei czimére nagyobb készleteket küldetett oly czélból, hogy a szükséges nyomtatvány példányokat az azokért illetékesen jelentkezőknek dijtalanul bocsássák rendelkezésre.

Azonkivül a Faértékesitő Hivatal 1917. évi november hó 20-án 3889. szám alatt kiadott «Hirdetménye» alapján mindazok, akiknek közforgalmu vasuti- vagy hajóállomásra kiszállitott tüzifakészletük van, ezeket a készleteket további rendelkezésig minden hó 1-én és 15-én a Faértékesitő Hivatalhoz bejelenteni tartoznak.

Ez utóbbi jelentéseket tehát az előll említett készlet-bejelentésektől függetlenül kell megtenni, még pedig tévedések kikerülése szempontjából legczélszerübben nem a használatban levő «Bejelentő-lap» nyomtatványok felhasználásával, hanem közönséges levél alakjában.

Budapest, 1918. márczius hó.

(5.) *Faértékesitő Hivatal.*

63/918. szám.

A kegyes tanitórend uradalmában Zalamegyében Alsódörgicsén Becser pusztai lakhelylyel a f. évi április 24-én egy **erdőőri állás** fog a szabályszerü illetménynyel szolgálatképes és katonamentes szakvizsgázott erdőőrrel betöltetni. Pályázni kivánók forduljanak az uradalmi erdőhivatalhoz Taszárra (Somogy megye) hol a részletes pályázati feltételek megtudhatók.

(6.) *Ódor Ignácz,* urad. főerdész.

3145/918. szám.

Fenyőrönkő eladás erdei rakodókon. A gyalui és jósikafalvi erdőgondnokságban nagyrészt széldöntésekből, kisebb részben rendes vágásból a kincstár által házilag termelt s a Hidegszamos folyó és mellékvizei melletti erdei rakodókra kihozott mintegy 15,000 m^3 fenyőrönkfa, amiből mintegy 30% 26 cm és vastagabb középátmérőjü, úgy a mint az erdei rakodókon van, zárt irásbeli versenytárgyaláson, egy eladási csoportban eladatik.

A zárt irásbeli ajánlatokat legkésőbb 1918. évi április hó 21-ének déli 12 óráig kell a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóságnál benyujtani, a hol azok 22-én délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Az árverési feltételek, az anyagcsoportositást, kikiáltási árat és leteendő bánatpénzt feltüntető kimutatás, ajánlati ürlap és boriték alulirott erdőigazgatóságnál szerezhető be díjmentesen. Ugyanitt tekinthetők meg a méret- és köbözőjegyzékek is.

Kolozsvár, 1918. évi márczius hó 31-én.

(7.) *M. kir. Erdőigazgatóság.*

Hadmentes, nőtlen, 22 éves, keresztény, több évi szolgálati bizonyitványnyal ellátott, szakvizsgázott főerdőőr erdészi czimmel állást keres grófi uradalomban, esetleg konvenczió fizetéssel. Czím: R. J. Cirókahosszúmező (Zemplén m.). (8. II. 1.)

Mindennemű erdészeti

tülevelű- és lombfamagvakat, erdei facsemetéket, élősövényeket, azok magvait, gyümölcsfát, vadoncot, minden egyéb faiskolaterméket

ajánl, legjobb minőséget biztosítva

Erdészeti Mag és Csemetetermelő Társaság
Zalaegerszeg

Telefon 134. — Táviratczim: Magtermelők Zalaegerszeg.

(1. XII. 4.)

Mézet, viaszt, anyarozsot, hársfavirágot, kőrisbogarat állandóan vásárol **Fischer Izidor Zalaegerszegen.** (2. XI. 3.)

Erdősítéshez **tölgy-csemetét, akácz-csemetét, suhángot és sorfát** ajánl

Erdészeti Mag- és Csemetetermelő Társaság
Zalaegerszeg (3. III. 3.)

Telefon-sz. 134. Táviratczim: Magtermelők Zalaegerszeg.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XII. évfolyam. —9—10. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1918. május 15.

Előfizetési ár:

Egész évre _ _ K 6.—
Fél évre _ _ _ K 3.—
Negyed évre _ K 1.50
Egyes szám _ K —.20

AZ ERDŐ

Szerkesztő:
BALOGH ERNŐ
m. kir. főerdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések
egy hasábos garmondsorok milliméter soronkint 20 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységárral számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czímén Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—92.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92.) intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordíttatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői. (Ferenczfi József)
A járási erdészeti altisztek érdekében.
Az erdőőrök és a drágaság. (Tibori János.)
«Az Erdő» 1917. évi jövedelme.
Különfélék: Dr. Bartóky József államtitkár nyugalomba vonulása. — Halálozás. — A kopár, futóhomokos és vízmosásos területeken alkalmazott erdőőrök véglegesítése. — Hírek a hadbavonult kinostári erdőtisztekről. — Hősi halál. — Kitüntetés.
Hivatalos közlemények: Az «erdőkincstár» kifejezés használatának mellőzése tárgyában. — Különböző intézetekben létesített s évről-évre betölthető alapítványi helyek adományozása körüli eljárás szabályozása.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői.

Irta: *Ferenczfi József* kir. közalapítványi erdőtanácsos.

(Folytatás.)

A fürész alól kikerülő fűrészárú nyomban minőségének megfelelően osztályozva már előre meghatározott helyén szabályszerűen felrakásolandó. A fürész alól kikerülő fűrészárúról a fürészt kezelő erdőőr számozó könyvet készít. Ha egy rönkből csak egyenlő vastag szegélyzetlen árút termelek, akkor is a kikerülő fűrészárú minden egyes darabja más és más szélességgel bír. Tehát minden egyes deszka méretei külön veendők fel és ezek szerint külön köbözendő. A deszka szélességi mérete azon oldalán méretik, a mely keskenyebb. E czélból először is a deszka hosszát mérem meg, hogy ez alapon a deszka hosszának közepét egy vonással megjelölhessem. Ezen helyen mérem meg a deszka szélességét. A deszka tételszáma és szélessége a deszkára feljegyzetik. Miután a deszka vastagságát a fürészpengék egymástóli távolsága adja, a deszka vastagsága ismeretes. E három adat alapján a deszka köbtartalma meghatározható. Nagyon hosszadalmas volna azonban minden egyes deszka köbtartalmát ily módon kiszámítani; ezért a munka egyszerűsítése végett a számozókönyv már előre úgy osztandó be, hogy egyenlő vastag és egyenlő hosszú deszkák egybe csoportosíthatók és a deszkák szélességét centiméterben jelző számok ily csoportonként külön összegezhetők legyenek.

Az így nyert összeg adja az egyenlő hosszal és vastagsággal bíró deszkák összes szélességét s így e három adat összeszorzása által megkapom ezen csoportba sorozott deszkák összes köbtartalmát.

A szegélyzetlen árú ily beosztású számozókönyvének fejmintája a következő:

Tételszám	A fűrészárú megnevezése	vastag	széles	hossza	Darabszám	Köbtartalom m³ egyes	Köbtartalom m³ összes

Ha ezt a számozókönyvet már összegeztem, akkor ennek végadatai alapján össze kell állítani egy összesítő számozókönyvet, hogy ennek alapján a leltározás megejthető legyen.

Ennek fejmintája a következő:

A fűrészárú megnevezése	A fűrészárú csoport: száma	vastagsága $m/_m$	hossza m	összes szélessége cm	darab száma drb	köbtartalma m³	Jegyzet

Itt egy csoport szám alatt az egyenlő hosszú és vastag fűrészárút összesen tüntetem ki.

Ha aztán ez a számozókönyv is összegezve van és köbméterben ismerem a kész fűrészárumat, akkor a fűrésznapló megfelelő rovatának összegezése által még ki kell számítanom és e számozókönyv végére kell jegyeznem, hogy ezen így kitüntetett fűrészárú hány darab és mekkora köbtartalommal bíró műfából, rönkből készült. Ha ez is megvan, akkor a szegélyzetlen fűrészárú leltározásához az összes előmunkálatok elkészültek és ez most már a számozó könyvek benyujtásával egyidejüleg jelenthető.

A szegélyezett fűrészárú számozókönyve sokkal egyszerűbb, miután itt a szélességi méretek is egyenlők. A szegélyezett fűrészárú számozókönyvének fejmintája a következő:

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Folyószám	Fűrészáru neme	Vastagság milliméterekben Hosszúság méterekben 2 3 4 5 6	2 3 4 5 6	2 3 4 5 6

A mint a két munkából látható, a még szegélyezett fűrészárú a fűrész álól kihordva a helyén veglegesen felrakásolható, mert a számozó könyv róla így is bármikor összeállítható, addig a szegélyzetlen árú termelésénél egy deszka sem rakható addig végleges helyére, míg fel nem méretett. Utóbbinál tehát az erdőőr az állandó felvétellel megszakítás nélkül el van foglalva.

Ha az így elkészült fűrészárú mennyisége a leltározás által pontosan megállapíttatott, akkor következik a feldolgozási költségének és az anyagnak elszámolása.

Feltételezve azt, hogy a fűrészárú előállítása egységmunkadíj alapján történik a munkadíjról szóló bérjegyzék a következő fejminta szerint készül.

Tételszám	A termelt fűrészárú megnevezése	munkadíj szerinti csoportosítása	Vágatási bér egyes	Vágatási bér összes	Jegyzet
		m³	K	K f	

Az itt kimutatott fűrészárú adatai természetesen teljesen fedik a számozókönyv alapján készült leltár adatait. Az adatok összegezése után alája a vágatási bér összegéről szóló bélyeges nyugta jön, melyet a bért felvevő vállalkozó aláírásával ellát. Ezzel a munkadíj elszámoltatott. A termelt fűreszárú bevételezésére szolgáló anyagnapló beosztása eltér a már ismertetett többi kezelő erdőőri anyagnapló beosztásától, miután egész más adatokat kell hogy tartalmazzon. A fűrészárú-napló kell hogy minden egyes fűrészárú választék darabszámát és köbtartalmát külön kimutassa és miután számtalan választék van, ezen napló fejrovata nagyon hosszúra nyúlik. A rovatok egy lapon így nem is sorolhatók fel, hanem azok számtalan lapon át folytatólagosan követik egymást.

Hogy áttekintés legyen, egyes csoportokat kell alkotni. Ily csoportot képeznek a fanemek, majd azon belül a fűrészárú vastagsági osztályok, azon belül a szélességi és végre ennek keretében a hosszúsági osztályok. Így tehát ezen napló fejmintájának szövege rendkívül változatos és ezért azt itt csak a szöveg tartalmának megnevezésével mutatjuk be.

Anyagnapló a szegélyezett árúhoz.

Kelet és jegyzet	Fanem és értékosztály. Vastagság milliméterekben. Hosszúság méterekben								
	drb	m³	drb	m³	drb	m³	drb	m³	drb stb.

Anyagnapló a szegélyezetlen árúhoz.

Kelet és jegyzet	Fanem és értékosztály. Vastagság milliméterekben. Hosszúság méterekben									
	széles cm.	drb	m³	széles cm.	drb	m³	széles cm.	drb	m³	stb.

Az így elkészített anyagnaplóban aztán a leltározás után a feldolgozott műfa levonásba tétetik és a meglévő készlet nyomban kimutattatik. A termelt fűrészárú bevételbe tétetik és a még meglevő készlettel összegezve a végleges készlet ismét kimutattatik.

Ezzel aztán a termelt anyagot is elszámolta az erdőőr.

6. A tüzifa kezelése a raktárban.

a) *A tüzifa választékolása.*

Ha valamely vágás tüzifakészletének raktárba fuvarozását elrendelte az erdőgondnokság, tartozik az átvevő erdőőr a kiadó erdőőrtől a befuvarozandó tüzifa mennyisége és választéka iránti adatokat megszerezni és minden választéknak a mennyisége szerint szükséges nagyságú helyet előre kitűzni. Ha elegendő helylyel rendelkezünk, akkor a sorok egymástóli távolságát 75 czentiméterre vesszük, tehát egy sornak 175 czentiméter széles sávra van szüksége ; ebből könnyű kiszámítani, hogy egy helyen hány ürméter fér el, illetőleg hogy egy bizonyos számú ürmétert mily nagy helyen kell elhelyeznünk. Ezzel a beosztással a fuvarozás megkezdése előtt teljesen el kell készülni, nehogy később valamely már lerakott tüzifát más helyre kelljen átfuvarozni, vagy valamely választékot több csoportban kelljen felrakásolnunk.

Ha a fuvaros a tüzifával a faraktárban jelentkezik, a szállítójegy tőle átveendő, a befuvarozott darabszám megolvasandó, minden egyes tűzifadarab választékának megfelelő helyre vele elfuvarozandó és ott úgy helyezendő el, hogy az a rakásolónak kéznél legyen. Ha a fuvaros ezt mind kifogástalanul elvégezte, akkor a szállítójegy megfelelő rovata kelettel látandó el és aláírandó, ellenkező esetben az aláírást meg kell tagadni, minek következményeképen a fuvaros a fáert nem kap fuvarbért. Ha a rossz helyre lerakott választék útban áll, gondoskodni kell, hogy az napszámban helyére fuvaroztassék a felmerült költségről szóló napszámjegyzék pedig nyomban bemutatandó, hogy az a fuvarostól visszatartott fuvarpénzből kifizethető és azután a fuvarossal a neki még kijáró rész iránt az elszámolás megejthető legyen. Miután az aláírás megtagadhatásával a fuvaros teljesen az erdőőr hatalmában van, eszerint az erdőőr a helytelen választékolásért teljes joggal vonható később felelősségre.

Ha a tüzifa nem fuvarozással, hanem úsztatással érkezett le a faraktárba, akkor minden udvarban lehet az egyes választékoknak helyet kitűzni, hogy a tüzifa hasábokat ne kelljen nagy távolságra hordani.

(Folyt. köv.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A járási erdészeti altisztek érdekében.

Az «Országos Erdészeti Egyesület» igazgató-választmánya 1918. évi április hó 5-én tartott ülésében foglalkozott a járási erdészeti altisztek szánalmas helyzetével s egyhangú helyeslléssel kimondotta, hogy a járási erdészeti altisztek helyzetének javítása érdekében felterjesztéssel fordul a m. kir. földmívelésügyi minister úrhoz.

Az igazgató-választmány határozatából folyólag az Országos Erdészeti Egyesület a következő felterjesztést intézte a m. kir. földmívelésügyi minister úrhoz:

Nagyméltóságú

gróf Serényi Béla úrnak,

v. b. t. t., m. kir. földmívelésügyi minister

Budapest.

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Mint minden téren, úgy az erdőgazdasági tevékenység körében is üdvös, odaadó működést csak oly személyzettől lehet várni, a melynek jogviszonyai rendezettek, anyagi ellátása kielégítő és aggkorára is el van látva.

Már normális viszonyok között is teljes mértékben érvényesült ez az igazság, annál nagyobb jelentősége van a mai rendkívüli viszonyok között.

Úgy a jogviszonyok rendezetlensége, mint az anyagi ellátás tekintetében legmostohább helyzetben az állami kezelésbe vett községi stb. erdők szervezetében működő járási erdőőrök vannak. A vármegyék alkalmazzák, az egyes birtokosok fizetik, a m. kir. járási erdőgondnokságoknak vannak alárendelve.

Nem állami alkalmazottak, nem törvényhatóságiak, legkevésbé pedig az erdőbirtokosok hajlandók a maguk alkalmazottjuknak elismerni őket, kikről gondoskodni erkölcsi kötelességük lenne.

A mai életkörülményekkel semmi arányban sem álló fizetéssel, nyugdíjjogosultság nélkül a legnagyobb nélkülözések között él ez a több mint 600 főből álló altiszti kar.

Túlnyomóan 700—900 K fizetés mellett, természetbeni lakás, fa- és földjárandóság, ruhaátalány nélkül alig várható a járási erdőőröktől, hogy szerteszét fekvő kerületüket jól ellássák, magukat és családjukat becsülettel fenntartsák és ruházzák. Helyzetük ma közel áll a nyilvánvaló inséghez.

Örömmel értesültünk ezért magánúton, hogy Nagyméltóságod a törvényhatóságok gazdasági albizottságainál megsürgette a járási erdőőröknek háborús pótlékkal és ruhabeszerzési segélyekkel való ellátását.

Mint pillanatnyi segélyt ezt az érdekeltek, ha a gazdasági albizottságoknak módjában áll a szükséghez mért gyorsasággal intézkedni a pótlék és segély folyósítása iránt, bizonyára hálával fogadják, de orvosolva helyzetük ezzel kétségkívül nincsen.

A járási erdőőrök helyzetük javítását és jogviszonyaik teljes tisztázását állami szolgálatba vételüktől várják. Egyesületünk erre vonatkozóan Nagyméltóságod elé terjesztett kérelmüket nem csak röviden vázolt tarthatatlan helyzetük, hanem annak az erdészeti szolgálati ágnak érdekében is a legmelegebben pártolja, a melynek körében működnek.

A m. kir. járási erdőgondnokságok kerületei igen kevés kivétellel oly nagy terjedelműek s annyira szétszórtan fekvő apró birtokokból állanak, hogy az erdőgondnok, a kit sok adminisztratív teendő is terhel, a tulajdonképeni gazdaságot legfeljebb irányíthatja, de a végrehajtó szolgálatot már nem teljesítheti. A községi stb. erdők állami kezelésének szervezetében tehát ma hiányzanak a gazdaság végrehajtó-közegei s ezzel az állami kezelés hatályossá tételének végső szervei. Ezeket a járási erdőőrök ecsetelt bizonytalan és sanyarú helyzetükben csak igen hiányosan pótolják úgy, hogy egyenesen az 1898 : XIX. t.-cz. nemes czéljainak hatályos érvényesítése érdekében áll, hogy a mostani járási erdőőri intézmény államosíttassék és megfelelően kiépíttessék, mi mellett hangsúlyozni kívánjuk, hogy nem az erdőbirtokok őrzését, hanem elsősorban a járási erdőgondnokok mellett szükséges gazdasági és műszaki segédszolgálatot tartjuk a járási erdőőrök főhivatásának, míg a nyers védelmi szolgálat a birtokosok által alkalmazott erdőszolgák, csőszök vagy mezőőrök teendője lenne.

Azt az ellenvetést, hogy a járási erdőőrök államosításával az állam mintegy kezességet vállalna a kezelésbe vett birtokok sértetlen állományáért, nem ismerhetjük el helytállónak, egyfelől mert fentiek értelmében nem a tulajdonképeni őrzésben látjuk kimerítve a járási erdőőrök feladatát, másfelől pedig mert semmiféle rendőri közeg alkalmazásával sem vállal az állam kezességet azért, hogy károsítások nem történnek.

A járási erdőőri intézmény államosításának költségei mindenesetre jelentékenyek, de épen a jövőben, a midőn az erdő jövedelmezőségének tartós emelkedésére lehet számítani, nézetünk szerint nagyrészt átháríthatók lennének a birtokosokra, a kik az eredményesebbé váló állami kezelésért szívesen is fognak nagyobb áldozatot hozni. Méltányos lenne egyébiránt, hogy a költségtöbbletnek egy részét az állam vállalja magára közérdekből.

Az államosításnál az eddigi szolgálati idő beszámításának kérdését is a legmesszebbmenő méltányossággal kellene megoldani, hogy megszünjék az a most fennálló helyzet, hogy már törődött, szinte szolgálatképtelen járási erdőőrök is mintegy szánalomból megtűretnek állásukban, mert részükre és családjuk részére elbocsájtásuk esetén csak a koldusbot maradna hátra.

Az előadottak alapján mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy a járási erdőőri intézmény államosítását az érdekeltek és a szolgálat egyező érdekeire való tekintettel elhatározni és mielőbb életbeléptetni kegyeskedjék.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletünk őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1918. évi április hó 24-én.

Az Országos Erdészeti Egyesület nevében:

Bund Károly s. k. *Báró Tallián Béla* s. k.

Az erdőőrök és a drágaság.

A mai kétségbeejtő drágaságban a megélhetési gondok legsúlyosabban nehezednek a fixfizetésű hivatalnokosztályra, különösen pedig a szerényebb javadalmazású altiszti személyzetre.

A külszolgálatot végző gazdasági alkalmazottak közül az erdőőrök azok, a kik leginkább érzik a létfentartás nehézségeit, mivel 600—1600 korona évi fizetés mellett úgyszólván semmi mellékjövedelmük nincs, az egyes helyeken hadisegély, drágasági pótlék vagy Isten tudja mily czímen engedélyezett 30—70 % javítás pedig semmiképen sem áll arányban a tízszeresnél is magasabbra szökkent beszerzési árakkal; a többnyire nagy családdal megáldott erdőőr kétségbeejtő helyzetben, meddő harczot vív a küszöbön jelentkező inséggel. Ennek oka legtöbb esetben az a körülmény, hogy a szolgálati viszonyok miatt mezőgazdasággal, állattenyésztéssel csak kevés kiválasztott foglalkozhat, de ezeknél viszont még is van a lehetőség a napról-napra fokozódó megélhetési nehézségek enyhítésére, illetőleg ellensúlyozására.

Legsiralmasabb helyzetbe kerültek az erdélyi határszélen szolgáló erdőőrök, a kik az ellenséges betöréskor mindent otthagyva földönfutókká lettek, visszatértük-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

kor hajlékukat feldúlva, teljesen kifosztva találták, még a legelemibb ruházkodási, háztartási, stb. szükségleteket is nélkülözik, a bizonytalan jövőben igérkező hadikártérítések folyósításáig még a képzelhető legnagyobb igénytelenség mellett sem elégíthetik ki az élet kívánalmainak minimális szükségleteit sem, mert szerény javadalmazásukat a legjobb akarattal sem oszthatják be úgy, hogy a mai horribilis árak mellett az élelmezésen kívül egyébre is jusson.

Ha az erdőőr anyagi gondokkal küzd, ambiciója, energiája csökken, szolgálatát nem eszményi élethivatásnak, hanem kényszertehernek, kálváriajárásnak tekinti, míg ha létfentartása csak némileg is biztosítva van, buzgósága nő, szolgálatát, — bármily nehéz legyen is — fokozódó erélylyel és kedvvel végzi.

A megélhetési lehetőség megadása elsősorban az illető szolgálatadó erdőbirtokostól függ, ha alkalmazottjának boldogulásához megfelelő segélyt nyújt, pénzben avagy természetben, a helyi viszonyok szerint, kisebb földterületeket használatra átenged, bérleteknél előnyben, kedvezményekben részesíti, mellékfoglalkozásokhoz (mint pl. gazdálkodás, állattenyésztés, házinyúl-, baromfitenyésztés, méhészkedés, gyógynövénygyűjtés stb.) engedélyt ad s ebben elősegíti, sőt buzdítja, oktatja, irányítja; ez által még teljesen függetleníti is alkalmazottját idegen befolyásoktól, míg ha a szolgálatadó ridegen elzárkózik az illető alkalmazott boldogulásának előmozdításától, úgyszólván beletaszítja idegen, illetéktelen jótevőinek karjaiba, kikhez szorultságában, tehetetlenségében folyamodott.

De nem kevésbbé függ a megélhetés biztosítása az illető erdőőr életrevalóságától is, ha t. i. a szolgálatadója részéről engedélyezett jótéteményeket kellőképen méltatni és felhasználni tudja, a jósággal vissza nem élve, lelkiismeretes becsületességgel végzi teendőit, e mellett minden kínálkozó jó alkalmat felhasznál létfentartásának előmozdítása érdekében.

Ha mindkét részről a kölcsönös jóakarat meg van, a nyomor fenyegető réme leküzdhető lesz s Isten segítségével jobb napokat is fogunk érni, mert reméljük, hogy a mostani áldatlan állapot nemsokára megszűnik, drága hazánkra jobb kor fog virradni, melynek eljövetelét bizalommal várjuk mindnyájan, addig azonban még küzdésre, kitartásra van szükségünk, a melyhez lelkierőt és bátorságot adjon a Mindenható mindnyájunknak.

Derestye (Brassó), 1918 ápr. 6. *Tibori János*
erdőőr.

«Az Erdő» 1917. évi jövedelme.

Lapunk, mely 1907. év elején indult meg, az első két évben jövedelmet nem hajtott, hanem fenntartására az Országos Erdészeti Egyesület ráfizetett. Azóta azonban lapunk — daczára a csekély évi 4 K előfizetési díjnak, a melyet csak a háború következtében rendkívül megdrágult anyag és munkabérek miatt voltunk kénytelenek ez év elejétől évi 6 koronára felemelni — évről-évre haszonnal zárul. Ez a haszon a háború kitörése óta némi csökkenést mutat, a mi a háborús viszonyok következtében beállott anyag- és munkabéremelkedésekben leli magyarázatát.

Lapunk tiszta jövedelme volt:

1909. évben	316 K	68 f
1910. «	1,269 «	61 «
1911. «	1,753 «	46 «
1912. «	3,051 «	79 «
1913. «	2,857 «	90 «
1914. «	3,682 «	69 «
1915. «	1,988 «	24 «
1916. «	634 «	37 «
1917. «	1,315 «	20 «
Összesen	16,869 K	94 f

Hozzáadva az időközi kamatokat (levonva ebből a háború által kárt szenvedett előfizetőink és azok családtagjai közt már eddig is kiosztott segélyeket) ..... 2,636 K 55 f-t

Az alap vagyona 1917. év végén tett ki, vagyis az 1916. év végével kimutatott ..... 19,506 K 49 f-t
17,395 « 79 f-rel

szemben az alap tényleges gyarapodása 1917. évben ..... 2,110 K 70 f volt.

Különfélék.

Dr. Bartóky József államtitkár nyugalomba vonulása. A hivatalos lap április hó 16. számának közlése szerint Ő Felsége megengedte, hogy *Bartóky József dr.* v. b. t. t., földmívelésügyi minisztériumi államtitkárnak saját kérelmére történt nyugdíjazása alkalmából a közszolgálat terén szerzett kiváló érdemei elismeréséül legteljesebb elismerése tudtul adassék. Ezzel a legfelső elismerésnyilvánítással Bartóky József dr. megvált a tényleges szolgálattól. Távozását a magyar erdészet őszinte sajnálattal látja, mert kiváló, alaposan képzett, hivatása magaslatán álló tisztviselő volt, a ki a gondjaira bízott erdőgazdasági érdekeket megértő és meleg szeretettel szolgálta.

Távozásával az erdészeti, vadászati és halászati ügyek intézése *Rakovszky György* államtitkár ügykörébe mentek át.

Halálozás. *Szécsi Imre* m. kir. erdőtanácsos a m. kir. földmívelésügyi minisztériumban, április hó 27-én tevékeny és munkás életének 48. évében, rövid de súlyos szenvedés után Budapesten meghalt. Temetésén a földmívelésügyi ministerium erdészeti főosztályainak tisztikara teljes számban vett részt.

A kopár, futóhomokos és vízmosásos területeken alkalmazott erdőőrök véglegesítése. Tudvalevő, hogy a földmívelésügyi minister úr 1912. évben pályázatot hirdetett a kopár, futóhomokos és vízmosásos területek javítási munkálatainál rendszeresített erdőőri állásokra, azzal a kijelentéssel, hogy az illetők egy évi próbaidőre ideiglenes minőségű II. osztályú erdészeti altisztekké fognak kineveztetni, véglegesítésük pedig alkalmazhatóságukhoz képest egy évi próbaszolgálat után fog megtörténni.

E pályázati hirdetmény alapján ezek az állások ideiglenes minőségben kinevezett alkalmazottakkal még 1913. évi április hóban be is töltettek, de a kinevezettek véglegesítése iránt a legujabbi időkig intézkedés nem történt; ezért az Országos Erdészeti Egyesület 1917. évi november hóban felterjesztéssel fordult a földmívelésügyi minister úrhoz, kérve, hogy a pályázati hirdetményben foglalt kijelentésének tenne eleget.

Az Országos Erdészeti Egyesület eme közbenjárásának meg is volt az érdekeltek részéről várva-várt eredménye, a mennyiben a földmívelésügyi minister úr 1918. évi márczius hó 22-én kelt 172,895/1917. számú leiratával értesítette az Országos Erdészeti Egyesületet, hogy a községi stb. erdők és kopár területek állami kezelésének szolgálati ágazatánál, első sorban a kopár futóhomokos és vízmosásos területek javítási munkálatainak előmozdítása czéljából — egyelőre ideiglenes minőségben — alkalmazásba vett m. kir. erdőőröket — egynek kivételével, a ki ellen vizsgálat van folyamatban — állásukban véglegesítette.

Az állásukban véglegesített erdőőrök névsorát lapunk előbbi számában már közöltük.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Hirek a hadbavonult kincstári erdőtisztekről. *Kitüntetést kaptak: Toperczer Dezső* m. kir. segéderdőmérnök, cs. és kir. tart. vasútezredbeli hadnagy a III. oszt. hadiékítményes katonai érdemkeresztet a kardokkal; — *Schmotzer Gyula* m. kir. segéderdőmérnök, cs. és kir. tart. tüzérhadnagy (eddigi kitüntetései: a III. oszt. hadiékítményes katonai érdemkereszt a kardokkal, a bronz signum laudis, a II. oszt. ezüst és a bronz vitézségi érem, a Károly csapatkeresztet) a II. oszt. német vaskeresztet.

Hősi halált halt. *Adriányi Pál* m. kir. erdőmérnök, cs. és kir. tart. főhadnagy, hadifogságban Seratovban, 1917. évi július hó 18-án.

Kitüntetés. Ő cs. és ap. kir. Felsége *dr. Kukuljevic József* m. kir. állatorvost, lapunk régi munkatársát, a háborúban teljesített rendkívüli szolgálatai elismeréséül a Ferencz József-rend hadiékítményes lovagkeresztjével tüntette ki.

Hivatalos közlemények.

M. KIR. FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISTER.

154806. szám 1917.
I/B.-2.

Szabályrendelet.

Valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak

a m. kir. földmivelésügyi ministerium által különböző intézetekben létesített és évről évre betöltendő alapítványi helyek adományozása körüli eljárás szabályozása tárgyában.

A máramarosszigeti ref. lyceum internátusában, a sárosvármegyei «Általános népnevelő egyesület» e perjesi «Tanítók Házá»-ban és a szászvárosi ref. Kun Kollegiumban függyermekek részére, továbbá a paulai szent Vinczéről nevezett irgalmas nének máramarosszigeti «Mária Valéria» nevű, a páli szent Vinczéről nevezett magyar tartományi irgalmas nének ungvári «Gizella ház» és «Mária-ház» nevű, az angol kisasszonyok női szerzetesrend e perjesi «Sancta Maria» nevű leánynevelő intézetében, a borsodmegyei jótékony nőegylet miskolczi árvaházában leánygyermekek és végül «A vakokat gyámolító országos egyesület» e perjesi intézetében mindkét nembeli gyermekek részére létesített kincstári alapítványi helyek betöltése körüli eljárásnál jövőre a következők szolgáljanak zsinórmértékül:

1. Az alapítványi helyek betöltésére vonatkozó pályázati hirdetményt évről-évre az az erdészeti igazgatási hivatal bocsátja ki, a melynek kerületében a kincstári alapítványnyal bíró intézet van. A pályázati határidőt minden alapítványi helyre nézve *július hó 10-ben* állapítom meg.

2. A pályázati hirdetményt az azt kibocsájtó hivatal kincstári erdészeti igazgatási hivatalok mindegyikének kettővel több példányban küldi meg, mint a mennyi az egyes hivatalok kerületébe tartozó erdőgondnokságok száma.

3. Oly alapítványi helyek betöltésére vonatkozó pályázati hirdetményekben, a melyeknél az erdőőri személyzet is érdekelve van, (pl. a borsodmegyei jótékony nőegylet miskolczi árvaháza, a vakokat gyámolító országos egyesület e perjesi intézete), a pályázati határidőt az erdészeti igazgatási hivatal úgy állapítja meg, hogy az összes kincstári erdészeti igazgatási hivatalok kerületében alkalmazott erdőőri személyzet a pályázatról a kellő időben értesülhessen.

4. A kellőleg közzétett pályázati hirdetményeket az igazgatási hivatal a hirdetést igazoló záradékkal ellátva, kisérő átirat nélkül mindenkor annak a hivatalnak köteles megküldeni, mely a pályázati hirdetményt kibocsátotta.

5. A pályázati hirdetményben megjelölt kincstári alapítványi helyek elnyerésére irányuló, kellőleg felbélyegzett és hozzám czímzett kérvényeket, az illető pályázó születési, iskolai, himlőoltási, orvosi és a szülők vagyoni állapotát igazoló bizonyítványokkal kell mindenkor felszerelni; kivéve azt az esetet, ha az alapítványi helyért olyan pályázik, a ki az alapítványi helynek a megelőző évben élvezetében volt. Az ilyen pályázók folyamodványaikhoz csak az iskolai bizonyítványt csatolják.

Abban az esetben, ha folyamodó pályázati kérvénye mellé az iskolai bizonyítványt valamely oknál fogva a pályázati határidőig nem csatolhatná, a csatolást gátló ok megjelölése mellett kérvényében ki kell jelenteni, hogy azt legkésőbb július hó 20-ig pótlólag a pályázatot hirdető hivatalnál befogja mutatni, máskülönben kérvénye tárgyalás alá nem vehető.

A kellően felszerelt pályázati kérvényeket az igazgatási hivatal ahhoz az igazgatási hivatalhoz küldi át tárgyalás végett, a mely a pályázati hirdetményt közzétette. Pályázati kérvények közvetlenül hozzám nem terjeszthetők fel.

6. A pályázati hirdetményben megállapított határidő lejárta után a pályázatot kibocsátó igazgatási hivatal a hozzá közvetlenül beadott, valamint más igazgatási hivataloktól tárgyalás végett hozzá érkezett kérvényeket javaslata kíséretében évenkint *július hó 25-ig* hozzám terjeszti fel határozathozatal végett.

Ugyanezen alkalommal a kellőleg záradékolt pályázati hirdetményeket is be kell mutatni.

7. Az alapítványi helyek betöltésére vonatkozó határozatomat az igazgatási hivatal az érdekeltekkel sorokvül közli.

8. Az évközben betegség, elhalálozás vagy más ok miatt üresedésbe jött alapítványi helyeknek folytatólagosan való betöltése iránt az igazgatási hivatal minden egyes alkalommal jelentést tesz hozzám.

Az esetben, ha az alapítványi helyre felvett gyermek azt bármi oknál fogva nem foglalja el, az így üresedésbe jött hely betöltése iránt az igazgatási hivatal azonnal új javaslatot tesz.

Ezen javaslat megtételénél azon folyamodók kérvénye jön első sorban tekintetbe, kik a felvételre vonatkozó első intézkedés alkalmával helyhiány miatt az alapítványi helyre felvehetők nem voltak.

9. Ezen rendeletemmel az említett különféle alapítványi helyek betöltésére vonatkozólag eddig esetről-esetre kiadott rendeletek, szintúgy az angolkisasszonyok e perjesi «Sancta Maria» leánynevelő intézetében létesített alapítványi helyek betöltése iránt hivatali előzmények által 1895. évi 61,983. szám alatt kiadott körrendelet (L. Erdészeti Rendeletek Tára 1895. évf. 7. lap.) hatályukat vesztik.

10. Jelen rendeletem azonnal érvénybe lép.

Budapest, 1917. évi augusztus hó 17-én.

A miniszter rendeletéből:

Kaán
ministeri tanácsos.

Körrendelet.

Valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak

az «erdőkincstár» kifejezés használatának mellőzése tárgyában.

Több izben tapasztaltam, hogy egyes igazgatási hivatalok hivatalos iratokban, szerződésekben stb. a kir.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

kincstár megjelölésére az «erdőkincstár» kifejezést is használják.

Miután ez jogilag helytelen, felhívom az erdőigazgatási hivatalokat, hogy a jövőben az «erdőkincstár» helyett «kir. kincstár», «állami erdészet» vagy «kincstári erdőgazdaság» kifejezést használják.

Budapest, 1918. évi április hó 4-én.

A miniszter rendeletéből:

Kaán, miniszteri tanácsos.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földmivelésügyi miniszter megbizta *Furherr János*, m. kir. erdőtanácsost a gödöllői m. kir. erdőhivatal vezetésével.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Szalóky Sándor* m. kir. főerdőmérnököt Begalankásról Lugosra, *Brannich Kálmán* m. kir. erdőmérnököt pedig Lugosról Begalankásra (erdőgondnoknak).

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Hoffmann Dezső* m. kir. főerdőmérnököt Gyertyánligetről a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság központi szolgálatához Máramarossziget re.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Onczay László* m. kir. erdőmérnököt Teplicskáról Fenyőházára erdőgondnoknak.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Páter Ernő* m. kir. segéderdőmérnököt Tótsóvárról a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság kerületébe Kolozsvárra.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Iovag Nechay Oszvald* m. kir. erdőmérnököt Lipparól Beszterczebányára építésvezetőnek.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a szolgálat érdekében áthelyezte *Schorscher János* m. kir. segéderdőmérnököt az állami kezelésbe vett községi stb. erdők szolgálati ágazatához való átsorozás mellett Királyhalomról a szegedi m. kir. állami erdőhivatal kerületébe Szabadkára, továbbá *Avrám György* m. kir. segéderdőmérnököt az erdőőri szakiskolák szolgálati ágazatához való átsorolás mellett a sátoraljaujhelyi m. kir. állami erdőhivatal kerületéből sátoraljaujhelyről a királyha omi m. kir. erdőőri szakiskolához.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a szolgálat érdekében *Antalóczy János* m. kir. segéderdőmérnököt Sátoraljaujhelyről áthelyezte a balassagyarmati m. kir. állami erdőhivatal kerületébe Egerbe és megbizta azegri m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Roskó Pál* m. kir. erdőőrt a tótsóvári m. kir. erdőhivatal kerületéből Répáshutáról a gödöllői m. kir. erdőhivatal kerületébe.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1918. évi április hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába

Juhász János hd. 7·40, Dogenfeld urad. hd. 23·—, Br. Jósika hitb. hd. 39·80, Fexl György 9·—, Százszebesi erdőhiv. 438·—, Veszprémi erdhiv. 24·—, Gödöllői erdhiv. 34·—, Bona Andor 5·—, Kolozsvári erdőig. hd. 24·45, Déliblatti erdg. hd. 24·50, Rónay János hd. 6·—, Liptóujvári főerdőhiv. hd. 25·—, Drexler Ferenc 5·—, Brenkó Lázár 12·—, Lutter Sándor 5·—, Ódor Ignácz hd. 14·60, földmiv. min. 2842·— Dési erdőhiv. 42·—, Faértékesítő hiv. hd. 41·05, Kolozsvári erdig. hd. 24·75.

1 koronát fizettek: Bartolčic Miklós.

1 K 50 fillért fizettek: Csupor János, Warinszky Miksa, Gajdos Ferencz.

2 koronát fizettek: Rónay János, Pőcz János.

3 koronát fizettek: Drexler Ferencz, Winkovics Márton, Szarka János, Sandó Sándor, Vojnarovszky Ágoston, Schulcze Gyula.

4 koronát fizettek: Borbás Mihály, Piller Péter, Kocsis István, Ehrenreiter Miklós.

4 K 50 fillért fizettek: Branda János.

6 koronát fizettek: Csópu Traján, Dobsina város, Faragó András, Ősi Maroszszék, Grellneth János, Bokor János, Körmöczy Illés, Stégmeier Ödön, Bedő Ferencz, Fölkel Sándor, Gr. Zedtwitz erdhiv. Vaszek András, Marányi Géza, Klein Sándor, Neuschloss Dezső, Gönczö András, Lázár József, Kollár Béla, Dávid József.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czímszalagon átjavított lakczím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli bejelentett czímváltozás alapján, a nagyobbarányú czímnyomatási költségek megtakarítása czéljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

H. B. *A lágyhéjú tojások okáról és a fájdalmas tojásról.* Látatlanban kérdeszire preeziz választ adni nem lehet, csakis általánosságban. A lágyhéjú tojásoknak oka, — kivétel nélkül, akár viziszárnyasok, akár nem azok tojásairól van szó, — hogy a baromfi nélkülözi a meszet, illetőleg olyan elegen less tartva, a mely elegendő meszet nem tartalmaz. Ezért etessen libájával csontdarát, és pedig úgy, hogy azt a lágyeleség közzé keverve nyujtsa neki; azonban nem többet, mint naponta legfeljebb 80—100 gr.-ot. Csontdarát maga is készíthet, a háztartásánál feleslegessé vált csontokból. Erre a czélra a régi, kiszáradt csontok kivételével minden más csont megfelel, tehát úgy a nyershus, mint a főtt, vagy sülthus csontja. Csontdarálót a baromfiak részére még a jelenlegi túlmagas gépárak mellett is elég olcsón beszerezhet, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél (Budapest, V., Alkotmány-utcza 29.) vagy Geittner és Rausch vaskereskedőnél (Budapest, VI., Andrássy-út 8.)

Ami azt illeti, hogy tojójara két gunár esik, az mindenesetre sok, amiért is az egyik gunáron okvetlenül adjon tőli. Azt, hogy gunárjának, mi volt a baja, tiszta leirás után megálla pitani nem lehet, tekintettel azonban arra, hogy a gunár már egészséges, ez most már tárgytalan is.

Továbbá, hogy tojója miért rakja le a tojásait nehezen és nagy fájdalommal, azt csupán leirás után szintén nem lehet megálla pitani, mert annak sok mindenféle inditó oka lehet. Amit azonban ön gondol, az semmiesetre sincs befolyással tojója tojásrakására, mert a libák kizárólag csak a vizen párosodnak, ezért a libatenyésztés első és főkövetelménye a víz, és a legelő, az utóbbi azért, mert liba omnivora (mindentevő) állat. A libájának kövérségre már, lehet annak oka, miszerint tojásait csak nagy kínnal képes lerakni, amiért is zsírdús eleséget, mint főleg tengerit és árpát ne etessen, libájával, hanem tartsa azt szükebben, hogy kissé lefogyjon.

Azon esetben, ha a liba lesoványodása sem vezetne eredményre, illetőleg a tojásokat továbbra is csak nehezen és kínnal tojná le, akkor adjon túl rajta.

Végül a mi a libatenyésztési könyvet illeti, hozassa meg Hreblay Emil «(Lúd és kacsatenyésztés» czímü művét; ára 3 kor.) ezt a «Pátria könyvkiadóvállalat és nyomda r.-t.-nál (Budapest, IX., Üllői-út 25.) vagy a szerkesztőnél (Hreblay Emil m. kir. gazdasági felügyelő, Eperjes) beszerezheti. *Bázel Elek.*

K. R. Levelével — miután az már lapunk zárta után érkezett — a következő számban fogunk foglalkozni.

M. I. Öt elemi és egy gimnáziumi osztály elvégzésével lehet erdőőri szakvizsgára jelentkezni, ha az illető 20. életévét betöltötte és három évi erdészeti gyakorlati szolgálatot tud felmutatni.

T. I. Segédszolgálatra még alkalmas 24 éven aluli egyéneket csak legkivételesebben s akkor is csak abban az esetben mentenek fel, ha az illetőnek saját gazdasága van s nincs olyan hozzátartozója, a ki földjét megmivelhetné.

Sch. D. Ahhoz, hogy az erdőőri szakvizsgát letehesse, három évi erdészeti gyakorlati szolgálatot kell igazolnia; a vizsgára dr. Bedő Albert: «Az Erdőőr» czímü művéből kell készülni. Kapható az Országos Erdészeti Egyesületnél, Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám); ára bérmentes küldéssel 6 kor. 60 fil. Mi nem tudunk önnek olyan szakembert ajánlani, a ki a vizsgára előkészítené de ha ilyet akar, úgy tegyen közzé lapunkban hirdetést; talán akad arra vállalkozó.

Tábori posta 639. Panaszos sorait megkaptuk, de nekünk nem áll módunkban segíteni. Ha gondolja, hogy családján sérelem esett, forduljon panaszával az erdőhivatalhoz, esetleg a földmivelésügyi miniszter úrhoz.

H. Á. Levelét teljességgel nem értjük; de azt az értesítést nyertük, hogy mivel ön az Erdészeti Lapok ez évi előfizetési díját még nem küldte be, felszólítást kapott, hogy az 1918. évre járó 20 K előfizetési díjat mielőbb fizesse be; tehát nem 320 koronáról, hanem csak 20 koronáról lehet szó.

W. G. «Erdei kihágási napló» a m. kir. földmivelésügyi minisztérium erdészeti segédhivatalánál kapható; egy-egy kötet ára 1 kor. 20 fillér.

B. M. A nyujdíjtörvény 99. §-a szerint a díjnoki alkalmazást megelőzőleg tiszt viselői, altiszti, vagy szolgai minőségben tényetes megelőzőleg tiszt viselői, altiszti, vagy szolgai minőségben tényetes szolgálatban töltött időt — feltéve, hogy az illető ez után az alkalmazása után sem állandó, sem egyszersmindenkorra szóló ellátásra

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földmivelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

igényt nem szerzett — a díjnoki alkalmazásban töltött időhöz hozzá kell számítani akkor, ha az említett szolgálat és a díjnoki alkalmazás közé eső, de tényleges alkalmazásban nem töltött idő 30 napot meg nem haladó. — Hogy a két szolgálat közé eső, de 30 napot meg nem haladó megszakítás az előbbi szolgálatról történt *lemondás*, vagy más ok miatt keletkezett-e, az teljesen közönbös Ha tehát a pénzügyőri és a napidíjas alkalmazás közt nincs 30 napi megszakítás, úgy a pénzügyőri szolgálat a nyugdíjba beszámítandó lesz.

L. R. Az erdőőri szakiskolákba való felvételre az idén is lesz pályázati hirdetés kiírva, de hogy melyik szakiskolákba azt most még nem tudjuk. A kérvényeket rendszerint júliusban kell benyujtani; a pályázati hirdetés lapunk júniusi számában már valószínüleg meg fog jelenni. — A 15 fillért a lap javára bevételeztük.

B. J. Mi az ö náltal felvetett sérelmes ügyben nem fordulhatunk a földmívelésügyi miniszter úrhoz. Tesék ez iránt az Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetségét (Beszterczebánya) megkeresni, az van hivatva ilyen ügyekben eljárni. Hogy az arcképes igazolványokon az *ür* szó miért maradt ki, azt nem tudjuk.

R. G. M. Felhívását éppen az önök érdekében nem közölhetjük, mert ezzel csak ártanánk az önök ügyének. — Beszterczebányán ugyanis már évekkel ezelőtt megalakult az Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége s azért még egy egyesület alakitása nem hogy elősegiténé, de határozottan hátráltatná az önök ügyét. Tömörüljenek mindnyájan a már emlitett szövetségbe s akkor az egy hatalmas testület lesz, a mely jogos igényeiket már sulyánál fogva is ki fogja tudni eszközölni. De ha önök a helyett, hogy egy hatalmas, tekintélyes egyesületbe tömörülnének, több apró egyesületet alakitanak, úgy ezek a kis egyesületek nem fognak tudni produktiv munkát végezni. — Forduljon tehát javaslatával a szövetséghez s a mennyiben a szövetség fog azután ilyen felhivás az erdészeti altisztekhez intézni, azt természetesen készségge fogjuk a lapban közölni, mert hiszen a lap az önök érdekét van hivatva istápolni, az ön felhivásának közlése pedig azt a célt nem szolgálná.

ÁLLÁSKERESLET

Szakvizsgázott 54 éves erdőőr, fáczános, vizsladomító, ki 32 éven át nagyobb uradalomban szerzett gyakorlatot, szerény igényü, faipari, vagy hozzá hasonló állást keres. Az állást azonnal elfoglalhatja. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (12.)

18 éves, tisztességes, józan fiatalember erdőőri állást keres; beszél magyarul és németül. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (13.)

29 éves, róm. kath., nőtlen, szakvégzett, katonaságtól elbocsájtott egyén, vadászi vagy erdőőri állást keres. Az erdészet és vadászat minden ágában teljes szakavatottsága van, melyről kitünő bizonyitványokkal rendelkezik. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (14.)

HIRDETÉSEK

Pályázat erdőőri állásra. A nagyrécsei (Zala m.) uradalomnál rendszeresités folytán egy erdőőri állás töltendő be.

Pályázhatnak erélyes és munkabirós, nős, szakvizsgát tett erdőőrök.

Pályázatok «Uradalmi erdészet» Zalaszentjakab, u. p. Miháld (Somogy m.) czimre küldendők. (4.)

Mézet viaszt, sonkolyt veszünk. Árajánlatok mintával kéretnek «Méh» a Magyar Méhészek Értékesitő Szövetkezete, Budapest, VI., Frangepán-utcza 33/b. — Méhészeti szaklapból mutatványszám és méhészeti czikkekről árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve. (6. XII. 1.)

492/1918. szám.

Pályázati hirdetmény. Gömör- és Kishont vármegyébeň Csetnek és Ratkó lakhelylyel 1—1 járási erdőőri állomásra, a közig. gazd. alb. 382—1918. számú határozata folytán pályázatot hirdet a rimaszombati m. kir. állami erdőhivatal.

Évi javadalmazás egyelőre: 700 korona bérfizetés, 140 kor. lakbér, 200 kor. utiátalány, 50 kor. egyenruhaátalány és 10 kor. irodaátalány, valamint minden 16 éven aluli gyermek után 30 korona nevelési járulék.

Ezenfelül a háború tartamára, nevezetesen 1918 évre, évi 500 korona háborús pótlék, az erdőőrnek 80 korona, családtagjainak 20—20 korona évi ruhabeszerzési pótlék. Ezen pótlék az év folyamán a megtakaritásokból emeltetni fog.

Az erdőőr a gazdasági pénztárba 1 nyugdijkönyvre lesz beiratva és balesetre biztositva.

A sajátkezüleg irt szabályszerű kérvények a szakvizsgai, orvosi, a katonai és szakbeli szolgálati és a családi állapotot feltüntető okmányokkal együtt 1918 évi május hó 31-ig alulirott hivatalnál benyujtandók.

Az állomások azonnal elfoglalhatók és kérvényező jelezni tartozik, hogy állomását mikor foglalhatja el és melyik állomásra pályázik elsősorban.

Rimaszombat, 1918 évi április hó 15-én.

(7.) *M. kir. állami erdőhivatal.*

Elvetett szarvasagancsot, gyógyfüveket és mindennemü erdei termékeket minden mennyiségben vesz és ajánlatot kér Sándor Imre, Székesfehérvár. (8. II. 1.)

2113/918. szám.

Kefe- és sikárgyökér-eladás. A delibláti kincstári birtokon 1918. évben a vevő által termelendő finom kefegyökérnek (Andropogon Ischæmum L.) és sikárgyökérnek (Chrysopogon Gryllus L.) tövön való értékesitésére, zárt irásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyalás tartatik.

Ajánlatok 1918 május hó 21-én délután 2 óráig a m. kir. erdőigazgatóságnál Lugoson nyujtandók be, a hol azok a következő napon délelőtt 9 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Az eladási részletes feltételek ugyanott szerezhetők be.

Lugos, 1918. évi április hó 24-én.

(9.) *M. kir. Erdőigazgatóság.*

Pályázat Tavarnán Zemplén megyében erdészeti altiszti állásra, melylyel az állami alkalmazottakra vonatkozó törvényszerinti nyugdij van egybekötve. *Javadalom:*

1. Évi fizetés öt évenként 50 korona korpótlékkal. 800 (Nyolczszáz) korona;

2. szabad lakás konyhakert használattal;

3. évi 36 ürm³ kemény dorong tüzifa házhoz fuvarozva;

4. 2 (kettő) magyar hold szántó, haszonélvezete felszántva a termés behordásával;

5. 50 (ötven) q erdei széna, ennek hiányában évi 300 (háromszáz) korona váltságösszeg;

6. 2 drb öreg és 1 drb növendékmarha legeltetése;

7. szabályszerű lődijak;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

8. jutalék az évi tiszta jövedelem felosztás alá kerülő részéből 2%.

Folyamodványok az összes eddigi alkalmaztatásról, képesség-, képzettségről, születés-, családi állapot és erkölcsi magaviseletről szóló bizonyítványokkal felszerelve, ezen pályázat közzétételétől számítandó *négy héten* belől, alulirott hivatalhoz nyujtandók be.

Német nyelv tudása, valamint a fő- és kisvad gondozása, vadászatának ismerete és gyakorlása megkövetteltetik és ezek külön bizonyítványokkal is igazolandók.

Véglegesítés egy évi megfelelő próbaszolgálat után.

Varannó, 1918. évi április hó 26.

A gróf Hadik-Barkóczy hitbizomány uradalmainak erdőfelügyelősége.
(10.)

Irodai munkálatokban is jártas **erdőőr** mármarosmegyei bükkfatermelési üzemünkhöz kerestetik. Ajánlatok családi viszony, katonai állapot és fizetési igények megjelölésével, valamint szolgálati bizonyítvány másolatokkal a Fa- és Vegyipari Részvénytársasághoz, Budapest, V., Alkotmány-utcza 4. küldendők. (11.)

2065/918. sz.

Fenyő fürészárú eladása. (Ruszkabányai kincstári faraktárból.) A ruszkabányai m. kir. erdőgondnokság kerületében termelt és a ruszkabányai kincstári faraktárban készletezett 42·1731 m^3 fenyő fürészárú zárt irásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyaláson eladatik.

A zárt irásbeli ajánlatok 1918. évi május hó 23-án délután 6 óráig az orsovai m. kir. erdőhivatalnál nyujtandók be, a hol azok 1918. évi május hó 24-én d. e. 9 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

A részletes árverési- és szerződési feltételek, valamint ajánlati ürlap és boriték az orsovai m. kir. erdőhivatalnál, valamint a ruszkabányai m. kir. erdőgondnokságnál szerezhetők be.

Orsován, 1918. évi április hóban.

(12.) *M. kir. Erdőhivatal.*

Eladó egy pár 12 hónapos tenyészképes ezüstszürke prémnyúl 60 koronáért. Csomagolási és postai szállitási díjat vevő fizeti. Ifj. Kleisl Gyula, Hadad (Szilágy megye). (13.)

373/918. szám.

Pályázati hirdetmény. Szatmár vármegye közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságának 1008/1918 kb. számú határozata alapján az 1014 korona összes rendszeresitett illetménynyel, valamint a kincstári erdőőrökével hasonló háborús segélyezéssel javadalmazott avasujvárosi járási erdőőri állásra pályázat nyittatik.

Pályázhatnak mindazok, a kik 24-ik életévüket betöltötték, de 35 évesnél nem idősebbek, feddhetlen életüek, törvényes szakképzettséggel birnak, teljesen egészségesek és a magyar nyelven kivül lehetőleg a román nyelvet is birják.

A szabályszerüen kiállított és sajátkezüleg irt kérvények az előbb felsorolt kellékeket igazoló hiteles okmányok csatolása mellett folyó évi julius hó 10-ig a nagykárolyi m. kir. állami erdőhivatalhoz nyujtandók be.

Nagykároly, 1918. évi május hó 6-án.

(14.) *M. kir. állami Erdőhivatal.*

Erdőőrt, nőtlent, legszivesebben most végző fiatal szakiskolást, ki feltétlenül erélyes vadőr is, magas hegységi szolgálatra azonnali belépésre keres: gróf Kendeffy uradalom főerdésze, Malomvíz, Hunyad megye. (15. II. 1.)

Hadmentes, nőtlen, 22 éves, keresztény, több évi szolgálati bizonyitványnyal ellátott, szakvizsgázott főerdőőr erdészi czimmel állást keres grófi uradalomban, esetleg konvenczió fizetéssel. Czim: R. J. Ciróka-hosszúmező (Zemplén m.). (3. II. 2.)

A meszesfalui gör. kel. szerb zárda állami kezelés alatt álló 1000 holdas erdeje részére két, erdőőri szakvizsgával rendelkező és a román nyelvet biró **erdőőrt keres azonnali** belépésre. Az állások javadalmazása: évi 800 korona fizetés és 800 korona háborús segély, évi 100 korona ruhaátalány, 24 ürm. tüzifa, 2 kat. hold földjárandóság, 4 drb szarvasmarha és 4 drb sertéstartás, gyermekenként 200 korona családi pótlék, erdei kihágásokból a kártérités $^1/_2$-a. Bizonyitvány-másolatokkal felszerelt kérvények dr. Dimitrijevics Vladimir apát és zárdafőnök czimre, Meszesfalu, u. p. Versecz intézendők. (16.)

Mindennemű erdészeti

tűlevelű- és lombfamagvakat, erdei facsemetéket, élősövényeket, azok magvait, gyümölcsfát, vadonczot,

minden egyéb faiskolaterméket

ajánl, legjobb minőséget biztosítva

Erdészeti Mag és Csemetetermelő Társaság

Zalaegerszeg

Telefon 134. — Táviratczim: Magtermelők Zalaegerszeg.

(1. XII. 5.)

Mézet, viaszt, anyarozsot, hársfavirágot, kőrisbogarat állandóan vásárol **Fischer Izidor** Zalaegerszegen. (2. XI. 4.)

Tölgy, kőris, hárs, szil, bükk, dió, gyertyán rönköket megvételre keresek.

Klein Sándor, Budapest, V., Személynök-u. 19.

(5. VIII. 1.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XII. évfolyam. — 11—12. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1918. június 15.

Előfizetési ár:
Egész évre _ _ K 6.—
Félévre _ _ _ K 3.—
Negyed évre _ K 1.50
Egyes szám _ K —.20

AZ ERDŐ

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Szerkesztő:
BALOGH ERNŐ
m. kir. főerdőtanácsos.

Hirdetések
egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 20 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységárral számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czímén Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—22.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamácziók is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92.) intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordíttatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői. (Ferenczfi József.)
Felhívás a járási erdészeti altisztekhez. (Bálint János.)
Gazdasági tanácsadó: A csibék hasmenése. (Básztl Elek.)
Különfélék: Halálozás. — A fodormenta. — A nyárfa dugványozása. — Füstnélküli lőporral belőtt fegyverek jelzése. — Szerbia erdészete.
Az «Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége» közleményei.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői.

Irta: *Ferenczfi József* kir. közalapítványi erdőtanácsos.

(Folytatás.)

Ha valamely udvar tüzifával megtelt és a víz már le van vezetve, nyomban hozzá lehet fogni annak kihordásához és felrakásolásához. A választékolás itt úgy vétetik keresztül, hogy először valamennyi kihordó napszámos csak egyféle választékot hord mindaddig, a míg az teljesen ki van hordva. Például először kihordandó a bükkhasáb. És bükkhasáb addig hordandó, ha mindjárt azt keresgélni is kell, a míg csak bükkhasáb van, mert ha a bükkhasáb kihordását előbb szüntetem be, mintsem az mind kihordatott volna, vagy ha például előbb bükkselejtet hordatok és csak azután hasábot, akkor nagyon sok hasáb kerül a selejtes közé, mert szebb fával mindenki szívesebben foglalkozik. Így a választékok rendre vétetnek és csak a végén, mikor az udvarban már csak egészen kevés fa fekszik szanaszét, engedhető meg, hogy most már minden hasáb a választékának megfelelő helyre hordassék.

Miután ebben a választékolási munkában rendszerint több száz ember vesz részt, a munkások ellenőrzése czeljából 10—15 ember egy felügyelőt kap és minden napszámos tartozik felügyelőjének minden kihordott darabbal jelentkezni, hogy az a neve után húzott egy vonással ezt feljegyezhesse. Bebizonyult, hogy a felügyelők alkalmazásával a fakihordás úrmeterenként csaknem feleannyiba kerül, mint azok nélkül. A felügyelők este a vezetett jegyzéket beadják, a mely a napszám nagysága iránt esetleg támasztott panaszok megvizsgálásánál előnyösen felhasználható. Az arányalagos napszám megállapítására e jegyzékek nem használhatók. A választékolásnál minden fanem külön rakandó és azon belül a hasáb, I. oszt. dorong, II. oszt. dorong és selejtes ismét külön. Hasáb az egészséges és hasított tűzifa; I. oszt. dorong az egészséges és 10—15 czentiméter vastag dorong; II. oszt. dorong az 5—9 czentiméter vastag egészséges dorong és végre a selejtes a nem egészséges vagy túlságosan göcsös hasáb és dorong.

Ez az elméleti választékolás azonban legtöbbször nehezen vihető keresztül és ha valamely választékból elenyésző mennyiség fordul elő, nem is szükséges. Ez esetben a választékok keverése megengedhető. Az itt követendő elv az, hogy keverhető egymással az a két fanem vagy választék, a melynek értéke egyenlő.

Ily követett eljárás például: A tölgy minden fanemtől külön rakásoltatik, hasábja külön, de dorongja és selejtese már együtt választékoltatik, miután rakásolni így jobban lehet. A bükkhöz valamennyi többi keményfa keverhető, legfeljebb a cser jön külön. A fenyőhöz a puhafanemek keverhetők, legfeljebb a hárs jön külön.

b) *A tüzifa felrakásolása.*

A tűzifa a raktárban 220 czentiméter magasra rakásolandó. Miután azonban annak átvételéig a magasság némileg süllyed, a rakásoló a tüzifa-rakatokat 225 czentiméter magasra készítse el és így adja át az erdőőrnek.

A tüzifa-sorok irányát nem szabad szemre kitűzni; az egyes méterek helyét nem szabad a mérőrúddal kimérni, mert mindkét esetben a végeredmény az lehet, hogy a sorba több tüzifa kerül, mint az megengedhető. Ha ugyanis egy-egy tüzifa rakat csak 1 cm-rel hosszabb, mint egy méter, úgy száz méteres sornál a hosszban már egy méter a többlet, űrtartalomban már 2 űrköbméter. A tüzifa-sorok kitűzése leghelyesebben úgy történik, hogy a rakat hosszirányában zsinórt feszítünk ki, melléje mérőszalagot húzunk, minden meter végét egy-egy bevert fadarabbal megjelöljük s aztán a keresztrakások helyén a két fadarab köze egy-egy tüzifa-darabot fektetünk. Ezután a rakásolás megkezdhető, melynél kicsinyben eladásra számítva a síma és a kalodás rakás egymást mindig felváltja. Először természetesen a leghátulsó sort kell felrakni és ennek arcza mindig hátra nézzen, hogy a tüzifa csoport minden oldalról nézve szépen mutasson. A többi eléje rakott valamennyi sor már előre nézzen.

Erre már akkor kell tehát számítani, mikor a tüzifa a kocsiról lerakatik, vagy az úsztató udvarból kihordatik. Hová tűzendő tehát ki az utolsó sor? Feltéve, hogy az

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

utolsó sor mögött kerítés van és ekkor az utolsó sorba kerülő tűzifát közvetlen a kerítés mellé dobatom le. Ez elfoglal egy-egy meteres szélességet. Ezután jön az a hely, a hol a rakásoló állni fog, hogy a rakás arczát hátra kiképezhesse. Ez kitesz másfél métert. Az utolsó sor hátsó arczvonala tehát a kerítéstől két és félméterre tűzendő ki, a kerítéssel párhuzamosan. Ezután jön a sor szélessége, az egy méter, a köz szélessége 75 czentiméter és az utolsóelőtti sor szélessége, egy méter, az utolsóelőtti sor arczvonala tehát az utolsó sor arczvonalától 275 czentiméter távolságra tűzendő ki. Tehát az ebbe kerülő fa még 150 czentiméter rakásolási térrel előbb, azaz 425 czentiméterre rakandó le az utolsó sor arczvonala ele. Ha ez be nem tartatik, a rakásolás sok időveszteséggel jár. A többi arczvonal most már 175—175 czentiméter egymástóli távolsággal tűzendő ki.

A seljtes farakásolásnál a nagyobb göcsöket a méterek közt el kell osztani.

c) *A munkabér és faanyag elszámolása.*

Ha a tüzifa felrakásolása befejezést nyert, arról számozókönyv készítendő. Minden sor külön szám alatt felsorolandó a benne lévő tűzifatömeggel, majd az oldalak összegezése által az egész felrakott fatömeg kimutatandó. Ez alapon aztán a leltározás megejthető lesz. Leltározás után a lefuvarozott vagy leúsztatott fatömeg a kiadó erdőőr naplójában kiadásba tétetik, a felrakott és leltározott tüzifa tömeg pedig ugyanakkor az átvevő erdőőr naplójában bevételeztetik és mindkét naplóban az ezen bejegyzés folytán változott készlet nyomban kimutatatik.

Ezzel az anyag elszámolást nyert. A rakásolási díj elszámolhatása czéljából az erdőőr a rakásolóktól a felrakott tüzifát hetenként köteles átvenni es ezt jegyzékbe foglalni. Az átvett rakatokat bélyegző baltájával megjelöli. Hogy ha sok a rakásoló, gyakori dolog, hogy nem képes mindegyik, különösen hosszú sornál a saját rakatát megjegyezni. Ennek elkerülése végett a rakásolók megszámozandók és minden rakásoló köteles saját számát krétával minden kész rakására nyomban ráírni, miáltal azok számbavétele is megkönnyíttetik, mert a rakásoló az átvételi jegyzékben is ugyanazt a tételszámot kapja.

Ezen átvételi jegyzék fejmintája a következő:

Tétel	A rakásoló neve	tölgy			bükk			fenyő			vegyes II. oszt. dorong	összesen	Rakásolási díj	
		hasáb	dorong	selejt	hasáb	dorong	selejt	hasáb	dorong	selejt			egyes	összes
		ürköbméter											fill.	Kor. fill.

Ezen jegyzékben a rakásolási egységdíj két fillérrel alacsonyabbnak van feltüntetve a kialkudottnál, mert ez a két fillér a rakásolónak csak a vegelszámolás alkalmával fizettetik ki, miután abból a belyegert járó összeg levonásba hozatott.

Ez a jegyzék az összeg kifizetése czéljából hetenként benyujtandó az erdőgondnoksághoz. Hogy azonban az erdőőrnek is meg legyen annak másolata, köteles saját használatára egy hasonló, de folytatólagos jegyzéket vezetni és ennek fejmintája a következő:

Tétel	A rakásoló neve	I. fizetés												II. fizetés		
		tölgy			bükk			fenyő			vegyes II. oszt. dorong	összesen	összes rakásolási díj	tölgy		
		hasáb	dorong	selejt	hasáb	dorong	selejt	hasáb	dorong	selejt				hasáb	dorong	selejt
		ürköbméter											Kor. fill.	ürköb-		

Ez a jegyzék a fizetés alkalmával szintén bemutatandó az erdőgondnokságnak.

Amikor már az összes tüzifa felrakásoltatott, az összes rakásolási díjról ezen jegyzék alapján egy bérjegyzéktervezet készítendő, melynek fejmintája a következő:

Tétel	A rakásoló neve	felrakott tüzifa			Szerződésszerinti munkadíj		Kifizetett munkadíj		Bélyegre visszatartandó		Kijáró összeg	
		tölgy hasáb	tölgy dorong	stb.								
		ürköbméter à 10 fillér			Kor.	fill.	Kor.	fill.	Kor.	fill.	Kor.	fill.

Ezen bérjegyzék-tervezetben már a teljes kialkudott rakásolási egységdíjjal történik a számítás. Ha végre ennek adatai a számozókönyv és fizetési jegyzékek adataival teljesen egyeznek, elkészítendő a végleges rakásolási bérjegyzék, a mely aztán a rakásolók által a végkifizetés alkalmával alá is írandó és ezzel a munkadíjat is elszámolta az erdőőr.

Usztatás alkalmával a rakásolás napszámban történik, de a rakásolók ezenkívül a felrakott fa űrmétere után még csekély egy-két fillér pótlékban is részesülnek. Ez a pótlék csak a felrakásolás teljes befejezése után számoltatik el és fizettetik ki bélyeges bérjegyzék alapján, tehát ezzel rakásolás közben elszámolási teendő nincs. Miután azonban itt sok ember dolgozik és nagyobb tömegről

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

van szó, az erdőőr köteles a rakott fát a rakásolóktól naponta átvenni. Ezért minden rakásoló köteles a felrakott rakatára saját számát krétával nyomban felírni és a napi munka végeztével az erdőőrnek az általa rakott rakatokat megmutatni. Az átvett rakatokat az erdőőr azzal jelezheti, hogy krétával a felírt számokat áthúzza. Ebben az átvételi jegyzékben a választék feltüntetésére szükseg nincs s azért ennek fejmintája egyszerűbb.

Tétel	A rakásoló neve	átvett felrakott tüzifa											
		IX/7	IX/8	IX/9	stb.								
		ürköbméter											

A függőleges rovatok naponta, a vízszintesek pedig a felrakatási bérjegyzék készítése alkalmával összegezendők.

(Folyt. köv.)

Felhivás a járási erdészeti altisztekhez.

Kartársak!

Több kartársam levélbeli felszólítására s a saját véleményem szerint is fel kell vetnem egy alapos szervezkedés kérdését.

Hozzám beérkező több levélben javasolják ugyanis, hogy a folyó év nyarán, augusztus hóban, Budapesten szervezkedő gyűlést tartsunk s egy jól szervezett egyesülethez hasonlóan elnök, alelnök, jegyző, pénztárnok, bizalmiférfiak stb. választásával egy önállóan működő egyesületet alakítsunk.

Bizony szükséges is volna az, s meg is próbáltuk már többször. A f. évi február havi gyűlésünk is lehetett volna szervezkedő gyűlés, ha elegen jöttek volna fel s eléggé pártolták volna mozgalmunkat; hiszen 54 jelentkező volt a gyűlésre és annak fele sem jött el.

Igaz, hogy a gyorsan, futtában előkészített mozgalom nagyobb pártolása azon is mult, hogy sokan nem tudtak róla, mert az idő rövidsége miatt, mivel a tavaszi erdősítési és csemetekerti munkálatok megkezdése előtt meg kellett a gyűlést tartani; sajnos, nem tudtuk jobban összetoborozni kartársainkat; kár, hogy véglegesen szervezkedni nem tudtunk, de azért gyűlésünk, illetőleg mozgalmunk sikerével egyelőre meg lehetünk elégedve, mert hiszen máról-holnapra egyszerre mindent, főleg ebben az időben elérni és keresztülvinni lehetetlen s azt nem is kivánhatjuk, de ügyünk aktáinak beporosodását tétlenül néznünk nem szabad, azt atyai szivű jóakaróinknak szeme elé kell helyeznünk; példa erre az 1917. évi 152.912. I/*A*—3. számú magas miniszteri rendelet, a mely egy év alatt ugyancsak beporozódott és elszunnyadt a vármegyéknél.

Kartársak! Akarjátok-e a többek által indítványozott szervezkedő gyűlés megtartását?

Nézetem szerint nehéz s talán keresztül is vihetetlen a mostani időben a már többször tapasztalt közönyösség miatt, mert valljuk be az igazat, a mi karunk 50%-a bizony nem törődik ügyünkkel, ezt abból is tapasztaltam, hogy a januárban kiadott 158 járási erdőgondnokság járási erdőaltiszti személyzetének szóló felhivásunk alapján csak mintegy 84 jegyzőkönyv és kérdőív érkezett vissza hozzám és 660 kartárs közül 21-en tudtunk összejönni a gyűlésen, a többi vagy nem vette komolyan és nem hitt abban, hogy eredményt is érhetünk el, vagy lehet és hiszem azt is, hogy felhivásunkból sok a papirkosár mélyére került.

Irjatok mindnyájan czímemre, irjátok meg véleményeteket, akarjátok-e augusztus hóban a szervezkedő gyűlést megtartani, akartok-e jönni?

Irjátok meg pontos czímeteket erdőgondnokságtok és megyétek feltüntetésével, hogy annak alapján a további intézkedéseket megtehessük.

Minden megyéből választandó lenne egy kartárs, ki velünk július hó végéig közölné vármegyétekben az addig engedélyezett segélyek és fizetésemelések arányát stb., hogy abból tájékozást nyerve, augusztusi gyűlésünkön beszámolhatnék minden vármegyében történt segélyezésről és arról, hogy hol nem lett az keresztül víve. Ezt fontosnak tartom, mivel csak ezek alapján tudnánk újabb kérésünknek irányt adni.

Végül kötelességemnek tartom minden kartársam figyelmét felhivni arra, hogy a mostani ruha és lábbeli inséges időben, a mikor ma-holnap ruha nélkül állunk, kérjétek felettes hatóságaitokat ruhának való posztó és lábbelinek való felbőr és talpbőr kieszközlésére; kinek szakad jobban a ruhája, mint nekünk, ki koptat el több lábbelit, mint mi és ki van többet a zord hidegnek kitéve, mint egy erdőőr. A vasutiak, sőt más hivatalokban ülő hivatalnokok és altisztek kapnak, miért nem kaphatnánk azt mi is, hiszen télen jó ruha és lábbeli nélkül szolgálatot tenni nem tudunk.

Tudomásom szerint egyes jóindulatú erdőhivatali főnök urak már intézkedéseket is tettek talpbőr beszerzése iránt, de felsőbőrt és ruhának való posztót már drága pénzen sem kapni, mi lesz velünk télen? Komoly helyzetünk télre végzetessé válhat ruha és lábbeli nélkül!

Gondoskodjunk előre; kérni szabad és kell is. «Segíts magadon, az Isten is megsegít!»

Kartársi üdvözlettel

Szentágota, 1918 május hó 6-án.

Bálint János, j. főerdőőr.

Gazdasági tanácsadó.

A csibék hasmenése. Ennek, különösen a csibékre igen veszedelmes betegségnek okát, a mely igen könnyen járványnyá is fajulhat, főleg a hibás étrend, vagy a meghülés képezi. A hibás étrend akkor, ha a csibék vagy túl lesznek etetve, vagy pedig, ha romlott lágy-eleséget pl. megsavanyodott, vajsavas erjedésbe indultat etetünk velük. Egy régi, de igen megszívlelendő paraszt szabály azt mondja: «soha se etess többet, mint a mennyi jó étvágygyal egyszerre elfogyasztható». Ez a szabály ugyanis azt akarja kifejezésre juttatni, hogy az evési kedv az etetés után is még legalább némiképen fennálljon, mert ha az már elveszett, akkor sok eleség lett nyujtva, illetőleg az állatkák már túl lettek etetve. Hogy ez be ne következzék és a mellett az állatkák éhséget még se érezzenek, naponta többször etessünk; de mindannyiszor csak annyit, a mennyit egyszerre elfogyasztani képesek.

A mint már említettük, a hasmenést romlott eleség is előidézheti; azért a könnyen romló eleségeket addig ne nyujtsuk állatkáinknak, a míg azok élvezhető voltáról meg nem győződtünk. Továbbá a könnyen romló eleségeket tartsuk meg olyan helyeken, a hol azok romlatlanul elállhatnak, a tejjel kevert lágyeleséget meg minden etetés előtt készítsük frissen; ezen lágyeleségekre különösen a melegebb időszakban fokozottabban ügyeljünk.

A hasmenésnek oka meghülés is lehet; így pl. a nedves hideg időjárás mindig veszélyes a fiatal csibékre. Különösen a kis csibécskék nedves kifutóktól és erősen harmatos fűtől is — ha abban sokat járnak — hasmenésbe eshetnek; ezért hűvösebb időjáráskor ne engedjük ki a kora reggeli órákban csibécskéinket óljukból. Nedves zöld vagy fagyott eleség is hasmenést idéz elő, valamint a túl-nedves lágyeleség még akkor is, ha nem rom-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

lott, a miért is ezen utóbbinak nagyon hígnak nem szabad lenni, hanem darabosnak. Az említetteken kívül, ritkább esetekben még a bélgiliszták is idézhetnek elő hasmenést.

A mi a hasmenés elleni védekezést illeti, mindent el kell követnünk, hogy annak fellépését elkerülhessük, mert sokkal könnyebb azt elkerülni, mint az abban szenvedőket kigyógyítani. A hasmenés fellépését a legkönnyebben úgy kerülhetjük el, ha gondoskodunk arról, hogy csibéseikéink kifutója száraz, eleségük romlatlan és túl nedves ne legyen, óljaik pedig szárazak és tiszták legyenek. A tisztaságra főleg azért kell ügyelni, mert be van igazolva, hogy az erősebb és nagyobb arányokban fellépett hasmenés annyira el szokott fajulni egyes tenyészetekben, hogy egész járványnyá lesz.

Ha már a hasmenésnek elejét nem tudjuk venni, akkor legalább az abban szenvedő állatkákat helyezzük el azonnal melegebb és tőzeggel vagy ennek hiányában szalmaszecskával almozott ólba, az utóbbiak azért ajánlatosak, mivel a híg ürülékeket igen jól felszívják és így az ól mindig tisztán tartható. Továbbá a hasmenésben szenvedőknek nyujtsunk fejenként egy mokkakanállyi riczinusolajat, ennek hiányában diónagyságú vajat, hogy beleik teljesen kiürüljenek. A mint a hashajtó hatott, akkor nyujtsunk nekik dugulást okozó eleséget, úgymint főtt köleskását vagy kevés vörösbort, ivóvizükbe meg adjunk kevés vasgálicot (Fe, SO_4, zöldkövet). A nehezen emészthető eleségféleket, mint pl. szemeseleséget mindaddig, a míg hasmenésük meg nem szünt, mellőzzük, hanem azok helyett inkább kevés főtt húst nyujtsunk.

Az itt vázoltakban azt a betegséget óhajtottuk ismertetni, a mely legtöbb helyütt az által, hogy a hasmenésbe esett csibécskék az egészségesektől nem lesznek elkülönítve és a mellett a tisztaságra a legkisebb gond sem lesz fordítva, híg ürülékükkel, a mely az itató- és etetővályúkba jut, megfertőzik az egész állományt. *Bászel Elek.*

Különfélék.

Halálozás. *Vozárik Ferencz* okl. erdész, m. kir. erdőszámtanácsos a m. kir. földmívelésügyi miniszteriumban, munkás életének 60. évében, hosszas szenvedés után, Budapesten május hó 11-én meghalt.

A fodormenta. A Gyógynövénykísérleti Állomás a gyógynövénytermesztési útmutatások sorozatában újabban a fodormenta czímű füzetet adta ki *Augustin Béla dr.* és *Darvas Ferencz dr.* tollából. A rövid ismertető füzetet igen sikerült rajz díszíti. A Gyógynövénykísérleti Állomás (Budapest, II., Debrői-út 15.) e kiadványt megküldi az érdeklődőknek.

A nyárfa dugványozása. «Az Erdő» ez évi 5—6. számában a szerkesztői üzenetek közt olvastam, hogy miképen kell a fekete nyárfát dugványok útján nevelni. Miután én a kanadai nyárfát — melyet ugyanazon módon szoktak nevelni mint a fekete nyárfát — másképen szoktam dugványozni és pedig kitünő eredménynyel, azért azt az alábbiakban ismertetem:

A beültetendő területet, rövid idővel a dugványozás előtt 50—60 cm. megforgattam (rigoliroztattam) s abba a 30 cm. hosszú dugványokat egymástól 30 cm-nyi távolságban úgy dugtam a földbe, hogy a dugványnak összes rügyei föld alá kerültek s a legfelső rügyet 1—2 cm vastag földréteg fedte. Ha a dugványnak két rügye marad a föld felett, úgy mind a két rügy ercszt hajtást, míg a leírt módon eszközölt dugványozásnál csak a legfelső rügy hajt ki és szép, erős hajtást ereszt.

Ha nem csemetekertbe dugványozunk, akkor ott, a hova a dugványt ültetni akarjuk, 50 cm mély ésl 50 cm széles gödröt kell ásni, azt a jól felaprózott földdel újból betömni és a dugványt a gödör közepébe kell ültetni.

Még csak azt jegyzem meg, hogy olyan száraz évben, mint a tavalyi volt, igen jó hatással van az esti vagy éjjeli öntözés.

Kálnás, 1918 márczius 30. *Hornik Károly* urad. erdész.

Füstnélküli lőporral belőtt fegyverek jelzése. A nálunk általánosan forgalomban levő különféle fegyvereken a füstnélküli lőporral megejtett próbák a következőképen vannak jelölve:

FN = a magyarországi (budapesti) próba jele.
NP = az osztrák próbaintézetek jelzése, a mely mellett az illető próbaintézet jelzése kisebb betűvel történik; pl.:
NP_F = a ferlachi próbaintézet jele.
NP_W = a weiperti » »
NP_P = a prágai » »
NP_V = a wieni » »
$\frac{\text{«Nitro vagy korona»}}{N}$ = a német próba jele.
$\frac{\text{ágaskodó oroszlán}}{P.\ V.}$ = a belga » »
$\frac{\text{ágaskodó oroszlán}}{S.\ C.\ H.}$ = az angol «Schulze»-lőpor próba jele.
$\frac{\text{ágaskodó oroszlán}}{E.\ C.}$ = az angol «E. C.» » » »

Ezek a jelek legtöbbnyire a fegyvercső kampója mellé vannak beütve.

Szerbia erdészete. A mult század első felében Szerbiában még nagyon sok volt az erdő, de ebből főként a hetvenes és nyolczvanas években nagyon sokat kiirtottak. A miénkhez sok tekintetben hasonló erdőtörvényt 1891-ben alkották meg, míg a kataszteri fölmérést az 1911-ik évi törvény írja elő, de ezidáig csak mintegy 160,000 hektáron fejeztetett be. Az ország erdőterületét 1.517,000 hektárra becsülik, amelyből állami erdő körülbelül 550,000 ha, községi 650,000 ha, egyházi birtok 17,000 ha, magánbirtok 300,000 ha. Ezek azonban 10 évesnél régibb adatok és mert azóta a vasutak mentén sok erdőt kiirtottak, a tényleges erdőterület ma jóval kisebb.

Az erdőterületből 10% fenyves- és 90% lomberdő, még pedig 25% tölgyes, 60% bükk- és 5% egyéb lombfa. A bükkerdők mind érettek a vágásra. A fakihasználás nagyon kezdetleges. Az 500,000 ha állami erdő bruttó bevétele az 1907—1911-iki öt év átlagában 774,000, tiszta jövedelme pedig 237,000 frank volt. Az állam csak közvetlenül a háború előtti években kezdett utakat és vasutakat építeni az erdőségek jobb kihasználása czéljából. Az állami erdőkben a kisbirtokosság ingyenes faizási jogot élvez és ilymódon évente több mint 200,000 m^3 tüzi- és épületfa adatik ki.

A *faipar* szintén fejletlen. 11 nagyobb fűrésztelep van az országban, a melyek nagyrészt fenyőfát dolgoztak fel és csak legutóbb kezdték a bükkfát is feldolgozni. A fabehozatal és kivitel egyaránt csekély.

Az „Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége“ közleményei.

Tisztelt Tagtársak!

A mint ismeretes, a szövetség az erdőaltiszti kar anyagi helyzetének javítása érdekében kezdeményezett mozgalmat s az ezzel összefüggésben levő ügyeknek felsőbb helyen való kiszközlését a háború tartamára beszüntette; de éppen a háborúnak a nem várt hosszú tartamára és több helyről érkező felhivásokra való tekintettel a szövetség vezetősége is időszerűnek és alkalmasnak vélné a háború folytán a szövetség tagjaira még inkább nehezedő anyagi terhek és gondok javítása érdekében szükséges

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

lépések megtételét. Azonban a szövetségi tagok teljesen elmaradt anyagi támogatása nélkül semmit sem tehet.

Tiszteletlel felkérjük ennélfogva a t. tagtárs urakat, hogy a hátralékos tagsági díjaiknak sürgős befizetésével a szándékolt mozgalom megindításában bennünket támogatni szíveskedjenek.

Beszterczebánya, 1918. évi május hó.

Hazafiúi és tagtársi üdvözlettel

Az «Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetségének» Vezetősége.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni szíveskedjenek.)

A magyar kir. földmívelésügyi miniszter a szolgálat érdekében áthelyezte *Kőlló Pál* m. kir. főerdőmérnököt Beszterczéről Budapestre (a földmívelésügyi miniszterium erdészeti (I—A.) főosztályába). *Györke Ernő* m. kir. segéderdőmérnököt pedig az állami kezelésbe vett községi stb. erdők szolgálati ágazatához való átsorozás mellett Vadászerdőről Sepsiszentgyörgyre (a sepsiszentgyörgyi m. kir. állami erdőhivatalhoz).

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter áthelyezte *Barsi Árpád* m. kir. erdőmérnököt Ungvárról a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság kerületébe Kolozsvárra s megbizta az építésvezetési teendők ellátásával.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Deák Gerő* m. kir. segéderdőmérnöknek állami szolgálatáról történt lemondását tudomásul vette.

*

A földmívelésügyi miniszter a vojnicsi kir. erdőgondnokság székhelyét Vojnicsről Karlovácra helyezte át.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1918. évi május hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába

Fogarasi adóhiv. 14.—, Szlimák János hd. 6.50, Aradi adóhiv. 65.65, Kiss Dénes 9.—, Erdészeti Mag és Csem. Term. Tsg. hd. 52.20, Sladek R. hd. 29.40, Máté István 3.50, Szabó Géza 5.—, Vallás min. 90.—, Zalaegerszegi adóhiv. 31.68, Fa- és vegyipar rt. hd. 11.—, Kleisl Gyula hd. 7.40, «Méhy ért. szöv. hd. 120.60, Nagyrécsei urad. hd. 12.60, Nagyszebeni adóhiv. 42.—, Klein Sándor hd. 115.80, gróf Hadik-Barkóczy urad. hd. 51.—

1 *K 50 f-t fizetett :* Pötyö Péter.

2 *koronát fizetett :* Daics Károly.

3 *koronát fizettek :* Popudnik Mihály, Szémann Péter, Mikula Pál, Ámon Károly, Farkas Ferencz, Illés Ignácz, Tamássy József.

4 *koronát fizettek :* Hölbling János, Saliga József, Pompffy János, Országh Adolf, Buócz Gyula.

6 *koronát fizettek :* Szilágyi Ferencz, Szlimák János, Vaskovics Árpád, Bogyó István, Montenuovó hgi erdg., Farkass Zoltán, Rakonczai József, Argyelán György, Barkaszi András, Grumich József, Hauser Péter, Balogh Imre, Kovács Antal, Drexler János, Panucz István.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czím szalagon átjavított lakczim miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett czímváltozás alapján, a nagyobbarányu czímnyomtatási költségek megtakarítása czéljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamácziókkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

N. J. A kérvény beérkezett, de elintézést még nem nyert s nem tudjuk megmondani, hogy a kérelem teljesíthető lesz-e.

B. M. Budapesti sörgyárak : Dreher Antal X., Halom-utcza 42 ; Első magyar részv. sörfőzde, VIII., Esterházy-utcza 6 ; Fővárosi sörfőző részv. társ., V., Erzsébet-tér 5 ; Haggenmacher kőbányai és budafoki sörgyárak r. t. X., Maglódi-út 25.; Polgári sörfőző r. t. X., Maglódi-út 17 ; Temesvári polgári sörfőzde r. t. IX., Tóth Kálmán-utcza 8. sz.

V. Gy. A családi pótlékról szóló 1912. évi XXXV. t.-cz. 8. §-a értelmében, ha a második csoportba tartozó alkalmazottnak (ilyenek az erdészeti altisztek is) gyermeke még a 16. életév betöltése után is folytat kiváló eredménynyel tanulmányokat, a minisztert az ilyen gyermek után is engedélyezhet családi pótlékot, illetőleg a már folyósított családi pótlékot továbbra is engedélyezheti. A családi pótlék folytatólagos engedélyezése tehát nem a felsőbb iskolához van kötve, hanem ahhoz, hogy a gyermek *kiváló* eredménynyel folytatja-e tanulmányait. Ha ezt a követelményt gyermekei igazolni tudják, úgy a beszüntetett családi pótlék folytatólagos engedélyezése iránt nyujtson be felettes hivatala útján kérvényt a földmívelésügyi miniszter úrhoz s mellékeljen hozzá az iskolai bizonyítványokon kívül olyan, az intézet által kiállított bizonyítványt is, a mely igazolja, hogy gyermekei kiváló eredménynyel folytatják tanulmányaikat.

Th. J. Kérvényét mindenesetre felettes hivatala útján adja be s kérje meg a hivatalt, hogy miután a kérvény benyujtása határidőhöz van kötve, azt idejekorán intézze el. Hogy kérvénye kellő időre beérkezzék, azt előbb is benyujthatja.

A czímszalag kiigazítása iránt intézkedtünk.

O. Gy. Az O. E. E.-hez intézett levelezőlapjaira mi válaszolunk és értesítjük, hogy az erdészeti alkalmazottak a népfelkelési szolgálat kötelezettsége alól fel vannak ugyan mentve s ha ennek daczára önt felettes hivatala bevonultatta, úgy arra bizonyára alapos oka volt, a mit önnek is tudnia kell. Ez nem üldözés, hanem erre ön bizonyára rászolgált. Ha nem így volna a dolog, úgy kérje felettes hivatalától felmentését. A mi járandóságaink beszüntetését illeti, erre nézve már egyszer megmondtuk, hogy ha azt sérelmesnek találja, nyujtson be kérvényt a földmívelésügyi miniszter úrhoz. Mi egyoldalú információ alapján nem tudunk véleményt nyilvánítani.

N. Gy. 1. Napidíjas erdőőr felmentésére is tehet a hivatal javaslatot ; ez nem kifogásolható, mert erdészeti személyzete alatt a napibéres erdőőrök is értendők. 2. Az 1 koronát a lap javára bevételeztük.

M. I. Az ön által említett előképzettséggel és három évi *erdészeti* gyakorlati szolgálattal lehet szakvizsgára jelentkezni.

W. M. Az «Erdészeti Lapok» nem azonos a mi lapunkkal. Intézkedtünk, hogy mutatványszámot küldjenek önnek.

A kérdezett lapok a következők : «Vadászlap», Budapest, VII., Bálint-utcza 5. szám ; «Vadászat és állatvilág», Budapest, IX., Ferencz-körút 34. szám ; «Természet», Budapest, Állatkert ; «Nimród», Budapest, IV., Egyetem-utcza 4. szám ; tessék ezektől mutatványszámot kérni. A 15 fillért a lap javára bevételeztük.

A. J. számvivő altiszt. Szakképzettséggel bíró, de fel nem esketett erdészeti altisztek fegyveresi adókötelesek. Ama kivánságának, hogy az erdészeti altisztek fegyveradómentességét tárgyaló s ja punk 1912. évi 4. és 1914. évi 9. számaiban megjelent közleményeket újból kinyomassuk, tekintettel arra, hogy ezek a lappéldányaink már teljesen elfogytak és hogy azokat már többen kérték, alkalmilag, a mikor arra elegendő helyünk lesz, eleget fogunk tenni.

K. R. Panaszos levelében sok igazság foglaltatik, de nekünk nem áll módunkban azon segíteni. Ott van az Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége Beszterczebányán, az volna hivatva az önök sérelmeinek orvoslása érdekében a kezdeményező lépéseket megtenni. Az erdészeti altisztek — más altisztekhez viszonyítva — talán legkevesebb okuk van a panaszra, mert egyes, valóban sérelmes és tarthatatlan felszámítástól eltekintve, sok olyan kedvezményben van részük, a mit más szolgálatbeli alkalmazottak nélkülöznek. Ilyen pl. legtöbb helyütt a természetbeni lakás, fa- és földjárandóság, legeltetési jogosultság, ruhaátalány stb. Abban sincs igaza, hogy az igazgatósági irodákban alkalmazott altisztneknek jobb dolguk volna, mint a védkerületi erdőőröknek, mert ha utóbbiak csak egy kicsit is törődnek gazdaságukkal, úgy a baromfitenyésztés, tojástermelés, tej, vaj, túró, mézтermelés, tehén- és sertéstartás, valamint zöldség- és gyümölcstermesztés és erdei gyümölcsök, különösen gombagyüjtés útján a mai viszonyok közt oly nagy jövedelemre tehetnek szert, a mi másának párjátolja őket a talán kevésbé gyors előmenetelért. Az nem áll, hogy az intézö körök nem törődnének az erdészeti altisztekkel, csakhogy az a baj, hogy az erdészeti altisztet nem lehet más szolgálatbeli altisztektől elkülönítve, kedvezőbb elbánásban részesíteni, különösen nem akkor, mikor az erdészeti altisztek a múgy is jobb helyzetben vannak, mint a más szolgálatbeli altisztek. Hogy a hivatalos átköltözködésért járó 100 K átalány még béke időben is kevés volt, az kétségtelen, s ezt orvosolni is kellene, mert ebből az összegből a mai viszonyok közt képtelenség — még a legcsekélyebb távolságra is — egy családot átköltöztetni. Ezt a minisztérium is tudja s azért a hozzáforduló knak a tényleg felmerült átköltözési költségeket — indokolt esetekben — engedélyezni is szokta. Ja vitásra szorul a kiküldetések alkalmával felszámítható napidíj, fuvarpénz és gyaloglási díjra vonatkozó szabályzat is, valamint az irodai és ruhaátalány összege, bár abban sincs egészen igaza, hogy a ruhaátalány még békés időben is kevés volt, mert ruhaátalányt csak azok az altisztek kapnak, a kiknél az egyenruha viselése kötelező ; minthogy pedig ruházkodni minden állami alkalmazottnak a saját költségén kell, a ruhaátalány csak arra szolgál, hogy abból a polgári és az egyenruha ára közti különbözet fedezhető iegyen, de nem arra, hogy az altisztek a ruhaátalányból ruházkodjanak. Ha azonban a ruhaátalány békés időkben 100 K-ban volt megállapítva, úgy azt a mostani körülményeknek megfelelően tényleg emelni kellene. Minthogy ön a tendőkre nézve tanácsunkat is kéri, így azt ajánljuk, hogy tömöríljenek az Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetségébe, fektessék azt egészségesebb és életképesebb alapokra s annak a révén kísérjelék meg sérelmeik orvoslását. Első teendő azonban a szövetség újjáalakítása és újjászervezése volna, mert a szövetség jelenlegi szék-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

helyén és jelenlegi összetételében úgy látszik, nem alkalmas arra, hogy az erdészeti és vadászati altiszteket képviselje és azok érdekét sikerrel támogassa.

K. D. 1. A 9 korona május 6-án beérkezett s azt lapunk mai számában nyugtázzuk. 2. Az 1912. évi LXV. t.-cz. (Nyugdíjtörvény) 31. §-a értelmében a rendszeres évi fizetést élvező altiszt és szolga, feltéve, hogy szolgálati idejének kezdetekor nyugvenedik életévét még nem töltötte be, nyugdíjra akkor tarthat igényt, ha legalább öt évi beszámítható szolgálati ideje van; míg az, a ki szolgálatának kezdetekor negyvenedik életévét már betöltötte, valamint az ideiglenes minőségben alkalmazottak továbbá a rendszeres évi fizetés élvezetében nem álló alkalmazottak, csak legalább tiz évi beszámítható szolgálat után tarthatnak igényt nyugdíjra. 3. Hogy a fizetésrendezéssel és főerdőőrré való kinevezésével mi lesz? azt mi sem tudjuk.

H. Á. Iratkozzék be az Országos Gazdasági Munkáspénztárba és biztosítsa ott magát aggkori ellátásra. Kérjen onnan (Budapest, V., Alkotmány-utcza 4. szám) tájékoztatót.

S. J. 1. A czímszalag kiigazítása iránt intézkedtünk. 2. Előfizetési díja beérkezett s azt lapunk 1918. évi február 15-iki számában tévesen Sobonya név alatt nyugtáztuk.

Érdekelt. Mindenesetre szép és nemes eszmekedet volna, ha szándékát megvalósítaná, Ennek semmi akadálya nincs; az eljárásra nézve kérjen lelkészétől, vagy az anyakönyvvezetőtől útbaigazítást.

B. J. Ön a mult hónapban is, most is, oly zésőn küldte be a lapnak szánt közleményét, hogy azt idejében már nem hozhattuk. Ezért multkori czikke erre a számra maradt.

Igaza van, hogy nem volna czélszerű a járási erdészeti altiszteknek külön egyesületet alakítani, de abban is igaza van, hogy az »Erdészeti és Vadászati Altiszток Országos Szövetsége«, a mint arra fentebb, a *K. R.*-nek szóló üzenetünkben is rámutattunk, jelenlegi szervezetében, vagy nem képes az önök érdekeit pártfogásba venni, vagy pedig előbbre helyezi a kincstári erdészeti altiszток érdekét, holott egy országos szövetségnek nem volna szabad szeparatisztikus irányt követni. Azért írtuk *K. R.*-nek is, hogy első tecndő volna a szövetségnek új, életképesebb alapokra való fektetése.

Czikkét lapunk következő számában — ha lesz rá helyünk — hozni fogjuk.

D. J. 1. Szabályszerű felmondás esetében az 1907. évi XLV. t.-cz. értelmében a gazda nem köteles önt és az ön holmiját elszállíttatni. 2. Hogy mit kell egy vasuti kocsiba raknt, azt az állomásfőnöktől kérde ze meg Ha az állomásfőnök nem akar vasuti kocsit adni, akkor forduljon az illetékes vasuti üzletvezetőséghez. 3. Az élelmiszerek elvitelére a jegyzői hivataltól kérjen engedélyt. 4. A két koronát a lap javára bevételeztük.

ÁLLÁSKERESLET

18 éves, tisztességes, józan fiatalember erdőőri állást keres; beszél magyarul és németül. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (13.)

29 éves, róm. kath., nőtlen, szakvégzett, katonaságtól elbocsájtott egyén, vadászi vagy erdőőri állást keres. Az erdészet és vadászat minden ágában teljes szakavatottsága van, melyről kitünő bizonyitványokkal rendelkezik. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (14.)

Mielőbbi belépésre állást keres 46 éves szakvizsgázott erdőőr; eddigi működéséről jó bizonyítványokkal rendelkezik; az erdőnevelést nagy jártassággal kezeli, a károsítasokat — mint volt csendőr — erélylyel üldözi, a ragadozókat minden eszközzel irtja, jó puskás. Czíme: Illés Ignácz erdőőr, Tállya (Zemplén megye). (15.)

Hadmentes, 30 éves, kis családú, jelenleg is állásban levő erdőőr, novemberben vagy deczemberben szeretne állást változtatni. Nagyobb uradalomban, esetleg konvenczió-fizetéssel és jószágtartással állást vállal. Az erdőkezelésben és a vadtenyésztésben nagy gyakorlata van. Czíme: Drexler János urad. erdőőr, Kisszállás (János-puszta), Bács megye. (16.)

HIRDETÉSEK

122,403/1-A-5. szám.

Hirdetmény

az állami erdei facsemeték adományozása tárgyában.

Az állam által fenntartott erdei facsemetekertekből az 1918. év őszén és az 1919. év tavaszán az állami szükségleteken felül megmaradó facsemete-feleslegek a következő feltételek mellett fognak az ez iránt folyamodó birtokosoknak kiosztatni:

I. Feltétel. (Csemeték adományozása szegénysorsú kisbirtokosok hatóságilag kijelölt kopár, vízmosásos és futóhomokos területeire.)

Szegénysorsú kisbirtokosoknak kopár és vízmosásos, vagy futóhomokos területeik befásítására a facsemeték a beerdősítendő területhez legközelebb fekvő vasúti állomásra *teljesen díjtalanul (bérmentesen) szállíttatnak el*, abban az esetben, ha ez a kedvezmény az illető kopár stb. területre vonatkozó kopárjavitási tervjavaslat jóváhagyásakor a fásításra kötelezett kisbirtokosnak kilátásba helyeztetett.

II. Feltétel. (Csemeték adományozása hatóságilag kijelölt egyéb kopár, vízmosásos vagy futóhomokos területek befásítására.)

Az állami kezelés alatt álló kopár, vízmosásos vagy futóhomokos területek, valamint az állami kezelés alatt nem álló, magántulajdont képező, hatóságilag kijelölt kopár, vízmosásos vagy futóhomokos területek befásítására a facsemeték — amennyiben azok az állami facsemetekertek készleteiből kiszolgáltathatók — az 1879: XXXI. t.-cz. 177. §-ának *b)* pontja értelmében ingyen szolgáltattatnak ki, még pedig, *ha azok a csemetekertekben vétetnek át, teljesen díjtalanul, ha pedig a csemeték vasúton szállíttandók el, becsomagolva és a felvevő vasúti állomásra szállítva ingyen adatnak ki*, a vasúti szállítás költségeit azonban az érdekelt birtokos köteles viselni.

III. Feltétel. (Csemeték adományozása hatóságilag ki nem jelölt, de közgazdasági érdekből befásítandó területekre és az állami kezelés alatt álló erdők vágásainak és tisztásainak beerdősítéséhez.)

A hatóságilag még ki nem jelölt kopár, vízmosásos, vagy futóhomokos területek befásításához, továbbá olyan mezőgazdasági művelés alatt álló területek beerdősítésére, a melyek ez idő szerint kifejezetten nem kopár területek ugyan, azonban mezőgazdaságilag haszonnal nem kezelhetők s ennélfogva beerdősítésük közgazdasági érdeket is képez, végül az állami kezelés alatt álló erdők vágásainak és tisztásainak beerdősítéséhez szükséges facsemeték, *ha azok a csemetekertben vétetnek át, a földből kiszedve, csomagolás nélkül ingyen adatnak ki, ha azonban vasúton való szállításuk kivántatik, a csemeték — a VI. pont alatt részletezett csomagolási és szállítási költségek előzetes beküldése mellett — bérmentetlenül szállíttatnak el.*

IV. Feltétel. (Csemeték adományozása a termelési költségek megtérítése ellenében.)

Az I—III. pontban említett erdősítések czéljaira szükséges facsemeték kiszolgáltatása után esetleg még fennmaradó csemetekészletből az állami kezelés alatt nem álló erdők vágásainak és tisztásainak beerdősítésére és egyéb fásítási czélokra is adatnak ki csemeték. Ezekért a csemetékért az érdekelt birtokosok, *hogy ha a csemetekertben csomagolás nélkül veszik át azokat, a csemeteknek az V. pont alatti táblázatban feltüntetett termelési költségeit, vasúti szállítás esetén pedig ezenfelül még a csemeték csomagolásáért s a felvevő vasúti állomáshoz való szállításáért járó — a VI. pontban részletezett — költségeket is megtéríteni tartoznak, a mely összeg tőlük előzetesen szedetik be, a csemetesszállítmány pedig bérmentetlenül adatik fel.*

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

V. Termelési költségek fejében fanemek szerint a következő összegek számíttatnak fel:

Csemetefaj	1000 darab 1 éves K	2 éves K	3-4 éves K
Luczfenyő	—	6	10
Jegenyefenyő	—	10	12
Erdei fenyő	4	7	10
Feketefenyő	4	7	10
Vörösfenyő és banksfenyő	5	10	15
Tölgy és hárs	15	20	—
Akácz és gleditschia	8	12	—
Kőris-, juhar és szil	8	12	—
Nyír	10	15	—
Nemes dió	30	40	—
Szelidgesztenye és amerikai dió	20	30	—
Nyár- és fűzdugvány gyökeres fűz	5	—	—
Mindenféle külföldi és diszfacsemete	30	40	50

VI. A csemeték csomagolási és a felvevő vasúti állomáshoz való szállítási költségei fejében rendszerint a ténylegesen felmerült költségek számíttatnak fel.

Hogyha azonban ezek a költségek 1000 darabonkint 2 korona 50 fillért meghaladnak, akkor a csomagolási és a vasúthoz való szállítási költségek fejében 1000 darabonkint csupán csak 2 korona 50 fillér számíttatik. Különleges czélokra fentartott későbbi lombfasuhángok és fenyőcsemeték csomagolási és vasúthoz való szállítási költségei fejében mindig a tényleges költségek számíttatnak fel.

A facsemeték adományozását 1 koronás bélyeggel ellátott és az őszi erdősítésekhez kért csemetéket illetőleg legkésőbb 1918. évi július hó 31-ig, az 1919. évi tavaszi ültetéshez kérteket illetőleg pedig legkésőbb 1918. évi november hó 14-ig közvetlenül az ültetés helyére illetékes kir. erdőfelügyelőséghez benyujtandó folyamodványban kell kérni.

A folyamodványokban a birtokosoknak határozottan meg kell jelölniök a beerdősítendő terület helyét (község, dülő), minőségét (kopár, vízmosásos, futóhomokos terület, vagy vágás, tisztás stb.) és kiterjedését (kat. hold), továbbá a szükséges csemeték faját, korát és mennyiségét, az elültetés idejét (1918. év ősz, vagy 1919. év tavasz), a folyamodónak vagy megbizottjának pontos czímét (lakóhely, utolsó posta) azt, hogy hová küldessenek a csemeték (vasúti állomás) és *végül azt, hogy a csemeték kiszolgáltatását a fentebb közölt (I—IV.) feltételek közül melyik szerint kérik.*

Figyelmeztetnek az érdekelt birtokosok, hogy az elkésve beadott, valamint a földmivelésügyi ministeriumhoz közvetlenül benyujtott, vagy más hatóságokhoz beterjesztett kérelmek nem fognak figyelembe vétetni.

Figyelmeztetnek a birtokosok arra is, hogy ezen hirdetmény alapján csakis erdősítésre alkalmas 1—2 éves lombfa és 1—4 éves fenyőfa-csemeték kerülnek kiosztásra, a melyek tehát *útak, tájak szegélyezésére és parkolási czélokra nem alkalmasak;* továbbá, hogy azok a folyamodók, akik a kért és kiutalványozott csemeték ok nélkül visszautasítják, a jövőben az állami csemetékben való részeltetés kedvezményétől elesnek.

Az 1898. XIX. t.-cz. alapján állami kezelésbe vett erdők és kopár területek birtokosai részére szükséges facsemeték kiutalványozása iránt a szükséges lépéseket a m. kir. állami erdőhivatalok ezentúl is hivatalból teszik meg.

A csemeték szétküldése tavaszszal márczius hóban, őszszel pedig október és november hónapokban fog megtörténni.

Budapest, 1918. évi április hóban.

M. kir. földmivelésügyi minister.

Mézet viaszt, sonkolyt veszünk. Árajánlatok mintával kéretnek «Méh» a Magyar Méhészek Értékesítő Szövetkezete, Budapest, VI., Frangepán-utcza 33/b. — Méhészeti szaklapból mutatványszám és méhészeti czikkekről árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. (4. XII. 2.)

Elvetett szarvasagancsot, gyógyfüveket és mindennemü erdei termékeket minden mennyiségben vesz és ajánlatot kér Sándor Imre, Székesfehérvár. (5. II. 2.)

Erdőőrt, nőtlent, legszivesebben most végző fiatal szakiskolást, ki feltétlenül erélyes vadőr is, magas hegységi szolgálatra azonnali belépésre keres: gróf Kendeffy uradalom főerdésze, Malomvíz, Hunyad megye. (6. II. 2.)

1439/918. szám.

Bükk- és cser-keréktalpfa és sikárfügyökér eladás. A galgamácsai m. kir. erdőgondnokság szőllősarki farakodóján készletezett 10,000 drb cserkeréktalpfa, 2000—2000 darabot tartalmazó V. eladási csoportban, a visegrádi m. kir. erdőgondnokság susztercréti farakodóján készletezett 2000 drb bükk-keréktalpfa 500—500 darabot tartalmazó IV. eladási csoportban, az isaszegi m. kir. erdőgondnokság isaszegi faraktárában készletezett mintegy 6 q sikárfügyökér I. eladási csoportban zárt irásbeli ajánlatok mellett, nyilvános versenytárgyaláson eladatik.

A zárt irásbeli ajánlatok 1918. évi junius hó 19-én déli 12 óráig a gödöllői m. kir. erdőhivatalnál nyujtandók be, a hol az ajánlatok 1918. évi junius hó 20-án d. e. 10 órakor nyilvánosan felbontatnak.

Az eladási csoportokról, kikiáltási árakról és leteendő bánatpénzekről szóló kimutatás, továbbá árverési- és szerződési feltételek, valamint ajánlati ürlapok és boritékok a gödöllői m. kir. erdőhivatalnál és a galgamácsai, visegrádi és isaszegi m. kir. erdőgondnokságoknál szerezhetők be.

Kelt Gödöllőn, 1918. évi május hó 16-án.
(7.) ***M. kir. Erdőhivatal.***

2118/918. sz.

Pályázati hirdetmény. A liptóujvári m. kir. főerdőhivatal ezuttal nyolcz erdőőri állásra pályázatot hirdet.

Ezen állások az erdőgazdasági üzemi szolgálat ellátása czéljából vannak rendszeresitve.

A pályázati kérvények 1918. évi junius hó 30-ig az alulirt m. kir. főerdőhivatalhoz nyujtandók be.

Részletes pályázati feltételek ugyanott díjtalanul kaphatók.

Liptóujvár, 1918. évi május hóban.
(8.) ***M. kir. Főerdőhivatal.***

Keresek megvételre, egy kölyök, tiszta szülőktől származó, német rövid esetleg tüskésszőrű kan vizslát, Siller Péter, urad. erdész, Jakabfalva, (u. p. Margitfalva. Szepes m.).

Pályázati hirdetmény. Alulirt erdőhivatalnál üresedésbe jött tizenhárom erdőőri állás betöltésére ezennel pályázat nyittatik.

Pályázati határidő 1918. évi junius hó 20-ika.

Folyamodni szándékozók életkorukat, szakképzettségüket, katonai kötelezettségüket, feddhetlen előéletüket és egészségi állapotukat feltüntető okmányokkal felszerelt kérvényüket a fenti határidőig alulirt erdőhivatalhoz tartoznak benyujtani.

Bustyaháza, 1918. évi május hó.
(10.) ***M. kir. Erdőhivatal.***

2611/918. szám.

Pályázati hirdetmény. Az orsovai m. kir. erdőhivatal pályázatot hirdet 12 erdőőri állásra.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A pályázati kérvények 1918. évi julius hó 10-éig alulírott m. kir. erdőhivatalhoz nyujtandók be.

Részletes pályázati feltételek u. o. dijtalanul kaphatók.

Orsova, 1918. évi május hóban.

(11.) ***M. kir. Erdőhivatal.***

11140/1918. szám.

Pályázati hirdetmény. A Gyula rend. tanácsú városnál megüresedett szak-erdőőri állásra pályázatot hirdetek.

Az erdőőr javadalmazása: 480 korona készpénz fizetés, két szoba, konyhából álló természetbeni lakás, 120 korona ruhaátalány és 6000 □öl föld haszonélvezete.

Ezen javadalmazás kiegészítéséül szolgál még az állam által átmenetileg engedélyezendő háborús segély, a mely a folyó évben 600 koronát tesz ki.

Felhivom azokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előirt kellékek igazolásával felszerelt kérvényüket hozzám *folyó évi julius hó 15-éig* terjeszszék be, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Gyula, 1918 május hó 29-én.

(12.) ***Dr. Lovich Ödön,*** polgármester.

4937/1918. sz.

Pályázati hirdetmény. A kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság pályázatot hirdet 14 erdőőri állásra.

A pályázati kérvények 1918. évi julius hó 1-ig az alulirt m. kir. erdőigazgatóságnál nyujtandók be.

Részletes pályázati feltételek u. o. dijtalanul kaphatók.

Kolozsvár, 1918. évi május hó 29-én.

(13.) ***M. kir. Erdőigazgatóság.***

Pályázat a váczi alsóvárosi gazdaság Puszta-szóri erdejében elhalálozás folytán megüresedett erdőőri állásra.

Javadalmazás 720 korona évi fizetés, 3 k. h. föld használata, természetbeni lakás, szabad tüzelő, 2 darab marhatartás, baromfi tartás. Közvetlen az erdőőri lak mellett a gazdaság által haszonbérbe adandó 14 hold szántó bérbevevésénél előnyben részesül.

A pályázati kérvény erdőőri szakvizsgai, szolgálati és orvosi bizonyitványnyal és erkölcsi magaviseletét igazoló okmánynyal felszerelve 1918. évi augusztus hó 15-ig közvetlenül a váczi m. kir. járási erdőgondnoksághoz Váczon küldendő be.

Az állás folyó évi november hó 1-én elfoglalandó.

Váczon, 1918. évi junius hó 2-án.

(14. II. 1.) ***Fonai Mihály,*** kirendelt elnök.

1545/1918. sz.

Pályázati hirdetmény. A gödöllői m. kir. erdőhivatal pályázatot hirdet 4 erdőőri állásra, melyek közül egy az épitkezési műszaki segédszolgálat ellátása czéljából van rendszeresitve.

A pályázati kérvények 1918. évi junius hó 30-ig az alulirott m. kir. erdőhivatalnál nyujtandók be.

Részletes pályázati feltételek u. o. dijtalanul kaphatók.

Gödöllő, 1918. évi junius 1.

(15.) ***M. kir. Erdőhivatal.***

Mézet, viaszt, anyarozsot, hársfavirágot, kőrisbogarat állandóan vásárol **Fischer Izidor Zalaegerszegen.** (2. XI. 5.)

125,237/1918. sz.

Gőzfürész bérbeadása. A bustyaházai m. kir. erdőhivatal kezelése alatt a máramarosmegyei Bustyaháza községben levő gőzfürész összes tartozékaival együtt az 1918. évi julius hó 1-től kezdődő egy (1) évi időtartamra, zárt irásbeli ajánlatok alapján megtartandó nyilvános versenytárgyaláson kerül bérbeadásra.

A zárt irásbeli ajánlatok 1918. évi junius hó 20-án délután 4 (négy) óráig nyujtandók be a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz, a hol azok a következő napon délelőtt 10 órakor nyilvánosan fognak felbontatni.

Árverés és szerződési feltételek, valamint ajánlati ürlapok és bustyaházai m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők be.

Budapest, 1918. évi junius hóban.

(16.) ***M. kir. földmivelésügyi Minister.***

2292/1918. sz.

Pályázati hirdetmény. A szászsebesi m. kir. erdőhivatal pályázatot hirdet nyolcz (8) erdőőri állásra.

A pályázati kérvények 1918. évi julius hó 31-ig az alulirott m. kir. erdőhivatalnál nyujtandók be.

Részletes pályázati feltételek u. o. dijtalanul kaphatók.

Szászsebes, 1918. évi junius hóban.

(17.) ***M. kir. Erdőhivatal.***

Szaktanár b. czime kéretik, a ki levél útján gyakorlattal biró erdőőrt illő tiszteletdij ellen a számadás s egyébként vizsgára sikeresen előkészit. Schmidt, Kiskágya u. p. Székelyhid, Fodorház. (18.)

2003/1918. sz.

Pályázati hirdetmény. Az apatini m. kir. erdőhivatal pályázatot hirdet kilencz erdőőri állásra.

A pályázati kérvények 1918. évi julius 31-ig nyujtandók be az alulirt m. kir. erdőhivatalhoz. Részletes pályázati feltételek ugyanott dijtalanul kaphatók.

Apatin, 1918 junius hó 8-án.

(19.) ***M. kir. Erdőhivatal.***

2722/1918. sz.

Pályázati hirdetmény. A vinkovcei kir. főerdőhivatal 6 (hat) üresedésbe jött erdőőri állásra pályázatot hirdet.

A pályázók kötelesek kérvényeiket alulirott kir. főerdőhivatalhoz 1918. évi julius hó 18-ig benyujtani.

A pályázat részletes feltételei ugyanazon hivatalnál beszerezhetők.

Vinkovci, 1918. évi május hó 29-én.

(20.) ***Kir. főerdőhivatal.***

Mindennemű erdészeti

tülevelű- és lombfamagvakat, erdei facsemetéket, élősövényeket, azok magvait, gyümölcsfát, vadonczot, minden egyéb faiskolaterméket

ajánl, legjobb minőséget biztosítva

Erdészeti Mag és Csemetetermelő Társaság

Zalaegerszeg

Telefon 134. — Táviratczim: Magtermelők Zalaegerszeg.

(1. XII. 6.)

Tölgy, kőris, hárs, szil, bükk, dió, gyertyán rönköket megvételre keresek.

Klein Sándor, Budapest, V., Személynök-u. 19.

(3. VIII. 2.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XII. évfolyam. — 13—14. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1918. július 15.

Előfizetési ár:
Egész évre _ _ K 6.—
Fél évre _ _ _ K 3.—
Negyed évre _ K 1.50
Egyes szám _ K —.20

AZ ERDŐ

Szerkesztő:
BALOGH ERNŐ
m. kir. főerdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések
egy hasábos gármondszedés milliméter soronkint 20 fillérrel, táblázatos és garmond beitűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységárral számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czíméu Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—22.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamácziók is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92.) intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordíttatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői. (Ferenczfi József.)
Ruházatbeszerzési segélyek.
Felhivás a járási erdészeti altisztekhez.
Különfélék: Halálozás. — Hirek a hadbavonult erdőaltisztekről. — A czitromfű.
Hivatalos közlemények: Az erdőkár tárgyalásokra beidézett erdészeti személyzet utiilletményei tárgyában.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői.

Irta: *Ferenczfi József* kir. közalapítványi erdőtanácsos.

(Folytatás.)

7. A faanyag értékesítése.

a) *Kész műfa vagy tűzifa értékesítése és annak elszámolása.*

A kitermelt és leltározott faanyag vagy nyilvános árverésen nagyban, vagy árszabályzati egységáron kicsinyben értékesíttetik.

Ha a faanyag nyilvános árverésen értékesíttetik, az illető kezelő erdőőr az árverésnél jelen lenni tartozik, hogy a vevőknek a helyi ügyekben a szükséges felvilágosításokat közvetlenül megadja. Ha az árverés előtt a fa iránt érdeklődő jelentkezik, annak köteles az erdőőr megmutatni a faanyag fekvő helyét, a vágásból kivezető utakat, köteles a műfa számozókönyvébe a betekintést megengedni, hogy az érdeklődő a műfa mikénti méretezéséről meggyőződhessék.

Árverés után a vevő rendszeres átadást követelhet. Az átadás csak a faanyag értékének kifizetése előtt kérhető, mert az érték lefizetésével a faanyag már átadottnak tekintetik. Az átadás alkalmával a vevő a fát saját bélyegzőjével elláthatja. Az erdőőr az erdőgondnokságnak a faanyag mennyiségéért addig felelős, a míg a vevő annak értékét ki nem fizette.

Az árverésen eladott faanyag az erdőőr naplójában az erdőgondnokság rendeletére kiadásba tétetik és az ezután megmaradó készlet nyomban kimutattatik.

Minden más esetben az eladott faanyag bárcza útján számoltatik el.

Ide tartozik minden eladás, a hol leltározott fa adatik el. Ha az eladó fa az erdőben fekszik, akkor egyes napokon, ha pedig faraktárban fekszik, akkor minden nap folyik eladás. Az ily eladásokat az erdőőr köteles szolgálati könyvében a legnagyobb részletességgel bevezetni. E czélból szolgálati könyvében a következő fejmintájú rovatozást fekteti fel.

Hó és nap	Vevő neve	Lakhelye	tölgy műfa	bükk hasáb	stb.	Befolyt összeg	
			à 30 K	à 5 K		Kor.	fill.
			m³	ürköbméter			

Ide minden vevőt és az általa vásárolt anyagot és lefizetett értéket köteles az eladás alkalmával nyomban bevezetni, hogy erről statisztikát is lehessen készíteni és hogy esetleges nyomozások esetén megfelelő támpont legyen.

Ily eladásoknál a következő szabályok követendők:

1. A fa akkor válik a vevő tulajdonává, a mikor azt kifizette.
2. Minden megvett fa egészben kifizetendő.
3. Minden kifizetett fa nyomban kifuvarozandó.
4. Hitelezni senkinek sem szabad.
5. Oly fának árát nem szabad elfogadni, a mely nyomban nem fuvaroztatik ki.
6. Foglalót semmilyen mennyiségre elfogadni nem szabad.
7. Tűzifa eladásnál a vevő azt a rakatot köteles elvinni, a melyiket az erdőőr részére kijelölt; az erdőőr köteles a tüzifa-rakatok kijelölésénél sorrendet tartani és személyválogatás nélkül eljárni.
8. Vevőkkel udvariasan, rendetlenkedőkkel erélyesen kell bánni.

Ezen szabályoktól eltérni csak az erdőgondnokság külön engedélyével szabad.

Az így eladott faanyag és értékének elszámolása a viszonyok szerint megállapított időközökben történik. E czélból az erdőőr az eladást részletező lapot lezárja és a könyvet a pénzzel együtt az erdőgondnoksághoz

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

beviszi s arról bárczát kapa ; bárcza alapján a faanyagot a naplójában kiadásba teszi és a még meglévő készletet nyomban kimutatja. A bárcza hátlapjára a faanyag kiadásának megtörténtét rávezeti, a bárczáról a szolgálati könyvnek arra szolgáló lapjaira az adatokat feljegyzi és ezután a bárczát az erdőgondnokságnak ismét visszaadja minek megtörténtét az átvevővel igazoltatja. Ezzel az eladott fa és értéke elszámolást nyert.

(Folyt. köv.)

Ruházatbeszerzési segélyek.

Lapunk előbbi számának zárta után jelent meg a kormány 1918. évi 2500. M. E. számú rendelete, mely az állami, vármegyei, államvasúti és egyéb közszolgálati alkalmazottak részére engedélyezendő ruházatbeszerzési segélyek tekintetében intézkedik. A kormányrendelet főbb rendelkezéseit az alábbiakban ismertetjük.

A miniszterelnöki tanács tekintettel arra, hogy a közszolgálati alkalmazottaknak ruházatban, fehérneműekben és egyéb fölszerelési czikkekben a háború előtt megvolt készletei nagy mértékben elhasználódtak és hogy az alkalmazottak ezeket a készleteiket javadalmazásukból, kellőképen a folyó évben még kevésbbé képesek pótolni mint az 1917. évben, az 1918. évi május hó 10-én tartott ülésén elhatározta, hogy az állami, vármegyei, államvasúti és egyéb közszolgálati alkalmazottak részére a legszükségesebb ruházati és más fölszerelési czikkek (fehérnemű, czipő, kalap, stb.) beszerezhetése czéljából egyszersmindenkorra szóló ruházatbeszerzési segélyt engedélyez.

A rendelet az összes közszolgálati alkalmazottakat hat van kategóriába osztja be s a ruházatbeszerzési segélyben a tisztviselőkön kívül egyebek közt a következő alkalmazottak részesülnek :

a) *az állami alkalmazottak közül :*

az állami hivatalokban állandóan alkalmazott díjnokok ;

a rendszeres illetmények élvezetében álló állami altisztek és hivatalszolgák ;

az állandóan alkalmazott állami napibéres hivatalszolgák ; valamint az állami hivatalokban és intézeteknél szolgai teendők ellátására állandóan alkalmazott havibéresek, hetibéresek és napibéresek ;

a rendszeres illetményekkel nem bíró azok az állandó állami alkalmazottak, a kiknek családi pótlékra igényük van.

b) *a vármegyei alkalmazottak közül :*

a vármegyeknél és a vármegyei közkórháznál állandóan alkalmazott díjnokok ;

a rendszeres illetmények élvezetében álló vármegyei altisztek és hivatalszolgák ;

a havibér vagy napibér élvezetében álló azok az állandó vármegyei alkalmazottak, a kiknek családi pótlékra igényük van.

c) *Egyéb közszolgálati alkalmazottak közül :*

azok a városi és községi díjnokok, altisztek, szolgák és napibéresek, a kik az 1916. évi XXV. t.-cz. alapján háborús segélyben részesülnek.

A rendelet határozmányai szempontjából az állami alkalmazottakkal egyenlők a kormány kezelése alatt álló közalapoknál és közalapítványoknál, az állami intézeteknél és a kormány kezelése alatt álló közalapokból és közalapítványokból fenntartott intézeteknél alkalmazottak.

Ruházatbeszerzési segélyt csak a tényleges szolgálatban álló alkalmazott kaphat, nyugdíjas tehát nem.

Fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat alatt, fegyelmi eljárás alatt vagy fegyelmi ítélet hatálya alatt álló alkalmazottak a segélyt megkapják.

A ruházatbeszerzési segély szempontjából csak az a havidíjas, díjnok, napidíjas, havibéres, hetibéres vagy napibéres nem tekinthető állandó alkalmazottnak és emnélfogva nem kaphat ruházatbeszerzési segélyt, a ki *kifejezetten* hat hónapnál rövidebb időre vétetett alkalmazásba. Az az alkalmazott, a ki a rendelet keltének napjáig még nem állott egyhuzamban hat hónapig alkalmazásban, a ruházatbeszerzési segélyt csak akkor kaphatja meg, ha ez az alkalmazása a hat hónapot eléri.

Az a körülmény, hogy a díjnoknak, havidíjasnak, napidíjasnak, havibéresnek, hetibéresnek vagy napibéresnek még nincs egy évi jó szolgálata, valamint hogy egy közpénztárból nyugdíjat élvez, a segély megadását nem akadályozza.

Nem kaphatnak ruházatbeszerzési segélyt az illetmények élvezete nélkül szabadságolt alkalmazottak, az állásuktól és fizetésüktől felfüggesztett alkalmazottak, valamint a csak bizonyos meghatározott időre, átmeneti szolgálattételre, vagy külön szerződés alapján alkalmazottak, kivévén a díjnokokat és a napibéres (napidíjas) szolgákat, a kik ruházatbeszerzési segélyben részesülhetnek, — továbbá a napszámosok, munkások, cselédek és az ezekhez hasonló minőségben alkalmazottak (éjjeli őrök, fűtők stb.).

A ruházatbeszerzési segélynek összege szempontjából a közszolgálati alkalmazottak négy csoportba soroztatnak a szerint, a mint a családi pótlék szempontjából az első, második, harmadik, vagy negyedik csoportba tartoznak.

A ruházatbeszerzési segélynek összege két részből áll és pedig az alkalmazottnak járó törzsösszegből és az alkalmazott családi állapotától függő többletből.

A ruházatbeszerzési segélynek törzsösszege, tekintet nélkül az élvezett javadalmazás összegére a következő :

a) az első csoportba tartozó alkalmazottaknál		1000 K ;
b) a második « « «		800 «
c) a harmadik « « «		600 «
d) a negyedik « « «		400 «

A ruházatbeszerzési segélynek a családi állapottól függő többlete áll : mindazoknál az alkalmazottaknál, a kik családi pótlékot élveznek, az 1918. évi második negyedében tényleg élvezett családi pótléknak egy évre szóló összegéből, a nős alkalmazottaknál ezenfelül még az alkalmazottal közös háztartásban élő törvényes feleség után :

a) az első csoportba tartozó alkalmazottaknál	400	K-ból	
b) a második « « «	240	«	
c) a harmadik « « «	200	«	
d) a negyedik « « «	160	«	

Az alkalmazottal közös háztartásban élő törvényes feleség után megállapított többlet nem jár abban az esetben, ha a feleség a saját alkalmazása után is részesül ruházatbeszerzési segélyben, valamint akkor sem, ha a feleség a családi pótlék engedélyezésénél mint családtag már számításba vétetett.

A hadbavonult alkalmazott is kaphat ruházatbeszerzési segélyt, de csak abban az esetben, ha annak engedélyezését vagy maga a hadbavonult, vagy az alkalmazott polgári illetményeinek felvételére jogosított hozzátartozója kéri.

A hadbavonultaknál a ruházatbeszerzési segély *törzsösszege* azonban :

a) az első csoportba tartozó alkalmazottaknál		500 K ;	
b) a második « « «		400 «	
c) a harmadik « « «		300 «	
d) a negyedik « « «		200 «	

míg a családi állapottól függő többlete ugyanaz, mint többi alkalmazottaknál,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Felhívás a járási erdészeti altisztekhez.

Kartársak!

Államosítás iránti mozgalmunk további sikeres fejlesztése érdekében szükségesnek láttuk egy szervezkedő gyűlés megtartását.

Ebből kifolyólag, nagyszámú levélbeli óhajoknak eleget téve, felkérjük kartársainkat, hogy augusztus hó 21-én a «Magyar állami altisztek és szolgák országos nyugdíjpótló és segélyző-egyesülete» helyiségében (Budapest, IX., Ráday-utcza 5. sz.) d. e. 9 órakor minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Egyedüli czélunk, az államosítás és a segélyek engedélyezésének kérése, a további programmot a gyűlés fogja elhatározni.

Tegyük félre közönyösségünket, közös ügyünkért közösen harczoljunk, ne adjuk fel reményünket; ily közel sohasem álltunk czélunk eléréséhez «addig üsd a vasat, a míg meleg!»

Jöjjetek mindnyájan, ne maradjon el egy sem, kinek anyagi helyzete megengedi.

A papirdrágaság miatt csak ezúton hívjuk meg kartársainkat, kérjük azoknak is tudomására hozni a gyűlés idejét és helyét, kik «Az Erdőt» nem olvassák.

Kartársi üdvvel

Papp János, *Bálint János,*

Különfélék.

Halálozás. *Székely Adolf* nyugalmazott m. kir. erdőmester 81 éves korában, junius hó 5-én Murányalján elhunyt.

Hirek a hadbavonult erdőaltisztekről.

a) az orsovai m. kir. erdőhivatal kerületéből:

Oprisán Mihály szakaszvezető mint rokkant a romániai Gaestiben mezőgazdasági katonai parancsnokságnál teljesít segédszolgálatot, nevezett fölmentésben részesült, de eddig még nem szabadságoltatott.

Bacsilla Flóris szakaszvezető sebesüléséből kigyógyult s jelenleg Mária-Radnán teljesít szolgálatot.

Csokerlia György káplár a román fronton teljesített 18 havi szolgálat után Fehértemplomban a 43. gyalogezred pótszázlóaljánál van katonai szolgálattételre beosztva.

b) a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal kerületéből:

A selmeczbányai m. kir. erdőgondnoksághoz beosztott *Pacelt Gyula* m. kir. erdőlegény oroszországi fogságából visszatért.

A geletneki m. kir. erdőgondnoksághoz beosztott *Ambrózy László* m. kir. erdőőrről, ki a győri 26. gyalogezred keretében az orosz harctéren teljesít katonai szolgálatot, már hónapok óta semmi hír nem érkezett.

A czitromfű. E czímen jelent meg az Országos Mezőgazdasági Növénytani és Szőlészeti Intézet 4. számú ismertető füzete a Gyógynövénykísérleti Állomás kiadványában. *Augustin* Béla dr. és *Darvas* Ferencz dr. írták meg e kellemes illatú évelő gyógynövény termesztési és összegyűjtési tudnivalóit. A magyarázó képpel ellátott füzetet az állomás (Budapest, II., Debrői-út 15. sz.) az érdeklődőknek megküldi.

Hivatalos közlemények.

33505/1918 F. A.

Körrendelet.

Valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

(Az erdőkár tárgyalásokra beidézett erdészeti személyzet útilletményei tárgyában.)

Értesítem, hogy a bűnügyekben beidézett erdészeti alkalmazottak tanuzási költségeinek felszámítása tárgyában akkori hivatali elődöm által 1906. évi szeptember hó 28-án 54,845. szám alatt kiadott körrendeletemet hatályon kívül helyezem s felhatalmazom az erdészeti igazgatási hivatalokat, hogy ezentúl minden olyan alkalommal, a midőn az erdészeti alkalmazottak erdőkáresetek tárgyalásánál a kir. bíróságok vagy szolgabírói hivataloknál megjelennek az utiszabályzat szerint járó utiköltségeket nekik szabályszerű érvényesítés után kiutalványozhassák.

Ezzel szemben tartoznak az erdészeti alkalmazottak a tárgyalás alkalmával ugyan, ezen költségeknek az igazgatási hivatal javára való megállapítását a királyi bíróságoktól, illetve szolgabírói hivataloktól kérni.

Az igazgatási hivatalok pedig azokat a költségeket, melyeket a kir. bíróságok illetve szolgabírói hivatalok az erdészeti alkalmazottaknak megjelenésükért megítélnek s tényleg kifizetnek, a kincstár javára tartoznak elszámolni.

Budapest, 1918. évi április hó 20-án.

A miniszter rendeletéből:

Kaán,
miniszteri tanácsos.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A gödöllői m. kir. erdőhivatal főnöke *Török Károly* m. kir. erdőőrt főerdőőrré léptette elő.

*

A bustyaházai m. kir. erdőhivatal *Takar Vilmos, Csillik Gyula, ifj. Máramarossy Gyula, Czepeczauer Rajmund, Traxler Gyula, Traxler Antal, Schreiner József és Chudán Viktor* erdőlegényeket, *Plakinger Miksa* segéderdőőrt, valamint *Bratyuk József* kincstári napibérest erdőőrré nevezte ki.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Szabó Benedek* m. kir. segéderdőmérnököt kinevezte az államerdészeti tisztviselők összesített közös rangsorozati létszámába m. kir. erdőmérnökké Csíkszeredára és szolgálattételre beosztotta a csíkszeredai m. kir. állami erdőhivatalhoz.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter kinevezte *Nagy Miklós* díjnokot, az erdészeti segédhivatali tisztviselők létszámába, a vezetése alatt álló miniszteriumba fizetéstelen m. kir. irodasegédtisztté.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Orosz Antal* m. kir. főerdőtanácsost, a liptóujvári m. kir. főerdőhivatal főnökét — sok éven át teljesített hű és hasznos szolgálatainak elismerése mellett — saját kérelmére végleges nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Nagy Károly* m. kir. főerdőtanácsost Bustyaházáról Nagybányára s megbízta a nagybányai m. kir. főerdőhivattal vezetésével.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Szilágyi Bertalan* m. kir. erdőtanácsost sok éven át teljesített hű és hasznos szolgálatainak elismerése mellett, saját kérelmére végleges nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Fritz Rezső* m. kir. főerdőmérnököt Breznóbányáról a liptóujvári m. kir. főerdőhivatal központi szolgálatához Liptóujvárra, — *Bészler Kálmán* m. kir. erdőtanácsost pedig ideiglenesen megbízta a breznóbányai kerületi megbizotti teendők ellátásával.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a szolgálat érdekében áthelyezte *Zalay László* m. kir. főerdőmérnököt Nagyváradról a sepsiszentgyörgyi m. kir. állami erdőhivatal kerületébe Kovásznára.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Szabó Kálmán* m. kir. főerdőmérnököt Biszteréről Pancsovára s megbízta a pancsovai m. kir. erdőgondnokság vezetésével.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte a beszterczei m. kir. erdőigazgatósághoz Beszterczére a lőcsei állami erdőhivatal kerületéből Szepesolasziról *Hornung Gusztáv* m. kir. főerdőmér-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

nöket, a beszterczei m. kir. állami erdőhivataltól *Daum Alfréd* erdőmérnököt és a dicsőszentmártoni állami erdőhivatal kerületéből Erzsébetvárosról *Orbán József* m. kir. segéderdőmérnököt; továbbá ugyancsak a beszterczei m. kir. erdőigazgatóság kerületéhe a beregszászi m. kir. államierdőhivatal kerületéből Munkácsról *Bertsik Andor* m. kir. erdőmérnököt Dombhátra (ideiglenes megbízással a szamosvölgyi alsó m. kir. erdőgondnokság vezetőjéül) és a rimaszombati államierdőhivataltól *Lukács Ottó* m. kir. segéderdőmérnököt Nasződra (ideiglenes megbízással a szálva völgyi m. kir. erdőgondnokság vezetőjéül).

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Stojanovic Illés* kir. erdőmérnököt Skareról Otócára, — *Jellmann Béla* kir. erdőmérnököt Otócáról Fužinére, — *Bella János* kir. segéderdőmérnököt pedig Fužinéről Skarera erdőgondnokoknak.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Gösswein Lajos* kir. erdőmérnököt Ogulinból, *Stiopa János* kir. segéderdőmérnököt pedig Zagrebből Vinkovcire.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Braxatoris Zoltán* m. kir. erdőmérnököt Máramarosszigetről Palánkára (erdőgondoknak).

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Wehofer Mihály* m. kir. erdőmérnököt a szolgálat érdekében a segesvári m. kir. állami erdőhivatal kerületéből Medgyesről, a kir. erdőfelügyelőségek szolgálati ágazatához való átsorozása mellett kir. alerdőfelügyelői minőségben áthelyezte a brassói kir. erdőfelügyelőséghez Brassóba.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Csányi Aladár* m. kir. erdőmérnökgyakornokot a beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületéből: Feketebalogról a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság kerületébe Máramarosszigetre.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a gödöllői m. kir. erdőhivatal kerületében *Szentkereszti Márton* m. kir. főerdőőrt saját kérelmére ideiglenesen nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Molnár Bálint* m. kir. erdőőrt áthelyezte Sepsiszentgyörgyről Nagyváradra az állami erdőhivatal kerületében folyó koparjavitási munkálatokhoz.

*

A beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóság főnöke *Heygi Pál* és *Mihelcsik János* m. kir. erdőőröket m. kir. főerdőőrökké nevezte ki.

*

A m. kir. központi erdészeti kisérleti állomás főnöke *Dankó István* m. kir. erdőőrt, m. kir. főerdőőrré nevezte ki.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1918. évi junius hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába

Dr. Dimitrievics Vladimir hd. 21.80, Orsovai erdőhiv. hd. 24.85, Zsolna város hd. 37.—, Deliblatti erdg. hd. 24.75, Drexler János Ata. 2.—, Schmidt Dániel hd. 5.—, Fiedler Jenő hd. 9.40, Kaposi Pál 5.—, Kovács B. Pál 10.—, Plat József —.—.

1 k. 50 f. fizetett: Dudák Ernő.

2 koronát fizetett: Jeszenszky Vilmos.

3 koronát fizettek: Borbély János, Fonalka József, Opreán János, Halmos János, Molnár Sándor, Engli Vilmos, Sztojka János, Szlaby Pál, Brubel Ferencz, Milesevics János, Ratimorszky Gábor, Schmidt Béla, Winkovich Márton, Zazulics Gy.

4 koronát fizettek: Horváth János, Janisek Sándor, Stier János.

6 koronát fizettek: Antal Pál, Fotcó Péter, Kolléga László, Tóth József, Zsidó József, Nagy Lajos, Lisska József, gf. Károlyi Imre erdhiv. Stiburek Lajos, Volosciuk Péter, Tibori János, Dezső Gábor, Szabó István, Csikerle Adolf, Racz Varga József, Vámos Imre.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czimszalagon átjavított lakczim miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a tejelentett czimváltozás alapján, a nagyobbarányú czimnyomtatási költségek megtakarítása czéljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamácziókkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

T. L. Mezőgazdasági terményekben okozott kár nem tartozik az erdei kihágási rovatos naplóba, mert az mezőrendőri kihágást képez. Ha a föld tulajdonosa, vagy élvezője a kárttevővel békés úton kiegyezik, úgy a károsítást nem lehet még külön, bírói úton is tárgyalni.

D. F. Mi nem tudjuk, kérdezzemeg a főpénztárnál.

K. 1. A hatóságilag felesketett erdőőrök szolgálati czélokra a földmivelésügyi miniszter úr 1891. évi 6755. számú és a pénzügyminiszter úr 1891. évi 2491. számú körrendelete, valamint az 1883. évi XXIII. t.-cz. 5. §-ának *g)* pontja értelmében két fegyvert tarthatnak. — Hogy most a háború alatt egyesektől a fegyvereket elkobozták, az felsőbb utasításra történt. Ha úgy gondolja, hogy a fegyverek elkobzására nem volt elég nyomós ok, illetőleg, hogy ez az ok már megszünt, úgy kérje a szolgabirósághoz a fegyverek visszaadását, ami ha eredményre nem vezetne, forduljon orvoslásért a kir. erdőfelügyelő útján az alispán úrhoz, ennek elutasító határozata ellen pedig a belügyminiszter úrhoz. — Nehogy pedig a csendőrökkel máskor is kellemetlensége legyen, kérjen úgy saját maga, valamint a többi erdőőr részére az alispáni hivataltól fegyvertartási engedélyt.

2. Ha az ott nem ön sebezte meg, úgy inditson a szomszédos vadásztelület bérlői ellen rágalmazási pert s ha önt ártatlannak fogják találni, úgy fegyverét vissza kell hogy kapja. Vagy ha ezt nem akarja tenni, úgy forduljon panaszával az alispáni hivatalhoz s azután esetleg még a belügyminiszter úrhoz is.

3. Az 1 koronát a lap javára bevételeztük.

P. R. Népszerű, állatgyógyászattal foglalkozó munkák a Köztelek olcsó könyvtára kiadásában kaphatók. Tudományos magyar szakmunkák pedig az Országos Állatorvos Egyesület könyvkiadó vállalatában. A népszerű munkák czimei megtudhatók minden olcsó könyvtári kiadvány borítéklapjáról, a vagy tessék a Pátria irodalmi és nyomdai vállalathoz fordulni, Budapest, IX., Üllői-út 25. és onnan szakmunkákra vonatkozó katalógust kérni.

Erdőőr. 1. Erdőkezelő az, a ki valamely erdő kezelésével meg van bizva. 2. Az erdőőrök az államnál az altiszthek csoportjába tartoznak, ügyszintén a vadőrök is. 3. Az 1879. évi XXXI. t.-cz. (Erdőtörvény) 17. §-a alá tartozó birtokokon erdőőraz lehet, a ki az erdőőri szakvizsgát letette; az erdőőri szakvizsgát pedig azok tehetik le, a kik erdőőri szakiskolát végeztek, valamint azok is, a kik irni, olvasni és a négy közönséges számmüvelet szerint számolni tudnak, legalább három évig egyhuzamban erdészeti gyakorlatiszolgálatban állottak és 20. életévüket betöltették. 4. Ügyanilyen feltételek mellett lehet letenni a vadőri vizsgát is. 5. A szakvizsgázott erdőőröknek nem kell külön vadőri vizsgát is tenni, mert az erdőőri minősités képesiti őket a vadőri állásra is.

D. J. Tessék kivánságával a felhivást kibocsájtókhoz fordulni.

G. S. A »Szerkesztői üzenetek« et a lap szerkesztője szokta irni. Hogy akkor, mikor az erdőtisztek czimváltozása megtörtént, az önök czimét nem változtatták meg, arról mi igazán nem tehetünk. Ez azonban még nem igazolja az ön abeli állitását, hogy az intéző körök az önök érdekével nem törődnek. Hogy ebben mennyire nincs igaza, azt legjobban igazolja az, hogy az alsóbbfokú erdészeti szakoktatás már a jövő tanévtől kezdve oly óriási változáson fog keresztül menni, a minőről az erdészeti altisztek még álmodni sem mertek. Lehet, hogy az erre vonatkozó hirdetmény már lapunk julius 15-iki számában meg fog jelenni, de ezt most még, mikor ezeket a sorokat irjuk, nem tudjuk. — Többet ebben az ügyben egyelőre nem mondhatunk.

Ha önöknek csak halvány sejtelmük volna arról, hogy egy-egy jogos igény kielégitése, vagy pláne egy oly óriási reform keresztülvitele, a milyenben önöknek részük lesz, gyakran milyen lekiizdhetetlen, nagy csak nehezen leküzdhető akadályokba ütközik, úgy nem vádolnák a feletes hatóságokat azzal, hogy azok az önök érdekével nem törődnek.

ÁLLÁSKERESLET

18 éves, tisztességes, józan fiatalember erdőőri állást keres; beszél magyarul és németül. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (13.)

29 éves, róm. kath., nőtlen, szakvégzett, katonaságtól elbocsájtott egyén, vadászi vagy erdőőri állást keres. Az erdészet és vadászat minden ágában teljes szakavatottsága van, melyről kitünő bizonyitványokkal rendelkezik. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (14.)

Mielőbbi belépésre állást keres 46 éves szakvizsgázott erdőőr; eddigi működéséről jó bizonyitványokkal rendelkezik; az erdőnevelést nagy jártassággal kezeli, a kárositásokat — mint volt csendőr — erélyylel üldözi, a ragadozókat minden eszközzel irtja, jó puskás. Czime: Illés Ignácz erdőőr, Tállya (Zemplén megye). (15.)

Hadmentes, 30 éves, kis családú, jelenleg is állásban levő erdőőr, novemberben vagy decemberben szeretne állást változtatni. Nagyobb uradalomban, esetleg konvenczió-fizetéssel és jószágtartással állást vállal. Az erdőkezelésben és vadtenyésztésben nagy gyakorlata van. Czime: Drexler János urad. erdőőr, Kisszállás (János-puszta), Bács megye. (16.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

HIRDETÉSEK

135846/F. M. 1918. I-A-3. szám.

Pályázati hirdetés.

(A m. kir. erdőőri és vadőri iskolák tanulóinak felvétele ügyében.)

A m. kir. erdőőri és vadőri iskoláknak az a czéljuk, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. értelmében teljesítendő erdőőri s egyszersmind a vadőri teendők végzésére a rendszeres iskolai és főképen gyakorlati oktatás útján alkalmas egyéneket neveljenek.

Ilyen m. kir. erdőőri és vadőri iskola az 1918. év őszén Görgényszentimrén (Maros-Torda vármegyében) és Királyhalmon (Csongrád vármegyében) nyílik meg.*

A görgényszentimrei és a királyhalmai m. kir. erdőőri és vadőri iskolába a folyó 1918. év szeptember havában megnyíló új egyéves tanfolyamra, a tanulók — részint állami ellátás mellett, részint saját költségen — a következő szabályok szerint fognak felvétetni:

1. A tanulók felvétele az erdőőri és vadőri iskolába pályázat útján történik.

2. A pályázó által saját kezűleg írt és kellően felszerelt kérvényt folyó évi július hó 31-ig *ahhoz az iskolához kell beküldeni*, melybe a pályázó felvétetni kíván; azt azonban, hogy a kijelöltek melyik iskolánál jelentkezzenek felvételre, a pályázók számához és az iskolák tanulóinak megállapított létszámához képest, a pályázók kívánságának lehető figyelembevételével, a m. kir. földmívelésügyi miniszter határozza meg.

Az említett m. kir. erdőőri és vadőri iskolákhoz a kérvényeket a következő helyekre kell czímezni és pedig: 1. a görgényszentimreihez: Görgényszentimrére, 2. a királyhalmihoz: Királyhalomra (u. p. Szeged 5.).

3. A pályázati határidőn túl beküldött vagy megfelelően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

4. A pályázati kérvényben meg kell említeni, hogy a pályázó melyik iskolába kíván felvétetni és hogy ellátását az iskolában saját költségére vagy az állam költségére kívánja-e s végül, hogy kérvényére a válasz milyen czím alatt s hová (vármegye, hely, utolsó postaállomás) küldessék.

5. A pályázati kérvényhez csatolandó hiteles iratokkal a pályázónak igazolnia kell a következőket, nevezetesen:

a) anyakönyvi kivonattal azt, hogy a pályázat naptári évében legalább tizenkilenczedik életévébe lép be, de a huszonhatodik életévébe még nem lép be. (Kivételnek a «Tanusítványnyal» ellátott továbbszolgáló katonai altiszteknek a 28 éves korig folyamodhatnak felvételért);

b) iskolai bizonyítványnyal azt, hogy legalább az elemi népiskola negyedik osztályát sikeresen elvégezte és magyarul írni és olvasni tud;

c) kincstári erdészeti, katonai vagy hatósági orvos által kiállított bizonyítványnyal azt, hogy ép, erős, egészséges, munkához és az idő viszontagságaihoz szokott edzett testalkattal s különösen jó látó-, halló- és beszélőképességgel bír;

d) hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítványnyal azt, hogy kérvényének benyujtásáig kifogástalan magaviseletet tanusított;

e) hatóság által kiállított bizonyítványnyal vagy más irattal azt, hogy katonai kötelezettségben áll-e vagy nem;

f) a ki valamely alkalmazásban áll, gazdájának vagy gazdája megbizottjának bizonyítványával azt, hogy az alkalmazás mióta tart, mennyi időre s mire terjed;

g) hatóság által kiállított bizonyítványnyal azt, hogy szülei milyen állandó foglalkozást űznek vagy űztek, továbbá, hogy ha szülei látják el, milyen a vagyoni helyzete szüleinek, ha pedig szülőtlen árva, illetőleg ha fentartásáról saját magának kell gondoskodnia, milyen a vagyoni helyzete önmagának;

h) a ki saját költségén való ellátásra kíván felvétetni, királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy az érette járó ellátási költségeit: évenkint 600 (hatszáz) koronát — arra az időre, melyet az iskolánál tölt — szülője, gyámja vagy más hozzátartozója, avagy maga az iskola igazgatójának kezéhez félévi előleges részletekben a kitűzött időre pontosan lefizeti.

6. Azt, hogy a pályázók közül kik jelentkezhetnek felvételre, a m. kir. földmívelésügyi miniszter állapítja meg.

7. A felvételre való kijelölésnél és illetőleg a felvételre való alkalmasság és érdemesség sorrendjének megállapításánál a kérvényhez csatolt okmányokban foglalt adatokhoz képest elsőbbségben részesülnek:

a) elsősorban azok, a kiknek iskolai előképzettsége nagyobb és jobb;

b) másodsorban azok, a kik már is valamely erdőgazdasagnál gyakorlati alkalmazásban vannak vagy voltak;

c) harmadsorban azok, a kik erdőgazdaságnál alkalmazottaknak vagy földmíveseknek, erdő- vagy mezőgazdasági munkásoknak gyermekei vagy árvái.

8. A felvételre kijelöltek kötelesek annál az iskolánál, melyhez beosztattak, az iskola által velük közölt időben felvételi vizsgára jelentkezni.

9. A felvételre jelentkezőket az iskola igazgatója elsősorban orvosi vizsgálat alá veti.

A kit az iskola orvosa valamely ragályos vagy az iskolai foglalkoztatás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenvedőnek vagy hiányos testi szervezetűnek talál, az felvételi vizsgára nem bocsátható.

10. A felvételi vizsgát az iskola igazgatója a tanszemélyzettel együtt tartja meg.

A felvételi vizsga annak szigorú megállapítására szolgál, hogy a jelentkező tényleg birtokában van-e legalább azoknak az ismereteknek, a melyek az elemi népiskola negyedik osztályára megállapított követelményeknek megfelelnek.

A ki a felvételi vizsgát ki nem állja, felvételét az iskolába csak újabb pályázat alkalmával kérheti.

11. Azokat, a kik a felvételi vizsgát sikeresen leteszik s a szabályzat egyéb feltételeinek is megfelelnek, az igazgató az iskolába befogadja s az iskolai tanulók törzskönyvébe bevezetteti.

12. Az iskolába való belépés alkalmával minden tanuló köteles jó állapotban magával hozni a szükséges alsóruhát és egyéb fehérneműt (inget, alsónadrágot, zsebkendőt, kapczát vagy harisnyát stb.).

A tanulók egyéb ruházatáról, valamint a szükséges tankönyvekről, tanszerekről és eszközökről, nemkülönben a tanulóknak lakással és élelmezéssel való ellátásáról az iskolában töltött idő alatt a tanulókért fizetett ellátási költség fejében, illetőleg az erre szolgáló államköltségvetési hitel terhére az iskola gondoskodik, de viszont az iskola helyiségeinek, berendezésének és felszerelésének rendbentartására és tisztogatása a tanulók kötelességét képezi.

13. Az állami ellátás ahhoz a feltételhez van kötve, hogy az abban részesülő tanuló az iskola tanfolyamát tényleg sikeresen végezze.

Ehhez képest az iskolába állami ellátás mellett felvett tanuló végleges befogadását követő három héten belül királyi közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal biztosítani tartozik azt, hogy a mennyiben az iskolából a tanfolyam bevégzése előtt önként kilépne vagy saját hibájából el bocsájtatnék, addig az ellátás ideje alatt az iskolában töltött

* A m. kir. erdőőri és vadőri iskolák létesülésével az eddigi — kétéves tanfolyamú — négy m. kir. erdőőri szakiskola, valamint az erdőőri szakiskolai tanfolyamhoz kapcsolódott továbbképző tanfolyam megszűnik. Ezekre a tanfolyamokra tehát új felvétel már nem történik.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földmívelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

időre eső ellátási költséget szülője, gyámja vagy más hozzátartozója, az iskola igazgatójának felszólítása után hat héten belül megtéríti.

Budapest, 1918. évi június hó 25.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

135846/1918. I-A-3. szám.

Pályázati hirdetés.

az 1918. év őszén megnyíló vadászerdei m. kir. erdészeti szakiskola tanulóinak felvétele tárgyában.

A folyó 1918 év őszén Vadászerdő község határában (Temesvár tőszomszédságában) ujonnan szervezett *m. kir. erdészeti szakiskola* nyílik meg háromléves tanfolyamnal, a melynek az lesz a czélja, hogy rendszeres iskolai s főképen gyakorlati oktatás utján olyan egyéneket neveljen, a kik szaktudásukkal és gyakorlati jártasságukkal képesek lesznek az erdőgazdaságokban rájuk bízható feladatokat sikeresen elvégezni; s nevezetesen, a kik:

a) kötött forgalmú birtokoknak törvényes minősítésű erdőtisztek (erdőmérnökök) közvetlen irányítása, vezetése és felügyelete alatt álló rendszeres erdőgazdaságában, *az erdészeti műszaki segédszolgálatot és az erdőgazdasági intézkedések végrehajtását megfelelően* teljesíteni tudják;

b) magánbirtokoknak nagyobb erdőgazdaságában az előbb említett feladatoknak, a kisebb gazdaságokban pedig a megelőző *a)* pontban említett feladatokon felül az összes erdőkezelési teendőknek sikeres teljesítésére alkalmasak.

A vadászerdei m. kir. erdészeti szakiskolába, a folyó 1918 év szeptember havában kezdődő háromléves tanfolyamra, a tanulók a következő szabályok szerint fognak felvétetni:*

1. A tanulók felvétele a most hirdetett pályázat alapján történik.

2. A pályázónak sajátkezűleg írt és kellően felszerelt kérvényét közvetlenül az erdészeti szakiskola igazgatóságához: Vadászerdőre (u. p. Temesvár 3.) kell küldenie és pedig legkésőbb folyó évi julius hó 31-éig.

3. A pályázati határidőn túl beküldött (póstára adott) valamint a megfelelően fel nem szerelt kérvények benyujtói, felvételi kérelmük figyelembevételére nem számíthatnak.

4. A pályázati kérvényben meg kell említeni, hogy a pályázó a 11., 12. és 13. pont szerinti ellátást az erdészeti szakiskola internátusában az *5.g.)* pont értelmében *saját költségére* vagy 14., 15. pontok értelmében az állam költségére kívánja-e? A kérvényt annak világos feltüntetésével kell keltezni és aláirni, hogy az elintézésről szóló értesítés milyen czim alatt s hova (vármegye, hely, utolsó postaállomás) küldessék?

5. A pályázónak következőket kell pályázati kérvényében csatolt hiteles irataival igazolnia:

a) anyakönyvi kivonattal azt, hogy a pályázat naptári évében legalább tizenhetedik életévébe lép be, de a huszonegyedik életévébe még nem lép be;

b) iskolai bizonyítványval azt, hogy a középiskola (gimnázium, reáliskola vagy polgári iskola) negyedik osztályát sikeresen elvégezte;

c) kincstári erdészeti, katonai vagy hatósági orvos bizonyítványával azt, hogy ép, erős, egészséges és edzett testalkata és különösen jó látó-, halló- és beszélőképessége van;

d) hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítványval azt, hogy a középiskola elhagyásától kérvényének benyujtásáig eltelt idő alatt kifogástalan magaviseletet tanusított;

e) a ki valamely alkalmazásban áll (vagy állott), alkalmazójának vagy alkalmazója megbizottjának bizonyítványával azt, hogy az alkalmazás mióta tart (meddig tartott) és mire terjed (miben állott) és *ha erdészeti alkalmazásról van szó*, az erdőbirtoka 7.*b.*) pontban foglalt meghatározás alá esik-e?

f) hatóság által kiállított bizonyítványval azt, hogy szülei milyen állandó foglalkozást űznek vagy űztek; továbbá, hogy ha szülei látják el, milyen a vagyoni helyzete szüleinek, ha pedig szülőtlen árva, illetőleg ha fenntartásáról saját magának kell gondoskodnia, milyen a vagyoni helyzete önmagának;

g) a ki a maga (vagy iskoláztatója) költségén való ellátásra kiván felvétetni, kir. közjegyző előtt kiállított nyilatkozattal azt, hogy az érette járó ellátási költséget: évenkint 800 (nyolczszáz) koronát, arra az időre, melyet az erdészeti szakiskolánál tölt, szülője, gyámja vagy más hozzátartozója, illetőleg maga (vagy iskoláztatója) az erdészeti szakiskola pénztárába negyedévi előleges részletekben a kitűzött időre pontosan befizeti.

6. Azt, hogy a pályázók közül kik jelentkezhetnek felvételre — ebben az évben átmenetileg: a mostani m. kir. erdőőri szakiskolák igazgatóiból alakított tanács javaslata alapján — a m. kir. földmívelésügyi miniszter állapítja meg.

7. A felvételre való alkalmasság és érdemesség sorrendjének megállapításánál elsőbbségben részesülnek azok:

a) a kiknek iskolai előképzettsége nagyobb és jobb;

b) a kik valamely kötött forgalmú birtok rendszeres erdőgazdaságában legalább egy teljes évig gyakorlati alkalmazásban állottak;

c) a kik erdőbirtokosoknak vagy erdőgazdasági alkalmazottaknak gyermekei vagy árvái.

8. A felvételre kijelöltek kötelesek az erdészeti szakiskolánál a velük közölt időben személyesen megjelenni.

A pontos megjelenés elmulasztása a felvételre való igény elvesztésével járhat.

9. A felvételre jelentkezőket az erdészeti szakiskola igazgatója szabályszerű orvosi vizsgálat alá veti.

A kit az erdészeti szakiskola orvosa valamely ragályos vagy szakiskolai foglalkozás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenvedőnek a vagy hiányos testi szervezetűnek talál, annak felvételét meg kell tagadni.

10. Azokat, a kiknek felvétele ellen kifogás fel nem merül, az igazgató az erdészeti szakiskolába befogadja és a tanulók törzskönyvébe bejegyezteti.

11. A tanulók az erdészeti szakiskola internátusában laknak és élelmeztetnek.

12. Az egyenruha jellegű öltözetet (kalapot, öltönyt, köpenyt és lábbelit) használatra az erdészeti szakiskola bocsátja ott tartózkodásuk évei alatt a tanulók rendelkezésére.

A szükséges alsóruháról és egyéb ruházati kellékekről (ing, alsónadrág, kapcza vagy harisnya, zsebkendő stb.) a tanulóknak maguknak kell gondoskodniok.

13. Az oktatáshoz és a gyakorlatokhoz szükséges kellékekkel (tankönyvekkel, rajzeszközökkel, papirral s egyéb felszerelésekkel) az erdészeti szakiskola látja el a tanulókat.

14. A ki a megelőző 11., 12. és 13. pontok szerinti ellátást az erdészeti szakiskola internátusában állami költségen kívánja igénybe venni, annak — két tanu előtt szülőjének vagy gyámjának hozzájárulásával kiállított és a pályázati kérvényhez csatolt nyilatkozatban — köteleznie kell magát, hogy az erdészeti szakiskola három éves tanfolyamának elvégzése után annyi évet tölt az állami erdészet alkalmazásában, a hány évig az ellátást az állam költségén élvezte.

15. Az állami ellátás a megelőző 14. pontban említetten kívül ahhoz a további feltételhez van még kötve, hogy az abban részesülő tanuló az erdészeti szakiskola három éves tanfolyamát valóban sikeresen elvégezze,

* Az itt említett em. kir. erdészeti szakiskolá-nak és az ugyancsak a folyó év őszén megnyíló egyéves tanfolyamú em. kir. erdőőr- és vadőriskoláknak szervezésével az eddigi — kétéves tanfolyamú — négy *em. kir. erdőőri szakiskola* valamint az erdőőri szakiskolához kapcsolódott továbbképző tanfolyam megszűnik. Ezekre tehát uj felvétel már nem történik.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Ehhezképest az erdészeti szakiskolába állami ellátás mellett felvett tanuló végleges befogadása után, a kinek pedig az állami ellátás igénybevétele a tanfolyam második vagy harmadik évében engedtetik meg, az arra vonatkozó értesítés vétele után három héten belül szülőjének, gyámjának vagy más hozzátartozójának kir. közjegyző előtt kiállított nyilatkozatával biztosítani tartozik azt, hogy ha az erdészeti szakiskolából a hároméves tanfolyam sikeres bevégzése előtt önként kilépne vagy saját hibájából elbocsájtatnék, abban az esetben érte az erdészeti szakiskolában töltött időre eső ellátási költséget — az 5.g.) pontban meghatározott évi összeggel számítva — szülője, gyámja vagy más hozzátartozója az erdészeti szakiskola igazgatójának felszólítása után legkésőbb hat héten belül megtéríti.

Budapest, 1918. évi június hó 25-én.

M. kir. földmívelésügyi Minister.

4778/1918. szám.

Pályázati hirdetmény. A beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóság pályázatot hirdet 11 erdőőri állásra.

A pályázati kérvények 1918. évi julius hó 24-ig az alulírott m. kir. erdőigazgatóságnál nyújtandók be.

Részletes pályázati feltételek ugyanott díjtalanul kaphatók.

Beszterczebánya, 1918. évi junius hóban.

(6.) ***M. kir. Erdőigazgatóság.***

Hirdetmény. A faértékesítő hivatal a fa- és faszénkészletekben 1918. évi április 1-től 1918. évi junius hó 30-ig beállott változásoknak az 1851/1917. M. E. számú rendelet alapján való bejelentésére szolgáló forgalmi «Jegyzék» nyomtatványokból és az 1918. évi junius hó 30-án meglevő fa- és faszénkészletek részletes bejelentésére szükséges «Bejelentőlap» nyomtatványokból a törvényhatósági joggal felruházott városok címére, valamint a vm.-ék alispánjai útján a járási főszolgabirák és a r. t. városok polgármesterei czímére nagyobb készleteket küldetett oly czélból, hogy a szükséges nyomtatvány-példányokat az azokért illetékesen jelentkezőknek díjtalanul bocsássák rendelkezésére.

Azonkivül a faértékesítő hivatal 1917. november 20-án 3889. szám alatt kiadott «Hirdetmény» alapján mindazok, a kiknek közforgalmú vasúti- vagy hajóállomásra kiszállított tüzifakészletük van, ezeket a készleteket további rendelkezésig minden hó 1-én a faértékesítő hivatalhoz bejelenteni tartoznak.

Az utóbbi bejelentéseket tehát az emlitett készletbejelentésekből függetlenül kell megtenni, még pedig tévedések elkerülése szempontjából legczélszerűbben nem a használatban levő «Bejelentőlap» nyomtatványok felhasználásával közönséges levél alakjában.

Budapest, 1918. junius hó 12-én.

(7.) ***Faértékesítő Hivatal.***

Termelt fenyőhaszonfaeladás. A liptóujvári m. kir. főerdőhivatal fenyőházai, likvai és oszadai erdőgondnokságában a kincstár által kitermelt és a közlekedési eszközökhöz kihozott, nemkülönben a liptóujvári faraktárában készletezett 3772.41 tm^3, 12—25 középátmérőjű és 16392.51 tm^3 26 cm. és azonfelüli középátmérővel biró luc- és jegenyefenyőépület- és műszerfát 3142 drb fenyőkarót és 4900 fm fenyőrúdfát 26 különböző csoportban Liptóujvárott 1918. évi julius hó 23-án zárt irásbeli ajánlatok útján megtartandó nyilvános versenytárgyaláson el fog adatni.

A zárt irásbeli ajánlatok legkésőbben 1918. évi julius hó 22-én délután 6 óráig nyujtandók be a liptóujvári m. kir. főerdőhivatalnál, a hol azok 1918. évi julius hó 23-án délelőtt 10 órakor nyilvánosan fel fognak bontatni.

A részletes csoportkimutatás, valamint a kikiáltási árakat feltüntető egybeállítás, az árverési feltételek, valamint az ajánlati űrlapok és boritékok a liptóujvári főerdőhivatalnál beszerezhetők.

Liptóujvár, 1918. évi junius hóban.

(8.) ***M. kir. főerdőhivatal.***

Botosispánt keresünk liptószentiváni gazdaságunkba. Pályázatok fizetési igénybejelentéssel, eddigi működés közlésével Klimó Sámuel Liptószentivánon adandók be, hol személyes jelentkezés is történhet. Tót nyelv tudása feltétel. (9. II. 1.)

Erdő- és vadőrt keresünk liptói erdőink és vadászterületeink részére, ki erdőőri szakiskolai végzettséggel bir, fővadtenyésztésben és gondozásban jártas. Pályázatok fizetési igénybejelentéssel, eddigi működés megjelölésével az alanti cimre küldendők. Szentiványi József erdőintézősége Lévárt, u. p. Harkács (Gömör vm.) (10. II. 1.)

Egy 14—17 éves fiút **erdőgyakornokul** keresek, kit az erdőőri szakvizsgára előkészitek. Ajánlatok Kubus János erdőkezelő Mád, (Zemplén m.) czimre küldendők. (11. III. 1.)

Pályázat. Szécsmezőn, Zemplén megyében uradalmi alerdészi állásra, melylyel az állami alkalmazottakra vonatkozó törvényszerinti nyugdij és a következő javadalmazás van egybekötve:

1. Évi fizetés ötévenként 50 kor. korpótlékkal 800 (nyolcszáz) kor.

2. Szabad lakás, melléképületek és konyhakert használatával.

3. Évi 48 ürm^3 kemény dorongtüzifa.

4. 2 magyar hold (2400 □öl) szántóföld haszonélvezete, felszántva és a termés befuvarozásával.

5. Évi 50 q széna, ennek hiányában 300 korona váltságösszeg.

6. 2 drb öreg és 1 drb növendék-marha legeltetése.

7. Jutalék az évi tiszta jövedelem felosztás alá kerülő részéből 3% (három százalék).

8. Szabályszerű lődijak.

Folyamodványok az eddigi alkalmaztatás-, képesség-, képzettség-, születés-, családi állapotot- és erkölcsi magaviseletről szóló bizonyitványokkal felszerelve, f. évi augusztus hó 15-ig alulirott hivatalhoz nyujtandók be.

Véglegesités egy évi megfelelő próbaszolgálat után történik.

Varannó, (Zemplén megye) 1918. évi julius hó.

A gróf Hadik-Barkóczy hitbizomány uradalmainak

(12.) ***Erdőfelügyelősége.***

2983/1918. sz.

Pályázati hirdetmény. A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal a területében megüresedett 6 erdőőri állásra az alábbi állományszerü illetmények élvezetével pályázatot hirdet.

Az ezen állásra pályázók az 1879. évi XXXI. t. cz. 37. szakaszában körülirt szakképzettséget az erre vonatkozó bizonyitványnyal, a m. kir. kincstári erdészet szolgálatába ujonnan belépni kivánók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó halló- látó- és beszélőképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos vagy honvédtörzsorvos által kiállitott bizonyitvánnyal, életkorukat, illetőségüket, családi állapotukat, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismereteiket és azt, hogy katonai kötelezettségüknek miként tettek eleget, szintén megfelelő bizonyitványokkal tartoznak igazolni.

Az így felszerelt és sajátkezűleg irt kérvények a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalhoz czímezve 1918. évi augusztus hó 10-ig az állami szolgálatban állók részéről felettes hatóságuk, a nem állami szolgálatban állók által pedig az illetékes közigazgatási hatóság útján nyujtandók be.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Az erdőőri állásokkal 600 kor. fizetés és 100 kor. személyi pótlék, továbbá természetbeni lakás, vagy ennek hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények élvezete mellett van egybekötve.

Zsarnócza 1918. évi junius hóban.

(13.) ***M. kir. Erdőhivatal.***

3673/1918. szám.

Szappanyökér-eladás. A lugosi erdőigazgatóság kerületében Delibláton községben kitermelt mintegy 280 métermázsa I. oszt. szappanyökér (Gypsophila Paniculata L.) zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyaláson eladatik.

Ajánlatok 1918. évi augusztus hó 11-én délután 3 óráig a kincstári birtokkezelőségnél Delibláton nyujtandók be, a hol azok a következő napon délelőtt 8 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Az eladási feltételek és egyéb adatok a delibláti birtokkezelőségnél szerezhetők be.

Lugos, 1918. évi julius hó 3-án.

(14.) ***M. kir. Erdőigazgatóság.***

2689/1918. sz.

Termelt kőris-, juhar- és szilrönkő-eladás.
(Tiszai rakparton).

A bustyaházai m. kir. erdőgondnokságnak a Bustyaháza község melletti tiszai rakpartján készletezett mintegy 860 drb köbm. kőris- juhar- és szilfarönkő zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyaláson hat csoportban eladatik.

A zárt írásbeli ajánlatok 1918 évi julius hó 24-én délután 4 óráig a bustyaházai m. kir. erdőhivatalnál nyujtandók be és 1918. évi julius hó 25-én délelőtt 10 órakor az erdőhivatal hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontatnak.

Részletes adatok, árverési és szerződési feltételek, valamint ajánlati ürlapok és boritékok a bustyaházai m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők be.

(15.) ***Bustyaházai m. kir. Erdőhivatal.***

1733/1918. sz.

Pályázati hirdetmény. A nagybányai m. kir. főerdőhivatal pályázatot hirdet tizenkettő (12) erdőőri állásra.

Ezen állások az erdőgazdasági üzemi szolgálat ellátása széljából vannak rendszeresitve.

A pályázati kérvények 1918. évi augusztus hó 3-ig az alulirott m. kir. főerdőhivatalhoz nyujtandók be.

Részletes pályázati feltételek ugyanott díjtalanul kaphatók.

Nagybánya, 1918. évi junius hó 29-én.

(16.) ***M. kir. Főerdőhivatal.***

Pályázati hirdetmény a m. kir. kincstári erdőaltisztek- és szolgák fiugyermekei részére Rózsahegyen (Liptó vm.) létesített tápintézetbe való felvételére.

Ezen tápintézet czélja, hogy a növendékek a rózsahegyi elemi iskolát látogatván, az intézetben lakáson és ellátáson kivül, megfelelő felügyeletben részesüljenek.

A felvétel iránt a megnevezett- és évi fizetéssel biró alkalmazottak, mint szülők, illetőleg gyámok folyamodhatnak oly esetben, midőn gyermekük, illetőleg gyámoltjuk az iskolától való nagyobb távolság miatt, vagy más okból a törvényszabta elemi iskolai oktatásban nem részesülhet.

Az 1 (egy) korona okmánybélyeggel ellátott és szolgálati úton benyujtandó kérvényhez a következő mellékletek csatolandók:

a) születési bizonyitvány, melyből kitünik, hogy a felveendő fiúgyermek legalább hatodik életévét betöltötte;

b) oltási bizonyitvány;

c) a testi és lelki épséget igazoló kincstári vagy városnagyi, illetve más közhatósági orvosi bizonyitvány;

d) a felettes kincstári erdőhatóság bizonyitványa, melyből kitünik, hogy a gyermek szülője, illetőleg gyámja lakhelyén magyar nyelvű oktatásban nem részesülhet.

Tájékozásul megjegyeztetik, hogy a gyermekek ellátási költségeihez a szülők vagy gyámok által a javadalmazás és szolgálati minőség fokozata szerint évi 100, 150 és 200 korona hozzájárulás fizetendő, mely összegek a szülők vagy gyámok illetményeiből 10 (tiz) havi részletben levonatni fognak.

A kérvények benyújtásának határideje folyó évi julius hó 31 napja lévén, folyamodók figyelmeztetnek, hogy kérvényeiket legkésőbben a jelzett napig felettes hatóságukhoz benyújtsák, mert későbben érkező kérvények figyelembe nem vehetők.

A tápintézet szervezetét ismertető, részletes szabályzatról felvilágositás nyerhető minden kincstári erdőhatóságnál.

Ligtóujvárott, 1918. évi julius hóban.

(17.) ***M. kir. főerdőhivatal.***

Mézet viaszt, sonkolyt veszünk. Árajánlatok mintával kéretnek «Méh» a Magyar Méhészek Értékesítő Szövetkezete, Budapest, VI., Frangepán-utcza 33/b. — Méhészeti szaklapból mutatványszám és méhészeti czikkekről árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve. (4. XII. 3.)

Pályázat a váczi alsóvárosi gazdaság Puszta-szóri erdejében elhalálozás folytán megüresedett erdőőri állásra.

Javadalmazás 720 korona évi fizetés, 3 k. h. föld használata, természetbeni lakás, szabad tüzelő, 2 darab marhatartás, baromfi tartás. Közvetlen az erdőőri lak mellett a gazdaság által haszonbérbe adandó 14 hold szántó bérbevevésénél előnyben részesül.

A pályázati kérvény erdőőri szakvizsgai, szolgálati és orvosi bizonyitványnyal és erkölcsi magaviseletét igazoló okmánynyal felszerelve 1918. évi augusztus hó 15-ig közvetlenül a váczi m. kir. járási erdőgondnoksághoz Váczon küldendő be.

Az állás folyó évi november hó 1-én elfoglalandó.

Váczon, 1918. évi junius hó 2-án.

(5. II. 1.) ***Fonai Mihály,*** kirendelt elnök.

Mézet, viaszt, anyarozsot, hársfavirágot, kőrisbogarat állandóan vásárol **Fischer Izidor Zalaegerszegen.** (2. XI. 6.)

Mindennemű erdészeti

tűlevelű- és lombfamagvakat,
erdei facsemetéket,
élősövényeket, azok magvait,
gyümölcsfát, vadonczot,
minden egyéb faiskolaterméket

ajánl, legjobb minőséget biztosítva

Erdészeti Mag és Csemetetermelő Társaság
Zalaegerszeg

Telefon 134. — Táviratczim: Magtermelők Zalaegerszeg.

(1. XII. 7.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XII. évfolyam. —15—16. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1918. augusztus 15.

Előfizetési ár:
Egész évre _ _ K 6.—
Fél évre _ _ _ K 3.—
Negyed évre _ K 1.50
Egyes szám _ K —.20

Szerkeszti:
BALOGH ERNŐ
m. kir. főerdőtanácsos.

AZ ERDŐ

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések
egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 20 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységárral számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskereset rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czímén Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—23.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamácziók is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92.) intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordíttatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői. (Ferenczfi József.)
Az erdészeti szakoktatás reformja.
Felhívás a járási erdészeti altisztekhez.
A rózsahegyi erdészeti tápintézet az 1917—18. tanévben.
Különfélék: Halálozás. — Hősi halál.
Az «Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége» közleményei.
Hivatalos közlemények: Az erdőkincstári vadászterületeken bárzavállalás alapján gyakorolható vadászat ügyében. — A ragadozó és kártékony vadnak méreggel való irtására idejekorán megadandó hatósági engedélyek tárgyában. — A csalán gyűjtéséről.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői.

Irta: *Ferenczfi József* kir. közalapítványi erdőtanácsos.

(Folytatás.)

b) *A fűrészárú értékesítése és elszámolása.*

A fűrészárú szintén vagy árverésen nagyban, vagy árszabályzati áron kicsinyben értékesíttetik. Az eladás és elszámolás szabályai a fentiekkel teljesen egyeznek, csak a fűrészárú eladásának feljegyzésére szolgáló rovatozás tér el az anyag természeténél fogva amattól. Erre külön eladási napló szolgál, melynek fejmintája a következő:

Év, hó, nap	Az eladott anyag: részletezése és a vevő neve s lakhelye	darabszám	köbtartalom köbméterekben: egyes	összes	vételára: egyes Kor.	összes Kor.	fill.

II. Egyéb anyag használat.

Az erdőőr anyagnaplójában általában csak a faanyag számoltatik el. Tehát a termelt széna, kavics, homok vagy egyéb termék feljegyzése nem kerül a naplóba. Az erdőgondnoksági anyagszámadásba azonban mindez bejön és ezért a termeléskor az anyag mennyisége megállapítandó.

1. Széna termelés és elszámolás.

Ha a széna napszámban termeltetik, akkor a költség a napszámjegyzék benyujtásával elszámoltatott. Ha pedig részért termeltetik, akkor tényleges pénzkiadás fel nem merülvén, a költséget az erdőőr el sem számolja.

Mindkét esetben azonban az anyag számba veendő. A széna számbavétele számozókönyvvel történik. A számozó könyvben van a boglya folyószáma és annak szemre megbecsült métermázsa súlya; részért termelésnél pedig a termelő neve részére is egy-egy rovat van nyitva. A boglyák számozása a boglyák elé vert faczöyeken történik. Napszámban termelésnél a számozás folytatólagosan, részért termelésnél pedig úgy történik, miként az a fának részért való termelésénél már leiratott. Ha a számozókönyv lezárva és aláírva már beadatott, a számviteli munka már befejezést is nyert. A részeseknek kijáró boglyák fuvarozása csak az uradalmi boglyák fuvarozásának teljes befejezése után kezdhető meg.

2. Egyéb anyag termelés és elszámolás.

Kő, kavics, homok, vagy bármely más anyag termelésének költségei szabályszerűen elszámolandók. Ha az anyag napszámban termeltetett, akkor napszámjegyzékkel, ha pedig egység munkabérért, akkor bélyeges nyugtával. Ha az utóbbi esetben a munka több héten át is tart úgy, hogy a munkásoknak befejezés előtt több ízben pénzre van szükségük, akkor ezen előleg kifizetése a szokásos biztosíték visszatartása mellett ép úgy számoltatik el, mint azt a fatermelésnél már ismertettem és a bélyeges nyugtát csak a munka teljes befejeztével a biztosíték kifizetése alkalmával kell kiállítani.

Az anyag az erdőőr naplójában nem számoltatik el,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

de az erdőgondnoksági anyagszámadásban történő elszámolhatása végett a termelt anyagról számozókönyv készítendő. A rakatok számozása a rakatok elé vert czövekeken történik, a rakatok nagyságát pedig köbméterenként kell kitüntetni. (Folyt. köv.)

Az erdészeti szakoktatás reformja.

Középfokú erdészeti szakoktatás szervezésével régóta érzett szükségletet kiván gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter kielégíteni. A magánerdőbirtokosok ugyanis már jó ideje panaszkodnak olyan egyének hiányáról, akik kellő erdészeti szaktudással, gyakorlati jártassággal és általános műveltséggel birnának arra nézve, hogy a birtokosok kisebb erdőgazdaságukban a *kezelési* teendők elvégzését megnyugvással rájuk bizhatnák és a kik másrészt kevesebb javadalmazással is beérnék, mint a milyenre az erdőgazdaság vezetésére hivatott magasfokú törvényes minősítéssel biró (főiskolai képzettségű) erdőmérnökök méltán igényt tarthatnak. Ilyenféle az erdőmérnöki kvalifikációval biró erdőtisztekénél alacsonyabb, ellenben az erdővédelmi szolgálatra hivatott erdőőröknél viszont jóval magasabb szakképzettségű személyzetnek a hiányát egyébiránt a kötött forgalmu (hitbizományi, egyházi stb.) erdők birtokosainak csoportja, sőt maga az állam is a tulajdonát képező és a kezelésébe vett erdőkben szintén érzi, mert kellő szaktudással és gyakorlati jártassággal biró *segédszemélyzet* hiányában az erdőgazdasági intézkedések és a műszaki munkálatok tervezésén kívül, ugyanezek végrehajtásának, illetőleg megvalósításának teendőit is maguk az erdőmérnöki (főiskolai) képzettségű erdőtisztek kénytelenek — fontosabb feladataik rovására — elvégezni.

A jelzett czélra a miniszter a mostani erdőőri szakiskolákat szándékozik átalakítani, úgy azonban, hogy ezek helyett viszont *egyéves* tanfolyamú *«erdőőri és vadőri iskolákat»* létesít, amelyek a tanfolyamot követő egy éves gyakorlattal együtt az erdővédelmi szolgálatra alkalmas s a vadászathoz is értő altiszti személyzet nevelésére lesznek hivatva. A külön vadőri iskolák természetesen egészen megszünnek.

Az új *erdészeti szakiskolák három éves tanfolyamára* csak azok lesznek felvehetők, a kik valamely középiskolának (polgári vagy reáliskola, gimnázium) legalább négy osztályát sikeresen elvégezték. A magasabb előképzettségűek, valamint a kik rendszeres erdőgazdaságban legalább egy évig alkalmazásban álltak, nemkülönben az erdőgazdasági alkalmazottak gyermekei a felvételnél előnyben részesülnek.

A tanulók ellátásáról a szakiskolák internátusai fognak gondoskodni; ezért a tanulók száma a szakiskolánkint meghatározott létszámot nem haladhatja meg.

A szakiskolai oktatás természetesen *határozottan gyakorlati irányzatú* lesz, amennyiben a szakiskola megfelelően berendezett gazdaságával a legszorosabb kapcsolatba hozva fog történni. Mivel ilyen megfelelő gazdasága most csak a vadászerdei erdőőri szakiskolának van, ennek az évnek az őszén a miniszter egyelőre csupán egy *erdészeti szakiskolát* nyit meg: a *vadászerdeit* (Temesvár mellett). A többit — mert az országban négy-öt ilyen szakiskolára lesz szükség — fokozatosan a következő évek alatt és pedig olyan elhelyezéssel, hogy az országnak minden jellegzetes erdővidéke (a sík- és dombvidék, előhegység és magashegység) megfelelően képviselve legyen a szakiskolák gazdaságaiban.

A pályázati hirdetést úgy az *«erdészeti szakiskolába»* valamint az *«erdőőri és vadőri iskolába»* való felvételre nézve lapunk előbbi számában közöltük.

Felhívás a járási erdészeti altisztekhez.

Kartársak!

Államosítás iránti mozgalmunk további sikeres fejlesztése érdekében szükségesnek láttuk egy szervezkedő gyűlés megtartását.

Ebből kifolyólag nagyszámú levélbeli óhajoknak eleget téve, felkérjük kartársainkat, hogy augusztus hó 21-én a «Magyar állami altisztek és szolgák országos nyugdíjpótló és segélyző-egyesülete» helyiségében (Budapest, IX. Ráday-utcza 5. sz.) d. e. 9 órakor minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Egyedüli czélunk az államosítás és a segélyek engedélyezésének kérése, a további programmot a gyűlés fogja elhatározni.

Tegyük félre közönyösségünket, közös ügyünkért közösen harczoljunk, ne adjuk fel reményünket; ily közel sohasem álltunk czélunk eléréséhez «addig üsd a vasat a míg meleg!»

Jőjjetek mindnyájan ne maradjon el egy sem, kinek anyagi helyzete megengedi.

A papirdrágaság miatt csak ezúton hívjuk meg kartársainkat, kérjük azoknak is tudomására hozni a gyűlés idejét és helyét, kik «Az Erdő»-t nem olvassák.

Kartársi üdvvel

Papp János. *Bálint János.*

A rózsahegyi erdészeti tápintézet az 1917—18. tanévben.

A m. kir. kincstári erdészeti altisztek és szolgák fiúgyermekei részére Rózsahegyen berendezett tápintézet a letelt tanévben is zavartalanul működött.

A földmívelésügyi miniszter úr 31 fiúnak adott felvételi engedélyt, kik közül 16 már az előbbeni évben is növendéke volt a tápintézetnek, 15 pedig ezúttal először vétetett fel.

A tanév szeptember 8-án vette kezdetét és a tanítás, január havát kivéve, a mikor az iskolában tüzelőanyag hiányában szünet volt, az évzáró vizsgákig megszakítás nélkül folyt; a január havi iskolaszünet alatt a tápintézetben elhelyezett fiúk két nevelő által rendszeres oktatásban részesültek.

A felvételre engedélyt nyert 31 fiú mind jelentkezett a tanév elején és együtt maradt a tanév végéig. Az egészségi állapot — eltekintve kisebb betegségektől — az egész éven át jó volt.

Származásra nézve a növendékek a következő igazgatósági kerületekből valók:

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóság	2
Máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság	3
Liptóujvári m. kir. főerdőhivatal	7
Vinkovczei m. kir. főerdőhivatal	3
Ungvári m. kir. főerdőhivatal	3
Lippai m. kir. főerdőhivatal	1
Bustyaházai m. kir. erdőhivatal	7
Tótsóvári m. kir. erdőhivatal	5
Összesen	31

Az évzáró vizsgák június 17. és 18-án tartattak meg, melyek eredménye a hivatalos Értesítő szerint a tápintézetben elhelyezést talált fiúkra nézve igen kedvező, amennyiben kitűnő osztályzatot 18, jelest pedig 13 növendék nyert.

Úgy a tanulásban való előmenetelt, valamint a magaviseletet tekintve, a tápintézeti fiúkról a tanszemélyzet igen kedvezően nyilatkozik; eredménye ez annak a folytonos felügyeletnek, melyet a tápintézet vezetősége a növendékekre gyakorol.

A tápintézet fennállása óta a most letelt tanév volt a hatodik és a háború kitörése óta a negyedik. A kormány — nem szűnő bőkezűséggel — gondoskodott az intézet minden anyagi szükségletéről, Rózsahegy város hatósága, mint iskolafentartó pedig hasonló áldozatkészséggel mindent megtett, hogy a tanítás fennakadást ne szenvedjen; így gondja volt a hatóságnak arra, hogy a már a háború elején hadbavonult és most is távollevő két tanító megfelelő tanerővel pótoltassék, Rózsahegy város plébánosa, mint egyúttal az iskola igazgatója, a gyermekek iránti nagy szeretettel és kiváló pedagógiai érzékkel vezette az oktatás ügyét; az alkalmazásban állott egész tanerő pedig a háborús idővel járó minden nehézség dacára kötelességének odaadó szorgalommal megfelelt.

A növendékek és hozzátartozóik bizonyára hálával fognak gondolni a tápintézetre és az iskolára, ahol e nehéz időkben a növendékek testi gondozásban és hazafias nevelésben részesültek.

Különfélék.

Halálozás. *Wolfinaui Wolf Attila* m. kir. főerdőszámtanácsos, a kőlozsvári m. kir. erdőigazgatóság mellé rendelt számvevőség főnöke, július hó 9-én, munkás életének 60. évében meghalt. — *Jancsó István* m. kir. főerdőmérnök 1918. évi július hó 30-án, tevékeny életének 60. évében Fehértemplomban meghalt.

Hősi halál. *Czepeczauer Rajmund*, a bustyaházai m. kir. erdőhivatal kerületében alkalmazott m. kir. erdőőr, az I. és II. oszt. ezüst, a bronz vitézségi érem és a Károly-csapatkereszt tulajdonosa, árkász szakaszvezető, 1918. évi július hó 21-én az olasz harctéren, a piavei harcokban fejlövés következtében, 26 éves korában a hazáért hősi halált halt.

Az „Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége" közleményei.

Értesítés. A Szövetség vezetősége ez úton értesíti *a beszterczebányai kerületi tagtársait*, hogy a tagsági díjak ezentúl nem lesznek levonás útján behajtva. Ennélfogva azon kérelemmel fordul a t. tagtársakhoz, hogy az 1916. július hó 1-től 1918 december hó 31-ig hátralékos tagsági díjaikat posta útján a Szövetség pénztárába mielőbb befizetni szíveskedjenek.

Beszterczebánya, 1918. évi július hó.

Tagtársi üdvözlettel *A Szövetség vezetősége.*

*

Tagsági díjak nyugtázása. Az 1918 június 24-től július hó 7-ig a következő tagdíjak folytak be a Szövetség pénztárába.

Hegybeli Ferencz (Szerbia) 1914 július 1-től 1919 június 30-ig 20 K. 1917—1918. évre: Mottl Rezső, Dombos Lipót, Barna Vendel, Lang Károly, Kovács János, Volf Rezső és Köves Reinhold 8—8 K. Juhász János 1917. II. felére és 1918. évre 6 K.

Hivatalos közlemények.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

1/357. szám. II./B. 1. 1918.

Körrendelet.

Valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak, erdőhivatalnak és a m. kir. erdőőri szakiskolának.

Az erdőkincstári vadászterületeken bárczaváltás alapján gyakorolható vadászatról szóló, hivatali elődöm által 19,148/911. II. 2. szám alatt kiadott szabályzat * 4., 5., 6., 9. és 11. §-aiban előírt díjakat és kártérítési összegeket következőleg módosítom.

A szabályzat 4. §-a szerinti, egy napra (24 órai időtartamra) érvényes vadászbárczáért fizetendő alapárat 30 (harmincz) koronával állapítom meg, mely összegben a kisérő erdő- vagy vadőrt megillető 10 (tíz) korona benfoglaltatik.

Az ezen alapáron felül a vadászat gyakorlatáért az idézett szabály 5. §-a szerint fizetendő díjakat következőleg állapítom meg:

	sebzett v. hibázott	elejtett
Őzbak	40 K	100 K
Zerge	80 «	350 «
Szarvasbika	200 «	
8-as		1000 «
10-es		1400 «
12-es		1800 «
14-es		2200 «
16-os		2600 «
18-as		3000 «
20-as és ezenfelüli		3400 «

ha a kifőzött agancs súlya a 6 kg-t meg nem haladja, minden fél kilogramm súlytöbbletért 200 korona külön díj fizetendő.

	sebzett v. hibázott	elejtett
Vaddisznó: kocza vagy malacz	20 «	80 «
fiatal agyaras	20 «	150 «

* Lásd: Az Erdő 1911. évf. 128. oldal. — *Szerk.*

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

	sebzett v. hibázott	elejtett
erős agyaras (ha az agyar hossza		
15 cm-nél nagyobb)	20 «	200 K
medve : 2 éven aluli	50 «	1000 «
2 éven felüli	50 «	2000 «
siket és nyirfajd	50 «	100 «
szalonka	— «	10 «
császármadár	— «	10 «

Ezeken felül a szabályzat 6. §-a szerint biztosítékokat őzbakra 100 koronában, zergére 300 K, szarvasbikára 1000 K, siket- és nyirfajdra 70 koronában, a 9. §-ban felsorolt ragadozók szörméjéért fizetendő díjakat pedig következőleg állapítom meg :

hiúzért	100 K
farkasért	80 «
rókáért	40 «
nyestért	50 «
nyusztért	60 «

Végül a 11. §-ban felsorolt kártérítési összegeket következőleg állapítom meg :

őzsutáért vagy gidáért	200 K
zerge-kecskéért és gidáért	300 «
siket- vagy nyirfajd jércéért	150 «
szarvastehénért	600 «

Egyebekben az elől idézett szabályzat, valamint az 1914. évi 65656. sz. a. kiadott pótintézkedései, rendelkezései nem változnak.

Budapest, 1918. évi július hó 4.

A miniszter rendeletéből : *Barthos* osztálytanácsos.

*

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

1476./1918 szám. II./B. 1.

Körrendelet.

Valamennyi törvényhatóságnak a ragadozó és kártékony vadnak méreggel való irtására idejekorán megadandó hatósági engedélyek tárgyában.

Ismételten s az utóbbi időben mind sűrűbben érkeznek be hozzám panaszok, hogy a vadászterületek tulajdonosai és bérlői a ragadozó vadnak méreggel való irtásának engedélyezése iránt benyújtott kérvényeik elintézését megkésetten s a mérgezésre egyedül alkalmas téli évad után oly időben veszik kézhez, amikor a ragadozó vadnak irtása érdekében mérgezett csalétket kitenni már nemcsak nem jár eredménynyel, de egyenesen veszedelmes, mert a tavasz beálltakor az erdőbe hajtott legelő háziállatok épségében végzetes bajokat okozhat.

A hasznos vadállományoknak a ragadozók károsításaival szemben mérgezés útján való megvédése is — különösen a mai közélelmezési nehéz viszonyok között — olyan mellőzhetetlen kötelességévé teszi minden arra hivatott hatóságnak és közegnek, hogy lelkiismeretesen hajtsa végre az e tárgyban szükséges intézkedéseket. Ezekre való tekintettel tehát és utalással a 23,542/895. F. M., 25,444/1897. B. M. és 16,086/1899. B. M. számok alatt kiadott körrendeletekre, a belügyminiszter úrral egyetértőleg utasítom a törvényhatóságokat, hogy az említett kérvényeket *mindenkor soronkívül* intézzék el akként, hogy a vadászterületek tulajdonosai és bérlői idejekorán beadott kérelmei alapján okvetlenül már a tél elején a mérgezési engedélyek birtokába jussanak.

Szükségesnek tartom ez alkalommal figyelmeztetni arra, hogy ezen mérgezési engedélyek megadása körül egyes törvényhatóságok részéről tanusított késedelmes eljárás ürügyeül felhozott azon körülmény, hogy a vadászati évad lejárta előtt megadott mérgezési engedély a szomszédos vadászterületekről átkóborló vadászebek s különösen kopók épségét veszélyezteti, az engedély késleltetésének indokául el nem fogadható.

Az elől idézett rendeletek értelmében ugyanis a mérgezési engedélyek mindenkor már a tél kezdetétől fogva s illetőleg a mérgezésre alkalmas időszak egész tartamára adandók meg, mert a közigazgatási bizottság a mérgezési időt s annak tartalmát csakis a 23,542/895. számú utasítás 8. §-a szerint (ahol házi sertések járnak, a mérgezésnek helye nincs) korlátozhatja, továbbá, mert a hasznos vad ápolásához és annak okszerű tenyésztését és szaporítását veszélyeztető kártékony és ragadozó vad irtásához fűződő országos érdekek a szomszédos vadászterületek tulajdonosai és bérlői által folytatott kopózás vagy más ebekkel űzött vadászat magánérdekeinek alá nem rendelhetők, s végül, mert a kártékony és ragadozó vad mérgezése épen a tél kezdetén szokott leginkább sikerre vezetni, a szomszédos vadászterületek bérlői és tulajdonosai pedig a vadászatot, ha ebeiknek a mérgezési eljárás alatt álló területre való kóborlásától tartanak, a kopózás mellőzésével is szabadon gyakorolhatják.

Budapest, 1918 július 10-én.

A miniszter helyett : *Rakovszky* államtitkár.

*

Felhívás csalángyűjtésre.

151,031. F. M. szám. XII. B. K. 1918. A világháború nem várt kitolódása folytán *mindinkább érezhetővé válik a külföldről származó pamut elmaradása*, a mely a népruházat legáltalánosabban használt nyersanyaga. A pamutbehozatal különösen azóta kezd elmaradni, mióta Amerika — a mely a pamutnak főtermelője — szintén ellenségeinkhez csatlakozott. A világháború első éveiben a ruházati szükségletek megszorításával érhettünk el megtakarításokat, a folyó évben és a következő években megtakarításra alig lehet számítani, a hosszú időn át tel-nem újított ruha pedig kezd kopni rólunk. Szerencsére a háború kényszere alatt az emberi leleményességnek és találékonyságnak sikerült több fonóanyag-pótszert felfedezni és régebben ismert anyagok újból való használatba vételét tökéletesebb alakban megoldani. Az utóbbiak között *a legtöbbet érő anyag a nálunk vadon általánosan előjövő évelő csalán*, a melynek rostja az ismeretek mai állása mellett már nem is fonóanyag-pótszer, hanem a pamutot, ezt a belföldi termelés útján el nem érhető nélkülözhetetlen fonóanyagot alkalmas helyettesíteni, sőt némely tekintetben a pamutnál is hasznosabb anyagot ad.

A csalánnak a fonóanyagok közé való besorozása nemcsak a háború alatt bír jelentőséggel, hanem a jövőre nézve is nagy hatással lehet, különösen, ha sikerül a csalán rendszeres szántóföldi termelését megoldani, a mire nézve a kísérletek megindultak.

Hős katonáink ruházatának kielégítése nem várhat, a polgári lakósság ruházkodásának megkönnyítése is nagyon fontos érdek. Ezt a feladatot nagy mértékben szolgálja, ha most a vadon bőven előforduló csalánt szorgosan összegyűjtik és a ruházkodás szolgálatához állítjuk.

A vadon élő csalán összegyűjtése azonban nemcsak súlyos helyzetünkön képes számottevően lendíteni, nemcsak ellenfeleink rosszakaratú szándékát képes meghiúsítani és a fonóanyaghiány csökkentéséhez jelentősen hozzájárulni, hanem kellő jutalmat is nyujt a gyűjtéssel járó fáradságért.

A csalángyűjtő-vállalatok a légszáraz csalánkóróért levelestől vagy anélkül 100 kg-kint 35 jharminót) koronát fizetnek. Ugyanannyit fizetnek a külön beszolgáltatott légszáraz levelekért is. A helyi megbizottak a kisebb tételekben gyűjtött csalán összeszedéséért külön jutalékot kapnak. A gyűjtőnek azonban szabadságában áll

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földmívelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

a csalán levelét visszatartani, a mi táplálóta karmány, melyet szalma közé keverve, az állat szívesen fogyaszt. A hol a csalán különösen magasra nő, érdemes a csalán egy részét megba menni engedve, a magot is gyűjteni, a melyért 100 kg-kint 100 (egyszáz) koronát fizetnek a csalángyűjtő-vállalatok.

Felkérem a t. gazdaközönséget, nagy- és kisbirtokosokat és mindazokat, a kik a mező- és erdőgazdaságban élnek, a gazdaközönségre befolyással bírnak, hogy az évelő csalánkóró gyűjtését felkarolni, azt minden módon támogatni szíveskedjenek.

A kinek birtokán csalán található, szíveskedjék azt a vonatkozó csatolt szabályoknak megfelelően összegyűjteni vagy összegyűjtetni, a kinek erre ereje és érkezése nincsen, engedje meg a gyűjtést másoknak, a kik erre vállalkoznak.

A gyűjtött anyagot bármely mennyiségben átveszi a «*Magyar Csalántermelő és Értékesítő Részvénytársaság*» Budapest, V., Akadémia-utcza 16. és az «*Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság*» Budapest, V., Dorottya-utcza 2., a mely levelezőlap pon való értesítés alapján intézkedik a felajánlott csalánkóró, levél, mag stb. átvétele, elszállítása és árának kifizetése iránt.

A hatóságoknak, testületeknek díjesítésére tudom be a csalángyűjtés érdekében történő minden intézkedést, kérem és köszönettel veszem ezen intézkedések és esetleges tapasztalataik bejelentését, készségesel vagyok hajlandó az akadályok elhárítása érdekében intézkedni.

A nevezett vállalatok nemcsak a megálla pított vételárt fizetik, hanem a gyűjtési kedv fellendítésére mindenkinek, a ki csalánkórót beszolgáltat, a minisztérium által külön megálla pítandó mennyiségű szövedéket fognak kiutalni.

Fel tehát a csalángyűjtésre, nemcsak a vele járó haszonért, hanem hős, vitéz katonáinkért és a népruházkodás érdekeiért is.

A csalánygyűjtés szabályai.

1. A csalánt virágzásában kell gyűjteni, tehát július—augusztus hónapban.

2. A csalánkórót nem szabad kitépni, hanem késsel, kacorral, sarlóval vagy kaszával kell levágni.

3. A kezet a csalán csípése ellen a köznek ruhába való becsavarása vagy öreg keztyűvel lehet védeni. A csípés fájdalmát mészvízzel vagy hideg vízzel való nedvesítés által lehet enyhíteni.

4. A csalánt levágás után egy napig fonnyadni kell hagyni, azután a leveleket ezélszerűen lefosztani, a mi akkor már könnyen megy és a levelek már nem csípnek.

5. A kórót és leveleket ezélszerű külön szárítani, mert azt együtt téve, egyiknek szárítása a másikat akadályozza.

6. A kórót napos időben a földön széttereget ve vagy kupokba állítva gyakori forgatás mellett kell szárítani. Nedves időben fedett, szellős helyen a kórót egymásra keresztbe rakva kell szárítani. A friss kórót nem szabad felhalmozni, mert elromlik. A kórónak nem szabad nedvesnek lenni.

7. A leveleket lehetőleg szabadon, szellős, napos helyen kell szárítani. Megnedvesedéstől, harmattól, esőtől, portól a leveleket óvni kell.

8. Magot csak jól magasra növő csalánkóróról gyűjtsünk. A magszedésnél a bugákat a benne lévő maggal együtt le kell szedni, meg kell szárítani és a magot a polyváról ki kell morzsolni. A polyvát az idegen anyagtól lehetőleg meg kell tisztítani.

9. A készletnek időről-időre utána kell nézni, hogy nem penészesedik-e. A penészes kórót vagy leveleket el kell távolítani, mert az egész készletet képes elrontani. Csak teljesen száraz kórót és leveleket szabad átvenni.

10. A megszáradt kórót kévékbe kell összekötni, a melyhez azonban drótot nem szabad használni. A száraz leveleket bálákba kell préselni vagy pedig zsákokba rakni. A bugát a maggal zsákocskákban kell eltenni.

Budapest, 1918. évi június hó 26.

A miniszter helyett:
Dr. Szomjas.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni szíveskedjenek.)

Földmívelésügyi magyar miniszterem előterjesztésére *Benczе Gergely* főerdőtanácsosnak a selmeczbányai bányászati és erdészeti főiskola rendes tanárának a miniszteri tanácsosi czímet és jelleget díjmentesen adományozom.

Kelt Eckartsauban, 1918. évi július hó 2-án.

Károly s. k. *Gróf Serényi* s. k.

Földmívelésügyi magyar miniszterem előterjesztésére *Wenk Gyula* erdőszámtanácsosnak és *Jakabffy István* számtanácsosnak a főszámtanácsosi czímet és jelleget. *Schaeffer Mihály* és *dr. Huszth A adár* erdőszámvizsgálóknak pedig a számtanácsosi czímet díjmentesen adományozom.

Kelt Eckartsauban, 1918. évi július hó 2-án.

Károly s. k. *Gróf Serényi Béla* s. k.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter kinevezte:

1. *az állami kezelésbe vett erdők szolgálati ágaza ának:* Nádai Dénes m. kir. erdőmérnököt a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdőmérnökké;

2. *a magyarországi kincstár erdők kezelésének szo gá a i ágazatának:* Beszler Kálmán, Kolozs József, Tomasovszky Imre, Chabada Géza és Oszterlamm Ernő erdőtanácsosi czímmel és jelleggel felruházott m. kir. főerdőmérnököket, továbbá Schlosser István, Ladányi Frigyes, Ressel István, Ranku Miladin, Iszapi Gyula, Ziegler Mihály, Ajtay Jenő, Jancsó Gyula és Sikó Áron m. kir. főerdőmérnököket a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsosokká;

Muttnyánszky Jenő, Rónai György, Lintia Valér, Györke István, Szecsódy József, Barsi Árpád, Mayer Auréll, Volfinau Gyula, Linhart Ödön, Jánosi Pál, Moosáry Béla és Baumann Béla m. kir. erdőmérnököket a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdőmérnökökké;

3. *a horvát-szavonországi kincs ári erdők ke lésének szolgálati ágazatánál:* Janussek István főerdőmérnöki czímmel és jelleggel felruházott kir. erdőmérnököt, továbbá Munteanu Amadeus, Vasányi Mihály, Sztripszky Ágost, Stojanovics Illés, Sole Szvetozár, Frommeyer Antal és Masztics Gusztáv kir. erdőmérnököket a VIII. fizetési osztályba kir. főerdőmérnökökké;

4. *az állami erdőtisztek egyesített közös rangsorozat létszámában:* Paczner Károly, Eröss Gyula, Muraközy Pál, Gerecze Sándor, Kálmán Béla, Aáron Oktávián, Fodor Vincze, Jaczó András, Kovács Tivadar, Csutak Álmos, Nagy Lajos, Partos Gyula, Spangel Ernő, Zselenyák Leó, Orbán József, Pászthory Ödön, Révay Ferencz, Muresianu Auréll, Földes Tibor, Schultz Károly dr., Schmotzer Gyula és Mattyasovszky Emil segéderdőmérnököket a IX. fizetési osztályba erdőmérnökökké;

Dénes Jenő, Begyáts Gábor, Kelemen Jenő, Lux Zoltán, Farnos János, Nagy Ferencz, Vallach Gyula, Berényi Péter, Zimits Ferencz, Ilosvay Lajos, Weyda János, Hajder Henrik, Hrobáts József, Neumann István, Tóth Antal, Krizmanits Ferencz, Ütő Barabás m. kir. erdőmérnökgyakornokokat és Wunder Jenő uradalmi erdészt a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. segéderdőmérnökökké; végül

Csizek Lajos és Horváth Rezső végzett főiskolai hallgatókat ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnökgyakornokokká.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter a számvevőségek tiszti személyzetének egyesített létszámában *Kuntz Gyula* és *Gayer Viktor* erdőszámvizsgálókat erdőszámtanácsosokká, *Debreczy Béla* erdőszámtisztet erdőszámellenőrré, *Dalejcsik András* adóhivatali tisztet erdőszámellenőrré, *Andaházy Géza* és *Reisenbüchler Jenő* ideiglenes minőségű fizetésteleu számtiszteket ideiglenes minőségű fizetéses erdőszámtisztekké nevezte ki.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter kinevezte *dr. Ács János* népfelkelő főorvost a kincstári erdészeti orvosok létszámába, a X. fizetési osztályba Körösmezőre m. kir. kincstári erdészeti orvossá.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Duempf István* m. kir. erdőtanácsost Beregszászról áthelyezte Balassagyarmatra az állami erdőhivatalhoz; *Timók János* m. kir. erdőtanácsost áthelyezte Trencsénből Beregszászra a m. kir. állami erdőhivatalhoz hivatalfőnöknek; *Binder B la* m. kir. főerdőmérnököt áthelyezte Székesfehérvárról Trencsénbe s megbízta a trencséni m. kir. állami erdőhivatal főnöki teendőinek ellátásával; *Schmidt Ferencz* m. kir. főerdőmérnököt áthelyezte Rózsahegyről Csikszeredára s megbízta a csikszeredai m. kir. állami erdőhivatal főnöki teendőinek ellátásával; végül *Deményi Lajos* m. kir. főerdőmérnököt áthelyezte Szászrégenből Rózsahegyre s megbízta a rózsahegyi m. kir. erdőgondnokság vezetésével.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Ambrus Lajos* m. kir. erdőtanácsost Budapestre történt berendelésének egyidejű megszüntetése mellett áthelyezte Zólyomlipcsről Budapestre, a vezetése alatt álló miniszterium erdészeti (I. *B.*) főosztályába.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter áthelyezte *Valent Emil* m. kir. erdőszámtanácsost Budapestről Vadászerdőre és megbízta a Vadászerdőn létesülő m. kir. erdészeti szakiskola mellé rendelt m. kir. számvevőség vezetésével.

A liptóújvári m. kir. főerdőhivatal főnöke *Németh Mihály, Csalányi János, Lehotzky Márton, Harhovszky Béla, Bakkay József, Székely István, Veszelovszky András* m. kir. segéderdőőröket, illetve

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

erdőlegényeket és *Illencsik Hurcsa a József* felsőszépfalusi lakost m. kir. erdőőrökké nevezte ki.

A gödöllői m. kir. erdőhivatal főnöke *Lehotczky Alajos* és *Cigler Ferencz* m. kir. erdőlegényeket, továbbá *Surin István* szakvizsgázott erdőőrt m. kir. erdőőrökké nevezte ki.

A szászsebesi m. kir. erdőhivatal főnöke *Bombola M hály* m. kir. erdőőrt m. kir. főerdőőrré nevezte ki.

Előlzetési díjak nyugtázása.

Az 1918. évi julius hóban a következő előlzetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába.

Apatini erdőhiv. hd. 24.75, Piller Péter hd. 6.20, Sándor Imre hd. 9.40, Szászsebesi erdőhiv. hd. 25.— Kolozsvári erdőig. hd. 25.— Gyula város hd. 29.60, Tótsóvári erdőhiv. 462.—, Orsovai erdőhiv. hd. 25.—, Lugosi erdőig. 474.—, Lippai főerdőhiv. 600.—, Alsókubini m. kir. erdőhiv. hd. 33.03, Liptóújvári m. kir. főerdőhiv. hd. 25.—, Fonai Mihály hd. 43.80, Máramarosszigeti m. kir. erdőig. ld. 249.—, Orsovai erdőhiv. ld. 258.—, Faértékesítő hiv. hd. 39.70, Besztercsei erdőig. ld. 132.—, gr. Hadik-Barkóczy urad. erdőfel. hd. 39.40, Zsarnóczai erdőhiv. ld. 372.—.

1 *koronát fizetett:*
Droppa József.

1 *kor. 50 fillért fizetett:* Mák Ferenc.

2 *koronát fizetett:* Erdőgh István, Paur Rezső.

3 *koronát fizettek:* Fabriczy István, Wincze János, Winter Gusztáv, Tolnay Ferencz, Granzer Jenő, Scheer Lipót, Szalay Gusztáv, Juhász János, Kaszás János, Szabó Gyula, Tóth Mihály, Vajda József, Ziegelhoffer Arnold, Szilágyi Lajos, Baksay György, Makrai Lajos, Merreider István, Szép Károly, Raesko Jakab, Szullek Frigyes, Vohradnyik Vilmos, Ulicska József, Dávid György, Roszival János, Eberling Gyula, Gurzich Lajos, Rédl Ede.

4 *koronát fizettek:* Lichner Pál, Varga Sándor.

5 *koronát fizettek:* Kopcsándy József.

6 *koronát fizettek:* Iró Mihály, Rötth László, Szabó János, Marton Lajos, Szabó Ferencz, Milch Károly, Csuczay Béla, Baumann Péter, Petrovics Gyula, Tóth László, Fehér József, Halbaksz Andor, Gedeon Lajos, Siold Miklós, Stummer Gyula, Bartelt Sándor, Varga József, Horváth János, Stupiczky János, Máthé Mózes, Jakab István.

9 *koronát fizetett:* Richter József.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czímszalagon átjavított lakczím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett czímváltozás alapján, a nagyobbarányú czímnyomtatási költségek megtakarítása czéljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamczikkekkel a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

S. J. Czikkét nem találtuk közölhetőnek egyrészt azért, mert valószínűleg többen kifogásolnák az ön nézeteit, másrészt pedig mivel a dolog még úgy sem aktuális.

Tantusz. A nagy papirhiány miatt és a nyomdai költségek óriási megdrágulása következtében lapunk — a mostani csekély előfizetési díjak mellett — havonta csak egyszer s akkor is csak nyolcz oldalas terjedelemben jelenhetvén meg, legnagyobb sajnálatunkra ez idő szerint nem vagyunk abban a helyzetben, hogy lapunkban tárczát és különösen igen sok helyet elfoglaló verset hozzunk.

V. J. Hogy ott az egyes czikkekből a fejquota mennyiben van megállapítva, azt mi nem tudjuk. Forduljon panaszával a főszolgabíróhoz, vagy az alispánhoz.

R. J. Előfizetése 1919 év végéig rendezve van.

V. V. Gr. Zichy Rafael uradalma Bihar megyében, erdőfelügyelője Nagyváradon; gr. Ballestrem Ferencz uradalma Trencsén megyében, erdőmestere Ócsadon van.

L. J. 1. Miután az 1879. évi XXXI. t.-cz. (Erdőtörvény) 82. §-a szerint erdei kihágás miatt a büntető eljárásnak csak a sértett fél panaszára van helye, a sértett fél pedig mindenkor a birtokos, ennélfogva nyilvánvaló, hogy a birtok tulajdonosa, bárki legyen is az, a kárttevővel békés egyességre léphet.

2. Az erdei kihágótól házkutatás alkalmával lefoglalt termékek felett a birtokos addig nem rendelkezhetik, míg a kihágási bíróság (szolgabíró, rendőrka pitány) e tekintetben határozatot nem hoz. Az erdőben tettenért és elvett termékekkel azonban a birtokos szabadon rendelkezhetik.

3. Behívásra tartozik be vonulni.

4. A felesketett erdőőr, ha nincs felmentve, szintén tartozik be vonulni.

Egy előfizető. Névtelen levelekre nem szoktunk ugyan válaszolni, kivételesen mégis tudatjuk, hogy ruházatbeszerzési segély csak azok után a gyermekek után jár, a kik után családi pótlékot is élvez. Nem az az irányadó tehát, hogy a gyermek hány éves, hanem az, hogy élvez-e az illető gyermek után családi pótlékot, vagy sem.

G. M. Külön, — az erdészeti atlisztekre vonatkozó szolgálati szabályzat nincs.

Nyugdíjas. Önnek 14 évi szolgálata és évi 900 K javadalmazása után tényleg csak évi 432 K nyugdíjra és évi 160 K lakbérnyugdíjra van igénye. A gyermekek után csak az özvegy kap nevelési járulékot, de maga a nyugdíjas férfi alkalmazott nem. Felségkérvény benyujtása czéltalan volna, mert senki se kaphat még legfelső kegyelem útján se magasabb nyugellátást, mint a mennyi az illetőt törvény szerint megilleti ön pedig a törvényszerű nyugdíjat megkapta. Olyan intézményt, mely szegénysorsú nyugdíjasokat támogatna, nem ismerünk. — Az 50 fillért a lap javára beveletettük.

Ny. K. Az erdőfelügyelőségeknél megtartani szokott erdőőri szakvizsgára azok jelentkezhetnek, a kik az elemi népiskolát elvégezték, illetőleg írni olvasni és a négy közönséges számműveletet szerint számolni tudnak, három évig erdészeti gyakorlati szolgálatban állottak s 20. életévüket betöltötték.

H. L. Az erdőőri szakvizsgát a folyó és a jövő évben még a régi rendszer szerint is le lehet tenni. Olvassa el egyébként a fentebb Ny. K.-nak szóló üzenetünket.

H. A. Az új erdészeti szakiskolába kizárólag csak olyanok vehetők fel, a kik négy középiskolát végeztek. Azok, a kiknek nincs négy középiskolai minősítésük és már szolgálatban vannak, az erdőfelügyelőségeknél a régi rendszerű erdőőri szakvizsgát letehetik. — A 20 fillért a lap javára beveletettük.

G. S. 1. Hogy az új rendszerű erdészeti szakiskola végzése önkéntességre fog-e jogosítani, azt most még nem tudjuk. 2. Arra nézve se tudunk most még felvilágosítást adni, hogy magán úton meg lehet-e majd szerezni az erdészeti szakiskolai minősítést és ha igen, milyen feltételek mellett, mert erre nézve a kormány még nem határozott. — Mihelyt a vonatkozó kormányrendeletek megjelennek, azokat a lapunkban is részletesen ismertetni fogjuk. — Az 50 fillért a lap javára beveletettük.

J. P. Az ön kérdésére se tudunk most még határozott feleletet adni, de mindenesetre gondoskodni fog a kormány arról, hogy azok, a kik az erdőőri szakiskola első éves tanfolyamát már elvégezték s aztán katonai szolgálatra vonultak be, valamilyen úton-módon az erdőőri szakvizsgát letehessék. — A 2 K 45 f-t a lap javára beveletettük.

O. F. Az 1916. évi 96,865. számú földmívelésügyi miniszteri körrendelet értelmében a kincstári erdészeti altiszteknek és szolgáknak, valamint az erdőlegényeknek, segéderdőőrök és napibéres erdőőrök 5·5 normáljószágot legeltethetnek, illetőleg makoltathatnak az erre a czélra kijelölt területeken. Az 5·5 normáljószágból 2·5 normáljószág kizárólag sertésekre, 3·0 normáljószág pedig egyéb fajú állatokra vonatkozik. — Az említett körrendelet lapunk 1916. évfolyamának 113. oldalán egész terjedelmében megtalálhatja.

Nagymágocs. 1. Tudomásunk szerint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület lépéseket tett a pénzügyminisztériumban, hogy a méhészek czukrot kapjanak a méhek beteleléséhez. Forduljon tehát a fentnevezett egyesület vezetőségéhez: Budapest, Üllői-út 25. sz.

A czukrot úgy készítjük el, hogy minden kgr. czukorhoz adunk egy fél liter vizet s a mikor a czukor feloldadt, tűzre teszszük, 20 percig lassan forraljuk, közben a habot leszedjük és kihűlt állapotban esténként etetővályukban, vagy ennek hiányában edényekben adjuk be, melynek a tetejére vesszőkdarabokat teszünk, hogy bele ne fulladjanak a méhek.

Népes családoknak egyszerre lehet 1 kgr.-ot is adni, gyöngébbnek felet.

Kisebb adagokban azért nem jó a méheknek beadni, mert megindul náluk a fiasítás és a beadott szirupot felhasználják a fiasításhoz s akkor nem marad télire.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földmívelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Egy családnak legkevesebb 6 kilogramm czukorra van szüksége. A feletetést már augusztus közepén meg lehet kezdeni. A késői etetés azért nem jó, mert nem tudják befődni s akkor a tél folyamán megsavanyodik.

A tavaszi etetésnél minden kgr. czukorhoz 1 liter vizet adunk.

Ignácz Sándor.

2. Sorsjegyeit még nem húzták ki.

M. L. 1. A szakiskolai tanuló, ha a sorozáson beválik, köteles bevonulni.

2. A kik az erdőőri szakiskola első évfolyamát a régi rendszer szerint végezték, azok katonai szolgálatukból való visszatérésük után a liptóújvári erdőőri szakiskolánál fogják a második évet elvégezni.

2. Az új egyéves tanfolyamú erdőőri és vadőri iskola minősítése egyenértékű lesz a régi rendszerű erdőőri szakiskolai minősítéssel.

M. I. Az új rendszerű erdőőri és vadőri vizsgát ezentúl is le lehet magántanulás útján tenni. Ehhez három évi gyakorlati szolgálatot kell igazolni, amelyből három hónap egy kurzusra fog esni. — Külön vadőri vizsgát nem fog lehetni tenni. — A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

R. J. Az új erdészeti szakiskolákra vonatkozó szabályzat most van tárgyalás alatt s előreláthatólag a legközelebbi jövőben meg fog jelenni. Így most még nem vagyunk abban a helyzetben, hogy kérdéseire kielégítő választ adhassunk. Mihelyt a szabályzatot a miniszter úr kiadja, azt részletesen ismertetni fogjuk s ugyanakkor kérdéseire is megadjuk a választ. Levelét helyszűke miatt sajnálatunkra nem közölhetjük.

Vadász. 1. Ha a tényleges katonai szolgálatból visszatérőnek (legfeljebb 30 napi megszakítással) lép át a polgári állami szolgálatba, úgy a tényleges katonai szolgálati idő a nyugdíjba beszámít, még pedig a háborús évek kétszeresen.

2. A kérdezett F. J. erdész czíme: Mátészalka, Szatmári-út 181. szám.

D. G. Hirdetését hozzuk, a küldött 10 koronát pedig az altiszti segélyalapra bevételeztük.

K. J. Kincstári erdészeti hivatalok a következő helyeken vannak: Besztercebánya, Máramarossziget, Kolozsvár, Lugos, Liptóújvár, Lippa, Nagybánya, Ungvár, Gödöllő, Tótsóvár, Bustyaháza, Zsarnócza, Apatin, Szászsebes, Orsova, Zagreb, Vinkovci, Sušak. — Folyamodják ahhoz az erdészeti hivatalhoz, amelyiknél szolgálni óhajtana; felvesznek 35 éves egyéneket is s három évi gyakorlati szolgálat után letheti az erdőőri és vadőri szakvizsgát.

B. I. Mihelyt a miniszterium az uj erdészeti iskolákra vonatkozó szabályzatot kiadja, azt lapunkban ismertetni fogjuk s akkor fogunk kérdéseire is válaszolni. Levelét helyszűke miatt nem közölhetjük.

K. Pénzbüntetéseket kiszabni csak abban az esetben áll jogában, ha erre nézve a birtokos jóváhagyásával ellátott szabályzat van. Minthogy a fegyelem fenntartása érdekéből ilyen rendbírságolásokra tényleg szükség van, tessék egy erre vonatkozó szabályrendeletet, vagy szabályzatot készíteni, azt a birtokos úr által jóváhagyatni és azt a személyzet minden egyes tagjával tudomásvétel és mihezitartás végett írásban közölni. A pénzbüntetéseket természetesen jótékonyczélra kell fordítani; ilyen jótékonyczél volna például az Országos Erdészeti Egyesület által kezelt erdészeti altiszti segélyalap, mert az erre befolyó összegek az erdészeti altisztek javára fognak fordíttatni.

ÁLLÁSKERESLET

Mielőbbi belépésre állást keres 46 éves szakvizsgázott erdőőr; eddigi működéséről jó bizonyítványokkal rendelkezik; az erdőnevelést nagy jártassággal kezeli, a károsításokat — mint volt csendőr — erélyylel üldözi, a ragadozókat minden eszközzel irtja, jó puskás. Czíme: Illés Ignácz erdőőr, Tállya (Zemplén megye). (15.)

Hadmentes, 30 éves, kis családú, jelenleg is állásban levő erdőőr, novemberben vagy decemberben szeretne állást változtatni. Nagyobb uradalomban, esetleg konvenczió-fizetéssel és jószágtartással állást vállal. Az erdőkezelésben és vadtenyésztésben nagy gyakorlata van. Czíme: Drexler János urad. erdőőr, Kisszállás (János-puszta), Bács megye. (16.)

Négy középiskolát végzett erdészeti pályára készülő tanuló, tanulmányainak folytatása előtt gyakorlati alkalmazást keres. Ajánlatok Czuczay Béla czímére, Budapest, II., Széna-tér 7. sz. alá intézendők. (17.)

Szakvizsgázott 53 éves erdőőr, jó láto-, hallóképességgel, 20 évi erdészeti gyakorlattal, kis- és nagyvadtenyésztésében teljesen jártas és mindenféle vadászatot ismer, szerény igényű, grófi uradalomtól kapott jó bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres 1918. évi október 1-ére nyugdíj nélkül, csupán aggkori biztosítást kér. Czíme: Orosz György urad. erdőőr, Dolinka-puszta, u. p. Licze-Gicze (Gömör megye). (18.)

Állást keresek azonnali belépésre. Szakvizsgázott erdőőr, 26 éves, nőtlen, róm. kath., katonaságtól végleg elbocsájtott vagyok. Száraz- és vizicsusztatásnál, mint annak építésében jártas vagyok. Czímem: Drenovácz Géza erdőőr, Kőszeg-Doroszló (Vas megye). (19.)

18 éves, református vallású, négy polgári iskolát végzett, tisztességes, józan fiatalember erdőgyakornoki állást keres. Czíme: ifj. Horváth Sándor, Budapest, II., Fillér-utcza 19/a. szám. (20.)

HIRDETÉSEK

2882/1918. szám.

Pályázati hirdetmény. A lugosi m. kir. erdőigazgatóság pályázatot hirdet 19 erdőőri állásra.

A sajátkezűleg irt pályázati kérvények 1918. évi szeptember hó 1-ig nyujtandók be. Részletes pályázati feltételek a lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Lugos, 1918. évi julius hó 21-én.

(8.) ***M. kir. Erdőigazgatóság.***

3991/1918. sz.

Termelt tölgy és cseresznyerönkő eladás. A lugosi m. kir. erdőigazgatóság vasuti faraktáraiban készletezett 1505·36 m^3 tölgy és 4·49 m^3 cseresznyerönkő tiz (10) eladási csoportban, zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyaláson eladatik.

A zárt írásbeli ajánlatok 1918. évi augusztus hó 22-én d. u. 2 óráig a lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál nyujtandók be, hol azok 1918. évi augusztus hó 23-án délelőtt 9 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Részletes adatok, árverési szerződési feltételek, ajánlati űrlap és borítékok a lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Lugos, 1918. évi julius hó 16-án.

(9.) ***M. kir. Erdőigazgatóság.***

Pályázati hirdetmény. Marostorda vármegye közös erdőőri szervezetében egy hatósági járási erdőőri állás Marosvásárhely székhelyen pályázatra hirdettetik. A részletes feltételek alulirott erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt írásban átvehetők, vagy azok az érdeklődőknek posta útján meg fognak küldetni.

Pályázati határidő folyó évi szeptember hó elseje. Marosvásárhely, 1918. évi julius hó 16-án.

(10. II. 1.) ***M. kir. állami Erdőhivatal.***

Erdőőrt keresek kolozsmegyei erdőbirtokra 1918. évi október hó 1-re való belépéssel. Évi fizetés 720 K, 2% jutalék, körülbelül 300 K, lakás, konyhakert, 1 hold szántó, 1 hold rét, 20 m fa, 2 drb marhatartás s ennek nyári legelője, erd. kihágásoknak egyharmad része. Illetőtől erdőőri szorgalom és jó bizonyítványok kívántatnak. Ajánlatok báró Jósika erdőgondnokságának Magyarfenes (Kolozs megye). (11.)

5266/1918. sz.

Pályázati hirdetmény. A tótsóvári m. kir. erdőhivatal a kerületében megüresedett 4 (négy) erdőőri állásra újabb pályázatot hirdet.

Az erdőőri állással 600 korona fizetés és 100 kor. személyi pótlék, természetbeni lakás, vagy ennek hiányában szabályszerű lakbér és egyéb rendszeresített illetmények élvezete van egybekötve.

A pályázók az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában megkívánt szakképzettségüket az erre vonatkozó bizo-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

nyitványnyal, az államerdészet szolgálatába ujonnan belépni kívánók azonkivül még ép és erős testalkatukat különösen jól látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, honvédtörzsorvos avagy vármegyei tiszti orvos által kiállított bizonyitványnyal, életkorukat és illetőségüket, családi állapotukat, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismereteiket és azt, hogy katonai kötelezettségüknek mindenben eleget tettek, szintén megfelelő okmányokkal igazolni tartoznak.

Az igy felszerelt és sajátkezüleg irt kérvények a tótsóvári m. kir. erdőhivatalhoz czimezve legkésőbb f. évi augusztus hó 28-ig, az állam szolgálatában állók részéről felettes hatóságuk, a nem állami szolgálatban állók által az illetékes közigazgatási hatóság útján nyujtandók be. Megjegyezvén, hogy a folyó év julius hónap 15-ig hirdetett pályázatra beérkezett folyamodványok ezen újabb pályázatra is érvényben maradnak.

Tótsóvár, 1918. évi julius hó 31-én.

(12.) *M. kir. Erdőhivatal.*

Erdőőri szakvizsgákra levelező-oktatással saját otthonában bárkit előkészitek. Leveleket «Szakvizsga» jeligével a kiadóhivatalba kérek. Válaszbélyeg melléklendő. (13. III. 1.)

Számtani, mértani s mindennemű *jegyzetek* az *erdőőri szakvizsgához* készen kaphatók. Czim a kiadóban. Válaszbélyeget kérek. (14. III. 1.)

Erdészi s intézői állást keres 38 éves, nős főerdész s gazdasági intéző, 15 évi gyakorlattal bir, jelenleg nagyobb bérgazdaságokat vezet, úgy az erdészet, mint a vadtenyésztés s a gazdaság terén bő tapasztalati jártassággal bir. Felmentett katona. Beszél magyarul, németül s tótul. (15.)

Idősebb, esetleg nyugdijazott nős **erdőőrt**, ki tótul beszél, folyó évi október közepére keresek. Kérvények, bizonyitványmásolatokkal s a javadalmazási igények megjelölésével Osztroluczky Miklós czimére Osztroluka-ra (Zólyom megye) küldendők. (16. II. 1.)

Béky-féle számtan megvételre kerestetik. Gliga Miklós m. kir. erdőőr, Laposnya, u. p. Görgényszentimre (Torda-Aranyos megye).

36868/1918. szám.

Hirdetmény. Temesvár szab. kir. város tulajdonát képező tinkovai (Krassó-Szörény m.) erdőgazdaságánál megüresedett *erdőőri állásra* pályázatot hirdetek.

Az állással a következő évi illetmények járnak: fizetés czimén 720 korona, továbbá természetbeni lakás, 8 m³ hasáb- és 8 m³ dorongtüzifa, valamint 2 holdnyi földhasználat.

Minősités az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-a szerint.

Pályázati kérvények folyó évi augusztus hó 30-ig czimemre küldendők.

Az állást kinevezés után azonnal el kell foglalni.

Temesvár, szab. kir. város polgármesteréről.

1918. évi augusztus hó 5-én.

17.) *Geml József*, polgármester.

Szakiskolát végzett, 32 éves, nős, családos erdész, 8 évi önálló szolgálattal, ki az erdészet minden ágában gyakorlattal bir, mielőbbi belépésre állását óhajtja változtatni. Szives ajánlatok: «Bodokai erdőgazdaság M. R., u. p. Meczenzéf» czimre küldendők. (18.)

Egy 14—17 éves fiút **erdőgyakornokul** keresek, kit az erdőőri szakvizsgára előkészitek. Ajánlatok Kubus János erdőkezelő Mád, (Zemplén m.) czimre küldendők. (7. III. 2.)

Botosispánt keresünk liptószentiváni gazdaságunkba. Pályázatok fizetési igénybejelentéssel, eddigi működés közlésével Klimó Sámuel Liptószentiványon adandók be, hol személyes jelentkezés is történhet. Tót nyelv tudása feltétel. (6. II. 2.)

Erdő- és vadőrt keresünk liptói erdőink és vadászterületeink részére, ki erdőőri szakiskolai végzettséggel bir, fővadtenyésztésben és gondozásban jártas. Pályázatok fizetési igénybejelentéssel, eddigi működés megjelölésével az alanti czimre küldendők. Szentiványi József erdőintézősége Lévárt, u. p. Harkács (Gömör vm.) (5. II. 2.)

Mézet viaszt, sonkolyt veszünk. Árajánlatok mintával kéretnek «Méh» a Magyar Méhészek Értékesítő Szövetkezete, Budapest, VI., Frangepán-utcza 33/b. — Méhészeti szaklapból mutatványszám és méhészeti czikkekről árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve. (4. XII. 4.)

Pályázati hirdetmény. Az Almássy-uradalom kettő erdőőri állásra pályázatot hirdet.

Pályázhatnak f. évi szeptember hó 1-éig. Szerény igényű, józan, lőni jól tudó, szorgalmas magyar emberek. Szakvizsgálattal előnyben részesülnek.

Javadalom és egyéb föltételek megtudhatók.

Nagybátony, (Heves m.) 1918. augusztus hó.

(19.) *Horváth Gyula*, uradalmi erdőkezelőnél.

Tölgy, kőris, hárs, szil, bükk, dió, gyertyán rönköket megvételre keresek.

Klein Sándor, Budapest, V., Személynök-u. 19.

(3. VIII. 3.)

Mézet, viaszt, anyarozsot, hársfavirágot, kőrisbogarat állandóan vásárol **Fischer Izidor Zalaegerszegen.** (2. XI. 7.)

Mindennemű erdészeti

tűlevelű- és lombfamagvakat, erdei facsemetéket, élősövényeket, azok magvait, gyümölcsfát, vadonczot, minden egyéb faiskolaterméket

ajánl, legjobb minőséget biztosítva

Erdészeti Mag és Csemetetermelő Társaság

Zalaegerszeg

Telefon 134. — Táviratczim: Magtermelők Zalaegerszeg.

(1. XII. 8.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XII. évfolyam. — 17—18. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1918. szeptember 15.

AZ ERDŐ

Előfizetési ár:
Egész évre _ _ K 6.—
Fél évre _ _ _ K 3.—
Negyed évre _ K 1.50
Egyes szám _ K —.20

Szerkeszti:
BALOGH ERNŐ
m. kir. főerdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések
egy hasábos garmondszedés millimeter soronkint 60 fillérrel. táblázatos és garmond betunél kisebb betüfaj szedés, másfélszeres egységgárral számittatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czimén Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—22.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamácziók is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez. Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92.) intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdijban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordittatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői (Ferenczfi József).
Az erdészeti szakoktatás reformja.
A járási erdészeti altisztek mozgalma.
Az állami alkalmazottak újabb beszerzési előlege.
A kincstári erdészeti altisztek sérelmei.
Gazdasági tanácsadó: Baromfi-csemegék (Bászel Elek).
Különfélék: Gyüjtsünk bükkmakkot.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.
Tárcza: Orosz kucsma a messzelátóban (Bársony István).

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői.

Irta: *Ferenczfi József* kir. közalapítványi erdőtanácsos.
(Vége.)

III. Határidős kezelési teendők.

1. Erdőművelési teendők.

a) *A csemetekertben.*

Minden erdőőr, akinek gondjaira egy csemetekert van bizva, köteles csemete naplót vezetni, melybe a csemete-forgalom esetről-esetre pontosan feljegyzendő. A csemete napló fejmintája a következő:

Tétel	Bevétel termelésből vagy kiadás rendeletre	J. fenyő 1	J. fenyő 2	J. fenyő 3	Tölgy 1	Tölgy 2	Tölgy 3		
		évvés 1000 darab							

Ezen napló segélyével a meglevő készlet állandóan nyilván tartható. A rendeletre kiszolgáltatott csemetemennyiség az utalványra, az eladott csemete-mennyiség pedig a bárczára való hivatkozással a meglévő készletből levonásba teendő s az így előállott készlet ismét nyomban kimutatandó. Az ujonnan nevelt készlet minden évi augusztus hó második hetében megolvasandó, a naplóba bevételbe teendő, az így előállott új készlet kimutatandó és a mult évi bevételezés óta előfordult csemeteforgalomról a napló alapján a legközelebbi szolgálati napon egy kimutatás az erdőgondnoksághoz benyujtandó. E kimutatás beosztása a naplóval teljesen egyezik.

A csemeték száma több átlag ágyás csemetéinek megolvasása útján állapitandó meg 1000 darab pontosságával.

A csemeték kiosztása alkalmával az olvasás legbiztosabban egy olvasó lécz segélyével eszközölhető. Az olvasó léczet 50 bevágással kell megcsinálni, melynek mindegyikében 2 darab csemete legyen elhelyezhető, hogy egy léczezel 100 csemetét lehessen olvasni.

A csemeték helyszínre fuvarozása és átadása mindig szállítójegygyel történjék, mely a csemetéket átvevő által aláírandó és a kiadó erdőőrnek visszaküldendő, hogy így a kiadás megtörténtét utóbbi mindig igazolhassa.

b) *Az erdőben.*

A kezelési teendőkkel megbizott erdőőr köteles minden augusztus hó második hetében bejárni azokat a területeket, a melyeknek beerdősítése vagy pótlása szükséges. Ezekről aztán egy kimutatást állít össze és azt megfelelően kitöltve a legközelebbi szolgálati napon az erdőgondnoksághoz benyujtja.

E kimutatás fejmintája a következő:

Osztag szám	Beerdősítendő terület k. h.	Beerdősítendő fanem	Szükséges mag hl. v. kgr.	Szükséges csemete drb	Jegyzet

Erre a két kimutatásra az erdősítési javaslat összeállításánál van szükség.

2. Építkezés.

A kezelő erdőőr minden január hó első hetében tartozik a gondjaira bizott épületek, építmények, útak, hidak, etetők, duzzasztók, gátak, gerebek, csatornák stb. és kerítéseken, az esetleges tatarozásokhoz szükséges anyagokat összeírni és arról az erdőgondnoksághoz egy kimutatást benyujtani. E czélból az illető építmény javitandó részét pontosan felméri és a javításhoz szükséges anyagot ez alapon kiszámítja és a kimutatásba gyüjti.

Ha egy sodronykerítést kell javítani, az ahhoz szükséges sodrony hosszát az oszlopok és szegek darabszámát kell bejelenteni. Ha egy lécz vagy deszka kerítést kell javítani a szükséges lécz és szeg darabszámát, valamint a deszka hosszát, szélességét és vastagságát kell jelenteni.

Ha egy hazfedelet kell javítani, a szükséges cserép darab számát, a szükséges zsindely és zsindelyszög darabszámát, vagy ha kátránylemez kell, a javítandó fedélrész nagyságát négyszögméterben kell megadni, a mit úgy

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

lehet kiszámítani, ha a javítandó fedélrész hosszát annak szélességével összeszorozzuk.

Egy duzzasztó vagy vizicsatorna javításához be kell jelenteni a szükséges deszka szélességét, hosszát, vastagságát, darabszámát és a szükséges szegek darabszámát.

Ha vakolatot kell javítani, vagy ha meszelni kell, az illető terület nagyságát négyszögméterben kell megadni.

3. Állandó favágók.

Az erdőgondnokságnál alkalmazott állandó favágókat az erdőgondnokság szerződteti állandó egység munkadíj alapján természetbeni lakás, fa, kert, legelő és rétjárandóság mellett. Minden állandó favágó köteles a szerződésben vállalt fatömeget évenként felmondás terhe alatt feldolgozni. Hogy ez ellenőrizhető legyen, minden vágássorozati erdőőr egy nyilvántartást vezet az állandó fűrész (munkáscsoport) munkateljesítményéről és azt minden negyedév első szombatján láttamozás végett az erdőgondnoksághoz bemutatja. Ezen nyilvántartás mintáját itt bemutatom. Egy m^3 műfa és egy ürm.^{3} tűzifa egynek számít.

KIMUTATÁS

a csesztei vágássorozatban levő állandó favágók által 19 .... évben készített fáról.

Tétel	A favágó neve	A vállalt tűzifa mennyisége méter	október decz.	január márczius	október márczius összesen	április június	október június összesen	július szept.	október szept. összesen	több vagy kevesebb + vagy -
			hónapokban termelt méter							
1	*Kern Károly*	*800*	*376*	*240*	*616*	*160*	*776*	*160*	*936*	*+136*
2	*Reisenauer Antal*	*1200*	*392*	*238*	*630*	*153*	*783*	*146*	*929*	*—271*
3										
4										
5										
6										
7										
8										

4. Uradalmi igák.

A gyakorlatból merített tapasztalat az, hogy a házi igák jövedelmezősége csak a legnagyobb elővigyázat és számítás alapján szigorúan keresztülvitt terv következetes betartása esetén mutatható ki. Ezért a házi igák jövedelmezősége naponta nyilvántartandó. Hogy a házi iga jövedelmező legyen, ismernünk kell annak egész évi kerülköltségét és ezt az évi átlagos munkanapok számával 200-zal elosztva megkapjuk azon értéket, melyet egy igának minden munkanapon előállítani kell, hogy saját magát eltarthassa.

Ha ezt a napi keresetet ismerjük, akkor még egy táblázatra van szükségünk, melyben minden elképzelhető

TÁRCZA.

Orosz kucsma a messzelátóban.

Irta: *Bársony István.*

Ezt a furcsa történetet *Csik* Imre miniszteri tanácsos, kedves vadásztársam beszélte el az Országos Kaszinóban egy kis szieszтázó társaságnak. Átadom a szót neki.

*

A mult őszszel a máramarosi brusztural hegyek közt bolyongtam s a szarvascserkészet örömeit igyekeztem kiélvezni. Gyönyörű vidéket és remek erdőségeket láttam magam körül. Helyenkint messze területen csupa fenyves; sötét szép fenyves, a melynek egymás felé nyulkáló karjai zöld függönyt vontak a szemem elé, alattok pedig, a sziklás talajon, a lehullott tűlevelek feküdtek el párnás puhasággal. De ez csak a nagy fenyvesben volt így, a hová néhol még a nap is nehezen furakodik be sugaraival: itt az állandó árnyék nem engedi fölcseperedni az aljnövényzetet. Míg a vágásos részeken egyszerre elhatalmasodik a növényi bujaság és megjelenik az epilóbium, ez a szárnyas magról terjedő dzongle-sűrűséggel burjánzó hegyi gaz, a mely embermagasságon is jóval túlnő s a melyben a szarvasbika úgy el tud tűnni, hogy csak az agancsát ha látja az ember, a mint arrább-arrább vonul.

A Brusztura vidéke már közel esik Galiczához és az orosz hadállások előretolt vonala a negyedik völgyben volt az én területemtől. A sok mozgolódás odaát megzavarta az erdők vadállományát, a szarvasok átváltottak Galiczából hozzánk; a mi erdeinkben katonák vadásztak sok helyen, a nélkül, hogy kérdezték volna: szabad-e. De a brusztural hegyek közt aránylag még elég békesség volt.

A szvitoveczi tejgazdaság környékén volt a főtanyám; onnan ki és oda vissza vezettek a cserkészeim. Kivált a Berleászkére kívánkoztam; annak az erdős világában a zord fenyő váltakozott ősbükkökkel; a hatalmas, fehérfoltos bükkóriások szinte vidították a fenyves komorságát.

Egy reggeli cserkészetem helyén, a mikor már lemondtam volt arról, hogy szarvasbikával találkozzam, lassacskán bandukoltam a tanyám irányába, mögöttem a vezetőmmel; de hirtelen fölvillanyozva fordítottam a szemeimet a Berleászke kopasz oldalára. Túl a kopaszon,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

fuvarosmunka értékelve van. A napi kereset nagyságát és ezt a táblázatot az igák felügyeletével megbízott erdőőr az erdőgondnokságtól megkapja és ez alapon az igák napi munkáját úgy osztja be, hogy azok mindegyike minden munkanapon legalább az előírt értékű munkát végezze el. A végzett munka tehát naponta feljegyzendő. E czélra minden igának egy külön nyilvántartás szolgál, melynek fejmintája a következő:

Pikulik Gábor igájának jövedelme február havában.

Nap	Honnan?	Hová?	Szállított								Érték				
			szerfát		tűzifát		fűrészárut		egyéb		egyes	egyenként		összesen	
			m^3		$ürm^3$		m^3		megnevezve	mennyisége					
			20 f	40 f	20 f	40 f	20 f	40 f			K	K	f	K	f

Ez a nyilvántartás az erdőgondnoksággal hetenként láttamozandó, havonta lezárandó és minden évi márczius hó végével az elmult 12 hónap összegének kitüntetésével egy összkimutatás keretében összegezendő. Ezen kimutatás fejmintája a következő:

Hónap	Az igák megnevezése												Összesen	
	Pikulik Gábor		Lamer Péter		Szaszkó János		stb.		stb.		stb.			
	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f

Miután a házi igák kocsisai a fuvarozott fatömeg egysége után csekélyes megállapított pótlékban és bizonyos esetben napidíjban is részesülnek a rendes fizetés és természetbeni járandóságon kívül a nyilvántartásban természetesen ez is feljegyzendő és kiszámítandó, hogy az eredmény a kocsisok havi fizetési ívében feltüntethető legyen. Miután a kocsisok havonta utólag kapják az erdőgondnokságtól a pénzbeli járandóságukat, a közös fizetési ívük minden hó első szolgálati napján felbélyegezve és aláírva bemutatandó a fizetés kiadása czéljából.

Ezen fizetési ív mintáját *lásd a 72. oldalon.*

Az összes határidős kezelési teendőkről összeállított kimutatást az erdőőr állásának elfoglalása alkalmával az erdőgondnokságtól megkapja és azt lakásán alkalmas helyen szem előtt falra akasztva tartani köteles, hogy a határidőket el ne mulassza. Egy ily határidős teendőkről szóló kimutatást itt bemutatok, — *a 74. oldalon* — bár ez nem általános érvényű, a mennyiben minden kezelési körzetben annak tartalma változik.

az erdőben, fölharsant egy erős szarvasbika mogorva hangja, a mely visszhangosan csendült végig a tájon. Megállottam. Mohón hallgatóztam.

A bika újra bőgött és mintha pótolni akarta volna eddigi mulasztását, ettől kezdve fáradhatatlanul fújta nászindulóját, a mely cseng olyan szépen a vadászfül számára, mint akár a Mozarté.

Rövid ideig azon tanakodtam, hogyan juthatnék jó cserkészettel a közelségébe, a mikor a föl-fölharsanó erős bőgés közeledéséből meg kellett értenem, hogy az én bikám *jön*. Jön és felém tart, úgy hogy ha egy kis szerencsém van, elibém várhatom a Berleászke kopasz oldalára.

Izgalmas percek következtek. Egy magas borókabokor elfödött annyira, hogy nem kellett tartanom a fölfedezéstől; messzelátómat a szemembez emelve lestem a közeledő, folyvást ordítozó bikát, a melyet jó darab ideig nem birtam meglátni, pedig már kint kellett lennie a nagy erdőből. De bokrok takarták még s a reggeli köd is odadobott közénk egy-egy fátyolfoszlányt. Félnyolczra lehetett az idő.

Attól kezdve, hogy egy helyben megállottam, gyors áttekintéssel számítgattam az eshetőségeket; bizonyosra vettem, hogy ha a bika kilép a kopaszra, akkor legföljebb kétszáz méternyiről köszönthetem s ebben az esetben minden reménységem meglehet a sikerre.

Ahán! ott a bika!... megpillantottam hatalmas koronáját. Sötét agancsszára öt-öt hegyes fehérvégű dárdában végződik; legalább is tizenhatos; a szemága szinte karhosszúságban mered előre... remek legény... sötéttestű, sörényes dalia, párját ritkító szépség!

Szinte megborzongtam a gyönyörűségtől. Csak hogy itt vagy! gyere még, gyere!... egy kicsit messze vagy...

Minden mozdulatát ügyeltem a messzelátóval. Most mozdulatlanul áll; nézelődik; idegesen fordítja a fejét jobbra-balra; a füle előrecsapva; figyel;... aztán hátrahajtja az agancsát, szinte lefekteti a hátára, úgy bőg, torkaszakadtából. És nyomban megindul. De hitetlen, mintha valamit észrevett volna, megtorpan s előrenyújtott nyakkal mered le a völgybe.

Mi lehet ott!?

A messzelátóval követem a bika tekintete irányát. S az üvegen, a tríéder lencséjében egyszer csak megjelenik valami különös, valami szokatlan. Egy furcsa feketeség, a mely mozdul: — egy orosz kucsma.

Megdöbbenve, boszus ingerültséggel keresem a kucsma folytatását. Csakugyan, egy orosz katona van ott, puskával, hosszú puskával a kezében.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Tétel	A kocsis neve	Járandóság								
		czime	alapja m^3 vagy $ürm^3$	egyenként	összesen		együttvéve		szóval a bélyegre irandó	átvételnek elismerése
				f	K	f	K	f		
		fizetés								
		pótlék	m^3							
		pótlék	$ürm^3$							
		pótlék	m^3							
		pótlék	$ürm^3$							
		napidij	nap							

Az erdészeti szakoktatás reformja.

A folyó évben életbe lépő erdészeti szakiskola, mint erdészeti szakoktatás reformjához, legyen szabad alábbiakban hozzászólnom.

Az életbelépő reform ily kiméletlen átmenetben nagyon sérelmes reánk — erdészeti altisztekre, kik az eddigi törvényes minősítés szerint már szolgálatban állunk, ha nem lesz mód arra, hogy mi is megszerezhessük a létesítendő szakiskola képesítését.

Igazság az volna, ha a mi képesítésünk a létesítendő szakoktatás képesítésével egyenértékűnek mondatnék ki; a magánúton való vizsgázást beszüntetnék és ha nem is azonnal, de egy megállapított idő mulva a négy középiskola elvégzését követelné a törvény. Így a kivánt czél, ha nem is azonnal, de egy idő mulva eléretnék a nélkül, hogy e reform sérelmes volna az eddig alkalmazott altisztekre.

Tagadhatatlan tény, hogy a modern erdészet személyzetének magasabb képesítése, illetve kiképzése mulhatatlanul szükséges, de szem előtt kellene tartani azt, hogy a régebbi képesítésű személyzet ne mellőztessék, mert sokan vannak közöttünk, a kik négy középiskolával nem bírnak, sem az erdőőriszakiskolát nem végezték, a képesítésüket csak magánúton szerezték meg, de szorgalom és hosszabb gyakorlat után magukat annyira kiképezték, hogy már ma is önállóan mint vezetőerdőrök szerepelnek.

Példák vannak erre a multban különböző szakok reformálásában. A tanítók is a multban teljesen szervezetlenül voltak minden minősítés nélkül, de ezekkel szemben a törvényhozók kiméletesebbek voltak, adtak módot nekik, hogy a kivánt minősítést megszerezhessék és egy kis jóakarattal meg is szerezték.

Miért épen mi, a kik a régebbi rendszer követelményeinek megfelelünk és a már régen sérelmes «Erdőőr»-i elnevezés alatt már úgyszólván, általában felelőssé terhes szolgálatot végzünk, zárassunk ki, e kiméletlen á menetű reform következtében.

Itt kivételeket tenni nem volna szabad, de a reformot úgy kellene keresztül vinni, hogy a szakvizsgázott erdőőrök elérhessék azt a czélt, melyet eddig reméltek legalább, hogy az őket meg nem illető régi elavult «Erdőőr»-i elnevezéstől megszabadítsák már; az erdőőrt használják erdőőrzésre csupán és mi, kik eddig is nagyobbrészt felelősségteres munkát végeztünk, különböztettessünk meg és kapjuk meg az «Erdésző»-i elnevezést, a mire már rászolgáltunk.

Ha e reformot ily kiméletlenül, minden átmenet nélkül hajtják végre, igazságtalan és jogtalan eljárás lesz velünk szemben és még a reménytől is megfoszt, amelyen eddig tengődtünk és nincs senki, a ki ügyünket felkarolná. A jogos kívánságainkat úgy teljesítik, hogy minket mellőzve, egy újabb nemzedéknek adják és mi még azoknak is alárendeltjei leszünk.

Ez mindenesetre nagy elkeseredést fog szülni az erdőőrök között és ezzel szemben csak úgy védekezhetünk, ha háború elmultával tömegesen elhagyjuk ezt az áldatlan pályát, de mindenesetre szükségessé válik ezek után, hogy országosan szervezkedjünk, mert az «Erdészeti és vadászati altiszti egyesület» nem felel meg czéljának, ezt már többször tapasztaltuk.

Megbocsátja a Ngos Szerkesztő Úr, hogy ilyen elkese-

Jó, ha az ember megszokja, hogy mielőtt hirtelen cselekednék, előbb háromszor lélekzetet veszen. Az első lélekzetvétellem után még az a dühös érzésem volt, hogy ezt a *szivnyát* (disznót) én most menten agyonlövöm. Hisz, először is ellenség. Másodszor pedig: megrontott, tönkretett, mert az én nagyszerűen bőgő s egyenest a puskám elé igyekvő szarvasbikám éppen most riad meg tőle és elrohajlik arra, a merről jött és én a soha viszontnemlátomot bizonyosra vehetem. De a harmadik lélekzetvétel után beértem azzal, hogy emberevő hangon ripakodtam az oroszra: *sztoj*! (állj!)

A fekete kucsma megpördült s egy rémült muszkapofa meredt felém. Az ember haptákba vágódott.

Odaadtam a puskámat a vezetőmnek, hogy újra kísértetbe ne essem. Elkezdtem lefelé futni az orosz státushoz, a kit legalább is széjjel akartam tépni. Lihegve értem le hozzá. Akkor elkezdtem szidni: — te, te, «szukin szin» szuka kutya fia, a mi a legnagyobb sértés, ha orosz embernek mondják), mit csinálsz itt? Most véged.

Az orosz térdre esett. Sohasem láttam rémültebb alakot. Csak most vettem észre, hogy a mit puskának néztem nála, az csak egy görcsös bot.

— Mit csinálsz itt? Honnan jösz? — kérdeztem, a nagy ijedtség láttára kissé csillapultan.

— Megszöktem utam, a fogolytáborból — lihegte a muszka. — Nem csináltok én különben semmitsem. Csak nagyon éhes vagyok.

— Mikor szöktél meg, szukin szin?!

— Már egy hete is van annak, uram! azóta itt bolyongok.

— Honnan tudtad, hogy merre kell menned? Hová akartál menni?

— Oroszországba, haza. Mindig csak arra, a merre a nap kél. Abból tájékozódtam.

— Aztán miből éltél, hogy éltél itt az erdőben, mostanig?

— A kenyerem régen elfogyott; csak sóm maradt. Gombát szedtem, azt ettem; de már sóm sincsen. Most már gombát sem birok enni. Nincs is. Pedig nagyon éhes vagyok.

Úgy meredt rám sápadtan, mint valami kísértet. A szeme majd kidülledt; félt a nyomorult, de nagyon.

Volt nálunk valami kevés harapni való; meg a butykosban egy korty paprikamorgó.

— Kelj fel! gyere ide. Égyél. Igyál.

A fekete kucsma csak lesett arról a gulyáczos orosz fejről. Ha csudatevő szent jelent volna meg a szegény moszkálnak, attól sem lehetett volna jobban meghatva.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

rdett sorainkat nem írjuk alá, de kérjük szíves válaszát «Győzünk» jeligére.

Kiváló tiszteletünk kifejezésével

Többen.

*

Bár névtelen levelekre nem szoktunk válaszolni, mégis, mivel a felvetett kérdés az erdészeti altisztek körében nagy port vert fel és önként érthetőleg nagy érdeklődést váltott ki, jónak láttuk levelüket egész terjedelmében közölni és ahhoz a mi részünkről is hozzászólni.

Az erdészeti altisztek körében már eddig is általános volt a panasz, hogy azok, a kik négy középiskolai, sőt még ennél is magasabb minősítés megszerzése után végeztek el az erdőőri szakiskolát, ugyanazon minőségben alkalmaztattak és egyforma elbánásban részesíttettek azokkal, a kik az erdőőri szakvizsgát az írni, olvasni tudás és a három évi erdészeti gyakorlati szolgálat alapján tették le. Hogy az e miatti panasz jogosult volt, az kétségtelen, mert hiszen közismert dolog, hogy — kivételektől eltekintve — a nagyobb elméleti tudással bíró alkalmazott, érdemlegesebb munkát tud elvégezni, mint az, a kinek elméleti képzettsége csekélyebb. Igaz, hogy az erdészet inkább gyakorlati pálya lévén, a megfelelő inteligenciával bíró, szorgalmas, értelmes és törekvő egyének több-kevesebb gyakorlati szolgálat után mindazt kiválóan elsajátíthatják, a mire a gyakorlati életben szükségük van s kétségtelen az is, hogy igen sok olyan erdészeti altiszt van, a ki, a nélkül, hogy négy középiskolát és erdészeti szakiskolát végzett volna, a szolgálatban jobban megállja a helyét, mint a magasabb képesítésű, de azért ezt általánosságban nem lehet mondani és azért ezt nem is lehet általánosítani.

Az új erdészeti szakiskolákra vonatkozó szabályzatot még nem ismerjük s így nem is tudunk még ahhoz érdemileg hozzászólni, de úgy értesültünk, hogy a már alkalmazásban álló erdészeti altiszteknek is módjuk lesz egy bizonyos határidőn belül és megfelelő gyakorlati szolgálat után az erdészeti szakisk lai minősítést megszerezni abban az esetben, ha négy középiskolai minősítéssel bírnak, illetőleg ha a négy középiskolai minősítést előbb megszerzik s ha ezen felül még valamelyik erdőőri szakiskolát is elvégezték.

A négy középiskolai minősítéstől — mint alapfeltételtől — nézetünk szerint — sem lehet eltekinteni, mert bizonyos határt mégis csak meg kell állapítani, amely határon alul a minősítést megszerezni nem lehet. Önök is elismerik, hogy a modern erdészet személyzetének magasabb képesítése, illetve kiképzése mulhatlanul szükséges», de azért mégis azt kívánnák, hogy a reform úgy vitessék keresztül, hogy a már eddig szakvizsgázott erdőőrök kivétel nélkül elérhessék azt, hogy az erdészi czímet felvehessék. Aligha csalódunk, ha azt állítjuk, hogy ez ellen meg minden olyan erdészeti altiszt, a kinek a megfelelő minősítése megvan ahhoz, hogy erdészeti szakiskolai minősítését utólag megszerezze, illetőleg elég erőt és képességet érez magában előbb még a négy középiskolai minősítés megszerzésére is, a legvehemensebben tiltakoznék, mert hiszen önöknek is el kell ismerniök, hogy viszont van az erdészeti altiszteknek közt is olyan egyén, a ki bár az erdőőri szakvizsgát letette, nem bír annyi intelligenciával, tudással és szakképzettséggel, hogy az erdészi czímet a többiek pirulása nélkül jogosan használhassa. Egyesekkel pedig kivételeket tenni nem lehet, mert igen bajos volna a kivételeknek határt szabni.

Egyébiránt, a mint az erdészeti szakiskolákra vonatkozó szabályzatot a földmívelésügyi miniszter úr kiadja, azt részletesen ismertetni fogjuk.

A járási erdészeti altisztek mozgalma.

A járási erdészeti altisztek, valóban szánalmat érdemlő és orvoslást igénylő, tarthatatlan helyzetük javítása érdekében ismét értekezletre gyültek össze Budapesten, a melynek lefolyásáról ezúttal nem tudunk részletesen t[illegible]ámolni, mert lapunk szerkesztője abban az időben Buc[illegible]ról távol lévén, az értekezleten nem vehetett részt, a gyűlés lefolyásáról pedig az alábbi jegyzőkönyvön kívül részletesebb ismertetést még nem kaptunk.

A gyűlésről a következő jegyzőkönyv vétetett fel:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten 1918. évi augusztus hó 21-én a «Magyar állami altisztek és szolgák országos nyugdíjpótló és segélyező egyesülete» helyiségében a járási kerületi és községi erdőőrök államosítása, illetve segélyezése tárgyában.

Jelen vannak:

Wenter Viktor jár. főerdőőr, Vági József j. erdőőr, Ábrahám Balázs j. erdőőr, Bihar megye; Miklós Miklós j. főerdőőr, Szolnok-Doboka megye, Laczkovics Ferencz

---

Majdhogy meg nem fuladt, úgy nyelte, a mit kapott.

Igazán megszántam. Már azt is kezdtem elfelejteni neki, hogy a szarvasbikámat olyan átkozottul elrontotta.

De mit csináljunk most vele?!

Az erdőőr előtoppant.

— Tessék megengedni, hogy visszavigyem a fogolytáborba; minden szökött muszkáért tíz korona jár ki annak, a ki ilyen muszkát beszállít. Harmadfél óra oda, ugyanannyi vissza; öt óra mulva itt leszek.

— Isten neki, vigye.

A muszka megrezzent, látszott rajta a nagy szorongás, hogy mi történik majd ő vele. Riadtan nézett rám, segítséget, védelmet kérve a szemével.

Már lecsilla podtam. Már csak szánalom volt bennem a nyomorult ember iránt.

— Erigy, nem lesz bántódásod, magyaráztam neki. S hogy jobb kedvre hangoljam, hozzátettem: kapsz enni, *enni* kapsz, szukin szin.

De már nem haragosan mondtam. A boldogtalan muszka arra a szóra, hogy enni kap, mosolygott. Olyan keserves arczczal, mintha sírni szeretett volna. Hisz oda van a szép terv, a hazaszökéssel; mindig arra, a merről a nap kél! Arra van Oroszország, vagy legalább is az a darabja, a melyik ennek a fekete kucsmásnak a hazája.

A vadőr elindult vele. Elől a hosszúbotos moszkali, utána a puskás kísérő.

Néztem utánok, a míg a hajlatnál el nem tünteK.

Akkor is láttam a fekete kucsmát a képzeletemben, a mint beleesöppent volt a messzelátómba, a mikor a nagy szarvasbika észrevette és engem is figyelmeztetett rá.

Most aztán megint elfogott a bosszúság, elöntött a méreg. Hisz mégis csak ez a disznó muszka az oka, hogy elmenekült az a gyönyörű szarvas.

Nem állok jót róla, hogy ha most előttem lett volna az ebadta fekete kucsmája, hirtelenében mégis nyakon nem törölöm.

Igy be kellett vele érnem, hogy magamban mormoltam: szukin szin!

S e közben kibújt a napa ködök közül és ragyogó lett körülöttem minden. A sötét fenyves, a kék ég, a hamvas szikla, a rozsdásodó epilóbium, a lábam alatt megzörrenő avar.

Olyan csönd volt, hogy az a kis ökörszem, a mely a borókabokrom alól kiröppent, piczi szárnyával is illetlen zajt okozott.

Lassan indultam hazafelé.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Kimutatás

a csesztei vágássorozatban előírt határidős teendőkről.

Hányadik hó	Hányadik szombat	Tárgy	Hivatkozás az utasítás pontjára
január	I.	Vadászlak Papirlak I. és II. Gátlak, Hajdulak, Györgylak és Kobilak épületein és kerítésin végzendő tatarozáshoz szükséges anyagok kimutatása	
		A 3. alkalmazott kárnaplójának bemutatása	
		Szépréti és vöröskői fővadállomány kimutatása	
		Az állandó favágók munkateljesítményéről kimutatás bemutatása	
	II.	A 3. alkalmazott fizetés nyugtája	
február	I.	A 3. kárnapló bemutatása	
	II.	A 3. fizetési nyugta	
		A szépréti és vöröskővári sodronykerítés-javítás anyagkimutatása	
		Szükséges egyenruhadarabok bejelentése	
		A csesztei vágáskerítések anyagkimutatása	
március	I.	A 3. kárnapló bemutatása	
	II.	A 3. fizetési nyugta	
	III.	Mutatkozó szalonkákról jelentés szóban	
	IV.	„ „ „ „	
		Anyagnapló beadása	
április	I.	Mutatkozó szalonkákról jelentés szóban	
		Szépréti és vöröskői sózók anyagszükségleti kimutatása	
		A 3. kárnapló bemutatása	
		A nyári illetményfa 3. nyugtája	
		Az állandó favágók munkateljesítmény-kimutatás bemutatása	
	II.	A 3. fizetési nyugta	
		Réték tisztításáról jelentés szóban	
május	I.	A 3. kárnapló bemutatása	
		Az állandó favágók marhaállományáról kimutatás bemutatása	
	II.	A 3. fizetési nyugta	
	III.	A szépréti és vöröskői erdőőrt helyettesíteni	
	IV.	A szépréti és vöröskői erdőápolási kimutatás	
június	I.	Az állandó favágók marhaállományáról kimutatás bemutatása	
		A 3. kárnapló bemutatása	
	II.	A szépréti és vöröskői erdőőrt helyettesíteni	
		Fizetési nyugták a szépréti erdőőrrel beküldeni	
	IV.	A szépréti és vöröskővári határjelentés	
		Az anyagnapló beadása	
július	I.	Az állandó favágók marhaállományáról kimutatás	
		A 3. kárnapló bemutatása	
		Az összes favágók munkateljesítményéről kimutatás	
	II.	A 3. fizetési nyugta	
		A szépréti és vöröskői etetőkbe fuvarozott lombtakarmány kimutatása	
augusztus	I.	A szépréti és vöröskői erdőőrt helyettesíteni	
		Az állandó favágók marhaállományáról kimutatás bemutatása	
		Az erdőkárnaplót beküldeni	
	II.	Erdősítendő területek kimutatása	
		Szépréti és vöröskővári felújulási kimutatás	
		Meglévő csemetekészletről kimutatás	
		„ „ magtermés kimutatás	
		A 3. fizetési nyugta	
		Szükséges egyes ruhadarabok bejelentése	
	III.	Mutatkozó ozbakokról szóbeli jelentés	
		„ „ „ „	
	IV.	„ „ „ „	
		Szépréti és vöröskői sózók anyagszükségleti kimutatása	
szeptember	I.	Erdőkárnapló beküldése	
		A szépréti és vöröskői erdőőrt helyettesíteni	
	II.	A 3. fizetési nyugta	
		A szépréti és vöröskői szarvasbikákról kimutatás	
	IV.	Anyagnapló beadása	
október	I.	A 3. erdőkárnapló bemutatása	
		A 3. téli illetményfanyugta	
	II.	A 3. fizetési nyugta	
		A pisztráng ivásról jelentés	
	III.	Katonakönyv beküldése	
		Szépréti és vöröskői erdőőrt helyettesíteni	
november	I.	A 3. kárnapló bemutatása	
	II.	A 3. fizetési nyugta	
	IV.	Madárvonulási napló	
december	I.	A 3. kárnapló bemutatása	
	II.	A 3. fizetési nyugta	
	IV.	A 3. szolgálati könyv a 3. kárnapló és 3 napszámkönyv lezárási záradékkal ellátva aláírás végett beadandó	
		Anyagnapló beadása	

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

községi erdőőr, Stenczinger Sándor ker. erdőőr Nyitra vármegye; Tyápai Péter községi erdőőr, Matsasek István j. erdőőr, Gregus Lajos j. erdőőr Trencsén vármegye; Bhána Mihály j. erdőőr Hont vármegye; Tóth Mihály j. erdőőr Zemplén vármegye; Féberth Vincze j. főerdőőr, Lenkai József j. főerdőőr, Lang Pál j. erdőőr Vas megye; Mezei György j. erdőőr, Németh Jakab j. erdőőr, Kanyar János j. erdőőr Somogy vármegye; Vaszek András j. erdőőr, Gáspár Cziril j. erdőőr Árva megye; Kardos Sándor j. főerdőőr Bereg megye; Papp János j. főerdőőr, Bécs József j. erdőőr, Mojzer József j. erdőőr, Hutvágner János j. erdőőr Zala megye, Nenevoj József j. erdőőr Bars megye, Szacskó József j. erdőőr, Sáfár Pál j. erdőőr, Majlik János j. erdőőr Nógrád megye; Urite György j. erdőőr Besztercze-Naszód megye, Csáki Bálint j. erdőőr, Borbáth András j. erdőőr Fogaras megye, Szántai János j. erdőőr Brassó megye; Szarvas Mihály j. főerdőőr Bács megye; Rodenbucher János j. erdőőr, Bedő Ferencz j. erdőőr Szepes megye; Vincze János j. erdőőr, Mészáros György j. erdőőr Veszprém megye; Horváth Adolf ker. erdőőr, Makrai Lajos ker. erdőőr Sopron megye; Jankó Pál j. erdőőr Máramaros megye, Bálint János j. főerdőőr, Halmágyi Mihály j. főerdőőr, Stefáni Mihály j. erdőőr Nagyküküllő megye; Bacsilla Géza j. erdőőr, Ördög Ferencz j. erdőőr Arad megye, Keresztény Ferencz j. erdőőr Gömör megye; Erdősi József j. erdőőr Borsod megye és Farkas János j. erdőőr Abauj-Torna megye erdőőri személyzete képviseletében.

Papp János járási főerdőőr mint elnök megnyitja az ülést, üdvözli a megjelenteket, megismerteti a fenti ügyben tett eddigi intézkedését és felkéri Bálint János j. főerdőőrt a memorandum felolvasására.

Bálint János j. főerdőőr felolvassa a memorandumot hozzászólás, illetve jóváhagyás végett és egyúttal közli a megjelentekkel, hogy a félárú jegy váltására jogosító vasúti arcképes igazolvány iránti kérésünk elutasíttatott. Felolvassa továbbá Árva vármegye közigazgatási bizottságának segélyezési ügyben hozott határozatát, a nagyváradi járási erdőőrök jegyzőkönyvét, valamint a mai napig befolyt pénz számadását s javasolja, hogy az államositás iránti kéréstől ne térjünk el.

A memorandum kisebb módosítás után s a javaslat egyhangulag elfogadtatik.

Papp János jár. főerdőőr felkéri a megjelenteket, válasszanak egy bizottságot a memorandumnak a nagyméltóságú miniszter úrhoz való benyújtására és fenti mozgalom állandó vezetésére.

A megjelentek a fent nevezett bizottság tagjaivá megválasztja a következőket:

Papp János, Bálint János, Miklós Miklós, Lackovics Ferencz, Farkas János és Mezei György j. főerdőőröket.

Papp János jár. főerdőőr indítványozza, hogy a jelenlevők a felmerülő költségek fedezésére saját akaratuk szerint adományozzanak.

Az indítvány elfogadtatik és a befolyt összeg 248 korona, Bálint János szentágotai járási főerdőőrnek átadatik, a megjelentek azon kijelentésével, hogy a meg nem jelenteket is fel fogják kérni az adományozásban való részt vételre.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Miklós Miklós és Bacsilla Géza kéretnek fel.

Több tárgy nem lévén, Papp János elnök a megjelenteknek köszönetet mond megjelenésükért és a jegyzőkönyv felolvasása után bezárja a gyűlést.

K. m. fent

Halmágyi Mihály, Papp János, Bálint János, Miklós Miklós, Bacsilla Géza.

Az állami alkalmazottak ujabb beszerzési előlege.

A miniszteri tanács 1918. évi julius hó 29-én tartott ülésében elhatározta, hogy a közszolgálati alkalmazottak részére az 1918. évben is fog beszerzési előlegeket engedélyezni, még pedig hasonló feltételek és módozatok mellett, mint az 1917. évben; de tekintettel a beszerzési előlegből beszerzendő elsőrendű életszükségleti czikkek árainak időközben bekövetkezett emelkedésére, az 1917. évben engedélyezettek nél nagyobb összegekben.

Beszerzési előlegben részesíthetők mindazok az állami alkalmazottak, a kik ezidőszerint az 1917: XV. törvényczikk alapján háborús segélyben részesülnek és a kik a jelen körrendelet alapján engedélyezhető beszerzési előleg utalványozásának időpontjában még tényleges szolgálatban állanak.

Az állandó évi fizetés (évi bér, évi zsold) mellett alkalmazott olyan állami tisztviselők, kezelők, kezelőnők, altisztek és szolgák, a kik még nincsenek véglegesítve, továbbá az állami hatóságoknál, hivataloknál, intézeteknél és vállalatoknál napidíj, havibér, hetibér vagy napibér mellett alkalmazott olyan díjnokok, altisztek és szolgák, a kik csak időről-időre vagy külön engedélyezett hitel terhére, vagy átmeneti szolgálattételre vagy helyettesítésre alkalmaztattak, valamint a gyakornokok, a gyakornokjelöltek és a háborús segélyben részesülő adóügyi biztosok is részesíthetők beszerzési előlegben, de mindezek csak abban az esetben, ha az illető saját háztartást visz, vagy ha olyan hozzátartozónak (szüleinek, rokonainak, stb.) háztartásában él, a kik maguk nem kaphatnak beszerzési előleget és csak akkor, ha az illető alkalmazott előreláthatólag legalább addig fog alkalmazásban maradni, ameddig a beszerzési előleget vissza kell fizetni.

Az állami hatóságoknál, hivataloknál, intézeteknél és vállalatoknál napidíj, havibér, hetibér vagy napibér mellett alkalmazott díjnokok, altisztek és szolgák közül azok, a kiknek a körrendelet alapján engedélyezhető beszerzési előleg utalványozásának időpontjában még nincsen egy évi jó szolgálatuk, beszerzési előlegben csak abban az esetben részesíthetők, ha a beszerzési előlegnek engedélyezését különös méltánylást érdemlő körülmények indokolják és ha arra egyébként is érdemesek.

A hadbavonult alkalmazott részére is lehet előleget engedélyezni, de csak abban az esetben, ha a hadbavonult alkalmazott polgári illetményeinek részben vagy egészben való élvezetében a hadbavonulás tartama alatt is megmaradt és ha a beszerzési előlegnek engedélyezését vagy maga a hadbavonult alkalmazott vagy az alkalmazott polgári illetményeinek felvételére jogosított hozzátartozója (feleség, szülő, testvér vagy egyéb meghatalmazott) kéri.

Beszerzési előleget lehet engedélyezni a rendelkezési állapotba helyezett, valamint az olyan alkalmazott részére is, a ki katonai szolgálati kötelezettségének még nem tett eleget.

A beszerzési előleg engedélyezését nem akadályozza az a körülmény, hogy az alkalmazott fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat alatt, vagy fegyelmi eljárás alatt vagy fegyelmi itélet hatálya alatt áll; azonban olyan alkalmazott részére, a ki állásától és fizetésétől fel van függesztve, nem lehet beszerzési előleget engedélyezni.

Nem lehet beszerzési előleget engedélyezni az olyan alkalmazott részére sem, a kiről a beszerzési előleg utalványozásának időpontjában már biztosan tudni lehet, hogy nem fog addig alkalmazásban maradni, a meddig a beszerzési előleget vissza kell fizetni.

A beszerzési előlegnek összege semmiesetre sem haladhatja meg az illető alkalmazott által az 1917: XV. törvényczikk alapján 1918. évi augusztus hó 1-én tényleg élvezett háborús segély egy évre szóló összegének 50%-át.

Ennek figyelembevételével beszerzési előleg czimén engedélyezhető:

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

a) *egyedülálló* olyan alkalmazott részére, a ki nem visz saját háztartást és nem is él hozzátartozóinak (szüleinek, rokonainak stb.) háztartásában, 30%-a

b) olyan alkalmazott részére, a ki saját háztartást visz, de kettőnél kevesebb családtag eltartásáról gondoskodik, vagy a ki hozzátartozóinak (szüleinek, rokonainak stb.) háztartásában él, 40%-a

c) olyan alkalmazott részére, a ki saját háztartásában legalább még két családtag eltartásáról köteles gondoskodni, 50% a

annak az összegnek, a melyet az illető alkalmazott az 1917 : XV. törvényczikk alapján járó háborús segélynek egy évre szóló összege fejében 1918. évi augusztus hó 1-én tényleg élvezett.

Az utalványozott beszerzési előleget az alkalmazott egy összegben vagy esetleg több részletben is felveheti.

Az alkalmazott által 1918. évi október hó végéig fel nem vett beszerzési előleget, illetőleg beszerzési előlegrészleteket egyáltalán nem szabad kifizetni.

A beszerzési előleget az alkalmazottak — tekintet nélkül arra, hogy azt mikor vették fel — 1918. évi november hó 1-étől számítandó tizenkét (12) egyenlő és egymásután következő havi részletben kötelesek visszafizetni.

Azok az alkalmazottak, a kik illetményeiket félhavi részletekben kapják, a beszerzési előleget 1918. évi november hó 1-étől számítandó huszonnégy (24) egyenlő és egymásután következő *félhavi* részletben, azok az alkalmazottak pedig, a kik illetményeiket heti részletekben kapják, a beszerzési előleget 1918. évi november hó 1-étől számítandó ötvenkét (52) egyenlő és egymásután következő *heti* részletben kötelesek visszafizetni.

A beszerzési előleget igénybevevő alkalmazottak figyelmét felhívjuk arra, hogy az 1917 : XV. törvényczikk alapján járó háborús segélynek 30, 40, illetőleg 50%-a jelentékenyen több, mint az 1916 : XXV. törvényczikk alapján élvezett háborús segélynek 50, 60, illetőleg 70%-a s hogy ennélfogva annál az alkalmazottnál, a ki a jelen körrendelet alapján engedélyezhető legmagasabb összegű beszerzési előleget veszi igénybe, 1918. évi november hó 1-étől kezdve a beszerzési előlegnek visszafizetési részletei is az eddigieknél nagyobbak lesznek. Az alkalmazottnak azonban önként érthetőleg jogában áll az 1917 : XV. törvényczikk alapján járó háborús segély 30, 40, illetőleg 50%-ánál kisebb összegű beszerzési előleg engedélyezését kérni.

Ha az alkalmazott a beszerzési előlegnek felvétele után, de még a beszerzési előlegnek teljes visszafizetése előtt a tényleges szolgálat kötelékéből bármilyen okból (nyugdíjazás, végkielégítés, önkéntes lemondás, elbocsátás, elhalálozás, stb.) megvált, a beszerzési előlegnek még vissza nem fizetett részleteit törlésbe kell hozni.

Ha az alkalmazottnak fizetés természetével bíró illetményei (fizetés, személyi pótlék, korpótlék, napidíj, bér, zsold, stb.) a felvett beszerzési előlegnek teljes visszafizetése előtt az alkalmazottnak hadbavonulása folytán teljesen beszüntettetnek, a beszerzési előleg még vissza nem fizetett részleteinek levonása mindaddig szünetel, a míg az alkalmazott ismét élvezetébe lép az említett illetményeknek.

A kincstári erdészeti altisztek sérelmei.

Ilyen czím alatt az alábbi közlemény jelent meg a «Pesti Hirlap» 1918. évi augusztus hó 9-iki számában:

«A most tervezés alatt álló új erdőtörvény és a nagy nyomor, a melyben az államkincstári erdészetnek mintegy 1000—1200 altisztje, erdőőr és főerdőőr él, teszi aktuálissá ezeknek az állami alkalmazottaknak sorsát is. Az állami alkalmazottak egy ágazatánál sem történt meg az, a mi az erdészetnél már több izben, hogy a tisztviselők statusés fizetésrendezést kaptak, *az altisztekről pedig egészen megfeledkeztek.* Az erdőaltisztek kilenczvenöt százaléka a legexponáltabb nemzetiségi vidéken és a legtöbb esetben az emberileg lakott helyektől (községektől) hatvan, sőt hetven kilométernyi távolságban, a legzordabb havasokon teljesít életveszélyes szolgálatot, oly szolgálatot, mely a csendőrségi szolgálatnál is sokkal nehezebb és anyagilag felelős a reá bízott 3000—4000 holdnyi területű erdőbirtokért. Vezeti az azokban előforduló munkálatokat, kitermelést, útépítést, ültetést, széngetést, legeltetést, kincstári havas gazdaságokat s a most a házi kezelésre áttérő üzemekben úgy szellemileg, mint fizikailag annyira igénybe van véve, hogy pihenésre alig van alkalma. És ezért az éjjel-nappali szolgálatért a következő éhbért kapják: A kinevezéskor hatszáz koronát, a mi a most életbeléptetett hároméves korpótlékrendszerrel 40 évi szolgálati idő alatt a legmagasabb elérhető fizetésre, *egyezerháromszáz* koronára emelkedhetik! A kincstári altisztek és egy erdei munkás fizetése között az arány ez: a mai munkabérviszonyok mellett egy 18—36 éves erdei munkás minden nagyobb erőfeszítés nélkül, játszva megkeres 18—26 koronát, míg ezzel szemben a munkavezető altiszt, a ki a munkálat kifogástalan teljesítéséért anyagilag is felelős, legfeljebb 2—2.80 koronát kap! A földmivelésügyi miniszter figyelmét felhívjuk a kincstári erdőaltisztek jogos panaszaira.»

A közleményhez a magunk részéről csak azt jegyezzük meg, hogy bár annak az erdészeti altisztekre vonatkozó adatai nem teljesek, mert a lakbért, a háborús segélyt, a családi pótlékot, a ruházatbeszerzési segélyt, a tüzifa- és földjáradékságot, a legeltetési jogosultságot stb. hallgatással mellőzi, holott ezek a mai rendkivüli viszonyok közt nem jelentéktelen összeget képviselnek, mégis mi is készséggel elismerjük, hogy az erdészeti altisztek évi 600—1300 K. fizetése valóban nem áll arányban a mai életviszonyokkal s különösen hátrányos ez a nyugalomba vonuló alkalmazottakra, a kik a csekély nyugdíjon és még csekélyebb lakbérnyugdíjon kívül egyebet nem kapnak, valamint sérelmes az özvegyekre nézve, a kik a csekély fizetés után kapják özvegyi nyugdíjukat és még lakbérnyugdíjat sem élveznek.

Gazdasági tanácsadó.

Baromfi-csemegék. A ki csak a fenti czímet futólag elolvassa, az önkéntelenül is arra fog gondolni, hogyan lehet erről a jelenlegi rendkivüli viszonyok között még irni is, a mikor minden baromfitenyésztőnek kivétel nélkül az képezi a legnagyobb gondját, hogy mit fog állománya holnap enni. Ezek megnyugtatására megjegyezzük, hogy ezen czikk megirására éppen a jelenlegi nehéz takarmányozási viszonyok késztettek minket, mert e közleményben olyan elsőrangú óhajtjuk a tenyésztők figyelmét felhívni, a melyekre a béke boldog korában egyikünk sem gondolt.

Igen jó baromfi csemege pl. a vadgesztenye, mert a mellett, hogy rendkivül sok keményitőt tartalmaz, még igen tápláló eleség is, különösen a hízlalásra szántak részére. A vadgesztenye azonban fanyar ízénél fogva úgy, a hogyan a fáról le lesz szedve, nem nyújtható a baromfinak; ezért előbb fanyar ízétől kell megszabaditani. Ettől úgy szabadithatjuk meg a legkönnyebben, ha leforrázzuk és aztán, a mint teljesen megszikkadt, megdaráljuk. A vadgesztenye adagolását túlhajtani nem szabad, mert kissé nehezen emészthető, a miért is tökéletesen elegendő, ha naponként és fejenként a lágyeleség közé 25—30 gr-ot keverünk.

Ilyen baromfi csemege a száraz és felaprózott csalán is. Ezt a csemegét főleg télen nyújtsuk a baromfinak és pedig a lágyeleség közé keverve, mint zöldségpótlékot.

Egyik további csemegéje a baromfinak még a faszén is; igaz, hogy ennek adagolásával rendkivül csinján kell bánni, mert tudvalevőleg a faszénnek semmiféle tápláló

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

értéke nincs, illetőleg az csak olyan ballaszt, a mely a begyben lévő eleségnek könnyebb és gyorsabb emésztését segíti elő. A faszén adagolását mindenkor fel a prózott állapotban, a lágyeleség közé keverve nyújtsuk, azonban legfeljebb hetenként egyszer és akkor sem többet, mint állatonként egy evőkanálnyit.

Egy másik baromficsemege a borsó. Igaz, hogy a jelenlegi elviselhetetlen drágaság jegyében, a borsó nem éppen valami olcsó eleség, csakhogy a baromfinak nyújtandó borsónak nem kell éppen czukor- vagy étkezési borsónak lennie, hanem az takarmányborsó is lehet. Továbbá még megjegyezzük, hogy a borsóból egyszerre sokat nem tanácsos a baromfinak nyújtani, mert a borsónak különösen a belekre nagy hőképző hatása van; illetőleg a borsóból csak annyit adagoljunk, hogy az a lágy vagy szemes eleségnek — amelyhez keverjük — csak $^1/_6$-öd részét képezze és pedig mindenféle körülmények között, ha szemesen vagy őrölt állapotban is nyújtjuk.

Valamennyi csemege között a baromfiak által a legkedveltebb, a naparaforgó magja. A mennyire kedvelt, olyan jó hatással is van az, nagymennyiségű olajtartalmánál fogva a tojóképességre. Mindazonáltal a naparaforgómag etetésével szintén igen elővigyázatosak legyünk, mert a milyen előnyös a hatása mérsékelt mennyiségben, éppen olyan káros, ha adagolását túlhajtjuk, mert könnyen erős hasmenést idézhet elő.

Végül a só is a baromfi egyik nélkülözhetetlen csemegéje, már pedig igen kevés azon baromfitenyésztők száma, akik az állományuknak nyújtandó lágyeleséget meg is sózák, ha pedig tekintetbe vesszük azt, hogy a baromfi a mész avagy hústáplálék hiányát, ha eléggé nagy szabad kifutóval rendelkezik, valamiképpen mégis csak pótolni képes, akkor ugyancsak annak a tudatára fogunk jutni, hogy a konyhasó hiányát képtelen lesz jártában és keltében csak némileg is pótolni. A konyhasónak hatása a baromfinál is abban áll, hogy fokozza a szomjúságot, az ivóvíz meg nagyban elősegíti az anyagcserét; illetőleg a konyhasó mérsékletes adagolásával közvetlen azt érjük el, hogy állományunk vérkeringése és emésztése élénkebb és ezáltal egészségesebb lesz.

Az itt előadottak lennének a baromfiak csemegéi, a melyek etetése — eltekintve minden egyébtől — már az étrend változatosabbá és ízletesebbé tétele kedvéért is igen ajánlatos és indokolt.

Különfélék.

Gyűjtsünk bükkmakkot. Az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság a 3418/1918. M. E. számú miniszteri rendelet értelmében felhatalmazást kapott az ország bükkmak-termésének összegyűjtésére. E nagyszabású akczió vezetésére az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság keretében egy ötös bizottság alakult, melynek tagjai Ipolyi Keller Gyula min. tan., Kaán Károly min. tan., Koós Jenő min. tan., Lichtenstein László udv. tan., vezérigazgató, Mende Gyula kir. tanácsos, h. vezérigazgató. Tekintettel egyrészt a mind érezhetőbbé váló zsírhiányra, másrészt az idei gyenge takarmánytermésre, az ez évben óriási hozammal kecsegtető bükkmak jelentősége erősen megnövekedett.

Hazafiui kötelességének tesz eleget mindenki, a ki segít az erdőnek ezen eddig oly kevéssé becsült kincsét összegyűjteni és a közfogyasztás számára biztosítani. A hazafias szempont mellett azonban jelentős az üzleti is: a társulat ugyanis minden métermázsa légszáraz, waggonba rakott bükkmakkért (burok nélkül) legalább 130 koronát fog fizetni. Ezen — a mai viszonyokhoz mérten is — tekintélyes kereseti lehetőség azon nagy előnyt is nyújtja, hogy az egész gyűjtés október és november hónapban teljesen lebonyolódik.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni szíveskedjenek.)

Földmívelésügyi m. kir. miniszterem előterjesztésére *Térfi Béla* főerdőtanácsosnak a miniszteri tanácsosi czímet díjmentesen adományozom.

Kelt Reichenauban, 1918. évi augusztus hó 6-án.

Károly s. k.

Gróf *Serényi Béla* s. k.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Muzsnay Géza* m. kir. főerdőtanácsost, a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal főnökét — sok éven át teljesített hű és hasznos szolgálatainak elismerése mellett — saját kérelmére végleges nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *De Pottere Gerard* m. kir. erdőtanácsost megbízta a liptóújvári m. kir. főerdőhivatal vezetésével.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter áthelyezte *Csegezy Pál* m. kir. erdőtanácsost Beszterczebányáról Nagybányára a m. kir. főerdőhivatalhoz (pénztári ellenőrnek). — *Linszky Károly* m. kir. erdőtanácsost Zboróról Beszterczebányára a m. kir. erdőigazgatósághoz (pénztári ellenőrnek). — *Fischer Károly* m. kir. főerdőmérnököt Nagybányáról Gödöllőre a m. kir. erdőhivatal központi szolgálatához, végül *Hreblay László* m. kir. erdőmérnököt Szászsebesről a tőtősvári m. kir. erdőhivatal kerületébe Zboróra (erdőgondnoknak).

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Binder Béla* m. kir. főerdőmérnöknek álláséról való lemondását elfogadta.

*

A kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság főröke: A vidrai m. kir. erdőgondnokságnál alkalmazott *Lázea János* segéderdőőrt, — a fegarasi m. kir. erdőgondnokságnál alkalmazott *Nyitra János* segéderdőőrt és *Jónás István* erdőlegényt, — a jósikafalvai m. kir. erdőgondnokságnál alkalmazott *Togyer László* és *Munteán Miklós* segéderdőőröket a *Togyer György* erdőri szakvizsgával biró napibérest, — a laposnyai m. kir. erdőgondnokságnál alkalmazott *Ötvös Sándor* és *Gliga Miklós* erdőlegényeket, — az aranyosfői m. kir. erdőgondnokságnál alkalmazott *Komán József* erdőlegényt és *Todea János* erdőri szakvizsgával biró napibérest, — az abrudfalvai m. kir. erdőgondnokságnál alkalmazott *Todea Demeter* erdőlegényt, — a gyalui erdőgondnokságnál levő *Sommer István* segéderdőőrt, — a herbusfürészi erdőgondnokságnál levő *Kotta Sándor* erdőri szakvizsgával biró napibérest — jelenlegi állomáshelyükön való meghagyásuk mellett, — a strézakrczisórai erdőgondnokságnál alkalmazott *Oana Miklós* erdőlegényt Porumbákról Strézakrczisórára való áthelyezés mellett, — a gyalui erdőgondnokságnál levő *ifj. Szilágyi Márton* erdőri szakvizsgával biró napibérest a topánfalvai m. kir. erdőgondnokság plotonyászai IV. számú védkerületbe való áthelyezés mellett m. kir. erdőőrökké nevezte ki. — A topánfalvai m. kir. erdőgondnokságnál alkalmazott *Orbán Dénes* m. kir. erdőőrt pedig áthelyezte a herbusfürészi m. kir. erdőgondnokság herbusi faraktári szolgálathoz; továbbá az erdőri szakvizsgával biró *Fáris Sándor* tordai állami legelőmestert m. kir. erdőőrré kinevezte és a topánfalvi m. kir. erdőgondnokságnál az aranyosbányai III. sz. védkerületnek ellátásával bizta meg.

*

A szászsebesi m. kir. erdőhivatal főröke *Martin Illés* I. oszt. m. kir. segéderdőőrt, *Darabancz Miklós* és *Ilk Adolf* I. oszt. m. kir. erdőlegényeket, *Szarvas István* I. oszt. m. kir. segéderdőőrt, *Mihaleszk Rezső* és *Szoboszlay János* I. oszt. m. kir. erdőlegényeket, *Holczbauer József* I. oszt. és végül *Rajta Bazil* II. oszt. m. kir. segéderdőőröket m. kir. erdőőrökké nevezte ki.

*

Az orsovai m. kir. erdőhivatal főröke *Ketrinesszku Miklós*, *Alionti Simon*, *Oprizán Mihály*, *Grcku Demeter* és *Bacsilla Flóris* m. kir. erdőlegényeket, továbbá *Mártha István*, *Mán Tivadar*, *Czunya Dániel*, *Raikics József* és *Czunya András* m. kir. segéderdőőröket, valamint *Laleszku József* és *Zója István* szakvizsgázott napibéreseket m. kir. erdőőrökké nevezte ki.

*

Az apatini m. kir. erdőhivatal főröke András József, Klinovszky István, Kollár Ferencz és Süle Ernő m. kir. erdőőrket m. kir. főerdőőrökké, Graf József, Lengyel József és Schmerák Antal erdőlegényeket, továbbá Wirkész József, Reiter Péter, Kovács István,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Mayer Vilmos, Tóth György és Vecsera János napibéres póterdőőröket m. kir erdőőrökké kinevezte. — Zsigmond Antal, Seéber Zsigmond, Schreiner Mihály és Hegybeli Mihály m. kir. főerdőőröket pedig nyugalomba helyezte.

*

A besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság főnöke Kolpaszky Ignácz, Béres András, Pataki József, Lohgsner Sándor, Skultéty János, Lehoczky Gyula I. oszt. erdőlegényeket, továbbá Liecskó Simon, Simkó János, Atlinácsik Vilmos, Krumm Kálmán II. oszt. erdőlegényeket és Chladny János napibéres felvigyázót m. kir. erdőőrökké nevezte ki; Szmida János, Dlhos Andor, Schmidt Gyula, Lichner Károly és Dekker Gyula II. oszt. erdőlegényeket pedig I. oszt. erdőlegényekké léptette elő.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1918. évi augusztus hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába.

Drenovácz Géza Asa 10.—, Klespitz Sándor ld. 10.—, Stummer István ld 7.—, ifj Thoblás Gyula ld. —.20, Gödöllői erdőhiv. hd. 50.—, Nagybányai főerdőhiv. hd. 24.80, Csoma Nándor Eld. 1.30, Besztercebányai erdőig. hd. 24.30. Gödöllői ch. ld. 204.—, Delibati kincst. birtokkezelőség hd. 24.45, Tálos Ferenczné ld. 7.—, Konopassek Henrik Asa 2.—.

1 koronát fizettek: Eördögh István, Buőcz Gyula.

1.60 koronát fizetett: Lenkei Pál.

2 koronát fizetek: Pocz János, Háber Károly.

3 koronát fizettek: Horváth Sándor, Ambró József, Drenovácz Géza, Zsitkovits Antal, Kuscsik István, Rákossy Andor, Tóth Endre, Tomasovits Szvetozár, Bencze Vincze, Kobzányi János, Mikula Pál, Rottenhoffer András, Varga Antal, Cser József, Deák Ferencz, Csetei Lajos, Szedlacsek Pál, Stőke Gyula, Pauer Rudolf, Szashmáry S. Béla, Bács Mihály, Kimpián Jenő.

4 koronát fizettek: Háber Károly, Somorjai István, Zsámbó Miklós, Hajdúk János, Farkas Sándor, Hartmann András, Migra Edc, Seemann József, Jeszenszky Vilmos, Fehérizi Vincze.

6 koronát fizettek: Pataky József, Ehrenberger Rudolf, Králik János, Lehoczky Károly, Vecsera János, Antal Imre, Annus Imre, Csokona József, Hajner István, Varga Mihály, Farkas Béla, Farkas János.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czímszalagon átjavított lakczím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett czímváltozás alapján, a nagyobbarányú czímnyomtatási költségek megtakarítása czéljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamácziókkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

G. S. 1. A levélben említett kórtünetek egészen a baromfi kolkrára engednek következtetni, mert annak uralgása esetén észlelhetünk hasonló tüneteket. Nem mérvadó az, hogy az elhullások nem hirtelen történnek, vagyis nem gyorsan és nem nagyobb tömegben egyszerre, ez nem okvetlen szükséges. A jelzett tünetek tipikus baromfikolera tünetek, a mit még megerősít az is, hogy figyelmeztették, hogy ott nem lehet baromfit felnevelni, mert a gyakorlat igazolja azt, hogy a hol egyszer baromfi kolera volt és ott nem lett minden clégetve, úgy az hosszabb idő után is fertőzéskre ad alkalmat, mint a jelen esetben is. Nem elég a fertőtlenítés ilyen esetben, hanem a hullákat el kell égetni, mert az elszállással csak módot nyujtunk egy további fertőzésnek. Az óvantagra ugyanaz áll, mert rendszerint azt sem lehet tisztogatással teljesen kiirtani, elbujik nappal a legkisebb résekbe és csak éjjel a sötétségben lepi el a szárnyast. Szerkesztői üzenetekben nem lehet a védekezés részletes módjára kiterjeszkedni, azért röviden a következőket ajánlom, sürgős védekezés czéljából. Tessék rám való hivatkozással azonnal egy friss hullát a budapesti m. kir. állatorvosi főiskola kórbonczlani intézetének (Budapest, Rottenbiller-utcza 23—25. sz.) a kór megállapítása czéljából felküldeni. Addig is az olakat forró erős hamulúggal fertőtleníteni, a talajt mészszel leönteni, az öl egész környéket felásatni és a felsatott földet is erős lúggal és mészoldattal leczáni, a betegeket elkülöníteni. Ha a főiskola kolkrát állapítana meg, úgy tessék a kgújabb és fényesen bevált scrumot meghozatni és azzal a szárnyasokat beoltani. A scrum hossza ideig (egy fél évig is) áll, tehát azt lehet tartani és minden friss állatot beoltani, mert pedig az egészet beoltani, az olyaja azonnal a járványt. A scrum megkapható Budapest dr. Szász Alfréd örnál, magyar kir. fobakteriologus, VII. ker., István-út 1/a. sz. Tessék ugyancsak rám hivatkozni, mert csak állatorvosnak adja ki és tőle egy nyomtatott használati utasítást kérni abban pontosan meg van minden. A rendeléskor meg pontosan meg kell adni a baromfiak számát, mennyi csirke, kacsa stb. van, mert a beoltandó mennyiség változik. Legsürgősebb azonban a kór pontos megállapítása. *Dr. Kukulyarc József,* m. kir. állatorvos.

2. A küldött 2 koronát átadtuk az Országos Erdészeti Egyesületnek a «Rokkant-alap» javára.

Cs T. 1. Előfizetése ez év végéig rendezve van. 2. A ruhaségélyek és az útiszámlák kiutalása — sajnos — lassan megy, s legjobb az ilyenbe beletörődni, mert ezen nem igen lehet segíteni.

B. S. Két első kérdésére nem tudunk választ adni, a napilapra vonatkozólag pedig mást nem tudunk ajánlani, minthogy kérjen néhány laptól mutatványszámot s azt rendeljo meg, a melyik önnek legjobban megfelel.

H. J. 1. Az állami erdőtisztek fizetésükön és türifajaradóságukon kívül még lakbért, földjáradóságot, minden gyermek után évi 400 K családi pótlékot, legeltetési jogosultságot és az erdőgondnokságok vezetői ezen felül még lótartási átalányt is élveznek.

2. Műkoponyát bármely fegyverkereskedőnél kaphat; tessék árjegyzéket, vagy árajánlatot kérni.

3. A hullatott agancsot tessék valamilyen vadászati lapban hirdetni, talán akad reá vevő. Csehországban Mayer Ferencz preparator — Goldenöls, Trautenau mellett, vásárol hullatott agancsokat. Tessék vele német levél útján érintkezésbe lépni.

4. Hogy a szörmét házilag hogyan kell kidolgozni, azt nem tudjuk, de ez nem olyan egyszerű dolog, hogy azt otthon is el lehetne végezni.

5. A selmeczbányai bányászati és erdészeti főiskola erdőmérnöki szakosztályán több évi 600 K-ás, illetőleg a háború tartama alatti évi 1000 K-ás állami és több más ösztöndíj is van, a melyért az első félévi vizsgák sikeres letétele után lehet folyamodni.

6. A 20 fillért a lap javára bevételeztük.

R. A. Az erdőőri szakvizsgát csak három évi *erdészeti* gyakorlati szolgálat után lehet letenni; a mennyiben tehát a vadászi bizonyítvány nem igazolja egyszersmind az erdészeti gyakorlati szolgálatot is, úgy az a vizsga alapjául nem fogadható el.

Győzünk. Levelüket egész terjedelmében hoztuk s arra a választ ugyanott meg is adtuk. A küldött két koronát a lap javára bevételeztük.

S. Sz. B. Előfizetése a küldött három koronával 1919. évi márczius hó végéig rendezve van.

Guardaboschi. Bedő Albert dr.: «Az Erdőőr» czímű műve az Országos Erdészeti Egyesületnél — Budapest (V., Alkotmány-utcza 6. szám) kapható; ára 6 K; ezenfelül bérmentesítésre még 60 fillért kell küldeni.

Előfizetése ez év végével jár le.

T. J. Azok, a kiknek négy középiskolai minősítésük van, vagy azt utólag megszerzik s ezenfelül már valamelyik erdőőri szakiskolát elvégezték, az új erdészeti szakiskola minősítést meganélkül is megszerezhetik. A kik azonban erdőőri szakiskolát nem végeztek, azok az a tervezet szerint az új erdészeti szakiskola minősítését nem szerezhetik meg.

A 20 fillért a lap javára bevételeztük.

K. I. A forgópisztolyokra (revolver) a háború óta szintén kell fegyvertartási engedélyt kérni, mert ha ezt elmulasztja, a pisztolyokat elkobozhatják. Az erg délyt a főszolgabirótól kell kérni és pedig akkor is, ha a pisztoly a felesége tulajdona.

L. P. Az erdőőri és vadőri szakvizsgákra vonatkozó hirdetményt lapunk mai számában hozzuk. — A küldött 80 f. bélyeget felhasználjuk.

B. S. Az «Erdészeti Lapok» szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám alatt van.

ÁLLÁSKERESLET

Négy középiskolát végzett erdészeti pályára készülő tanuló, tanulmányainak folytatása előtt gyakorlati alkalmazást keres. Ajánlatok Czuczay Béla czimére, Budapest, II., Széna-tér 7. sz. alá intézendők. (17.)

Szakvizsgázott 53 éves erdőőr, jó látó-, hallóképességgel, 20 évi erdészeti gyakorlattal, kis- és nagyvadtenyésztésében teljesen jártas és mindenféle vadászatot ismer, szerény igényű, grófi uradalomtól kapott jó bizonyitványokkal rendelkezik, állást keres 1918. évi október 1-ére nyugdij nélkül, csupán aggkori biztositást kér. Czime: Orosz György urad. erdőőr, Dolinka-puszta, u. p. Licze-Gicze (Gömör megye). (18.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Szakiskolát végzett, 24 éves, nőtlen, katonaságtól végleg elbocsátott egyén, ki az erdészet és vadászat minden ágában jártas, mielőbbi belépésre állást keres. Címe a szerkesztőségnél megtudható. (25.)

18 éves, református vallású négy polgári iskolát végzett, tisztességes, józan fiatalember erdőgyakornoki állást keres. Címe: ifj. Horváth Sándor, Budapest, II., Fillér-utca 19/a. szám. (20.)

Szakvizsgázott, 29 éves, nős, kis családú, hadmentes erdőőr vagyok, jó bizonyítványokkal s úgy az erdészet, mint a vadászat terén nagy gyakorlattal rendelkezem: f. évi október hó 1-ére állást keresek. Czímem: Kagyerják Gyula, Pilisszántó (Pest m.). (21.)

29 éves, róm. kath., nőtlen, szakvizsgázott, katonaságtól elbocsátott egyén, vadászi vagy erdőőri állást keres. Az erdészet és vadászat minden ágában teljes szakavatottsága van, melyről kitünő bizonyítványokkal rendelkezik. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (22.)

Négy középiskolát és erdőőri szakiskolát végzett 21 éves, nőtlen egyén állást keres. Fizetési feltételeket kér. Czíme: Zsitkovics Antal, Gnézda (Szepes m.). (23.)

Állást keres tizenegy évi gyakorlattal bíró, erdőőri és vadőri bizonyítványokkal rendelkező egyén, ki jelenleg egy 10,000 holdas erdőbirtokon van mint fővadász alkalmazva. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (24.)

HIRDETÉSEK

Figyelmeztetés. Figyelmeztetem az erdőbirtokosokat és általában mindenkit, hogy azon egyént, ki Kubus János névre szóló okmányokkal (u. m. erdőőri szakvizsga biz., népfölkelési igazolvány, esketési levél stb.) állást keres vagy bárhol is mutatkozik, a csendőrségnek azonnal átadandó, mert az illető okmányok nem az ő tulajdonát képezik. Elfogatásáról a mádi csendőrség értesítendő. Kubus János erdőőr. (5. III. 3.)

Pályázati hirdetmény. Marostorda vármegye közös erdőőri szervezetében egy hatósági járási erdőőri állás Marosvásárhely székhelyen pályázatra hirdettetik. A részletes feltételek alulírott erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt irásban átvehetők, vagy azok az érdeklődőknek posta útján meg fognak küldetni.

Pályázati határidő folyó évi szeptember hó elseje. Marosvásárhely, 1918. évi julius hó 16-án.

(6. II. 2.) ***M. kir. állami Erdőhivatal.***

Idősebb, esetleg nyugdijazott nős **erdőőrt,** ki tótul beszél, folyó évi október közepére keresek. Kérvények, bizonyítványmásolatokkal s a javadalmazási igények megjelölésével Osztroluczky Miklós czímére Osztroluka-ra (Zólyom megye) küldendők. (9. II. 2.)

Pályázati hirdetmény. Brassó sz. kir. város erdőhivatala pályázatot hirdet egy erdőőri állásra.

A pályázati kérvények 1018. évi szeptember hó 30-ig nyujtandók be a város erdőhivatalához.

A pályázati feltételek ugyanott megtudhatók.

Brassó 1918. évi augusztus hó 20-án.

(11.) ***Az erdőhivatal.***

Katonaságtól teljesen ment egyén, ki a szakvizsgát Budapesten jó sikerrel tette le, és sok évi gyakorlattal, jó bizonyitványokkal rendelkezik, október hó vagy november hó 1-ére állást keres. Czíme megtudható a kiadóhivatalnál. Beszél magyarul, németül tótul és románul. (12.)

1957/1918. szám.

Pályázati hirdetmény. Tállya nagyközség elöljárósága a lemondás folytán megüresedő községi erdőőri állásra pályázatot hirdet.

Az állás javadalma a következő:

1.) a nagyközségtől évi 1200 korona készpénzfizetés,

2.) az államkincstártól a háború tartama alatt, az 1917. évi XV. t.-cz.-ben megszabott háborús segély évi 720 korona,

3.) ugyancsak a háború tartamára az államkincstártól, az 1917. évi IX. t.-cz. értelmében járó családi pótlék (egy-egy gyermek után 16 éves korig 240—240 K),

4.) 10 vékás (circa 3000 öl) szántóföld haszonélvezete,

5.) 6 kopka tüzifa, mely egyenlő 16 méterrel és

6.) a legeltetési tilalom alá eső vágások évi szénatermése.

Az állást elnyerni óhajtó, szakvizsgázott erdőőrök, eme képesitésüket igazoló és egyéb működési okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényüket Tállya nagyközség elöljáróságához folyó év október hó 5-ig annál is inkább adják be, mert a később érkezettek figyelembe véve nem lesznek. — A választást a község képviselőtestülete ezt követőleg meg a pályázati határidő letelte után, melynek eredménye a pályázókkal közölve lesz.

A megválasztott állását folyó év október hó 1-én tartozik elfoglalni, s véglegesítve — beválása esetén — egy év eltelte után lesz.

Tállyán, 1918. augusztus hó 15-én.

(13.) ***Az Elöljáróság.***

Egy-két gyakorlott **erdőfelügyelő** kerestetik, a kik bükkrönk és tüzifatermelésnél magánczégeknél már alkalmazva voltak. Szükséges nyelvismeret magyar, rutén vagy valamely más szláv nyelv. Ajánlatok családi állapot, katonai viszony, eddigi működés és fizetési igények feltüntetésével a Fa- és vegyipari r.-t. dolhai üzemvezetőségéhez, Dolha (Mármaros m.) intézendők. (14. II. 1.)

A magyar szent korona országainak **Faértékesítő Hivatala** kebelében működő ármegállapitó-bizottság ez évi augusztus 12-én megtartott gyűlésén a közintézmények részére kiutalt faanyagokra hivatalos ármegállapitás esetére megállapított és a Budapesti Közlöny 1917. évi október 20-iki 243. és november 14-iki 263. számában közhirré tett árakat hatályon kivül helyezte és úgy határozott, hogy a Faértékesítő Hivatal a fent kitüntetett napon túl hozzá intézett ármegállapitásra irányuló kérvények elbirálásánál a 3368/1918. M. E. számú rendeletben megállapitott maximális árakat alkalmazza.

Budapest, 1918. augusztus hó 23.

Faértékesítő Hivatal.

20 éves, róm. kath. intelligens fiatalember **erdészgyakornoknak** ajánlkozik. Ez év julius hóban lett egy évre a katonaságtól szabadságolva, kötelezi magát, hogy ezt az időt ott tölti.

Fizetést nem óhajt egyebet, mint rendes lakást, rendes élelmezést és a fegyver használatát. Czíme Cser József f. k. Nagycsákány. (Vas m.) (16.)

Katonaságtól tartósan szabadságolt, szakvizsgázott **erdőőr** 13 évi szolgálattal, beszél magyarul, tótul, románul és németül, tanult mechanikus, megfelelő állást keres szeptember 15-től. (17.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Fagombát (taplót) minden mennyiségben veszek. Ajánlatot mennyiség és ár megjelölésével kérek Boskovitz Imre Budapest, Izabella-tér 1. sz. (18.)

Eladó. 1 db $1^1/_2$ éves spanyol kutya. Nagyon szép és okos a kutya. Vagy pedig kicserélném egy Mannlicher-vadászkarabélyért. Drexler János, Jánostelek (Bácsbodrog megye) Kisszállás. (19.)

2716/1918. sz.

Tölgyrönkök eladása. A babati m. kir. erdőgondnokság babati erdőőri lakásánál készletezett 933 db összesen: 59·04 m^3 tölgyfa II. eladási csoportban zárt írásbeli ajánlatok mellett, nyilvános versenytárgyaláson eladatik.

A zárt írásbeli ajánlatok 1918. évi október hó 1. déli 12 óráig a gödöllői m. kir. erdőhivatalnál nyujtandók be, a hol az ajánlatok 1918. évi október hó 2-án délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatnak.

Az eladási csoportokról, kikiáltási áráról és leteendő bánatpénzről szóló kimutatás, továbbá árverési és szerződési feltételek, valamint ajánlati űrlapok és borítékok a gödöllői m. kir. erdőhivatalnál és a babati m. kir. erdőgondnokságnál szerezhetők be.

Gödöllő, 1918. évi augusztus hó 31-én.

(20.) ***M. kir. Erdőhivatal.***

Pályázati hirdetmény. A klosterneuburgi kanonokrend erdőhivatalánál (Sur, Veszprém m.) egy erdőőri állás betöltendő. Felvételi feltételek és javadalmazás alulirottnál megtudhatók, a hová a pályázati kérvények is czimzedők.

Sur, 1918. szeptember hó 4-én.

(21. II. 1.) ***Ringeisen Lajos,*** urad. erdőmester.

143,892/1918. I. A.—1. sz.

Hirdetmény. Az erdőőri és vadőri szakvizsgák 1918. évi október hó 28-án s az erre következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Beszterczebányán, Miskolczon, Kassán, Máramarosszigeten, Kolozsvárt, Brassóban, Nagyszeben, Temesvárott, Pécsett és Szombathelyen fognak megtartatni.

Felhivatnak mindazok, a kik az erdőőri vagy vadőri szakvizsgát letenni óhajtják, hogy az ehhez szükséges engedély iránt kellően felszerelt kérvényüket 1918. évi október hó 15-ig ahhoz a kir. erdőfelügyelőséghez nyujtsák be, a melynek székhelyén vizsgát tenni kivánnak.

Úgy az erdőőri, mint a vadőri szakvizsgához való bocsátásra ez alkalommal azok is igényt tarthatnak, a kiknek gyakorlati szolgálata a 3 évet nem éri el, ha igazolják azt, hogy a gyakorlati szolgálatukban mutatkozó hiányosság — mely azonban egy évet meg nem haladhat — önhibájukon kivül, valamely a háborúval kapcsolatos méltánylást érdemlő ok következtében állott elő.

Budapest, 1918. évi augusztus hó.

(22.) ***M. kir. földmivelésügyi Minister.***

1918. évi 4304. szám.

Makktermés bérbeadása. A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal a kerületében 1918. évben várható bükkmakktermést XXXI. csoportban zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyaláson bérbeadja.

A zárt írásbeli ajánlatokat 1918. évi szeptember hó 25-én d. u. 5 óráig a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalhoz kell benyujtani, és azok szeptember hó 26-án d. e. 10 órakor az erdőhivatal tanácstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Az ajánlatok elbirálásánál az az ajánlat részesül előnyben, a melyik a legtöbb darabszámú sertés átengedését helyezi kilátásba.

Az árverési és szerződési feltételek, ajánlati űrlapok és borítékok, valamint a részletes adatok a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők be.

Zsarnócza, 1918. évi augusztus hó.

(23.) ***M. kir. Erdőhivatal.***

Melyik uradalom vagy magánbirtokos volna hajlandó egy szakiskolát, szakvizsgát és 4 középosztályt végzett intell., nős **erd. altisztet** a katonai szolgálat alól felmenteni. Nyelvismerete magyar, német és tót.

Czim, Schmidt Ernő, Antalócz erdőüzem. (24. II. 1.)

Mézet, viaszt, anyarozsot, hársfavirágot, kőrisbogarat állandóan vásárol **Fischer Izidor Zalaegerszegen.** (2. XI. 8.)

Tölgy, kőris, hárs, szil, bükk, dió, gyertyán rönköket megvételre keresek.

Klein Sándor, Budapest, V., Személynök-u. 19.

(3. VIII. 4.)

Mézet viaszt, sonkolyt veszünk. Árajánlatok mintával kéretnek «Méh» a Magyar Méhészek Értékesitő Szövetkezete, Budapest, VI., Frangepán-utcza 33/b. — Méhészeti szaklapból mutatványszám és méhészeti czikkekről árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve. (4. XII. 5.)

Mindennemű erdészeti

tűlevelű- és lombfamagvakat, erdei facsemetéket, élősövényeket, azok magvait, gyümölcsfát, vadonczot, minden egyéb faiskolaterméket

ajánl, legjobb minőséget biztosítva

Erdészeti Mag és Csemetetermelő Társaság

Zalaegerszeg

Telefon 134. — Táviratczim: Magtermelők Zalaegerszeg.

(1. XII. 9.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XII. évfolyam.-19-20. szám. További intézkedésig megjelenik 1918. október 15. minden hó 15-én kettős füzetekben.

A Z E R D Ő

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére. Tulajdonos és kiadó az Országos Erdészeti Egyesület.

T a r t a l o m .

A kir. közalapitványi erdőőrök teendői /Ferenczfi József/.
Az erdészeti szakoktatás reformjához /Balogh Ernő/.
Természetösmeret /Bársony István/.
Gazdasági Tanácsadó: A baromfiak edzéséről /Bászel Elek/.
Különfélék: Halálozás.- Ehető fecskefészek szedése.
Hivatalos közlemények: Erdősitési és csemetekerti czélokra szükséges bükk és tölgy vetőmalk adás-vétele tárgyában.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési dijak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.

A kir. közalapitványi erdőőrök teendői.

Irta: Ferenczfi József kir. közalapitványi erdőtanácsos.

/Folytatás./

B/ Védelmi teendők.

1. Állandó pontok védelme.

Állandónak nevezzük azt a pontot, a mely a természetben és az erdőőr térképén meg van jelölve. Ezek a megjelölt pontok évenként junius hó folyamán sorra bejárandók és ennek jeléül bemeszelendők.

Minden állandó pont állapotáról a helyszinén feljegyzés készitendő és az az erdőgondnokságnak kimutatásba foglalva a hó utolsó szolgálati napján bemutatandó. Ilyen állandó pont a természetben dombbal vagy faoszloppal lehet megjelölve. Lehet azonban élőfa is, lehet egy árok, vagy kerités töréspontja is. Állandó pont továbbá minden hid is, s igy minden hidnak karfája vagy egyéb bemeszelhető része, szintén bemeszelendő. Az állandó pontok benyujtandó kimutatásának fejmintája a következő.

Té-tel	Az állandó pont		
	megnevezése	jele száma	állapota

2. Az erdő megfigyelése.

a/ Felujulás.

Az erdőőr egyik legszebb teendője az erdő megfigyelése. A hozzá nem értőnek az erdőről alkotott képe egy festménynek felel meg, mely ma olyan, mint tegnap volt és holnap sem képzelheti másnak. Egy tömeg, melynek változására nem gondol, növekvését nem látja és ha arról tud is, az erdő és állandó változásának képzetei nem egy helyen vannak agyában elraktározva. Az erdész minden fán látja, miként küzd az a létért és veteksik, hogy társai növekvésének nyomában maradhasson. Ágait karokként nyujtja a világosság felé, hogy abból kidolgozhassa magának a lét feltételeit, miközben nem szabad megfeledkeznie a magasba törésről sem, hogy jövendő karjait legyen hová elhelyeznie.

Hát még a föld alatt a gyökerek miliárdjai mekkora viaskodást folytatnak egymással, hogy megszerezzék a fának a mindennapi kenyerét. Minden talpalatnyi föld-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ért élet-halál harcz. És a mit igy megszerezni tud, azt saját testének továbbépi-
tésére mily észszerüen kell felhasználnia. Oly helyre kell azt beraktároznia, a
hol jövőben annak hasznát veszi, a honnan uj harczra indulhat a további növekvés-
ben, mely létfeltétele. Oly bonyolult és oly czélszerü e munka, hogy ha ott öntu-
datos számitást tételeznénk fel, emberi agygyal e munkát elvégezni képtelenség
volna. És látjuk egyes egyedek tragédiáját, mások szerencséjét és még a protekczi-
ót is! Ez csak egy fáról szól! Az erdő az összes egyedek eredménye folytán kiala-
kult fatársadalom. Maga az élet.

A ki e titkokat látja, erdész.

Legfontosabb ezek között a már megtelepült vagy megtelepitett erdő felujulá-
sa. Az ily csemetés sok veszélynek van kitéve. A nap sugara kiszárithatja, a ta-
lajviz megfullasztja, vad lerágja, gaz elnyomja stb. Ezek az erdőrészek tehát ál-
landó figyelemmel kisérendők és állapotukról évenként egyszer augusztus hó második
hetében egy kimutatás állitandó össze, mely a legközelebbi szolgálati napon az er-
dőgondnoksághoz benyujtandó.

E kimutatás fejmintája a következő:

_____védjárat.

Felujulási kimutatás.

Üzem-osztály	Vágás-sorozat	Osztály	Megmaradt		Elpusztult		Pótlandó	
			fanem-ből	per-czent	Betelepedett fanem-ből	per-czent	mitől	háty da-fab
							fanemmel	

Ezen kimutatásban csak azok az erdőrészletek tárgyalandók, a melyek abban a
forduló szakban felujitásra vannak előirva, tehát a csemetések, melyeknek léte ál-
landó veszélynek van kitéve.

b/ Erdőápolás.

Ha a csemetés már a fiatalos korába került, léte tehát biztositva van, akkor
már csak arra kell ügyelnünk, hogy az kellő ápolásban részesüljön. Nem szabad te-
hát ekkor sem megfeledkeznünk róla, hanem tovább is állandó figyelmünk tárgya kell
hogy legyen. Hisz a verseny ebben a korban a legerősebb és az értékes faegyedek lé-
te ekkor a legveszélyeztettebb. Elhatalmaskodik az értéktelen gyomfa és ha közbe
nem avatkozunk a drága pénzen és sok gonddal megtelepitett fiatalosban rövid idő
alatt oly fanemváltozás állhat be, mely aztán az egész fordulónak szégyene lehet.
Ezek a fiatlosok tehát szintén megfigyelendők és az észleletekről évenként egyszer
május harmadik hetében egy kimutatás állitandó össze, melyben a tennivaló is rövi-
den jelzendő. Az erdőápolási kimutatás fejmintája a következő:

_____védjárat.

Erdőápolási kimutatás.

Üzem-osztály	Vágás-sorozat	Osztály	Van-e valamely teendő		
			a tölgy	a fenyő	a bükk
			ó r d e k ó b o n		

Ez a kimutatás a legközelebbi szolgálati napon benyujtandó.

Ez a kimutatás szoros összefüggésben áll a fővad részére termelendő lombtakar
mánnyal, miután a gyomfák egy része /kecskefüz, gyertyán/ jó vadtakarmányt ad s
igy mikor az erdőápolás czéljából ezeket a fákat kivágjuk, azokból mindjárt lomb-
takarmányt is termelhetünk. Ha a kivágott gyomfa fája értékesithető, akkor az is
szabályszerüen ki lesz termelve, ha pedig nem, akkor csak bevágjuk, lehajtjuk, de
törzsétől egészen el nem választjuk, hogy ezáltal azok kimerülését és biztos el-
pusztulását elősegitsük. A lombtakarmány termelését alább tárgyalom.

3. Vadászat, halászat.

a/ Vadállomány.

Az erdőben élő vadak száma fontos adat egyfelől abból a czélból, hogy tudjuk

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

mink van, de másrészről azért is, mert a vad száma mindig csak az erdő által károsodása nélkül nyujtható vadtáplálék arányában tartandó fenn.

A vad összeolvasása az összes védjáratokban és ha lehet a szomszéd birtokokon is mindig egyidőben eszközlendő. Legalkalmasabb időpont erre a tél közepe, mikor a vad utalva van táplálékának megszerzésére czéljából kisebb területeken tartózkodni. Ezért a fővadállomány mindig január első felében olvasandó össze és az erről szóló kimutatás a legközelebbi szolgálati napon nyujtandó be. E kimutatás fejmintája a következő:

_____védjárat.

Kimutatás

az összeolvasott fővadakról.

Tél	Az összeolvasás helye	Daradszám		
		szarvas-bika	tehén	borju

A mutatkozó szalonkákról jelentés szóban tétetik meg márczius és április hó szolgálati napjain.

A látható őzbakokról a jelentés julius és augusztus hó szolgálati napjain tétetik meg szintén szóbelileg.

A mutatkozó szarvasbikákról irásbeli jelentés teendő szeptember és október hó szolgálati napjain.

Mintája a következő:

_____védjárat.

Kimutatás

a mutatkozó szarvasbikákról.

Tél	Hol?			Leírása				
	üzem osz.	vágás soro-zat	osz-tag	ágjegyek száma	erősség	hány tehénnel	hány vetélytárs	Jegyzet mikor látta?

A pisztrángokról évenként két szóbeli jelentés teendő és pedig a látható kis pisztrángokról május harmadik hetében és a megindult ivásról október havában.

b/ Lombtakarmány, sózók.

Ha azt akarjuk, hogy fővadállományunk a szigoru teleken sokat ne szenvedjen, továbbá, ha erdőnket a vadkárositás ellen megvédeni kivánjuk, akkor a fővadat etetni kell. Az ily czélra szükségtakarmányról kell gondoskodnunk. Csak szükségtakarmányt említek, mert csak erről lehet szó egy a vadtenyésztést csak mellékesen üző erdőgazdaságban. A lombtakarmány kecskefüz, gyertyán, tölgy, kőris stb. lombfák fiatal és eső nélkül megszáritott lombjaiból kerül ki és az erdőápolással szerencsésen kapcsolható egybe. A lombtakarmány-termeléssel kapcsolatban évenként két kimutatás készitendő. És pedig junius második hetében kimutatandó a megmaradt és az ehez még termelni szükséges lombtakarmánymennyiség.

Ennek a fejmintája a következő:

_____védjárat.

Kimutatás

1914.év tavaszán megmaradt és ehhez készitendő lombtakarmányról.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Tétel	Az etető megnevezése	Lombtakarmány megmaradt kötegből	Lombtakarmány szükséges még kötegből	Jegyzet

Azután julius hónap második hetéig a lombtakarmány az etetőkbe fuvarozandó és a legközelebbi szolgálati napon a lombtakarmánykészletről egy kimutatás nyujtandó be.

_____védjárat.

Kimutatás

az 1915.év tavaszán készletben levő lombtakarmányról.

Tétel	Etető megnevezése	Régi lombtakarmány	Uj befuvarozott	Van most összesen	Jegyzet

A lombtakarmány kitermelési költségének elszámolása ugy történik, hogy először kimutatom az ujonnan termelt lombtakarmányt és alája rávezetem a termelő nyugtáját a fent részletezett lombtakarmány munkadijáról.

A fővad részére ezenkivül megfelelő sónyalatókról is kell gondoskodni. A télen át elrontott nyalatók helyreállitásához szükséges anyagok kimutatását április első hetében kell összeállitani és benyujtani; másodszor pedig ugyanazt augusztus hó utolsó hetében.

c/ Vadászat.

A saját védjárat, továbbá a szomszédos védjáratok területén esett minden lövés az erdőgondnokságnak lehetőleg azonnal bejelentendő, akár esett a lövésre valami, akár nem. A lövések bejelentésére szolgáló lap mintája a következő:

Idő				A lövés esett		Ki tette?	Mire?	Mi van a vaddal?
hó	nap	napszak	óra	u.o.	osztag			

Ily lap mindig készletben tartandó. Miután ez a lap a lőjegyzék alapokmányát képezi, az mindig lelkiismeretesen és pontosan töltendő ki. Az esett vad jégverembe szállitásáról nyomban gondoskodni kell. A lövést bejelentő-lap legkésőbb a vaddal együtt küldendő be. A jégvermet kezelő erdőőr a bejelentőlap adatait a vaddal összehasonlitja, a vadat lemérlegeli és a hus mennyiségét naplójában bevételezi és a vadat átvevő vállalkozót erről nyomban értesiti. Ha pedig a vállalkozó megjelent, a vadat neki szabályszerü vételár átvétele után, ujból lemérlegelve átadja, a vételár összegét naplójába bejegyzi és a legközelebbi szolgálati napon azzal elszámol, arról bárczát kap, melyet a szolgálati könyve megfelelő lapján bevezet, a bárcza hátlapján pedig az anyag kiadását feljegyzi és a bárczát ismét beszolgáltatja. Ha naplójában e tételhez a bárcza számát feljegyezte és a bárcza visszaadását igazoltatta, az anyag és értéke részéről elszámolást nyert.

A lövést bejelentő lapra a jégvermet kezelő erdőőr a vad sulyát, az agancs sulyát feljegyzi és ezt az erdőgondnoksághoz benyujtja, hol az adatok a lőjegyzékbe bevezettetnek és ahoz a bejelentőlap okmányként mellékeltetik.

Az elejtett vadért az erdőőri személyzetet lődij illeti meg. Ez a lődij minden junius hó végével esedékes. A lődijat az az erdőőr kapja, a ki a vadat elejtette. Ha a vadat nem lődijra jogosult egyén ejti el, akkor a lődijat az az erdőőr kapja, a kinek vadjáratában a vad lövetett.

4. Erdőkárok.

Az erdőkárok elszaporodásának két oka van. Ha az erdőkárokat megszüntetni és

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

négy /esetleg több/ középiskolai végzettséggel a nélkül, hogy erdőőri szakiskolát végeztek volna, az erdőőri szakvizsgát a három évi gyakorlati szolgálat alapján tették le, az erdészeti szakiskolai minősítés megszerzésétől elzáratnak.

A tervezett uj szabályzat tehát nem a - nézetünk szerint - egyedül helyes négy középiskolai minősitésre, hanem az erdőőri szakiskola elvégzésére helyezi a sulyt.

Nézzük, van-e ennek jogosultsága. Tudjuk, hogy az erdőőri szakiskolákba olyan egyének voltak felvehetők, a kik az elemi népiskola hat osztályát elvégezték. Minthogy pedig az elemi iskolák hatodik osztályát a tanulók rendszerint 12 éves korukban végezték el s az erdőőri szakiskolába 17 éves koruk előtt fel nem vétettek, ez öt év alatt oly sokat felejtettek, hogy a két évi erdőőri szakiskolai kiképzés alatt semmi esetre se tanulhattak annyit és nem is kivántak tőlük annyit, mint a mennyi a középiskola negyedik osztálya tananyagának megfelel. Kétségtelen ugyanis és ez nézetünk szerint vita tárgyát nem képezheti, hogy a négy középiskolai minősités magasabb szinvonalu, mint az erdőőri szakiskolai minősités. Ha pedig ez igy van, semmivel sincs megokolva, hogy a magasabb szinvonalu iskola, jelen esetben a négy középiskola elvégzésén kivül még egy alacsonyabb minőségü iskola /az erdőőri szakiskola/ elvégzését is megkövetelj̈uk. Tudjuk azt is, hogy az erdőőri szakiskolák tananyagát igen hosszu időn át Bedő Albert: "Az erdőőr" cimü könyve foglalta magába s a tanitásnak tulajdonképen ez az alapja a legtöbb szakiskolánál most is s ebből a könyvből készülnek azok is, a kik az erdőőri szakvizsgát magánuton óhajtják letenni. Nincs tehát semmivel se megokolva, hogy utóbbiak a többiekkel szemben hátrányt szenvedjenek. Ez éppen olyan téves intézkedés, mintha kimondatnék, hogy az erdőmérnöki oklevelet csak az olyan érettségit tett ifju szerezheti meg, a ki a középiskolát mint rendes hallgató végezte el, mig ha magántanuló volt, ugy ha meg is van az érettségije, oklevelet nem szerezhet.

A mi nézetünk tehát az, hogy igenis ki kell kötni, hogy az erdészeti szakiskola minősitését milyen előképzettség alapján lehet megszerezni, de hogy az előfeltételeket ki milyen uton-módon szerezte meg, különbséget tenni nem indokolt.

Ha már mindenképen korlátozni akarjuk az erdészeti szakiskolai minősitésnek magánuton való megszerzése lehetőségét, ugy inkább azokat kellene az erdészeti szakiskolai minősités megszerzésének lehetőségétől elzárni, a kik az uj szabályzat életbeléptetése utáni időben fogják a négy középiskolai minősitést megszerezni, mert hiszen tudjuk, hogy egy olyan egyéntől, a ki már meglett férfikorában megy a középiskola - mondjuk - harmadik és negyedik osztályából vizsgázni, sohasem kivánnak annyi tudást, mint egy szabályszerü időben és korban végző tanulótól.

De mindezektől eltekintve, nem indokolt attól sem tartani, hogy az erdészeti szakiskola minősitését igy tulságosan sokan fogják megszerezni, mert a vizsgákat olyan szigorral lehet - sőt kell is - megtartani, hogy ott ténylog csak azok szerezhessék meg a képesitést, a kik arra tudásuknál fogva valóban érdemesek is.

Az alábbiakban közlünk a sok közül két levelet, a melyek közül az elsőre azt jegyezzük meg, hogy liberálisan kell a szabályokat megállapitani, de attól azután nem is szabad eltérni, mert a kivételeknek nem lehetne határt szabni.

Balogh Ernő.

X

Az "Erdő" f.évi szeptember hó 15-én megjelent számában "Az erdészeti szakoktatás reformja" czimmel egy aláirás nélküli közlemény jelent meg, mely általánosságban tárgyalja, hogy az összes erdészeti altisztek az erdészeti szakiskolában nyerhető képesitéssel egyenértéku képesitetteknek nyilvánittassanak ki.

Az eszme alapjában véve tulkövetelő s nem kivihető, igen is, kivételeket kell csinálni azokkal szemben, kik erre rászolgáltak, mert általánosságban minden erdőaltiszt ezt sem intelligenciája, sem szaktudása és használhatósága által meg nem érdemli, mert igy oly elemek is kerülnének be, kikkel az igen tisztelt szaktárs nem szivesen azonositaná magát.

Ennélfogva a magyar erdészet érdekében igen is szükség van okvetlen a kivételekre, tudtommal az illetékes tényezők, kik azt elintézni vannak hivatva, elég tapintatossággal és jóindulattal járnak el a reform keresztülvitelével, mert csak azok lesznek bocsájthatók az erdészeti magánvizsgára, a/ kiknek 4 középiskolai előképzettségük van; b/ kik az erdőőri szakiskola kétéves tanfolyamát elvégezték; c/ kik a gyakorlatban bizonyos ideig szolgálatban állottak; d/ kik az erdészeti szakvizsga tárgyaiból magánuton elkészültek. Az ilyen vizsga első izben 1921.év őszén lenne.

A most felsorolt feltételek nem is lennének oly tulkövetelők, ha normális viszonyok között élnénk, éppen ezért, minthogy csak átmeneti minősitésről van szó, mégis enyhébb feltételeket kellene megállapitani, mert sok erdőőri szakiskolát vég-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

nemcsak szabályszerüen letárgyalni akarjuk, akkor ezen okokat ismernünk kell, hogy a bajt gyökerében irtsuk. Az erdőkárok egyik legáltalánosabban elterjedt oka az, hogy a közvetlen környék szegényebb népének rendesen nincs megadva az alkalom arra, hogy neki tetsző uton és módon jusson tüzelőfához. Az erdő tövében lakó nép nem sokra becsüli a fát, viszont fasükségletének kielégitésére egész csekély értékü fával is megelégszik. E fához pedig ugy kell őt hozzájuttatni, hogy az neki ne kerüljön sok utánjárásba. Ez kétféleképen érhető el. Egyfelől annyi részes gyéritésbe kell őket részesiteni, hogy igy munkája révén pénz nélkül tömődjék meg udvara fával. Az az ember, a kinek udvarában elegendő fa van, nem megy fát lopni. A fa szerzésének ezen módjára azonban csak azok képesek, kiknek igáserő olcsón vagy ingyen áll rendelkezésükre. A szegényebb néposztály a fuvart fizetni nem képes vagy nem hajlandó, de legnagyobb részének különben is az a megrögzött szokása, hogy csak akkor szerzi be fasükségletét, mikor már arra feltétlen és sürgős szüksége van. Ha a kenyeret dagasztja, akkor néz kemenczébe való fa után. Ha ennek megszerzésére neki módot nem adunk, a részes gyérités daczára sem lesz kevesebb a kihágás, csak legfeljebb csekélyebb értékü. Az ily napi szükségletek beszerzésére legalkalmasabb mód a már előbb tárgyalt háti teherfa eladás. Itt csak azt emlitem meg, hogy a háti teher czédula megszerzése könnyü legyen, nehogy hosszu utat vagy kerülőt kelljen azért a vevőnek megtenni, mert az esetben a czélt el nem érjük. Háti teher czédula eladásával tehát minden erdőőr megbizandó, de azok, a kik a faluban, vagy az erdő szélén laknak és igy utba esnek a vevőnek, feltétlenül, ha nem is vágássorozati erdőőrök.

Ha a fának e két olcsó és könnyü megszerzési módját életbe léptetjük, az erdőkárok feltünően csökkennek.

Az erdőkárok másik oka a fával való üzérkedésben keresendő.

Ezek a kihágók már sokkal érzékenyebb károkat okoznak, mert a lopott fa értékesebb. De épen ezért szigoru őrzés mellett a gyakori tettenérés után fizetett érzékenyen magas összegek elveszik kedvét a további vállalkozásnak. Ily erdőkárok csak ott fordulnak elő, a hol az erdő őrzése nem teljesen kielégitő és az erdőkárok körüli eljárás nem elég szigoru. Ennek végső oka kikutatandó és megfelelő eljárással ezek az erdőkárok rövidesen és az előbbinél sokkal hamarább véglegesen megszüntethetők. Az ezután még előforduló erdőkárok aztán szigoruan kezelendők. Ha valaki az erdőben engedély nélkül találtatik, feltétlenül megzálogolandó és a zálog az erdőgondnoksághoz nyolcz napon belül beszolgáltatandó. A zálog mindig értékes dolog legyen. Legalkalmasabb erre a fejsze, fürész, vagy ennek hiányában egy ruhadarab, kalapot, fejkendőt, czipőt vagy más feltétlenül szükséges ruhadarabot elvenni nem szabad. A tettes az erdőből feltétlenül kikisérendő.

Ha valakit falopáson érünk, a lopott összegyüjtött fát semmi szin alatt még ha fizetne is érte, nem szabad az erdőből kivinni engedni.

A fa tőle elveendő, a tettes megzálogolandó és az erdőből kikisérendő.

Ha valaki fát kocsival lop, a fa a kocsiról lerakandó és az egyik igás állat zálogba veendő. Ezen elvek feltétlen érvényesitése végett áll az erdőőr rendelkezésére a szuronyos karabély. Ezt azonban csak ijesztésre használja. Azzal szurni, lőni csak legvégső esetben szabad akkor, ha a fegyveres kihágó már támadja az erdőőrt, vagy ha több ember oly fenyegető magatartást tanusit, a melyből megtámadtatástól alaposan lehet tartani. Ezen legvégső esetben is az életet kiméini kell és a fegyvert lehetőleg ugy kell használni, hogy a támadó lábának, karjának megsértése által lefegyverezhető legyen. Fegyvertelen embert megtámadni vagy valakit akkor megsebezni, ha menekül vagy támadási szándékát abbahagyta, nem szabad. Ez az erdőőr elitélését vonná maga után. Ha az erdőőr a fenti elvek szerint jár el, védjáratában az erdőkárok száma egészen le fog apadni.

/Folyt. köv./

\- . -

Az erdészeti szakoktatás reformjához.

Az utóbbi időben több levelet kaptunk az erdészeti altisztek köréből, melyek az erdészeti szakoktatás reformjáról kiszivárgott hirekkel foglalkoznak s azok többé-kevésbé sérelmes intézkedéseit tárgyalják.

A legtöbb és sok tekintetben jogosult panasz, az uj erdészeti szakiskolai minősitésnek magánuton való megszerezhetése körül merült fel. Értesülésünk szerint ugyanis az uj erdészeti szakiskolai minősitést magánuton is megszerezhetik azok a már bizonyos számu gyakorlati szolgálati évvel rendelkező erdészeti altisztek, a kik négy középiskolát végeztek és ezenfelül valamelyik erdőőri szakiskola elvégzése után az erdőőri szakvizsgát is letették. Sőt megszerezhetik az uj erdészeti szakiskola minősitését magánuton - állitólag - azok is, a kik erdőőri szakiskolát végeztek s a négy középiskolai minősitést csak ezután fogják megszerezni. Mig azok, a kik

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

zett s a gyakorlatban jól bevált olyan erdőaltiszt áll jelenleg vezető szolgálatban
középegélégedésre, kiknek egyáltalán nincs középiskolai képzettségük, vagy csak a 2.,
esetleg a 3. osztályt végezték el ezelőtt 10-15 évvel és most a középiskola 4-ik osz-
tályának és az erdészeti szakvizsga tantárgyait 30-35 éves korukban kellene bemagol-
ni, ez pedig tekintettel a jelen háborus időbeni nagy személyzethiányra igen nagy
megerőltetéssel járna, szerény nézetem szerint elegendő lenne, ha az a/ pont köve-
telményeitől eltekintenének, de a többi pontok szigoru betartásával egy gyakorlati
vizsga letétele kivántatnék. Az a/ ponttól való eltérés azért volna kivánatos, mert
az erdőaltiszteknek tulnyomó része olyan vidéken van alkalmazva, hol a középiskolai
képesitést vagy egyáltalán nem, vagy pedig csak nagy fáradsággal és időveszteséggel
szerezheti meg, de szükségesnek tartanám, hogy a vizsgázandó a szolgálati bizonyit-
ványnyal kapcsolatban tartoznék igazolni, hogy átminősitését az erdőbirtokos is ki-
vánja, s mint ilyent továbbra is szolgálatban óhajtja tartani.

Legkellemetlenebb ránk nézve az, hogy az első vizsga csak 1921. év őszén, vagy-
is akkor fog megtörténni, mikor azt az első 3 éves tanfolyamot végzettek meg fogják
nyitni. Nem tudom elképzelni, hogy miért kell 3 év mulva egyszerre 200-300 embernek
levizsgázni, igaz, hogy a magánvizsgázók jó része régi állásába tér vissza, mégis
oly sok állást kereső lesz ez alkalommal, hogy azokat megfelelő helyre elhelyezni
nem lehet, minek eredménye lesz a tulzsufoltság; éppen ezért, az átmeneti vizsgá-
val nem kellene 3 évet várni, hanem azt a legközelebbi alkalommal, de csak korlá-
tolt számban, évente kétszer és oly időben megejteni, mikor azt az erdészeti elfog-
laltság leginkább megengedi s igy az első 3 év alatt, mig az első évfolyam az erdé-
szeti szakiskolából kikerül, a magánvizsgák befejeződnének és egyszersmind bezárul-
nának, mely időn tul, tekintettel a számos erdő- és vadőri iskolára, az erdőőri szak-
vizsga magámuton való letétele is beszüntetendő lenne.

Ezuton megnyugtatom az igen tisztelt szaktársat, hogy igen is, kik azt megér-
demlik, róluk gondoskodva van, de hogy nem a mi nézetünk és igényeink szerint, az a
magyar erdészeti altisztek hagyományos hibájából van, mert szervezetlenül, egymás-
sal nem törődve, csak saját énjének él, holott a legmesszebbmenő összetartásnak kel-
lene köztünk lenni, s egymás irányában, valamint az intéző körökkel szemben bizalom-
mal lenni, óhajtát vagy nézeteit nyiltan, de ne "Győzünk" jelige alatt, hanem saját
neve aláirásával bátran adja elő, mert igazi győzelmet csak ugy arathatunk.

Lelovits József.

*

Nagyságos szerkesztő ur!

"Az Erdő" legutóbbi három számában az erdészeti szakoktatás reformjára vonat-
kozó közlemények jelentek meg; figyelemmel átolvasva, világos képet erről a 17-18.
számokban levő közleményekben találtam: méltóztassék megengedni, hogy több érdekelt
alkalmazott nevében is, a jelen reformhoz hiányos és többekre sérelmes tervezése mi-
att hozzászólhassak.

A f.é. 17-18. számban a "Szerkesztői üzenetek" T.J. jelige alatt közölt vála-
sza világosan s félreérthetetlenül mondja, hogy: "Azok, a kiknek négy középiskolai
minősitésük van, vagy azt utólag megszerzik, s ezenfelül már valamelyik erdőőri szak-
iskolát elvégezték, az uj erdészeti szakiskola minősitést magámuton is megszerezhe-
tik. A kik azonban erdőőri szakiskolát nem végeztek, azok a tervezet szerint az uj
szakiskola minősitését nem szerezhetik meg."

A tervezet ily megszoritással készült alakja után önkéntelenül is az a kérdés
merül fel, hogy azok az alkalmazottak, a kik a négy középiskolai minősitést még az
iskola padjai között vagy magámuton is, már régebben megszerezték, s az erdőőri szak-
vizsgát magámuton tették le, mi okb ól záratnak ki az uj erdészeti szakiskolai minő-
sitésnek magámuton való megszerezhetésétől, a mikor a jelen reform által megkivánha-
tó - legelső feltétlen - alaki képzettséget /a négy középiskolát/ már régen megszer-
ezték? Vagy pedig azok is, kik jelenleg az alaki képzettséggel még nem birnak, de
magámuton letett erdőőri szakvizsgájuk eredménye oly kiváló, valamint a szolgálat-
teljesitésben is oly használhatóságot tanusitottak, hogy bármely szakiskolással a
versenyt felvehetik, s az uj reform által nyujtott kedvezményben való részesitésre
érdemesek, miért záratnak ki - a már kiérdemelt - jobb jövő megszerezhetésétől?

A jelenleg érvényben levő erdőtörvény, valamint az ezt módositó miniszteri
rendeletek egyike sem tesz különbséget a szakiskolát végzett, valamint a magámuton
végzett s levizsgázott erdőőr minősitése között; mindkettőt egyenlő rangu és egyen-
lő jogu erdőőrnek ismeri el.

Hogy mi a sérelmes az uj reformban, méltóztassék megengedni, hogy azokat az
alábbiakban előterjeszthessem.

Jóllehet, hogy ebben a helyzetben nemcsak magam egyedül, de többen is vagyunk,
s igy a sérelmek felsorolását többek érdekében teszem, mégis a helyzet világosabb

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

leirásához a nálam fennálló körülményeket bátorkodom felsorolni.

Én a négy középiskolát mint rendes főgimn. tanuló szereztem meg. Ennek végzése után a nagybányai m.kir. főerdőhivatal kerületében nyertem alkalmazást, hol 17 éves koromig felváltva, irodai és külső szolgálatnál voltam alkalmazva. 17-ik évemben folyamodtam erdőőri szakiskolába való felvételért, honnan elutasittattam azért mert 17. életévemet nem október hó 1-én, hanem ugyanezen naptári év november 9-én töltöttem be. A reá következő évben, május hóban, akkor 17 éves és 6 hónapos korom ban, akkor még a nagyméltóságu földmivelésügyi miniszterium magának fenntartva a kinevezések feletti döntést, kinevezett szakiskolás pályázókkal szemben m.kir. erdő legénynyé. E kinevezéssel - önként érthetőleg - lemondtam a szakiskolába való felvételi folyamodásomról, gondolva, különbség ugy sincs a szakiskolát végzett szakvizsgázott és a magánuton szakvizsgázott erdőőr között. Képességet éreztem magamban, hogy ezt magámuton is letehetem. Szakvizsgámat kitünő eredménnyel letettem; sőt mi több, akkori hivatali főnök uraim határozottan ellenezték szakiskolába való felvételem iránti kérvényezésemet.

Mint az itt, bár röviden, előadottakból kivenni méltóztatik, az uj reformtervezetnek van még oly kiegészitésre szoruló része, mely orvoslást kiván és vannak, kik ennek orvoslását jogosan várhatják és kérhetik is, mert mig a már szolgálatban levők s az alaki képzettséggel már régen rendelkezők, de szakiskolát nem végzettek hanem magánuton a szakiskolásoknál is kiválóbb eredménnyel szakvizsgázott erdőőrök előtt az ut teljesen el van zárva a reform által nyujtandó kedvezmények megszerzésétől, addig a szakiskolát végzettek, de alaki képzettséget még nélkülözők előtt nyitva áll az ut, hogy azt minden körülmények között megszerezhessék, nem gondolva a tervezet azzal, hogy ezen hiány által sok érdemes alkalmazottól megvonatik egy - a sok évek előtt megszerzett alaki képzettséggel és sok gyakorlati évben gyüjtött tapasztalatokkal biró, sulyos, nehéz körülmények, megpróbáltatások között - reá-szolgált, kiérdemelt jobb jövőjének a megszerezhetése.

Ezen itt előadottakkal távolról sem szándékom a szakiskolákat lekicsinyelni, csak a reformnak ama hiányos tervezésére bátorkodom reámutatni, hogy ha a tervezet módot nyujt a szakiskolásoknak az alaki képzettségnek magánuton való megszerezhetésére, hogy ezzel az uj erdészeti szakiskola minősitését is megszerezhessék, miért nem részesiti a tervezett uj szabályzat a magámton szakvizsgázottakat is oly kedvezményben, hogy azt megszerezhessék, ha erre már beigazoltan érdemesek? Hisz ép ugy vannak magámuton vizsgázottak között erre érdemesek, mint a szakiskolások között erre érdemtelenek.

Ezek után bátorkodom nagyságos szerkesztő urat alázattal kérni, méltóztassék illetékes helyen ezen sérelem orvoslását kieszközölni, hogy a jogos igények a megfelelő kielégitésben részesüljenek, s egyben szives válaszát a "Szerkesztői üzenetek" rovatán M.L. jelige alatt megadni kegyeskedjék.

Melyek után mély tiszteletem kifejezése mellett vagyok nagyságos szerkesztő urnak

alázatos szolgája:

Alsó-Fernezely, 1918. szept. 26-án.

Maár Lajos.

\- . -

Természetösmeret.

Irta: Bársony István.

Az általános müveltség, a mire mai napság már mindenki törekszik; a mit mindenütt hangoztatnak; a mi az európaiságnak szinte alapföltétele: csudálatosképpen éppen azon a téren és abban az irányban mutat igen jelentékeny fogyatékosságot, a hol s a miben jóformán a dolgok alfája, kezdete, kiindulása rejlik: a természetösmeretben. Azt hiszem, nemcsak minálunk van igy; de hogy minálunk igy van, azt tudom, tapasztalom.

A "Természetet" aránylag csak igen kevesen ösmerik, még a minimális fokig is és fogadni mernék rá, hogy a szakembereket leszámitva, a többi ugynevezett müvelt ember kilenczven százalékát bátran, könnyen, jogosan meg lehetne buktatni a természeti tudnivalók legtöbbjéből, még ha nem is kivánnánk tőle többet, mint a mennyit a kis diákoknak is tudniok - kellene.

"Kellene", mondom; mert a mellett a tanitási módszer mellett, a hogyan a természetrajzot általában tanitani szokás: igazán értékes eredményt elérni az iskolai tanitással - szinte lehetetlen.

A kinek nem ingo, ne vegye magára /mert hisz magától értetik, hogy mint mindenütt, ugy itt is bizonyosan vannak tiszteletreméltó kivételek/, de nem tulzás az

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

hogy a legtöbb tanár teljesen beéri a természetrajz tanításakor az iskolával, azaz azzal, hogy a négy fal között tanit oly dolgokról, a miről helyes és maradandó emlékezés csak a közvetlen nyilt szemlélet után és nyomán vésődhet a tanuló agyába.

A tanitás, természeti dolgokban, igy szárazzá és könnyen unalmassá is válhat; már pedig a hol kellő érdeklődés nincsen, ott legfeljebb a magolás segit, ugy a hogy, esetleg annyira, hogy a vizsgálatot általa meg lehessen uszni; de azután, ha a tanuló az életbe kimegy, még azt is csakhamar elfelejti, a mit valaha erőltetve és unottan bemagolt ugyan, de a mi őt lelkesiteni sohasem birhatta; nem azért, mintha nem lett volna mód a lelkesitésre, hanem mert ezt a módot vagy nem is keresték, vagy rossz ul keresték.

Ha tőlem függne, én a középiskolai természetrajztanitást főképpen szemléltető alapra helyezném, természetesen a lehetőség határai között, és ezzel szorosan összekötném a biologiai /élettani/ tájékoztatást is.

Sokkal kevesebbet kinoznám például a tanulót azzal, hogy hány foga van valamely állatnak és a csontrendszere milyen; meg hogy a növények hányporodások stb. /ámbár valami rendszerre mindenesetre akkor is gondolnék, a mely a későbbi komolyabb tudás fejlesztésének az alapja legyen/, hanem igenis azon lennék, hogy a diák - ismétlem, a lehetőség határai között - a valóságos állatot és növényt /stb./ ösmerje meg és arról legyen türhető tájékozottsága, hogy a mi természetrajzi életvagy egyéb jelenség eléje kerül, azt meg is értse, annak nevet tudjon adni.

Hogy ezt a "megértést" nem filozófia mélységének gondolom /noiszen, akkor kezdődhetnék csak az igazi nemértés/, az magától értendő. De hogy az átlagosan tapasztalhatónál jóval többnek óhajtanám, az természetes. Hogy mi ez az átlagosan tapasztalható mérték, azt egy példával illusztrálom.

Tessék kivinni a mezőre, vagy erdőre egy vagy tiz, vagy száz ugynevezett müvelt /általános müveltségü/ uri embert, a kik közt legyenek akár kegyelmes urak is és tessék őket egy kicsit kifaggatni arról, hogy miféle madár, miféle fü-fa, rovar stb. az, a mi ott elöjük kerül; meg tetszik látni, minő felelőtleket kapunk, ha egyáltalában kapunk. Az emlősöket azért nem emlitettem, mert igazán nem kell sokat tudni, hogy ezeket megkülönböztesse valaki; ámbár akárhány "müvelt" ur mondaná azőzre, hogy az szarvas és fogalma sem lenne például arról, hogy melyik a mezei egér, melyik a pocok, a cziczkány, melyik a görény, a nyest, a menyét, hanem ezek egyikét-másikát összecserélgetné.

De még ennél is tovább merek menni. Állitom, hogy a legtöbb gazdaember, uriember, tanult ember, még az akadémiát végzett gazdatisztek közül is igen sokan, de még a diplomás erdészek közül is igen sokan: nem tudják sok olyan növénynek a nevét és természetrajzát, élettanát, a melylyel közvetetlen "bajuk" nincsen, nem lévén az például sem gazdasági "termelvény", sem "erdőüzemi" növény. A legritkább fehérholló az olyan "szakember" is, már a gazdát s az erdészt ezen a téren csak annak számitom, még ha nem professzor is, a ki az ő mezőin és rétjein, meg az erdeiben található gyakori növényt, mindent névszerint ismeri s tudja róla, hogy - a mint mondani szokás - "hová tegye", a mikor biológiai szempontból nézi.

Persze hogy erre azt mondhatja az ügyvéd, az orvos, a miniszteri vagy más hivatalnok, hogy akkor mi az ördögöt akarok ötőle, a kinek semmi dolga más bestiával, mint az emberrel? Jó, jó, iszen van benne valami; de azért mégis csak furcsa volt az, a mikor egy igen derék fiatal budapesti ügyvéddel kocsiztam valahová április végén, a mikor a vetés már szép nagy volt s megkérdezte, hogy milyen vetés ez, a mi még hagyján; de a mikor megmondtam neki, hogy az buzavetés, igy sóhajtott fel: "akkor lehet az szép, a mikor virágzik". Mert ház a buzavirágot a gomblyukában is szereti s ugy képzelte, hogy buzavirágzáskor az egész buzatábla kék, mint a lenvirágzáskor a lentábla.

Egy másik diplomás uri barátom hallotta, hogy a gólyának ugy rakatott fészket a földesur a csürre s aztán azt az emberkézrakta tákolmányt a gólya elfogadta, a maga külön tehetségével átépitette. Már most kellő csudálkozás után meglátott egy facsoportban egy varjutelepet, néhány száz fészekkel, a mire megkérdezte: ezeknek is ti rakattatok ide annyi fészket?

Jól tudom én, hogy az igazi tudósok terén még polihisztorok is könnyen mondanak csődöt, hisz az ember egész élete is ma-holnap rövid lesz már, akárcsak egy szakmának az alapos és teljes elsajátitására, esetleg begyakorlására; de ha megkövetelhetjük, hogy a "müvelt" ember konyitson valamicskét az irodalomhoz, a történelemhez, sőt a technika vivmányaihoz is, akkor a természetet is illenék neki egy kicsit megismernie, hisz abból él elsősorban, akármiért fizetik, mint munkást.

Milyen gyönyörü lehetne, ha a tanuló fiatal népséget a lelkes tanárok rendszeresen kivezetgetnék a szabadba és ott közvetlenül magyaráznának neki, nemcsak "könyv" szerint, hanem a hogy az Uristen éppen az alkalmat kinálja. Egyelőre elég lehetne, sőt roppantul sok is lenne, ha a tanulók megtanulnák odakint, hogy melyik növény és

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

virág, a mit maguk előtt látnak; micsoda; hol található leginkább és milyen szakában az esztendőnek. Aztán, hogy hasznos-e, káros-e? Ha hasznos, mi a haszna? Ha káros /mérges/, mi a veszedelme? Minő nagy érték lehetne az ilyen módon szerzett örökös tudás. Az ilyet nem lehet elfelejteni, épp ugy nem, mint az uszást, a mire, ha egyszer megtanultuk, mindjárt rámozdul kezünk, lábunk, ha kell. Emlékeznék az ember az élete végéig is arra a napra /hónapra, alkalomra, minden részletével/, a mi átélt, a mikor a tanárával s a tanulótársaival kint volt valahol és megismert egy sereg növényt és rovart; azt is tudná, megjegyezné, hogy milyen rovar melyik növényen szeret élni, lakni; egyszóval a biológiát tanulná meg játszva, már pedig az, a ki nem szakember, ezzel bátran beérheti; szükségét ennek látja igen gyakran, még akkor is, ha nem gazdász, nem erdész. /De már kertész, kertészkedő milyen könnyen válhat belőle!/

Igaz, hogy az iskolai szünet éppen két olyan hónapra esik, a mikor a természet odakint tengernyi sok tanulnivalót mutat s kinál; de ha csak az április, május és junius hónapot, meg a szeptembert használná is fel ily célokra az iskola: nem igen akadna akkor természetrajzilag analfabéta "müvelt" ember.

Ismertem egy fiatalembert /gazdásznak indult, aztán ménesfelügyelő lett belőle/, a ki budapesti ember lévén, szintén budapestiesen "müvelni" igyekezett magát. Tanult például zongorázni is és ha szabad idejében nekifogott, egyebet sem tett, csak örökké - skálázott. Az ember még a házból is elmenekült volna előle. Soha egy kis dallam, valami fülnek kedves zene, soha! csak skála, skála és megint skála. Igy képzelem az olyan "természetismerőt", a ki tudja a rendszert, a beosztást, a porodák számát, a levélalakok sokféleségét, de a növényt magát fel nem ösmeri; nem tudja, hol keresse s mikor találhatja, sem azt, hogy mihez fogjon vele.

A természetet igazán csak a valóságból ösmerhetjük s a könyv ehhez a megösmeréshez csupán csak jó segitség.

A ki mindössze is könyvből tanul természetösmeretet, az a ragadozó madarakat a valóságban s kivált a szabadban, mindet összetéveszti; ha ölyvet lát, sast gondol; a sólymot vércsének nézi; az aprómadarak közül pedig a fekete, meg a sárgarigón s a vereben kivül édeskevésre meri ráfogni, hogy az mi legyen. Pedig mindezt már a hasznosság és károsság kérdésének a szempontjából is jó ám tudni, épugy, mint azt is, hogy melyik a jó gomba és melyik a bolondgomba.

Egy kis fiu, a kit Budapestről vittek ki nyaralni valami faluba, este lelkendezve szaladt be a szüleihez és azt ujságolta nekik, hogy "jaj apukám-anyukám, jönnek a nyulak!" Mert hát a csorda jött hazafelé.

Milyen bürokrata kegyelmes ur válhatik ebből valamikor!

Hogy minél kevesebb legyen efajta, tessék kisétáltatni a gyermeknépet és odakint foglalkozni vele; nemcsak az iskolai tanitás keretében, hanem a házi nevelés határa között is.

Csakhogy erre a célra, persze, arravaló természetösmerő - szülők is kellenének.

\- . -

Gazdasági tanácsadó.

A baromfiak edzéséről. Nemcsak a tömeg-, hanem a pepinertenyésztő érdekében is áll, hogy minél edzettebbek legyenek szárnyasai, mert a mai nehéz megélhetési viszonyok között az utóbbi is a tételnyképességre fekteti a fősulyt. Az edzettség meg épen a tételnyképesség egyik főtényezője, mert mit érnek a kitenyésztett jó intellektuális tulajdonságok, ha az állatok annyira elpuhultak, mint akár az üvegházi növények.

Edzett, egészséges és erőteljes csibéket elsősorban csakis olyan szülők után nevelhetünk, a melyek hasonló jó tulajdonságokkal vannak felruházva, mert márholnapra edzett nemzedékkel nem rendelkezhetünk. Továbbá általánosan ismeretes, hogy az olyan előnyös intellektuális tulajdonságokat is, a milyen az edzettség, nem annyira a nevelés, mint inkább az örökölt hajlamok befolyásolják. Ebből tehát önként következik, hogy az edzéshez idő szükséges és pedig évek, csakhogy a ki az edzést sohasem kezdi meg, vagy nincs ahhoz türelme, ez a téren eredményeket sem érhet el.

Az edzésre a legjobb példát a vadon élő állatoknál látjuk; a vadállatok ugyan is minden védő- és óvóbeavatkozástól távol kénytelenek a létérti küzdelemben megedződni; - mert még igen kevés helyütt szokásos a vadat is óvni, - mig ellenben a domesztikált állatoknál, különösen a gyengébb és beteges állatoknál ma már mindent el követnek, hogy az életnek megmentessenek. Ezt nem azért hozzuk fel, mintha ezt az eljárást helytelenitenénk, mert az magától értetődik, miszerint az okszerü tenyésztésnek egyik főkövetelménye, hogy a mennyire csak lehet, az elhullás %-a csökkentessék, csakhogy a tulzásba menni tenyésztési szempontból nem tanácsos, mert amint azt

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

már az előbb is kifejtettük, csak is ép és egészséges állatoktól nevelhetünk alkalmas utódokat, illetve mint minden téren, ugy itt is az arany középuton kell haladni.

Igen sok baromfitenyésztő azzal áll elő, hogy korlátolt kifutója folytán baromfiait nem nevelheti edzettő; igaz, hogy az edzésnek egyik eszköze a szabad természet, csakhogy ezek a tenyésztők is segithetnek magukon azáltal, hogy a melegebb idő beálltával a szabadban éjjeleztetik állományukat és pedig nyári ólban.

A nyári ólat a legajánlatosabb csak három oldalról bedeszkázni, illetve a negyedik oldalt és pedig mindenkor azon hosszoldalt, mely délnek fekszik, csak drótháló val kell ellátni. A nyári-ól belső berendezése a lehető legegyszerübb legyen, hogy az télen kaparóhelyül szolgáljon, az ülő rudakon kivül, a melyek tekintettel a nyáriól téli alkalmazására, ugy legyenek készitve, hogy könnyen eltávolithatók legyenek, egyéb berendezést a nyáriól nem igényel. Tekintettel arra, hogy különösen a melegebb évszakban az ól tisztántartására fokozottabb gondot kell forditani, szórassunk naponként az ól padozatára tiszta és száraz rostált homokot, vagy földet és a mint az felgyülemlik, hordassuk azonnal ki a komposzt-telepre. A nyáriólat korlátlan kifutóval biró tenyésztők részére is ajánljuk, mert ezáltal tyukjaik ezuton is edződnek. Sőt ezen tenyésztők részére a hordozható nyáriólat ajánljuk, mert ezek segélyével nagyobb területet használhatnak ki tyukjaik önlelmezésükre. A hordozható nyáriól felállitásánál csak arra kell ügyelni, hogy az ugy állittassék fel, hogy abba négylábu tolvajok ne férkőzhessenek.

Csibéinket edzés céljából már 3 hónapos kortól fogva helyeztessük el a nyáriólba, a mint az idő már enyhébb és hagyjuk egészen a fagyok beálltáig ott. A csibék számának növekedésétől nem kell félni, mert az ól déli oldala drótfonatból áll, igy állandóan elegendő levegővel és világossággal bir. Csak arra legyünk tekintettel, hogy az ülőrudakon a tyukok ne üljenek szorosan egymás mellett és hogy az ülőrudak egymástól és a faltól kellő távolságra, végül a padlótól egyenlő magasságban legyenek, mintegy 50 cm-re.

A fentiekkel szemben épen ellenkezőleg csaknem a legtöbb tenyésztőnél az tapasztalható, hogy különösen a csibék éjjelre teljesen zárt ólakban összezsufolva lesznek elhelyezve, ugy hogy az állatkák nemcsak elpuhultakká válnak a fülledt meleg levegőtől, hanem kénytelenek ezt a rossz szénsavdus levegőt is belélegzeni, a mely utóbbi fejlődésükre semmiesetre sem lesz előnyös.

Az előadottakat azzal zárjuk, hogy nem csak a halandóság elkerülése miatt, hanem a korai tojásrakás céljából is oda kell hatniok a tenyésztőknek, hogy a baromfiak minél edzettebbek legyenek.

Básel Elek.

\- . -

Különfélék.

Helyreigazitás. Lapunk 17-18. számában "A kir.közalapitványi erdőőrök teendői" czimü czikk még nincs befejezve; sajtóhiba folytán került csak oda a "Vége" szó s a mai számunk első czikkével folytatjuk.

Halálozás. Mikes János nyug.m.kir. erdőtanácsos, munkás életének 75. évében, szeptember hó 10-én Nagybányán meghalt.

Ehető fecskefészek szedése. Egy Jáva melletti kis szigeten egy alig ötszáz láb magas sziklabércz nyulik be messze a tengerbe. A földnyelv neve Karang-Balong, melyre a part felől nem nehéz feljutni, de a tenger felől szinte megközelithetetlen. A bércz oldalának homoru sziklafalán számtalan repedés van s e hasadékokban fészkelnek az óti-fecskék milliói, melyeknek fészkei izletes csemegét képeznek. Ha a fecskefészek szedője, derekán kötéllel, kilép a sziklabércz párkányzatára, akkor látja, hogy alatta hétszáz lábnyi mélység tátong s alul a morroló tenger hullámai törnek tajtékká a szétszórt sziklák közt. De a halálos veszedelem sem rémiti el a nyereségre vágyó embereket, a kik évente háromszor tartanak itt életveszélyes fészek-vadászatot. A hogy csucsához kötélhágcsót erősitenek s azon ereszkednek le a legnagyobb vigyázattal. Viharban lemenni teljességgel lehetetlen, mert a szél a sziklafalhoz csapná a valakeröt, a ki ilyenkor leereszkedni merne. A legkisebb széllebbenés is könnyen halált okozhat, mert megingatja a létrát, melyből a tengerbe hullhat a vállalkozó. S még ez nem minden veszély, a mi a fészekszedőt érheti. A legcsendesebb időben is folyton életüket teszik kockára. A fészkek a tenger színéhez többnyire igen közel vannak rakva s azért, ha a szedők dus aratást akarnak, mélyen le kell ereszkedniök a tenger felületéhez, meglesni a hullámok járását s a himbálódzó kötélhágcsón a becsapódó hullámmal egyszerre és egy irányban kell az üregbe behatolni,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

mert könnyen megtörténhetnék, hogy a korábban bemenőt magával sodorná a hullám.

Hogy a fészekszedés mily nagy kereseto a jávaiaknak, mutatja az, hogy a fészekért évente hat-nyolcz millió koronát vesznek be s még sokkal többet is kereshetnének, ha a fészekszedés annyi sok veszélylyel nem járna.

A fészek-szedés ideje vallásos ünnepe a jávaiaknak s a fészekszedéssel járó életkockáztatás áldozat a hegyi szellemek tiszteletére a jávaiak vallása szerint. Legendáikban különösen nagy szerepet játszik a déli tenger istennője, az ugynevezett Njai Rasov Kideol, kinek templomát ugy képzelik, hogy az fecskefészkekből van összerakva s a templom előcsarnokában pompás dísszág áll s az istennő ezen pihenti fáradt tagjait örök szüzies tisztaságban.

Az üzleti spekuláczió a jávai nép vakbuzgóságát használja hát ki. A fészekszedést megelőző nap a kereskedők a szedők részére lakomát rendeznek s harsogó zene, vad táncz s egyéb szilaj mulatságokkal eltompitják az érzékeket s ha másnap el tompultan kimenekülnek a szedők zsákmányukkal, az nem annyira az élet utáni vágy, mint inkább az ösztön következménye.

\- . -

Hivatalos közlemények.

M. Kir. Földmivelésügyi Minister.
176411/I-A-5. szám.

Valamennyi közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága elnökének.

A m. kir. miniszteriumnak az 1918. évi bükk- és tölgymakktermés zár alá vétele és forgalmának szabályozása tárgyában 3418/1918. M.E. szám alatt kiadott rendelete vel kapcsolatosan értesitem a bizottságot, hogy ez a rendelet az erdősitési és csemetekerti czélokra szükséges bükk és tölgy- vetőmakk adás-vételét csak annyiban korlátozza, hogy az erdőbirtokos által gyüjtött és vetőmag czéljaira eladott makk szállításához szükséges szállitási igazolványok a vetés helyére illetékes kir. erdő felügyelőségek véleményezése alapján adatnak ki.

Felhivom tehát a czimet, hogy a törvényhatóság területén levő erdők birtokosait, valamint az erdei csemeték nevelésével foglalkozó kereskedőket stb. haladéktalanul értesitse arról, hogy az erdősités /csemetenevelés/ czéljaira szükséges bükk- és tölgyvetőmagot bármely erdőbirtokostól akadálytalanul beszerezhetik és csak a megvásárolt vetőmakk szállitásához szükséges szállitási igazolványok kiadását kell a hozzám intézendő és a vetés helyére illetékes kir. erdőfelügyelőségnél benyujtandó 1 /Egy/ koronás bélyeggel ellátott folyamodványban kérelmezniük. A kérvényben a makk vásárlási helyének /község, erdőrész/ és mennyiségének megjelölése mellett fel kell tüntetni a feladó vasuti /hajó/ állomás nevét és azt a helyet /község, erdőrész, vagy csemetekert/ is, a hol a makk el fog vettetni, nemkülönben részletesen indokolni kell azt is, hogy mily czélból /erdősités, csemetenevelés/ vásároltatott a makk.

Budapest, 1918. évi szeptember hó 14.-én.

A miniszter rendeletéből:

Péch Kálmán,
miniszteri tanácsos.

\- . -

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

/Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesiteni sziveskedjenek./

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére OROSZ ANTAL főerdőtanácsosnak saját kérelmére történt nyugalomba helyezése alkalmából sok évi hü és hasznos szolgálatai elismerésével III. osztályu vaskoronarendemet dijmentesen adományozom.

Kelt Reichenauban, 1918. évi augusztus hó 22.-én.

Károly s.k.

Zichy Aladár gróf s.k.

*

Földmivelésügyi m. miniszterem előterjesztésére az állami erdőtisztek összesitett közös rangsorozati létszámában az erdőfelügyelőségi szolgálati ágazatnál dr. HAMMERSBERG GANTZSTUCKH GÉZA főerdőtanácsosi czimmel és jelleggel felruházott erdőtanácsost főerdőtanácsossá, SIMONFY ÁKOS alerdőfelügyelőt pedig erdőfelügyelővé, a magyarországi kincstári erdők szolgálati ágazatánál LONKAY ANTAL, KAUFMANN BÉLA,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

FEKETE JÁNOS, SZÉKELY ISTVÁN és RÁDULY JÁNOS főerdőtanácsosi czimmel és jelleggel felruházott erdőtanácsosokat főerdőtanácsosokká kinevezem; továbbá az erdőfelügyelőségi szolgálati ágazatnál JAUSZ SÁNDOR, NAPHOLTZ JENŐ és ERÁNOSZ ANTAL JÁNOS erdőfelügyelőknek díjmentesen a főerdőtanácsosi czimet és jelleget, KONCZVALD FERENCZ alerdőfelügyelőnek az erdőfelügyelői czimet és jelleget; az állami kezelésbe vett községi stb. erdők szolgálati ágazatánál HIBBJÁN JÁNOS, GEGESI KIS ERNŐ és GRUBER GYULA erdőtanácsosoknak díjmentesen a főerdőtanácsosi czimet és jelleget, HYNA OTTO, KÖLLŐ PÁL, SCHMIDT FERENCZ és PAPP BÉLA főerdőmérnökőknek díjmentesen az erdőtanácsosi czimet és jelleget; az erdőőri szakiskolák szolgálati ágazatánál TEODOROVITS FERENCZ erdőtanácsosnak díjmentesen a főerdőtanácsosi czimet és jelleget; a magyarországi kincstári erdők szolgálati ágazatánál BABOS JÓZSEF erdőtanácsosnak díjmentesen a főerdőtanácsosi czimet és jelleget, ENYEDI JÁNOS, VOLLNHOFER PÁL, BEYER ERNŐ, FRIEDENLIEBI FRITZ REZSŐ, KOSTIALIK JÁNOS, LIPCSEY LÁSZLÓ és SÁNDOR JENŐ főerdőmérnökőknek díjmentesen az erdőtanácsosi czimet és jelleget; végül a horvát-szlavonországi kincstári erdők szolgálati ágazatánál BARKOCZAI FERENCZ és SUSZTER REZSŐ főerdőmérnökőknek díjmentesen az erdőtanácsosi czimet és jelleget adományozom.

Kelt Reichenauban, 1918. évi szeptember hó 7-én.

Károly s.k.

Gróf Serényi Béla s.k.

*

Ő cs. és ap. kir. Felsége WELLIBIL KÁROLY, gróf Forgách-féle hitbizományi jószágigazgatónak, az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányi tagjának, a közélet és a közgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül a királyi tanácsosi czimet díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

*

A m.kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte IVANICH FERENCZ m.kir. erdőtanácsost Gödöllőfáczánkertről a gödöllői m.kir. erdőhivatal központi szolgálatához Gödöllőre.

*

A m.kir. földmivelésügyi miniszter az állami erdőtisztek összesitett közös rangsorozati létszámába kinevezte OPAVSZKY JÁNOS okleveles erdőmérnököt a kolozsvári m.kir. erdőigazgatósághoz, GILLER ALBERT okl.erdőmérnököt a beszterczebányai m. kir. erdőigazgatósághoz, GONDA PÉTER végzett erdészeti főiskolai hallgatót a csikszeredai m.kir. állami erdőhivatalhoz, FÖRSTER MIKLÓS végzett erdészeti főiskolai hallgatót pedig a debreczeni m.kir. állami erdőhivatalhoz ideiglenes minőségü m. kir. erdőmérnökgyakornokká.

*

A m.kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte LINHART ÖDÖN m.kir. főerdőmérnököt Ovizről Zalatnára, SCHMOTZER GYULA m.kir. erdőmérnököt pedig Bustyaházáról Ovizre erdőgondnoknak.

*

A m.kir. földmivelésügyi miniszter LEHOCZKY JÁNOS m.kir. erdőőrt a beszterczei m.kir. erdőigazgatósághoz m.kir. irodakezelési gyakornokká kinevezte.

*

A nagybányai m.kir. erdőhivatal főnöke FILA JÓZSEF, LAKNER LAJOS, DOBES BÉLA I.oszt., KORNYESTYÁN KÁROLY, GYÖRY SÁNDOR és HABINA JÓZSEF II.oszt. erdőlegényeket, valamint KÁRPÁTI GYÖRGY, FIKTUSZ KÁROLY, BUGESCH ZOLTÁN, MEZÁBROVSZKY JÓZSEF LÁZÁR, CSULA SÁNDOR és OROSZ JÓZSEF napibéreseket m.kir. erdőőrökké nevezte ki.

*

A lugosi m.kir. erdőigazgatóság főnöke a f.évi 2882.sz. alatt kibocsátott pályázati hirdetményben betöltésre kiirt 19 erdőőri állás közül megfelelő képesitéssel biró pályázók hiányában csak hat állást tölthetett be, melyekre TOMONY JÁNOS, BARACSICS ISTVÁN, KEPPICH TIMOTHEUS I.oszt. m.kir. erdőlegényeket, BIRO ISTVÁN, DOBREN DEMETER II.oszt. erdőlegényeket és a gödöllői erdőhivatoltól LEHOTZKY ALAJOS m.kir. erdőőrt nevezte ki.

*

A tótsóvári m.kir. erdőhivatal főnöke BOHUNICZKY KÁLMÁN I.oszt. m.kir. segéd-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

erdőőrt, MILCSEVICS ISTVÁN I.oszt. m.kir. segéderdőőrt, PUSKA PÁL I.oszt. m.kir. erdőlegényt és SZUHÁR ISTVÁN II.oszt. m.kir. segédőrt m.kir. erdőőrökké nevezte ki.

*

A m.kir. földmivelésügyi miniszter TILL DÁNES m.kir. segéderdőmérnöknek állami szolgálatáról történt lemondását elfogadta.

- . -

Előfizetési dijak nyugtázása.

Az 1918. évi szeptember hóban a következő előfizetési dijak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába.

Drexler János Ehd. 1.-, Franyó András 10.-, Ligart András 12.-, Duschanek Adolf 5.-, báró Jósika István urad.hg. 18.-, Almási urad.hd. 18.-, Lugosi erdőigazg.hd. 49.20, Osztroluczky Miklós hd. 21.60.

1 korona 50 f. fizettek: Máté István, Kmety József, Neumann Nándor, Koch Keresztély, Nikita László, Nikita Pál, Kolozs István, Dudák Ernő.

2 koronát fizettek: Lelovits József, Mihalik János, Schéda Béla, Kiss Károly, Zámbó Miklós.

3 koronát fizettek: Fischer Géza, Bányász Béla, gróf Bethlen A. urad., Frurtik Rezső, Keserü László, Molnár Bálint, Petri János, Schmidt Gusztáv, Warinszky Miksa, Bekes Dezső.

4 koronát fizettek: Bárczi László, Tóth István, Prónay Béla.

6 koronát fizettek: Czellár Sándor, Kurtyák János, Molnár Károly, Nagy Pál, Makk Gyula, Mészáros József, Pintér János, Tóbiás József, Erdős Károly, Schmidt Ernő, Beregi József, Nagy Lajos, Hudyma Károly, Dreiszig Béla, Burzsán Zachurie, Káhlé Béla, Paschek Kálmán, Weisz Pál.

- . -

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czimszalagon átjavitott lakczim miatt. Ez uton közöljük, hogy ezen átjavitásokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett czimváltozás alapján, a nagyobbarányu czimnyomtatási költségek megtakaritása czéljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamáczikkal a t.előfizetők ne forduljanak hozzánk.

B.M. Verse egyáltalán nem üti meg a közölhetőség mértékét. Verseket különben se szoktunk hozni.

P.L. Az 1896. évi 801.számu pénzügyminiszteri körrendelet értelmében a rendes alkalmazásban álló, hivatali esküt tett állami szolgálatnak /hivatalszolgálatnak/ és azok családtagjainak igényeik van féláru jogy váltására jogositó arczképes igazolványra.

D.F. Az erdőőri és vadőri szakiskolákba 25 éves korig vesznek fel tanulókat. Hogy ez alól a hadbavonultakra nézve fog-e a miniszterium kivételeket engedélyezni, azt nem tudhatjuk.

K.J. és társai. A terv az, hogy a kiknek négy középiskolai minősitésük van és valamelyik erdőőri szakiskolát elvégezték, azok öt évi gyakorlati szolgálat után, - a kik pedig továbbképző tanfolyamot is végeztek, négy évi gyakorlati szolgálat után az erdészeti szakiskolában magánvizsga utján megszerezhetik az erdészeti szakiskolai minősitést. Minthogy azonban a szabályzat-tervezet még jóváhagyva nincs, biztosan nem lehet erre számitani. A 20 fillért a lap javára bevételeztük.

M.I. Ha a kinevezett erdőőrnek április hó 26.-án született gyermeke s ezt a körülményt még ugyanabban a naptári évnegyedben felettes hivatalának bejelentette, ugy az 1912:XXXV.t.-cz. 10., 11. és 15. §-ai értelmében családi pótléka április 1-től teendő folyóvá.

Minthogy pedig a ruházatbeszerzési segélyről szóló s lapunk ez évi 13-14. számában ismertetett rendelet szerint a ruházatbeszerzési segélynek a családi állapottól függő többlete mindazoknál, a kik családi pótlékot élveznek, az 1918. év II. negyedében tényleg élvezett családi pótlékuak egy évre szóló összegéből is áll, ennélfogva, mivel az illetőt 1918. év II. negyedére a családi pótlék megillette, részére a ruházatbeszerzési segélynek a családi állapottól függő többletét is ki kell utalványozni.

J. Kérdéseire csak akkor fogunk érdemlegesen válaszolni, a mikor az alsóbbfoku erdészeti szakoktatásra vonatkozó s most még tárgyalás alatt álló szabályzatok meg fognak jelenni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

G.S. A tervezet szerint csak azoknak fogják az erdészeti szakiskolai minősítés megszerzését megengedni, a kik négy középiskolát végeztek, vagy a négy középiskolai minősitést utólag megszerzik s a kik ezenfelül még erdőőri szakiskolát is végeztek. A kik az erdőőri minősitést három évi gyakorlati szolgálat alapján szerezték meg, ha birnak is négy középiskolai minősitéssel, az erdészeti szakiskola minősitését - a tervezet szerint - nem szerezhetik meg. Ez azonban még nem befejezett dolog s reméljük, hogy változtatni fognak rajta. A 20 fillért a lap javára bevételeztük.

V.A. Hogy a jelenleg katonai szolgálatot teljesitő egyénekről az erdészeti szakiskolába való felvételnél a korhatár tekintetében fognak-e kivételeket tenni, azt most még nem tudjuk.

Sz.F. 105. Levelét nem találtuk közölhetőnek, mert nem tudtuk mi sem megérteni, hogy tulajdonképen mit akar mondani.

K.V. Ha a községi erdőszolga hatóságilag fel van esketve, ugy tarthat fegyvert és ez a szolgálati fegyvere vadászatjegy adómentes. Érdeklődjék ez iránt vagy az állami erdőhivatalnál, vagy a kir.erdőfelügyelőségnél, vagy a szolgabirói hivatalnál. A mennyiben alapos a gyanuja, hogy az erdőszolga reá nézve idegen területen is orvvadászatot folytat, jelentse be azt a szolgabirói hivatalnál s kérje az illető fegyverének elkobzását.

I.B.J. A vadászterületen felállitandó sózók száma a vadállománytól és azok elosztásától függ. Olyan vadászterületen, a hol a vad egyenletesen van elosszolva, rendszerint 200-300 holdnyi területre szoktak egy-egy sózót számitani. A sózó ugy készül, hogy lehetőleg sárga agyagot, de lehet másféle agyag is, sóval viz segélyével jól összegyürünk s azt egy vályuba, vagy más négyszögletü és egy négyzetméter felületü lapos deszkaládába begyurjuk ugy, hogy az agyag kissé magasabban álljon, mint a vályu, vagy a láda széle. Ezt azután olyan helyen, a hol a sózó nincs a viz elöntésének kitéve, félig a földbe ássuk és oldalról földdel körüldöngöljük. A keverési arány 2/3-3/4 rész agyag és 1/3-1/4 rész só, vagyis 24-25 kgr. agyaghoz 7-8 kgr. konyhasó kell. Konyhasó helyett használhatunk közönséges marhasót is, csakhogy ebből 30 %-kal többet, vagyis 24-25 kgr. agyaghoz 9-10.5 kgr. sót kell venni.

Sz.A. A miniszteriumtanácsnak 1917.évi julius hó 18-án tartott ülésében hozott az a határozata, hogy a beszámitható javadalmazással egyenlő összegü nyugdijra igénytadó szolgálati idő betöltése után a tisztviselők létszámfölé helyezhetők, az altisztekre nem vonatkozik.

Tábori posta 4. Hogy az uj erdészeti szakiskola elvégzése fog-e önkéntességre jogositani, azt még nem tudjuk.

J.V. 1, A czimszalag kiigazitása iránt intézkedtünk. 2, A 2-3 gimnáziumi osztály elvégzése nem elég az erdészeti szakiskolába való felvételhez, mert négy középiskola elvégzése kivántatik; ez lehet gimnázium, reál, vagy polgári iskola.

P.J. A vadalmából való ecetkészités módját nem ismerjük.

B.B. Levelét - az idő előrehaladottsága miatt - már csak lapunk következő számában fogjuk hozni; most a lap anyaga már nyomdában van.

K.D. A czimkérdés az erdészeti szakiskolák reformjával megoldást fog nyerni. Abban azonban nincs igaza, hogy magában véve a czim kielégitené az alkalmazottakat, mert a cziméből nem lehet megélni, ön pedig éppen a miatt panaszkodik, hogy csekély a fizetés. A mi véleményünk szerint a javadalmazás a fő, mert a jól javadalmazott és anyagi gondokkal nem küzdő személyzet teljesithet csak jó kedvvel és odaadással szolgálatot; e mellett a czim csak másodrangu kérdés.

\- . -

Álláskereslet.

Négy középiskolát végzett erdészeti pályára készülő tanuló, tanulmányainak folytatása előtt gyakorlati alkalmazást keres. Ajánlatok Czuczay Béla czimére, Budapest, II., Széna-tér 7.sz.alá intézendők. /17./

x

Szakvizsgázott 53 éves erdőőr, jó látó-, hallóképességgel, 20 évi erdészeti gyakorlattal, kis- és nagyvad tenyésztésében teljesen jártas és mindenféle vadászatot ismer, szerény igényü, grófi uradalomtól kapott jó bizonyitványokkal rendelkezik, állást keres 1918.évi október 1-ére nyugdij nélkül, csupán aggkori biztositást kér. Czime: Orosz György urad.erdőőr, Dolinka-puszta, u.p. Liecze-Gicze /Gömör megye/. /18./

x

18 éves, református vallásu négy polgári iskolát végzett, tisztességes, józan fiatalember erdőgyakornoki állást keres. Czime: ifj.Horváth Sándor, Budapest, II., Fillér-utcza 19/a.szám. /20./

x

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Szakvizsgázott, 29 éves, nős, kis családu, hadmentes erdőőr vagyok, jó bizonyitványokkal s ugy az erdészet, mint a vadászat terén nagy gyakorlattal rendelkezem; f.évi október hó 1-ére állást keresek. Czimem: Kagyerják Gyula, Pilisszántó /Pest m./. /21./

x

29 éves, róm.kath., nőtlen, szakvizsgázott, katonaságtól elbocsájtott egyén, vadászi vagy erdőőri állást keres. Az erdészet és vadászat minden ágában teljes szakavatottsága van, melyről kitünő bizonyitványokkal rendelkezik. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /22./

x

Négy középiskolát és erdőőri szakiskolát végzett 21 éves, nőtlen egyén állást keres. Fizetési feltételeket kér. Czime: Zsitkovics Antal, Gnézda /Szepes m./ /23./

x

Állást keres tizenegy évi gyakorlattal biró, erdőőri és vadőri bizonyitványokkal rendelkező egyén, ki jelenleg egy 10.000 holdas erdőbirtokon van mint fővadász alkalmazva. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /24./

x

Szakiskolát végzett, 24 éves, nőtlen, katonaságtól végleg elbocsátott egyén, ki az erdészet és vadászat minden ágában jártas, mielőbbi belépésre állást keres. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /25./

x

19 éves, róm.kath., tisztességes, józan, már egy kevés szaktudással biró fiatalember erdőőri állást keres. Beszél magyarul és németül. Az állást azonnal elfoglalhatja. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /26./

x

Két józan gondolkozásu fiatalember /17 és 18 évesek/ erdőőri vagy vadőri alkalmazást keres. Nyelvismeretük magyar, német és némi horvát. Szives megkeresések: Koch Keresztély, Budapest, II., Lövőház-utcza 3.szám alá czimzendők. /27./

x

29 éves, nős, hadmentes, 3 évi gyakorlattal biró, szakvizsgára készülő urad. erdőőr a lakásviszonyok miatt állást óhajt változtatni. Békés-, vagy ahhoz közelebb eső megyébe vágyik. Kötelezi magát a szakvizsgának egy év alatt leendő letételére. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /28./

x

Erdőőri szakvizsga és gazdasági altiszti szakiskolai végzettséggel biró, jelenleg is helyettes főerdőőri állásban levő 34 éves, róm.kath., nős, családos egyén több évi gyakorlattal, irodai teendőkben is jártas, bármikori belépésre állást keres. Ugy az erdészet, valamint a mezőgazdaságban is jártas; kisebb erdőgazdasággal összekötött mezőgazdaság önálló kezelését is elvállalja. Beszél magyarul, törve németül és tótul. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /29./

x

52 éves, teljesen munkabiró, nyugdijazott főerdőőr, kinek felesége jól főz, gyermektelen, felmondatlan állását egy faraktár-kezelői, vadőri vagy ehhez hasonló állással felcserélni óhajtaná. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /30./

- . -

H i r d e t é s e k .

476/1918.sz.

Pályázat védkerületi erdőőri állásra. Sopron vármegye közig.gazdasági albizottságának 1918.évi 1501 kbg.a.sz. határozata alapján, az üresedésben levő szarvkői védkerületi erdőőri állásra, pályázat hirdettetik.

Az erdőőri állással öt évenként 100 K-val emelkedő 850 K kezdőfizetés, 1919. évtől kezdve további intézkedésig minden 16 éven aluli ellátatlan gyermek részére 200 K családi pótlék, nyugdijjogosultság és ezidőszerint 300 K, illetve 1919. év január hó 1-től 500 K háborus segély van egybekötve.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy szakvizsgálati, orvosi, szolgálati, erkölcsi bizonyitványokkal, valamint születési anyakönyvi kivonattal és katonaköteleztettségüket feltüntető okmányokkal felszerelt és sajátkezüleg irt 1 K-ás bélyeggel ellátott és Sopron vármegye közig.gazdasági albizottságához czimzett kérvényeiket ezen állami erdőhivatalhoz legkésőbben 1918.év október hó 25-ig nyujtsák be.

Megjegyeztetik, hogy nyugdijra csakis 40 évnél fiatalabb pályázók tarthatnak igényt.

Sopron, 1918.évi szeptember hó 14-én.

/10./ M.kir. állami Erdőhivatal.

x

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

6180/1918.szám.

Hirdetmény. A Faértékesitő Hivatal a fa- és faszén készletekben 1918.évi julius hó 1-től 1918.évi szeptember hó 30-ig beállott változásoknak az 1851/1917.M.E.sz.rendelet alapján való bejelentésére szolgáló forgalmi "Jegyzék" nyomtatványokból és az 1918.évi szeptember hó 30-án meglevő fa- és faszénkészletek részletes bejelentésére szükséges "Bejelentőlap" nyomtatványokból a Pallas Irodalmi és Nyomda R.T. utján a törvényhatósági joggal felruházott városok czimére, valamint a vármegyék alispánjai utján a járási főszolgabirák és rendezett tanácsu városok polgármesterei czimére nagyobb készleteket küldött oly czélból, hogy a szükséges nyomtatványpéldányokat az azokért illetékesen jelentkezőknek dijtalanul bocsáttassék rendelkezésére.

A Faértékesitő Hivatal 1917.évi november hó 20-án 3889.sz.alatt kiadott "Hirdetménye" alapján mindazok, a kiknek közforgalmu vasuti- vagy hajóállomásra kiszállitott tüzifakészletük van, ezeket a készleteket további rendelkezésig minden hó 1-én és 15-én a Faértékesitő Hivatalnál bejelenteni tartoznak.

Ez utóbbi bejelentéseket tehát az emlitett készletbejelentésektől függetlenül kell megtenni, mégpedig tévedések elkerülése szempontjából legczélszerübben nem a használatban lévő "Bejelentőlap" nyomtatványok felhasználásával, hanem közönséges levél alakjában.

A 3296/1918.M.E.sz. rendelet 7.§-a értelmében a fakihasználás engedélyezését a termelő az illetékes m.kir. járási erdőgondnokságnál kérelmezni, illetve a fakihasználási jog átruházását bejelenteni köteles és a 8.§. értelmében a hatósági hozzájárulásra a termelt fakészletek bejelentésénél hivatkozni kell.

A hivatal felhivja a bejelentésre kötelezetteknek figyelmét arra, hogy ennek közlését a "Bejelentőlap" megfelelő helyén feltétlenül eszközöljék, mert ennek elmulasztása esetén vizsgálatnak és kellemetlenségeknek teszik ki magukat.

Azt tapasztalta továbbá a hivatal, hogy a készletbejelentések igen gyakran elkésve érkeznek be, egyesek pedig különféle ürügyek alatt a bejelentés eszközlésére időhaladékot kérnek.

A kötelező készletbejelentések és a bejelentések eszközlésének módját már mindenkinek lehetett alkalma megismerni, miért is a hivatal ez uton is közli, hogy a bejelentések benyujtására semmi körülmények között sem ad időhaladékot és azok ellen, akik október hó 15-ig fa- és faszénkészletüket be nem jelentik, a kihágási eljárást nyomban meg fogom inditani.

Budapest, 1918.szeptember hó 14-én.

/11./ Faértékesitő Hivatal.

x

Erdőőr szakvizsgázott, teljesen hadmentes vagy rokkant, ki a tót nyelvet birja, nős, de kis családu, mezőgazdasági munkákban is jártas és hosszabb uradalmi bizonyitványokkal rendelkezik, november elsejére felvétetik. Dijazása: szabad lakás és tüzelőfa, évi 12 q gabona, 1 darab tehéntartás, burgonyaföld, kert és készpénz megegyezés szerint, valamint kár és lődijak is. Czim: Vágszabolcsi Uradalom, Vágszabolcs, Trencsén megye. /12.II.1./

x

Pályázati hirdetmény erdészi állásra. A marosvécsi báró Kemény-féle hitbizományi uradalomnál egy állandó jellegü uradalmi erdészi állás betöltendő.

Ezen állásra pályázhatnak erdőőri szakiskolát végzett oly képesitéssel biró egyének, akik 36 éves életkorukat még be nem töltötték, egészséges, ép és erős testalkattal birnak, az erdészeti felmérés, becslés, térképelés, gazdasági üzemtervek készitése s az erdőgazdaság és a vadászat minden ágában, az erdészeti számvitelben kellő jártassággal birnak s ezt megfelelő bizonyitványokkal igazolják.

Az uradalom részéről a következő javadalmazás biztosittatik:

a/ havi egyenlő előzetes részletekben kiszolgáltatandó 2800 azaz Kettőezernyolczszáz korona évi készpénzfizetés;

b/ az uradalom szolgálatában betöltött minden öt szolgálati év után az alkalmazandó erdész évi fizetése 360 azaz Háromszázhatvan korona korpótlékkal gyarapszik mindaddig, mig az évi fizetés a 4240 koronát el nem éri;

c/ természetbeni lakás Marosvécsen, a szükséges mellékhelyiségekkel és veteményes kerttel;

d/ kettő kat.hold kukoriczaföld, melynek megszántása, bevetése s terményeinek behordása az uradalmat terheli, egyéb munkáiról azonban kinevezendő tartozik gondoskodni;

e/ kettő darab tehénnek és 6 darab legfeljebb 2 1/2 éves növendékmarhának téli-nyári tartása az uradalmi gulyában;

nyolcz darab sertés legeltetése és makoltatása az uradalmi sertésnyájban.

Ha a kinevezendő erdész tehenet egyelőre nem tartana, tehenenként és napon-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ként két liter tej fog részére az uradalom által természetben kiszolgáltatni;

f/ természetbeni lakásának fütésére szükséges tüzifa udvarára beszállítva;

g/ az uradalmi területen végzendő és naponta legalább hat órát igénybe veendő külső munkáknál 8 azaz Nyolcz korona napidíj. Az uradalom területén kivüli kiszállások esetén tényleg felmerült fuvar- és vasuti költségeinek megtérítésén felül naponként 20 azaz Husz korona napidíj.

A szolgálattal járó hivatalos kiszállásoknál uradalmi fogat, vagy háti ló bocsáttatik rendelkezésére;

h/ az érvényben levő kormányrendeletek szerint az 1919. évi termés betakarításáig igényelheti, hogy két drb. sertés hizlalására szükséges árpa, illetve tengeri részére maximális áron kiszolgáltattassék;

i/ átköltözködési költség czimén 500 azaz Ötszáz korona megtérítése, mely az uradalomba leendő átköltözködésekor fog folyósittatni;

k/ fennebbi javadalmazásokon kivül kinevezendő részére az állami alkalmazottak nyugdijigényének megfelelő nyugdij biztosittatik.

Nyugdijigényének szempontjából kincstári vagy más nyugdijképes szolgálatban eltöltött és uradalmi szolgálatába léptekor okmányilag beigazolandó szolgálati ideje beszámittatik.

l/ irodai szerek beszerzésére s irodai takaritásra negyedévenként egyenlő és előzetes részletekben 200 azaz Kettőszáz korona irodai átalány fog kiszolgáltattatni.

Pályázók kötelesek felhivásra személyesen is bemutatkozni s a kinevezendő erdész kinevezési okmányának vétele után négy héten belül szolgálattételre jelentkezni tartozik.

Pályázati kérvények alulirott jószágigazgatóság czimére Marosvécsre /Maros-Torda vm./ folyó évi október hó 31-ig ajánlott levélben küldendők be.

Marosvécsen, 1918. évi szeptember hó.

/13./ Uradalmi jószágigazgatóság.

x

Házasság céljából 32 éves, ref. nőtlen, vagyonos, állásban lévő, hadmentes, szőke erdővéd, szeretne megismerkedni szintén vagyonos 25-35 év közötti tisztességes hajadonnal, vagy gyermektelen özvegygyel; kér szives megkereséseket, de csak fényképpel ellátott levélre válaszol. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /31./

x

Erdőőrt keres a diósjenői /Nógrád m./ uradalom. A ki egyuttal ügyes jó vadász is, küldje be ajánlatát urad. erdőhivatalnak Diósjenőre és mellékelje csupán másolatilag szakképzettségére, családi viszonyaira, eddigi alkalmaztatására és egészségi állapotára vonatkozó okmányait. /14./

x

A kegyestanitórend uradalmában Somogy megyében f. évi október 24-én egy erdőőri állás fog a szabályszerü illetménynyel szolgálatképes és katonamentes szakvizsgázott erdőőrrel betöltetni. Pályázati feltételek megtudhatók az uradalmi erdőhivatalnál Taszáron, Somogy megyében.

/15./ Odor Ignácz, urad. főerdész.

x

Egy 14-17 éves fiut erdőgyakornokul keresek, kit az erdőőri szakvizsgára előkészitek. Ajánlatok Kubus János erdőkezelő Mád, /Zemplén m./ czimre küldendők. /5. III. 3./

x

Egy-két gyakorlott erdőfelügyelő kerestetik, a kik bükkrönk és tüzifatermelésnél magánczégeknél már alkalmazva voltak. Szükséges nyelvismeret magyar, rutén vagy valamely más szláv nyelv. Ajánlatok családi állapot, katonai viszony, eddigi működés és fizetési igények feltüntetésével a Fa- és vegyipari rt. dolhai üzemvezetőségéhez, Dolha /Mármaros m./ intézendők. /6. II. 2./

x

Pályázati hirdetmény. A klosterneuburgi kanonokrend erdőhivatalánál /Sur, Veszprém m./ egy erdőőri állás betöltendő. Felvételi feltételek és javadalmazás alulirottnál megtudhatók, a hová a pályázati kérvények is czimzendők.

Sur, 1918. szeptember hó 4-én.

/7. II. 2./ Ringeisen Lajos, urad. erdőmester.

x

Melyik uradalom vagy magánbirtokos volna hajlandó egy szakiskolát, szakvizsgát és 4 középosztályt végzett intell., nős erd. altisztet a katonai szolgálat alól felmenteni. Nyelvismerete magyar, német és tót.

Czim, Schmidt Ernő, Antalócz erdőüzem. /9. II. 2./

x

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Figyelmeztetés. Figyelmeztetem az erdőbirtokosokat és általában mindenkit, hogy azon egyént, ki Kubus János névre szóló okmányokkal /u.m. erdőőri szakvizsga biz., népfülkelési igazolvány, esketési levél stb./ állást keres vagy bárhol is mutatkozik, a csendőrségnek azonnal átadandó, mert az illető okmányok nem az ő tulajdonát képezik. Elfogatásáról a mádi csendőrség értesitendő. Kubus János erdőőr. /8.III.2./

x

Mézet, viaszt, sonkolyt veszünk. Árajánlatok mintával kéretnek "Méh" a Magyar Méhészek Értékesitő Szövetkezete, Budapest, VI., Frangepán-utcza 33/b.- Méhészeti szaklapból mutatványszám és méhészeti czikkekről árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve. /4.XII.6./

x

Tölgy, kőris, hárs, szil, bükk, dió, gyertyán rönköket megvételre keresek. Klein Sándor, Budapest, V., Személynök-u. 19. /3.VIII.5./

x

Mézet, viaszt, anyarozsot, hársfavirágot, kőrisbogarat állandóan vásárol Fischer Izidor Zalaegerszegen. /2.XI.9./

x

Mindennemü erdészeti tülevelü- és lombfamagvakat, erdei facsemetéket, élősövényeket, azok magvait, gyümölcsfát, vadoncot, minden egyéb faiskolaterméket ajánl, legjobb minőséget biztositva Erdészeti Mag és Csemetetermelő Társaság Zalaegerszeg. Telefon 134.- Táviratczim: Magtermelők Zalaegerszeg. /1.XII.10./

x

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XII. évfolyam.-21-22.szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1918. november 15.

A Z E R D Ő

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére. Tulajdonos és kiadó az Országos Erdészeti Egyesület.

T a r t a l o m .

Kálnoki Bedő Albert dr. halála.
A kir.közalapitványi erdőőrök teendői. /Ferenczi József./
Az erdészeti szakoktatás reformjához.
A járási erdészeti altisztekhez.
Gazdasági tanácsadó: A baromfi téli zöld eleségéről. /Bászel Elek./
Különfélék: Halálozás.- Hirek a hadbavonult erdőtisztekről.
Az "Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége" közleményei.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési dijak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.
Tárcza: Emlékek. /Bársony István./

KÁLNOKI BEDŐ ALBERT dr.

1839. decz. 31-1918. okt. 20.

A legnagyobb megilletődéssel és legbensőbb részvéttel adjuk közzé a szomoru hirt, hogy a magyar erdészet legkitünőbbje s legkimagaslóbb alakja, Kálnoki Bedő Albert dr. a Szent-István-rend, a Lipót-rend, a III.oszt. vaskoronarend, a Ferencz József-rend és a franczia Becsület-rend lovagja, a belga Lipót-rend középkeresztese, valamint a japáni felkelő naprend tulajdonosa, nyug. földmivelésügyi miniszteriumi államtitkár, volt országos főerdőmester, az "Országos Erdészeti Egyesület" tiszteletbeli elnöke, a "Magyar Tudományos Akadémia" levelező tagja, a kolozsvári Tudomány Egyetem diszdoktora, a Magyarországi Unitárius Egyház főtanácsának tagja, Selmecz- és Bélabánya sz.kir.bányaváros, valamint Ungvár város diszpolgára, az osztrák birodalmi erdészeti egyesület s a horvátszlavonországi és a galiczíai erdészeti egyesületek tiszteletbeli tagja, franczia akadémiai tiszt, stb., stb. 1918. évi október hó 20-án, délután 4 órakor, életének 79. évében, hosszas szenvedés után, Budapesten elhunyt.

A lesujtó hir nem jött váratlanul, mert Bedő Albert az utóbbi időben már sulyos beteg volt és ujabban keletkezett gyomorbaja miatt sok szenvedésen ment keresztül, ugy, hogy reá nézve megváltás volt a halál; s mégis szomorusággal tölt el az a tudat, hogy megszokott, kedves, barátságos alakját nem látjuk többé!

Bedő Albert nevét és alkotásait ismeri a magyar erdészet minden egyes tagja, de ismerik őt mindazok, akik a nemzeti és társadalmi élet mezején a tudományok, a gazdaság, ipar és kereskedelem terén működnek, mert ahol kulturális törekvésről, szellemi fejlődésről, tehát haladásról volt szó, ott a harcolók sorában, több helyütt mint vezér, Bedő Albert mindenütt jelen volt. Munkaerejének és kiváló képességeinek legnagyobb részét természetszerüleg szeretett szakjának, a magyar erdészet fejlesztésére és kiépitésére szentelte s e téren maradandó emléket hagyott hátra és örökbecsü érdemeket szerzett. Neki köszönhető erdészetünk magyarrá tétele, melynek megvalósitásán fáradságot nem ismerő buzgalommal működött; erdészeti irodalmunknak magas szinre való emelése; az 1879. évi XXXI. t.-c. /erdőtörvény/ sikeres és eredményes végrehajtása, erdészetünk tekintélyének és társadalmi állásának megteremtése, lelkes, odaadó és önfeláldozó erdőtisztek és altisztek meghonositása, az erdőkulturának általánossá tétele, a szakoktatásnak magas fokra való fejlesztése, az erdők védelmének kellő szervezése és szakképzett altiszti személyzet teremtése, melynek mielőbbi és minél tökéletesebb elérése céljából tankönyvet is irt.

Bedő Albert 1839. évi december hó 31.-én Sepsikőrispatakon, Háromszék vármegyében született, hol atyja unitárius lelkész volt. Középiskolai tanulmányait az unitáriusok gimnáziumában végezte. Ezután jogi pályára lépett s ennek elvégeztével az erdélyi kormány-széknél vállalt szolgálatot, honnan a selmeczbányai erdészeti akadémiára ment, hol tanulmányait kitünő sikerrel, mint állami ösztöndijas, 1864-ben végezte. Erdészeti szolgálatát Szlavóniában gróf Eltz vukovári uradalmában kezdte meg.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Az erdészeti oklevélnek 1866-ban történt megszerzése után az Országos Erdészeti Egyesület titkárává választotta meg s 1868-ban ezen állásának megtartása mellett, állami szolgálatba lépett. Lángeszének teremtő ereje, lankadatlan szorgalma, akadályt nem ismerő erélye s az erdészet iránt táplált szeretete és lelkesedése megnyitották előtte a gyors haladás utját s már 1872-ben, 33 éves korában főerdőmester, a következő évben a pénzügyminiszteriumban az állami erdészeti ügyek előadója, 1876-ban pedig főerdőtanácsos lett; 1880-ban miniszteri tanácsossá, 1881-ben az államerdészet ujjászervezése után pedig 42 éves korában országos főerdőmesterré neveztetett ki. Ebben a minőségében szolgálta az ország erdészetét, mint a földmivelésügyi miniszterium erdészeti főosztályának főnöke, 1895.évi julius haváig, amikor kiváló érdemei elismeréséül Ő Felsége, az államtitkári czimmel tüntette ki. Bedő Albert, miután 1896-ban az apatini kerület országgyülési képviselővé választotta, megvált az állami szolgálatból.

Bedő Albert elsőrendü szerepet játszott az Országos Erdészeti Egyesület ujjá szervezésében és üdvös irányu működésében, mire előbb mint az egyesület titkárának utóbb mint alelnöknek és 1871-1899-ik években mint az "Erdészeti Lapok" szerkesztő jének, bő alkalma nyilt. Nagyszámu erdészeti irodalmi müveiből különösebben megemlitjük: Erdészetünk leirása /Budapest, 1874/; Erdőőr vagy az erdészet alapvonalai kérdésekben és feleletekben /Budapest, 1874/, mely azóta kilencz kiadást ért meg s még ma is tankönyvül szolgál azoknak, akik az erdőőri szakvizsgát magámtan kivánják letenni; A m.kir. államerdők gazdasági és kereskedelmi leirása /Budapest, 1878 Erdészeti teendőink /Budapest, 1880/; Az erdészeti ügyek közigazgatási kezelése hazánkban /Budapest, 1882/; A magyar állam erdőségeinek gazdasági és kereskedelmi leirása /Budapest, 1885/; Magyarország erdőségei /Budapest, 1885/; Az erdőmivelés jelentősége hazánkban /Budapest, 1887/ stb., stb.

Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmánya Bedő Albert elhunyta alkalmából rendkivüli igazgató-választmányi ülést tartott, melyen elhatározta,hogy a megboldogult érdemeit jegyzőkönyvileg megörökiti, ravatalára koszorut helyez s é demeit egyik közelebbi ülésén fogja méltatni.

Bedő Albert október 23-án tartott temetésén a földmivelésügyi miniszterium tisztikara testületileg vett részt s ott az egyházi áldás után az Országos Erdészeti Egyesület nevében Csik Imre nyug.miniszteri tanácsos, a Magyar Tudományos Akadémia nevében dr. Istvánffy Gyula egyetemi tanár, a Magyar Fakereskedők és Faiparosok Egyesülete nevében pedig Hegedüs Loránd országgyülési képviselő mondott meghatódó búcsubeszédet.

A megboldogult hült tetemét családja Kálmokra /Háromszék vármegye/ szállitotta s ott, a családi sirboltban helyezte örök nyugalomra.

Amig magyar erdész lesz, emléked élni fog!

\- . -

A kir. közalapitványi erdőőrök teendői.

Irta: Ferenczfi József kir. közalapitványi erdőtanácsos,

/Folytatás/

Vannak egyének, a kik tovább is megrögzötten ragaszkodnak a fának tilos utor való megszerzéséhez. Ezeknek személyi viszonyait ki kell kutatni és főleg azokat a okokat kell igyekezni megtalálni, mely őket erre az utra kényszeriti. Ha ezt rossz indulatból és nem szükségből teszik, velük szemben a legszigorubb eljárás is indokolt. Ily esetben az illetőnek rendszeres és állandó megfigyelésétől sem szabad visszariadni.

Előfordul azonban, hogy szegény özvegy asszony, koldus, nagycsaládos ember csupa nyomoruságból nem tud egyenes uton fához jutni és állandóan falopásra van utalva. Az ilyen egyének az erdőgondnokságnak bejelentendők, hogy részükre ingyen fa kiszkiszálhető legyen.

Az előforduló erdőkár a helyszinén alaposan megvizsgálandó és nyomban a szolgálati könyvbe bejegyzendő. Azután a tettes nevét, lakóhelyét, házszámát, életkorát ha szükséges a községi biró közbenjöttével pontosan meg kell állapitani és feljegyezni. Végre a tettessel személyesen és jóakaratulag közölni kell, hogy a feljelentését elkerülendő a törvény által kiszabott összegeket fizesse le és erre neki azon hó utolsó napját kell határidőül kitüzni, melyben a kihágást elkövette.

Ha az erdőőr a tettes személyi adatait már megállapitotta, akkor az erdőkár kárnaplóban feljegyzendő. A kárnapló pedig minden hónap első szolgálati napján az erdőgondnoksághoz bemutatandó a beszedett összegek, azok átvételének elismerése mellett beszolgáltatandók.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A beszedendő összeg kiszámitását az erdőtörvény, az egységárat egy árszabály állapitja meg, melyet a helyi viszonyoknak megfelelően a vármegye közigazgatási bizottsága időszakonként az erdőbirtokosoknak megküld. Hogy az árszabály használatánál vagy a törvény alkalmazásánál az erdőőr ne tévedhessen, az erdőgondnokság minden erdőőrnek egy kimutatást ad, melyben az elképzelhető és a vidéken előfordulni szokott kihágások után beszedendő pénzösszegek ki vannak tüntetve. Az erdőőr ezt a kimutatást mindig magával hordani tartozik, hogy az mindig rendelkezésére álljon.

Egy ily érvényes kimutatást a 95.oldal első tábláján bemutatok.

Ha azonban a darabszám háromnál nagyobb, akkor már magasabb egységárral kell számitani és ezen magasabb egységárat ugy nyerjük, ha a fenti egységárat 1.6-del szorozzuk.

Ha valamely kár a fentiekkel ki nem fejezhető, értékét a gondnokság külön állapitja meg. A feljelentésben ki kell hagyni a hosszadalmas leirást, elég, ha azt irjuk: egy darab tölgy rudat lopott, ebből tudni lehet, hogy az 10-12 cm vastag volt.

Tétel	Tárgy	Egy darabért beszedendő összeg ha a fanem				
		fenyő	tölgy	kőris, szil, juhar	cser, bükk, gyertyán	lágyfa
		koronákban				
	Nyersfa.					
1.	Oly fadarab, melynek középátmérője 5 cm-en alul van, karónak neveztetik	0.5	14	14	14	0.5
2.	5 és 10 cm.középátmérő közt erdei lécz	1.38	1.66	1.66	1.10	0.82
3.	10-12 cm.közt rud	2.76	3.30	4.12	3.30	2.76
4.	12-15 cm.közt pózna	3.30	4.40	4.40	-	-
5.	15-20 cm.közt szarufa	5.76	9.90	-	-	-
	Szárazfa.					
1.	Kétfogatu szekér vagy szán	12.32	15.40	15.40	16.72	9.68
2.	Taliga vagy házi szán	3.08	3.84	3.84	4.18	2.42
3.	Férfi teher	1.24	1.44	1.44	1.68	0.96
4.	Női teher	0.82	1.02	1.02	1.12	0.64
5.	Gyermek teher	0.62	0.78	0.84	0.84	0.48

5. Egyéb határidős védelmi teendők.

A vadetetők és a jégverem évenként egyszer megvizsgálandók és a tatarozásukhoz szükséges anyagok kimutatása minden január hó első szolgálati napján bemutatandó az erdőgondnoksághoz. A védjárati határ-keritések tatarozásához szükséges anyagok kimutatása minden február hó második hetében állitandó össze és nyujtandó be az erdőgondnoksághoz. E kimutatások fejmintája már fennebb tárgyaltatott.

A költöző madarak megérkezése és eltávozása szintén megfigyelendő. Azok megérkeztéről május hó utolsó szolgálati napján kell jelentést tenni, a vezetett naplo benyujtása által.

A napló fejmintája a következő:

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

_____ védjárat.

Madárvonulási napló.

Vonulás	Villás farkufecske	Gálya	Kakuk	Szalonka	Barázdabillegető	Pacsirta	Kék galamb	Örvös galamb	Vadgerle	Seregély	Házi fecske	Bibicz	Bubosbanka	Fürj	Haris

A mutatkozó magtermésről augusztus hó második hetében kell az adatokat összegyüjteni és kimutatásszerüen benyujtani.

Végre deczember hó utolsó szolgálati napján a lezárási záradékkal ellátott szolgálati könyv, kárnapló és napszámkönyv az erdőgondnoksághoz beadandó.

Az igy felmerülhető határidős teendők egy átnézetes kimutatását példaképen bemutatom a 96. oldalon.

C/ Egyéb tudnivalók.

1. Személyi járandóságok.

Kinevezett erdőőr és erdőlegény évi fizetése előzetes egyenlő havi részletben esedékes, a napidijasok napidija pedig utólagosan havonta, mely az illetékes adóhivatalnál szabályszerüen bélyegelt nyugtára vehető fel. A nyugta számfejtés czéljából már előzetesen benyujtandó. A havi fizetési nyugta ezért az erdőgondnoksághoz minden hónap második hetében nyujtandó be. A lakbér és családi pótlék negyedévenként előre esedékes, egyéb pénzbeli járandóság a kiutaló rendeletben megnevezett időszakonként.

A mellékjárandóságok a fizetéssel együtt, de megfelelően részletezve egy nyugtán is nyugtathatók.

A földjárandóság május hó 1-én és november hó 1-én féléves részletekben előre esedékes.

K i m u t a t á s

a vöröskővári III. számu védjáratban előirt határidős teendőkről.

Hányadik hó	Hányadik szombat	Tárgy	Hivatkozás az utasitás pontjára
január	I.	Előhegységi 2 etető és jégverem tatarozásához szükséges anyagok kimutatása	1
		Erdőkárnapló bemutatása	2
		A fővad állományról kimutatás	3
	II.	Fizetési nyugta	5
Február	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
		Fizetési nyugta	5
	II.	A védjárati külső keritás javitásához szükséges oszlop sodrony- és szöganyag kimutatása ..	6
		Szükséges nyári egyenruha-darabok bejelentése	7
március	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
	II.	Fizetési nyugta	5
	III.	Mutatkozó szalonkákról jelentés szóban	8
	IV.	Mutatkozó szalonkákról jelentés szóban	8
április	I.	Mutatkozó szalonkákról jelentés szóban	8
		Sózók javitásához szükséges anyagok kimutatása	10
		Erdőkárnapló bemutatása	2
		Nyári illetményfa nyugta	11
	II.	Fizetési nyugta	5
május	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
	II.	Fizetési nyugta	5
	III.	Látható kis pisztrángokról szóbeli jelentés ..	-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Hónap	szombat	Tárgy	Hivatkozás az utasítás pontjára
		Személyes jelentkezés	
május		az erdőápolási kimutatás átvétele végett ...	16
	IV.	Költöző madarak megérkezéséről napló	15
		Erdőápolási kimutatás .	16
	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
	II.	Fizetési nyugta	5
június		A megmaradt és ehhez készitendő lombtakarmány	
		tetőkénti kimutatása	
		személyesen behozandó .	18
	IV.	A birtok külső határain levő határjelekről egyenként jelentés teendő irásban	17
	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
július	II.	Fizetési nyugta	5
		Etetőkbe fuvarozott lombtakarmány kimutatása	19
	I.	Erdőkárnapló személyes bemutatása és a felujulási kimutatás átvétele	20
augusztus		Felujitásra előirt erdőrészletek felujulásáról szóló kimutatás	20
	II.	Kimutatás arról, hogy mely fanemből, hol menynyi magtermés remélhető	23
		Fizetési nyugta	5
		Szükséges téli ruhadarabok bejelentése	7
augusztus	III.	Mutatkozó özbakokról jelentés szóban	24
	IV.	- " - - " -	24
		- " - - " -	24
		A sózók javitásához szükséges anyagok kimutatása	10
szeptember	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
		Mutatkozó szarvasbikákról kimutatás személyesen	25
	II.	Fizetési nyugta	5
		Mutatkozó szarvasbikákról kimutatás	25
	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
		Téli illetményfa nyugta	11
október	II.	Fizetési nyugta	5
		A pisztrángok ivása hol és hogy folyik	26
	III.	Katonakönyvek bemutatása és személyes jelentkezés az erdőkárok külli teendők meghallgatása végett	27
november	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
	II.	Fizetési nyugta	5
	IV.	Madárvonulási napló ...	15
	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
december	II.	Fizetési nyugta	5
	IV.	A szolgálati könyv kárnapló, és napszámkönyv lezárási záradékkal ellátva aláirás végett beadandó	28

Az évi fajárandóság 2/3-ad része november hó 1-én 1/2-ad része május hó 1-én előre esedékes. Az erről szóló bélyeges nyugták április és október hó első hetében nyujtandók be az erdőgondnoksághoz.

2. Egyenruha.

Az erdőőr állandóan egyenruhában tartozik járni. Ezért egyenruhaátalányt élvez, mely április és október hó elsején félévi előzetes részletekben esedékes. Miután azonban a különböző falusi szabóknál rendelt egyenruha-darabok ugy szinre, mint szabásra egymástól felette eltérők és az egyenruha egyenlőségi jellegét és különösen tömeges felvonulás alkalmával tarkaságukkal az egyenruha hatását, komolyságában veszélyeztetik; az egyenruhák rendelése legalább erdőgondnokságonként szervezendő és egységesitendő. E célból a szükséges egyenruha-darabok február és augusztus második hetében az erdőgondnoksághoz bejelentendők, hogy azok együttes szállitására ajánlat szerezhető legyen. Az egyenruhabeszerzésnek ez a módja olcsóbb is.

3. Katonai birósági ügyek.

Katonai személyes ügyben érkezett bármely iratról az erdőgondnoksághoz nyomban jelentés teendő. Minden erdőőr katonai kötelezettségének csak 32 éves koráig

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

tesz eleget, ezután mint népfelkelő a szolgálat alól felmenthető. A felmentési javaslat megszerkeszthetése céljából a katonakönyv minden október hó harmadik hetében az erdőgondnoksághoz bemutatandó.

A bíróságtól jövő idézés szintén nyomban jelentendő, vagy ha idő már nem volna, a jelentés a szolgálati könyvbe vezetendő és az a vágássorozati vagy a szomszéd védjárati erdőőrnek átadandó, ki annak az erdőgondnoksághoz juttatásáról gondoskodni tartozik.

4. Szabadság, betegség.

A vágássorozat kezelési teendőivel megbizott erdőőr általában vasárnap és ünnepnap szabad. A védelmi teendőket ellátó erdőőr általában mindig szolgálatban van, tehát engedély nélkül vasárnap és ünnepnap sem távozhatik kerülete területéről. Ha azonban egy védjárati erdőőr vasárnap vagy ünnepnap kerületét elhagyni szeretné, tartozik szolgálati könyvébe ezt a körülményt feljegyezni és akár a vágássorozati, akár a szomszéd védjárati erdőőrrel a feljegyzést előzetesen láttamozni, mely után kerületét elhagyhatja. A feljegyzést láttamozó erdőőr tartozik saját dolgán kivül az eltávozott erdőőr védjáratában esetleg előforduló ügyeket is annak távolléte alatt ellátni. Az ez alatt előforduló kihágásokért természetesen nem a helyettesitő, hanem a védjárat eredeti erdőőre vonatik felelősségre.

Hétköznap minden erdőőr munkakörét tartozik ellátni; kerületét hétköznap csakis az erdőgondnokság engedélyével hagyhatja el. Ha az erdőőr hétköznap kerületét mégis engedély nélkül elhagyni kénytelen, tartozik e körülményt szolgálati könyvébe feljegyezni és a szolgálati könyvét küldönczczel az erdőgondnoksághoz juttatni. A küldönczdijat az ügy természetéből meghatározandó fél viseli. Minden erdőőri kerület határait az erdőgondnokság határozza meg és ezek természetesen nem fedik feltétlenül a vágássorozat vagy védjárat határait. Egyes, az erdőgondnokságtól távol lakó erdőőr engedély-nélküli távozása feltételeit az erdőgondnokság külön szabályozza.

Egy napnál hosszabb, de legfeljebb három napig terjedő szabadságot mindig előzetesen kell irásban vagy személyesen szóban kérni az erdőgondnokságtól.

Három napnál hosszabb szabadságot az erdőgondnokság nem adhat, ezért már külön kell a miniszteriumhoz folyamodni. Egy erdőőrnek évente legfeljebb két heti szabadság jár.

Ha az erdőőr teendőit betegség miatt ellátni nem tudja, ezt tartozik az erdőgondnokságnak irásban nyomban bejelenteni. Hosszabb betegeskedés esetén szolgálata szabályszerüen másnak adatik át.

5. A szolgálat átadása.

a/ Kezelési teendők átadása.

Ha valamely vágássorozat kezelési teendői átadatnak, az mindig jegyzőkönyv felvétele mellett történik. Mindenek előtt a lezárt anyagnapló szerint készletben levő anyag olvastatik meg és adatik át, mely után a napló az átadás-átvétel keltével ellátva átadó, átvevő erdőőr és az átadást vezető erdőtiszt részéről aláiratik és az átadott anyag a jegyzőkönyvben is felsoroltatik.

Ezután a folyamatban levő munkák átadása következik. A készülőfélben levő vágás azon faanyaga, melyet az erdőőr a munkástól már átvett, számozókönyvbe van már foglalva s igy ez alapon az átadható, átvehető. Ezen faanyag munkadija a vágatási bérekről vezetett kimutatás szerint már kifizetve kell, hogy legyen, tehát e kimutatás adatainak a számozókönyv adataival teljesen egyezni kell. Az átadandó kimutatás tehát lezárandó és az igy nyert adatok a jegyzőkönyvben részletesen felsorolandók. A folyamatban levő fuvarozásról vezetett kimutatás részletezi a fuvarosok által már kifuvarozott faanyagot, s igy a még a vágásban lévő faanyag megállapitható, átadható és átvehető. E czélból a fuvarozásról vezetett kimutatás lezárandó és az ez alapon eszközölt átadás-átvétel részletes adatai a jegyzőkönyvbe felsorolandók.

Az egyéb folyó munkák az azokról vezetett kimutatás adatai alapján szintén igy átadhatók, átvehetők és az adatok jegyzőkönyvbe foglalandók. Az átadandó bárczafüzet utolsó elszámolt bárczája aláirandó és száma a jegyzőkönyvbe feljegyzendő. A háti teherjegyzék lezárandó, aláirandó és az utolsó eladott és elszámolt czédula száma a jegyzőkönyvbe feljegyzendő. A lezárt csemetenapló alapján megállapitható csemetekészlet átadható adatai a jegyzőkönyvbe feljegyzendők. Az eszközleltár szerinti leltári tárgyak átadandók, a leltár pedig kölcsönösen aláirandó, minek megtörténte a jegyzőkönyvbe feljegyzendő. Ezután a szolgálati könyvnek a bárcza feljegyzésére szolgáló része lezárandó és aláirandó, mely után a szolgálati könyv el-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

magunkat" nagyszelesen s ő csak akkor emelte a puskáját és ugy bukfenczeztette a mi nyulunkat, a hogyan neki tetszett. Nem szólott ilyenkor; ránk sem nézett; csak a szája szögletén volt valami kis mosolygós vonás; meg a hogyan erős szemöldöke rebbent egyet, azzal árult el valami hunczutságot, a mi a fejében járhatott, hogy igy lefőzte a mohóságunkat. Bizony őt, a hirneves öreg vadászt, Ribiánszky Gyula is csak csudálni tudta; pedig akkor, az én szememben ő is csudálni való volt.

Mert megtette például fürjezéskor /nagyon sok volt még akkor a fürj azon a vidéken/, hogy ha röpült a pirregő tyukocska /már ha kakas volt is/, ő előbb megfordult maga körül s csak azután kapta czélba és rendszerint le is lőtte. Sőt olyan szemmértéke volt, hogy ha a fürj olég közelről kelt, kétszer is megpördült a sarkán és csak azután lőtte le. Igaz, hogy könnyü lábu, fürge legény volt; épen alkalmas erre a gyors produkcziára.

Nekem nagy dolog volt ez akkoriban; határos az utólérhetetlenséggel. Magam még kölyök voltam akkor, hogy kibirtam volna várni türelemmel; nekem ha a vad mutatkozott, lőnöm kellett, de mindjárt, különben szivdobogást kaptam a mohó vágytól. Hibáztam is a szeleskedés folytán, gyönyörüen és olyankor Ribiánszky Gyula volt a vigasztalóm, ő tartotta bennem a lelket, hogy kétségbe ne essem. Voltak napjaim, a mikor a "kapás" a legnagyobb büszkeségemre, szinte remekbe sikerült. De ha egyszer elkezdtem "mellé durrantani", aznapra végem is volt; akkor a tuzokot is elhibáztam volna tiz lépésnyiről. Édes jó apám nem szólott, csak a fejét csóválta s ezzel a mélyen lenéző hallgatásával százszorta jobban elrémitett, mintha szidott, dorgált volna. Oktatást, tanitást, magyarázatot, a puska helyes, fegyelmezett kezelésén kivül, sohasem hallottam tőle. Egyetlenegyszer mondta: a kinek a vérében van, az maga is kitalálja, hogyan lőjjön, a kinek nincs a vérében, az pedig lőni sohasem tanul meg. Magamra hagyott tehát és meg kell vallanom, hogy már tizennyolcz éves voltam, a mikorra teljesen megértettem, hogy a mozgó vadra fogott puska rendszerint elkésik; hogy tehát valahova máshova kell lőni, oda, a hol a vad akkor lesz, a mikorra a töltés odaér. A sósi pusztán galambásztam volt egyszer, sok volt ott a vadgalamb, a kék odugalamb, meg az őrvös; egy tele tarisznya patront könnyen ellőhetett az ember egy délután. Jöttek a galambok a vizre s én egy jegenyefasor gyér árnyékában lestem rájok; eldurrogtattam egyik patront a másik után, szánalmas eredménytelenséggel, a mikor egyszer három vadgalamb jött veszett gyorsasággal; kettő elől egymás mellett, egy pedig vagy egy ölnyivel hátrább, utánuk. Rálövök az elsőkre s ime leesik a harmadik, a hátulsó! Ekkor egyszerre megértettem a hibázásaimat, azok okát. Elibe kell fogni a keresztben haladó vadnak s csak az a kérdés, hogy mennyire. Hanem hát épen ez az, a mit nem lehet megmagyarázni s a mi már érzék és tehetség dolga. A gyors kapás, a mihez szoktam volt, olyan ösztönszerüen történt, hogy nem sokat tudtam én az elibefogásról, a mig ez a feltünő eset a teóriára is rá nem vezetett. Ebben a teoriában bizony Ribiánszky Gyula sem sokat oktatgatott; de ha hibáztam /pedig hibáztam ám!/, ő volt, a ki vigasztalt, a ki maga keresztbe az okát és soha ki nem csufolt, meg nem szégyenitett; ő mondta: "biz' az messze volt egy kicsit"; vagy: "nagyon ferdén suhant, nehéz volt lelőni"; vagy: "no ezt magam is elhibáztam volna". Tudtam, éreztem, hogy jóakaróan füllent, de jól esett a figyelmes gyöngédsége és mindenkorra hálás maradtam érte. Ha megtörtént, hogy egyszerre lőttünk valamire, a mi le- vagy elesett, sietve magyarázta, hogy ő volt, a ki hibázott: "alálőtt!" /mindennek "alálőtt", a mit nekem szánt/.

Egyszer a szamosdobi határban vadászgattunk, sokáig igen-igen gyönge eredménynyel. Nem igen volt ott vad. A tavaszi árvizek rendesen elvitték a zsenge szaporulatot; eljárhattunk fölórát, egy órát is, a mig egy nyulat ugrattunk, vagy egy meddő fogolypárt röpitettünk. Végre mégis felugrott egy darab sásas rétből egy vén kannyul s a "lövésoinkre" keresztülbukott a fején.

-No, barátom, - mindta Ribiánszky - ezt jól csinálta. Szép lövés volt. Gratulálok.

Pedig hát az én puskám csütörtököt mondott volt.

Azon a területen történt, hogy az odavaló uradalmi kasznár, Bozsik János, meg a nagykárolyi tiszttartósági első irnok, König Józsi "nyulászott". Egymás mellett ballagtak pipázva, szivarozva; beszélgettek s a puska a vállukon volt. Egyszer nagysokára felugrik egy nyul; kapkod mindakettő a puskájához, de mire a szij közül kibontakoztak, a nyul már messze volt, még rálőni sem lett volna érdemes. Bozsik egy kicsit heves emberke volt s különben is részben princzipálisa, részben távoli rokona Könignek, nekifordul a társának s kinyujtja rá a nyelvét: "bááá!..." - mondja csufolódó mérgeskedéssel. - König se volt rest, ő is visszanyujtotta a magáét s más hangnemből bőgte: "bőő!..." Persze egyforma joguk és okuk volt a szemrehányásra.

Ribiánszky Gyula volt az, a ki egyszer a karulyi laposokban /gyönyörü mocsarak voltak ott tavasszal/ egymásután tizennyolcz mocsári sneffet lőtt hiba nélkül. Igaz, hogy Fónagy Józsi megtette, hogy százegy patronnal kilenczvenet lőtt a szege-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ső üres lapjain az átadás röviden feljegyzendő. Ép ugy lezárandó a kárnapló, napszámkönyv, uradalmi igák munkateljesitményének kimutatása, az állandó favágók munkateljesitményének kimutatása, az állandó favágók marhaállományának kimutatása és a madárvonulási napló. Ezeknek lezárása és átadása a jegyzőkönyvben felemlitendő. Ezután átadandó még az árszabály és a térkép és ennek megtörténte a jegyzőkönyvben megemlitendő. Egyenként bejárandó és átadandók a kezelési területen levő épületek és épitmények és ezek esetlegesen felemlitésre méltó állapota a jegyzőkönyvbe feljegyzendő. Végül a kezelési terület részletesen bejárandó és az átvevő erdőőr a terület és munkája minden részletébe beavatandó, melynek megtörténte a jegyzőkönyvben részletesen felsorolandó és azután az lezárandó és kölcsönösen három példányban aláirandó, melyből egy példányt az átvevő, egyet az átadó erdőőr kap, egy pedig az erdőgondnokság irattárába kerül. Ezután, ha az átadó erdőőr nyugdijba távozik vagy uradalmi szolgálatból elbocsáttatik, tőle még a hatósági eskübizonyitvány is bevonandó és a járási főszolgabiróságnak megsemmisités végett elküldendő.

Ha az átadó erdőőr csak szolgálati helyet cserél, az eskübizonyitvány nem vonatik be.

Az átvevő erdőőr tartozik hatósági eskübizonyitványát a szolgálatba vezetés alkalmával bemutatni, hogy az a járási főszolgabiróhoz elküldessék.

b/ Védelmi teendők átadása.

A csupán védelmi teendőket teljesitő erdőőr védjáratának átadás-átvétele egyszerübb. Átadható anyagja csakis a még el nem adott széltörte törzsek. Ezek a szolgálati könyvéből megállapithatók, átadandók és a jegyzőkönyvbe részletesen felsorolandók. A szolgálati könyv, kárnapló, napszámkönyv, háti teherjegyzék, madárvonulási napló, eszközleltár és térkép a fent ismertetett módon adandók át. A jégverem az arról vezetett jegyzékkel együtt adandó át. A határok, állandó pontok részletesebben járandók be, a felujult területek, az ápolandó fiatalosok részletesen megmutatandók és a jegyzőkönyvben felsorolandók. A keritések, etetők és sózók részletesen bejárandók és ennek megtörténte feljegyzendő.

A további eljárás a fentivel teljesen egyezik.

/Vége./

T á r c z a .

-

Emlékek.

Irta: Bársony István.

Az emlékezés a multnak szól és a kinek sok az emlékezni valója, az rendszerint maga is félig a multban él már. Ahogy az esztendők rászállanak az ember vállára és lesznek belőlük ott lassan-lassan évtizedek: aszerint szaporodnak az emlékek is és igy mi természetesebb, minthogy főképen az öregség patinájával és kopásával jár az emlékezés. Hisz' a fiatal ember szeme mindig előre néz, a reménységek felé; az öreg ember tekintete ellenben inkább vissza-visszafordul a multba, talán mert hogy ami az ő számára még elől van, az már csak a vég, a befejezés.

Aki most eszembe jut, közel hatvanesztendős korában hunyta be örökre a szemét 1909 év telén, egy szép vadászat után, amelyről azt irta volt, hogy: "hoztam magammal két szép nyulat, meg egy akkora tüdőgyulladást, hogy ebből aligha kilábolok". Amikor irta, még csak kezdődött a tüdőgyulladása; de a szomoru sejtelem bevált: RIBIÁNSZKY Gyula, kedves öreg barátom, régi jó vadászczimborám és ebben a nemes sportban egyik első hüséges mesterem, "nem lábolt ki" az ő nagy bajából s most ott pihen valahol a nagy magyar alföldi rónán, a mácsai sirkertben.

x

Ribiánszky Gyula uradalmi irnok volt minálunk Nagy-Károlyban, a hol az én egyszerü kis diákéletem lefolyt valamikor. Nagyon fiatal legényke volt, alig husz esztendős és még olyan gyerekes, játékos, hogy el sem igen tudott lenni nálam nélkül, a ki akkor a gimnázium ötödik osztályába járhattam. A mikor hazafelé jöttem délután az iskolából, ő már az irnoki és egyszersmind irodai épület feljárójánál várt, hogy mikor pillant meg s akkor rögtön magához édesgetett; ugy elmulattunk ketten, hogy még ma is szivesen megujráznám.

Kölcsönös rokonszenvünk alapja közös szenvedélyünk volt: a vadászat. Ribiánszky Gyula volt mindazok között, a kiket akkor ismertem, az édesapám után a legjobb lövő. Hajh, az én édes apám! a kinek a felséges nyugalmát annyit megcsudáltam, annyit irigyeltem! Hogy a mikor köszönk állott néha, a fiai küsz és vezetett, tanitott bennünket, ha felugrott egy nyul, milyen szépen meg tudta várni, a mig mink "kiduplázzuk

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

di Fehértó környékén, a régi kubikgödrökben, de más puskák járták már akkor; hisz Ribiánszky Gyula még előtöltővel vadászott, azzal is olyannal, a minőt már akkor is muzeumokban mutogathattak.

Körülbelül negyven esztendeje ennek. S hogy akkoriban elszakadtunk egymástól, soha többet nem is találkoztunk másképen, mint ugy, hogy ő olvasta néha az én vadászirásaimat, a melyek egyik-másikában a neki is kedves régi tájékokat és embereket emlegettem.

Egyszer egy csinos, kedves, rokonszenves fiatalember köszönt be hozzám és bemutatta magát; a Ribiánszky Gyula fia volt. Máris idősebb, mint az apja volt akkor, a mikor mink együtt barátkoztunk. Hogy megörültem neki! Váltig kértem: biztasd csak édes öcsém az öregedet, kerüljön erre, Budapestnek, lesz ám itt, a ki szivesen lássa; alig várom.

Meg is igérte - és aztán a legelső hir, a mit Ribiánszky Gyuláról kaptam, a gyászjelentése volt.

A fia irta meg nekem azt az utolsó mondását: "hoztam két szép nyulat, meg egy olyan tüdőgyulladást, hogy ebből aligha kilábolok."

Elment és ime, hogy már mindörökre csak emlékem, megint lábom magam előtt a régi verőfényt, a régi tájakat, a régen elmult ragyogó fiatalságot; a nagykárolyi tiszttartói nagy udvart, nagy kertet; a vadvirággal ékes "posta-rétet", a Somos-erdőt, a hol ugyancsak akkora békát vertem agyon, mint egy kis gyermek feje; a kaplonyi lápot, a hol együtt marattuk magunkat a szunyoggal; a korparétet, a szentjánosi pusztát a Barnóttal, a nagyszerü birkafürösztőtóval, a szaniszlai és a karulyi homokot; a fényi erdőt, a pusztateremi vadaskertet, a hol mindenütt megfordultunk és a mi akkor mind olyan gyönyörü volt, a milyen énnekem már sohasem lehet többet. Még akkor sem, ha mind az enyém volna.

Hisz' egygyel több és egygyel kevesebb van hozzá, somhogy az lehessen.

A mivel több van, az - negyven esztendő.

A ki pedig hiányzik, az - Ribiánszky Gyula.

- . -

Az erdészeti szakoktatás reformjához.

Engedje meg, Szerkesztő ur, hogy a kétéves szakiskolát és továbbképző tanfolyamot végzett kollégáim nevében szólhassak a szakoktatás reformjához és válaszolhassak a mult számban ugyanilyen czim alatt megjelent czikkre.

Hogy a vitát kerüljem, előre kijelentem,hogy alantiakat általánosságban kérem értelmezni.

Tudjuk, hogy az alsófoku erdészeti szakoktatás nálunk tarthatatlanul rendezetlen volt. E rendezetlenséget azonban mi, szakiskolát, sőt továbbképzőtanfolyamot végzettek éreztük ugy pályánkon, valamint a társadalomban is legjobban.

El kell ismernie minden igazságosan gondolkodónak, hogy a többnyire néhány középiskolát, a két és hároméves szakiskolát végzettek, több tudásuk, nagyobb intelligenciájuk után, többet érdemeltek volna, mint azok, akik szolgálat közben az erdőőrség és erdővédelem megtanulása után, elemi képzettséggel az erdőőri szakvizsgát letették.

A legtöbb uradalomnál az egyenlő bizonyitvány daczára a különbséget megtették, de az államnál, a hol nem az ember, hanem a törvényes minősités az irányadó, nagyon különös állapotok vannak. Ez eredményezte azt, hogy az intelligensebb szakiskolások, ha uradalomhoz be nem juthattak, más pályára léptek, olyanra, a hol jobban érvényesülhettek.

A várva-várt reformot tehát, - a melyet azonban mindig jobban vártunk, mint éppen most a világháboruban - örömmel üdvözöljük!

Megnyugvással és jólesően vettük a reform tervezetét, a mely az átmenetet is legmesszebbmenő igazsággal és méltányossággal véli megoldani.

Szerény véleményem szerint az erdészeti szakiskola rendes tanulói szempontjából az volna a helyes, ha csak a IV középiskolát és a három évet, vagyis a továbbképző-tanfolyamot is végzettek nyerhetnék el csupán az uj erdészeti szakiskolai képesitést, de mivel a megszabott minimális létszám miatt igen sok derék, két évet végzett kollégánk a továbbképzőt el nem végezhette, méltányos és a legmesszebbmenő jóakaratot látjuk a tervezetnek azon pontjában, a mely a kétéves szakiskolát végzetteknek is módot nyujt a középfoku minősités megszerzésére. Ennél tovább menni már igazán nem lehet. A "Többen" czikk irók kérése - keresztülvihetetlen. Ez ellen szakiskolát végzett összes azon társaim nevében, a kik elég képességet éreznek magukban a középfoku minősités megszerzésére, ezennel tiltakozom.

Ha sikerülne kivánságuk, akkor ott volnánk, a hol voltunk. Az erdőőri czim

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

csak annyiban oka a lekicsinylésnek, mert a köztudat az, hogy erdőőr elemi végzettséggel vagy a nélkül is bárki lehet.

Az erdészi czim hasonló sorsa jutna, ha azt könnyen bárki felvehetné. De igenis, mivel az erdészi czimet a közelmultban a főiskolát végzettek birták, azt csak azokra ruházhatják át, a kik kellő iskolai képzettséggel és intelligenciával birnak.

Ezek elmondása után tezsem azt, a mit talán először lett volna illő megtenni, hálás alázatteljes köszönettel adózom összes szakiskolát végzett társaim nevében a Földmivelésügyi Miniszter ur Önagyméltóságának, a ki a reform végrehajtásával módot nyujt nekünk is régi sérelmes helyzetünk gyógyitására. A reform az ő nevéhez fog fűződni, a mely a magyar erdőszetet hivatásának magaslatára fogja emelni.

Ugyancsak örök hálával és köszönettel tartozunk Török Sándor főerdőtanácsos, szakiskolai igazgató urnak. Ő az, a ki legjobb akarattal, legtöbbet tett és tesz érdekünkben és a ki a legnagyobb munkát fejti ki a reform körül. Ezt tudva, bátrak vagyunk ezuttal is, még arra kérni őt, hasson oda, hogy a középfoku szakvizsgát már 1920.év őszén letehessük.

Azon reményben, hogy Nagyságos Szerkesztő ur e soroknak az "Erdő" legközelebbi számában helyt ad, vagyok a másodéves erdőőri szakiskolát és továbbképző tanfolyamot végzettek nevében:

Horváth Gyula
uradalmi erdőkezelő.

x

Nagyságos Szerkesztő ur! Nagybecsü lapjának 17-18.számából is örömmel állapitottuk meg, hogy Nagyságod nemcsak szivén viseli és pártolja az erdészeti altisztek ügyét, hanem ismeri is ennek a testületnek belső értékét.

Ez a tudat mindenesetre nagy megnyugvásunkra szolgál, de örömünk akkor válnék teljessé, ha Nagyságod kijelentené, hogy ennek a személyzetnek 40 %-a érdemeket szerzett arra, hogy kiemeltessék a jelenlegi helyzetéből és oda helyeztessék, ahová használhatósága, megbizhatósága és gyakorlati képességei folytán minden habozás és kétkedés nélkül helyezhető: az ujonnan szervezendő állásokba.

Tekintve azonban, hogy csak azok kerülhetnek majd az uj státusba, a kiknek a négy középiskolai minősitésen kivül erdőőri szakiskolai képzettségük is van, ez a 40 %-ot tevő, jobb sorsra érdemes emberanyag méltatlanul mellőzve lesz, illetve leolvad 10 %-ra, mert csak ennyire tehető a kincstárnál szolgáló szakiskolát végzett egyének száma.

Ez az intézkedés nagymérvü elkedvetlenedést és keserüséget fog kiváltani azokból az altisztekből, a kik a szolgálat magasabb követelményeinek minden tekintetben megfelelni képességet éreznek magukban, sőt ezeknek a követelményeknek ma is kifogástalanul megfelelnek. Kár volna ezt a jobb sorsra érdemes elemet egy olyan czél elérhetése érdekében feláldozni, a mely czél velük is elérhető s a mely czélnak végeredménye csakis egy lehet: az erdészeti üzemi munkálatok gyakorlati keresztülvitelére kifogástalan személyzetet nevelni.

Mi igaz lelkesedéssel üdvözöljük a reform eszméjét, ha mi, - a kik elődjei vagyunk az eljövő uj generációnak - szintén belekerülhetünk. Örvendünk a négy középiskolai képzettség kötelező voltának, mint alapfeltételnek, de a szakiskolai képzettség szerény véleményünk szerint mellőzhető volna. Mert a középiskolai minősitést a szolgálat megszakitása nélkül is megszerezheti az, a ki erre képességet érez magában; a szakiskolai képzettségnek magánuton való megszerzése azonban merőben lehetetlen, de nem is nagyfontosságu, mert erős a meggyőződésünk, hogy a ki évtizedes kifogástalan gyakorlati szolgálat után és szakvizsgával a négy középiskolai minősitést is megtudja szerezni, az már eléggé érett lesz arra, hogy az uj státusba felvehető legyen.

A négy középiskolai minősités megszerzése legyen tehát a próbaköve annak, ki vehető fel az uj állásokba és ki nem. Akkor méltóztassék elhinni Nagyságos Uram, nem lesz bajos a kivételeknek határt szabni. Általános megnyugvás áll be az egész vonalon. Teljes ambicióval, törhetetlen szorgalommal és munkakedvvel fog dolgozni az a gárda, a melynek megadatott az alkalom, hogy saját erejéből előre küzdhesse magát.

A ki pedig nem érzi magában a képességet: előrehaladni, az sem fog zugolódni, mert belátja, hogy ehhez nincs joga. Hanem betölti majd azt a munkakört, a melyre alkalmas.

Most, hogy fokozottabb mértékben, szélesebb alapon terjeszkedik az állami erdőgazdálkodás, ugyis a tehetségesebb altisztekkel töltik be azokat az állásokat, a hol önállóan gondolkozni és komolyan dolgozni kell. A gyengébb elemek kisebb és jelentéktelenebb állomásokra kerülnek.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Egy évtized fog eltelni, a mig az uj iskolából kikerülő fiatalság figyelemreméltó számban fogja betölteni a gazdasági szempontból fontosabb állásokat.

Alaposan meggondolandó tehát, hogy ezeknek a most dolgozó embereknek a munkakedvét és ambicióját emelik-e vagy összetörik.

Eddig egy jobb jövő reményében dolgoztunk és igyekeztünk. Vártunk bizalommal és rendületlenül. Most reményünk beteljesülése vagy végleges szétfoszlásának válaszutján állunk. Ha most nem sikerül, tudni fogjuk, hogy egyszersmindenkorra el vagyunk intézve.

Husztbaranya, 1918. szeptember hó 30.-án.

Balogh Béla,
m.kir.főerdőőr.

x

Nagyságos Szerkesztő ur! Nagy megdöbbenéssel olvastuk "A Erdő" f.évi szept.15. száma szerkesztői üzenete rovatában a T.J.-nek szóló üzenetet, a mely szerint azok az erdőőrök, a kik az erdőőri szakiskolát nem végezték, illetve magánuton tettek szakvizsgát, azok a tervezet szerint az uj erdészeti szakiskola minősitését nem szerezhetik meg.

Hiszen, ha mi a négy középiskolai minősitést utólag megszerezhetjük, a magánuton nyert képesitésünk már egyenlő az erdőőri szakiskolákban tanultak képesitésével, a kik évekkel ezelőtt ott tettek vizsgát velünk magánuton tanultakkal és ugyanolyan minőségü kérdésekre feleltek, mint mi és évtizedek óta ugyanolyan minőségü teendőket végzünk, mint szakiskolás kartársaink.

Mindezek után mi magánuton képesitettek reméljük és bizunk, hogy az intéző urak jóakarattal módot fognak nyujtani nekünk is, hogy kiméletlenül ne zárassunk el az uj erdészeti szakiskola minősitésétől.

Több közalapitványi erdőőrtársam nevében
Nagykovácsi, 1918 október 8.

Festő Szabó Mihály.
közalapitványi erdőőr.

x

A járási erdészeti altisztekhez.

Kartársak! Szükségesnek vélem értesiteni kartársaimat arról, hogy a f.évi augusztus havi gyülésünk értelmében az ott kinevezett 6 tagu bizottság, eddig alkalmas idő hiján nem nyujtotta be memorandumunkat a Nagyméltóságu Miniszter urnak, a mostani idő - sajnos - szintén nem alkalmas arra, azonban mi szem előtt tartjuk megbizatásunkat és annak idején tőlünk telhetően meg is felelünk neki.

Memorandumunk tervezetét alaposan kibővitettem, mivel a körülmények változtak, azóta nyomorunk aggasztóbb lett, segitséget eddig alig néhány vármegyében utaltak ki, legtöbb megyében egyáltalában semmit, vagy csak nagyhangu igéretet kaptunk. Igéretekkel ruházat és élelem nélkül régi nyomoruságos fizetésünkkel a télnek neki menni nem vigasztaló helyzet.

Ennélfogva ügyünk szorgalmazása végett a legelső alkalmasnak kinálkozó időt, ugyanis a mikor a Miniszter urat Budapesten kaphatjuk és reményünk lehet rá, hogy bennünket fogad, - megragadva, felutazunk és memorandumunkat benyujtjuk.

Egyuttal kérem kartársaimat, hogy a mint gyülésünkön is elhatároztuk, s a jelen levők meg is tették, járuljon minden kartárs 5-10 koronával közös ügyünk költségeinek fedezéséhez, mert csak ugy tudjuk azt tovább fejleszteni.

Eddig a gyüléson befolyt gyüjtésen kivül alig 3 erdőgondnokság személyzete gyüjtött, a mi közel sem elég arra, hogy a 6 tagu küldöttség utazási költségeit fedezze.

A gyüjtött összeg a gyülés határozata értelmében alulirottnak czimére küldendő, a miről "Az Erdő"-ben fogok elszámolni.

Szentágota, 1918. október hóban.

Kartársi üdvvel
Bálint János,
jár.főerdőőr.

- . -

Gazdasági tanácsadó.

A baromfi téli zöldeleségéről. A jelenlegi igen szük takarmányvilágban, a legtöbb baromfitenyésztő állományát a lehető legegyoldalubban eteti, illetőleg a szemeseleségen kivül, legfeljebb még lágy eleséget nyujt nekik. Az ez évi rossz takarmánytermés és a takarmánynövények keresletének meghatványozása folytán, még a vidéki te-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

nyésztőknek sem kis feladatát képezi a nagyobb állomány etetése. Azonban a kisebb állomány etetése, egy kis körültekintéssel, még a mai rendkivüli viszonyok között sem képez valami különösebb nehézséget, a miért is nem tudjuk eléggé figyelmeztetni tenyésztő társainkat, hogy a szemes és lágyeleségen kivül, a baromfi még zöldséget is igényel. Mert ha megfigyeljük a szabad kifutóban kora tavasszal járó baromfit, azt fogjuk látni, hogy a mint a fü már növésnek indult, a baromfi előszeretettel fogja azt csipkedni; ezt főleg olyan állománynál lehet a leginkább észlelni, a mely a hosszu téli időszak alatt abszolute semmiféle zöldséghez sem jutott.

A télen nyujtandó zöldeleség burgonyából, csicsókából, takarmányrépából, kelkáposztából, felszecskázott és leforrázott here, vagy rétiszénából állhat, a melyek a változatosság kedvéért felváltva, etethetők. A burgonyát azonban főtt, nagyobb állománynál fullesztett és szójjelnyomott állapotban árpa-, zab- vagy tengeridarával keverten nyujtsuk; azonban mindenki csak annyit, a mennyit egyszeri etetésnél elfogyasztani képesek, mert télen ez a lágy eleség viztartalmánál fogva könnyen megfagy; ha a baromfi azután ilyen fagyott eleségből eszik, hasmenést kap, a mitől azután el is hullhat. A mint a baromfi etetésére szánt burgonya tavasszal csirázásnak indul, a csirák a burgonya etetésekor eltávolitandók, mert a burgonyacsirák nagymennyiségü solarin tartalmuknál fogva, a baromfi emésztő szerveire kártékonyan hatnak. Burgonya hiányában a baromfival csicsókát is etethetünk; a csicsókának nagy előnye a burgonya felett, hogy termelési költsége sokkal kisebb, mert a csicsókát csak egyszer kell elültetni és az azután állandó termést ad, emellett a burgonya semmivel sem táplálóbb, végül a csicsóka a fagygyal szemben is sokkal ellenállóbb, mint a burgonya. Azonban ugy a burgonyának, mint a csicsókának nyers állapotban való etetését kerülni kell, mert ez nem gazdaságos, mivel a baromfi azt ugy elfogyasztani mint a főtt vagy fullesztettet képtelen és ennélfogva annak jelentékeny részét széjjel fogja hordani és azután elfogyasztatlanul el fog az kallódni. Sőt a takarmányrépát és kelkáposztát is ajánlatosabb fullesztett állapotban kevés burgonyával és darával keverten nyujtani. Ilyenkor télen czélszerü még néhány szelet takarmányrépát az ól vagy kaparóhely belső falaira /az erre a czélra bevert szögekre/ akasztani és pedig olyan magasságban, hogy azt a baromfi még ágaskodás után se érhesse el, hanem csakis akkor, ha utána ugrál; ezáltal ugyanis a baromfit mozgásra kényszeritjük, a mi különösen akkor, ha a baromfi az idő zordsága, vagy a nagy hó folytán heteken át sem mehet ki a szabadba, igen nagy előnyére lesz. A kelkáposztát is felakaszthatjuk, ezt azonban zsinegre függesszük fel, hogy ingaszerü mozgása folytán a baromfinak még többet kellessen ugrálnia, ezáltal elérjük azt, hogy az állománynak a mozgékonyabb tagjai fogják magukat utána törni, igy a kevésbbé kedvelt takarmányrépának is lesznek fogyasztói, illetve az sem fog érintetlenül maradni.

Nagyobb állománynyal télen zöldeleségként szecskázott és forrázott hereszénát etessünk. Az olyan tenyésztő, a ki herés táblával rendelkezik, heréjét igyekezzék virágzása idejében kaszáltatni, illetőleg addig, a mig a here szára fásodni nem kezd, mert a tyukok a fás szárrészeket nem fogyasztják el. A hereszénának teljesen száraznak is kell lenni, mert ellenkező esetben könnyen megpenészesedik. Ezért a szaritást tökéletesen kell keresztülvinni. Továbbá, hogy a hereszéna legértékesebb részei, ugymint a levélrészek a behordásnál le ne töredezzenek, a hereszénát a reggeli harmat felszállása előtt, vagy az esteli harmat leszállása után tanácsos csak behordatni. A szecskázott és forrázott hereszénát mindenkor csak darával keverten nyujtsuk állományunknak; a kinek korpája is van, az dara helyett azt igen jól felhasználhatja. Hereszéna helyett rétiszénát és sarjut is használhatunk, természetesen ezeket is a fűfélék virágzásakor kell kaszáltatni, illetőleg épen ugy kell ezekkel is eljárni, mint a herével.

A csibécskék egészségére különösen igen jó hatással van a friss zöldeleség; de mivel a korai keltetőtök abban az időben jönnek napvilágra, a midőn a fenti zöld takarmányféléken kivül egyébbel még nem rendelkezünk, azért ajánlatos nekik csirázott zabot is nyujtani. Kisebb állománynál a hol a zabnak a csiráztatása, valamint annak a csekély szükségletnek megfelelő mennyiségben való beszerzése nem ütközik különösebb nehézségbe, nem tudjuk ennek etetését eléggé ajánlani, nemcsak azért, mivel ezáltal állandó friss és tápdus zöldeleséggel láthatjuk el állományunkat, hanem takarékossági szempontból is, mert a zab csiráztatásával annak tőrfogatát csaknem megduplázzuk.

A zab csiráztatása legegyszerübben a következő módon történik: A zabot - a mi ocsu is lehet - töltsük egy edénybe és erre öntsünk vizet és azt 24 órán át hagyjuk állva, ezen idő leteltével öntsük le a vizet és a zabot szórjuk olyan ládába, a melynek fenekén a zab szemeinél kisebb lyukacskák vannak, vagy feneke sürü szita. A zabot ebbe a ládába 5 cm-nél magasabban nem szabad töltenünk, mert ellenkező esetben az átázott zab nem fog kicsirázni, hanem meg fog dohosodni. Azért ajánljuk az olyan ládát, a melynek feneke rostából áll, vagy pedig át van lyukasztva, hogy a még vizes

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

zabról a felesleges víz lecsuroghasson. Ha több ilyen ládát töltöttünk meg, akkor rakjuk egymás fölé, hogy minél kevesebb helyet foglaljanak el, abban a melegebb helyiségben, a hol a csiráztatást eszközölni akarjuk és hogy ne kelljen azután még minden egyes ládát reggel és este külön-külön meglocsolni, hanem csak egyszer, mert azáltal, hogy a ládák egymás fölé vannak rakva, a legfelső ládából a víz le fog folyni az alsóba, a mely üres dössa legyen. Ezeket a ládákat naponta legalább is kétszer kell langyos vízzel locsolni, mert különben a csirázás igen hiányos lesz. Ilyen eljárás mellett a zab 10-14 nap mulva olyan erősen ki fog csirázni, hogy az már feletethető.

A ki a tél folyamán az ajánlott zöldeleségek közül bármelyiket is eteti, az rövid időn belül meg fog győződni annak sokoldalu előnyéről, nemcsak azért, mert a zöldeleség az állatok vérére és emésztésére jó befolyással bir, hanem azért is, mivel az étrend is könnyü szerrel állandóan változtatható lesz.

Bászel Elek.

\- . -

Különfélék.

Halálozás. Nagyidai KOSSÁNYI Róbert nyug.m.kir. főerdőmester, 1848/49-iki honvéd, Liptóvármegye törvényhatósági és közigazgatási bizottságának tagja, a liptóujvári m.kir. főerdőhivatal volt főnöke, életének 85.évében, október hó 19-én Liptóujváron jobblétre szenderült. A megboldogultban Bodor Jenő nyug.főerdőtanácsos, Napholtz Jenő főerdőtanácsos és Illés Vidor erdőtanácsos apósukat gyászolják.

BINDER Béla volt m.kir. főerdőmérnök, ujabban Mikes gróf vállalatainak főerdőtanácsosa, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja, megrendítő módon halálát lelte.

Uj állásában egyik első feladatává tétetett, hogy a Mikes grófi vállalatok által Montenegro területén lekötött erdőségek kitermelésére és a termékek kiszállitására nézve adjon szakvéleményt.

Bár a több tagból álló bizottság kiszállásához 40 emberből álló katonai fődözet is csatlakozott, mégis a csoport egy részét munkaközben számos tagból álló komitácsi-banda orvul megtámadta, amely alkalommal többen megsebesültek. A tulerőben lévő bandatagok további támadása elől az expedició tagjai kitértek, ellenben Binder, ki sulyos haslövést kapott, a helyszinén maradt, a bandák kiraboltták; az utóbb visszaérkezett társai elszállitották, de azonnali orvosi segély hiányában, több órai szenvedés után meghalt és egy községben el is temettetett.

Binder a most duló világháboru első fellobbanása idejében önként a harctérre ment, 3 1/2 évi tényleges katonai szolgálata alatt a háboru minden veszélyén és borzalmain szerencsésen átesett, több kitüntetésben részesült, s a honvédszázadosi rangot nyerte el.

CSERES Gyula ny.m.kir. erdőtanácsos, az Országos Erdészeti Egyesület alapitó tagja Lippán, f.évi julius hó 26-án életének 63.évében,

PÉCSI Ottó m.kir. erdőmérnök f.évi szeptember hó 20-án, életének 42.évében Budapesten;

POLÁK Ferenc urad.főerdész Farkasgyepün, Veszprém m.;

SCHMIDT Dezső urad.erdőmérnökjelölt, honvéd hadnagy, a nagy vitézségi érem és a katonai érdemkereszt tulajdonosa, életének 30.évében, november hó 4-én spanyol betegségben meghalt.

x

Hirek a hadbavonult erdőtisztekről. Kitüntetést kaptak: Frölich György m.kir. erdőmérnök, tart.tüzérszázados, legutóbb a nyugati harctéren harcolt ütegével. Eddig a következő kitüntetéseket kapta: a III.oszt. vaskoronarendet, a III.oszt. katonai érdemkeresztet, a bronz katonai érdemjelet, mindhármat a hadiékitménynyel és a kardokkal, végül a Károly csapatkeresztet.

Matyasovszky László m.kir. segéderdőmérnök, egyik repülőszázadunk megfigyelője legutóbb a bronz signum laudis-t kapta a kardokkal. Birja ezenkivül a III.oszt. katonai érdemkeresztet a kardokkal, a bronz vitézségi érmet és a Károly-csapatkeresztet.

Sándor Béla m.kir. segéderdőmérnök, m.kir. tart.honvéd tüzérhadnagy a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Hadifogságból visszaérkeztek: Jellmann Emil m.kir. segéderdőmérnök, cs. és kir. tart.hadapród.- Nagy Imre m.kir. segéderdőmérnök, m.kir. segéderdőmérnök, m. kir. tart.honvédzászlós.

- . -

Az "Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége" közleményei.

Az "Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége" az állami erdészeti altisztek anyagi helyzetének javitása érdekében az alábbi kérvényt nyujtotta be a miniszterelnök és a földmivelésügyi miniszter urhoz:

Nagyméltóságu miniszter ur!
Kegyelmes Urunk!

A hosszu háboruval járó nagy drágaság és az állami alkalmazottak küszöbön álló fizetésrendezése arra kényszeriti az Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetségének vezetőségét, hogy mostoha anyagi helyzetünk javitása céljából, teljes tisztelettel a következő alázatos kérelemmel járuljon Nagyméltóságodhoz.

Az erdészeti altisztek járandóságai készpénz és természetbeni illetményekben ugy vannak megállapitva, hogy a készpénzfizetés minimuma 700 K, maximuma pedig 1300 K. Ehhez járul a lakás, tüzifa, földilletmény, illetve ezeknek megfelelő váltság s a külső szolgálatot teljesitő altisztnél még a szarvasmarhatartás, mint természetbeni járandóságok, a mitől azonban a központi irodákban szolgálatot teljesitő altisztek részben elesnek.

Ezzel szemben a m.kir. fémbányák és kohómüveknél alkalmazott s tőlünk semmi nagyobb előképzettséggel nem biró altisztek jelenleg is 700-2500 K fizetést kapnak s rövid időn belül a biztos kilátásba helyezett államositásuk esetére fizetésük minimuma 1400 K, maximuma pedig 3600 K-ban lesz megállapitva. De nemcsak a hozzánk legközelebb álló bányászati és kohászati altisztek, de más szakmabeliek is aránylag sokkal kedvezőbben vannak javadalmazva, mint éppen mi, akik - mert földjárandóságunk is van - /központokban, városokban lévőknek 30-40 K földváltság/ az eddigi fizetésrendezések alkalmával is, sajnos, éppen e miatt, előbbiekkel szemben mindig a legkedvezőtlenebb elbirálásban részesültünk. Már pedig fenti magasabb fizetésen kivül a bánya és kohó-altiszteknek éppen ugy mint nekünk, szintén van természetbeni lakásuk és fajárandóságuk s ezenkivül minden telepen kertjük, szántóföldjük s ezenfelül a marhatartáshoz is alkalmuk van. Hol itt az arány az ugyanolyan képzettséggel biró erdőaltiszttel szemben és hol a nyugdijaztatás esetén, a mikor az erdészeti altiszt, mindezeket a járandóságokat elveszti s nyugdija tisztán a törzsfizetés alapján állapittatik meg.

A bányaaltisztek helyzete már csak gyermeknevelési szempontból is sokkal kedvezőbb, miután a bányatelepek nagyrészt városokban vagy azok közelében vannak elhelyezve, s igy az iskoláztatás is sokkal könnyebb mint nálunk, a kik szolgálatunkból kifolyólag nagyobbrészt messze távolságban lakunk az iskoláktól és igy gyermekeinket csak tetemes költség árán, városokban vagyunk kénytelenek, illetve kötelesek iskoláztatni, hogy legalább a törvényileg előirt elemi oktatásban részesithessük.

E helyütt nem mulasztjuk el leghálásabb köszönetünket kifejezni Nagyméltóságod hivatali elődjének ama bölcs intézkedéseért, a melylyel gyermekeink nevelésén internátusok felállitásával részben segiteni kivánt, habár a mint azt a felsőbb intéző körök is elismerték, a munka csak a kezdetén áll, mert a rózsahegyi fiu internátus kicsinek, illetve szüknek bizonyult, a zborói leányinternátusunk pedig, sajnos már 1914-ben az orosz betörésnek esett áldozatául és igy a legnehezebb időben nem vehetjük azt igénybe s igy anyagiak hijján, gyermekeink iskoláztatása ugyszólván teljesen lehetetlen. Szivet facsaró fájdalommal kell látnunk gyermekeink felnövését minden iskoláztatás nélkül, ami nemcsak gyermekeinkre, de ebből kifolyólag édes hazánk fejlődésére is igen káros befolyással van, mert gyermekeink legtöbbje e pályán maradva, mint utódaink, legnagyobb részt nemzetiségi vidékeken lakva, hazánk közmüvelődésének továbbfejlesztésére lesznek hivatva. S folytatni fogják azt a munkát, amelyet mi szerény tehetségünkhöz és erőnkhöz képest édes hazánk jövendő megerősödésére s magyar nyelvünk teljes érvényrejuttatására megkezdtünk.

Alázattal kérjük fentiek figyelembevételével Nagyméltóságodat, kegyeskedjék az állami alkalmazottak fizetésrendezése alkalmával:

1. fizetésünket a velünk rokonágazatnál alkalmazott bányászati és kohászati altisztek fizetésével egyenlő arányban megállapitani,

2. gyermekeink kedvezőbb iskoláztatását czélzó internátusokat olyképen szapo-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ritani, illetve kibővíteni, hogy azokban a négy középiskolát elvégezhessék, a mire ma minden pályán s bármely iparágnál okvetlen szükség van, hogy a változott életviszonyoknak megfelelően, boldogulásukat a mi gyermekeink is megtalálhassák.

3. Az erdőtermények értékesítéséből az "Államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap"-ra gyűjtött összegből, a családi pótlék arányában, az erdőaltisztek gyermekei is részesüljenek segélyben.

4.a/ Szolgálati viszonyaink eddig semmiféle módon nincsenek szabályozva. Ebből kifolyólag mély alázattal kérjük, annak a még helyenkint divó helytelen szokásnak a megszüntetését, hogy egyes feljebbvalók az altisztet annak állásával összenem egyeztethető magán munkák végzésére alkalmazzák, az őt állásánál fogva megillető tiszteletben részesitsék és a haza, a társadalom hasznos munkásának ismerjék el.

b/ Hogy a felmerülendő esetekben az altisztek ellen inditott fegyelmi vizsgálat alkalmával a fegyelmi bíróság tagjai között oly számban, mint a tisztviselőknek, az altiszteknek, mint a fegyelmi bíróság tagjainak is hely adassék, s az itélet kimondásánál szavazatuk is legyen.

5./Nyugdijazásunk alkalmával a természetbeni járandóságaink értéke, valamint a háborus segélyek is beszámitható javadalmazásoknak mondassanak ki, még pedig minden szolgálati dij levonása nélkül. A lakás vagy a lakáspénz három hónapig a nyugdijba menő altisztet, illetőleg az elhalt altiszt özvegyét megillesse.

6. Költözködési és utazási költségeinknek, a mai viszonyokhoz mért megfelelőbb rendezését.

Végül mély alázattal kérjük Nagyméltóságodat, hogy a tárgyalás alá kerülő szolgálati pragmatikát az erdészeti altiszti karra is kegyesen kiterjeszteni és a tervezetet az 1-6 pont alattiakkal kibővíteni kegyeskedjék.

Legalázatosabb kérelmünk ismétlése mellett maradtunk Nagyméltóságodnak:

Besztercebánya, 1918. évi október hó 10-én.

legalázatosabb szolgái

Lichner János s.k. sz. jegyző. — Medriczky János s.k. sz. elnök.

\- . -

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

/Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesiteni sziveskedjenek./

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére MUZSNAY GÉZA főerdőtanácsosnak saját kérelmére való nyugalomba helyezése alkalmából, sok évi hü és hasznos szolgálatai elismerésül III. osztályu vaskorona-rendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Schönbrunban, 1918. évi október hó 17-én.

Károly s.k.

Zichy Aladár gróf s.k.

x

A m.kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte MUCK ANDRÁS m.kir. erdőmérnököt Vadászerdőről Görgényszentimrére és beosztotta a görgényszentimrei m.kir. erdőri és vadőri iskolába.

x

A m.kir. földmivelésügyi miniszter BACSILLA LAJOS m.kir. erdőmérnöknek állami szolgálatáról történt lemondását elfogadta.

x

A m.kir. földmivelésügyi miniszter STIOPU JÁNOS kir. segéderdőmérnöknek államerdészeti szolgálatáról történt lemondását elfogadta.

x

A m.kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte LORGE EMIL m.kir. erdőmérnököt Mocsolyástelepről a máramarossziget i m.kir. erdőigazgatósághoz Máramarosszigetre.

x

A m.kir. földmivelésügyi miniszter LEHOCZKY JÁNOS m.kir. irodakezelési gyakornokot az erdészeti segédhivatalok tiszti személyzetének létszámába a XI. fizetési osztályba m.kir. irodasegédtiszttó kinevezte.

x

A zsarnóczai m.kir. erdőhivatal főnöke REMENECZ REZSŐ fogadalmat tett díjnokot, LAMPERT BÁLINT, PACZELT GYULA, BRAZSENY KÁROLY m.kir. erdőlegényeket, továbbá ROTTARY JÁNOS és BESZEDA LAJOS m.kir. segéderdőőröket m.kir. erdőőrökké nevezte ki.

x

A m.kir. földmivelésügyi miniszter a csomatelki erdőőr állomást Söregre helyezte át.

\- . -

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Előfizetési dijak nyugtázása.

Az 1918. évi október hóban a következő előfizetési dijak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába.

Béres Mihály hd. 5.20, Lenkei Pál hd. 15.60, Cser József hd. 10.-, Tótióvári erdőhiv hd. 24.65, Brassó város hd. 15.60, Gödöllői erdőhiv. hd. 25.-, Demeter József -.80, Tállya község hd. 66.60, Tótsóvári erdőhiv. 138.-, Faértékesitő hiv. hd 29.05, Diósjenői urad. hd. 13.80, Kegyes tanitórend hd. 18.60, Szabó József 6.20, Klosterneuburgi kanonokrend hd. 33.-, Kubus János hd. 18.-, Schmidt Ernő hd. 8.50, Fa- és vegyipari r.-t. 30.60.

1 koronát fizettek: Mezabrovszky József, Koreny János.

1 korona 50 fil. fizettek: Pásti József, Virányi János.

2 koronát fizettek: Deák Rudolf, Festő-Szabó Mihály.

3 koronát fizettek: Hlavay János, Saári Mihály, Egyed József, Novák József, Buda István, Sidi István, Petyő Péter, Szadrei István, Gröbner Géza, Vojnarovszky Ágost.

4 koronát fizettek: Németh András, Petrovics János, Vajasdy Károly.

5 koronát fizettek: Loncsarics Ferencz, Fekete Imre.

6 koronát fizettek: Fekete Albert, Kacsó Sándor, Hutwagner János, Kaszás János, Andor Károly, Kisfaludy János, Schiller István, Gregán János, Steer Ferencz, Horváth Gyula, Pothánszky József, Jancsovics Károly, Lebovits József, Vierth Mihály.

\- . -

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czimszalagon átjavitott lakczim miatt. Ez uton közöljük, hogy ezen átjavitásokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett czimváltozás alapján, a nagyobbarányu czimnyomtatási költségek megtakaritása czéljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamácziókkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

E. J. Előfizetése 1919. év végéig rendezve van.

L. L. Belga tenyésznyulat kaphat Németh Lászlónál Aszód; Nyultenyésztő-telep Csillaghegy /Budapest mellett/; Városi és megyei házinyultenyésztők egyesületénél Győr.- A 20 fillért a lap javára bevételeztük.

M. I. Illés Nándor: "A Vadőr" czimü könyvét Nagel Ottó könyvkereskedőnél Budapest, /IV. Ferenciek-tere 9. szám./ megkaphatja. A vadőri vizsgát három évi gyakorlati szolgálat után ezentul is le lehet tenni.

Sch. E. Levelét helyszüke miatt nem hozhatjuk. Különben is annyi levelet kaptunk az erdészeti szakoktatás ügyében, hogy azokat lehetetlen mind közölnünk. Ha lesz helyünk és még nem lesz késön, ugy a jövő számban hozni fogjuk.

M. L. A kérdéssel az Országos Erdészeti Egyesület igazgató választmánya is foglalkozott már s van rá remény, hogy az ügy kedvező elintézést fog nyerni, Felhivását szivesen közölnénk; de mivel az idő most szervezkedésre nem alkalmas, jobbnak véljük azt egyelőre függőben tartani, mert ha a szabályzat megjelenik is, még mindig lehetséges lesz annak módositását kieszközölni.

\- . -

Álláskereslet.

Szakvizsgázott, 29 éves, nős, kis családu, hadmentes erdőőr vagyok, jó bizonyitványokkal s ugy az erdészet, mint a vadászat terén nagy gyakorlattal rendelkezem; f. évi október hó 1-ére állást keresek. Czimem: Kagyerják Gyula, Pilisszántó /Pest m./. /21./

x

29 éves, róm. kath., nőtlen, szakvizsgázott, katonaságtól elbocsájtott egyén, vadászi vagy erdőőri állást keres. Az erdészet és vadászat minden ágában teljes szakavatottsága van, melyről kitünő bizonyitványokkal rendelkezik. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /22./

x

Négy középiskolát és erdőőri szakiskolát végzett 21 éves, nőtlen egyén állást keres. Fizetési feltételeket kér. Czime: Zsitkovics Antal, Gnézda /Szepes m./ /23./

x

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Állást keres tizenegy évi gyakorlattal biró, erdőőri és vadőri bizonyitványokkal rendelkező egyén, ki jelenleg egy 10,000 holdas erdőbirtokon van mint fővadász alkalmazva. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /24./

x

Szakiskolát végzett, 24 éves, nőtlen, katonaságtól végleg elbocsátott egyén, ki az erdészet és vadászat minden ágában jártas, mielőbbi belépésre állást keres. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /25./

x

19 éves, róm.kath., tisztességes, józan, már egy kevés szaktudással biró fiatalember erdőőri állást keres. Beszél magyarul és németül. Az állást azonnal elfoglalhatja. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /26./

x

Két józan gondolkozásu fiatalember /17 és 18 évesek/ erdőőri vagy vadőri alkalmazást keres. Nyelvismeretük magyar, német és némi horvát. Szives megkeresések: Koch Keresztély, Budapest, II., Lövőház-utcza 3.szám alá czimzendők. /27./

x

29 éves, nős, hadmentes, 3 évi gyakorlattal biró, szakvizsgára készülő urad. erdőőr a lakásviszonyok miatt állást óhajt változtatni. Békés-, vagy ahhoz közelebb eső megyébe vágyik. Kötelezi magát a szakvizsgának egy év alatt leendő letételére. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /28./

x

Erdőőri szakvizsga és gazdasági altiszti szakiskolai végzettséggel biró, jelenleg is helyettes főerdőőri állásban levő 34 éves, róm.kath., nős, családos egyén több évi gyakorlattal, irodai teendőkben is jártas, bármikori belépésre állást keres. Ugy az erdészet, valamint a mezőgazdaságban is jártas; kisebb erdőgazdasággal összekötött mezőgazdaság önálló kezelését is elvállalja. Beszél magyarul, törve németül és tótul. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /29./

x

52 éves, teljesen munkabiró, nyugdijazott főerdőőr, kinek felesége jól főz, gyermektelen, felmondatlan állását egy faraktár-kezelői, vadőri vagy ehhez hasonló állással felcserélni óhajtaná. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /30./

x

Házasság czéljából 32 éves, ref. nőtlen, vagyonos, állásban levő, hadmentes, szőke erdővéd, szeretne megismerkedni szintén vagyonos 25-35 év közötti tisztességes hajadonnal, vagy gyermektelen özvegygyel; kér szives megkereséseket, de csak fényképpel ellátott levélre válaszol. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /31./

x

30 éves egyén, ki az erdészeti és vadászati dolgok iránt nagy hajlandósággal viseltetik, kisegitő erdőőri állást keres. Czime: Petyó Péter, Budapest, Bosnyák-u. 3.szám. /32./

x

Jó bizonyitványokkal s tiz évi gyakorlattal rendelkező, hadmentes, 29 éves egyén, uradalomban erdőaltiszti, vagy magánczégeknél erdőkezelői állást keres. Vállalja mezőgazdaság kezelését, valamint mü- és tüzifa termelését. Beszél magyarul, németül, románul és oroszul. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /33./

x

27 éves, nőtlen, katonaságtól elbocsájtott altiszt, szerény igényü, igen kéri az uradalmak t. vezetőit, hogy neki valamely erdőőri, vagy vadőri állást adnának, vagy ajánlanának. Az állást józanságával és becsületes munkájával mint rokkant, igen megbecsülnő. Czime: Fekete Sándor, Gizella-major; u.p. Alsópáhok, Zala m. /34./

\- . -

Hirdetések.

Erdőőr szakvizsgázott, teljesen hadmentes vagy rokkant, ki a tót nyelvet birja, nős, de kis családu, mezőgazdasági munkákban is jártas és hosszabb uradalmi bizonyitványokkal rendelkezik, november elsejére felvétetik. Dijazása: szabad lakás és tüzelőfa, évi 12 q gabona, 1 darab tehéntartás, burgonyaföld, kert és készpénz megegyezés szerint, valamint kár és lődijak is. Czim: Vágszabolcsi Uradalom, Vágszabolcs, Trencsén megye. /5.II.2./

x

Eladó egy kevéssé használt, jó karban lévő Drilling-fegyver tokkal együtt, 16-46 sörétesövek, golyós 8 X 58 1/2 Thime & Schlegelmihl-Suhl-féle gyártmány, ára 1600 K. Megtekinthető ifj.Rozdolszky Károly, Ujpest, Váczi-ut 51.sz. délután 4 órától. /6./

x

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Pagonyvadászt keres az uradalmi főerdőhivatal Barka, u.p. Dernő, Gömör megye.
/7./

x

178,795/1918.I.B.-I.sz.

Termelt haszonfa eladás gőzfürész bérlettel. A beszterczebányai m.kir. erdőigazgatóság tanácstermében 1918.évi deczember hó 5-én délelőtt 10 órakor a sziklai m.kir. erdőgondnokságban az 1917-1918. és 1918-1919. két gazdasági évben a kir. kincstár részéről termelendő és a sziklai rakodókon évente átadandó mintegy 3-8000 m3 fenyő, juhar, kőris, szil és bükk haszonfa eladása iránt zárt irásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Ezen eladás kapcsolatos a Szikla-telepen levő gőzfürész a hozzá tartozó épületekkel, valamint a 8 kat.holdat meghaladó területeken kivül további 12 kat.hold 62 n.öl mezőföld bérletével.

Az ajánlatok legkésőbb 1918.évi deczember hó 4-én déli 12 óráig nyujtandók be Beszterczebányán a m.kir. erdőigazgatóságnál.

A kikiáltási árakat, haszonbéreket és bánatpénzeket is kitüntető általános árverési, ugyszintén részletes szerződési feltételek, ajánlati ürlap és boritók a beszterczebányai m.kir. erdőigazgatóságnál megtekinthetők és átvehetők.

Budapest, 1918.évi október hó 28-án.

/8./ M.kir. földmivelésügyi miniszter.

x

179,440/1918.I.B.-1.szám.

Gőzfürész bérbeadás. Gáspárd Hév. állomás szomszédságában lévő gáspárdi kincstári gőzfürész összes berendezéseivel és tartozékaival, valamint a hozzá tartozó gömbölyüfa és szelvényáru rakodó területekkel kapcsolatosan Beszterczebányán 1918. évi deczember hó 10-én délelőtt 10 órakor megtartandó versenytárgyaláson zárt irásbeli ajánlatok utján 1919.évi márczius hó 1-étől kezdődőleg 2 /kettő/ egymásután következő évre haszonbérbe fog adatni.

Az ajánlatok legkésőbb 1918.évi deczember hó 9-én déli 12 óráig nyujtandók be a beszterczebányai m.kir. erdőigazgatóságnál.

Árverési és haszonbérszerződési feltételek, ajánlati ürlap és boritók a beszterczebányai m.kir. erdőigazgatóságnál dijmentesen szerezhető be.

Budapest, 1918.évi október hóban.

/9./ Földmivelésügyi miniszter.

x

4234/1918.szám.

Termelt fenyőrud és karó eladás. A liptóujvári m.kir. főerdőhivatal rózsahegyi /likavai/ erdőgondnokságában a kincstár által kitermelt és a lucski fővölgyben közlekedési ut mellett készletezett 6986 folyó méter fenyőrud és 2.5 m hosszu fenyőkaró, továbbá a rózsahegyi faraktárban készletezett 488 darab 2.5 méter hosszu fenyőrud és a liptóujvári faraktárban elhelyezett 1400 darab 2 m.h. 2500, 2.5 m.h. 3000 darab 3 m.h. fenyőrud három eladási csoportban Liptóujvárott 1918.évi novemberhó 28-án zárt irásbeli ajánlatok utján megtartandó nyilvános versenytárgyaláson el fog adatni.

A zárt irásbeli ajánlatok legkésőbben 1918.évi november hó 27-én délután 6 óráig nyujtandók be a liptóujvári főerdőhivatalnál, a hol azok november hó 28-án délelőtt 10 órakor nyilvánosan fel fognak bontatni.

A részletes csoportkimutatás, valamint a kikiáltási árakat feltüntető egybeállitás, az árverési feltételek valamint ajánlati ürlapok és boritékok a liptóujvári főerdőhivatalnál beszerezhetők.

Liptóujvár, 1918.évi október hóban.

/10./ M.kir. főerdőhivatal.

x

Egy harctérről haza kerülő 34 éves, róm.kath. vall., csinos barna őrmester /szakvizsgázott erdőőr/ házasság céljából óhajtana megismerkedni egy csinos, jójellemü házias nővel, kinek némi hozománya van. Kér fényképpel ellátott szives megkereséseket. Czime a szerkesztőségnél megtudható. /11./

x

Mézet, viaszt, sonkolyt veszünk. Árajánlatok mintával kéretnek "Méh" a Magyar Méhészek Értékesitő Szövetkezete, Budapest, VI., Frangepán-utcza 33/b.- Méhészeti szaklapból mutatványszám és méhészeti czikkekről árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve. /4.XII.7./

x

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Tölgy, kőris, hárs, szil, bükk, dió, gyertyán rönköket megvételre keresek. Klein Sándor, Budapest, V., Személynök-u. 19. /3.VIII.6./

x

Mézet, viaszt, anyarozsot, hársfavirágot, kőrisbogarat állandóan vásárol Fischer Izidor Zalaegerszegen. /2.XI.10./

x

Mindennemü erdészeti tülevelü- és lombfamagvakat, erdei facsemetéket, élősövényeket, azok magvait, gyümölcsfát, vadonczot, minden egyéb faiskolaterméket ajánl, legjobb minőséget biztositva Erdészeti Mag és Csemetetermelő Társaság Zalaegerszeg. Telefon 134.- Táviratczim: Magtermelők Zalaegerszeg. /1.XV.11./

- . -

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XII. évfolyam.—23—24. szám. További intézkedésig megjelennek minden hó 15-én kettős füzetekben. 1918. december 15.

AZ ERDŐ

Előfizetési ár:
Egész évre . . K 8.—
Félévre . . . K 4.—
Negyed évre . K 2.—
Egyes szám . K —.30

Szerkeszti
BALOGH ERNŐ
m. kir. főerdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések
egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 60 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységárral számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőinknek az álláskereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czímén Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—22.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamácziók is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez. Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92.) intézendő. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordíttatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni

TARTALOM.

Tájékoztatás és felhívás a közti sztviselők és altisztek országos kamarájának megszervezése ügyében.
Az állami, vármegyei és egyéb közszolgálati alkalmazottak rendkivüli segélye.
Egy agancsos krakéler. (Bársony István.)
Gazdasági tanácsadó: A baromfiak helyes etetéséről. (Baszel Elek.)
Különfélék: Olvasóinkhoz. — A járási erdészeti altisztek. — Halálozás. — Szörnemárok.
Hivatalos közlemények: A nagy vad által okozott mezőgazdasági károk megtérítése tárgyában.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési dijak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.

Tájékoztatás és felhívás.

a közti sztviselők és altisztek országos kamarájának megszervezése ügyében.

Azzal a «Felhívás»-sal kapcsolatosan, a melyet a közhivatali alkalmazásban levők országos szövetségét előkészítő földmivelésügyi miniszteri csoportbizottság a szervezkedési mozgalomhoz való csatlakozások érdekében a folyó 1918. évi november hó 11-én bocsátott ki, a szervezkedésre vonatkozólag a következő tájékoztatást adjuk.

A szövetség, a mely az állami és más közhivatali alkalmazásban levő összes tisztviselőket és altiszteket felöleli, az újabb megállapodás szerint «Közti sztviselők és altisztek országos kamarája» czímmel alakul meg.

A kamara czélja egyrészt a kamara tagjai által kifejtett munkaság eredményességének fokozása az ország érdekeinek előmozdítására, másrészt a kamarai tagok anyagi és erkölcsi érdekeinek megvédése, szocziális és kulturális törekvéseinek elősegítése az erők egyesítése útján.

A kamara szervezete a bizalmi emberek rendszerén és a közös érdekeltségek képviseletének egyenlőségén épül fel.

A kamara legfőbb foruma a *kamaratanács*, a mely a kamarához tartozó *csoportok* által küldött bizalmi képviseletekből alakul.

A *csoportok* a főkormányzati vagy más országos intézmények (a miniszteriumok, állami számvevőszék, posta és távirda stb.) alkalmazottaiból alakulnak.

Az egyes csoportok alkalmazottai tanulmányaik és munkaköruk szerint *szakegyesületekbe* társulnak.

A földmivelésügyi miniszterium ügyköréhez tartozó tisztviselők és altisztek csoportja a maga körében 23 szakegyesület alakulását ismerte el. Ezek egyike a földmivelésügyi tárcza ügyköréhez tartozó *erdőmérnökök szakegyesülete* Budapest székhelylyel.

A szakegyesületek ügyeik intézésére, valamint a csoport- és kamaratanácsban való képviseltetésükre minden 15—30 tag után egy-egy bizalmi embert választanak a csoport székhelyén élő szakegyesületi tagok közül. Ezek alkotják a szakegyesület bizalmi tanácsát, a mely a maga köréből megválasztja a tisztikart s a szakegyesület képviseltetésére a csoporttanácsba három tagot küld. Ezek közül az egyik a kamaratanácsba kerül, úgy hogy ezen a réven a kamaratanácsban valamennyi szakegyesület megfelelő képviseltetéshez jut.

Az erdőmérnökök szakegyesülete (összesen 900 kamaratagra számítva és minden 30 tag után egy bizalmi embert véve) összesen harminczhagú bizalmi tanácsot választ.

Ez a választás ideiglenesen (a felső forumokon való képviseltetés biztosítása végett) már megtörtént. Szakegyesületünk bizalmi tanácsának tulajdonképeni megalakulása azonban akkor történik meg, ha vidéki kartársaink a kamarába és illetőleg szakegyesületünkbe való *belépésüket* — a tagsági díj fizetés kötelezettségének kifejezett vállalása mellett — *bejelentve*, egyszersmind *leadják szavazatukat* is azokra, a kiket Budapesten állandóan alkalmazott szaktársaik közül a szakegyesületi bizalmi tanács tagjaivá kívánnak választani.

A vidéki kamaratagok a kamarai és a csoporttanácsnál a saját szakegyesületük útján állanak összeköttetésben és pedig vagy közvetlenül, vagy körükből választott bizalmi (esetleg főbizalmi) emberük útján.

A szakegyesülettel való érintkezés fenntartása czéljából a vidéki szaktársak olyan községekben, a hol három vagy többen vannak, maguk közül bizalmi embert választanak és pedig 3-tól 5-ig egyet, 6-tól 10-ig kettőt, 11-től 15-ig hármat és így tovább (de természetesen a különféle szolgálati ágazatbeli erdőmérnökök *együttesen*). A hol több bizalmi ember választatott, ezek maguk közül egy főbizalmi embert jelölnek ki. A választást (utóbb a változásokat) a szakegyesületnek be kell jelenteni.

A valahol magukban vagy másodmagukkal tartózkodó vidéki kartársak a szakegyesülettel vagy közvetlenül, vagy valamelyik közelben — lehetőleg a vármegye székhelyén — lakó szakbeli bizalmi ember útján érintkeznek (leveleznek).

Minden választás *titkos* szavazással történik.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Az erdőmérnökök szakegyesülete a szervezkedést a folyó év végéig a vidéki kartársakra nézve is lehetőleg befejezni kívánja. Kérjük tehát vidéki kartársainkat, hogy a hol kettőnél nagyobb számmal vannak, mielőbb válasszák meg — jegyzőkönyv felvétele mellett — bizalmi embereiket s ezek (esetleg főbizalmi emberük) útján vagy közvetlenül jelentsék be *a kamarába* (és illetőleg szakegyesületünkbe) *való belépésüket* s ugyanakkor adják le *a szakegyesületi bizalmi tanács tagjaira nézve szavazataikat.*

A földmívelésügyi csoporthoz tartozó erdőmérnökök szakegyesületének bizalmi tanácsába a következő erdőmérnökök választhatók:

Ajtai Sándor, Ambrus Lajos, **Arató Gyula,** *Balogh Ernő, Barsy Richárd, Beyer Jenő,* Bíró János, *Bíró Zoltán, Chabada Géza,* Clement Károly, *Czillinger János, Dezsényi Jenő, Doroszlai Gábor, Eránosz Antal János,* Francisci Vilmos, Fröhlich Brunó, Gruber Gyula, Gurányi István, **Hammersberg Géza dr.,** Hauszmann Béla, *Héjas Kálmán,* Horváth Sándor, Intzédy Géza, *Kaán Károly, Kacsanovszky József,* Kmetóny Emil, Konok Tamás, Kovács Aladár, Kovács Gábor, *Kozma István,* Krall János, *Lipcsey László,* Martian Livius, *Medveczky Ernő,* Mezey Rezső, *Molcsányi Gábor,* Oszterlamm Ernő, *Papp Béla, Pájer István, Péch Kálmán, Pukács Endre, Rappensberger Andor,* Ratkovszky Károly, *Ráduly János, Rochlitz Dezső,* **Sándor Jenő,** Schmidt Károly, Selymessy Ferencz, Simonffy Gyula, Somoghy Lajos, *Spettmann János, Szokolóczy József, Térfy Béla,* Tichy Kálmán, Tomasovszky Imre, Tomassek Miklós, Tóth Miklós, *Vidos Miklós.*

A névsor a bizalmi tanácsba választható (Budapesten állandóan alkalmazott) összes erdőmérnökök neveit tartalmazza; *dőlt* betűvel az ideiglenesen megválasztottak nevei, *vastag* betűvel a csoporttanácsba küldött tanácstagok nevei vannak nyomtatva.

A *belépési nyilatkozatot* a következő szöveggel kell kiállítani: «Kijelentem, hogy a köztisztviselők és altisztek országos kamarájába (a kamara földmívelésügyi csoportjához tartozó erdőmérnöki szakegyesületébe) *működő tagul* belépek és a tagsági díj pontos fizetésének kötelezettségét vállalom. — Kelt stb. — (Aláírás.)»

A szavazólapokat *aláírás nélkül* borítékba kell zárni, de a borítékra a szavazó kartárs vagy kartársak nevét fel kell jegyezni. Az így borítékba zárt szavazólapokat a külön borítékba zártan mellékelt belépési nyilatkozatokkal együtt *Berger Jenő* (-i kár) bizalmi tanácstag címére (Budapest V., Zoltán-uteza 16. sz.) kell — a bizalmi (főbizalmi) emberek választására vonatkozó jegyzőkönyvnek másolatával együtt — küldeni, *a ki a szavazás titkos jellegének megóvásáról megfelelően gondoskodni fog.*

A bizalmi tanács tagjainak megválasztása tekintetében csak a belépési nyilatkozatokkal együttesen *folyó évi december hó végéig beérkező* szavazólapok lesznek figyelembe vehetők; működő tagul való belépésnek fentiek szerint való bejelentése azonban utóbb is bármikor történhetik.

A kamaratagság és a tagsági jogok gyakorlása, valamint a tagsági kötelezettségek tekintetében az a megállapodás, hogy a köztisztviselők és altisztek országos kamarájának minden egyes közhivatali alkalmazott *ezen állásánál fogva* tagja (passzív tagság); jogokat azonban csak az gyakorol (aktív tagság), a ki evégből az illető szakegyesület vezetőségénél megfelelő írásbeli nyilatkozattal jelentkezett s a tagdíjfizetés vállalt kötelezettségének tényleg eleget tesz.

A tagsági díj egyelőre negyedévenkint 5 (öt) korona, azt a jelentkezés negyedévétől kezdve kell fizetni, illetőleg beküldeni és pedig Spettmann János (pénztárnok, bizalmi tanácstag címére (Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz.).

A kamara részletes programmja, alapszabályai és ügyrendje tárgyalás alatt vannak és legközelebb nyilvánosságra hozatnak.

*

A földmívelésügyi tárcza ügyköréhez tartozó *altisztek* két külön szakegyesületben csoportosúlnak és pedig egyikbe a *szakminősítéssel bírók,* másikba a *szakminősítés nélküliek,* — azonban mindkét szakegyesületbe szolgálati ágazatok szerint való megkülönböztetés nélkül, a földmívelésügyi tárcza ügyköréhez tartozók mind együttesen.

Nagyon kívánatos, hogy vidéki erdőmérnök kartársaink az altiszteket a szervezkedésben *készségesen támogassák.*

A szervezkedés náluk is általánosságban a fentebbiek szerint történhetik. Mivel azonban a földmívelésügyi csoport székhelyén (Budapesten) alakítandó két altiszti szakegyesületi bizalmi tanácsban az erdészeti altisztek a mostani körülmények között a *saját körükből való* megfelelő bizalmi képviseletet nem nyerhetnek, ezen a nehézségen legczélszerűbben úgy segíthetnének, ha helyi bizalmi (főbizalmi) embereik fentebbiek szerint való megválasztása mellett a szakegyesületi tanácsban, valamint a csoporttanácsban való képviseletüket legalább ideiglenesen (a kamara végleges megalakulásáig) az erdőmérnökök szakegyesületének egyik (Budapesten állandóan alkalmazott) tagjára bíznák. Ennek kijelölését természetesen szintén titkos szavazás útján kell fentiekhez alkalmazkodva megejteni.

A csoporttanácsba és a szakegyesületi bizalmi tanácsba küldötteknek azért kell budapesti állandó alkalmazottaknak lenniök, mert ezeknek a tanácsoknak sűrűen — hetenkint legalább egyszer — tartandó tárgyalásain a szakegyesületek érdekeinek megfelelő képviseletére csak ilyenek alkalmasak.

A kamarába való belépést erdészeti altisztjeinknek is a legmelegebben ajánljuk!

*

A szervezkedés ügyének szinte megbecsülhetlenül nagy fontosságától áthatva intézzük ezek után valamennyi vidéki kartársunkhoz a kérést, hogy csatlakozzanak kivétel nélkül mindnyájan a mozgalmunkhoz és fogjanak hozzá a szervezkedés feladatának mennél gyorsabb lebonyolításához. Mennél többen csatlakoznak hozzánk s mennél hamarabb állanak mellénk az ország minden

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

részéből kartársaink, annál nagyobb erkölcsi erővel és a sikernek annál biztosabb kilátásával léphetünk fel s kívánhatjuk jogos érdekeinknek elismerését és kielégítését.

Ne várjanak künn egymás biztatására; előzzék meg egymást a szervezkedés munkájának megkezdésében, hogy a fentebbiekben jelzett feladatok idejekorán elvégezhetők s az eredmények mielőbb bejelenthetők legyenek.

Igen természetes, hogy hozzánk forduló kartársainknak a legnagyobb készséggel adjuk meg a kívánt felvilágosításokat; viszont az ügy érdekében szívesen és hálásan fogadjuk, ha az országos kamara teljes kiépítésének még hátralévő munkálataiban jó eszmék felvetésével, tanácsaikkal segítségünkre lesznek.

Épügy természetes, hogy bárki a kartársak közül — közvetlenül vagy bizalmi embere útján — máris előterjeszthetí közérdekű javaslatait, kérelmeit vagy panaszait a szakegyesülethez, mely annak megfelelő tárgyalásáról gondoskodni fog.

Budapest, 1918. évi deczember 1-én.

A földmívelésügyi tárcza ügyköréhez tartozó erdőmérnökök szakegyesületének bizalmi tanácsa részéről:

Arató Gyula s. k., **dr. Hammersberg Géza** s. k., **Sándor Jenő** s. k. bizalmi tanács-tagok.

Az állami, vármegyei és egyéb közszolgálati alkalmazottak rendkívüli segélye.

A miniszteranács 1918. évi november hó 19-én tartott ülésében elhatározta, hogy az összes közszolgálati alkalmazottak illetményeinek a rendes viszonyok helyreállta után foganatosítandó végleges rendezéséhez szükséges és hosszabb időt igénylő előkészítő tárgyalásokat haladék nélkül megindítja, továbbá, hogy a közszolgálati alkalmazottak újabb háborús segélyéről szóló és 1918. évi deczember hó végével lejáró 1917: XV. törvényczikknek hatályát meghosszabbítja és e segélyeknek mértékét 1919. évi január hó 1-étől kezdődőleg megfelelően felemeli, végül, hogy a közszolgálati alkalmazottak részére még az 1918. évben egyszeri rendkívüli segélyt engedélyez, kivéve a székesfővárosi államrendőrségi, a magyar határrendőrségi és a magyar csendőrségi alkalmazottakat, a kiknek illetményei átmenetileg máris jelentékenyen emeltettek, valamint az összes magyar államvasuti alkalmazottakat, a kik az 1918. év november és deczember hónapjaira rendkívüli segélyben már részesültek.

Az egyszeri rendkívüli segélyben részesülnek az összes közszolgálati alkalmazottak, beleértve természetesen a közalapítványoknál alkalmazottakat is, kivévén a napszámosokat, munkásokat, cselédeket és az ezekhez hasonló minőségben alkalmazottakat, éjjeli őröket, fűtőket stb.

Az egyszeri rendkívüli segélynek összege, tekintet nélkül a fizetési osztályra, valamint az élvezett javadalmazás összegére, a következő:

a) valamennyi alkalmazottnál — kivéve a *b)* és *c)* pontok alatt felsoroltakat — 600 korona;

b) az állami erdőőröknél (főerdőőröknél, famesterekneél, erdőőröknél, erdőlegényeknél, segéderdőőröknél) 300 korona;

c) mindazoknál az alkalmazottaknál, — akár tisztviselők, akár egyéb alkalmazottak — a kik élelmezést ellenszolgáltatás nélkül természetben kapnak, továbbá az állami és vármegyei útkaparóknál, valamint azoknál a havidíjasoknál, díjnokoknál, napidíjasoknál, havibéreseknél, hetibéreseknél és napibéreseknél, a kik e rendelet keltének napjáig még nem állottak egyhuzamban hat hónapig alkalmazásban, kétszáz (200) korona.

A hadbavonult és polgári állását még el nem foglalt alkalmazott is, ideértve a hadifogságban levőket is, megkaphatja az egyszeri rendkívüli segélyt, de csak abban az esetben, ha a segély engedélyezését vagy maga a hadbavonult alkalmazott, vagy az alkalmazott polgári illetményeinek felvételére jogosított hozzátartozója kéri.

A hadbavonult havidíjasok, díjnokok, napidíjasok, havibéresek, hetibéresek és napibéresek csak abban az esetben kaphatják meg az egyszeri rendkívüli segélyt, ha a hadbavonulást közvetlenül megelőzőleg egyhuzamban legalább hat hónapig állottak ilyen minőségben alkalmazásban.

A mint ez a minisztertanácsi határozat köztudomásra jutott, a földmívelésügyi minisztérium erdészeti főosztálya — a mely az erdőőrök rendkívüli segélyének 300 koronában való megállapítását sérelmesnek találta — rögtön lépéseket tett az iránt, hogy az erdészeti altisztek háborús segélye a többi állami alkalmazottak segélyének megfelelően 600 koronára felemeltessék. Ez a közbelépés sikerrel is járt, a mennyiben *a fenti b) pont alatt említett alkalmazottak háborús segélyét a minisztertanács pótlólag 600 koronára felemelte. A segély pótlólagos felemeléséről szóló miniszteranácsi határozat a közalapítványi erdészeti altisztekre is vonatkozik* s a mennyiben a magasabb összegű (600 koronás) segély részükre még ki nem utalványoztatott volna, úgy ezt — hivatkozással a földmívelésügyi minisztériumnak kiadott miniszteranácsi határozatra — felettes hatóságuknál kérelmezzék.

Egy agancsos krakéler.

A ny—i pagonyban egyszer vagy két hétig szakadatlanul jártam egy szarvasbika után.

Nem mintha valami remek trofeája lett volna — ámlár már vén legény volt. De sohasem birta túlhaladni a tizes «klasszist», a mi rendszerint csak kezdete a golyóra érdemes szarvasnak. Hanem e közt a tíz agancsága közt olyan volt kettő — a két szemág — mint az előre dőlött hegyes dárda. S ezt a különös alakulását a két szemágának meg is tartotta évről-évre.

Az ilyen agancsképződés a természet játéka, olyan, a mit nem lehet magyarázni. Lehet, hogy öröklött tulajdonság, de ez sem bizonyos. Csak az bizonyos, hogy az ilyen agancsú szarvasok többnyire híres verekedők; igazi krakélerek, s belőlük válik a minden pagony réme, a *«gyilkos szarvas»*.

Hanem a gyilkos szarvas ritkán él sokáig, mert ezt — ha jelentkezik — mihamarabb el szokás pusztítani, a kártevésük miatt. Róluk tehát nehéz volna törzskönyvet vezetni és kimutatni, hogy mely fiak s unokák ütnek a gonosz apára és nagyapára.

Hogy miben van a gonoszsága az ilyen szarvasnak?... Abban, hogy dárdaszerű egyenes szemága sokkalta veszedelmesebbé teszi, mint a többi még oly erős bikát is a rendes agancsa, a melynek a szemága kissé *fölfelé* hajlik. A gyilkos szarvas dárdái ellenben *előre* merednek, mint a hegyes tőr. Verekedéskor ez roppant előny s az ily fegyver tulajdonosa hamar tudatára ébred annak, hogy ő minden ellenfelét tönkre verheti.

A gyilkos szarvast a diadalai elkapatják, vakmerővé, szemtelenné, krakélerré teszik. Csakhamar megérti, hogy ő verhetetlen. Hiszen olyan a helyzete a vetélytársai közt mintha két bajvívó közül az egyik gombos vívótőrrel,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

vagy leköszörült hegyű karddal verekednék, a másik meg hegyes tőrt, vagy kardot forgathatna.

Az ilyen gyilkos szarvas esztendőről-esztendőre ugyanilyen alakú agancsot növeszt és esztendőről-esztendőre több bajt okoz az állományban. Néha a legszebb erős bikát találja az ember a pagonyban — agyondöfve. Hisz éppen az erős, szép bikák a bátor daliák, a kik a párbajra mindig készek.

A «gyilkos» ellenben nem fél tőlük, nem fél senkitől sem. Nem ritka esetben még az embertől sem, a kit elvakult indulatában szintén kész megtámadni.

A mikor a szarvasnász évadján, rendszerint szeptember második felében, a koronás nagyurak teleharsogják asszonyhívó, vetélytársijesztő bőgésükkel s ordításukkal a különben csöndes erdőt : a vén bajnokok sokkal nagyobb veszedelembe kerülhetnek egyetlen ilyen gyilkos rüpők által, mint a magukhoz méltó hatalmas agancsosok által. A gyilkos szarvas testre tán jóval gyöngébb, de a dőfése bizonyosan elevenbe nyomul, míg a rendes alakú agancscsal gyakran csak üt és taszít a bika. A nagyon erős szarvast az ő túlnyomó ereje mégis csak megvédi, mert az ő oldalához nem bír férkőzni a gyilok, ha ő üt egyet, igazit, vagy oldalra taszítja a szemtelent, akkor az megtanul röpülni. De azért mégis úgy van, hogy a gyilkos szarvas rettegése minden szarvasos pagonynak s azt, ha csak lehet, le kell teríteni.

Hacsak lehet! Mert hát a szarvasnép egyáltalában csodálatosan tud magára vigyázni és *egy bizonyos* bikát jó lövésre kapni sokszor esztendőkig tartó utánajárással sem sikerül.

A ny—i pagony gyilkos szarvasa már két egymásra következő esztendőben szolgált rá a nevére és megölte a pagony egy-egy büszkeségét. Volt úgy, hogy egy vadőr éjnek évadján ott hallgatta a vaksütétben a heves viaskodást, alig harmincz lépésnyiről, az erdei rét szélén, de még ha szabad lett volna neki, akkor sem lőhetett volna ; mert nem bírt különbséget tenni a két sötét árnyék közt, a mely egymást nyomta, gyűrte, taszította, gyilkolta a szeme láttára. Az egyik árnyék azután ott maradt ; a másik pedig elment. A mikor elmenőben elkezdett rekedten rivalgani, bőgni s a diadalát hirdette, akkor ismerte meg a hangját a kővévált vadőr. A «gyilkos» vonult el onnan, fáradtan, de épen, sértetlenül.

Már ismertük a hangját. Különös, kürtszerű harsanás volt abban. Olyan szarvastenor, messzehangzó és szinte fiatalos. Nagy, erős teste volt és rókavörös csuhája. Úgy virított a bokrok között, mint valami parázsló roppant nagy lidérczláng, a mely pirosan ég és a kékes kisérleti fényt csak az esti ég hinti le reá. Néha, ritkán, meg is pillantottuk messziről. De lövésre kapni sokáig nem bírtam.

Pedig egyszer, a mikor esti cserkészet után az eredménytelen fáradtságtól lankadtan hazafelé bandukoltam a hegyi vágáson át, majd hogy belém nem botlott. A gyepes ösvényen megiehetősen nesztelenül haladtam, a mikor a «gyilkos» alig ötven lépésnyire alattam elbődült a sűrűben.

Megtorpantam erre a harsonás, kihívó, merész hangra ; elfojtott lélekzettel, bizonytalanra hallgatóztam, vártam. Nem tehettem mást, minthogy nekem ohozzá közeledenem teljességgel lehetetlen lett volna. De a szelem jó volt s a gyilkos egyszer csak elkezdett felfelé vonulni énfelém. Nem hiszem, hogy akármilyen szerelmi légyottra nagyobb izgatottsággal lehetne várni «Őt», mint a hogy én vártam őt. Jött gyanutlanul ; ei-elbődült ; de mégis csodálatosan óvatos volt. Meg-megállott, hallgatózott, halkan mordult, újra elindult ; a bokrok alig rezdültek meg, a mint átfurakodott köztük.

Már nem lehetett messzebb, nyolcz vagy tíz lépésnyinél. Alig volt köztünk egy-két bokor. Csakhogy már sötét volt és én, arczomhoz emelt puskámmal, nem bírtam kellően czélozni.

Egy pár pillanatig halotti csend volt, a magam zihálló lélekzetén kívül mást nem hallottam. Minden pillanatban előttem teremhetett a gyilkos, két lépésnyire is és el voltam szánva rá, hogy akkor belelövök, hisz nem hibázhatom el. A pagonyt pedig megmentem tőle bizonyosan. Hirtelen nagyot böffent, csakugyan annyiról, hogy talán a puskámmal is elérhettem volna, feléje nyújtózva és nagy robajjal elugrott.

Még fölóra mulva is lihegtem, alg bírtam kivárni, hogy visszakapjam rendes lélekzetemet. Bosszusan, kedvetlenül siettem haza. Tudtam, hogy ezzel a megzavart gazneppel még nehezebb lesz ezután találkoznom.

*

Egy pár napig a hangját sem hallottuk, de negyednap hajnalban arra érkeztem ki a «Spiáczára» (az egyik pagonyhegy neve), hogy csak úgy harsog a «gyilkos» a hegyoldalban.

De harsogott ott még vagy négy másik bika is. Köztük egy öreg úr, amolyan vén hárembasa, a kinek a hangja a nagyhőgő legmélyebb húrját utánozta ; no, ezt nem igen féltettem, ez majd helyáll magáért, hogy ha kell. De ott volt még mellékszarvas, amolyan kornyikáló, kikosarazott, elvert kérő, titkon reménykedő házibarátspecies. Azok sírtak, rítak, óbégattak, bőgicséltek ; nyugtalanították az öreg urat és izgatták a «gyilkost», a kinek hol itt hallatszott a rivalgása, hol ott. Tudniillik kergette, verte a legénysége. ; készült egymaga a tér elfoglalására, hogy végül nekibátorodjék a nagy kihívásnak és a vén vívómester ellé dobjon kesztyűt.

Az átellenes hegyoldalról többször láttam a Spiáczán átfutó fiatal bikákat ; azokat a «gyilkos» szorongatta. De őmaga nem lépett elő a sűrűségből. Pedig, hej de vártam! Legalább másfél óra hosszat tartott ez a hajszás játék és kergetőzés ; csak az öreg nem avatkozott bele ; ő nem hagyta el az asszonyait, a kik ott voltak folyvást körülötte.

Lassanként azután reggel lett ; a bőgő bikák egyre gyérebben ordítottak ; a «gyilkos» tutult még néhányszor a maga lombsátorában. Azután ő is elhallgatott. Bizonyosan elfeküdt valahol.

Nem volt mit tennem ; békét hagytam neki. Hiábavaló lett volna a próbálkozásom, hogy ott, a zörgő bokrok közt belopjam. Meg kellett várnom az alkonyatot, a mikor megint felébred benne a harczos kedv s az asszonyért való bomlás. Ha akkor újra megbődül, bizonyosan nem marad egy helyben, hanem elindul akármerre, a hol hölgytársaságot sejt. Szinte éreztem, hogy ma este meglesz a nagy párbaj az öreg úrral. Hisz a gyilkos ott pihent közvetetlenül a nagy bika otthona határán, a honnan végső elszántsággal bármely pillanatban betörhetett, hogy szerelmet raboljon a háremdámák valamelyikétől.

Korán délután már nem volt nyugtom és félótkor kint voltam azon a ponton, a Spiácza alatt, a hol a hajnali harsonázást végighallgattam volt. Nem csalódtam. A gyilkos már ébren volt s éles tenorján nagyokat bődült. A vén bikát izgatta ez a makacs kisérgetés és néha haragosan morgott. Kisvártatva kezdett is lassan arrább vonulni, nyilván a tehenei után, le, a völgynek.

A gyilkos megértette a hang távolodásából, hogy mi történik és elindult ő is errébb lejebb. Most már bizonyosra vehettem, hogy előbb-utóbb meg fogom pillantani. Most már tudhattam, hogy ez az állandó, heves, makacs ordítozás, nagy ingerültség és emésztő vágy egyszersmind és hogy ha én közbe nem szólhatok, akkor az öreg úrnak ma még meggyűlik a baja ezzel a kalandorral.

A Spiácza derekán, vagy harmincz-negyven lépésnyi szélességben, kopasz mészsziklás tisztás világított. Légvonalban körülbelül kétszáz lépésnyire tőlem. Hajh! Ha a gyilkos azon találna áthúzódni!...

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Az idő röpült. Már egynegyed hatra múlt s az alkonyat leszállott. Az erdő esti hangjai kezdtek hallatszani. Hazatérő czinkék surrantak a bokrok közé. Egy kicsi ökörszem csirregett rám egy csomó rőzse közül. Rigók suhantak át fölöttem. A nyugati ég halványodó fénynyel világított. Ott szállott lejebb-lejebb a nap, a hegy mögött.

Ez már a szarvasmozgás ideje volt.

A Spáczán megzörrentek a bokrok és hallani lehetett, hogy egy nagy test furakodik át köztük. A gyilkos jött lefelé, harsogva. Ha az öreg úr felmordult, ő mind dühösebben provokálta. Mintha ezt kiabálta volna utána: — Gyáva! Mit szaladsz? Ügyis utólérlek! Leszámolok ma veled!

Csak egy kicsit juthattam volna előrébb, lejebb, hogy lássam, mi történik odaát a hegyoldalban! De nem mozdulhattam. Egy mogyoróbokor pompás fedezete mögött észrevétlenül maradhattam, holott ha kilépek, mindent elronthatok. Hisz amonnan idelátható a bika.

Szerencsémre bőgött. Minduntalan ordított egyet s ezzel megnyugtatott. Mert így legalább sejthettem, hogy hol van. Egyszerre még tisztábban csendült a bődülése. Átnéztem feléje; kerestem a kis tisztásokon, hol lehet; — s ime, hirtelen megpillantom.

Kint volt már a sűrűség szélén; hosszú, nagy testével szemközt fordult hozzám, vörös volt, min. az ördög bokrétája, széles tizes agancsa elterpeszkedett a feje körül. Igazán gyönyörű jelenség volt.

Nem is sejtette, hogy minő halálos ellensége lappang a közelében. Elindult és a kobrok közt indulatosan csörtetve jött a tetőről lejebb, az öreg úr felé.

Már egészen láttam. Már emeltem rá hűséges golyósomat. Már benne volt az a furcsa megmagyarázhatatlan érzés, a mi a vadászokban olyankor támad fel, a mikor bizonyosra, *holtbizonyosra* vesznek valamit. Végtelen nyugalom, öntudat, megelégedés az, együttesen, a mi ilyenkor eltölti az embert. Tudtam, éreztem, hogy ezt a bikát már meg nem menti én tőlem semmisem.

Már nem izgultam. Nem siettem. Ráértem. A bika kint volt már a tisztás szélén és akármerre próbálna menekülni, nem volna ideje. Golyóm már utólérné.

A czélgömböt rárányoztam a vállapjára és vártam *még egy kicsit*. Hadd bődüljön még egyet. Hadd lássam még egyszer, hogyan fekteti a hátára az agancsát, a mint előrenyújtott fejjel harsog.

Most újra elindult, bőgve és ordítva, méltóságosan, gyorsan lépegetett keresztül a tisztáson. Egyszerre éreztem valamit. Azt a parányi lüktetést, a mit közvetetlenül a *tett* előtt érzünk, a mikor a szándékot, az elhatározást rögtön követi a cselekvés.

Megérintettem a ravaszt.

És a következő pillanatban, a puskadörgés nyomában láttam valamit, a mit, ha ezer évig élnék, sem felednék el.

A hatalmas nagy állat lerogyott, mintha villám érte volna s elkezdett a hegyoldalon lefelé gurulni, hemperedni. A fültövön lőtt nyúl sem tehette volna másképen. Bukfenczezett egy utolsót és megakadt egy bokorban, a mely az útjában volt. Ott már nem mozdult többet.

Mire hozzájutottam, lihegve s diadallal, a szeme már megtört.

*

Véghetetlenül csöndessé vált az erdő. A lövésem visszhangos dörreje elhallgattatott minden más nekem izgalmat okozó neszt. Egyetlen szarvas sem bőgött a környéken aznap este.

Gazdasági tanácsadó.

A baromfiak helyes etetéséről. A baromfiak helyes etetésénél nem annyira az eleség mennyiségére kell a fősúlyt helyezni, hanem az etetés idejére, az egyes takarmányfélék helyes összeállítására és minőségére. Ezenkívül mást etetünk télen, mint nyáron stb. Továbbá az etetés csak akkor lesz helyes, ha tisztában vagyunk azzal, hogy mi okból tartjuk baromfiainkat, tojástermelés, tenyésztés vagy hústermelés (hizlalás) czéljából, mert mást etetünk a hizlalásnál és mást a tenyésztésre szántaknál. A gondos tenyésztőnek figyelme még arra is kiterjed, hogy az egyes etetéseknél minden egyes állat elégséges eleséghez jut-e, mivel nagyobb állományoknál az erősebb állatok elverik a gyengébbeket és ha erre a tenyésztő nem ügyel, akkor — a mint azt a legtöbb baromfiudvarban tapasztalni lehet — egyik-másik tyúkjának a kelleténél több vagy pedig az élet fenntartásához szükséges adagnál is kevesebb jut. Ezen körülménynél fogva ajánlatos a szemes eleséget nem nyitott edényekben, vagy önműködő etetőkben az állatoknak nyújtani, hanem a földre nagy területen elszórni, úgy hogy ahhoz az állomány összes állatkái verekedés és tülekedés nélkül hozzáférhessenek.

Igaz, hogy az önműködő edényekhez is minden állat hozzájuthat, mivel azokban állandóan van eleség és a baromfinak egész nap rendelkezésükre állanak, csakhogy ezeknek éppen az a hátrányuk, hogy az állatkák a kelleténél többet fognak enni és így idő előtt elhíznak; már pedig, ha a baromfit tojásnyerés vagy pedig tenyésztés czéljából tartjuk, ez abszolut nem kívánatos, mert az ilyen állatkák sem elegendő tojást, sem elegendő csibét nem fognak nevelni. Azért egész bátran állíthatjuk, hogy az önműködő etetők használata csakis a hízlalásra szánt baromfinál indokolt.

A legczélszerűbb a baromfiudvarban külön etetőhelyet berendezni. Az etetést meg úgy eszközölni, hogy ez mindig pontosan, egy és ugyanazon órában eszközöltessék. Ezt az etetőhelyet czélszerű élősövénynyel körülkeríteni, úgymint: maclurával, galagonyával, akáczczal stb., mivel ezen élősövényen, ha az eléggé magas és főleg sűrű, a baromfi nem képes átröpülni, sem pedig áthatolni; emellett árnyékot is nyújt és a szél ellen is megvédi az állatkákat; továbbá ezen élősövénynyel körülzárt helyet nyitható és zárható ajtóval is el kell látni, hogy egész nap — kivéve az etetési időket — zárva lehessen, hogy a baromfi — ha elegendő szabad kifutóval rendelkezik — a napnak legnagyobb részét a szabadban töltse. Ennek nemcsak az az előnye, hogy a baromfi a friss levegőn mozog, hanem az is, hogy mozgásában eleségének legnagyobb részét maga keresi meg. Kötött talajon czélszerű az etetőhelyhez közel a feltalajt mintegy 30 cm-nyire leásni és azt elhordani és annak helyébe finom rostált homokot szórni, hogy evés után a baromfi abban kényelkedve szerint meg is fürödhessen; az eleséget azután az ilyen etetőhelyeken kiszórás után jó kissé a homokba betaposni, — természetesen csak annyira, hogy a szemek a föld felszínén megmaradjanak — mert így reákényszerítjük állományunkat, hogy még az etetési időben is a reájuk

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

jótékonyan ható kapargálással szerezzék meg eleségüket. Ez az eljárás különösen a korlátolt kifutóval bíró tenyészetekben előnyös.

Az eleségkeresésre a legjobb idő a korai hajnali órák, a miért is célszerű, különösen a melegebb évszakokban, a baromfit óljából még napkelte előtt kibocsájtani. Ez az idő azért alkalmas erre, mert a harmat felszállta előtt a rovarok, csigák és véglények még a föld felszínén tartózkodnak. Ennélfogva a reggeli etetést csak napfelkelte után eszközöljük, úgy hogy az ólból való kibocsájtás és a reggeli etetés között, egynéhány órai különbség legyen.

A mi az eleség összeállítását illeti, megjegyezzük, hogy a reggeli etetésnél inkább lágy eleséget nyújtsunk a baromfinak, télen pláne indokolt azt még melegen is adagolni. A lágyeleség álljon: főtt burgonya, tengeri, búzadara és ha van búzakorpa keverékéből, a melyeket vízzel péppé kell keverni. Ezen eleség keverékébe télen még ajánlatos kevés húshulladékot is keverni, a mely főtt vagy nyershúsból állhat és pedig azért, mert a baromfi omnivora (mindent evő) s így nemcsak növényi, hanem állati táplálékra is van szüksége, már pedig télen a baromfi semmiféle rovart stb. nem talál.

A lágyeleséget tanácsos a baromfinak több etető vályúban nyújtani, hogy ezáltal valamennyi hozzá juthasson; továbbá, hogy az ürülékkel be ne piszkoltassék, ajánlatos az etetővályúkat keresztléczes fedőkkel ellátni.

Az itt előadottak lennének azok az igazságok, a melyek ellen a legtöbb tenyésztő vét, holott ezek a csekély értékűnek látszó dolgok sokkal fontosabbak, mint a hogyan azok, az első pillanatban, látszanak.

Különfélék.

Olvasóinkhoz. *Értesítjük lapunk t. olvasóit, hogy lapunk előállítási költségeinek folytonos emelkedése miatt kénytelenek vagyunk mi is a lap — különben is csekély — előfizetési díját 1919 évi január hó 1-étől kezdve az eddigi évi 6 koronáról évi 8 koronára emelni.*

Kérjük lapunk t. előfizetőit, hogy a jövő évi előfizetési díjakat a csatolt utalvány felhasználásával még ebben az évben beküldeni szíveskedjenek, hogy a nyomtatandó lapok száma iránt tájékozást szerezhessünk.

A járási erdészeti altisztek négy bizalmi férfia november 25—26-án Budapesten járt a Nemzeti Tanácsnál és a földmívelésügyi miniszteriumban, hogy érdeklődjék a részünkről február 21-én, az Országos Erdészeti Egyesület részéről április hó folyamán a járási erdészeti altisztek érdekében beadott kérvények sorsa felől, és hogy úgy a Nemzeti Tanácsot, mint a földmívelésügyi miniszteriumot tájékoztassa a járási erdészeti altisztek nyomoráról és tarthatatlan helyzetéről.

A Nemzeti Tanács azt ajánlotta, hogy kérvényünk sorsa felől érdeklődjünk a földmívelésügyi miniszteriumban s a mennyiben ott nem tudnánk sikert aratni, úgy adjunk be újabb kérvényt a Nemzeti Tanácsnál.

A földmívelésügyi miniszteriumban Laehne Hugó államtitkár fogadta a bizalmiférfiakat s megígérte, hogy ügyünket megvizsgálja s a mennyiben lehet, segíteni fog.

Mi a járási erdészeti altisztek államosítását kérjük, mert ha az erdészeti tisztikart lehetett államosítani, úgy egy kis jóakarattal a védelmi személyzetet is nemcsak lehet, de közgazdasági szempontból kívánatos és szükséges is volna államosítani. Tudni kívánjuk végre, hogy kinek az alkalmazottjai vagyunk, mert a sok nyomorból már alaposan kivettük a részünket.

Még azt kérdem, mikor kapjuk meg mi, járási erdészeti altisztek, azt a 600 korona gyorssegélyt, a mit a kormány az összes állami alkalmazottaknak megszavazott.

Balatonfüred, 1918. évi november 29.

Papp János, járási főerdőőr.

Halálozás. *Riester Hugó* államkincstári erdőmérnök munkás és tevékeny életének 32. évében november hó 24-én Beszterczebányán;

Földes János nyug. főerdőtanácsos, deczember hó 1-én Budapesten;

Michálus Sándor főerdőmérnök, munkás és hasznos életének 54. évében, november hó 30-án Déván meghalt.

Szőrmeárak. A lipcsei szőrmepiaczon a legutóbbi jelentések szerint a nyers szőrmék árai a következőképen alakultak: vidra 400 K; nyest (kőnyest) 100—150 K; nyestfarok 8.40 K; nyuszt (fanyest) 80—140 K; nyusztfarok 8.40 K; görény nagyság szerint 24—48 K; görényfarok 0.36—0.80 K; róka 100—200 K; borz 24 K-ig; vakond 1.80 K; amerikai czobolyfarok 7—14 K; orosz-országi czobolyfarok 10—16 K; nyérczfarok 0.60—2 K. Ezeket az árakat fizették a lipcsei nagykereskedők az elsőrangú árúkért; silányabb anyagért természetesen jóval kevesebbet adtak.

Hivatalos közlemények.

A miniszteriumnak 4904/1918. M. E. számú rendelete *a nagy vad által okozott mezőgazdasági károk megtérítése tárgyában.*

A miniszterium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A nagy vad (medve, vaddisznó, szarvas és dámvad) által a mezőgazdaságban okozott károkért a szomszédos, illetőleg a mezőgazdasági birtokhoz legközelebb fekvő, önálló vadászterület jellegével bíró erdőbirtok vadászati jogának tulajdonosa vagy bérlője kártérítéssel tartozik.

A mennyiben pedig a mezőgazdasági birtok érdekeltségében több ilyen erdőbirtok fekszik, a kártérítés kötelezettsége ezen összes erdőbirtokokra aránylagosan fennáll.

2. §.

A kárbecslést az illetékes község elöljárósága eszközli, a melyre kellő időben meghivandó úgy a károsult, mint a területtulajdonos vagy tulajdonosok kárbecslője. Felpereskénti felléphetnek akár egyesek, akár tömegesebb kártételnél a károsultak összessége nevében a község elöljárósága.

Budapesten, 1918. évi november hó 5-én.

Károlyi Mihály s. k.,
miniszterelnök.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni szíveskedjenek.)

A földmívelésügyi miniszter *Modrovich Ferencz* erdőmérnököt ideiglenes szolgálattételre berendelte Lugosról a vezetése alatt álló minisztérium erdészeti (I. B.) főosztályába.

*

A földmívelésügyi miniszter áthelyezte *Szorkovszky Libor* erdőmérnököt Kisbérről a kolozsvári erdőigazgatóság kerületébe Bihardobrosdra (erdőgondnoknak), *Turi Imre* erdőőrt pedig a lippai főerdőhivatal kerületéből a kisbéri ménesbirtok igazgatóságához Kisbérre.

*

A földmívelésügyi miniszter *dr. Fazekas Ferencz* segéderdőmérnöknek állásáról történt lemondását elfogadta.

*

A földmívelésügyi miniszter a szolgálat érdekében áthelyezte *Léber György* erdőmérnököt a sátoraljaujhelyi állami erdőhivatal kerületéből Szinnáról a beszterczei erdőigazgatósághoz Beszterczére. *Craciun Baju* segéderdőmérnököt pedig a beregszászi állami erdőhivatal kerületéből Ilosváról a sátoraljaujhelyi állami erdőhivatal kerületébe Szinnára (erdőgondnoknak).

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1918. évi október hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába.

Liptóújvári főerdőhiv. hd. 50.—, B. Kemény K. urad. hd. 162.60, Kubus János Ehd. 34.80, Rimaszombati adóhiv. 46.60, Oláh András 6.20, Kiricsi János 8.—, földm. min. hd. 457.60, Faértékesítő hiv. hd. 113.40, Zsuppán Ferencz 7.—, Ringhoffer Sándor 10.—, Boda Jenő 4.50, Kálinger József 2.40.

1 *K 50 f. fizetett:* Huber Vendel.

2 *koronát fizetett:* Lakatos Béla.

3 *koronát fizettek:* Rodenbücher János, Duchon Lajos, Zsemlye József, Horváth Lőrincz, Tankovich József, Hubinyák Flórián, Illés Ignácz, Mihalik János.

4 *koronát fizettek:* Mészáros Ágoston, Stach Mihály.

6 *koronát fizettek:* Fekete Sándor, Horváth János, Löke. Sándor, Schmuck Béla, Hegedüs Imre, Titz Pál, Kovács Rudolf, Belláky János, Menyhárt József, Schleier Ferencz, Kazán Ferencz, Kovács Mihály, Nagy János.

8 *koronát fizettek:* Gaa Benjamin, Tóth Ferencz, Pintér szakaszvezető.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czímszalagon átjavított lakczim miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett czímváltozás alapján, a nagyobbarányú czímnyomtatási költségek megtakarítása czéljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamácziókkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

S. S. Előfizetése 1918. év végéig rendezve van.

D. J. A három évi erdészeti gyakorlati szolgálatot önnek — mint rokkant katonának — is meg kell szereznie, mert e nélkül nem teheti le az erdőőri szakvizsgát.

G. L. Ha fegyverre vagy vadászfelszerelési czikkekre van szüksége, úgy kérjen a következő budapesti czégektől árjegyzéket vagy árajánlatot: Nowotny J. IV., Váczi-utcza 28. sz.; Pirk József IV., Kossuth Lajos-utcza 17. sz.; Skaba és Plökl VI., Vilmos császár-út 33. sz.; Zubek Bertalan és társa IV., Múzeum-körút 29. szám.

R. R. A személyi pótlék többletre nincs igénye s az első személyi pótlék többlete csak erdőőrré történt kinevezésétől számítandó három év mulva lesz esedékes. A 20 fillért a lap javára bevételeztük.

I. I. 1. Hirdetését hozzuk, a kért lapot pedig elküldtük. — 2. Az erdészeti szakiskolába azok a négy középiskolát végzett tanulók vehetők fel, a kik a pályázat naptári évében legalább 17. életévükbe lépnek be, de 21. életévükbe még nem lépnek be.

B. I. Hirdetését díjmentesen hozzuk.

B. Gy. Álláskeresletre vonatkozó hirdetését díjmentesen hozzuk; a küldött 20 fillért a lap avára bevételeztük.

ÁLLÁSKERESLET

19 éves, róm. kath., tisztességes, józan, már egy kevés szaktudással biró fiatalember erdőőri állást keres. Beszél magyarul és németül. Az állást azonnal elfoglalhatja. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (26.)

Két józan gondolkozású fiatalember (17 és 18 évesek) **erdőőri** vagy **vadőri** alkalmazást keres. Nyelvismeretük magyar, német és némi horvát. Szives megkeresések: Koch Keresztély, Budapest, II., Lövőház-utcza 3. szám alá czímzendők. (27.)

29 éves, nős, hadmentes, 3 évi gyakorlattal biró, szakvizsgára készülő urad. erdőőr a lakásviszonyok miatt állást óhajt változtatni. Békés-, vagy ahhoz közelebb eső megyébe vágyik. Kötelezi magát a szakvizsgának egy év alatt leendő letételére. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (28.)

Erdőőri szakvizsga és gazdasági altiszti szakiskolai végzettséggel biró, jelenleg is helyettes főerdőőri állásban levő 34 éves, róm. kath., nős, családos egyén több évi gyakorlattal, irodai teendőkben is jártas, bármikori belépésre állást keres. Úgy az erdészet, valamint a mezőgazdaságban is jártas; kisebb erdőgazdasággal összekötött mezőgazdaság önálló kezelését is elvállalja. Beszél magyarul, törve németül és tótul. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (29.)

52 éves, teljesen munkabiró, nyugdijazott főerdőőr, kinek felesége jól főz, gyermektelen, felmondatlan állását egy faraktár-kezelői, vadőri vagy ehhez hasonló állással felcserélni óhajtaná. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (30.)

Házasság czéljából 32 éves, ref. nőtlen, vagyonos, állásban levő, hadmentes, szőke erdővéd, szeretne megismerkedni szintén vagyonos 25—35 év közötti tisztességes hajadonnal vagy gyermektelen özvegygyel; kér szives megkereséseket, de csak fényképpel ellátott levélre válaszol. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (31.)

30 éves egyén, ki az erdészeti és vadászati dolgok iránt nagy hajlandósággal viseltetik, kisegitő erdőőri állást keres. Czíme: Petyó Péter, Budapest, Bosnyák-u. 3. szám. (32.)

Jó bizonyítványokkal s tiz évi gyakorlattal rendelkező, hadmentes, 29 éves egyén, uradalomban erdőaltiszti. vagy magánczégeknél erdőkezelői állást keres. Vállalja mezőgazdaság kezelését, valamint mű- és tüzifa termelését. Beszél magyarul, németül, románul és oroszul. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (33.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földmívelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

27 éves, nőtlen, katonaságtól elbocsájtott altiszt, szerény igényű, igen kéri az uradalmak t. vezetőit, hogy neki valamely erdőőri, vagy vadőri állást adnának, vagy ajánlanának. Az állást józanságával és becsületes munkájával mint rokkant, igen megbecsülné. Címe: Fekete Sándor, Gizella-major; u. p. Alsópáhok, Zala m. (34.)

16 éves, róm. kath. vallású, polgári iskolát végzett, józan fiatalember erdőgyakornoki állást keres. Címe: Roszival Jenő erdőgyakornok, Mád (Zemplén m.) (35.)

Mielőbbi belépésre állást keres 46 éves **szakvizsgázott erdőőr,** kinek eddigi működéséről jó bizonyítványai vannak; az erdőnevelést jól érti, a károsítókat — mint volt csendőr — erélyesen üldözi; a ragadozókat minden eszközzel irtja; jó lövő. Címe: Illés Ignácz erdőőr, Tállya (Zemplén megye). (36.)

Kiszolgált szakaszvezető 28 éves, szakvizsgázott erdőőr, gyermektelen, jól lát, jól hall, beszél magyarul és keveset németül, erdőőri állást keres; az állást rögtön elfoglalhatja. Címe: Rácz Varga József, Bölcske (Tolna megye). (37.)

Erdész és vadmester: mindkét szakmában korrekt, elsőrendű bizonyítványokkal és referenciákkal. Szakvizsgája, IV. gimnáziumi előképzettsége és 16 évi praxisa van. 35 éves, nős, családos, erős, egészséges egyén; elvállalja kisebb magán erdőbirtok vagy nagyobb vadászterület szakszerű kezelését a legmagasabb igényeknek megfelelően. Beszél: magyarul, németül, románul és keveset tótul. Címe: Boksay György urad. erdész és vadmester, Enying (Veszprém megye). (38.)

Frontról megjött 30 éves, nős, gyermektelen, szakiskolát végzett és szakvizsgázott erdész, az erdészet, vadászat és mesterséges vadtenyésztés terén hosszabb gyakorlattal, a háboru folytán állását veszítve, azonnali belépésre állást keres. Kisebb erdőgazdaság önálló kezelésére ajánlkozik. Címe a szerkesztőségnél megtudható. (39.)

Erdő- vagy vadőri állást keres, 7 év óta katona, azelőtt vadőri szolgálatban állott, 30 éves, nős, gyermektelen, egészséges, erős, fő- és kis vadtenyésztésben gyakorlott egyén. Címe a szerkesztőségnél megtudható. (40.)

Négy középiskolát és erdőőri szakiskolát végzett, szakvizsgázott 25 éves, nőtlen egyén, azonnali belépésre erdőőri és vadászi állást keres. Címe: Grébner Géza, Mohora (Nógrád megye). (41.)

Állami, vagy uradalmi állást keres szakvizsgázott erdőőr, ki az erdőkihasználást, csemetekert vezetését, a vadászatot, fáczántenyésztést és irodavezetést érti; 35 éves, jó bizonyítványokkal rendelkezik, beszél magyarul és románul. Címe: Gaál Jenő erdőaltiszt, Kiskunhalas (Bálvány-utcza 5. sz.) (42.)

Szakvizsgázott erdőőr, 52 havi frontszolgálattal, kis ezüst stb. érmekkel kitüntetve, angol fáczánnevelő, azonnali belépésre állást keres. Címe: Garai Vendel vadász, Sárkeresztúr. (43.)

HIRDETÉSEK

Pagonyvadászt keres az uradalmi főerdőhivatal Barka, u. p. Dernő, Gömör megye. (5. III. 2.)

Megvételre keresek egy 3—4 éves jó disznó- és őzhajtó szuka, orosz kopókutyát és egy orosz róka és borzokra jó 3—4 éves tacskó szukakutyát. Ajánlatot kér ármegjelöléssel Glaván Lajos, Tamásd, Krassó-Szörény megye. (6.)

Erdőőr, magyarul és tótul beszélő, több évi gyakorlattal, vagy szakvizsgával, azonnal, vagy későbbi belépéssel felvétetik. Pályázatok fizetési igények megjelölésével küldendők: gróf Almásy Pál uradalma czímre, Garany, u. p. Bodzásújlak, Zemplén megye. (7.)

Özvegy, gyermektelen, 38 éves, szép unokanővéremet szeretném férjhez adni, kinek hétezer korona készpénze, bútor és kelengyéje van, egy intelligens, jó állású erdészhez. Egy-két gyermek nem akadály. Czim a kiadóhivatalban. (8.)

Mézet viaszt, sonkolyt veszünk. Árajánlatok mintával kéretnek «Méh» a Magyar Méhészek Értékesítő Szövetkezete, Budapest, VI., Frangepán-utcza 33/b. — Méhészeti szaklapból mutatványszám és méhészeti czikkekről árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. (4. XII. 8.)

Tölgy, kőris, hárs, szil, bükk, dió, gyertyán rönköket megvételre keresek.

Klein Sándor, Budapest, V., Személynök-u. 19.

(3. VIII. 7.)

Mézet, viaszt, anyarozsot, hársfavirágot, kőrisbogarat állandóan vásárol **Fischer Izidor Zalaegerszegen.** (2. XI. 11.)

Mindennemű erdészeti

tűlevelű- és lombfamagvakat, erdei facsemetéket, élősövényeket, azok magvait, gyümölcsfát, vadonczot, minden egyéb faiskolaterméket

ajánl, legjobb minőséget biztosítva

Erdészeti Mag és Csemetetermelő Társaság

Zalaegerszeg

Telefon 134. — Táviratczím: Magtermelők Zalaegerszeg.

(1. XII. 12.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

AZ ERDŐ

erdészeti és vadászati szaklap, kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

1919. év. Megjelenik minden hónap 1-ső és 15-ik napján. XIII. évfolyam.

Előfizetési ára egész évre 8 korona.

Szerkeszti: BALOGH ERNŐ min. tan.

Tulajdonos és kiadó
az
ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Szerkesztőség: Budapest, V., Zoltán-utcza 16. szám. (Telefon 84—92.)
Kiadóhivatal: Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. sz. (Telefon 37—22.)

BUDAPEST
1919

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

TARTALOM.

I. Szerzők.

Oldal

Balogh Ernő: Az állami alkalmazottak előmeneteli viszonyainak «státusainak» rendezése ... 9
Bálint János: A járási erdészeti altisztek érdekében ... 12
« « A járási erdészeti altisztek ügyében ... 11
Bászel Elek: A korai keltetésű csibékről ... 25
L — l: A csemetekertek kapálása ... 30
Lonkay Antal: Üzemmód változtatások ... 1
Majerszky István: Az áterdölések kiviteléről ... 21
Papp János: A járási erdészeti altisztek érdekében ... 12
« « A járási erdészeti altisztek ügye ... 11

II. Szerző neve nélkül megjelent közlemények.

A bányászati és erdészeti főiskola ideiglenes áthelyezése ... 26
A gabonagyűjtés kormánybiztosa ... —
A hadi-szolgálatból visszatért erdészeti altisztek ... 5
A járási erdőőrök érdekében ... 5
A közszolgálati alkalmazottak helyzetének javítása ... 33
A közszolgálati alkalmazottak részére drágasági segély engedélyezése és azok családi pótlékának felemelése ... 4
A rémuralom után ... 29
A vadak fogazatának és fejváza jellegzetesebb részének ismertetése ... 2, 10, 24, 1
Az állami nyugdíjak felemelése ... 3
Az erdő- és faügyek kormánybiztosa ... 32
Az erdőőri és vadőri szakvizsgák ... 32
Előfizetési díjak nyugtázása ... 6, 15, 27
Előfizetési felhívás ... 30
Erdőőri és vadőri szakvizsgák eredménye ... 4
Felhívás Magyarország erdőmérnökeihez és erdészeti altisztjeihez ... 4
Halálozás ... 13, 26, 33

Oldal

Szappanfőzés szappanszóda nélkül ... 13
Változások az erdészeti szolgálat köréből ... 6, 14, 26, 34

III. Hivatalos közlemények.

A gazdasági cselédek részére egy tehén vagy két sertés tartásának engedélyezése ... 5
A napibéres hivatalszolgák rendkívüli munkájának díjazása ... 6
A rendszeresített illetménytüzifa kiszolgáltatása, illetve megváltása tárgyában ... 5
A szolgai elnevezés megszüntetése ... 14
A természetbeni lakások fűtéséhez a rendszeresített illetménytüzifán felül engedélyezhető póttüzifa mikénti kiszolgáltatása ... 6
A vadorzás megakadályozása tárgyában ... 13
Az állami erdészetnél alkalmazott altisztek és szolgák státusviszonyainak javítása ... 33
Fegyverek elkobzása tárgyában ... 14

IV. Tárczák.

Schneider Árpád: Hazatérés ... 22

V. Közérdekű szerkesztői üzenetek.

Csótányok kipusztítása ... 15
Erdészeti szakiskola megnyitása ... 15
Háború miatt félbenmaradt szakiskolai tanulmányok folytatása ... 16
Iparművészeti iskoláról ... 15
Kincstári erdészeti altisztek javadalmazása ... 27
Kincstári erdészeti altisztek és szolgák státusrendezése ... 34
Svábbogár kiirtása ... 15

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XIII. évfolyam. 1–2. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1919. január 15.

Előfizetési ár:
Egész évre _ _ K 8.–
Félévre _ _ _ K 4.–
Negyed évre _ K 2.–
Egyes szám _ K –.30

AZ ERDŐ

Szerkeszti
BALOGH ERNŐ
m. kir. főerdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések
egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 60 fillérrel, táblázatos és garmond betünél kisebb betüfaj szedés másfélszeres egységárral számittatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az állásközlések rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czímén Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—22.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamácziók is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92.) intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő iróii tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordittatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni

TARTALOM.

Üzemmód változtatások. (Lonkay Antal.)
A vadak fogazatának és fejváza jellegzetesebb részének ismertetése.
Az állami nyugdijak felemelése.
A közszolgálati alkalmazottak részére drágasági segély engedélyezése és azok családi pótlékának felemelése.
Erdőőri és vadőri vizsgák eredménye.
Különfélék: A járási erdőőrök érdekében. — A hadi szolgálatból visszatért erdészeti altisztek.
Hivatalos közlemények: A gazdasági cselédek részére állattartásának biztosítása. — A rendszeresitett illetménytüzifa kiszolgáltatása, illetve megváltása tárgyában. — A természetbeni lakások fütéséhez a rendszeresitett illetménytüzifán felül engedélyezhető pótttüzifa mikénti kiszolgáltatása. — A napibéres hivatalszolgák rendkivüli munkájának dijazása.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési dijak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.

Üzemmód-változtatások.

Irta: *Lonkay Antal.*

Az erdészeti gyakorlatban, különösen birtokváltozások folytán az előnyösebb értékesítés vagy az új birtokos igényeinek megfelelőbb kielégítése szempontjából, gyakran üzemmódot kell változtatni. Például, ha egy nagybirtokos azelőtt sarjerdő vagy középerdő üzemben kezelt több kisebb erdőbirtokot vásárol és csatol hozzá szálerdő-üzemben kezelt nagybirtokához, a vásárolt kisbirtokon is legczélszerűbben a szálerdő-üzemmódot fogja bevezetni, mert így nagyobb tömegü és értékesebb faternésekhez jut. Mig ellenkezően, ha egy nagy erdőbirtok lesz több birtokos között apróbb részletekre felosztva, a kisbirtokos szálerdő-üzemmódban kezelt kicsiny erdőbirtoktól többoldalú igényeihez mért fatszükségletét évről-évre nem képes kielégiteni s inkább a középerdő vagy a sarjerdő-üzemmódot választja.

Az erdészeti irodalomban többször történt már utalás arra nézve, hogy kisbirtokosok szövetkezetbe állva, szakértő erdőtisztet alkalmazzanak s összefoglalt erdőbirtokaikat szálerdő-üzemben kezeltetve, élvezzék mindama gazdasági előnyöket és magasabb jövedelmeket, miket a nagyobb erdőbirtok bővebb forrásai nyujtanak. A szövetkezetbe vont erdők egységesitésénél az üzemmód változtatások el nem kerülhetők.

Az is megtörténhetik, hogy egyes véderdőül kijelölt erdőrészletek a viszonyok változtával felszabadíttatnak s ezeken a szálaló üzemmódból a szálerdő-üzemmódra kell áttérni.

Az egyes üzemmód-változtatásoknál mindenekfelett az adott fanem természetéhez kell alkalmazkodnunk, mert például a tölgy vagy gyertyán szálerdőből könnyű sarjerdőt alakítanunk, hiszen czekből az idős fák tuskói is erőteljesen sarjadznak, amit a bükkfától már nem remélhetünk. Bükk- és gyertyánelegyű sarjerdőnek szálerdővé való átváltoztatásánál inkább a bükknek adunk előnyt, mert a gyertyán az idősebb korban rendszerint elrákosodik s értékes szálerdőt nem nevel.

Sarjerdőnek szálerdővé való átalakításánál nem járnánk el helyesen, ha a meglevő sarjerdőt egyszerűen tovább nőni hagynánk, mert tudvalevőleg a sarjerdő egyes fái között igen sok az olyan egyed, melyből szép és műszaki czélokra is alkalmas szálfa nem fejlődhetik; az évről-évre egymásra rétegeződő fapalást ugyan idővel minden műszaki hibát eltakar, nem lehet azonban czélunk csak külső látszatra egészséges, fatestei belsejében azonban rejtett hibákkal teli erdőt nevelni. Azért az átalakitás kezdetén a sarjerdő-gazdálkodást esetleg rövidebb vágásfordulókkal tovább folytatjuk. A vágásra érett sarjerdőt mindenekelőtt teljesen letaroljuk. A következő vágás alkalmával már nem tarolunk, hanem a szálerdő alakitására legalkalmasabb, hibátlan sarjakat állva hagyjuk, ilyen vágások alkalmával szedjük ki a bükk közül a gyertyánt, a tölgy sarjerdőből pedig lehetőleg az egyenként álló gyökérsarjakat hagyjuk meg, mert a tősarjakba az elkorhadó tuskókról a fatal fák töveibe is áthatol a korhadás. A következő vágások alkalmával szintén a legegészségesebb sarjakat meghagyva, végül a lehetőség szerint egészséges és szép szálakból álló erdőt nyerünk, melyet addig, míg hosszú, egyenes törzseket nem fejlesztett, sűrű záródásban hagyunk s a törzskifejlesztés befejeztével sorra kerülő áterdőlésekkel vaskos, értékes erdővé nevelünk.

Hazánkban ugyan kevés helyen találunk középerdőüzemet, mert kisebb kiterjedésű magántulajdonú erdeink kezelése csak kivételesen áll az erdőgazdasági tudás olyan magaslatán, hogy az erdőgazda elméleti és gyakorlati ismereteit annyira próbára tevő középerdő-üzem vezetésének nehézségeivel megküzdhessen.

Rendszeresen kezelt középerdőt szálerdővé átalakítani nem nehéz feladat, mert a bőségesen rendelkezésre álló fafákhoz az aljából annyi egészséges, különálló sarjat sorozunk s illetve állva hagyunk, hogy a meghagyásra nem való aljfa kivágásával olyan állományunk maradjon, melyből áterdőlésekkel és kivágásokkal a lehetőség szerint egységes szálerdőt nevelhessünk.

Nálunk azonban ilyen rendszeresen kezelt középerdőt, a hol a felfák egyenletesen lennének elosztva, alig találunk. Az ilyen *rendszertelenül kezelt középerdőben, ha azt szálerdővé akarjuk átalakítani*, mindenekelőtt az új szálerdő alakitására alkalmatlan felfákat kell kivagdalnunk s ezt a kivagdalást az aljfa állományában is beállított vágásokkal s ezenközben szép, erőteljes sarjaknak a meghagyásával addig kell folytatnunk, míg végre annyira egységes állományt nyerünk, melyet áterdőlésekkel egész

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

területében magtermővé s fokozatos felujító vágások útján egységes fiatal szálerdővé nevelhetünk.

Szálerdőnek sarjerdővé vagy középerdővé való átalakításánál, a mint előbb is említettem, minden egyes esetben az adott fanemhez kell alkalmazkodnunk. Idős bükk szálerdőt fokozatos felujító vágásokkal kell felujítanunk mert az idős bükkfa tuskói nem sarjadznak ki.

Tölgy és gyertyán szálerdőnek sarjerdővé való átalakításánál a vágásra érett erdőt egyszerűen letaroljuk, mert e fanemek öreg tuskói is kisarjadznak; de különösen a tölgynél nem elég csak a taroló vágásnál maradnunk, mert a földben maradt hatalmas gyökérzet által bőven táplált sarjak egy része seprőszerűen szétterpeszkedik s épen e szétterpeszkedő sarjak, ha azokat tisztítóvágásokkal és áterdölésekkel ki nem szedjük, elnyomják az egyenesen fölfelé növő kifogástalan gyökérsarjakat s az esetleg magról kelt fiatalost, melyekből üzemi sarjerdő beállítása esetén hibátlan felfák is nevelhetők. A sarjerdő is csak úgy értékes, ha nem villás és ágas-bogas egyedekből nőtt fel.

A mi a középerdő-üzemre való áttérést s egyáltalán a középerdőt illeti, azt hiszem, bátran kimondhatjuk, hogy ez a se szálerdő, se sarjerdő-üzemalak, melynek a szakszerűen helyes kezelése egyenesen természeti nehézségekbe ütközik, most már meghaladott álláspontot képez. Hiszen a középerdő felfáiból hosszúnövésű, ágtiszta haszonfa törzseket csak költséges ágletisztogatásokkal nyerhetünk, mert a gyér záródásban álló fa feltétlenül erős oldalágakat nevel, azaz ágtisztogatások nélkül a középerdő haszonfái nem minden műszaki czélra alkalmasan rövid, vastag törzsűek lesznek; másrészt a középerdő aljfája, a felfák árnyékában — még ha azok ritka koronájú fényigényes fák is — csak satnya növésű sarjerdőt nevel s illetve más, be nem árnyékolt sarjerdővel szemben, növekvés tekintetében túlságosan visszamarad. Ha a kisbirtokos az ő kisebb kiterjedésű erdőbirtokán sarjerdő-üzemmódra berendezkedve némi haszonfát is termeszteni óhajt, amaz alapigazságra támaszkodva, hogy mindenféle fa a saját nembeli fák csoportjában fejlődik a legszebb, legértékesebb fává: kicsiny erdejének legértékesebb részein csoportokat hagyjon, melyeket a szálerdő-üzemmód szabályai szerint kezelve, gyérítgetve és ápolgatva, nevelje igényeihez mért haszonfa-törzseket. Az ilyen csoportoknak csak a szélein ágasodik el a felfa s árnyékolja be az aljfát, tehát a középerdő hátrányai csakis e széleken jelentkeznek, máskülönben kifogástalan minőségű haszonfát és tüzifát termelhetünk.

Szálaló-üzemben kezelt erdőknek szálerdővé való átalakítása különös nehézségekbe nem ütközik; ugyanis az idősebb korosztály kihasználható minőségben rendelkezésre áll s ennek a fokozatos felujító vágások szabályai szerint történő kihasználásával, a természetes felujítást megkezdhetjük. Más helyeken az idősebb fák kivágásával és czéltudatos áterdölésekkel, a szálerdő-üzemmódnak megfelelően közép- és fiatalkorú erdőrészleteket létesíthetünk s illetve az előleges terv szerint a különböző korfokozatok létesítése — a mint azt a szálerdő-üzemmód előírja — nem nehéz.

A vadak fogazatának és fejváza jellegzetesebb részének ismertetése.

Vadászember gyakran kerül abba a helyzetbe, hogy talált csontvázból, vagy annak egyes részeiből kell az állatfajt meghatároznia. Mivel a meghatározásra a *fejváz* és különösen a *fogazat* a legalkalmasabb, azért kívánatos, hogy ezeknek jellegzetesebb részeivel megismerkedjünk.

A tudomány a fogazat felismerésének megkönnyítésére úgynevezett *fogképleteket* állított fel, a melyből a fogak nemét, számát és elhelyezését megállapíthatjuk. Ezek a képletek számokat tartalmaznak, még pedig úgy rendezve, hogy a vonalfölötti számok a felső állcsontban, a vonalalatti számok pedig az alsó álkapocsban található fogák számát mutatják. Például a sündisznó $\frac{3\,3\,1\,3\,3\,1\,3\,3}{3\,2\,1\,2\,2\,1\,2\,3}$ fogképletéből azt olvashatjuk ki, hogy a sündisznónak a felső állcsontban 20-, az alsó állkapocsban 16-, összesen tehát 36 foga van. Mivel azonban úgy a feső állcsont, mint az alsó állkapocs teljesen egyforma két félre osztható, azért egyszerűsítésből a fogképletet nem a teljes állkapocsra, hanem csak a fél állkapocsra vonatkoztatjuk; a fenti képlet ilyen egyszerűbb alakja tehát: $\frac{3\,1\,3\,3}{2\,1\,2\,3}$.

A fogképletből nemcsak a fogak számát, hanem nemét is ki lehet olvasni. Megkülönböztetünk *metszőfogakat, szemfogakat* (ebfogak) és *zápfogakat*. A metszőfogak legtöbbnyire vésőalakúak, s úgy a felső állcsontnak, mint az alsó állkapocsnak a közepén, elől vannak elhelyezve.

A szemfogak közvetlenül a metszőfogak mögött vannak, és számuk mindegyik állkapocs jobb- és balfelében 1—1, összesen tehát 4. Alakjuk kúpos, vagy horogalakú. A ragadozóknál igen erősen fejlődnek ki, (pl. a vaddisznó agyara) s az állat hatalmas fegyvert bír bennök. Nem minden állatnak vannak szemfogai; így hiányzanak a rágcsálóknál, a rovarevőknél és némely kérődzőnél. A zápfogakat vagy őrlőfogakat a fogképletben két részben tüntetjük fel, mert egyrészük, mint tejfogak, idővel váltódnak, másik részük ellenben sohasem váltódik. Az elülső zápfogakat, a melyek a tejfogazatban is megvannak és idővel váltódnak, *előzápfogaknak*, a hátulsókat pedig, a melyek csak később fejlődnek ki és nem váltódnak, *utózápfogaknak* hívjuk.

A fogállományt illetőleg megkülönböztetünk lemezes vagy *összetett fogakat* és *zománczredős fogakat*. Az előbbiek zománczlapokból állanak, melyek közeit cement tölti ki, némely rágcsálónál fordulnak elő; az utóbbiak a patásoknál, s némely rágcsálónál találhatók, elnevezésüket azért kapták, mert ezeknél a fogaknál a külső zománczfalak a koronán befelé türemlenek, s ennek következtében a fogak összehajtogatottaknak, redőseknek tünnek fel.

A fogképletekben az első szám a metszőfogak számát, a második a szemfogak számát, a harmadik az előzápfogak számát és a negyedik szám az utózápfogak számát tünteti fel. Ha az állat fogazatából az itt felsorolt fognemek valamelyike hiányzik, úgy a fogképletben ennek a helyét 0-val jelezzük.

Ezen általános ismertetés után rátérünk a vadászat különösebben érdeklő állatfajok fogazatának és a fejváz jellegzetesebb részeinek ismertetésére.

A *sündisznó* a rovarevők rendjébe tartozik. Vadászati jelentősége azért van, mert a földönfészkelő madarak fészkét kirabolja, s a fiatal nyulakat sem kíméli. Fogképlete: $\frac{3\,1\,3\,3}{2\,1\,2\,3}$: eszerint a sündisznónak 36 foga van, még pedig $\frac{3}{2}$ metszőfoga, $\frac{1}{1}$ szemfoga, $\frac{3}{3}$ előzápfoga és $\frac{3}{3}$ utózápfoga.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Nagy jelentőséggel bír a vadászra a rágcsálók rendje, különösen pedig az ide tartozó *nyúl, hód* és ha úgy akarjuk, a *mókus* is.

A rágcsálók rendjére legjellegzetesebb a fogazat, mert a szemfogak hiányzanak s az alsó állkapocsban soha sincs két metszőfognál több; a nyulak családjába tartozóknál a felső metszőfogak mögött két parányi fogacska is van. A metszőfogak meglehetősen nagyok, vésőalakúak, s jellemző tulajdonságuk, hogy az állat egész életén át folytonosan nőnek. Ezek a fogak elülső oldalukon vastagabb zománcréteggel vannak bevonva, ezért hátsó oldalukon gyorsabban is kopnak, s ennek következtében nyerik a vésőszerű élt. A zápfogak részben gyökérrel bírnak, részben gyökér nélküliek; a gyökérnélküliek tovább fejlődnek és rágófelületükön lekopnak. Ha bizonyos körülmények megakadályozzák a rágcsálóknál a folytonosan növő metszőfogak lekoptatását, úgy ezek a fogak növekedésük következtében a legtorzabb alakokat veszik fel.

A *mókus* fogainak száma változó. Van $\frac{5}{4}$ zápfoga, bár igen sokszor ez a szám sem teljes. Az első zápfog a felső állcsontban vagy hiányzik, vagy igen kicsiny. A mókus fejvázának az az ismertető jele, hogy a homlokcsont kétoldalt hátrafelé irányuló meghosszabbításokkal bír, továbbá, hogy — mint minden rágcsálónál, — a halántékgödör és a szemgödör nincs egymástól elválasztva.

A *hód* ma már Európában csak igen kevés helyen fordul elő. Azok a valósággal művészileg megépített lakások, a miket a folyók partján a hódok maguknak emelnek, leírásból mindenki előtt ismeretesek. Az építményhez szükséges fát a hód a metszőfogaival dönti, a miből önként következik, hogy ezeknek a fogaknak rendkívül erősen fejletteknek kell lenniök. Zápfoga a hódnak $\frac{4}{4}$ van, a melyek kereszt zománczredőkből állanak. Mivel az első zápfog előzápfog, azért a fogképlet: $\frac{2013}{2013}$. A hódkoponyát feltétlenül fel lehet ismerni az erősen kifejlődött metszőfogakról, továbbá arról, hogy a homlokcsont oldalmenti meghosszabbításai, nyúlványai hiányzanak.

A nyulak családjának nálunk két képviselője él, nevezetesen *a közönséges nyúl* és *az üregi nyúl*. Mint már előbb említettük, a nyulak a metszőfogak számát illetőleg kivételt képeznek a rágcsálók rendjében, mert a felső állcsontban 4 metszőfoguk van, melyek közül azonban 2 egészen kicsi. Metszőfogaik különben még abban is különböznek a többi rágcsálók metszőfogaitól, hogy hátsó oldaluk is zománczczal van bevonva. A nyulak fogképlete $\frac{4033}{2023}$. A homlokcsont nyúlványai többékevésbé szélesek és a felső állcsont sarlóalakú nyílással van áttörve. A nyúl és a tengerinyúl koponyaváza között lényeges eltérés van, a minek részletes ismertetésébe nem bocsátkozhatunk, csupán annyit említhetünk meg, hogy azok a nyílások, a melyek az orrüreget a torokkal összekötik, a nyúlnál nagyobbak, mint a zápfogak egymásközti távolságának fele, míg a tengerinyúlnál ennek a távolságnak felehosszát az emlitett nyílások sohasem érik el. Schäff szerint ezek a nyílások a nyúlnál szélesebbek, mint a zápfogsor félhossza, a tengeri nyúlnál ellenben ezeknek a nyílásoknak a szélessége csupán egyharmada a zápfogsor hosszának. (Folyt. köv.)

Az állami nyugdíjak felemelése.

A magyar miniszterelnök, tekintettel arra, hogy az ellátásokra utalt polgári állami nyugdíjasok, nyugbéresek, özvegyek és árvák a mai nehéz megélhetési viszonyok közt nélkülözéseknek vannak kitéve, 1918. évi deczember hó 21-én tartott ülésében elhatározta, hogy a polgári állami nyugdíjasoknak és nyugbéreseknek, valamint a polgári állami alkalmazottak özvegyeinek és árváinak ellátásai felemeltessenek, illetőleg bizonyos esetekben újból megállapíttassanak.

A miniszterelnöki határozatnak megfelelően 1918. évi deczember hó 22-én 6495. M. E. szám alatt meg is jelent a magyar minisztériumnak erre vonatkozó körrendelete, melyet helyszűke miatt egész terjedelmében nem közölhetünk, a mire egyébként nincs is feltétlenül szükség, mert a magasabb ellátásokat hivatalból kell megállapítani és folyósítani, tehát azt kérni senkinek sem kell.

A rendelet lényegesebb részei a következők:

Az 1917. évi november 1-je *óta* nyugalomba vonult állami tisztviselőknek, altisztek és szolgáknak nyugdíját 1919 január 1-től fel kell emelni arra az összegre, a melyre nekik nyugdíj czímén igényük lenne abban az esetben, ha az utoljára élvezett háborús segélyük is beszámítható javadalmazás volna. Az illetők lakbérnyugdíját a felemelt nyugdíj alapul vétele mellett kell megállapítani.

Az 1917 november *előtt* nyugdíjazott összes állami tisztviselők, altisztek és szolgák nyugdíját, ha az 1300 K-nál nem volt több, annak kétszeresére kell felemelni, 1480 K-ig pedig 2700, 1600-ig 2900, 1800 után 3200, 2000 korona nyugdíj után 3500 és így tovább 4000 K-ig minden 200 K-val magasabb nyugdíj arányosan 300 K-val, 4000 koronán felül pedig 250 K-val emelkedik.

Az 1917 november 1. előtt az 1912. nyugdíjtörvény alapján nyugdíjazott tisztviselők, altisztek és szolgák lakbérnyugdíját a felemelt nyugdíjhoz képest kell megállapítani, azok pedig, a kik 1912 előtt helyeztettek nyugalomba, *tehát lakbérnyugdíjat eddig nem élveztek, a most megállapítandó magasabb nyugdíj alapul vétele mellett szintén megfelelő lakbérnyugdíjban részesülnek.*

A díjnokok nyugdíját kétszeresére, de legalább 1000 K-ra kell felemelni.

Az 1918 november 1. után nyugdíjazott állami alkalmazottak a családi pótlék élvezetében mint nyugdíjasok is meghagyandók.

Az 1919 január 1. előtt elhalt állami alkalmazottak özvegyeinek nyugdíja a következőképen alakul: ha az özvegyi nyugdíj eddig évi 360-nál több, de nem több mint évi 480 kor., akkor 1000 K-ra; 680 K után özvegyi nyugdíj 1200 K-ra, 800-ig 1400; 1000-ig 1600 és így tovább minden eddig élvezett 200 K-val magasabb nyugdíj arányosan 200 K-val emelkedik.

A lakbérnyugdíj kedvezménye az özvegyekre is ki fog terjedni és azt a felemelt özvegyi nyugdíjhoz képest kell megállapítani. Hasonlóan a magasabb kulcs szerint utalandó ki a nevelési járulék is, az elhalt díjnokok, altisztek és szolgák gyermekeinek nevelési járulékát pedig kétszeresére kell felemelni.

Az 1919 január 1. után bekövetkező állapotról a rendelet úgy intézkedik, hogy az özvegyi nyugdíj, temetési járulék, lakbérnyugdíj, nevelési járulék az elhalt férj által utóljára élvezett háborús segély betudásával állapítandó meg, az altisztek és szolgák nevelési járulékait pedig kétszeresére kell felemelni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A közszolgálati alkalmazottak részére drágasági segély engedélyezése és azok családi pótlékának felemelése.

A «Budapesti Közlöny» 1918. évi deczember hó 31-iki száma hozza a magyar miniszteriumnak deczember 29-én kelt 6700/918. M. E. szám alatt a közszolgálati alkalmazottak újabb háborús segélyéről szóló 1917. évi XV. t.-cz. hatályának meghosszabbítása, a közszolgálati alkalmazottak részére drágasági segélynek engedélyezése, valamint a közszolgálati alkalmazottak családi pótlékának felemelése tárgyában kiadott rendeletét, melyet rövid kivonatban az alábbiakban ismertetünk:

A kormány a közszolgálatban álló alkalmazottaknak deczember végével lejárt háborús segélyéről szóló 1917. évi XV. törvényczikk érvényét 1919 márczius végéig meghosszabbítja és ugyanerre az időtartamra havi háromszáz korona drágasági segélyt engedélyez. A drágasági segélynek szokatlan módon, azaz nem egész évre, hanem csak három hóra való folyósítása azért történt, mert a kormánynak elhatározott szándéka, hogy mihelyt a viszonyok megengedik, a közalkalmazottak fizetésrendezésének régóta vajudó kérdését elintézi, és reméli, hogy márczius végéig ezt a tervét megvalósíthatja.

Az összes kategóriáknál háromszáz koronában, azaz a segélynek egységes alapon való megállapítását pedig az a körülmény indokolja, hogy a rangosztályokhoz képest az ugyancsak márczius végéig érvényben maradó eddigi háborús segély már úgyis szükszesszive emelkedik, tehát nem lett volna megokolt, ha a kisebb fizetésű alkalmazottakat a megkülönböztetés révén a drágasági segélynél is megrövidítik. Mindazok azonban, a kik 1919 január 1-ig nem voltak egyhuzamban hat hónapig alkalmazásban, csak száz korona, az állami és vármegyei útkaparók pedig csak havi ötven korona segélyt fognak kapni. Ettől eltekintve, havi háromszáz korona pótlékban részesül kivétel nélkül minden közszolgálatban álló alkalmazott és megkapják a segélyt a katonai szolgálatban még visszatartott, valamint a hadifogságban levő alkalmazottak is.

A havi drágasági segély megadását nem akadályozza, hogy az alkalmazott fegyelmi eljárás alatt, vagy fegyelmi itélet hatálya alatt áll, azonban az állásuktól és fizetésüktől felfüggesztett alkalmazottak a havi drágasági segélyt nem kaphatják meg.

Ha a díjnok, napidíjas, altiszt vagy szolga illetményein kívül nyugdíjat is élvez, ez a segély megadását nem befolyásolja. Azoknál a díjnokoknál pedig, a kik a hat havi szolgálatot időközben betöltik, az eddigi száz korona segélyt háromszázra kell felemelni.

A családi pótlék 1919. évi január hó 1-től kezdve minden közalkalmazottnál az eddigi összeg kétszeresére emeltetett fel.

Fontos újítása a rendeletnek, hogy a családi pótléknak azt a kedvezményét, hogy a pótlékot a gyermek huszonnegyedik életévéig meghagyja, a tisztviselőkön kívül január 1-től a többi alkalmazottakra is kiterjeszti. Humánus intézkedés az is, hogy a gyermeket eztán csak abban az esetben kell ellátottnak tekinteni, ha legalább évi ezerkétszáz korona javadalmazást élvez. A legjelentősebb része a rendeletnek az, hogy az igényjogosult alkalmazottak törvényes feleségei is megkapják a jövőben ugyanazt a családi pótlékot, a melyet az alkalmazott egy-egy gyermek után élvez, ha a feleség önálló keresetéből eredő jövedelem nem éri el az ezerkétszáz koronát. A feleség után járó családi pótlék annak a naptári évnek a kezdetén válik esedékessé, a melyben az alkalmazott a házasság megtörténtét bejelenti.

Ezt a bejelentést az 1919. évi január hó 1-je *előtt* kötött házasságokra 1919. évi márczius hó végéig a felettes hivatalhoz meg kell tenni, mert később történő bejelentésnél a feleség után járó családi pótlék csak a bejelentés napját követő naptári évnegyedtől kezdve jár.

Az 1919. évi január hó 1-je *után* kötött házasságoknál a törvényes feleség után járó családi pótlék annak a naptári évnegyednek a *kezdetétől* jár, a melyben az alkalmazott a házasság megtörténtét megkötését bejelenti.

Azt a korlátozást, hogy a gyermekeken kívül egyéb családtag (szülő, testvér stb.) után eddig csak úgy kapott a közalkalmazott egyszeri pótlékot, ha legalább két ilyen családtagot eltartott, — módosították, hogy január 1-től minden egyes vele közös háztartásban élő és saját jövedelemmel nem biró családtag után ugyanolyan összegű pótlék jár, mint a mennyi egy-egy gyermek után megilleti őket.

Elrendeli végül a kormányrendelet, hogy mindazoknál az alkalmazottaknál, a kik 1918. évben az 1918. évi 5800. P. M. számú körrendelet alapján beszerzési előleget vettek igénybe, a beszerzési előleg törlesztési részleteinek levonását 1919. évi márczius hó végéig fel kell függeszteni.

Erdőőri és vadőri szakvizsgák eredménye.

Az 1918. évben megtartott erdőőri és vadőri szakvizsgák a következő eredménynyel végződtek:

Mely erdőfelügyelőségnél	A vizsgázók száma	A vizsgázók közül kitünő képesítést nyert	jó	elégséges	Nem nyert képesítést
I. Erdőőri szakvizsgák:					
Beszterczebányai erdőfelügyelőségnél	14	2	4	7	1
Brassói «	10	—	2	8	—
Budapesti «	16	2	9	4	1
Kassai «	6	1	2	1	2
Kolozsvári «	8	—	2	4	2
Máramarosszigeti «	20	3	8	7	2
Miskolczi «	7	—	2	5	—
Nagyszebeni «	8	—	1	5	2
Pécsi «	11	—	4	6	1
Pozsonyi «	5	—	—	5	—
Szombathelyi «	10	—	2	4	4
Temesvári «	30	1	11	16	2
összesen:	145	9	47	72	17
%	—	6,21	32,41	49,66	11,72
		88,28			
II. Vadőri szakvizsgák:					
Brassói erdőfelügyelőségnél	1	—	—	1	—
Budapesti «	1	1	—	—	—
Miskolczi «	1	—	1	—	—
összesen:	3	1	1	1	—

Különfélék.

Felhivás

Magyarország erdőmérnökeihez és erdészeti altisztjeihez.

A Magyarország szétdarabolására irányuló ellenséges törekvésekkel szemben megalakult «Magyarország Területi Épségének Védelmi Ligája» azzal a nagy czéllal, hogy az ország területbeli épségének megmentésére az egész társadalmat egységes erőteljes és kitartó állásfoglalásra bírván, bel- és külföldön szervezett hatalmas propagandával elháritani igyekezzék a hazánkat fenyegető végzetes veszedelmet.

Ehez a Liga főképen erkölcsi támogatást kér tagjaitól s e mellett azt, hogy mindenki képességeinek és követelményeinek megfelelő munkát vállaljon s végezzen a nagy

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

czél előmozdítására. Vegyen részt a bel- és külföldi propagandában: gyűjtsön tagokat, a propaganda czéljára szolgáltasson adatokat, működjék közre a szakbizottságok munkájában, használja fel összeköttetését a sajtóval, és a társadalmi érintkezésben is legyen kitartó és agilis harczosa a Ligának.

Egyetlen pillantás Magyarország gazdasági térképére elég arra, hogy minden magyar erdőgazda s erdőmérnök kartársainknak, erdészeti altisztjeinknek összességét meggyőzhessék arról, hogy mindnyájunknak tettel és lélekkel csatlakoznunk kell a Ligához, s lelkesedéssel közre kell működnünk abban a nagy munkában, a mely az ország területi épségének megvédelmezésével hazánk létét lesz hivatva megmenteni.

A Liga működésének módjáról, szervezetéről, bizottságairól, végzendő munkákról stb. a Liga vezetősége ad felvilágositást. (Budapest, IX. ker. Lónyai-utcza 4/c II. em.)

Budapest, 1919. évi január hó 8.

Földmivelésügyi erdőmérnökök szakegyesületének
tanácsa nevében *Pájer István* elnök.

A járási erdőőrök érdekében. A földmivelésügyi erdőmérnökök szakegyesületének bizalmi tanácsa 1918. évi deczember hó 20-án tartott ülésén elhatározta, hogy felkéri a földmivelésügyi altiszti szakegyesületeket, hogy a járási erdészeti altiszteket kebelükbe fogadják be és érdekeiket minden telhető módon támogassák. A földmivelésügyi altiszti szakegyesületek még nem alakultak meg s így a felhívás eredményéről még nem tudunk beszámolni.

A hadi szolgálatból visszatért erdészeti altisztek. Az «Országos Erdészeti Egyesület» 1918. évi deczember hó 11-én tartott közgyűlésén *Biró* Zoltán és 44 társa az aktuális kérdések figyelemmel kisérése és gyors tárgyalása czéljából egy *állandó bizottság* kiküldését javasolták, a melybe a választmány 8 tagot jelöl, kik azután a választmányon kivül álló, a munkában résztvenni hajlandó tagtársakból fokozatosan 15 tagra egészitik ki a bizottságot. Az állandó bizottság tárgyalásain minden egyesületi tag részt vehet, de szavazati joggal csak a bizottság tagjai birnak.

A közgyűlés ezt az indítványt, a mely az egyesületi élet élénkitésére és a fiatalabb tagtársak érdeklődésének felkeltésére alkalmasnak mutatkozik, az igazgató-választmány javaslata alapján elfogadta. Az igazgató-választmány a saját kebeléből kiküldendő 8 tagot már ki is jelölte Arató Gyula, Balogh Ernő, Biró Zoltán, Eránosz Antal János, Kaán Károly, Károlyi Arpád, Nagy Sándor és Pájer István választmányi tagok személyében.

Az állandó választmány működését már megkezdte s deczember hó 20-án tartott ülésén elhatározta, hogy az olyan hadi szolgálatból visszatért erdészeti alkalmazottak érdekében, a kik a hadi szolgálat következtében polgári állásukat önhibájukon kivül elvesztették, az illető birtokosoknál közbenjár.

A mennyiben tehát volnának az erdészeti altisztek között olyanok, a kiket előbbi szolgálatadójuk nem vettek újból alkalmazásba, részletesen indokolt panaszukat terjesszék be vagy az «Országos Erdészeti Egyesület»-hez (Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám), vagy lapunk szerkesztőségéhez.

Hivatalos közlemények.

A Magyar népköztársaság kormányának 5300/1918. M. E. számú rendelete

a gazdasági cselédek részére egy tehén, vagy két sertés tartásának biztositásáról.

A Magyar Népköztársaság kormánya elrendeli:

1. §.

Mindazok, a kik mezőgazdasággal foglalkoznak és gazdaságukban egynél több állandó jellegű gazdasági cselédet alkalmaznak, náluk alkalmazott gazdasági cselédeknek a nekik járó pénzbeli és terménybeli járandóságokon felül az illető cseléd szabad választása szerint egy tehéntartást vagy két sertéstartást szolgáltatni kötelesek, ha az illető gazdasági cselédnek az eddig a szerződése értelmében nem járt. E czimen a cseléd jórandóságából semmit levonni nem szabad.

A hol a gazdasági cselédnek eddig tehéntartás helyett tejjárandósága volt, a gazdasági cseléd csak akkor igényelheti az egy tehéntartást vagy két sertéstartást, ha a tejjárandóságról lemond.

2. §.

Ez a rendelet 1919. évi január hó 1. napján lép életbe.

Budapesten, 1918. évi november hó . . .-n.

Károlyi Mihály s. k.
miniszterelnök.

181300/1918 szám.

Körrendelet

valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

(a rendszeresített illetménytüzifa kiszolgáltatása, illetve megváltása tárgyában.)

Figyelemmel a mindinkább jelentkező fahiányra, a rendszeresített tüzifailletmény kiszolgáltatását következőleg szabályozom:

1. Az összes kincstári erdőigazgatási hivatalok központjában alkalmazott, illetve azok székhelyein, valamint a városokban (sz. kir. város, thj. f. város, rendezett tanácsú város) lakó és természetbeni lakást élvező összes erdészeti (kincstári-, állami-, erdőfelügyelőségi) és erdőszámvevőségi alkalmazottak részére rendszeresített tüzifailletményükből a tisztviselőket illetőleg legfeljebb (48) negyvennyolcz üm.^{3}, az altisztelet illetőleg legfeljebb (24) huszonnégy üm.^{3} szolgáltatható ki természetben, még az ezen felüli járandóságot készpénzben kell megváltani.

A váltságösszeget további intézkedésig üm.^{3}-ként ötven (50) koronában állapitom meg. Külön házhoz szállitási költség után váltság nem jár. A váltságdij azt a költségvetési czimet terheli, a melynek a terhére az alkalmazott egyéb illetményeit élvezi.

Félreértések kikerülése végett megjegyzem, hogy a természetbeni lakással rendelkező tisztviselők a 48 üm.^{3}-t, a természetben lakással bíró altisztek pedig a 24 üm.^{3}-t meg nem haladó tüzifailletmény megváltására még az esetben sem tarthatnak igényt, ha annak egy részét az igényjogosultak nem is használták fel.

Figyelemmel arra, hogy az illetménytüzifát az 1917. évi 114,744. számú körrendelet értelmében fegyelmi vétség terhe mellett sem eladni, elajándékozni vagy elcserélni nem szabad, az ekként megtakarított illetményfa az eddig is érvényben volt rendelkezéseknek megfelelően a kincstár tulajdonába megy át.

Zordabb éghajlatú vidéken jogosult az igazgatási hivatal indokolt esetekben és kivételesen a természetbeni lakással bíró igényjogosultak részére a megállapított 48 üm.^{3}-en felül is természetben tüzifát kiszolgáltatni. Az e tárgyú igényeket az igazgatási hivatal tanácsülésen rövid jegyzőkönyv felvétele mellett aktaszerűen tartozik tárgyalni.

A rendszeresített tüzifajárandóság természetbeni kiszolgáltatásának korlátozásából folyólag további intézkedésig hatályon kivül helyezem az 1883. évi 14,704. számú rendelet 5. pontjának és az 1904. évi 62,328. számú rendelet 3. pontjának a természetbeni lakás összes lakóhelyiségeinek kötelező fűtésére vonatkozó határozmányait.

II. Községekben vagy telepeken levő kincstári épületekben lakó többi erdészeti alkalmazottakra vonatkozólag a természetben való kiszolgáltatást korlátozó fenti intézkedésem nem vonatkozik, vagyis ezeknek a rendszeresí-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földmüvelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

tett egész tüzifajárandóságot természetben még az esetben is ki kell adni, ha annak mennyisége a 48 ürm.^{3}-t túlhaladná és arra az igényjogosultnak tényleg szüksége van.

III. A természetbeni lakást nem élvező erdészeti alkalmazottak fajárandóságának kiszolgáltatását szabályozó 1914. évi 89,087. számú körrendeletet oda módosítom, hogy ezek részére is rendszeresített tüzifajárandóságukból természetben legfeljebb negyvennyolcz (48) ürm.^{3} tüzifa szolgáltatható ki. A természetben ki nem vett illetménytüzifa váltságösszege további intézkedésig ürm.^{3}-ként ötven (50) korona.

A megváltott tüzifa házhoz szállítási költségeért azonban váltság nem jár.

IV. A tüzifajárandóságot természetben (naptári) féléves részletekben előre kell kiszolgáltatni.

A természetben igénybe nem vett tüzifaváltság árát félévenként utólagosan kell az igényjogosult részére kiutalni.

Félreértések elkerülése végett megjegyzem, ha valamely alkalmazott a ki, járandóságáért váltságot kap a kincstártól, óhajt tüzifát vásárolni, a kiszolgáltatás idején érvényben lévő teljes árjegyzéki árat tartozik megtéríteni. Illetménytüzifára jogosultaknak ilyen magántermészetű vásárlása azonban csakis ürméterekbe rakott, leltárilag számba vett és anyagszámadásilag elkönyvelt tüzifára terjedhet ki.

Végül értesítem az igazgatási hivatalt, hogy további rendelkezésig a rendszeresített tüzifajárandóságból a mennyiben e czélra megfelelő választékú készletek rendelkezésre állanak, a tisztviselőket illetőleg hasábfából természetben évente legfeljebb tizenhat (16) ürm.^{3}, az altiszteket illetőleg évente legfeljebb hat (6) ürm.^{3} adható ki, még az ezen felüli járandóság csak dorongfában vagy ennek hiányában lehetőleg vegyes tüzifából szolgáltatható ki.

Jelen rendeletem azonnal hatályba lép.

Budapest, 1918. évi november hó 18-án.

A miniszter helyett:
Rakovszky.

182172/1918 szám.

Körrendelet.

Valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

a természetbeni lakások fűtéséhez a rendszeresített illetménytűzifán felül engedélyezhető póttűzifa mikénti kiszolgáltatása tárgyában.

Összeköttetésben a folyó évi 181,300. számú körrendelettel, a pótilletményként engedélyezhető tűzifa mikénti kiszolgáltatása tárgyában kiadott 1916. évi 157,533. számú rendeletet* odamódosítom, hogy további intézkedésig póttűzifa csak zordabb éghajlatú vidéken kizárólag oly erdészeti alkalmazottak részére engedélyezhető, kik községben vagy telepeken levő kincstári épületekben laknak.

Más erdészeti alkalmazottaknak, vagy olyanok részére, kik természetbeni lakással nem bírnak, póttűzifát kiutalni tilos.

A póttűzifa engedélyezése iránti kérvényeket tanácsülésen rövid jegyzőkönyv felvétele mellett akta szerűen kell tárgyalni.

Póttűzifát elsősorban dorong-, ennek hiányában vegyes tűzifából kell kiszolgáltatni.

Budapest, 1918. évi november hó 23-án.

A miniszter helyett:
Rakovszky

* Lásd: «Az Erdő» 1917 évf. 101. old. *Szerk.*

121883/918 szám.

Körrendelet.

Valamennyi kincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

(A napibéres hivatalszolgák rendkívüli munkájának díjazása tárgyában.)

Értesítem, hogy a napibéres hivatalszolgáknak, a mennyiben a hivatalos órákon kívül naponta legalább három órát irodaszolgai működéssel eltöltenek, az 1908. évi 7690. eln., illetve ez évi 4550. eln. számú körrendeletben megállapított díjazáson felül naponta számítható 1 (egy) korona rendkívüli munkadíjat engedélyezek, melyet a «Bérek» czímű rovaton kell elszámolni.

Ezt a rendkívüli munkadíjat csakis a tényleg teljesített szolgálat után s csak oly napokra lehet kiutalványozni, melyeken tényleg felmerült annak a szüksége, hogy a napibéres hivatalszolga a hivatalos órán túl terjedő szolgálatát igénybe vegye az igazgatási hivatal.

Értesítem egyben, hogy a rendkívüli munkadíjat előre vagy átalányképen folyósítani nem szabad.

Budapest, 1918. évi augusztus hó 29-én.

A miniszter rendeletéből:
Kaán

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beállo változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A földmivelésügyi miniszter a miniszertanács felhatalmazása alapján az államerdészeti tisztviselők összesitett közös rangsorozatai létszámában az államkincstári erdők szolgálati ágazatánál *Draskovich József*, *Medveczky Ernő*, *De Pottere Gerard*, *Furherr János* és *Biró Zoltán* erdőtanácsosoknak a főerdőtanácsosi czimet és jelleget adományozta.

A magyar földmivelésügyi miniszter Vadas József főerdőőrt Tátralomniczról Gödöllőre helyezte át.

A kolozsvári államkincstári erdőigazgatóság főnöke az aranyosfői erdőgondnokságnál alkalmazott *Hátfyes Péter* II. osztályú segéderdőőrt, az abrudfalvai erdőgondnokságnál alkalmazott *Trepera Ferencz* II. osztályú erdőlegényt és *Szikos Achim* II. osztályú segéderdőőrt, a dési erdőgondnokságnál alkalmazott *Zsurzsán László* II. osztályú segéderdőőrt, a gyalui erdőgondnokságnál alkalmazott *ifj. Kérai János* II. osztályú erdőlegényt, az iszticsói erdőgondnokságnál alkalmazott *Bokor Illés* II. osztályú erdőlegényt, a jósikafalvai erdőgondnokságnál alkalmazott *Papp Demeter* II. osztályú erdőlegényt, *Purcesel Demeter* és *Vaszár György* II. osztályú segéderdőőröket I. osztályú erdőlegényekké, illetőleg I. osztályú segéderdőőrökké nevezte ki.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1918. évi deczember hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába.

Zsarnóczai erdőhiv. hd. 48·90, Ludha János 3·50, Bencze Mihályné hd. 10·—, ifj. Thóbiás Gyula 7·—, Bellyei urad. erdőfel. 90·—, Magyar György 10·—, Soproni adóhiv. hd. 53.60. Pásti József 3·20.

1 koronát fizetett: Vidám László, Varga József.

1 kor. 50 fillért fizettek: Bihary Ernő.

2 koronát fizettek: Puncsin János, Fekete Sándor, Aponyi József, Eötvös Béla, Ocskay János.

3 koronát fizettek: Haracsi József, Gere Antal, Piller Péter, Markó Ferencz, Mocsár János, Matt József, Keller István, Sztehló Károly, Wincze János.

4 koronát fizettek: Hrczek Vilmos, Konoposzek Károly, Máté Ferencz, Garai Vendel, Faller András, Jaczmanik Barna, Kaderják Ferencz, Ivanczai főerd. hiv., Pomothy Ernő.

5 koronát fizettek: Pivalecz André.

6 koronát fizettek: Lencse Sándor, Prodán László, Rácz József, Horváth József, Árvaváraljai erdőgond., Drexler József, Horváth Mihály, Kis-Czakó János, Schäffer Ferencz, Bencze Lajos, Legeza József, Remiczky Antal, Baranyay István, Dulecski István, Polencsár Gyula, Pataky Árpád, Szimon István, Szabó János, Simek Ágoston, Sopron város.

8 koronát fizettek: Kulics György, Mayer László, Mazurka János, Szabó Zsigmond, Halus József, Niklós István, Rácz-Varga József.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czímszalagon átjavított lakczím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett czímváltozás alapján, a nagyobbarányú czímnyomtatási költségek megtakarítása czéljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamácziókkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

S. F. A fegyveradó lefizetéséről szóló igazolvány nem elégséges, hanem tessék annak felmutatása mellett a kerületi elüljáróságnál fegyvertartási engedélyt kérni.

F. M. A lap szerkesztője szívesen elvállalja a bizalmiférfi szerepét, azonban természetesen csak addig, amig a viszonyok annyira megváltoznak, hogy az erdészeti altisztéknek saját kebelükből megválasztandó bizalmiférfija Budapestre áthelyezhető lesz. — A tagsági díjat tessék egyelőre Spettmann János erdőtanácsos úr czímére Budapest, V., Zoltán-utcza 16. szám beküldeni.

A másik ügyre vonatkozó szíves értesítését köszönettel vettem, de már más úton rendeztem a dolgot.

M. I. «A Vadőr» czímű könyvet megrendelheti Toldi Lajos könyvkereskedőnél Budapest, II., Fő-utcza 2. szám.

S. M. Levelét nem találtuk közölhetőnek, azonban itt mégis megemlítjük, hogy ön az erdészeti személyzet részére a következő czímzéseket ajánlja: I. csoport, középiskolások: *erdőkezelő*; II. csoport, kevésbbé iskolázott, de mindenre használható: *erdész*; III. csoport, csak mint védő személyzet: *alerdész*; IV. csoport, szakvizsga nélküliek: *erdőőr*.

Cs. F. Azokról, akik hadi szolgálat miatt kénytelenek voltak erdőőri szakiskolai tanulmányaikat megszakitani, közelebbről fog gondoskodás történni és pedig valószinüleg olyképen, hogy az ilyenek tanulmányaikat folytathassák, illetőleg befejezhessék. — A 20 fillért a lap javára bevételeztük.

ÁLLÁSKERESLET

30 éves egyén, ki az erdészeti és vadászati dolgok iránt nagy hajlandósággal viseltetik, kisegitő erdőőri állást keres. Czíme: Petyó Péter, Budapest, Bosnyák-u. 3. szám. (1.)

Jó bizonyítványokkal s tiz évi gyakorlattal rendelkező, hadmentes, 29 éves egyén, uradalomban erdőaltiszti, vagy magánczégeknél erdőkezelői állást keres. Vállalja mezőgazdaság kezelését, valamint mü- és tüzifa termelését. Beszél magyarul, németül, románul és oroszul. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (2.)

27 éves, nőtlen, katonaságtól elbocsájtott altiszt, szerény igényü, igen kéri az uradalmak t. vezetőit, hogy neki valamely erdőőri, vagy vadőri állást adnának, vagy ajánlanának. Az állást józanságával és becsületes munkájával mint rokkant, igen megbecsülné. Czíme: Fekete Sándor, Gizella-major; u. p. Alsópáhok, Zala m. (3.)

16 éves, róm. kath. vallású, polgári iskolát végzett, józan fiatalember erdőgyakornoki állást keres. Czíme: Roszival Jenő erdőgyakornok, Mád (Zemplén m.) (4.)

Mielőbbi belépésre állást keres 46 éves **szakvizsgázott erdőőr,** kinek eddigi működéséről jó bizonyitványai vannak; az erdőnevelést jól érti, a kárositókat — mint volt csendőr — erélyesen üldözi; a ragadozókat minden eszközzel irtja; jó lövő. Czíme: Illés Ignácz erdőőr, Tállya (Zemplén megye). (5.)

Kiszolgált szakaszvezető 28 éves, szakvizsgázott erdőőr, gyermektelen, jól lát, jól hall, beszél magyarul és keveset németül, erdőőri állást keres; az állást rögtön elfoglalhatja. Czíme: Rácz Varga József, Bölcske (Tolna megye). (6.)

Erdész és vadmester: mindkét szakmában korrekt, elsőrendü bizonyitványokkal és referenziákkal. Szakvizsgája, IV. gimnáziumi előképzettsége és 16 évi praxisa van. 35 éves, nős, családos, erős, egészséges egyén; elvállalja kisebb magán erdőbirtok vagy nagyobb vadászterület szakszerű kezelését a legmagasabb igényeknek megfelelően. Beszél: magyarul, németül, románul és keveset tótul. Czíme: Boksay György urad. erdész és vadmester, Enying (Veszprém megye). (7.)

Frontról megjött 30 éves, nős, gyermektelen, szakiskolát végzett és szakvizsgázott erdész, az erdészet, vadászat és mesterséges vadtenyésztés terén hosszabb gyakorlattal, a háboru folytán állását veszitve, azonnali belépésre állást keres. Kisebb erdőgazdaság önálló kezelésére ajánlkozik. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (8.)

Erdő- vagy vadőri állást keres, 7 év óta katona, azelőtt vadőri szolgálatban állott, 30 éves, nős, gyermektelen, egészséges, erős, fő- és kis vadtenyésztésben gyakorlott egyén. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (9.)

Négy középiskolát és erdőőri szakiskolát végzett, szakvizsgázott 25 éves, nőtlen egyén, azonnali belépésre erdőőri és vadászi állást keres. Czíme: Grébner Géza, Mohora (Nógrád megye). (10.)

Állami, vagy uradalmi állást keres szakvizsgázott erdőőr, ki az erdőkihasználást, csemetekert vezetését, a vadászatot, fáczántenyésztést és irodavezetést érti; 35 éves, jó bizonyitványokkal rendelkezik, beszél magyarul és románul. Czíme: Gaál Jenő erdőaltiszt, Kiskunhalas (Bálvány-utcza 5. sz.) (11.)

Szakvizsgázott erdőőr, 52 havi frontszolgálattal, kis ezüst stb. érmekkel kitüntetve, angol fáczánnevelő, azonnali belépésre állást keres. Czíme: Garai Vendel vadász, Sárkeresztúr. (12.)

Teljes gyakorlattal biró, 35 éves, szakvizsgázott, nős egyén, alkalmazást keres. Czíme: Bihary Ernő pagonyerdész, Máramaros-Visóbisztra. (13.)

Erdőőri, körvadászi, vadászi vagy **segéderdőőri** állást keres 20 éves, nős, gyermektelen fiatalember, ki az erdészet és vadászat minden ágában jártas, ügyszintén a fáczántenyésztésben is, melyről kitünő éves bizonyitványai vannak. Az állást azonnal elfoglalhatja. Czíme: Rotterhoffer András erdőőr, Püspök-Szilágy, Pest megye, u. p. Váczhartyán. (14.)

40 éves, szakvizsgázott, családos erdőőr, ki hadifogságból tért haza, erdőőri állást keres. 11 évi gyakorlattal bir, az erdészetben teljesen jártas, jó szolgálati bizonyitványnyal rendelkezik, beszél magyarul, némileg a német nyelvet is érti. Állását azonnal elfoglalhatja. Czíme: Stach Mihály, Kékesd, Baranya megye. (15.)

47 éves, róm. kath., özvegy, hadviselt férfi, 21 évi erdészeti gyakorlati szolgálattal, azonnali belépésre állást keres. Czíme Csapó János, Torbágy, Pest megye. (16.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

HIRDETÉSEK

Pagonyvadászt keres az uradalmi főerdőhivatal Barka, u. p. Dernő, Gömör megye. (3. III. 3.)

Figyelem! Minden erdőgazda, erdész *értékesítse erdei mag- és csemetefölöslegét*, melyet minden mennyiségben a legjobb árakban átveszünk.

Körmend, Vas megye.

Körmendi Fenyőmagpergető és Magnagykereskedés
Dr. Lamm és Wächter. (5.)

Hirdetmény. A faértékesítő hivatal a fa és faszén készletekben az 1918. évi október hó 1-től 1918. évi deczember hó 31-ig beállott változásoknak az 1951/1917. M. E. számú rendelet alapján való bejelentésére szolgáló forgalmi «jegyzék» nyomtatványokból és az 1918. évi deczember hó 31-én meglévő fa és faszénkészletek részletes bejelentésében szükséges «bejelentő lap» nyomtatványokból a «Pallas Irodalmi és Nyomdai R. T.» útján a törvényhatósági joggal felruházott városok czímére, valamint a vármegyék alispánjai útján a járási főszolgabirák és az r. t. városok polgármesterei részére nagyobb készletet küldött oly czélból, hogy a szükséges nyomtatványpéldányokat az azokért illetékesen jelentkezőknek díjtalanul bocsássák rendelkezésére.

A faértékesítő hivatal 1917. évi november hó 30-án 33,889. szám alatt kiadott «Hirdetménye» alapján mindazoknak, akiknek közforgalmú vasút vagy hajóállomásra kiszállított tüzifakészletük van, ezeket a készleteket további rendelkezésig minden hó 1-én és 15-én a faértékesítő hivatalnál bejelenteni tartoznak.

Ez utóbbi bejelentéseket tehát az említett készletbejelentésektől függetlenül kell megtenni, még pedig tévedések elkerülésének szempontjából legczélszerűbben nem a használatban lévő «Bejelentő lap» nyomtatványok felhasználásával, hanem közönséges levél alakjában.

A 3296/1918. M. sz. rendelet 7. §-a értelmében a fakihasználás engedélyezését a termelő az illetékes járási erdőgondnokságnál kérelmezni, illetve a fakihasználási jog átruházását köteles és a 8. §-a értelmében a hatósági hozzájárulásra a termelt fakészletek bejelentésénél hivatkozni kell.

A hivatal felhívja a bejelentésre kötelezetteknek figyelmét arra, hogy ennek közlését a bejelentő lap megfelelő helyén feltétlenül eszközöljék, mert ennek elmulasztása esetén vizsgálatnak és kellemetlenségeknek teszik ki magukat.

Azt tapasztalta továbbá a hivatal, hogy a készletbejelentések igen gyakran elkésve érkeznek be, egyesek pedig különféle ürügyek alatt a bejelentés eszközlésére időhaladékot kérnek.

A kötelező készletbejelentések és bejelentések eszközlésének módját már mindenkinek lehetett alkalma megismerni, miért is azok ellen, akik január hó 15-ig fa és faszénkészletüket be nem jelentik, a kihágási eljárást nyomban meg fogja indítani.

Budapest, 1918. évi deczember hó.

(6.) ***Faértékesítő Hivatal.***

Megvételre keresek egy 3—4 éves jó disznó- és őzhajtó szuka orosz kopókutyát és egy róka és borzokra jó orosz 3—4 éves tacskó szukakutyát. Ajánlatot kér ármegjelöléssel Glaván Lajos, Tamásd, Krassó Szörény megye. (6.)

Erdőőr, magyarul és tótul beszélő, többévi gyakorlattal vagy szakvizsgával vagy azonnal vagy későbbi belépéssel felvétetik. Pályázatok fizetési igények megjelölésével küldendők gróf Almásy Pál uradalma czímre, Garany, u. p. Bodzásújlak, Zemplén megye. (7.)

31 éves, kiscsaládú erdő- és vadőr mielőbbi belépésre állást keres. Az apró vad, fáczán és a nagyvad tenyésztésben, valamint az erdőkezelés és kihasználásban nagy gyakorlata van. Czíme Drexler János uradalmi erdőőr, Jánospuszta, u. p. Kisszállás, Bács-Bodrog m. (8.)

Mézet viaszt, sonkolyt veszünk. Árajánlatok mintával kéretnek «Méh» a Magyar Méhészek Értékesítő Szövetkezete, Budapest, VI., Frangepán-utcza 33/b. — Méhészeti szaklapból mutatványszám és méhészeti czikkekről árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. (2. XII. 9.)

Tölgy, kőris, hárs, szil, bükk, dió, gyertyán rönköket megvételre keresek.

Klein Sándor, Budapest, V., Személynök-u. 19.
(1. VIII. 8.)

Körmendi Fenyőmagpergetőgyár, Erdészeti és Gazdasági Magnagykereskedés, Erdészeti Csemetetelep, dr. Lamm és Wächter

Különlegesség: Nyugatmagyarországi erdei fenyőmag

T. C.

Van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy 4½ évi harcztéri szolgálat után Körmenden fenyőmagpergetőgyárat, erdészeti magnagykereskedést és erdei csemetetelepet létesítettünk.

Kiváló szakismereteink és elegendő tőke lehetővé teszi, hogy mindenkit a legszolidabban, pontosan és gyorsan tudjunk kiszolgálni, miért is kérjük fiatal vállalatunkat támogatni szíveskedjék.

Kiváló tisztelettel
Körmendi Fenyőmagpergető és Magnagykereskedés
Dr. Lamm Wächter
(4. II. 1.)

Sürgönyczím: „Magpergető" Körmend

Magyar czég! Mindenki támogasson bennünket!

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XIII. évfolyam. 3—4. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1919. február 15.

Előfizetési ár:
Egész évre _ _ K 8.—
Fél évre _ _ _ K 4.—
Negyed évre _ K 2.—
Egyes szám _ K —.30

AZ ERDŐ

Szerkeszti
BALOGH ERNŐ
m. kir. főerdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések
egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 60 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységárral számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.
Előfizetőknek az álláskereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czímén Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—22.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamácziók is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92.) vagy II. Br. Lipthay-u. 3. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordittatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Az állami alkalmazóttak előmeneteli viszonyainak rendezése. (Balogh Ernő.)
A vadak fogazatának és fejváza jellegzetesebb részének ismertetése.
A járási erdészeti altisztek ügye.
Különfélék: Halálozás. — Szappanfőzés szappanszóda nélkül.
Hivatalos közlemények: A vadorzások megakadályozása tárgyában. — A vadászfegyverek elkobzása ügyében. — A szolgai minőségben alkalmazottak szolgálati állásának újabb megjelölése.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.

Az állami alkalmazottak előmeneteli viszonyainak «statusainak» rendezése.

Az állami tisztviselők, kezelők, díjnokok, altisztek és szolgák előmeneteli viszonyait a miniszteranács 1919. évi január hó 18-án tartott ülésében rendezte s a hozott határozatokból kifolyólag szükséges intézkedések megtételére az illetékes miniszter urakat felhatalmazta.

A miniszteranácsi határozatnak az altisztekre és szolgákra vonatkozó rendelkezései a következők:

1. Az összes állami altisztet és szolgákat 1919. évi január hó 1-től számítandó hatállyal szakképzettségükhöz és teendőjük minőségéhez képest három csoportba kell sorozni és pedig a műszaki altisztek, e kezelő altisztek és az egyéb altisztek csoportjába. Azt, hogy az altisztek és szolgák e három csoport melyikébe sorozandók be, a Magyarországi Közalkalmazottak Szövetségének előterjesztésére, az érdekelt miniszterek a pénzügyminiszterrel egyetértőleg állapítják meg.

2. Az egyes csoportokba tartozó altisztek fizetés természetével bíró illetményei, tekintet nélkül arra, hogy az illető altiszt Budapest székesfővárosban vagy egyébütt van alkalmazva, 1919. évi január hó 1-től kezdve a következők:

I. *A műszaki altiszteknél*

(az ebben a minőségben eltöl tött)

3 évig	évi	1400	K
4—6	« «	1600	K
7—9	« «	1800	K
9 év után	évi	2000	K

II. *A kezelő altiszteknél*

(az ebben a minőségben eltöltött)

3 évig	évi	1200	K
4—6	« «	1300	K
7—9	« «	1400	K
9 év után	évi	1600	K

III. *Az egyéb altiszteknél, az erdőőrök és főerdőőrök (famesterek) kivételével*

(az altiszti, hivatalszolgai és napibéres szolgai minőségben együtt eltöltött)

3 évig	évi	700	K
4—6	« «	800	K
7—9	« «	900	K
10—12	« «	1000	K
13—15	« «	1100	K
16—18	« «	1200	K
19—21	« «	1300	K
22—24	« «	1400	K
24 év után	évi	1500	K

3. Az ez idő szerint már kinevezett altiszteket és szolgákat a 2. pontban megállapított csoportokba és fizetésekbe 1918. évi deczember 31-iki kelettel akképen kell kinevezni, hogy a fizetés természetével bíró illetmények összegének megállapításánál az ugyanabban a munkakörben megszakítás nélkül akár altiszti, akár szolgai minőségben eltöltött összes szolgálati időt kell számításba venni.

Azoknál az ezidőszerint már kinevezett altiszteknél és szolgáknál, a kik a kiszolgált altisztek alkalmazásáról szóló 1873. évi II. törvényczikk értelmében kiállított igazolvány alapján neveztettek ki altisztekké vagy szolgákká, a fizetés természetével bíró illetmények összegének megállapításánál az előző bekezdésben említett szolgálati időn belül számításba kell venni a kinevezés előtt eltöltött katonai szolgálati időnek három évet meghaladó részét is.

4. Mindazokat a napibéres szolgákat, illetőleg hasonló minőségben alkalmazottakat, a kik 1918. évi deczember hó 31-éig számítva legalább hat évi óta állottak napibéres szolgai, illetőleg hasonló minőségű alkalmazásban, 1918. évi deczemberó 31-iki kelettel a 2. pontban megállapított csoportok közül a szakképzettségüknek és teendőjük minőségének megfelelő csoportba altisztekké kell kinevezni és pedig a napibéres szolgai, illetőleg a hasonló minőségben megszakítás nélkül eltöltött összes idejüknek megfelelő összegű fizetés természetével bíró illetményekkel. Azt, hogy kik tekinthetők a napibéres szolgákhoz hasonló minőségben alkalmazottaknak, és hogy úgy ezek, mint a napibéres szolgák az altiszteknek mely csoportjába nevezendők ki, a Magyarországi Közalkalmazottak Szövetségének előterjesztésére az érdekelt miniszterek a pénzügyminiszterrel egyetértőleg állapítják meg.

5. A minősített — kinevezett és vizsgázott — erdőőrök és főerdőőrök (famesterek) fizetés természetével bíró illetményei 1919. évi január hó 1-jétől kezdve a következők:

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

az összes létszámnak	20%-ánál évi	1000	K
« « «	20%-ánál évi	1200	K
« « «	15%-ánál évi	1400	K
« « «	15%-ánál évi	1600	K
« « «	15%-ánál évi	1800	K
« « «	15%-ánál évi	2000	K

6. A nem minősített erdőőrök (erdőlegények és segéderdőőrök) 1919. évi január hó 1-jétől kezdve ugyanazokat a fizetés természetével bíró illetményeket kapják, mint a 2. pontban említett «III. egyéb altisztek.»

7. Az altisztekre és szolgákra nézve a fentiekben megállapított rendezéseket lehetőleg 1919. évi január hó folyamán végre kell hajtani.

8. A fentiekben megállapított rendezések alapján eszközölhető összes kinevezéseknél a kiszolgált altiszte alkalmazásáról szóló 1873. évi II. törvényczikk határozmányai nem nyernek alkalmazást.

*

A miniszteranács fenti határozatából kitűnik, hogy a szakképzett erdészeti altisztek — eltérőleg a többi altisztektől — az egyes fizetési fokozatokba nem automatikusan, vagyis nem 3 évi időközönkint lépnek elő, hanem kinevezés (külön előléptetés) útján jutnak a magasabb fizetési fokozatba, továbbá, hogy az erdészeti altisztek végső fokon ugyanazt a fizetést érik el, mint a mit a műszaki altisztek elérnek.

Hogy az erdészeti altisztek az egyes fizetési fokozatokba nem automatikusan, hanem kinevezés útján jutnak be, nem megnyugtató, igaz, hogy a kinevezés útján való előlépésnél mód és alkalom adatik arra, hogy a kiválóbb altisztek soron kívül is kinevezhetők legyenek, csakhogy tudjuk azt is, hogy egy-egy megüresedő állás betöltésére sokszor hónapokig kell várni s így az erdészeti altisztek sokszor hónapokon át elesnek a magasabb fizetéstől. Hátrányos az altisztéknek az egyes fizetési fokozatokba perczent szerint való beosztása azért is, mert olyan hivatal kerületében, a hol az altiszti létszám kisebb, sokkal lassúbb az előmenetel, mint az olyan hivatal kerületében, a hol az altisztek létszáma nagyobb. Ez a rendszer továbbra is akadálya marad annak, hogy az erdészeti altisztek — egészségi vagy más nyomós okokból — más hivatal kerületébe áthelyezhetők legyenek, pedig ezt gyakran a szolgálat érdeke is megkívánja.

*

Hogy az erdészeti altisztek előlépési viszonyai minden hivatal kerületében egyformák legyenek s hogy ne fordulhasson elő az az eset, hogy akkor, mikor egy nagyobb hivatal kerületében egy talán kevésbbé érdemes altiszt már az évi 1600—1800 korona fizetésben van, addig egy kisebb altiszti létszámú hivatal kerületében egy ugyanannyi szolgálati idővel bíró, de minden tekintetben kiválóbb és érdemesebb altiszt még csak az évi 1400 K fizetésben legyen, továbbá hogy az erdészeti altisztek szükség esetén vagy akár saját kérelmükre is más hivatal kerületébe minden nehézség és mások sérelme nélkül áthelyezhetők legyenek, — azt egyedül az automatikus előléptetési rendszer behozatala útján lehet elérni.

Az automatikus előlépési rendszer behozatala mellett azonban módot kell adni arra, hogy a szorgalmasabb, kiválóbb és érdemesebb altisztek gyorsabban haladhassanak előre, mint az esetleg hanyag és megbízhatatlan altisztek. Ez — nézetünk szerint — akként volna megoldható, ha az igazgatási hivatalok felhatalmazást nyernének arra, hogy az egyes fizetési fokozatokban három évben megállapítandó várakozási időt, az arra minden tekintetben érdemes altiszteknél féléwel, különös méltánylást érdemlő esetekben pedig esetről-esetre akár egy évvel is leszállíthassák, viszont a hanyag, megbízhatatlan altiszteknél a várakozási időt ugyanannyival, esetleg több évvel is meghosszabbíthassák.

Ilyen rendszer mellett is meg volna tehát a lehetősége annak, hogy a kiválóbb és érdemesebb altisztek a kevésbbé érdemeseket megelőzzék, elkerülhető volna az, hogy a megüresedő állások magasabb javadalmazásának élvezetétől az altisztek hónapokon át megfosztassanak, elérnék azt, hogy az altisztek előmeneteli viszonyai minden hivatal kerületében egyformák lennének és ezáltal lehetővé válnék az altiszteknek — mások sérelme nélkül — más hivatal kerületébe való áthelyezése is.

Balogh Ernő.

A vadak fogazatának és fejváza jellegzetesebb résének ismertetése. (Folytatás.)

A vadászra legnagyobb fontosságú *a ragadozók rendje*. Ragadozóknak vagy húsevőknek azért nevezik ezeket az állatokat, mert legfőképen más állatok húsával és vérével élnek. A ragadozók rendjére igen jellemzők a kis metszőfogak, a melyekből $\frac{6}{6}$ van, az igen erősen kifejlett és előugró szemfog $\frac{1}{1}$, továbbá az éles zápfogak, melyek közül az egyiket *tépőfognak* hívjuk. A felső állcsontban az utolsó előzápfogat nevezzük tépőfognak, az alsó állkapocsban pedig az első utózápfogat. A tépőfogak előtt levő előzápfogakat *hézagfogaknak* is hívjuk, a tépőfogak mögött álló zápfogakat pedig *gumós fogaknak*. A tépőfogak belső oldalán sajátságos gumó van. Az arczkoponya alakja az alsó állkapocs csuklószerkezetével és alakjával a legszorosabb kapcsolatban van. A hengeralakú csuklófej rendesen egyenlő magasan van a zápfogsor felső részével. A csuklógödör többé-kevésbé körülöleli a csuklógumót; ezért aztán az alsó állkapocs csak csuklószerűen és egy irányban mozgatható minden oldalkitérés kizárásával. A homlokcsont igen terjedelmes, hogy az erősen görbült járomcsonton áthaladó hatalmas rágóizmot befoghassa. A koponya alsó részén van az erősen felfúvott dobcsont; a kulcscsont rendesen hiányzik, vagy ha meg van, akkor csökevényes. A ragadozók szeme fémkristályokat tartalmazó réteggel bevont hártyával van felszerelve, a mely a fényt erősen visszaveri, s ezért villog minden ragadozó szeme a sötétben.

A macskafélék családjába tartozó ragadozók közül a vadászt *a vadmacska* érdekli legközelebbről. A vadmacskánál az alsó tépőfog kéthegyű, a felső háromhegyű. Fogképlete $= \frac{3131}{3121}$. A fogképletből következik, hogy az alsó utózápfogat a tépőfog pótolja, míg a felső állkapocs tépőfoga mögött egy kis gumós fog is van. A felső állcsont első hézagfoga kicsi és könnyen kihull; általában mondhatni, hogy a macskák fogazata az összes ragadozók fogazata között a leghiányosabb. A vadmacskánál a homlokcsont hátul érintkezik a halántékcsonttal, míg a házi macskánál a homlokcsont a falcsont és az ikcsont által a halántékcsonttól el van választva.

A metszőfogak mögött lévő nyílások elhelyezéséből és nagyságából a vadmacska koponyáját állítólag meg lehet különböztetni a házimacska koponyájától; ezek a nyílások ugyanis a házimacskánál csaknem párhuzamosak és több mint kétszer olyan hosszúak, mint szélesek. Ez az állítólagos biztos megkülönböztetés azonban aligha helytálló.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A *hiúzra* vonatkozólag csak annyit említünk meg, hogy az alsó tépőfog, — a mi épen úgy, mint a macskánál egyszersmind az utolsó zápfog is, — háromhegyű.

A *kutyafélékre* általánosan jellemző, hogy koponyájuk megnyúlt és pofájuk kihegyesedő. Az oresontok benyúlnak a homlokcsontba, még pedig mélyebbre, mint a felső állcsont. A szemgödör mögött fekvő szemnyujtvány domború. Az állandó fogazatukban $\frac{6}{7}$ zápfog van. Fogképletük $= \frac{3142}{3143} = 42$ fog. Az alsó tépőfognak 4 megkülönböztethető hegye van, melyek közül a második van legerősebben kifejlődve. Az alsó állkapocsban a tépőfog erőteljesebb, mint a felsőben, s viszont a gumós fogak a felső állcsontban erősebbek, mint az alsó állkapocsban.

A kutya legközelebbi rokona a *farkas*. Fogazata, fogképlete, valamint koponyaalkotása épen olyan, mint a kutyáé, csak valamivel erősebb. A farkas koponyája az utolsó hézagfog előtt erősen kiszélesedik, ez azonban nem olyan ismertető jel, a mit a kutya és a farkas koponyájának megkülönböztetésénél felhasználhatnánk. Még leginkább a tépőfog fejlettségéből lehetne a kétféle koponyát megkülönböztetni, a mennyiben a farkas tépőfoga mindig fejlettebb.

(Folyt. köv.)

A járási erdészeti altisztek ügye.

A járási erdészeti altisztekre vonatkozólag az alábbi két levelet vettük:

Nagyságos Főerdőtanácsos úr!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy Laehne Hugó államtitkár úr volt szíves válaszolni, miután három bizalmi férfiával 1918. évi november hó 26-án nála megjelentünk és helyzetünk javítását és államosításunkat kértük. De sajnos a levél a régi stílus szerint hangzik, a mire elmondhatjuk, hogy adtál uram csőt, de nincs benne köszönet; igy a levél tartalmával megelégedve nem vagyunk s indittatva érezzük magunkat arra, hogy oly intézményhez forduljunk, a mit már 20 év óta igen sok kartársunk akart, mert célunkat eddig nem érjük el. Hiába mondotta az államtitkár úr, hogy a jelenlegi kormány nem az urak kormánya, hanem a szegény embereké. A levél a következő:

Tekintetes Papp János úrnak, járási főerdőőr, Balatonfüred.

Tisztelt Főerdőőr úr!

Küldöttségileg előterjesztett kérelmükre közlöm, miszerint folyó hó 4-én 50,111/1919. szám alatt kiadott körrendelettel a vármegyei közigazgatási bizottságok gazdasági albizottságai felhivattak, hogy továbbra is a 152,912/1917. számú körrendelet szellemében járjanak el, nevezetesen a járási erdőőrök eddigi háborús járandóságai — ott a hol az erdőbirtokosok teherbírása azt megengedi — lehetőleg felemeltessenek s ott, a hol ez keresztülnem vihető, legalább arról történjék gondoskodás, hogy azok a háborús járandóságok, a melyek meghatározott időre, illetőleg a háború befejezéséig állapittattak meg, ne szüntettessenek be, hanem egyelőre tovább is folyósittassanak.

Hazafias üdvözlettel és baráti kézszorítással:

Laehne államtitkár.

Legyen szabad tisztelettel megkérni a főerdőtanácsos urat, kegyeskedjék szerény soraimat egész terjedelmükben leközölni, hiszen meg van engedve a szólásszabadság; a sajtóban kifejezhetjük szívünk gondolatát.

A mi a mi nyomorúságunkat illeti, rég tudtuk, hogy az országban mi vagyunk a legértéktelenebb emberek, mert a Haza javára és a közérdek javára dolgozunk és elégszer életünk veszélyeztetésével milliárdot érő közvagyont mentünk meg, a hol sem éjjel, sem nappal, sem ünnep, sem vasárnap, sem 8—10 óra a mi munkakörünkben nincs előírva, hanem folyton fáradtságot nem ismerve, a nagyszámú levelezéssel járó munkának szerény tehetségemhez képest mindenkor eleget tettem.

Egyáltalában az ügyünk érdekében — sem fáradságot, sem költséget nem kímélve, — mindent megtettem, a mit jónak, czélszerűnek és kívánatosnak találtam czéljaink megvalósítására. Sajnos mégis akadnak kartársak, kik nem tudom mily czélból, komolyabb megfontolás és biztos adatok nélkül, a pénz helytelen kezelésével és semmittevéssel vádolnak meg. bennünket. A magam részéről a további vezetést készséggel felajánlom Lauschmann István kartársnak, a ki az oktató és bizalmatlankodó leveléből kivehetőleg nagy hozzáértést árult el — csak előbb szerezze meg a kartársak többségének bizalmát. Addig is az egyes okvetetlenkedő, minden alapot nélkülöző rágalmazással mindenkor szembe nézek és azokat leghatározottabban visszautasitom. Tevékenységünk eredményéről röviden az alábbiakban számolok be:

Államosításunk ugyan eddig keresztül víve nem lett, de azért némi eredményt mégis elértünk. Ugyanis — a mint értesültem — sok vármegyénél megadták a 100%-os háborús segélyt, ruhasegélyt és családi pótlékot, továbbá több vármegye a fizetéseket is rendezte.

Szívesen venném, — de ügyünk elősegítésére is szolgálna — ha a kartársak velem tudatnák azon vármegyéket, hol még a segélyek ki nem lettek utalva, vagy pedig nem a minisztéri rendelet értelmében hajtották végre.

Szentágota, 1919. évi január hó 10-én.

Bálint János jár. főerdőőr.

Legyen szabad tisztelettel megkérni a főerdőtanácsos urat, szíveskedjék szerény soraimat egész terjedelmükben leközölni, hiszen meg van engedve a szólásszabadság; a sajtóban kifejezhetjük szívünk gondolatát.

A mi a mi nyomorúságunkat illeti, rég tudtuk, hogy az országban mi vagyunk a legértéktelenebb emberek, mert a Haza javára és a közérdek javára dolgozunk és elégszer életünk veszélyeztetésével milliárdot érő közvagyont mentünk meg, a hol sem éjjel, sem nappal, sem ünnep, sem vasárnap, sem 8—10 óra a mi munkakörünkben nincs előírva, hanem folyton fáradtságot nem ismerve, a nagyszámú levelezéssel járó munkának szerény tehetségemhez képest mindenkor eleget tettem.

Egyáltalában az ügyünk érdekében — sem fáradságot, sem költséget nem kímélve, — mindent megtettem, a mit jónak, czélszerűnek és kívánatosnak találtam czéljaink megvalósítására. Sajnos mégis akadnak kartársak, kik nem tudom mily czélból, komolyabb megfontolás és biztos adatok nélkül, a pénz helytelen kezelésével és semmittevéssel vádolnak meg. bennünket. A magam részéről a további vezetést készséggel felajánlom Lauschmann István kartársnak, a ki az oktató és bizalmatlankodó leveléből kivehetőleg nagy hozzáértést árult el — csak előbb szerezze meg a kartársak többségének bizalmát. Addig is az egyes okvetetlenkedő, minden alapot nélkülöző rágalmazással mindenkor szembe nézek és azokat leghatározottabban visszautasitom. Tevékenységünk eredményéről röviden az alábbiakban számolok be:

Államosításunk ugyan eddig keresztül víve nem lett, de azért némi eredményt mégis elértünk. Ugyanis — a mint értesültem — sok vármegyénél megadták a 100%-os háborús segélyt, ruhasegélyt és családi pótlékot, továbbá több vármegye a fizetéseket is rendezte.

Szívesen venném, — de ügyünk elősegítésére is szolgálna — ha a kartársak velem tudatnák azon vármegyéket, hol még a segélyek ki nem lettek utalva, vagy pedig nem a minisztéri rendelet értelmében hajtották végre.

Szentágota, 1919. évi január hó 10-én.

Bálint János jár. főerdőőr.

Nagyságos Főerdőtanácsos úr!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy Laehne Hugó államtitkár úr volt szíves válaszolni, miután három bizalmi férfiával 1918. évi november hó 26-án nála megjelentünk és helyzetünk javítását és államosításunkat kértük. De sajnos a levél a régi stílus szerint hangzik, a mire elmondhatjuk, hogy adtál uram csőt, de nincs benne köszönet; igy a levél tartalmával megelégedve nem vagyunk s indittatva érezzük magunkat arra, hogy oly intézményhez forduljunk, a mit már 20 év óta igen sok kartársunk akart, mert célunkat eddig nem érjük el. Hiába mondotta az államtitkár úr, hogy a jelenlegi kormány nem az urak kormánya, hanem a szegény embereké. A levél a következő:

Tekintetes Papp János úrnak, járási főerdőőr, Balatonfüred.

Tisztelt Főerdőőr úr!

Küldöttségileg előterjesztett kérelmükre közlöm, miszerint folyó hó 4-én 50,111/1919. szám alatt kiadott körrendelettel a vármegyei közigazgatási bizottságok gazdasági albizottságai felhivattak, hogy továbbra is a 152,912/1917. számú körrendelet szellemében járjanak el, nevezetesen a járási erdőőrök eddigi háborús járandóságai — ott a hol az erdőbirtokosok teherbírása azt megengedi — lehetőleg felemeltessenek s ott, a hol ez keresztülnem vihető, legalább arról történjék gondoskodás, hogy azok a háborús járandóságok, a melyek meghatározott időre, illetőleg a háború befejezéséig állapittattak meg, ne szüntettessenek be, hanem egyelőre tovább is folyósittassanak.

Hazafias üdvözlettel és baráti kézszorítással:

Laehne államtitkár.

Legyen szabad tisztelettel megkérni a főerdőtanácsos urat, kegyeskedjék Az Erdőben jelen soraimat közzétenni, hogy kartársaim Az Erdőből tudják meg, hogy milyen eredménynyel járt, hogy a bizalmiférfiak a nemzeti kormánynál jártak.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Számadás

a járási erdőaltisztek helyzetük javítása és államosításuk iránti mozgalmuk költségei fedezésére adományozott összegekről.

Bevétel.

1.	«Az Erdő» 1918. évi 7—8. számában 1918 márczius hó 7-én megjelent számadás után maradvány áthozat	53.58
2.	Slárkú István erdőőr, Petrova	12.—
3.	Sornits Mihály erdőőr, Vesztény	10.—
4.	Bobovits László erdőőr, Brusztura	3.—
5.	Kolos István erdőőr, Halászi	5.—
6.	Budapesten tartott gyűlésen 49 kartárs adománya	248.—
7.	Rübl Róbert erdőőr, Técső	10.—
8.	Sárkányi erdőgondnokság gyűjtése	60.—
9.	Szentágotai erdőgondnokság gyűjtése	49.—
10.	Nagysinki erdőgondnokság gyűjtése	18.—
11.	Asztalos Károly főerdőőr és Timár Sándor erdőőr, Dés	10.—
12.	Csiky Dénes főerdőőr, Kápolnokmonostor	5.—
13.	Pomffy János erdőőr, Liptó-Kokova	5.—
14.	Damián László, Lőcse	5.—
	1919. évi január hó 10-ig összes bevétel	493.58

Kiadás

«Az Erdő» 1918. évi 7—8. számában megjelent számadás után.

1.	A «Községi Közlöny» félévi előfizetése (melyben ezikkeket irtam)	20.—
2.	24 drb ajánlott levél országgyűlési képviselőknek á 40 fill.	9.60
3.	43 drb ajánlott levél á 45 fill.	19.35
4.	3 drb expresslevél	2.70
5.	30 drb 15 filléres levélbélyeg	4.50
6.	250 drb 10 filléres levelezőlap a gyűlés összehivásakor	25.—
7.	500 drb 5 filléres levélbélyeg az országy. képviselőknek memorandum sztküldéséhez	25.—
8.	Levelezésre 15 és 5 filléres levélbélyegek összesen	7.—
9.	20 drb 20 filléres levélbélyeg	4.—
10.	30 drb 10 filléres levélbélyeg	3.—
11.	50 drb 10 filléres levelezőlap	5.—
12.	Az augusztus havi gyűlésen felmerült kisebb kiadás	40.—
13.	2 drb ajánlott levél	1.40
14.	Farkas János küldöttnek november hóban Budapesten való költsége és útiköltsége	79.60
15.	Mezei György küldött fenti útiköltsége	75.80
16.	Szemán Péter küldött fenti útiköltsége	75.60
17.	Papp János küldött úti és egyéb postaköltségei	107.78
	1919. évi január hó 10-ig összes kiadás	509.33
	1919. évi január hó 10-ig összes bevétel	493.58
	Túlkiadás	15.75

Jelen számadásomhoz meg kell jegyeznem, hogy mivel adományozók bizalmukat belém helyezték, e lapban részletesebben, terjedelmesebben elszámolni nem tartom szükségesnek, de a mennyiben bárki személyesen való elszámolást kíván tőlem, alkalomadtán a hozzám érkező adományokról kötelességemnek tartom részletesebben elszámolni.

Adományozó kartársaimnak mindnyájunk nevében köszönetet mondok.

Szentágota, 1919. évi január hó 10-én.

Bálint János
j. főerdőőr.

A járási erdészeti altisztek érdekében.

A járási erdészeti altisztek államosítása és anyagi helyzetének javítása érdekében az alábbi kérvényt adtuk át személyesen a földmívelésügyi miniszter úrnak és *Kaán Károly* h. államtitkár úrnak:

Miniszter úr!

Az országban állami kezelésbe vett községi és egyéb más erdők őrzésénél alkalmazott járási erdővéd-személyzet szomorú és aggasztó helyzetét bátorkodunk az alábbiakban feltárni és alázatteljesen kérjük Miniszter urat, hogy már kétségbeejtő nehéz helyzetünkön méltányosan és igazságosan enyhíteni és minket is — mint az ugyanott alkalmazott erdőtisztekkel ez már megtörtént — államosítani kegyeskedjék.

A járási erdővéd-személyzet sem nem állami, sem nem vármegyei, de nem is községi s így gazdátlanul a legelhagyatottabb helyzetben van.

Egy elavult rendszerű intézménybe, vármegyénként az állami kezelés alatt álló erdőbirtokok tulajdonosai által fenntartott közös erdőőri szervezetbe vagyunk beosztva. Ahány vármegye, annyi formában és különböző fizetéssel, rendes megélhetésünk biztosítva nincsen és néhány vármegyét kivéve, öregségünkre nyugdíjunk sincs.

500—1000 koronáig terjedő évi fizetésünk már a háború előtt is kevés volt, a 4 és fél éves háború alatt pedig teljesen elszegényedtünk, lerongyolódtunk és nehéz adóságokba keveredtünk úgy, hogy tovább kitartani képtelenek vagyunk.

Szolgálati és fegyelmi szabályzatunk értelmében mellékfoglalkozást űznünk nem szabad. Gazdálkodni szegénységünk és nagy elfoglaltságunk miatt nem tudunk — mivel a hadbavonult és elesett kartársaink betöltetlen állásának helyettesítése oly annyira lekötí minden időnket, hogy nemcsak mellékfoglalkozásra vagy gazdálkodásra nem gondolhatunk, hanem szerény otthonunkban a legszükségesebb udvarkerti munkálatok elvégzésére is drága napszámost kell fogadnunk. Több község határában elszórt, néha 3—8 ezer hold erdő őrjárásunk bejárása, gyakran 20—30 birtokos erdejében a vágások kihasználásának, tisztítások és gyérítések foganatosításának ellenőrzése, erdősítések, vízmosások és kopár területek fásításának és kötésének vezetése, gondos és szakszerű végrehajtásának ellenőrzése, községi csemetekertek, faraktárak kezelése, több helyen állami csemetekertek felügyelete, műszaki teendőkben való segédkezés havonta két-három heti külső szolgálatot vesz igénybe. Ezenfelül az erdőgondnokságoknál felmerülő irodai másolási és a szolgálatunkból kifolyó saját írásbeli teendőkkel annyira le vagyunk kötve, hogy napi külső elfoglaltságunk után ezen teendőnket gyakran éjjel kell ellátnunk s így még pihenő időnk feláldozásával sem gondolhatunk helyzetünk javítását előmozdító mellékfoglalkozásra vagy gazdálkodásra.

A járási erdőaltisztek az állami kezelés alatt álló erdők kopárterületek őrzésére és a birtokosok ellenőrzésére vannak alkalmazva, azokat a vágások kihasználása, erdősítések és sok más nemzetgazdaságilag fontos erdőgazdasági teendők elvégzésére serkenteniök, de egyúttal ellenőrizniök is kell. A járási erdőaltiszt a felettes állami erdőhivatal és járási erdőgondnokság utasításai szerint kell eljárjon, de a községi előljáróságok, valamint az erdőbirtokosok képviselői is rendelkeznek vele. Ha felettes hatósága rendeleteinek nem tesz eleget, — dorgálást és pénzbírságot kap, ha a birtokosoknak nem engedelmeskedik, vagy azok mulasztásait és törvénybe ütköző cselekedeteit nem palástolja, azok éreztetik vele jóindulatukat.

Alázattal kérdjük, hogyan egyeztethető össze az, hogy a járási erdőaltiszteket az erdő- és kopárterületek tulajdonosai fizetik, velük rendelkeznek, nekik parancsolnak és hogy őrizze ellen az erdővéd azokat, a kiktől

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

kenyere, jövője és állása függ? Ez egy olyan kérdés, a mely még megoldatlan.

Csak így — az erdőbirtokosokkal és a községek lakóival örökösen ellentétben állva — lehetséges az, hogy jóakarónk nincsen, hogy mindenki ellenséget lát bennünk, hogy lakást bosszúból sokszor járásunk egyetlenegy községében sem kapunk és hogy élelmiszereinket gyakran uzsoraárakon kell beszereznünk. Pedig 500—1000 korona fizetésünk egy rend ruhára sem elegendő, nem pedig egy 5—8 tagú család tisztességes eltartására, a mit indokolni és adatokkal bizonyítani valóban felesleges.

Igy kerül a legtöbb, szolgálatát híven teljesítő tevékeny erdőaltiszt idő előtt egészségétől megfosztva, erejéből kihajszolva, állásából nyugdíj és vagyon nélkül kibukva, családjával együtt koldustarisznyára.

Ezen szomorú tudat arra kényszerít bennünket, — főleg a használhatóbb, értelmesebb vagyonfalanokat — hogy fájó szívvel bár, de más, jobb megélhetést biztosító kereseti forrást válaszszunk.

Elhagyni leszünk kénytelenek tövises pályánkat addig, a míg egészségileg és testileg rokkanttá nem válunk, mert megélhetésünk, jövőnk és nyugdíjunk nincsen. A tömeges álláselhagyás pedig előreláthatólag az állami kezelést fogja hátrányosan befolyásolni.

Mindezekből arra a következtetésre jutottunk, hogy mi rajtunk egyedül az államosítás segít s hogy államosításunk annyira fontos, hogy a nélkül az állami kezelésben levő erdők és kopárterületek komoly őrzése és felügyelete lehetetlen és az ország nem csekély kárára hatástalan. Az is belátható, hogy a mostani fizetésünkkel tovább nem maradhatunk, hiszen abból becsülettel megélni képtelenség. 50—80 korona havi fizetéssel lehet tengődni, de nem tisztességesen és lelkiismeretesen milliókat érő vagyonokra felügyelni.

A járási erdőaltisztek ugyanolyan képzettséggel bírnak, mint a kincstárnál alkalmazott kártársaik, de teendőik sokkal terhesebbek, számuk sem oly nagy, hogy az államosítással az államot számottevően megterhelnék, annál is kevesebbé, mert az erdőbirtokosok az erdők 10—20-szorosra emelkedett bevételeiből az erdőőrzési költségek tetemes emelését minden megterheltetés nélkül elviselhetnék.

Alázattal bátorkodunk felemlíteni, hogy az 1918. év február havában helyzetünk javítása és államosításunk érdekében egy kérést nyujtottunk be a magas kormányhoz. Az Országos Erdészeti Egyesület nemes jóindulatát tanusítva, ugyancsak 1918. év április havában nyujtott be egy kérést válságos helyzetünk javítása érdekében. A 36,632/1918. F. M. számú rendelet a vármegyéke és az állami erdőhivatalokat utasította, hogy fizetésünket minden vármegyében egyformán a kincstárnál alkalmazott erdőaltisztekéhez hasonlóan rendezze és azokéhoz hasonló 100%-os háborús segélyt, családi pótlékot és ruhasegélyt adjon.

Azóta közel egy év telt el és szomorú helyzetünk, nehány vármegyét kivéve, nem változott. Segélyeket a legtöbb helyen csak igérnek, fizetésünk a régi, a hol a segélyeket meg is adták, ott sem a hivatott számú F. M. rendelet szellemében. A háború előtti 500—1000 korona fizetésünknek 40—100%-át adták, családi pótlékot édes gyermek után 14 éves korig, eltartásunkban levő családtagjaink után pedig egyáltalában nem kapunk. Ruhasegélyünk 140—200 koronában lett megállapitva, a legtöbb vármegyében azonban nem folyósitották. Az 500—1000 korona fizetésünk a 100%-os háborús segélylyel sem tesz ki annyit, mint egy más közalkalmazásban álló altiszt háború előtti törzsfizetése.

Tisztelettel felemlítjük még azt a szomorú és elkeserítő tényt, hogy elhagyatottságunknak nagy részben épen azok az okai, a kik a már hivatott F. M. rendeletet kapták, nem törődvén velünk, vagy nem érvén reá azt végrehajtani. Talán a jóakarat hiányzik!

Fenti indokaink után alázattel jeszen esedezünk Miniszter úrhoz, mentse meg jobb sorsot érdemlő, gazdátlanul álló testületünket, államosításunkat sürgősen rendelje el, eddigi szolgálati idők nyugdíjba való beszámításával.

Addig is, a míg az államosításunk keresztülvihető, segélyeink sürgős kiutalványoztatása iránti erélyes intézkedéseért könyörögve vagyunk:

Budapest, 1919. évi február hó 10-én.

A járási erdővéd-személyzet megbizásából:
legalázatosabb szolgái:
Bálint János s. k. *Papp János* s. k.

Különfélék.

Halálozás. *Tarcsányi Kálmán* okleveles erdőmérnök, pilismaróti erdőgondnok, 34 éves korában spanyol betegségből eredő tüdőgyulladásban;

Roszinszky János erdőtanácsos, a liptószentmiklósi állami erdőhivatal főnöke, életének 56. évében, rövid szenvedés után február hó 3-án meghalt.

Szappanfőzés szappanszóda nélkül. Most, hogy oly nehéz tisztességes áron szódához jutni, nem lesz érdektelen megismerkedni egyik-másik olyan módszerrel, a melylyel házilag alkalmas lúgot készíthetünk. Nagyobb edénybe egy szakajtó kosár tiszta fahamut teszünk s azután az edényt teleöntve, vízzel felforraljuk. Ha már felforrott, lemérjük egy másik edénybe a nyert lúgot, a hol leülepedni hagyjuk. Míg a lemért lúg leülepedett, azon edényt, melyben felforralluk a hamut, kitisztítjuk a kifőzött hamutól és abban ismét egy kosár fahamut teszünk fel és annyi vizet öntünk csak rá, a mit az feliszik. Most rámérjük a leülepedett lúgot és felforraljuk. A felforrás után ismét lemérjük a lúgot és épen azon eljárást követjük, mint már fentebb leírtuk. Igy erősítjük a lúgot addig, míg oly erős lesz, hogy a benne megrázott lúdtollat lemarja úgy, hogy csak a szára marad; ez harmadszori vagy negyedszeri fahamu-felfőzésre szokott sikerülni. Ekkor a lúgot leülepedni hagyjuk. Ezen lúgból mérünk azon edénybe, a melyben a szappant főzni akarjuk, annyiszor 4 litert, a hány kiló zsiradékunk van és ugyanakkor annyiszor 40 deka oltott meszet teszünk a kimért lúgba, a hány kiló a zsiradék. Most ezt a lúgot a beletett mészszel többszöri keverés közben felforraljuk. Midőn forni kezd, beletesszük a zsiradékot és úgy főzzük tovább folytonos forrással. Egy órai forrás után hozzá teszünk annyiszor 50 deka konyhasót, a hány kiló a zsiradék; és így kevergetve még két óra hosszáig főzzük, forraljuk, időnkint hideg lúgot öntögetünk bele, hogy elfutását megakadályozzuk. Ezen három órai főzés, forralás után reggelig a főzőedényben hagyjuk nyugodtan kihülni, a mikor a szappant belőle kimetéljük.

Hivatalos közlemények.

A magyar földmívelésügyi miniszter 1919. évi január hó 24-én, 60 073 II. B. — 1. — 1919. szám alatt kelt és valamennyi főispán kormánybiztos úrhoz intézett leirata.

Általánossá lett a panasz, hogy a rendőri büntető bíróságok hatáskörébe tartozó kihágási ügyek tárgyalásának és a kiszabott büntetések végrehajtásának 1918. évi deczember 1-ig és később deczember 15-ig történt felfüggesztése tárgyában a belügyminiszter úr által mult 1918. évi nov. 13-án, majd november 25-én 18,356/1918. sz. alatt kiadott rendeletét felelőtlen egyének teljesen félremagyarázták s a hiszékeny nép közt azt a képtelen felfogást terjesztették, hogy e rendelet alapján az orvvadászat jövőben már nem tiltott kihágás és nem büntetendő cselekmény. A lelketlen bujtogatás ezután azt eredményezte, hogy a vadorzás és a legkíméletlenebb vadpusztítás országszerte félelmetesen elharapódzott s a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

dologkerülő vadorzók a hasznos vadállományban már eddig is mérhetetlen károkat okoztak.

Sok helyütt a közveszélyes visszaélések már annyira elfajultak, a garázdálkodók vakmerő lövöldözése az erdőkön, mezőkön való járást-kelést, sőt a közutakon való közlekedést is életveszélyessé tette s ezzel az erdei és mezei foglalkozást űző, munkát kereső, békés népet megszokott napi tevékenységében megakadályozta.

Minthogy az ország vadászatában és vadállományában rejlő közvetlen és közvetett nemzetgazdasági vagyont felelősségem tudatában minden rendelkezésemre álló eszközzel megvédeni s a jövőben fejleszteni és ezzel az ország és a nép vagyonosodását gyarapítani kötelességem, másrészt pedig minden erőmmel arra törekszem, hogy különösen a mai nehéz viszonyok között annyira megbecsülendő termelő munkának végrehajtásában senki meg ne akadályoztassék, felhívom Főispán-kormánybiztos urat, tegye a törvényhatóság (th. joggal felruházott város) közönsége körében alkalmas módon és a lehető legkiterjedettebb eljárással közhírré, hogy a vadászatról szóló 1883. évi XX., valamint a vadászati és fegyveradóról szóló 1883. évi XXIII. t.-cz. rendelkezései és az ezekből kifolyólag kiadott összes törvényes intézkedések ma is egész terjedelmükben érvényben vannak s azokat megtartani és végrehajtani mindenkinek hazafiúi kötelessége és feladata s ebből folyólag teljesen téves az a hit, hogy a népkormánynak azon előbbi rendelkezése, a mely a vadászati kihágásokon *már* kiszabott büntetések végrehajtását *1918. év december hó 15-éig bezárólag felfüggesztette*, egyúttal egyszersmindenkorra hatályon kívül helyezte volna a vadászati törvény óvó és tiltó rendelkezéseit is.

A forradalom vívmányainak megóvása érdekében elemi kötelessége mindenkinek, a ki a népkormány híve, arra törekedni, hogy a vadászat illetéktelen és jogosulatlan tényezők beavatkozásától jövőben mentesítve legyen, s az erdőn, mezőn való életveszedelmes lövöldözésnek vége szakadjon s az erdei és mezei munkálkodásban a törvényes és szociális rend helyreálljon.

Felhívom e végből Főispán-kormánybiztos urat, hogy az összes lőfegyvereket és lőszereket az ezek tartására jogosulatlan egyénektől, különös tekintettel a hadügyminiszter úrnak 726,412/1918. sz. rendeletére, a csendőrség és egyéb karhatalmi közegek segedelmével, s ott, a hol ez szükségesnek látszik, házkutatások foganatosítása mellett is, e rendeletem vételétől számított 8 nap alatt koboztassa el s az előidézett törvényekkel szembehelyezkedők ellenében a legszigorúbb megtorlást alkalmazza.

Már ezúttal is kijelentem, hogy a mennyiben ezen rendeletem alapján teendő intézkedések nem vezetnének a megkívánt teljes sikerre, nem fogok elzárkózni attól, hogy szükség esetén szigorúbb eszközök igénybevételéhez folyamodjak.

Felhívom ennélfogva Főispán-kormánybiztos urat, tegyen hozzám négy héten belül kimerítő jelentést, vajjon saját kerületében volt-e s ha igen, milyen mértékben a tett intézkedéseknek foganatja s szükséges-e, s ha igen, saját véleménye szerint milyen irányban a vadorzások további meggátlása érdekében erélyesebb intézkedéseket foganatosítani.

A miniszter helyett: *Laehne Hugó* s. k.

Körrendelet.

183,560/918. F. M. I. B. 1. szám.

Valamennyi államkincstári erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak.

Elhatároztam, hogy a minisztériumban, valamint az alárendelt hatóságoknál, hivataloknál, intézeteknél és közegeknél szolgai minőségben alkalmazottakra nézve a szolga elnevezést megszüntetem.

Addig is, míg szándékolt kezdeményezésemre czélzó általános érvényű kormányintézkedés fog történni, elrendelem, hogy az érdekeltek segédalkalmazottnak, illetőleg napibéres stb. segédalkalmazottnak neveztessenek, aszerint, a mint eddig szolgai vagy napibéres stb. szolgai minőségben voltak alkalmazva.

Ez az elnevezés az illetők szolgálati viszonyát és eddigi munkakörét semmi tekintetben sem érinti.

Erről oly hozzáadással értesítem, hogy ez ügynek végleges rendezéséig az érdekeltekre nézve egyebekben továbbra is a volt szolgai kategóriára érvényes határozatokat kell alkalmazni.

Budapest, 1918. évi december hó 5-én.

A miniszter helyett: *Rakovszky*, államtitkár.

Körrendelet.

726,412 918. sz. Magyar Hadügyministerium.

Valamennyi Katonai és Csendőr kir. Parancsnokságunk. Állomáshelyeiken.

A földmívelésügyi miniszter úr 2421—II. B. 1. sz. átiratára.

Csendőrök, kirendelt karhatalmi osztagok, nemzetőrök és polgárőrök gyakran olyanoktól is elveszik vadászfegyvereiket, kiknek rendőrhatósági fegyvertartási engedélyük van.

Ezáltal a közélelmezés szenved, mert az erre jogosultaknak a vadászatbani megakadályozása nagymennyiségű vadhúsnak az élelmezés czéljaira való elvesztését jelenti.

Karhatalmi czélra kirendelt osztagok, csendőrök kiktatandók, hogy fegyverek csak oly egyénektől kobzandók el, kiknek fegyvertartási engedélyük nincs.

A miniszter rendeletéből: *Lorx* s. k., ezredes.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beállt változásokról a szerkesztőséget értesíteni szíveskedjenek.)

A földmívelésügyi miniszter dr. Rakovszky György államtitkárnak saját kérelmére történt nyugdíjaztatása folytán az I. *A* és I. *B* (Erdészet) főosztályok államtitkári felülvizsgálatával *Kaán Károly* helyettes államtitkárt bízta meg.

A magyar kormány a ruszkakrajnai miniszter előterjesztése alapján az 1919. évi január hó 13-án tartott minisztertanácsi ülésében *Kucsanovszky József* főerdőtanácsost, a helyettes államtitkári czím és jelleg egyidejű adományozása mellett, miniszteri tanácsossá nevezte ki.

A földmívelésügyi miniszter a miniszertanács felhatalmazása alapján *Krippel Móricz* a selmeczbányai állami bányászati és erdészeti főiskolai II. osztályú rendes tanárt kinevezte főerdőtanácsosi minőségben I. osztályú rendes tanárrá.

A magyar földmívelésügyi miniszter *Mihalcsics Boskó* segéderdőmérnöknek állami szolgálatáról történt lemondását elfogadta.

A földmívelésügyi miniszter az állami erdőtisztek összesített közös rangsorozati létszámában *Popa János, Moldován Aurél, Popoviciu Valér, Dujics Brankó, Fekete József* és *Zachár Gyula* erdőmérnökgyakornokokat ideiglenes minőségű segéderdőmérnökökké kinevezte.

A földmívelésügyi miniszter az állami erdőtisztek összesített közös rangsorozati létszámában *Velics Gyula, Rohoska Soma, Arvai Ferencz, Trusza Sándor, Rőczei Géza* és *Zsilinszky Győző* erdőmérnökgyakornokokat ideiglenes minőségű segéderdőmérnökökké kinevezte.

A földmívelésügyi miniszter az állami erdőtisztek összesített közös rangsorozati létszámában *Lipták Viktor* erdőmérnökgyakornokot ideiglenes minőségű segéderdőmérnökké kinevezte.

A földmívelésügyi miniszter *Klauser Demeter* a lippai államkincstári főerdőhivatal kerületében alkalmazott erdőőrt — saját kérelmére — nyugalomba helyezte.

A földmívelésügyi miniszter *Rákóczi Imre* állami erdőőrnek állásáról történt lemondását elfogadta.

A földmívelésügyi miniszter *Nemecz János* állami erdőmérnök állásáról történt lemondását elfogadta.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1919. évi január hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába.

Bodenlosz József 10, Haracsi József 1, Varga Imre 10, Író Mihály 5, Kondor Imre 10, M. vásárhelyi erdőhiv. 19.80, Nyisztor Döme, Kraunitz István 4.50, Raum János 10, Budapest főváros 40, Gájda Gábor 10, Garai Vendel 1, Szabó János 1, Kovács György 10, Gróf Almásy P. urad. hd. 10.80, Kilián Frigyes 144, Drexler János hd. 8, Halmos János 8.50, Karádi erdőhivatal 24 koronát.

2 koronát fizettek: Gyuga János, Legeza József, Zwonarovits Tamás, Mozsár János, Remiczky Antal, Simek Ágoston, Goft, Blázs Toma, Gregán János, Nagy János, Patutits Ferencz, Bencze Mihály, Hajner István, Illés Ignácz, Firkál Károly, Schäffer Ferencz, Czimmer Mihály, Klespitz János, Eberling Gyula, Hinfner György, Tóth Mihály, Fekete Sándor.

3 koronát fizettek: Schmidt Dániel, Kroyer János, Paszku György, Vohradnyik Vilmos, Molnár Sándor.

4 koronát fizettek: Ehrenreiter Miklós, Gutseel Rezső, Marosits Pál, Redl Ede, Róder István, Zámbó Miklós, Pokorny Emil, Raffay Gergely, Saári Mihály, Kolos István, Zumpfe Ervin, Bóna Andor, Borbély János, Farahó István, Fazekas Sándor, Grauzer Jenő, Makrai Lajos, Szarka Dénes, Szauer Antal, Széles Gábor, Vidám László, Bezsán Iván, Bencze Vincze, Kiss István, Pintér János, Varga József, Béki Albert, Dávid György, Lelovits József, Novák János, Schönenberger Gáspár, Tolnay Ferencz, Plauder Lajos, Tyápay Jenő, Warinszky Miksa, Grébner Géza, Juhász János, Kapoli Pál Schenk József, Sivi István, Wuliss József, Sándor Gyula, Boksay György, Horváth Károly, Kudi József, Lucskai Bálint, Tóth Ferencz, Mezey Károly, Racskó Jakob, Duchon Lajos, Ambró József, Horváth János, Juhász József, Komáromi Mátyás, Nikita János.

6 koronát fizettek: Tóth Mihály, Hinfner György, Ádor István, Máthé Mózes, Öhm Gyula, Bogyay Gyula, Máté János, Helf János.

8 koronát fizettek: Groszmann Ferencz, Horváth Imre, Matus Vincze, Nagy Ferencz, Nagy Lajos, Repiczky G., Rochlitz Dezső, Rónay Antal, Festő-Szabó Mihály, Balogh Imre, Bogyó István, Feruska István, Fónai Mihály, Juhász Mihály, Kiss Aladár, Kósa András, Ujlaky Lajos, Vargha Antal, Varga József, Kovács István, Weszelovszky István, Antal Pál, Baka János, Balanek Pál, Biró János, Buzás József, Cselédes Mihály, Dunszky István, gr. Degenfeld Miksa, Francz Antal, Gáspár János, Hegedüs Eber, Hetényi Ferencz, Hidvéghy György, Horváth József, Jánek Ferencz, Károly György, Kiss István, Kocsis István, Kummerth Lajos, Kuzma Gyula, Ladányi Frigyes, Lékai hgi erdg., Lányi András, Mayer Gyula, Müller János, Naszlady Sándor, Novothny László, Odór János, Osztroluczky Miklós, Pölöskey József, Rajesi János, Rottenhoffer András, Somfai István, Steer Ferencz, Stumpf Antal, Sümegi József, Szakolczai István, Tamási József, Tomasovszky Imre, Tóth József, Prácz László, Wind Mátyás, Coburg hgi erdőig., Hartl Sándor, Horváth András, Kagyerják Gyula, Kelemen József, Krausz Ferencz, Kubus Károly, Maár János, Markos Mihály, Stach Károly, Szobi Géza, Szabó Lajos, Ujvári Jenő, Varga Imre, Blaskó Sándor, Király Máté, Körmöczy Illés, Sotonyi János, Stelczmann István, Rákosi Andor, Drenovácz Géza, Galántai Ferencz, Kiss Béla, Kiss István, Klinovszky Rezső, Kocze János, Kovács Antal, Orbán Imre, Patulink N., Potocsár Béla, Pöcz János, Süteő Oszkár, Szabó János, Tóth Lajos, Vesza Sándor, Rosta Imre, Székács Pál, Simon Károly, Pitteldorf Ödön, Hlavay János, Földm. min., Kiss József, Molnár András, Ruijz Béla, Makky János, Nagy Géza, Tatarek Richard, Jellinek Andor, Dérföldi erdőgond., Kocsis József, Gaal Antal, Magyar György, Spevák Miksa, Tamási hgi erdg., Bohus Károly, Maxim János, Noll Ignácz, Drexler János, Kovács B. Pál, Turi Imre, Maller László, Hajtmann József, Sályi kápt. erdg., Bánovszky János, Battyányi Lajos, Drexler Ferencz, Link János, Papp János, Bencze Mihály, Hauptridel Mihály, Iványi Géza, Duschanek Adolf, Mészáros József.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czímszalagon átjavított lakczím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett czímváltozás alapján, a nagyobbarányú czímnyomtatási költségek megtakarítása czéljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamácziókkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

Sőreg. Előfizetése a küldött 8 koronával 1920. évi márczius hó végéig van rendezve.

N. J. Az erdőőri és vadőri iskolákba való felvételre vonatkozó pályázati hirdetés annak idején lapunkban meg fog jelenni s abból a szükséges felvilágositásokat megszerezheti.

I. I. 1. Előfizetése a küldött 2 koronával 1918. évi szeptember hó végéig rendezve van.

2. Műszerészeti iskoláról nincs tudomásunk. Van azonban Budapesten (IX. Kinizsi-utcza 31. szám) iparművészeti iskola, mely az iparművészet következő ágaiban nyujt teljes kiképzést: ú. m. *a)* diszitő szobrászatban, épületek külső és belső diszitményeinek, bútorok diszitésének mintázói, fafaragók, kőfaragók, keramikusok stb. számára; az úgynevezett kisplasztikában, fémiparosok, ötvösök, faiparosok, tajték- és csontfaragók, agyagművesek stb. számára; *b)* a diszitő festészetben, szobafestők, czimfestők, homlokzatfestők, tervrajzolók stb. számára; *c)* az ötvösségben és zománczozásban, arany- és ezüstművesek, fémdomboritók és fémvésők, fémöntők, czizellálók, galvanoplasztikusok, műlakatosok, zománczfestők és ékszerészek stb. számára; *d)* a fametszésben, fametszők, litografusok és sokszorosító művészek számára; *e)* a rézmetszésben, rézmetszők, rézkarczolók és sokszorositó művészek számára; *f)* lakásberendezéseknek és egyéb iparművészeti tárgyaknak rajzolásában és tervezésében. A művészi iparnak az iskolában képviselt fentebbi ágai szerint az intézetnek hat szakosztálya van, melyek mindegyikében az oktatás 5 évig tart. Rendes tanulónak az vétetik fel, a ki 15. életévét betöltötte és legalább négy középiskolát végzett.

3. A szerbiai munkásosztaghoz való felvételt tessék a hadügyminisztériumnál kérni.

V. A. A vadászerdei erdészeti szakiskola már múlt évi szeptember hónapban megnyilt s ott a tanitás folyik is, a szakiskolára vonatkozó szabályzat azonban még nincs meg. A felvételnél szigorúan betartják az előirt feltételeket, mert így is nagyon sok a pályázó.

H. J. 1. Dr. H. G. főerdőtanácsosnak jogi doktorátusa van, a mennyiben az erdészeti főiskolán kivül a jogot is elvégezte. 2. A jogi doktorátuson kivül lehet az orvosi, állatorvosi, mérnöki, theologiai, filozófiai szakon is doktorátust szerezni. 3. A mérnöki képesitést magánúton nem lehet megszerezni. 4. Az erdészeti főiskolát valószinüleg Sopronba fogják ideiglenesen elhelyezni; erre nézve a tárgyalások most vannak folyamatban. 5. Az erdőmérnöki pályát illetőleg nem bocsájtkozunk jóslásokba, de reméljük és hiszszük, hogy még minden jóra fog fordulni.

K. I. A köztisztviselők és altisztek országos kamarájába a magánuradalmi alkalmazottak nem léphetnek be. A 20 fillért a lap javára bevételeztük.

M. Gy. A közszolgálati alkalmazottak újabb háborús segélyéről és családi pótlékának felemeléséről szóló s lapunk előbbi számában megjelent kormányrendelet a járási erdészeti alkalmazottakra nem vonatkozik, mert a járási erdészeti altisztek ez időszerint nem közszolgálati alkalmazottak, hanem a birtokosok alkalmazottjai.

P. J. 1. Arra a kérdésére, hogy a földreform után mi fog történni a vadászterületekkel, továbbá a vadászokkal és vadőrökkel? ez idő szerint nem tudunk határozott választ adni, de reméljük, hogy minden marad úgy a mint volt. 2. A kérdezett czime: Budapest, VII., Ilka-utcza 35. sz. 3. A 20 fillért a lap javára bevételeztük.

B. J. Ha a küldött 10 koronán felül még egy koronát beküld, úgy előfizetése ez év végéig rendezve lesz.

H. J. Sorsjegyeit még nem húzták ki.

R. S. Az emlitett előképzettséggel az erdészeti szakiskolai minősitést megszerezheti.

F. V. A konyhában és a lakásban elszaporodott bogár neve csótány. Kétféle csótány van; ugymint a nagyobb, a fekete, a melyet általánosan *sváb*-nak (Periplaneta vagy Blatta orientalis L.) és a kisebb szennyes-barnássárga, melyet *muszkának* vagy *rusznyinak* (Phyllodromia vagy Blatta germanica L.) neveznek. A sváb hovatovább kiszoritja a nálánál kisebb muszkát, mely utóbbi a szabadban is megél, főleg fás, erdős vidékeken s a lakásokba is rendszerint a tüzifával kerül; a sváb ellenben valóságos háziállatnak mondható. A csótányok tavaszszal és nyár elején párosodnak s a nőstények nyár folyamán rakják le tojásaikat. A tojásrakás nem egyenkint, különkülön, hanem egyszerre, tokban történik. A *sváb* négy ilyen tokot tojik 8—10 napi időközökben s minden tokban 8—12, összesen tehát a négy tokban 32—48 tojás van. A *muszka* csak egy tokot tojik, ebben azonban 36 tojás van. A tokok lerakása félreeső helyeken, zúgokban, repedésekben stb. történik. A kikelt fiókák szüleiknél jóval halványabbak s alig nagyobbak egy jókora gombostűfejnél, de elég gyorsan növekszenek. Börük — nem birván a növekedéssel lépést tartani és mert nem tágulhat — meghatározott időszakonkint felreped s a fiókák megvedlenek. A teljes ivarérettség eléréséig, mely a tojásból való kibúvás után 12—13 hétre következik be, a sváb 5-ször, a muszka pedig 6—7-szer vedlik.

Ezek előrebocsájtása után lássuk, hogy miképen szabadulhatunk meg ezektől a kellemetlen és undorító rovaroktól: a csótányok szeretik a szeszes, erjedő folyadékokat, különösen a sört, a melytől a szó legszorosabb értelmében véve leiszszák magukat. Különösen a barnára főzött, rövid poshadás után édeses savanyúan erjedő sör a kedves csemegéjük. Ha nemez, régi posztó- vagy pokróczdarabot sörrel átáztatunk, azt a padlóra elhelyezzük, elsötétülvén a helyiség, az erjedő sör szaga

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

csakhamar odacsalogatja a csótányokat; meglepve a lakmározókat, kímélet nélül pusztíthatók.

Kétségtelenül jó eljárás, de irtásnak alig nevezhető, ez bizony *csak gyéríti* némileg nagyon is népes fajzatukat. Már pedig a csótányok olyannyira undorítók, hogy a gyéríttéssel nem lehetünk megelégedve, célunk az legyen, hogy irmagjukat vegyük.

Hirdetnek sok mindenféle «csalhatatlan» szert, fogó «masinákat stb, mégis legczélravezetőbb és a mellett olcsó eljárásnak csakis a helyesen alkalmazott mérgezés ajánlható, mely helyesen végrehajtva, sikerre vezet.

Mérgezésre a *schweinfurti-zöldet* használjuk. Ez erős méreg — arzénsavas réz. Kapható minden gyószerárusnál (droguistánál). Élénk grünspann-zöld szinü anyag, mely úgy jegeczes, mint poralakban vásárolható. Csótányirtás czéljára legjobb, ha a poralakút vásároljuk, sok amúgy sem kell s nem is drága. *A kereskedésben előforduló schweinfurti-zöldnek azonban nem mindenike alkalmas* a csótányok és általában *rovarirtásra*, sőt a legtöbbje nem az. A schweinfurti-zöld elsősorban ugyanis nem rovarirtószer, hanem azt festékül használják; ha ez kevésbbé vagy épenséggel nem mérges, az csak feltétlen haszna. Nekünk azonban ennek az anyagnak épen mérgezőhatására van szükségünk. A schweinfurti-zöld mérgező alkotórésze az *arzénsav*, az a kérdés, mennyi van ezen alkotórészből. Ha 40—48%-nál kevesebb, akkor az rovarirtási czélokra egyáltalán hasznavehetetlen. Amerikában törvényhozásilag mondatott ki, hogy a rovarirtás czéljára gyártott schweinfurti-zöldben legalább ennyi és ennyi arzénessavnak kell lennie. Nálunk ilyen törvényes intézkedés nincs, meg kell tehát biznunk a kereskedő szavában.

Az irtási eljárás a következő: Előveszünk valamilyen tálat, abba szórjuk a schweinfurti-zöldet. Hozzáadunk ugyanannyi lisztet és e kettőt kanállal jól összekeverjük. Jó, ha a lisztes schweinfurti-zöldhöz még kevés porrátört czukrot is keverünk, annál inkább izlik majd a csótányoknak a csemegeként fogyasztott méreg.

E lisztes és megczukrozott méregkeveréket azután egy-egy kanálnyi mennyiségben helyezzük több törött ablaküvegdarabra, vagy nemezpapirlapra, úgynevezett pappendeklire. (Tányér e czélra nem alkalmas, mert a csótány nem bir belemászni.) Az üveg- vagy papirlapokat a méreggel *este* helyezzük el a fertőzött helyiség padlójának több helyére, esetleg szekrényre, ládára, asztalra, székre, stb. is és hagyjuk ott éjjelen át. Reggelre szedjük össze a kitett mérget, öntsük össze ismét abba a tálba, melyben készítettük és tegyük azt biztos helyre — legczélszerübb módon zár alá —, hogy gyanútlan kéz, a vagy esetleg kutya, macska hozzá ne férhessen. Estére ismét elkészítjük az adagokat, s újra kirakjuk azokat.

Reggelenkint csak igen kevés csótányhullát fogunk találni; ez azonban ne riasszon el a további mérgezéstől sénkit, mert ennek az a magyarázata, hogy a czukrozott méreg csemege nem ól azonnal, előbb hascsikarással jár és mikor a csótány kezdi magát mind rosszabbul és rosszabbul érezni, visszavonul rejtekhelyére, ott azonban csakhamar megtér öseihez. Csak néhány hullát, a legnyalánkabbakét találjuk a lakoma szinhelyén, melyek már hazavánszorogni sem birtak. De hogy ezek is igyekeztek hazafelé, annak biztos jele az, hogy az üveg- vagy papiroslapon egyetlen egy hullát sem találunk.

A méreg kirakását nap-nap mellett kell folytatnunk mindaddig, míg csak azt nem látjuk, hogy a kitett csalétek immár érintetlen, nincs szétturva. Bizony eltart e dolog olykor hároméegy hétig is.

Ennyiből áll a mérgezés; ez azonban, legyen az bárminő hatásos, még magában véve nem elegendő. Föltétlenül szükséges az is, hogy a helyiségekben a legnagyobb tisztaságra ügyeljünk; ügyeljünk különösen arra, hogy éjjel szerteszéjjel ételmaradékok, konyhai hulladékok ne legyenek. A padlót tartsuk szárazon, nehogy egyes deszkák közötti hézagokon, vagy netáni repedéseken át alája víz folyjon; ez a padló aljának és a vánkosfáknak rothadását okozza, már pedig a csótányok az ilyen rothadó anyagokkal is táplálkoznak. A suroláshoz mindenkor jó forró vizet, lehetőleg lúgot használjunk, mert ha ez be is folyik a hézagok között, legalább addig, míg forró, öli és marja a csótányt és ivadékát. Legjobb természetesen, ha semmiféle repedést, de még padlódeszka közötti hézagot sem türünk. A köves, vagy akár téglaburkolatú konyha sokkalta jobban véd a csótányokkal szeben! Ne türjük azt sem, hogy a falakon, különösen a deszkapadlós helyiségekben alul, a szegélyléczek mellett legyenek repedések, hiányok. Azok gondosan kitapasztandók. Ne kicsinyeljünk semmiféle hézagot, a csótány pompásan becsúszik, hát még az apraja! Segitségül véve tehát a tisztaság és a rend mellé a schweinfurti zöldet, némi kitartással megszabadulhat az annyira kellemetlen csótányoktól.

Több szakiskolai növendék. A földmivelésügyi minister úr 1919. évi január hó 31-én kelt 183526/1918. szám alatt a liptóújvári erdőőri szakiskolának kiadott rendeletével a harczterről visszatért szakiskolai növendékek behivását a következőképen szabályozta:

1. Mivel az 1918/19. tanév első féléve letelőben van, a harczterről visszatérő katonák csak a folyó tanév II. félévétől kezdve hivandók be és pedig oly módon, hogy elsősorban azok a volt tanulók hivandók be, a kiknek csak egy félévük hiányzik tanulmányaik teljes befejezéséhez.

2. Másodsorban a folyó tanév II. félévére a jelentkezés sorendje szerint azok a volt tanulók lesznek behivandók, ha még hely marad, a kik csupán csak egy félévet végeztek, a kiknél tehát szintén a nyári félév következik.

3. A jövő 1919/20. tanévben sorra kerülnek azután azok a tanulók, a kik csak egy évet végeztek, illetőleg a nyári félévtől kezdve azok, a kik csak egy félévet végeztek.

N. J. 1. Azoknak a szakiskolát végzett növendékeknek, a kik a hadiszolgálat miatt az erdőőri szakvizsgát nem tehették le, a szakvizsga letétele végett annál a szakiskolánál kell irásban jelentkezniök, a melyik szakiskolánál tanulmányaikat végezték, a továbbiakra nézve a szakiskola igazgatósága ad majd felvilágositást.

2. A szakiskolai szakvizsga és a magántanulás után az erdőfelügyelőségnél letett szakvizsga közt ez idő szerint nincs különbség.

F. I. Úgy az «Erdészeti Zsebnaptár», mint a Bedő-féle «Erdőőr» czimü könyv az Országos Erdészeti Egyesületnél Budapest (V., Alkotmány-utcza 6. szám) kapható; bérmentes küldéssel előbbinek az ára lapunk előfizetői részére 7 K 45 f, másoknak 10 K 45 f, utóbbinak az ára pedig 6 K 55 f.

K. L. Olvassa el fentebb a «Több szakiskolai növendék»-nek szóló üzenetünket.

P. F. Küldjön be lapunknak egy állásкeresletre vonatkozó hirdetést s azt díjmentesen hozni fogjuk: mást az ön érdekében nem tudunk tenni.

ÁLLÁSKERESLET

16 éves, róm. kath. vallású, polgári iskolát végzett, józan fiatalember erdőgyakornoki állást keres. Czime: Roszival Jenő erdőgyakornok, Mád (Zemplén m.) (4.)

Mielőbbi belépésre állást keres 46 éves **szakvizsgázott erdőőr,** kinek eddigi működéséről jó bizonyitványai vannak; az erdőnevelést jól-érti, a károsítókat — mint volt csendőr — erélyesen üldözi; a ragadozókat minden eszközzel irtja; jó lövő. Czime: Illés Ignácz erdőőr, Tállya (Zemplén megye). (5.)

Kiszolgált szakaszvezető 28 éves, szakvizsgázott erdőőr, gyermektelen, jól lát, jól hall, beszél magyarul és keveset németül, erdőőri állást keres; az állást rögtön elfoglalhatja. Czime: Rácz Varga József, Bölcske (Tolna megye). (6.)

Erdész és vadmester: mindkét szakmában korrekt, elsőrendű bizonyitványokkal és referencziákkal. Szakvizsgája, IV. gimnáziumi előképzettsége és 16 évi praxisa van. 35 éves, nős, családos, erős, egészséges égyén; elvállalja kisebb magán erdőbirtok vagy nagyobb vadászterület szakszerű kezelését a legmagasabb igényeknek megfelelően. Beszél: magyarul, németül, románul és keveset tótul. Czime: Boksay György urad. erdész és vadmester, Enying (Veszprém megye). (7.)

Frontról megjött 30 éves, nős, gyermektelen, szakiskolát végzett és szakvizsgázott erdész, az erdészet, vadászat és mesterséges vadtenyésztés terén hosszabb gyakorlattal, a háboru folytán állását veszitve, azonnali belépésre állást keres. Kisebb erdőgazdaság önálló kezelésére ajánlkozik. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (8.)

Erdő- vagy vadőri állást keres, 7 év óta katona, azelőtt vadőri szolgálatban állott, 30 éves, nős, gyermektelen, egészséges, erős, fő- és kis vadtenyésztésben gyakorlott egyén. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (9.)

Négy középiskolát és erdőőri szakiskolát végzett, szakvizsgázott 25 éves, nőtlen egyén, azonnali belépésre erdőőri és vadászi állást keres. Czime: Grébner Géza, Mohora (Nógrád megye). (10.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Állami, vagy uradalmi állást keres szakvizsgázott erdőőr, ki az erdőkihasználást, csemetekert vezetését, a vadászatot, fáczántenyésztést és irodavezetést érti; 35 éves, jó bizonyítványokkal rendelkezik, beszél magyarul és románul. Czime: Gaál Jenő erdőaltiszt, Kiskunhalas (Bálvány-utcza 5. sz.) (11.)

Szakvizsgázott erdőőr, 52 havi frontszolgálattal, kis ezüst stb. érmekkel kitüntetve, angol fáczánnevelő, azonnali belépésre állást keres. Czime: Garai Vendel vadász, Sárkeresztúr. (12.)

Teljes gyakorlattal biró, 35 éves, szakvizsgázott, nős egyén, alkalmazást keres. Czime: Bihary Ernő pagonyerdész, Máramaros-Visóbisztra. (13.)

Erdőőri, körvadászi, vadászi vagy **segéderdőőri** állást keres 20 éves, nős, gyermektelen fiatalember, ki az erdészet és vadászat minden ágában jártas, úgyszintén a fáczántenyésztésben is, melyről kitünő éves bizonyítványai vannak. Az állást azonnal elfoglalhatja. Czime: Rotterhoffer András erdőőr, Püspök-Szilágy, Pest megye, u. p. Váczhartyán. (14.)

40 éves, szakvizsgázott, családos erdőőr, ki hadifogságból tért haza, erdőőri állást keres. 11 évi gyakorlattal bir, az erdészetben teljesen jártas, jó szolgálati bizonyítványnyal rendelkezik, beszél magyarul, némileg a német nyelvet is érti. Állását azonnal elfoglalhatja. Czime: Stach Mihály, Kékesd, Baranya megye. (15.)

47 éves, róm. kath., özvegy, hadviselt férfi, 21 évi erdészeti gyakorlati szolgálattal, azonnali belépésre állást keres. Czime Csapó János, Torbágy, Pest megye. (16.)

Kisebb erdőgazdaság önálló kezelése czéljából állást keres 36 éves, róm. kath., családos, magyarul és németül beszélő szakvizsgázott erdőőr, ki az erdőüzem minden ágában teljesen jártas, 10 évi gyakorlati szolgálattal bir; csüsztatók, görpálya és iparvasút építésében, valamint a vadászatban nagy gyakorlata van; jó bizonyítványokkal rendelkezik s jelenleg mint fővigyázó van alkalmazásban. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (17.)

Leszerelt 22 éves egyén, aki a háború miatt az erdőőri szakiskolának csak első évfolyamát végezhette, a tanítás megkezdéséig, vagyis szeptemberig megfelelő állást keres, esetleg irodába is. Szíves megkereséseket Drexler Ferencz, erdővéd, Alcsút, (Kis-utcza) Fejér megye kérek. (18.)

Szakvizsgázott erdőőr, angol rendszerű fáczánnevelő, ki önálló működéséről jó bizonyítványokkal rendelkezik, 52 havi katonai szolgálat után állás nélkül maradván, megfelelő alkalmazást keres. Czíme: Garai Vendel vadász, Sárkeresztúr (Fejér megye). (19.)

Állami vagy uradalmi állást keres szakvizsgázott erdőőr, ki az erdőkihasználás és vadászat minden ágában teljesen jártas; 35 éves, nős, gyermektelen, beszél magyarul, németül és horvátul. Katonaságnál mint tüzmester szerelt le. Az I. és II. oszt. ezüst, valamint kétszer a bronz vitézségi éremmel kitüntetve. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (20.)

30 éves, szakképzett, kiscsaládú erdőőr, ki az erdészet, valamint a kis és nagyvad tenyésztésében nagy jártassággal bír s hosszú bizonyítványokkal rendelkezik, mielőbbi belépésre állást keres. Czíme: Vadász; Br. Orosdy kastély, Piliscsaba, (Pest megye). (21.)

21 éves, erdőőri szakiskolát végzett, jó látó-, hallás- és beszélőképességgel biró, magyarul és keveset tótul beszélő fiatalember azonnali belépésre erdőőri vagy segéderdőőri állást keres. Czíme: Tóth József, Hidasnémeti (Abaúj-Torna megye). (22.)

Körvadász 39 éves, róm. kath., nős, szakvizsgázott erdőőr, kitünő bizonyítványokkal rendelkezik, erős és magas, beszél magyarul németül és tótul. Kisebb erdőgazdaság önálló kezelésére ajánlkozik. Czíme: H. I. körvadász, Budapest, Alkotmány-utcza 6. (23.)

A cseh-tót megszállás miatt állását elhagyni készülő magyar ember, ki németül, tótul és románul is megfelelően beszél, **állami főerdőőr,** kitünő eredménynyel szakiskolát végzett és szakvizsgát tett, 40 éves, családos, erélyes, egészséges, az erdészet és vadászat terén 18 évi gyakorlattal bir, értelmes, jó szakember, melyet elsőrendű bizonyítványaival s kiváratra ezidőszerinti főnöke által igazolhat, lehetőleg magyar vidéken erdészi vagy főerdőőri állást keres, hol esetleg néhány holdon mezőgazdaságot is folytathatna, mihez már megvan szokva és berendezkedve.

Az állás elfoglalására néhány hónapot várhat. Szíves megkereséseket kérek Wallandt Aladár, Eger, Heves megye (Wesselényi-utcza 9.) czímre. (24.)

HIRDETÉSEK

Olasz fogságból megszökött hadapródőrmester irodai állást keres. 19 éves, róm. kath. vallású fiatalember vagyok. Iskolai képzettségem hat polgári. Czím a kiadóhivatalban. (2.)

Pályázati hirdetmény. Hont vármegye közigazgatási bizottsága gazdasági albizottságának 870/1918. sz. határozata alapján Bakabánya nagyközség erdeinél a megüresedett erdőlegényi állásra pályázatot hirdetek.

Az állás 360 korona törzsfizetés; 50 korona lakbér, 10 ürméter tüzifa házhoz szállítva és 360 korona háborús segély rendes illetményekkel van szervezve, ezenkívül a feljelentett erdei kár és kárérték összegének $^1/_3$-ad részét s az erdőből eladott méter és rakásfa után nyolcz fillér osztalékot és külmunkáknál öt korona napibért kap.

Pályázati kérések egykoronás bélyeggel ellátva, saját kezüleg irva, születési anyakönyvi kivonat, községi elöljáróság által kiállított erkölcsi bizonyítvány, orvosi bizonyítvány, végzett iskolák végbizonyítványa és esetleg eddigi alkalmaztatást igazoló okmány mellékelésével a hontvármegyei közigazgatási bizottság gazdasági albizottságához czímzendők és a bakabányai járási erdőgondnoksághoz nyujtandók be 1919. évi márczius hó 31-ig.

Bakabánya, 1918. évi deczember hó 20-án.

(3.) ***Bakabányai járási erdőgondnokság.***

72/1919. szám.

Pályázat négy védkerületi erdőőri állásra.

A Sopron megyében állami kezelésbe vett községi stb. erdőknél megüresedett kaboldi, nagymartoni, szabadbárándi és szarvkői védkerületi erdőőri állásokra pályázat hirdettetik.

Az erdőőri állással ötévenként 100 koronával emelkedő 850 korona évi fizetés, nyugdijjogosultság és ezidőszerint 500 korona háborús segély van egybekötve.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy szakvizsgálati, orvosi, szolgálati, erkölcsi bizonyítványaikkal, valamint születési anyakönyvi kivonattal és katonai kötelezettségüket feltüntető okmányokkal felszerelt és saját-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

kezüleg írt, egykoronás bélyeggel ellátott és Sopron vármegye közigazgatási gazdasági albizottságához czímzett kérvényeiket — ezen állami erdőhivatalhoz legkésőbb 1919. évi márczius hó 10-ig nyujtsák be.

Megjegyeztetik, hogy nyugdíjjogosultságra csak 40 évnél fiatalabb egyének tarthatnak igényt.

Sopron, 1919. évi február hó 3-án.

Állami Erdőhivatal.

(5.)

Mézet viaszt, sonkolyt veszünk. Árajánlatok mintával kéretnek «Méh» a Magyar Méhészek Értékesítő Szövetkezete, Budapest, VI., Frangepán-utcza 33/b. — Méhészeti szaklapból mutatványszám és méhészeti czikkekről árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. (1. XII 10.)

A Magyar Népköztársaság kormányának 778/1919. M. E. számú rendelete

a tüzifáért, faszénért, gömbölyű épület- és műfáért, műhasábfáért és egyes fürészelt faválasztékokért követelhető legmagasabb árak megállapításáról szóló 3368/1918. M. E. számú rendelet módosítása tárgyában.

A Magyar Népköztársaság kormánya rendeli:

1. §. A földmívelésügyi miniszter a fa- és faszénválasztékokért követelhető legmagasabb árak tekintetében a 3368/1918. M. E. számú (a Budapesti Közlöny 1918. évi augusztus hó 2. napján megjelent 173. számában kihirdetett) rendelethez I. alatt mellékelt árjegyzékben foglalt rendelkezéseket, — az árjegyzékben számszerűen megállapított árak kivételével — valamint az ugyanazon rendeletben II. alatt mellékelt utasításban foglalt méretezési és minősítési feltételeket a szükséghez képest rendelettel kiegészítheti és módosíthatja.

2. §. A 3368/1918. M. E. számú rendelet mellékletét alkotó árjegyzék I. Tüzifa czímű táblázatában 1—35 tételszám alatt, II. Faszén czímű táblázatban 1—4 tételszám alatt, IV. Fenyőműhasábfa és műszaki czélokra alkalmas fürészhulladékfa czímű táblázatában 1—5 tételszám alatt felsorolt eladási árak helyébe a jelen rendelet életbelépésével a jelen rendeletnek a mellékletét alkotó ugyanolyan czímű táblázatokban felsorolt legmagasabb árak lépnek.

A 3368/1918. M. E. számú rendelet mellékletét alkotó árjegyzéknek az V. Gömbölyű lombfák. *A)* Termelőnél czímű táblázatába pótlólag felveendők a következő értételek:

3. *a)* Tölgy. Pilótafa legalább 6 m hosszúságban 20—24 cm középátmérővel tömörköbméterenkint 170 korona; 25—29 cm középátmérővel tömörköbméterenkint 210 korona; 30—39 cm középátmérővel tömörköbméterenkint 280 korona;

19. *a)* Nyir. Kocsirúdnak alkalmas rúdfa 8—11 cm középátmérővel folyóméterenkint 1.40 korona;

az V. Gömbölyű lombfák *B)* közvetítő kereskedőnél czímű táblázatába:

24. *a)* Tölgy. Pilótafa legalább 6 m hosszúságban 20—24 cm középátmérővel tömörköbméterenkint 178 korona; 25—29 cm középátmérővel tömörköbméterenkint 220 korona; 30—39 cm középátmérővel tömörköbméterenkint 294 korona.

40. *a)* Nyir. Kocsirúdnak alkalmas rúdfa 8—11 cm középátmérővel folyóméterenkint 1.50 korona.

A VII. Fürészelt fenyőfa czímű táblázatába *F)* Súlyárú czím alá:

26. *a)* Súlyárú 10,000 kv. Termelőnél 3600 korona, közvetítő kereskedőnél 3780 korona.

3. §. A 3368/1918. M. E. számú rendelet 4. §-ának harmadik bekezdése akként módosul, hogy a helyi faármegállapító bizottság a helyi eladási árak megállapításánál (idézett rendelet 2. §. első bekezdése) kereskedői haszon czímén a legmagasabb árakés a készkiadások alapulvételével kiszámított értételeknek 10%-áig terjedhető összeget számít hozzá az említett értételekhez abban az esetben is, ha a kicsinyben való eladásra berendezett raktárt külön iparengedély alapján a termelő tartja fenn, de a raktár oly község határában fekszik, a melynek határában neki fatermelő üzeme nincsen, vagy ha a termelő a kicsinyben való eladásra szánt anyagokat közforgalmú vasút, vagy hajó igénybevételével, vagy pedig tutajba kötve, vagy tutajra felterhelve szállítja a raktárba.

4. §. A helyi faármegállapító bizottság köteles az általa megállapított eladási árakat a jelen rendelettek, valamint a földmívelésügyi miniszter kiegészítő vagy módosító rendeletének (jelen rendelet 1. §-a) életbelépésétől számított 15 napon belül felülvizsgálat alá venni, az árakat a jelen rendeletben (2., 3. és 4. §.), valamint a földmívelésügyi miniszter kiegészítő vagy módosító rendeletében foglaltaknak figyelembevételével újból megállapítani s az ujonnan megállapított helyi árakat a 3368/1918. M. E. számú rendelet 4. §-ában megszabott módon közzétenni.

Az ujonnan megállapított árakat feltüntető árjegyzék 1 példányát az országos központi árvizsgáló bizottsághoz (Budapest, IV., Veres Pálné-utcza), 1 példányát pedig a faértékesítő hivatalhoz (Budapest, VIII., Rákóczi-út 15. szám) haladéktalanul kell beterjeszteni.

5. §. A 3368/1918. M. E. számú rendelet 4. §-ának negyedik bekezdése és 5. §-ának első bekezdése akként módosul, hogy a helyi faármegállapító bizottságok határozatai ellen benyujtott felebbezéseket a jelen rendelet életbelépésétől kezdve az országos központi árvizsgáló bizottság bírálja el. Ehhez képest az esetleg beadott felebbezéseket az említett rendeletben megszabott határidőn belül, az országos központi árvizsgáló bizottsághoz kell felterjeszteni. Ugyanide teszi át a faértékesítő hivatal azokat a felebbezéseket, a melyek tárgyában a jelen rendelet életbelépésének napjáig még nem határozott.

A faértékesítő hivatal ármegállapító bizottsága által kiküldött öttagú felebbezési bizottság a jelen rendelet életbelépésével feloszlik.

6. §. A jelen rendelet hatálybalépte előtt tüzifa, faszén vagy bányafa szállítására vonatkozólag létrejött szerződések alapján, vagy a faértékesítő hivatalnak ugyanilyen faanyagok szállítására vonatkozó kiutalásai alapján a vevő, illetőleg a vásárlásra jogosult az eladótól, illetőleg a szállításra kötelezettől a teljesítést csak a tényleges szállítás (átadás) időpontjában érvényben álló legmagasabb áron követelheti.

7. §. Egyebekben a 3368/1918. M. E. számú rendelet érintetlenül marad.

8. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapest, 1919. évi január hó 31. napján.

Dr. Berinkey Dénes s. k.,
miniszterelnök.

A földmívelésügyi miniszternek 51,513/1919. I. B. sz. rendelete

a faanyagok és a faszén legmagasabb árának megállapításáról szóló 3368/1918. M. E. számú rendelet mellékletét alkotó árjegyzékben és utasításban foglalt rendelkezések kiegészítése és módosítása tárgyában.

A 778/1919. M. E. számú rendelet 1. §-ában nyert felhatalmazás alapján a következőket rendelem.

1. § A 3368/1918. M. E. számú rendelethez csatolt «Utasítás» «Méretezési feltételek» czímü részében foglaltak a következőkben módosulnak.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

a) Fűrészelt vagy faragott épületfánál, vagyis azoknál a választékoknál, a melyeknek úgy a szélességi, mint a vastagsági mérete legalább 5 cm, a vastagságot 8 cm vastagságig egész millimeterekben, 8 cm és ezen felül pedig csak egész cm-ekben szabad számítani. A kúposan faragott, de teljes hosszúságban épélű épületfánál úgy a vastagságot, mint szélességet a darab hosszúságának felénél kell mérni. Ugyanennek a pontnak a szélezetlen árúk méretezésére vonatkozó kikötésétől eltérőleg az 50 cm-nél vastagabb szélezetlen lombfa-fűrészárú szélességi méretét a hosszúság felénél mindkét oldalon mért szélességi átlagából kell kiszámítani.

Ugyanezen pont kiegészítéseképen a kereskedelemben szokásos következő normálméretek állapíttatnak meg:

A) Fenyőfűrészárúnál: *a)* vastagsági méretek 12, 13·2, 18, 20, 24, 26·3, 30, 33, 40, 50, 52 és 52,6 mm.

b) a hosszúsági méretek: 3·88, 4, 4·75, 5, 5·70 és 6 méter.

B) Kemény fűrészárunál: *a)* szélezett anyag vastagsági méretei: 27, 33, 40, 50, 55, 60, 65, 70 és 80 mm.

b) szélezetlen árúnál: 27, 34, 41, 54 és 80 mm vastag.

2. §. A 3368/1918. M. E. számú rendelethez mellékelt «Utasítás» *B)* Minősítési feltételek, V. Fűrészelt és faragott fenyőfa» fejezetének első bekezdésétől eltérőleg a 3·8 méter és ennél hosszabb árúnál a legkisebb szélesség 11 cm helyett 8 cm-ben állapíttatik meg és ennek megfelelően az árjegyzék «VII. Fűrészelt fenyőfa» táblázatában 1., 7. és 13. tételek alatt felsorolt anyagok szélességi mérete «14 cm széles» helyett «8—14 cm-ig szélesre», a 3., 5., 9., 11. és 17. tételek alatt felsorolt anyagok szélessegi mérete pedig «17 cm-ig» helyett «8—17 cm-ig szélesre» igazitandó ki.

Ugyanennek a bekezdésnek a rendelkezéseitől eltérőleg a lécz legnagyobb szélességi és vastagsági mérete 5 cm-ben állapíttatik meg, az 5/5 cm-nél nagyobb keresztmetszetű faanyag már fűrészelt épületfának, illetve megfelelő méretek esetén pallónak minősítendő.

3. §. A 3368/1918. M. E. számú rendelet «Általános megjegyzések az árjegyzékhez» című fejezet 8. pontja odamódosul, hogy a termelő a dongánál a közvetítő kereskedőt megillető árütételeket az 500 akónál kisebb szállítmányok után is felszámíthatja.

4. §. A különleges méretek és különleges minőségnél megállapított százalékos áremelések felszámítása tekintetében a következők irányadók:

a) Nem tekinthető különleges méretnek az, ha a vevő az árjegyzekben megjelölt méretosztályok közül csupán egynek a szállítását kívánja (pl. csak 4—12 m hosszú, 12—25 cm vastag gömbölyűfát, vagy 12—17 mm vastag, 15 és több cm széles, esetleg 15—32 cm széles válogatott lúczfenyő-fűrészárút stb.) rendel; viszont ily esetben az eladó a gömbölyű faanyagot azzal a hosszúsági mérettel köteles szállítani, a milyennel a termelésnél épen kikerül, a fűrészárúnál pedig a szélességi méretek a készlet arányában, illetve a kereskedelmi szokásoknak megfelelően, a rendelkezésre álló összes szélességekből arányagosan szállítandó.

b) Nem tekinthető különleges minőségnek az olyan minőségi kikötés, a mely a kereskedelmi szokások szerint az illető választékra megállapított minőségi kikötéstől el nem tér, hasonlókép az sem, ha a vevő gömbölyű-, fűrészelt vagy faragott faanyagoknál csupán azt köti ki, hogy az anyagnak egészségesnek és műszaki czélokra alkalmasnak kell lennie; végül, ha az egyes fanemek (pl. gömbölyűfánál, lúcz- és jegenyefenyő, vagy tüzifánál, kemény és lágy lombfa) elegyarányára vonatkozó kikötés a 3368/1918. M. E. számú kormányrendelethez fűzött feltételektől el nem tér.

c) Csak különleges méret, vagy csak különleges minőség kikötése esetén az eladó 15% ártöbbletet számíthat fel s a különleges méretekért megállapított árтöbblet csak egyszer számítható fel akkor is, ha mind a három méret (hosszúság, szélesség és vastagság) meg van szabva. Ha úgy különleges méretet, mint különleges minőséget kíván a vevő, a mindkét czímen felszámított többlet az alapár 25%-ánál többet együttesen sem tehet ki.

d) Különleges minőség kikötése esetén válogatási költség felszámításának csak abban az esetben van helye, ha a megvásárolt anyagot már tényleg kitermelt és máglyázott, vagy rakásolt anyagból kell kiválogatni. Az e czímen felszámított többköltség azonban az alapár 5%-át meg nem haladhatja.

e) A különleges minőségű gömbölyű vagy fűrészelt faanyagokra, továbbá repülőgép-gyártásra, hangfenékfának és szitakávagyártásra alkalmas gömbölyű vagy hasított fára, a műhasábfára és válogatott kádárfára megállapított külön árütételeknél, végül a tölgy pilótafánál és a fűrészelt tölgy waggonépítési anyagnál sem különleges minőség, sem válogatási költség czímén felszámításnak helye nincs.

f) Fenyőfűrészárúnál, ha a vevő által kívánt vastagsági méret a jelen rendelet 7. §-ában megállapított kereskedelmi méretektől eltér, a hosszúsági és szélességi méretek azonban nem térnek el, a jelen rendeletben megállapított mérethatároktól, illetve kereskedelmi méretektől (pl. 5, 7 m hosszú, 18—43 cm széles, 44 mm vastag anyag rendelése esetén) a különleges vastagsági méret czímén csupán 5%-os árтöbblet számítható; ha ellenben a hosszúsági méret a kereskedelmi szokásoktól (1. §.) eltér, vagy a vevő az árjegyzékben meghatározottól eltérő, vagy csak egy meghatározott szélességi méret (pl. 21 cm, vagy 24—32 cm stb.) szállítását kívánja, a 15%-os árтöbblet felszámítása jogosult. Waggonépítési czéloknra szánt lúcz-, vagy jegenyefenyőanyag ára a válogatott lúczra megállapított árütételeknél 25%-kal magasabb még abban az esetben is, ha az anyag hosszúsági mérete a 3·8 métert néni éri el; az ugyanerre a czélra szánt erdei és vörösfenyőanyagnál még 15% áremelésnek van helye, a mely árütételekkel szemben azonban sem különleges méretek vagy minőség, sem válogatási költség felszámításának nincs helye.

A dróttal átkötött szokásos csomagolásban szállított lécznél a kötegelésért tömörköbméterenként 15 korona árтöbblet számítható.

g) Lombfűrészárúnál a parquette (fries) kivételével az anyagnak legalább 14 cm szélesnek kell lennie a keskeny oldalon. A kereskedelmi méretekkel megegyező vastagsági méret kikötése még az esetben sem tekinthető különleges méretnek, ha a vevő csupán egy, a kereskedelemben szokásos vastagság szállítását kívánja is.

A kereskedelmi szokványtól eltérő vastagsági méretű lombfafűrészárú megrendelése esetén sincs helye a különleges méretért járó 15% árтöbblet felszámításának abban az esetben, ha a vevő a felfűrészelésnél kikerülő összes melléktermékeket is átvenni hajlandó. Ily esetben azonban az átadásnak mindenkor tönkökbe kötve kell történnie.

h) A detail-kereskedelemben az a körülmény, hogy a vevő csak egy vagy több meghatározott szélességi méretű (pl. csak 21 cm széles, vagy csak 24 és 28 cm széles) fűrészelt fenyő- vagy lombfaanyagot vásárol, csak abban az esetben jogosítja fel az eladót a különleges méret czímén engedélyezett 15% felszámítására, ha a vevő egy-egy meghatározott szélességi méretből legalább 10 darabot vásárol.

i) Tölgydongánál, ha a vevő csak a 45 mm-nél nagyobb bütü vastagságú választékok átvételére hajlandó, az eladó a különleges méret czímén megállapított árтöbbletet felszámítani jogosult.

k) Gömbölyű tölgyfánál, ha a vevő az anyagnak lekérgezett állapotban való szállítását kívánja, a 25 cm és ennél nagyobb középátmérőjű választékoknál kérgezés

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

czímén 5% ártöbblet számítható fel, ellenben a 24 cm és ennél vékonyabb középátmérőjű választékok a megállapított ártétel ellenében a vevő esetleges kívánságára minden áremelés nélkül lekérgezve szállítandók.

5. §. A 3368/1918. M. E. számú rendelet mellékletét alkotó árjegyzék és utasítás egyéb rendelkezései érintetlenül maradnak.

6. §. Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe.

Budapest, 1919. évi január hó 31-én.

(L. s.) *Buza Barna* s. k., földmívelésügyi miniszter.

Melléklet a 778/1919. M. E. sz. rendelethez.

Árjegyzék.

I. Tüzifa.

A) *Űrköbméterenkint.*

Tétel sz.	Választék	Termelőnél ártétel korona	Közvetítő kereskedőnél ártétel korona
	a) **Kemény tüzifa.**		
1.	Hasáb	62.50	64.—
2.	Vegyes	58.50	60.—
3.	Dorong	55.—	56.50
4.	Vékony dorong	51.—	52.50
	b) **Lágy lombfa.**		
5.	Hasáb	48.—	49.50
6.	Vegyes	45.—	46.50
7.	Dorong	42.—	43.50
8.	Vékony dorong	40.—	41.50
	c) **Lúc- és jegenyefenyő.**		
9.	Hasáb	48.50	50.—
10.	Vegyes	45.50	47.—
11.	Dorong	42.50	44.—
12.	Vékony dorong	40.50	42.—
	d) **Egyéb fenyőfajta.**		
13.	Hasáb	53.50	55.—
14.	Vegyes	51.—	52.50
15.	Dorong	48.—	49.50
16.	Vékony dorong	45.—	46.50
	e) **Hántolt vargafa.**		
17.	Kereskedelmi szokvány	54.	55.50

Az 1—17. tételhez. A nyersfa ára 10%-kal olcsóbb.

B) *10.000 kilogrammonkint.*

Tétel sz.	Választék	Termelőnél ártétel korona	Közvetítő kereskedőnél ártétel korona
	a) **Kemény lombfa.**		
18.	Hasáb	1250.—	1280.—
19.	Vegyes	1230.—	1260.—
20.	Dorong	1210.—	1240.—
21.	Vékony dorong	1180.—	1210.—
	b) **Lágy lombfa.**		
22.	Hasáb	1150.—	1180.—
23.	Vegyes	1120.—	1150.—
24.	Dorong	1100.—	1130.—
25.	Vékony dorong	1080.—	1110.—
	c) **Fenyő (bármely fajta).**		
26.	Hasáb	1360.—	1390.—
27.	Vegyes	1330.—	1360.—
28.	Dorong	1290.—	1320.—
29.	Vékony dorong	1260.—	1290.—
	d) **Hántolt vargafa.**		
30.	Kereskedelmi szokvány	1250.—	1280.—

A 18—30. tételhez. A nyersfa ára 20%-kal olcsóbb.

C) *Fűrészhulladék.*

Tétel sz.	Választék	Termelőnél 100 kg-kint ártétel korona	Közvetítő kereskedőnél 100 kg-kint ártétel korona
	a) **Fenyő.**		
31.	20·5 cm hosszú, 50 cm átmérőjű kötegekben	3.—	1950.— 3.15 2030.—
32.	1 m hosszú kötegekben, kétszer átkötve	—.—	1560.— —.— 1630.—
33.	1 m hosszu darabokban kötegeletlenül	—.—	1360.— —.— 1415.—
	b) **Lombfa.**		
34.	Legfeljebb 40 cm hosszú darabokban	—.—	1500.— —.— 1530.—
35.	40 cm-nél hosszabb darabokban	—.—	1250.— —.— 1280.—

II. Faszén.

Tétel sz.	Választék	Termelőnél q-kint ártétel korona	Közvetítő kereskedőnél ártétel korona
1.	Darabos retortaszén	56.50	58.—
2.	Darabos boksaszén, bükk- vagy gyertyánfából	58.50	60.—
3.	Ugyanez más fanemből	56.50	58.—
4.	Porszén, bármely fanemből és bármely módon előállítva	46.50	48.—

IV. Fenyőműhasábfa és műszaki célokra alkalmas fűrészhulladék.

Tétel sz.	Választék	Méret-egység	Termelőnél ártétel korona	Közvetítő kereskedőnél ártétel korona
1.	Közönséges árú	ürm³	62.—	65.—
2.	Repülőgépgyártásra, hangfenékfának és szitakávagyártásra alkalmas hasítványok	«	195.—	205.—
3.	Válogatott kádárfa	«	100.—	105.—
4.	Cellulosefa kötegelve	10.000 kg	1750.—	1820.—
5.	Cellulosefa kötegeletlenül	«	1550.—	1610.—

VI. Lombműhasábfa és műszaki célokra alkalmas lombfűrészhulladékfa.

1. Súly szerint.

1.	Kemény lombfa	10.000 kg	1600.—	1630.—
2.	Lágy lombfa	«	1450.—	1500.—
3.	Műszaki célokra alkalmas fűrészhulladékfa	«	1700.—	1780.—

2. Űrméterekben.

4.	Kemény lombfa	ürm³	80.—	85.—
5.	Lágy lombfa	«	58.—	63.—

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XIII. évfolyam. 5—6. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1919. március 15.

Előfizetési ár:
Egész évre _ _ K 8.—
Fél évre _ _ _ K 4.—
Negyed évre _ K 2.—
Egyes szám _ K —.30

AZ ERDŐ

Szerkeszti
BALOGH ERNŐ
min. tanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések
egy hasábos garmondsorának milliméter soronkint 60 fillérrel, táblázatos és garmond betünél kisebb betüfaj szedés másfélszeres egységárral számittatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az állásközlés rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czimén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám (Telefon: 37—22.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. (Telefon: 84—92.), vagy II. Br. Lipthay-u. 3. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdijban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordittatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Az áterdőlések kiviteléről. (Majerszky István.)
A vadak fogazatának és fejváza jellegzetesebb részének ismertetése. 1 képpel
Gazdasági tanácsadó: A korai keltetésü csibékről. (Baszel Elek.)
Különfélék: A bányászati és erdészeti főiskola ideiglenes áthelyezése. — Hálálozás.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.
Tárcza: Hazatérés. (Schneider Árpád.)

Az áterdőlések kiviteléről.

Sokat járva-kelve az ország különböző részén különböző erdőkben, sokszor látom, hogy a fiatalosok ápolásának azt a műveletét, melyet áterdőlésnek, újabban gyérítésnek nevezünk, a legjobb akarattal, bár de nem a legczélszerűbben viszik keresztül.

Mivel pedig a műveletet közvetlenül, bár az erdőgondnok utasítása szerint és útmutatása mellett, mégis csak az illető védkerület erdőőre végzi, mert hiszen az erdőgondnok nem lehet az áterdőlés egész ideje alatt jelen, míg az erdőőrnek igenis mindig jelen kell lennie, talán nem felesleges, ha «Az Erdő» olvasóit az áterdőlések keresztülvitelénél egyre-másra figyelmeztetem. Hiszen az erdészetben az erdő helyes nevelése a legszebb, sok szakbeli tudást és érzéket igénylő feladat. És egy erdőőrnek, ki hivatását szereti — s vajjon melyik nem szereti — szerintem nem lehet nagyobb büszkesége, mint szép csemetekert, sikerült erdősítések és szép növésü, gondosan ápolt fiatalosok.

Álljunk meg először is az elnevezésnél. Ujabban az «áterdőlés» elnevezés helyett a «gyérítés» szót használják.

A gyérítés szó megfelel oly esetben, mikor akár erdőből, akár más valamiből tényleg csak azért szedek ki bizonyos részt, hogy a megmaradó rész ritkább, téresebb állásba jöve, jobban nőjjön, pl. hogy az erdészetnél maradjunk, a csemetekertben a sűrű csemetesorokat «kigyérítem». A fiatalosok áterdőlésénél azonban nemcsak az a czél, hogy a sűrű fiatalost gyérebb állásba hozzam s csak a gyérebb állást használjam növekedésének s így értékének gyarapitására, mert az erdészeti értelemben vett gyérítés, illetve áterdőlés czélja, mint alább látni fogjuk, sokkal több.

Kétszer se mondom, hogy éppen az általunk speciális művelet jelölésére használt általános értelmű gyérítés szó az oka sok esetben, hogy a «gyérítés» igazán csak nyelvészeti értelemben vitetik keresztül az erdő és az erdészet nagy kárára.

Mielőtt azonban az áterdőléseknél elkövetett főbb hibák taglalására térnénk, vizsgáljuk meg magát az áterdőlés szót, mert valószínűleg sokan lesznek, kik kicsi koruktól gyérítést hallottak s így az áterdőlést nem egészen értik. Pedig hát a hogyan a csizmadiának szüksége van, hogy a mesterségében nélkülözhetetlen speciális szerszámot szakkifejezéssel röviden és pontosan tudja megnevezni és dikics helyett ne bőrvágó kést, a kovácsnak pedig satu helyett ne vasszorító nagy fogót, vagy hasonlót kelljen mondania, mert dikics csak egy bizonyos bőrvágó kés és satu csak egy bizonyos fogó lehet, úgy szüksége van az erdészetnek is az ő speciális szakműveletei megnevezésére speciális, ha mindjárt csak a szakember által értett szakkifejezésekre, melyekkel a szakember és a laikus is csak azt az egy műveletet nevezheti és értheti, melynek megnevezésére szolgál. És nem szakember inkább ne értse, hanem kénytelen legyen értelmét előbb megtanulni, mint hogy egy általános kifejezéssel az egész műveletet, az elnevezés általános értelme miatt, rosszul értse.

Az áterdőlés szót *Vadas Jenő* miniszteri tanácsos, erdészeti főiskolai tanár úr ajánlotta annak idején. Erdőlni Magyarországon keleti részén annyit tesz, mint «erdőt vágni». Tehát szintén egy általános művelet. Ebből lett az áterdőlés, vagyis egy erdőn át kivágni csak azt, a minek a kivágása czélunk szerint szükséges. Épúgy mint átlapozni egy könyvet annyi mint itt-ott olvasgatni belőle, vagy pedig átgyomlálni a vetést annyi, hogy gyomlálni ugyan, de nem bizonyos, hogy nem maradt-e még vissza itt-ott gyom, vagyis átgyomlálni nem annyi mint kigyomlálni, vagy átrostálni nem annyi mint kirostálni, vagy átmosni a ruhát kevesebb mint kimosni azt.

És czélunknak az «áterdőlés» szó annál inkább megfelel, mert az erdőlni ige csak tájszólás, más igekötővel nem használatos s ennélfogva az «át» igekötővel ami speciális erdőgazdasági műveletünk jelölésére annál inkább lefoglalható, mert az alapszó nem hat zavarólag a laikusra sem.

Ezek után térjünk át az áterdőléseknél tapasztalható hibákra.

Az erdőgondnok kiadja az utasítást, be is mutatja a helyszínén, hogy először is kiszedendők az elhalt elnyomott törzsek, továbbá a gyomfák; a hol sűrű a fiatalos, ott a különben egészséges szép növésű egyedekből is ki lehet bizonyos részt szedni. Be is mutatja mennyit. Azt is elrendeli, hogy ha kettő közt választani kell, mindig az értékesebb fanem hagyassék meg stb.

Ezen elvek alapján megtörténik a «gyérítés» és eredménye csakugyan egy a réginél «gyérebb», lehetőleg egyenletesen sűrű fiatalos, de egyébként pl. hogy «lyuk ne támadjon, a talajt a nap ne süsse, az ki ne száradjon» a hol más nem volt, meghagytuk még a kecskefüzet is, nem gondolva meg, hogy az a kecskefűz, mely eddig sűrű záródásban ág nélkül nőtt, a mint növőteret kap, elterebélyesedik és maga körül sok értékesebb fajtájú fácskát elnyom és hogy ezáltal később, a mikor a kecskefűz már magától kiszárad, keletkezik a terebélyes fűz helyén a fiatalosban az igazi lyuk, melyet olyankor már kipótolni sem lehet és ekkor tűz csak igazán a nap az üres foltba. De nem csak kipótolni nem lehet az ilyen

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

üres foltot, hanem ha az nagyobb, a lyuk szélein levő különben megfelelő fajú fák is élterebélyesednek a helyett, hogy felfelé nőve szép műfatörzset fejlesztenének.

A fiatalosban keletkezhető lyukaktól való félelem az oka tehát egyéb közt, hogy még határozott gyomfákat is meghagyunk. Pedig hát nem kell azoktól a lyukaktól annyira félni. Először is a hol nagyobb lyuk kopárosodásra vezethetne, ott rendesen nem nő veszedelmes mennyiségben az ilyen feltétlenül kivágandó gyomfa, mint a kecskefűz, vagy bizonyos esetekben, mint látni fogjuk, a rezgőnyár hárs vagy virágos kőris, mely utóbbi egyes vidékeken még kiálhatatlanabb gyomfa, mint a kecskefűz. Mert a gyomfák csak jó üde talajon nőnek, «mint a gyom». A jó talajon pedig a gyomfák alatt rendesen annyi az elnyomott nemesebb fajú fácska, hogy ha idején avatkoztunk be, üres lyuk, mely kopárosodásra vezethetne, nem is keletkezik, csak éppen a próbb, gyengébb csemeték fogják a foltot egy ideig benépesíteni.

Egy másik hiba, hogy az erdőőr a nagy erős sarjakat nem meri kivágatni, hanem inkább a sarjak által már félig-meddig vagy egészen elnyomott magról kelt egyedeket szedi ki. Pedig bármely fanemről van is szó, tudjuk, hogy noha a sarjak eleinte sokkal gyorsabban nőnek is, mint a magról kelt egyedek, növekedésük csakhamar alább hagy, majd meg is szűnik, értékes törzset vajmi ritkán fejlesztenek, az anyatuskó korhadása rájuk is átterjed s ennek következtében magasabb vágatási kort többnyire el sem érnek. Mindezekre tehát gondolni kell, hogy az áterdőlés kivitelénél, az önkéntelenül is fellépő sajnálkozást a szép erős sarjak iránt legyőzhessük és azokat éppen a nevelendő szép, értékes erdő érdekében, ott, a hol van elég magról kelt fácska, vagy a hol helyük még kipótolható, kímélet nélkül kivágjuk. Ha az első áterdőlést idejekorán foganatosítottuk, a sarjak helyén keletkezett hézag 4—5 év alatt magától is eltűnik, mert a sarjak által elnyomott magról kelt fácskák elnyomójuktól megszabadulva, erős növekedésnek indulnak és a lyukat kitöltik.

Egy harmadik hiba annak az elvnek szószerinti alkalmazása, hogy az életerős, szép növésű törzsek meghagyandók és az elnyomottak, túlszárnyaltak szedendők ki.

Hát ez egyfanemű fiatalosban nagyjában megfelel és így keresztülvive, a kitűzött czélt el is érjük. Ott azonban, a hol természetes úton felújított erdővel van dolgunk és hozzá 2—3, sőt néha 4—5 fanemmel, a felállított elvnek szószerinti keresztülvitele egyenletesen sűrű fiatalost eredményez ugyan, de rendesen a jövő erdő értéktelenedését vonja maga után. S különösen ily vegyes fanemű fiatalosok áterdőlése nem egyszerűen gyérítés, hanem sokkal több, sokkal kényesebb, sokkal több tudást, szeretetet követelő speciális erdőgazdasági művelet.

Pl. valamely fiatalos tölgy, cser, bükk és gyertyánból áll. Czélunk a jövőre nézve is elegyes erdő nevelése, mely azonban ne csak elegyes, hanem minél értékesebb is legyen, lehetőleg értékesebb, mint a levágott erdő volt. Mit látunk azonban? Bár a levágott erdőben csak itt-ott volt gyertyán, a természetes fiatalosban nagyon sok van. Bár csert bizonyos százalékig akarunk nevelni, a fiatalosban sokkal több és erősebb a cser, mint kívánatos. S különösen a csersarjak 12—15 éves korban már egész fák, holott a többi még csak rőzseanyagot ad. Bükkből a vágás idejében éppen nem volt makktermés s így fiatalosunkban alig van bükk. Tölgyet ugyan még alá is telepítettünk, de a már a vágás előtt magától alátelepedett gyertyán azt még talán kikelni se engedte, a mi pedig kikelt, azt elnyomta. A vágáskor ugyan a gyertyánfiatalost, a mennyire lehetett, szintén kivágtuk, de az egész aprót nem tudtuk kivágni, a kivágottnak tuskóiból pedig a sarjak annál bujábban törtek elő. Egyszóval fiatalosunk a kívántnak éppen a megfordított képét mutatja — nagyon sok gyertyán, sok cser sarj, kevés bükk és nagyon kevés tölgy.

S mivel a tisztítások, gyomlálások a nagy anyagi áldozat miatt rendesen elmaradnak — a mi magában véve is meg nem bocsájtható hiba — az első áterdőlés alkalmával kell igyekezni a fenti elegyarányt lehetőleg javítani és nemcsak egyszerűen «gyéríteni». Vagyis először is a sarjak kíméletlenül kivágandók. Feltétlenül kivágandó a gyomfák közül a kecskefűz és a hol van a virágos kőris. A tölgy ha el van is nyomva, de csúcsáig él, felszabadi-

TÁRCZA.

Hazatérés.

Irta *Schneider Árpád.*

Nach Frankreich zogen zwei Grenadier'
— — — — — — — — — —
Und als sie kamen ins deutsche Quartier,
Sie liessen die Köpfe hangen.

Da hörten die Beiden die traurige Mähr:
Dass Frankreich verloren gegangen,
Besiegt und zerschlagen das grosse Heer.
Heine.

Midőn a dnjeprparti ukrán pusztákról Odysseába illő utazással a galiciai síkba messze befehérlő Kárpátok kéklő fenyves övét elérők, azokét a Kárpátokét, melyekből 1915 tavaszán mint hirtelen dagadt hegyiviz zúgó árja a görgeteg sziklait, sepertük az oroszok hadát, megdöbbenve hallottuk, hogy a Kárpátok többé nem bástyái Magyarországnak és elveszett — Erdély. «Da weinten zusammen die Grenadier'»...

De megváltozott a világ képe azóta, hogy a felszabadító magyar testvérek hadát Lwównak diadalmánorban ujongó népe nemzetiszínű zászlóerdővel fogadta s az ölelkező lengyel-magyar zászlóerdő alatt Báthory népei ismét egymásra találának . . .

. . . Piszkos pályaudvar . . A füstös ködben üszó főváros utczáin meg nem értett eszmékért zajongó tömeg. Az egyenruha dominál. Az elszánt arczoknak s láztűzben égő szemeknek látása a rohamok dühére emlékeztet, melyek előtt nem vala megállás, melyek véresek valának és rémesek és mégis dicsőbbnél dicsőbbek, mert hervadhatatlan babérral övezét a magyar nevet, mely körül a dicsőség glóriája ragyog, mig ember él.

. . . A Kárpátok szorosai, Magyarország kapui tárvanyitva most . .

Akkor mindent másképpen gondoltunk és másnak a visszatérést, — diadalmámor, mint Gorlicze után és mint Lwówban, zászlóerdő s harangzúgás.

Idehaza a négy falam között tudok csak némiképpen megnyugodni. Itt minden a régiben. A régelmult idők világa lehel mindenből, a mi velem Erdélyországból ideszakadt.

A falakon Rugendasnak vasderesen vágtázó dreispitzkalapos solymárnője, kit csahos kopók és pejparipáikon spádés urak és solymászok csapata követ stb.

A rezes kardok, gyöngyházas puskák és hosszúcsövű czüstös pisztolyok közül ősön kéklő szemei éppen olyan jóságos megértéssel tekintenek deresedő fejemre, mint néztek valaha gyereki játékaimra.

Dédanyám bútoraiból levendula illata árad és a krónika keménynyakú erdélyiekről regél. Ujfalvi Sándorról, a romladéki földesúrról. «*Erdély legöregebb vadászáról, kiben kora nevezetes férfiainak s a nép minden rétegének ismerete, tiszta szív és tiszta elme s a hazának hő szerelme egyesül.*»

Ujfalvi 72 éves kora daczára még délczeg paripát lovagol, szenvedélyes vadász és talán legeredetibb typusa egy régibbszabású magyar vadásznak

Maga írja: «hosszas vadászpályám alatt volt időm elég, de kedvem s hajlamom még több, a koronban ismeretes vadászatok nemeit kopóval, agarral, vizslával, gyalog s paripán, bozóton és czihereen, leggyakrabban a havasok sivatagján, az év minden szakában, jó és rossz időben egyformán, elégszer hó- vagy holdvilágos éji lesjáratokon és soha nem lankadó hévvel, tüzzel folytatni. De legszenvedélyesebben kopóval üdtem, ebben találtam fel határtalan vadászszenvedélyemnek legkielégítőbb táplálékát.»

Ujfalvit már gyerekkorában kitüntette vadászszenvedélye. Tizenharmadik évét járta, midőn atyja, Belső-Szolnok híres alispánja először vitte magával nyulászni a falu alatti kukoriczásba.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

tandó, vagyis a körülötte levő, bár szép gyertyán, bükk és egyebekből annyi szedendő ki, hogy az elnyomott fácska levegőt, világosságot kapjon és kivergődhessen az árnyékból. Nem kell félni, hogy az ilyen környezeténél alacsonyabb és vékonyabb tolgyből úgy sem lesz semmi. Csak oltalmazni kell a további elnyomástól s néhány év alatt oly szépen útána nyúlik környezetének, mintha sohase lett volna elnyomva. Áll ez kivált a gyertyánnal szemben, mely lassan nő, de ha elég világosságot biztosítunk az ily tölgyfácskának, a bükkből, cserből is kiveri magát.

Ugyanígy kell bánni a gyertyánnal, szemben az elnyomott bükkel, cserrel. Az ne riasszon vissza, hogy az áterdőlés után a fiatalos nem lesz egyenletesen sűrű, hogy néhány évig laikusnak csunya lesz, hogy ritkás, sőt üresnek látszó foltok lesznek benne, mert 5—6 év alatt ezeket a hézagokat a felszabadított értékesebb fanemek rendesen kitöltik. És ha megis maradna itt-ott hézag azáltal, hogy a felszabadított értékes fanemekből egy-egy nem bizonyult életképesnek, hanem elhalt, mielőtt a neki készített hézagot kitöltötte volna, az még mindig kisebb baj, mint ha csak gyérítve az értékes fanemeket teljesen el hagyjuk nyomni és fatömegben is, minőségben is, sokkal gyengébb, rosszabb erdőt nevelünk, mint volt az, melyet a fiatalos előtt levágtunk.

Mert hiszen tudjuk, hogy a gyertyán a vágatási korban csak körülbelül egyharmadát adja azon fatömegnek, melyet a bükk ad és egyharmadnál alig valamivel többet a tölgy fatömegénél, sőt magas fordulónál még annyit se, eltekintve, hogy technikai alkalmazhatósága a bükkel sem, de a tölgygyel egyáltalán össze nem hasonlítható. A technikai alkalmazhatóság korlátoltsága miatt kell az áterdőléseknél a csert is kellő határok közé szorítani.

Már az azelőtt gyomfának számított rezgőnyár s bizonyos vidékeken a hárs, sőt nyír feltétlen kivágásáról gondolkodni lehet.

Ott, a hol a közlekedési lehetőségek jók, a hol elegendő nagy kiterjedésűek az áterdőlendő fiatalosok, melyekből tehát elegendő mennyiségű rezgőnyár-rönkő kerülhet ki, úgy, hogy annak külön termelése, szállítása kifizeti magát, ott meggondolandó, hogy ne inkább egy-egy bükköt vagy csert vágjunk-e ki és rezgőnyárt hagyjunk meg, mely a következő áterdőlésnél mint drágán fizetett gyufafa számottevő pénzjövedelmet biztosíthat. Természetesen, ha a kedvező értékesítés lehetősége nem forog fenn, a rezgőnyár is pusztítandó a fiatalosból, mert csak kárt okoz az értékesebb fanemekben. Ismétlem, csak oltalmazható meg, de hol a reméllhető haszon nagyobb, mint a várható kár s oly mennyiségben s úgy elosztva, hogy kivágása után a szálerdővé nevelendő fiatalos a sűrűség megszakítását 5—10 év alatt eltüntesse.

Ugyanez áll adott esetben a nyírről. Ha a reméllhető bevétel föler az általa a következő áterdőlésig okozható kárral s ha a kár nem lesz helyrehozhatatlan, meghagyhatunk a nyírből is az erdőgazdaság czéljait nem sértő mennyiséget.

A rezgőnyárról és nyírről mondottak fokozottabb mértékben állnak az eddig szintén gyomfának tartott hársról annyira, hogy azt mondanám, hogy a hársat ezentúl tenyésztendő főfajnak tekintsük s erdeinkben bizonyos elegyarányt biztosítsunk neki. A hárs fáját ugyanis mint láda-, mint vastag fournierdeszka-, mint faragóanyagot nagyon keresik és fizetik. A gyufagyáraktól pedig már régóta nagyobb árat el lehet érte érni, mint a nyárfáért. No és a mi a legfőbb, legfontosabb, habár a legújabb alkalmazását illeti, az magában is biztosítja a hársfa nagy jövőjét. Ezen új alkalmazás a repülőgépgyártás. Már pedig, hogy a repülőgépgyártás nincs még fejlettsége tetőfokán, azt mindnyájan tudjuk s így aztán bizonyos, hogy az mindig több és több hársfát fog igényelni, melyet az erdőgazdaság igyekezzék nevelni s így magának mindig több és több jövedelmet biztosítani.

Itt említem meg az erdei gyümölcsfákat is, melyeket szintén szeretünk gyomfa módjára kezelni, pedig pl. a vadcseresznye becses asztalosfa, a berkenye vagy barkócza is jól fizetett. A juharok közül úgy a hegyi, mint a fürtös juhar fája nagyon értékes. Azért tehát áterdőlések alkalmával ezeket a mellékfa-fajokat nemcsak megtűrhetjük, hanem bizonyos mennyiségnek fejlődését egyenesen elő kell segítenünk.

A fenyővel elegyes lomboserdők áterdőlésénél szintén

A gyerek lövésére atyja hamarább ért oda a kukoriczásban vergődő vadhoz s midőn ő is odaért, egy iznos farkast látott elnyúlva. Atyja büsan fogadá. «Na ficzkó!» mond utóbb: «nagyapád és apád is jól lőttek, de te soha sem éjtesz el már vadat, mert tudd meg, hogy a ki első lövésre farkast ejt, az más vadat soha sem érhet.»

Ez a babonás előítélet sértette Ujfalvi önérzetét és ezért minden igyekezetével azon volt, hogy magát jó lövővé képezze. A pisztolylövést is szenvedélylyel gyakorolta és oly tökélyre vitte, hogy Wesselényinél egyszer fogadásból Pöllnitz báró szájából a pipát 12 lépésről kilőtte.

Wesselényi találóan jegyezte meg, hogy ő jobban lőtt és sokkal több vadat ejtett el, mint Ujfalvi, de ez nálánál nagyobb élvezettel vadászott és ezért kortársai közül egyedül Ujfalvi nálánál szenvedélyesebb vadász.

Ujfalvi barátságban vagy ismeretségben lévén Széchenyivel, Deákkal, Wesselényivel, Kisfaludyval, Vörösmartyval és Bajzával, feltehető, hogy ezek ösztönzésére irja meg «*Erdélyi vadászatok és vadak*» cz. művét, melyről kultúrhistóriai értékére való tekintettel sajnálattal állapithatjuk meg, hogy ezideig ki nem nyomatott.

Önbevallása szerint néki hajlott kora daczára is könnyebb vadászni, hegyet mászni, mint vadászatról irni. Panaszkodik az adatok és műszavak hiányáról is. A kútfőkhöz, melyekből becses adatokat remél, nem tud hozzájutni, mert Istvánfi Boldizsár és Apor Péter e tárgyú kéziratait Kemény József gróf, midőn a szentpétervári tudós társaság tagjává nevezteteti ki s felkéretett, hogy az erdélyi ősvadakról és vadászatokról irjon, egy nyugalmazott nagyszebeni századosnak adta át francziára fordítás czéljából. A százados pedig az említett kéziratokat tévedésből a fordítással együtt Szentpétervárra küldötte. Ilyformán Ujfalvi a legbecsesebb kútfőktől esett el.

Ujfalvi Apor Péter nyomán megállapitja, hogy a nemzeti fejedelmek korában Erdélyben a bölény nem ritkaság és bőrét nyugágyakra és kerevetekre takaróul használják.

Hagyomány szerint a bölényt hajtókkal az erdők tisztásaira szorították, hol a vadászok lóháton támadták és kopjával, chandsárral, szekerczével és más kézifegyverrel ejtették el. Ebben az időben nem voltak külön harczi és külön vadászati fegyverek. Zrinyi Miklós is karddal sujt a lövésére támadó vadkanra. Ujfalvi az ő idejében a havasokban még található ásott mélyedéseket bölényverneknek tartja. A bölény a Czibles, Ünőkő, Rozsaj, Bucsecs, a borgói, gyergyói és hámromszéki havasokban tanyázott, mit a román elnevezések máig is igazolnak, mint: dosu zimbrului (bölényhát), izvorul zimbrului (bölényforrás), valea zimbrului (bölényvölgy), peatra zimbrului (bölénykő). Ujfalvi egy, a borgói havasokban, de általa közelebb meg nem nevezett helyen talált bölényszarv birtokában is volt.

Ujfalvi szerint az utolsó bölényt 1762 okt. 8-án ejtették a borgói Plái magaslaton, mely akkor a Bethlen grófok birtokában volt. E vadászaton Ujfalvi apósa is jelen volt, ki szerint az utolsó bölény egy jól kinőtt, hozzávetőleg 10—12 éves tehén volt, 5 mázsa és 42 font súlyban. Sajnos, nem nevezi meg, hogy hörrel és a belső részekkel, vagy már kizsigerelve. Erről a bölényről Ujfalvi Gorzsa Juontól, a híres borgói vadásztól is hallott, ki ugyancsak ott volt az emlékezetes vadászaton s a kivel Ujfalvi a borgói hegyekben 1814-ben vadászott. Gorzsa összesen négy bölény elejtéséről tud beszámolni, hol ő is jelen volt s szerinte a bölényéhez képest a medve vadászata gyerekjáték.

Sajnálattal kell megállapitanunk, hogy Ujfalvi a bölénynek és vadászatának eme utolsó elevен krónikását igen kevéssé használta fel, mert Gorzsának ezeket illetőleg többről kellett tudomással bírnia, mint mennyiről ő említett művében beszél.

Ujfalvi után ítélve Bánffy Farkas báró az egykori fejedelmek stylusában vadászhatott. A táblai szünnapokon jószágaira utaztában 50—60 táblai írnok, — az erdélyi előkelőségek fiai, — lövészek, peczérek, kopó és agárfalkák kisérték s azt az útat, mely Marosvásárhelytől három napi járás, ugyanannyi hét alatt járták meg. Bánffy czifra sátor alatt

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

sokszor kell látszólag kárt is okoznunk, hogy az áterdőlés helyesen legyen foganatosítva. Nem szabad pl. sajnálni a fenyőfácskát túlszárnyalt mondjuk bükköt, hanem ha az elérni óhajtott elegyarány megköveteli, ki kell vágni. Az a túlszárnyalt fenyőcske majd magához tér és kinő a neki csinált nyíláson. Nem szabad megijedni a rendesen jóval erősebb bükk ledöntése közben az általa elnyomott fenyő-csoportban okozott kártól sem. Az a kár is csak az első pillanatra látszik oly nagynak. S különben is kellő elővigyázattal csökkenteni lehet, a mit pedig nem lehet kikerülni, az a legtöbbször nem lesz akkora, hogy a teljes elnyomástól megmentett fenyők nagyobb értéke azt később vissza ne fizesse. Sőt sokszor egy-egy sűrű fenyőcsoportban okozott ilyen önkéntelen áterdőlés az épen maradt fiatal fákra olyan jó hatással van, hogy erős növekedésükkel nemcsak a képződött hézagot tüntetik el néhány év alatt, hanem a kellő levegőjük, világosságuk meglévén, sokkal többet nőnek, mintha a csoport összes egyede megmaradt volna. Vagyis nem szabad sajnálkozni adott esetben egy-egy fenyőfácskán sem, akár nem akarva, akár akarva kell azt kivágnunk. A modern áterdőlési elv túl van a teljes sűrűség követelésén, a mely fiatalosoknál kendersűrűséget jelent. A teljes sűrűség követelése a régibb szakembereknél az őserdőre való hivatkozásból keletkezett, melyet senki sem erdőlt át, s mégis a legszebb törzseket szolgáltatja. Igen ám, de nem 80—100 év alatt. A modern erdőgazdaságnak a lehető legrövidebb idő alatt kell a legszebbet, legjobbat, legértékesebbet nevelnie, ahhoz pedig nemcsak a talaj, hanem a levegő és napfény kihasználása is szükséges.

Tiszta fenyvesek áterdőlésénél szintén az eddigi elvek szerint kell eljárnunk, bár itt az eljárás annyival egyszerűbb, hogy a fenyvesek rendesen egy fajból állanak. A hol pedig többféle fenyő képezi a fiatalost, ismerni kell az egyes fajok természetét, hogy a szerint segítsük, vagy fékezzük tenyészetüket. Így pl. a jegenyefenyő lassabban nő mint a lúc, de nagyon árnyéktűrő, tehát azon igyekezzünk, hogy csúcsa szabad legyen, szomszédai le ne tördeljék, de egyébként nem baj, ha túl is van szárnyalva. Ezzel szemben a vörösfenyő nagyon világosságot kívánó fanem. Igyekezzünk tehát körülötte minden mást kiszedni, hogy tiszta vörösfenyő-csoportok képződjenek, mert csak saját fajtáját tűri. A lankás oldalakon, völgyek szélén levő vörösfenyőt, kivált ha annakidején egyenként elegyítették, kár más fenyővel szemben előnyben részesíteni; az ilyen helyek nem vörösfenyőnek valók. Bár másrészt elismerem, hogy völgyfeneken láttam eddig a legszebb vörösfenyő állabot. De hát nincsen törvény kivétel nélkül.

Röviden összefoglalva az eddigieket, az áterdőlést végző erdőőr dolgozzék céltudatosan, ne csak gyéritsen, mert a czél nem az, hogy a »gyérítés« után gyérebb, hanem hogy az »áterdőlés« után a jövő szempontjából minőségileg értékesebb legyen a fiatalos. Ne azt nézze, hogy milyen a fiatalos képe közvetlenül az áterdőlés után, hanem hogy milyennek kell lennie az erdőnek 80—100 év múlva, hogy az utódok ne kicsinyléssel gondoljanak majd a mostani nemzedék szakképzettségére s főleg szakszeretetére.

Az itt elmondottak főleg az első áterdőlésre vonatkoznak. Ha ezt helyesen, céltudatosan van keresztülvive, a következőknél már jóval könnyebb a dolgunk, mert az elegyarány már félig-meddig szabályozva visszük, gyomfa nincs vagy kevés, s a mi beavatkozásunk ezentúl csak a faegyedek életküzdelmének szabályozására szorul. De azért itt is tudással, szeretettel kell működni s afelé az elképzelt erdő-ideál felé törekedni, a milyennek az illető állabot vágható korban tudni szeretnők.

Majerszky István, közalap főerdőmérnök

A vadak fogazatának és fejváza jellegzetesebb résének ismertetése. (Folytatás.)

A *róka* fejvázát arról lehet felismerni, hogy az orrcsont nem nyúlik olyan hosszúra, mint a felső állcsont, s hogy a hátsó szemnyujtvány nem domború, mint a kutyánál, hanem csaknem vízszintes. A koponya nyúlánk, épen úgy a szemfogak is; egyébként a fogazat teljesen egyezik a kutyafélékével. Egészben véve a róka fejváza

---

bölényőrön, az irnokok pedig a sátor körül tűz mellett éjjelezének. Este a tábortűznél Zentelki bandája játszott s az első táncot Bánffy járta nagy rátartással. Utána a fiatalság is a táncból semmi ürügy alatt sem lehetett kihúzni magukat. Reggel tovább utaztak, lóháton üzve a felvert vadat. Bánffy az akkor még kevéssé ismert Lazarino csöves puskájával kitünően lőtt, a mi bámulóit ilyen készítésű puskák beszerzésére készteté, miért is alig akadt nemesi kuria, hol ilyen puska nem volt. (A Cominazzo híres a bresciai csőkovács család tagjai Lazaro 1620, Lazarino 1696 körül működnek. Angelo a 16. században, Bartolo 1804 körül ugyancsak Bresciában működnek s kevésbé híresek.) A szabadságharcot követő kiméletlen fegyverkobzás által, midőn még a fokosokat is elszedték, ezektől s még a fejedelmek idejéből megmaradt mindannyi értékes fegyveremlékektől fosztatott meg az utókor. A keresettsége hozta magával, hogy a Lazarino név alatt rengeteg hamisítványt is adtak el.

Ujfalvi irja: »Erdélyben a mult század utóján és a jelen század két első évtizedén a mivelődést és finomabb izlést a ménes nagyobb vagy kisebb száma a paripákon a koronként változó divat szerint kosorr, nyerges hát, tömött hosszú serény, bozontos fark magasan emelés és bizonyos szőrszin, továbbá a vadászfegyverek, karvalyok, sólymok, kopók, agarak és ezek mellett a szükséges peczérek száma határozá.«

A nemes urak a peczéreiket kizárólag a czigány jobbágyokból választották és ezek kötelessége elég sokoldalú volt. Vadászaton a hajtást vezetni, kitartóan kürtölni; nyulászaton, kopóásznál és agarászaton a kutyákat vezették és gyalogszerrel követék a vad nyomán. Ezt pedig olykor többnapi élelemmel a hátukon. Otthon a kutyák gondozásán kivül a fahordás, hasogatás, pecsenyesütés, tányérmosogatás, sertéshizlalás szintén a peczér hivatala volt. A peczéri állás az udvarban az utolsó, de mégis kiváltságos, mert a ház urának egyedül és egyenesen valának alárendelve, mely viszonyukra a czigány peczérek mint különös kiváltságukra féltve őrködtek. Eme független állásától a peczér csaknem testi alkalmatlanság, vagy megsértés okából vált meg. A czigány peczér mindig komikusan hatott, mert elleste az urak viselkedését, hanglejtését és testmozdulatait, miről később akarva sem tudtak volna leszokni.

Jellemzésükül regéli Ujfalvi, hogy B. B. egyik birtokát bérbe adván, a bérlőnek különösen a lelkére kötötte az egyéb instruktióval ott hagyott Király Peti czigányt 6 kopóval.

A bérlő szép lassan mindennel felhagyott a mi hasznot nem hozott. Először a konyhát; majd padlásra vitette az étteremből a régi butorokat, az ósök képeit stb. s az éttermet magtárnak használta. Az ajtások nagyon bánották az arisztokratikus érzelmü czigányt, de különösen a konyha és az étterem körüli változásokat, melyek által sok jó falattól esett el, vette szivére. A czigány dőhogva türt, de midőn a bérlő a konyha előtti fáról az étkezésre hivó csengetyüt is eltávolitotta, hogy el ne lopják, azt a csengőt, mely őt annyi jó falatra hivta, hogy azt még ne is láthassa, ezt már nem tudta elviselni Király Peti. A nyakába akaszta öblös kürtjét és puskáját s a kopólánczokat mérgesen vágva a zsidó bérlő elé, semmi igérettel sem vala marasztható és könnyes szemekkel fordula ki a kastély kapujából.

A szabadságharcz azután sok mindent megváltoztatott. Sok minden eltünt á mi szép volt s megváltozott a mi jó volt. Ujfalvi jószágait is feldúlták és ő Kolozsvárra szorult.

Lovagolt, vadászott még akkor is, de mégis inkább a multban élt, arról szivesen beszélt és az erdélyi vadászatnak élő krónikája volt.

. . . Az utczai lámpák piszlogó fényétől átszürt opálos ködből sűrűn szitáló eső, mohón olvasztja a havat. A hó fehér bársonyából olvadt szennyes vizek patakokba szakadva tünnek el a csatornák feketén tátongó szájában.

Fenn a homályos sötét égbolton Csaba útja Erdély felé mutat . . .

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

csinosabb és a dobcsontok valamivel erősebben vannak felfúvódva.

A ragadozók rendjében *a menyétfélék* elég nagy számmal vannak képviselve. Koponyájuk hosszúkásan kerekded, széles fejbúbbal; fogazatukat a változó számú zápfogak jellemzik; lehet $\frac{5}{5}$, vagy $\frac{5}{5}$, vagy $\frac{5}{6}$, melyek közül $\frac{1}{1}$ gumós fog. *Schäff* azt állítja, hogy a menyétféléknél az alsó állkapocsban két gumós fog van, melyek közül az első a tépőfog. A menyétfélékre jellemző megkülönböztető jel az, hogy a második alsó metszőfog mindkét oldalon a fogsor vonalától kissé hátrább áll.

A valódi nyesteket nálunk a nyuszt és a nyest képviselik. Fogképletük $\frac{3141}{3142}$; eszerint az alsó tépőfog előtt négy hézagfog van, a felső tépőfog előtt pedig három. A felső gumós fog keresztben áll, a tépőfog belső oldalán kis gumóval bír. Az első hézagfog feltünően kicsi.

A *nyusztnál* a felső tépőfog koronahossza egyenlő a felső gumós fog szélességével.

A *nyestnél* a felső tépőfog koronahossza nagyobb, mint a felső gumós fog szélessége. A felső gumós fog külső lapján tisztán kivehető kis öblöcske van. További ismertető jel még az, hogy a nyusztnál a harmadik felső hézagfog külső szélén egy bemélyedés van, a mi a nyestnél hiányzik.

A *görénynek* $\frac{4}{5}$-zápfoga van, s ebben, a valódi nyesteket kivéve, az ebbe a családba tartozókkal megegyezik. Az alsó tépőfognak nincs belső gumója. A fogképlet $\frac{3131}{3132}$; eszerint a görénynek csak 34 foga van, mert a felső és az alsó állkapocs mindegyik felében egy-egy hézagfog hiányzik; a valódi nyesteknél ezek a hézagfogak is megvannak. Ennek az ismertető jelnek a segélyével az első pillantásra felismerhetjük a görény fogazatát. A koponya a hátsó felében a legszűkebb.

A *hermelin* és a *közönséges menyét* fogképlete ugyanaz mint a görényé. A koponya az elülső felében a legszűkebb.

A *vadászmenyét* csak abban különbözik a görénytől, hogy *szeme vörös*, egyébként a görény albinójának tekinthető.

A menyétfélék családjának vadászati szempontból igen értékes tagja a kevésbé ismert *nyércz*. Koponyájának legnagyobb megszűkülése a koponya közepe előtt van. Fogazatára jellegzetes az, hogy az alsó állkapocs metszőfogai a többi fogaknál beljebb állanak, hegyük azonban pontosan belecsik a többi fogak koronáinak vonalába, a mi különben a többi rokon menyéteknél nincs meg. A görény és a nyércz koponyája egyébként teljesen hasonló, a különbség mindössze csak az, hogy a nyércz koponyája laposabb és inkább szélességben van kifejlődve. A nyércz, — a mit különben *kis vidrának* is hívnak, — a görényfélékhez tartozik, mert fogazata azoknak a fogazatával egyezik. Bár állattanilag a nyércz a görényfélékhez tartozik, alakjára és életmódjára nézve inkább a vidrához hasonlít, s mintegy átmenetet képez a görényfélék és a vidrafélék között.

(Folyt. köv.)

Gazdasági tanácsadó.

A korai keltetésű csibékről. Az okszerű baromfitenyésztésnek egyik főkövetelménye kétségtelenül a korai keltetésű csibékben rejlik. Azon esetben, ha márczius hó közepétől egészen május hó közepéig keltetünk és az ezen keltetési időszakból származó csibék közül választjuk ki a továbbtenyésztésre alkalmasakat, akkor szeptember és október hónapokban, midőn az öreg tojók vedlenek és a tojásrakásban szünetet tartanak, a korai keltetésű csibéinktől várhatunk már tojásokat. Régi igazság, hogy a korai keltetésű csibék, daczára annak, hogy kora tavaszszal rendszerint még igen hideg időjárás szokott uralkodni, mégis aránylag hamar fejlődnek, illetőleg sokkal hamarább, mint a későbbi keltetésűek, kivéve, ha valamiféle helytelen etetési eljárás folytán fejlődésükben vissza maradnak. A kis csibék etetésénél eddig a száraz etetési eljárás vált be a legjobban, úgymint: tatárkaocsú, másodosztályú búzadara stb. A korai keltetésnek egyik legfőbb követelménye, hogy téli tojókkal rendelkezzünk, már pedig ez nem kis gondot okoz, mivel a korai tojóképesség (téli tojóképesség) nem fajta, hanem egyéni tulajdonság, illetve ez a képesség nagyobb tömegben csak beltenyésztéssel üzött tenyészkiválasztás útján érhető el, illetve ha a továbbtenyésztésre mindig csak a legjobb tojóegyedektől hagyjuk meg a csibéket és a kakast; az utóbbit azért, mert a kakas az anyja jó tulajdonságait utódjaiba épen úgy átviszi, mint az anyaállat a saját jó tulajdonságait.

Olyan tenyésztőnek, a ki jó és korai tojóstyúkokkal bír, valami különösebb nehézséget nem fog okozni a korai keltetés, még azon esetben sem, ha tojói csak későn esnek fészekre, mivel a kotlókat pulykákkal vagy pedig keltetőgéppel helyettesítheti. A csibéket az utóbbi esetben vagy kappanok által vagy pedig műanya segélyével felnevelheti. Azonban nem úgy van az a kezdő tenyésztőnél, a ki talán alig egy-két korántojó tyúkkal rendelkezik; az ilyen tenyésztő úgy jár el a leghelyesebben, ha korai tojótyúkjai után nevel csak tenyésztörzseket beltenyésztéssel és pedig úgy, hogy a korai tojók közül azt, a melyik a legjobb tojó is, saját fiával párosítja és ehhez a kakashoz azután még a többi korai tojóját is beosztja, de nem többet, mint 8—10 darabot, azonban a könnyebb és kisebb fajtáknál 12 is beosztható. A következő évben ezen beltenyésztésből származó kakasok közül a legszebbhez, a legerősebbhez, a mely a legkorábban és a legtöbbet tojó tyúktól származik, ugyancsak ezen törzsből származó tyúkokat, illetőleg ezen kakas nővéreit osztja be, természetesen ezeknek is mindenkor a legszebb, legerősebb, a legkorábban és a legjobb tojóktól kell származniok. E utóbbi törzsből származó tyúktól azután már minden aggodalom nélkül jó és korai tojó utódokat várhatunk.

Abban az esetben, ha a kezdő tenyésztőnek az egyket korán tojó tyúkján kívül nem lennének olyan tyúkjai, a melyek korán kezdenek kotlani, akkor igen helyesen jár el, ha egynéhány nehéz ázsiai fajtájú tyúkot is beszerez, úgymint: kochint, brahmát stb., mert ezek rendszerint igen jó kotlók szoktak lenni.

A mi a keltetőgéppeli keltetést illeti, az olyan tenyésztőnél, a ki törzskönyvvel dolgozik, nem válik be, mert nem tudja, hogy melyik csibéje melyik tyúkjától származik, mivel a keltetőgépben a tojások csaknem egyszerre pattognak, vagy egyszerre legalább is több, úgy tehát azt, hogy melyik csibécske melyik tojáshéjból bújt ki, megállapitani nem lehet; viszont a keltetőgépet egy tojó tojásaival megtölteni nem érdemes, mert a keltetőgép üzemi költsége egyre megy, akár tele van rakva tojással, akár kong az üreségtől. A törzskönyvvel dolgozó tenyésztőnek a keltetőgépnél sokkal jobb szolgálatot tehet a kisgazda élő keltetőgépe, a mesterségesen megkotlaszott pulyka. Egyben megjegyezzük, hogy erre a czélra kétéves

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

vagy ennél fiatalabb pulykatojók választandók és olyanok, a melyekben a párzási vágy még nem ébredt fel abban az időben, a midőn azokat meg akarjuk kotlasztani

A kiválasztott pulykát az előre elkészített tojófészekbe egyenéhány műtojásra úgy helyezzük el, hogy azt egy üres fenekű, megfelelő nagyságú, egyik oldalán nyílással bíró ládával leboríthassuk. A nyílás azért szükséges, hogy a pulyka azon fejét kidughassa, mert a pulykát több napon át a fészekben ülve kell hagyni, hogy megkaphassa a keltetési lázt; ez természetesen csak úgy lesz lehetséges, ha a pulyka megkapja napi eleségét és vizét, ha most a nyílás elé rakjuk a pulyka eleségét és vizét, akkor a pulyka, ha megéhezik vagy megszomjazik, élni is fog vele. Hogy a pulyka az üres fenekű láda alól ki ne szabadulhasson, annak tetejére néhány tégladarabot helyezünk. Ha a pulyka kotlási lázba esett — a mi néhány nap múlva már be szokott következni, — akkor a tojásait védeni fogja, ellenkező esetben, ha tojásait nem védi, akkor biztosak lehetünk, hogy a pulyka nem esett kotlási lázba; az ilyennel azután kár tovább kísérletezni. A már egyszer fészekre esett pulykát úgy kell kezelni, mint a kotlóst. *Bászel Elek.*

Különfélék.

A bányászati és erdészeti főiskola ideiglenes áthelyezése. A selmecbányai bányászati és erdészeti főiskola ideiglenesen Sopronba helyeztetett, ahol a pótlóvizsgálatok április hó elején, az előadások pedig április hó második felében fognak előreláthatólag megkezdetni. A folyó évi októberig egy nyári-, azután egy téli- s végül még egy nyári félév adatik elő. Az első és a második kurzusra csak katona hallgatók jelentkezhetnek. Aki a pótvizsgálatokon, vagy valamelyik kurzuson részt akar venni, azt azonnal jelentse be — pontos címével együtt — vagy a földmívelésügyi minisztérium erdészeti (I A) főosztályába, vagy a bányászati és erdészeti főiskola rektorán k (Sopron-postafiók). Felkérjük lapunk t. olvasóit, hogy erről főiskolai hallgató ismerőseiket értesíteni sziveskedjenek.

Halálozás. Viski *Lator István* erdőtanácsos, földbirtokos, Ugocsa vármegye gazdasági felügyelője és törvényhatósági bizottságának tagja, életének 59. évében váratlanul meghalt.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A magyar kormány *Koán Károly* ministeri tanácsost, a kincstári erdők főosztályának főnökét helyettes államtitkárrá nevezte ki.

A földmívelésügyi miniszter előterjesztésére a miniszterelnök *Horváth Sándor* ministeri tanácsost az erdőtiszti személyzet létszámába helyettes államtitkárrá kinevezte.

A ministertanács a magyar földmívelésügyi minister előterjesztésére az állami erdőtisztek összesitett közös rangsorozati létszámában

a) az erdőfelügyelőségi szolgálati ágazatnál: Biró János és Doroszlai Gábor főerdőtanácsosokat ministeri tanácsosokká, Kolosy Béla, Jausz Sándor, Napholtz Jenő és Eránosz Antal János főerdőtanácsosi czimmel és jelleggel felruházott erdőfelügyelőket, valamint Kögl Árpád, dr. Hoffmann Gyula, Dezsényi Jenő, Czimra József és Pászthy Ferencz erdőfelügyelőket főerdőtanácsosokká,

b) az állami kezelésbe vett községi stb. erdők szolgálati ágazatánál Arató Gyula ministeri tanácsosi czimmel és jelleggel felruházott főerdőtanácsosot, Kiss Ferenczy, Rappensberger Andor, Bodor Gyula, Fás Gyula, Ratkovszky Károly, Héjas Kálmán, Nagy György és Karvas Emil főerdőtanácsosokat ministeri tanácsosokká, Csopey Kornél, Szántó Mihály, Kallivoda Andor, Almássy István, Páll Miklós, Hibbján János, Kiss Ernő, Gruber Gyula főerdőtanácsosi czimmel és jelleggel felruházott erdőtanácsosokat, Gábor Sándor, Bodor Gábor, Petrás Jakab, Szuppek József, Seh Jenő, Donáth Sándor, Incze Manó, Szakmáry Ferencz, Bossányi István, Timók János, Pöschl Ferencz, Tompa Kálmán, Kolossy Imre, Korallewsky Géza és Biloveszky Béla erdőtanácsosokat főerdőtanácsosokká,

c) az erdőőri szakiskolák szolgálati ágazatánál: Török Sándor főerdőtanácsost ministeri tanácsossá, Teodorovits Ferencz főerdőtanácsosi czimmel és jelleggel felruházott erdőtanácsost, valamint Illés Vidor erdőtanácsost főerdőtanácsosokká,

d) a magyarországi kincstári erdők szolgálati ágazatánál: Schmidt Károly ministeri tanácsosi czimmel és jelleggel felruházott főerdőtanácsost, Bekény Aladár, Temesváry Béla, Szabó József, Nagy Károly, Kovács Aladár, Pájer István, Burdáts János, Martian Livius és Balogh Ernő főerdőtanácsosokat, Térfi Béla ministeri tanácsosi czimmel felruházott főerdőtanácsost és Szokoloczy József főerdőtanácsost ministeri tanácsosokká, Földes Tamás, Babós József, Draskovich József, Medveczky Ernő, de Pottere Gerard, Furherr János és Biró Zoltán főerdőtanácsosi czimmel és jelleggel felruházott erdőtanácsosokat, valamint Gréger Géza, Ivanich Ferencz, Bécsy Dezső, Koller János, Molnár Imre, Mike Imre, Terényi Sándor, Kriszta Gyula, Winkler Miklós, Gyarmathy Mózes, Takács Miklós, Buhescu Terentius, Konok Tamás, Barsy Richárd, Tomássek Miklós, Várjon Géza, Ambrus Lajos, Ondrus Gyula, Günther József, Aschner Vilmos, Scholtz Gyula Bohuniczky Endre, Lőfi Jenő, Béky Albert, Bészler Kálmán, Kolozs József, Chabada Géza, Oszterlamm Ernő, Schlosser István, Ressel István és Jancsó Gyula erdőtanácsosokat, valamint Beyer Jenő erdőtanácsosi czimmel és jelleggel felruházott főerdőmérnököt főerdőtanácsosokká;

e) a horvát-szlavonországi kincstári erdők szolgálati ágazatánál Mariányi János és Ulreich Gyula főerdőtanácsosokat ministeri tanácsosokká, Hantos Ernő, Lehoczky György és Nyitray Ottó erdőtanácsosokat főerdőtanácsosokká;

f) az erdészeti kisérleti állomások szolgálati ágazatánál Roth Gyula erdőtanácsost főerdőtanácsossá nevezte ki, — továbbá

a) az erdőfelügyelőségi szolgálati ágazatnál Laukó Sándor főerdőtanácsosnak a ministeri tanácsosi czimet és jelleget, Goró Ferencz erdőfelügyelőnek a főerdőtanácsosi czimet és jelleget,

b) az állami kezelésbe vett községi stb. erdők szolgálati ágazatánál Sümegh Ignácz, Pékh József, Somoghy Lajos és Bodnár Richárd főerdőtanácsosoknak a ministeri tanácsosi czimet és jelleget, Spettmann János erdőtanácsosnak a főerdőtanácsosi czimet és jelleget; — végül

c) az állami erdőtisztek egyesitett létszámában Dénes Zoltán, Katona István, Szilágyi Ernő és Onczay László erdőmérnököknek a főerdőmérnöki czimet és jelleget adományozta.

A magyar földmívelésügyi minister az állami erdőtisztek összesitett közös rangsorozati létszámában kinevezte:

a) az erdőfelügyelőségi szolgálati ágazatnál: Konczwald Ferencz erdőfelügyelői czimmel és jelleggel felruházott alerdőfelügyelőt, valamint Lehrmann Béla és Földvári Miksa alerdőfelügyelőket erdőfelügyelőkké,

b) az állami kezelésbe vett községi stb. erdők szolgálati ágazatánál Ács Sándor, Csanády Attila, Weszely Alajos, Hyna Ottó, Kölló Pál, Schmidt Ferencz és Papp Béla erdőtanácsosi czimmel és jelleggel felruházott főerdőmérnököket, valamint Dávid János, Anderkó Abel, Garda János, Halász József, Dologh Jenő, Bodoni Miklós, Krausz Ernő, Zankó Emil, Nyiry Dénes, Pribnow Pál, Popovits Ottó, Halász Géza, Lator István, Vajda Ákos, Sipos Mihály, Szvoboda Mihály, Tomka Jenő, Szabó Kálmán, Henrich Győző, Kadácsi Bálint, Urszinyi György, Schwarz Rezső, Kejér Kálmán, Körmendi Károly, Spielhaupter György, Botka György és Gulyás Jenő főerdőmérnököket erdőtanácsosokká;

c) az erdőőri szakiskolák szolgálati ágazatánál Szaltzer Lajos főerdőmérnököt erdőtanácsossá;

d) a magyarországi kincstári erdők szolgálati ágazatánál: Enyedy János, Vollnhofer Pál, Fritz Rezső, Kostialik János, Lipcsey László és Sándor Jenő erdőtanácsosi czimmel és jelleggel felruházott főerdőmérnököket, valamint Balaton Antal, Vaitzik Emil, Weisz Ferencz, Paul Péter, Gura Károly, Szabó Ignácz, Bögözi Antal, Hajdu Dezső, Vaitzik Ede, Szeleczky János, Erősdy Bálint, Huszár Kornél, Pásztor Sándor, Hoffmann Dezső, Vály Ferencz, Guáry Kálmán, Puskás István, Huszár Pál, Jeszenszky Ferencz, Papp István, Hamernyik Béla, Clement Károly, Blattny Tibor, Fischer Károly, Puchreiner Henrik, Lányi Gyula, Remenyik Gusztáv, Klimkó Gyula, Lattyák Sándor, Ormós Zsigmond, Gasparecz Lajos, Érsek Árpád, Vermes Győző, Intzédy Géza, Kovásy Kálmán, Hollós Gyula, Kelemen Béla, Daniek Géza, Katona László, Szecskay Dezső, Irinyi Aurél és Lux Árpád főerdőmérnököket erdőtanácsosokká, Zachár Mihály, Török Béla, Szepesi Arthur, Branszky László, Kiss István, Zimay János és Brannich Kálmán erdőmérnököket főerdőmérnökökké;

e) a horvát-szlavonországi kincstári erdők szolgálati ágazatánál Barkóczai Ferencz és Suszter Rezső erdőtanácsosi czimmel és jelleggel felruházott főerdőmérnököket, valamint Hajdu Rezső, Boór Károly, Bogsch Árpád, Stromszky László, Jakab István Zwickelsdorfer János Urbanszky István, Hamar

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

László, Láhner Károly, Hohoss János, Janussek István és Vassányi Mihály főerdőmérnököket erdőtanácsosokká, — Ott Károly és Ambrózy Román erdőmérnököket főerdőmérnökökké;

f) az állami erdőtisztek egyesített létszámában: dr. Szijgyártó József, Asbóth István, Horváth Miklós, Pokorny István, Geschwind Lipót, Pálffy Mihály, Comaniciu János, Molnár Antal, Dienes Béla, Pukács Endre, Králl János, Pascu Viktor, Imreh Ferencz, Rákosi István, Törzs Artur, Puskás Károly, Cseleji József, Salix Gyula, Radonics Vazul, Törzs István, Gohn Emil, Egly József, Bertsik Andor, Prunyi Albert, Pilz Alfréd, Glock Géza, Nagy László és Fridrik Árpád erdőmérnököket főerdőmérnökökké, dr. Zavicsa József alerdőfelügyelőt a VIII. fizetési osztályba alerdőfelügyelővé, Bartók Ernő főerdőmérnöki czímmel felruházott erdőmérnököt, valamint Papp Gusztáv, Schaáb Bálint és Puksa Endre erdőmérnököket főerdőmérnökökké, Barrois Andor alerdőfelügyelőt a VIII. fizetési osztályba alerdőfelügyelővé, Török János, Wény János, Rusznyák Győző, Héjj János István, Loványi Heribert, Moré László, Schalát Béla, Hager Gyula, Niederland Rezső, Kelle Arthur, Plotényi Jenő, Léber György, Velics Rezső, Mózs Ferencz, Fromm János. Szorkovszky Libor, Gaál Imre, Vojtás Árpád, Kelecsényi Mihály, Schwartz Béla, Kriska Samu, Petricsek István, Pap Sándor, Fröhlich György, Muck András, Papp László, Mankovich Rezső, Szabó Endre, Nechay Oszvald, Lippóczy Béla, Bársony József, Balás Emil, Neumann Jenő, Barna Endre, Hajdu Gyula, Szeöts Béla, Thegze László, Vágács Sándor, Zathureczky Nándor, Erdey János, Hauszmann Béla, Pap András, Szabó Lajos, Fáy Ede, Kozony József, Früstök István, Bernard József és Molcsányi Gábor erdőmérnököket főerdőmérnökökké, Craciun Baju, Botos Géza, Balás Dezső, Steyer Sándor, Faller József, Szilárd Tivadar, Nagy Imre, Csurilla Béla, Kováts István, Sallak János, Kasper Alfréd, Kalmár Elemér és Hénel Jenő segéderdőmérnököket erdőmérnökökké, — Vági István, Kovacsik Dezső, Horváth Sándor, Grillus Arthur, Liha Valér, Fekete Lajos, Häuszler Zsigmond, Borka László, Mihalovics Sándor, Witting Ottó, Pauks Pál, Schorscher János, Teutsch Oszkár, Zsurilla Pál, Horváth Valter, Töber Samu, Biró Jenő, Illyés Károly, Kiss Zoltán, Schauer Gyula, Hofstädter Ottó, Richter György, Nagy Zoltán, Henter János, Wingert János, Holtz János, Bruder Gyula, Nagy Jenő, Bauer Sándor, Rochlitz Béla, Kiss László, Antaloczy János, Sébor János, Szokol András, Bessik Mátyás, Maczkó Lajos, Szabó István, Zsombory Ignácz, Szabó Mátyás, Toperczer Dezső, Nagy László, Zsemlye Imre, Varga Károly, Hereczeg János, Fogarasi Béla, Ajtai Sándor, Jákói Endre, Sándor Béla, Szőke Győző, Vona István, Schlachta László, Brozsek Károly, Zsák Lajos, Bitai András, Székely Géza, Kovács Jenő Biró Endre, Brozsek Pál, Botos Sándor, Páter Ernő, Nagy József, Tárczy Pál, Scherg Károly és Cebe József segéderdőmérnököket ideiglenes minőségű erdőmérnökökké.

A miniszteri tanács 1919. évi március hó 8-án tartott ülésében a közélelmezési miniszter előterjesztésére *Térfi Béla* miniszteri tanácsos részére a helyettes államtitkári czimet és jelleget adományozta.

A kolozsvári állami kincstári erdőigazgatóság főnöke *Makkai Sándor* erdőőrt főerdőőrré nevezte ki.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1919. évi február hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába.

Devecseri urad. 40.—, Faértékesítő hiv. hd. 145.—, Körmendi magpergető hd. 101.80, M.-szigeti erdőig. 663.70, Schönviczky László, Bustyaházai erdőhiv. 456.—, Daubner A. 10.—, Pudleiner Gyula 6.50, Nagykárolyi adóhiv. hd.30.23, Nagykárolyi adóhiv. hd. 30.23, Rónay Tivadar hd. 10.—, Földmiv. min. hd. 100.—.

1 *koronát fizettek:* Vohradnyik Vilmos, Lehoczky Károly.
2 *koronát fizettek:* Mayer László, Lehoczky Károly, Gecze J.
3 *koronát fizettek:* Bronda János.
4 *koronát fizettek:* Bárczy László, Bratu Lajos, Eördögh István, Milován Vazul, Kabainy János, Deák Rudolf, Konrád Rezső, Pojár László, Raska József, Lózsi István, Dekits Alajos, Viktorin Mihály, Nagy Lajos, Gavalik Sándor.
6 *koronát fizettek:* Pálmai Mihály, Sárvári urad. erdőhiv., Zier Árpád, Richter Gyula, Sárosy János.
8 *koronát fizetett:* Börczön Ferencz, Gőgös István, Nyáradi püsp. erdg., Dezső Lajos, Fatalin Gyula, Kovács Kálmán, Ternáczky Tibor, Kiszely András, Bakk Imre, Kollár Béla, Paschek Kálmán, Braunsteiner Gyula, Karáth István, Nagy Lajos, Szabó István, Tóth István, Tóth József, Csapó János, Garai János, Horváth Adolf, Maritsch János, Stiedl András, Csik Ferencz, Sümegi János, Barkóczy András, Dollents Géza, Gábris József, Király Károly, ifj. Parth József, Péch Kálmán, Albrecht János, Kardoss Vendel, Nyess János.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a czímszalagon átjavított lakczím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett czímváltozás alapján, a nagyobbarányú czímnyomtatási költségek megtakarítása cz ijából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamáczióikkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

Cs. J. Torbágy. Küldjön be lapunknak egy álláskereslete vonatkozó hirdetést, a mit díjmentesen fogunk hozni; mást sajnálatunkra — nem áll módunkban az ón érdekében tenni.

M. J. Az erdészeti szakiskolákra vonatkozó szabályzat még nem jelent meg s így nem áll módunkban kérdésére részletesebb felvilágosítást adni. A mint a szabályzat meg fog jelenni, azt ismertetni fogjuk.

H. B. Hirdetését díjmentesen hozzuk; a küldött 1 koronát a lap javára bevételeztük

B. S. 1. A kincstári erdészeti altiszteknek javadalmazása 1918. évben a következő volt: a II. oszt. altiszteknél (erdőőröknél) 3 évenkint emelkedő évi 700, 800, 900 és 1000 K fizetés, az I. oszt. altiszteknél (főerdőőröknél, famestereknél) pedig ugyancsak 3 évenkint emelkedő évi 1000, 1100, 1200 és 1300 K fizetés, valamennyinél természetbeni lakás, vagy ennek hiányában az államaéhely szerint évi 160, 200, 240, 280, 360 és 400 K lakpénz, a fizetés 100 százaléka mint háborús segély, évi 100 K ruhaátalány, 3 illetőleg 4 k. hold földjáradóság, évi 24, illetőleg 36 ürm tüzifa, minden gyermek után évi 200 K családi pótlék, azonkivül 2,5 normálszónságnak megfelelő sertés és 3 normálszónságnak megfelelő egyéb fajú állat (tehén, borjú bárány, ló, csikó stb.) legeltetési jogosultsága.

2. Az 1919. évben a fizetések a lapunk előbbi számában közölt módon emelkednek, a többi járandóságok megmaradnak s ezenfelül kapnak még havonta 300 K drágasági segélyt is.

3. Hogy az állam a hitbizományi erdőket házi kezelésbe veszi-e, azt nem tudjuk, de valószínűleg nem veszi át, mert a kisajátítás alól az erdők ki vannak véve s így azokat a birtokosok bizonyára meg is fogják tartani.

4. Az 1919. évi Erdészeti Zsebnaptárt megrendelheti az Országos Erdészeti Egyesületnél, — Budapest, (V. Alkotmány-utcza 6. szám); ára lapunk előfizetői részére bérmentes küldéssel 7 K 45 f, másoknak 10 K 45.

M. J. Sorsjegyeit még nem húzták ki.

H. L. Előfizetése a küldött 4 koronával junius hó végéig van rendezve.

Bakony. Véleményünk szerint visszatérhetnek a szakiskolába. A jelentők forduljanak ahhoz az erdőőri szakiskolához, a melynél tanulmányaikat megkezdték.

ÁLLÁSKERESLET

40 éves, szakvizsgázott, családos erdőőr, ki hadifogságból tért haza, erdőőri állást keres. 11 évi gyakorlattal bír, az erdészetben teljesen jártas, jó szolgálati bizonyítványnyal rendelkezik, beszél magyarul, németül a német nyelvet is érti. Állását azonnal elfoglalhatja. Czíme: Stach Mihály, Kékesd, Baranya megye. (15.)

47 éves, róm. kath., özvegy, hadviselt férfi, 21 évi erdészeti gyakorlati szolgálattal, azonnali belépésre állást keres. Czíme Csapó János, Torbágy, Pest megye. (16.)

Kisebb erdőgazdaság önálló kezelése czéljából állást keres 36 éves, róm. kath., családos, magyarul és németül beszélő szakvizsgázott erdőőr, ki az erdőüzem minden ágában teljesen jártas, 10 évi gyakorlati szolgálattal bír; csúsztatók, görpálya és iparvasút építésében, valamint a vadászatban nagy gyakorlata van; jó bizonyítványokkal rendelkezik s jelenleg mint fővigyázó van alkalmazásban. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (17.)

Leszerelt 22 éves egyén, aki a háború miatt az erdőőri szakiskolának csak első évfolyamát végezhette, a tanítás megkezdéséig, vagyis szeptemberig megfelelő állást keres, esetleg irodába is. Szives megkereséseket Drexler Ferencz, erdővéd, Alcsút, (Kis-utcza) Fejér megye kérek. (18.)

Szakvizsgázott erdőőr, angol rendszerű fáczánnevelő, ki önálló működéséről jó bizonyítványokkal rendelkezik, 52 havi katonai szolgálat után állás nélkül maradván, megfelelő alkalmazást keres. Czíme: Garai Vendel vadász, Sárkeresztúr (Fejér megye). (19.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Állami vagy uradalmi állást keres szakvizsgázott erdőőr, ki az erdőkihasználás és vadászat minden ágában teljesen jártas; 35 éves, nős, gyermektelen, beszél magyarul, németül és horvátul. Katonaságnál mint tűzmester szerelt le. Az I. és II. oszt. ezüst, valamint kétszer a bronz vitézségi éremmel kitüntetve. Címe a szerkesztőségnél megtudható. (20.)

30 éves, szakképzett, kiscsaládú erdőőr, ki az erdészet, valamint a kis és nagyvad tenyésztésében nagy jártassággal bír s hosszú bizonyítványokkal rendelkezik, mielőbbi belépésre állást keres. Címe: Vadász; Br. Orosdy kastély, Pilisszántó (Pest megye). (21.

21 éves, erdőőri szakiskolát végzett, jó látó-, hallás- és beszélőképességgel biró, magyarul és keveset tótul beszélő fiatalember azonnali belépésre erdőőri vagy segéderdőőri állást keres. Címe: Tóth József, Hidasnémeti (Abaúj-Torna megye). (22.)

Körvadász 39 éves, róm. kath., nős, szakvizsgázott erdőőr, kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. erős és magas, beszél magyarul, németül és tótul. Kisebb erdőgazdaság önálló kezelésére ajánlkozik. Címe: H. I. körvadász, Budapest, Alkotmány-utcza 6. (23.)

A cseh-tót megszállás miatt állását elhagyni készülő magyar ember, ki németül. tótul és románul is meglehetősen beszél, **állami főerdőőr,** kitűnő eredménynyel szakiskolát végzett és szakvizsgát tett, 40 éves, családos, erélyes, egészséges, az erdészet és vadászat terén 18 évi gyakorlattal bír, értelmes, jó szakember, melyet elsőrendű bizonyítványaival s kívánatra ezidőszerinti főnöke által igazolhat, lehetőleg magyar vidéken erdészi vagy főerdőőri állást keres, hol esetleg néhány holdon mezőgazdaságot is folytathatna, mihez már meg van szokva és berendezkedve.

Az állás elfoglalására néhány hónapot várhat. Szives megkereséseket kérek Wallandt Aladár, Eger, Heves megye (Wesselényi-utcza 9.) czímre. (24.)

Harcztérről haza jött, hat középiskolát s szakiskolát végzett nőtlen fiatal ember, ki már kisebb erdős mezőgazdaságot önállóan vezetett, gyantatermelés és terpentinfőzésben, úgyszintén az irodai teendőkben teljes jártassággal bir, jó vadász, elsőrendű referenciákkal, mielőbbi belépésre megfelelő állást keres. Elfogad kisebb erdőgazdaság önálló vezetését mezőgazdasággal kapcsolatban is, vagy kisebb czégek üzemének vezetését, fűrészüzem stb. Nyelvismeret: magyar, német, kevés tót. Címe a szerkesztőségnél megtudható. (25.)

Erdőőri vagy vadőri állást keres azonnali vagy későbbi belépésre, képesített 42 éves, erős munkabíró egyén. Igényei szerények. Címe: Kremper József erdőőr Szalkszentmárton (Pest megye). (26.)

Leszerelt 20 éves IV. polg. isk. osztályt végzett egyén, aki a háború miatt az erdőőri szakiskolának csak első évfolyamát végezhette, hosszabb erdőhivatali és külső erdészeti gyakorlattal bír, a tanítás megkezdéséig vagyis szeptemberig megfelelő állást keres, — esetleg irodába is. Szives megkereséseket Komáromi Mátyás erdőőr Karád (Somogy vármegye) kérek. (27.)

HIRDETÉSEK

Pályázati hirdetmény. Vasvármegye közigazgatási gazdasági albizottságának 1918. évi 3480. sz. a. kelt határozata folytán a szentgotthárdi állami járási erdőgondnokság kerületében megüresedett németújvári védkerületi erdőőri állásra pályázat nyittatik.

Az erdőőri állás 800 korona évi fizetés, 100 korona lakpénz, 60 korona ruhapénz és szabályszerű családi pótlék javadalmazással van egybekötve.

Pályázók felhivatnak, hogy szakvizsgálati, orvosi és szolgálati bizonyitványaikkal, továbbá születési és anyakönyvi kivonattal, valamint családi állapotukat, katonai kötelezettségüket és erkölcsi életüket igazoló okmányokkal felszerelt, sajátkezüleg irt kérvényeiket 1919. év márczius hó végéig Vasvármegye közig. gazdasági albizottságához czímezve a szombathelyi állami erdőhivatalhoz nyujtsák be.

A fenti erdőőri állás sikeres ellátásához a német nyelv legalább szóbeli ismerete is szükséges és arra a fennálló szabályok értelmében a 34 éven felüli egyének közül csak azok pályázhatnak, kik az «Országos munkássegélypénztár»-nak rendes tagjai.

Szombathely, 1919 évi február 12.

(2.) *Állami erdőhivatal.*

Erdővédi állást keres 30 éves, nőtlen, hadviselt, szakvizsgázott erdővéd, ki 15 évi úgy kincstári, mint uradalmi kiváló gyakorlattal bir s úgy az erdő, mint a vadászgazdaság teendőiben, administrativ munkák végzésében teljes gyakorlatossággal rendelkezik és ezt hivatalos bizonyítványokkal is igazolni tudja. Beszél: magyar, tót, orosz nyelven. Czím: Rónay Tivadar Hegygombás, u. p. Felsőhalas (Ung megye). (3.)

A Magyar Népköztársaság kormányának 1446/1919. M. E. számu rendelete, a 778/1919. M. E. számu rendelet 6. §-ának értelmezése tárgyában.

A Magyar Népköztársaság kormánya a tüzifáért, faszénért, gömbölyü épület- és műfáért, műhasábfáért és egyes fürészelt faválasztékokért követelhető legmagasabb árak megállapításáról szóló 3368/1918. M. E. számu rendelet módosítása tárgyában kiadott 778/1919. M. E. számu (a Budapesti Közlönynek 1919. évi február hó 4. napján megjelent 29. számában kihirdetett) rendelet 6. §-ának értelmezése tárgyában a következőket jelenti ki:

A 778/1919. M. E. számu rendelet 6. §-ának az a rendelkezése, amely szerint az idézett rendelet hatálybalépte előtt tüzifa, faszén vagy bányafa szállítására vonatkozólag létrejött szerződések alapján vagy a faértékesitő hivatalnak ugyanilyen faanyagok szállítására vonatkozó kiutalásai alapján a vevő, illetőleg a vásárlásra jogosult az eladótól, illetőleg a szállításra kötelezettől a teljesitést csak a tényleges szállitás (átadás) időpontjában érvényben álló legmagasabb áron követelheti, — egyebekben az illető szerződések érvényét nem érinti. Arra nézve, hogy a vevő azon az alapon, hogy az eladó a szerződésben kikötött vételár helyett az idézett 778/1919. M. E. sz. rendelet értelmében magasabb vételárt követel, a szerződéstől elállhat-e vagy sem, az általános jogszabályok irányadók. Az idézett §-ban emlitett árakat azonban az eladó csak olyan tüzifáért, faszénért vagy bányafáért követelheti, amelynek tényleges szállitását (átadását) az idézett rendelet hatálybalépte alatt teljesiti.

Budapest, 1919. évi február hó 16. napján.

dr. Berinkey Dénes s. k.
ministerelnök
(4.)

Mézet viaszt, sonkolyt veszünk. Árajánlatok mintával kéretnek «Méh» a Magyar Méhészek Értékesitő Szövetkezete, Budapest, VI., Frangepán-utcza 33/b. — Méhészeti szaklapból mutatványszám és méhészeti czikkekről árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. (1. XII 11.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XIII. évfolyam. 7—24. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1919. deczember 15.

AZ ERDŐ

Előfizetési ár:
Egész évre _ _ K 8.—
Félévre _ _ _ K 4.—
Negyed évre _ K 2.—
Egyes szám _ K —.30

Szerkeszti
BALOGH ERNŐ
min. tanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések
egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 60 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységárral számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czímén Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—22.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamácziók is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92.) intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordíttatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni

TARTALOM.

A rémuralom után.
Előfizetési felhivás.
A csemetekertek kapálása. (L—l.)
A vadak fogazatának és fejváza jellegzetesebb részének ismertetése.
Különfélék: Az erdő- és faügyek kormánybiztosa. — A gabonagyüjtés kormánybiztosa. — Az erdőőri és vadőri szakvizsgák. Halálozás. — A közszolgálati alkalmazottak helyzetének javítása.
Hivatalos közlemények: Az állami erdészetnél alkalmazott altisztek és szolgák stb. anyagi helyzetének — státusviszonyainak — javítása.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Szerkesztői üzenetek.

A rémuralom után.

Kilencz hónapi kényszerű hallgatás után ismét szóhoz jut «Az Erdő». A némaság szám üzetéséből visszatérve, lesorvad lapunk is, mint maga ez a szegény, szerencsétlen, a sors kezétől oly irtózatosan megtépett országunk.

Annak a néhány kalandornak, a ki az ország kormányzását (?) 1919. évi márczius hó 21-én magához ragadta, első teendője volt a független magyar sajtó minden termékének, még a tudományos és politikával egyáltalán nem foglalkozó szaklapoknak az elhallgattatása is, a mi érthető, mert ezek az emberbőrbe bújt fenevadak a sötétben bujkálva, minden kritikától mentesen voltak csak képesek magukat ilyen hosszú — legalább nekünk nagyon hosszúnak tetsző — ideig fenntartani. Felhasználták az emberiségnek a világháború okozta elkeseredését s a lelkeknek ebből fakadó fásultságát, bűnös könnyelműséggel a végromlás szélére sodorták ezer sebből vérző s a világháború következtében egyébként is agyöngyötört hazánkat.

Ezt a lethargikus erkölcsi aléltságot használta ki könnyűszerrel a nemzetköziséggel szédelgő, a munkásság becsületes törekvéseivel rútul visszaélő bolsevizmus, hogy munkásosztályainkat a maga részére, a magánvagyonnak köztulajdonná proklamálása által megejtse s a kommunizmus képzelt boldogságát egész népünkre terrorisztikus úton rákényszeritse.

Négy hónapot meghaladó uralmuk alatt megfosztva a védekezés minden eszközétől, tehetetlenül kellett néznünk, miként tiporják lábbal szentesitett törvényeinket, miként gyilkolják le legjobbjainkat, a nekik nem tetsző ártatlan férfiakat, nőket, gyermekeket, miként dúlják fel és foglalják el lakásainkat, mert az ő szemükben minden közös volt, de csak addig a határig, a mig a máséról volt szó.

Ámító szavakkal, lelkes igéretekkel hirdették útonútfélen a kommunizmus gyönyörűségeit és az emberek egyformaságát. Pedig hát lehet-e egyenlővé tenni az embereket, a kik nem egyenlők? Egyenlő-e az erős a gyengével, az ügyes az ügyetlennel, a szorgalmas a lustával, a becsületes a becstelennel, a tanult a tudatlannal, az okos az ostobával? Érdemes-e különbnek lenni, érdemes-e többet dolgozni, ha a kevésért ugyanannyi fizetés jár.

Az új hatalom az első hetekben jelentékeny tömeget mondhatott magáénak. A kiábrándulás azonban gyorsan, már az első hetek eltelte után bekövetkezett. A proletárdiktatura nem váltotta be igéreteit, az igért földi boldogság helyett növekedett a nyomor s a vezetők elvesztették befolyásukat. A munkásság, melyre a bolsevizmus támaszkodott, kiábrándult, mert vezetőikről kisült, hogy nem nagy emberek, hanem közönséges csalók és gonosztevők, a kik hamis jelszavak alatt önző czéljaikra használták fel a félrevezetett s megtévesztett munkásokat s most maga a munkásság is örül, hogy felszabadult a minden egyéni szabadságot megölő vörös terror alól.

Amin Magyarország 1918. évi október hó 31-ike óta átment, az a tragédiáknak szakadatlan sora volt. Mintha mindenki arra törekedett volna, hogy Magyarországot teljesen tönkretegye. A pusztításnak és rombolásnak művészi munkája volt ez; kevés hozzáfoghatót teremtett még a gonosztól megszállott emberi szellem.

Míg a legtöbb hajlékba a nyomorúság köszöntött be, addig a népboldogítók (!) dúskáltak ételben, italban, aranyban, ezüstben és értéktelennek nyilvánított kék-pénzben.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Az ország ma romhalmaz s ezeken a romokon kell egy új világot építeni.

Az elmult szomorú idők eseményei a mi lelkünkből is mélységes elkeseredést váltottak ki, de ez el fog simulni ha országunkban ismét helyre áll a rég óhajtott béke, rend és nyugalom. Ebben azonban csak akkor bízhatunk, ha törhetlen hazafiassággal, megfeszitett szorgalommal és vasfegyelemmel mindnyájan közreműködünk hazánk ujjáépítésének nehéz munkájában.

Előfizetési felhívás.

Minthogy 1919. évi augusztus hó elsejével megszünt az a hónapokig tartó szarnoki uralom, mely még a mi szerény működésünket is felfüggesztette, ezért mi is felvesszük újból munkálkodásunk fonalát. Ezt azonban egyelőre csak igen szerény keretek közt tehetjük, mert Magyarországnak kerek számban 13 millió kat. hold erdőterületéből csak mintegy 17%, vagyis kereken csak mintegy 2 millió kat. hold fekszik a megállapított demarkációs vonalon belül, úgy hogy ez idő szerint csak az ezeken a területeken lakó erdészeti alkalmazottakra számithatunk és támaszkodhatunk.

Minthogy pedig 1914. év óta a nyomdai munkabérek átlag 700—800%-kal, a papir ára pedig mintegy 1800 %-kal emelkedett, *kénytelenek vagyunk 1920. évi jan. hó 1-től kezdve lapunk előfizetési díját évi 20 koronára felemelni.* Tudjuk, hogy ez a látszólag nagy előfizetési összeg árt a lap népszerüségének, azonban ezt — sajnos — még sem tudjuk elkerülni, mert ez egyik feltétele annak, hogy lapunk egyáltalán megjelenhessen. Ez a díjemelés azonban magában véve még nem biztositja a lap megjelenését; ennek másik feltétele az, hogy minél több előfizetőnk legyen, mert kevés előfizető részére, még a felemelt előfizetési dijak mellett sem leszünk képesek a lapot fentartani.

Ezért azzal a kérelemmel fordulunk lapunk ezidőszerinti t. előfizetőihez, hogy szíveskedjenek lapunk részére minél több új előfizetőt gyüjteni s az előfizetési dijakat lehetőleg egész évre egyszerre még ebben az évben beküldeni, hogy a jövő évben nyomtatandó lappéldányok száma tekintetében idejekorán tájékozva legyünk. Hangsúlyozottan ismételjük, hogy amennyiben nem sikerülne megfelelő számú előfizetőt kapnunk, úgy kénytelenek leszünk lapunkat beszüntetni.

A szerkesztőség.

A csemetekertek kapálása.

A csemetekertnek legjobb öntözőkannája a kapa. Hogy e tétel igazságát bebizonyithassam, mindenekelőtt a talaj nedvesség-viszonyaival kell foglalkoznom. A talaj a vizet a csapadékokból, vagy az altalajból kapja, de azért a talaj nedvességét egyenlő csapadék és talajvízviszonyok mellett lényegesen befolyásolja a talaj vízfoghatósága; a talajnak azon tulajdonsága, hogy hajcsövességével a vizet felfogni és raktározni képes. Minél több és minél finomabb a talaj hajcsöve, annál nagyobb a vízfoghatósága és vízszivó képessége s annál inkább képes szárazság esetén a talaj alsó rétegeiben még megmaradt és el nem párologtatott vízmennyiséget a felső rétegekbe vezetni, s a szomjas növényzetet üditeni és táplálni.

Hajcsövek csak megállapodott, megtömődött talajban keletkeznek. A durván fellazitott talajban, hol a rögök között sok az üres hely, nincsenek hajcsövek, az ilyen talaj ugyan sok nedvességet képes befogadni, de nem képes azt egyszersmind megtartani; a durván fellazitott talajból a nedvesség — ha még akkora volna is — gyorsan elpárolog. Ezért a tudós mezőgazdák nem helyeslik a tavaszi szántást, mert ezzel a durva fellazitással nemcsak a talaj téli nedvességét párologtatjuk el, de üregessé tesszük a talajt, vízfoghatóságát nagy mértékben csökkentjük s ha a szántást követőleg hosszú szárazság áll be, a vetés kikelése igen hiányos lesz. Míg ellenkezőleg saját tapasztalásomból is tudom, hogy a késő ősszel mélyen és keskeny barázdákban felszántott s tavasszal csak boronált talajon a vetés szárazság esetén is egyenletesen kel ki. Ugyanis az ősszel szántott talaj a tél folyamán megtömöttödik, s ezzel kitöltvén a szántás okozta üregeket, megtelik hajcsövekkel, melyek a téli és kora tavaszi csapadékot a talaj mélyébe vezetve, onnan a beálló tavaszi száraz napok idején ismét a talaj felületére emelik. Azonban a hajcsövekkel bőven felszerelt, kellő nedvességgel ellátott talaj is, aránylag gyorsan kiszárad, ha a hajcsövek egészen a talaj felszinéig érnek. Például, ha az ősszel szántott talajt tavasszal nem fogasoljuk meg, a talaj hamar kiszárad, mert a hajcsövek a levegővel érintkezve, a talaj viztartalmát a körlégnek adják át, de a megboronált és bevetett talajon a fogas a hajcsövességet a talaj felületén megszünteti, miáltal a hajcsövek a talajban meggyült téli nedvességet csak a fogassal megporhanyitott felső talajrétegig, oda vezetik, a hol a bevetett magnak kikeléséhez a nedvességre legnagyobb szüksége van; éppügy ez a felső, megporhanyitott talajréteg az esőt és harmatot is fokozott mértékben képes befogadni s a hajcsövek útján a talaj alsó rétegeibe raktározni

Most nézzük csemetekertjeink talaját.

Csemetekertjeink talaja kertileg, rendszerint ásóval apróra van megmüvelve, tehát üregek a talajban alig képződhetnek, a hajcsövesség a talajban rövid idő mulva helyreáll. Véleményem szerint a fenti példán okulva, a csemetekertek talaját is ősszel kellene felásni s tavasszal a felásott földet jól meggereblyézve, mindjárt a vetéshez fogni. Az őszi ásásnak két előnye is volna: a csakis tavaszi gereblyézéssel egyrészt megőriznénk talajunk téli nedvességét, másrészt az ásást akkor végeznénk el, a mikor arra ősszel bőven telnék időnk; tavasszal annyi a munka, különösen ott, a hol sok az erdősités és aránylag kevés a munkás, hogy a csemetekertek megmüveléséhez csak az erdősítések befejezése után, sokszor igen későn érünk rá. Mivel az ősszel felásózott talajnak tavaszi bevetéséhez még nem vagyunk hozzászokva, hogy a müvelés helyességéről meggyőződjünk, összehasonlító kisérleteket kellene tennünk.

Mai rendszerünkkel a késő tavaszi megmüveléssel

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földmüvelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

talajunknak még megmaradt téli nedvességét elpárologtatjuk s bár erdős vidékeken, a hol csemetekertjeink vannak, rendszerint helyi csők áztatják a talajt, de ha — a mi nem ritka eset — szárazság áll be, megkezdődik s egyre-másra folytatódik az öntözés, minek — ha csak csemetekertünk talaja nem homok — az a feltétlen következménye, hogy a talaj megcserepesedik s végül annyira tömött lesz, hogy nemcsak a vizet nem fogadja be, de a talajból még a levegőt is elzárja.

Húsz évi gyakorlati erdészkedésem folyamán kitapasztaltam, hogy az öntözésnél sokkalta jobb és biztos eredményt nyújt a kapálgatás. Minden csemetekertembe annyi állandó munkást fogadtam fel, a mennyi a szükséges munkálatokat időre megbirta, úgy, hogy mire a kapálással a csemetekert végére értek, a kert elején a gyomosodás miatt ismét kapálni kellett. Meg kell jegyeznem, hogy nem 100—200 m^2-es, hanem állandó, nagy csemetekertekről van szó.

Ilyen módon a gyomlálást is kis kapákkal végeztettem, kézzel csak a csemeték között nőtt gyomot szakgatták ki. Csemetéim mindenkor egyenletesek, jónövésűek voltak. öntöző kannát még a legnagyobb szárazságok idején sem használtam.

A folytonos kapálgatással csemetekertjeim talajának felső rétege állandóan porhanyó volt, a hajcsövesség folytán feltörekvő nedvesség, de meg a harmat nedvessége is e porhanyó felső rétegben ott gyült össze, a hol az a kis csemeténck leginkább használa vált.

Sokan nagy szárazságok idején félnek kapáltatni, sőt a gyomlálást is elhalasztják, nehogy téves vélekedések szerint a talaj méginkább kiszáradjon s abban a hiszemben, hogy a gyom beárnyalja s nagyobb nedvességben tartja a talajt; pedig minél több valamely területen a növényzet, az annál inkább kiszáradhat, mert annál több növény fogyasztja és párologtatja a talaj nedvességét. Hogy a talaj felső rétegének folytonos lazítása mennyire nedvesség konzerváló, igazolják az amerikai esőtlen pusztákon teljesitett óriási gyümölcsösök, hol a csapadékhiányt a gyümölcsfasorok közötti folytonos sekély szántással pótolják. Nem termelnek gyümölcsnél egyebet s folytonosan csak azért szántanak, hogy a harmat nedvességét az utolsó cseppig a gyümölcsfák részére biztositsák. *I.—l.*

A vadak fogazatának és fejváza jellegzetesebb részének ismertetése. *(Vége).*

A *vidrának* $\frac{5}{5}$ zápfoga van, s fogképlete $\frac{3141}{3132}$. A felső gumós fog igen gyenge és csak kevéssé redőzött. A metszőfogak, melyek közül a felső külső fog erőteljesebb, kissé összelapitottak, a szemfogak erősek. A koponya széles, lapos, varratja nincs, a homlokcsont legnagyobb megszűkülése a koponya közepe előtt van. A metszőfogak alakjából és a csaknem négyszögletes nagy felső utózápfogakról a vidra fejvázát könnyen felismerhetjük. Végül megjegyezhetjük még azt is, hogy az alsó gumós fog körülbelül $^1/_3$ része az alsó tépőfog hosszának.

A menyétfélékhez tartozik *a borz* is. Koponyája hosszúkás és kerek, oldalról nézve erősen hajlott, egy nagyon erős csonttarélylyal. Az alsó állkapocs a felső állcsonttal szorosan van összekapcsolva, mert a csuklófejet a csuklógödör annyira körülveszi, hogy az alsó állkapocs kiugrása lehetetlen. A rágószerkezet igen erős; $\frac{5}{5}$ zápfoga közül a felső gumósfog négyzetes alakú és lényegesen nagyobb mint az előtte levő tépőfog, a mely arányilag gyengén fejlett. A borznál különben a tépőfogak általában gyengék, mert az alsó tépőfog is alacsony, bár emellett hosszúra nyúlt. A felső előzápfogak közül az első nagyon kicsi és könnyen kihull, ugyanezt lehet mondani az utolsó alsó utózápfogra is, a mely azonban nagyobb és gombalakú. A fogképlet $\frac{3141}{3142}$, a fogak összes száma tehát 38.

A menyétfélékhez tartozik még *a czoboly*, a mely a nyuszthoz nagyon hasonlít; hazája Szibéria, nálunk nem fordul elő.

Az úszólábúak rendjéből *a fókának* van vadászati jelentősége. Az úszólábúak fogazatában a metszőfogak száma más mint az igazi ragadozóknál, és az annyira jellegzetes tépőfogak sincsenek kifejlődve. A közönséges fóka fogképlete: $\frac{3141}{2141}$. A metszőfogak gyengék, a szemfogak nem állnak ki és a zápfogak, a melyek különösen az alsó állkapocsban ferdén állnak, sajátságosan czakkosak. A koponyának az agytartó része igen erősen van kifejlődve.

Különösen fontos a vadászra *a párosujjuak* rendje, a melyet ismét *nem-kérődzőkre* és *kérődzőkre* szoktunk felosztani. A nem kérődzők alrendjéből elsősorban *a sertések családjához* tartozó *vaddisznót* említjük meg. A vaddisznónál mind a három fognemet megtaláljuk. A teljes fogazat képlete $\frac{3143}{3143}$, vagyis összesen 44 foga van. Az alsó metszőfogak kissé ferdén előre dűlnek, s a harmadik metszőfogpár feltünően kicsi. Sajátságos fejlettséget mutatnak a szemfogak (agyarak), a melyek a kannál lényegesen nagyobbak, mint a koczánál. Legerősebben az alsó szemfog fejlődik ki, mely háromszög-keresztmetszetű; ezzel szemben a felső szemfog ívben hajlott és hosszában rovátkolt. A kannál az alsó agyarak állandóan nőnek, s ezért, ha a felső agyar hiányzik, az alsó agyar a legkülönösebb alakot veszi fel. Az alsó agyar állandó növekedési képessége azonban nemcsak a kannál van meg, hanem a koczánál is. Az agyaraknak gyökerük nincs, hanem az állcsonton hatolnak át és alsó végük nyitott. Az első zápfog különösen az alsó állkapocsban a többi zápfogtól elkülönitetten van elhelyezve, és nem lép úgy mint a többi zápfog egy tejfog helyére.

A vaddisznó 8 tejfoggal jön a világra, még pedig a külső metszőfogakkal és a szemfogakkal. Nem foglalkozhatunk itt a fogazat fejlődési menetének ismertetésével, bár bizonyos, hogy a fejlődési menet ismeretére az életkor meghatározásánál szükség van. Mindössze annyit említhetünk meg, hogy a házidisznónál a tejszemfog gyakran

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

befelé nő, és az állatot az evésben akadályozza. A szemfog mögött lévő első zápfog, vagyis hézagfog, a mely megegyezik a ló úgynevezett farkasfogával, körülbelül a 6. hónapban jelenik meg. Megemlítésre méltó még az, hogy a harmadik alsó tejzápfog három részből áll, míg az ezt leváltó állandó fog csak két részből.

A kérődzők alrendjében az első helyet a *szarvasok* családja foglalja el. Külső ismertető jelük a csontos agancs, a mi az iramszarvas kivételével rendszerint csak a hímállatot díszíti, időszakonként lehull s helyén új agancs nő. Mint minden párosujjú kérődzőnél, úgy a szarvasoknál is hiányzanak a felső metszőfogak, s a hímek a felső állcsontban többnyire szemfogakkal bírnak. A szarvasoknak alul 8 metszőfoguk van, melyek közül a középsők lapátszerűen kiterültek. A felső állcsontban ülő szemfog a szarvasbikánál sokkal fejlettebb, mint a szarvastehénnél; utána mindegyik állkapocsfélben 6—6 zápfog következik, melyek közül az első három egyrészű, az utolsó három pedig kétrészű, kivéve az alsó állkapocs leghátsó zápfogát, a mely három részből van összetéve. Az állandó fogazat 34 fogból áll, s a fogképlet $\frac{0133}{4033}$. A tejfogazat 22 fogból áll; a metszőfogak a szarvasnál, dámvadnál és őznél már világrajövetelüknél meg vannak, míg fent és lent 3 előzápfog csak az első hónapokban jelenik meg; a szarvasoknál ugyanekkor jelenik meg a szemfog is. Az alsó állkapocs leghátsó tejzápfoga három részből áll, míg az ezt leváltó állandó fog csak egy részből. A leghátsó zápfog *Eckstein* szerint csak akkor jelenik meg, a mikor a tejfogazat már leváltódott. Ezzel a nézettel szemben egyes írók azt állítják, hogy a hatodik zápfog az állatnak körülbelül a második életévében jelenik meg, holott a tejfogazat csak az erre következő őszön váltódik le. Abban azonban már megegyeznek a vélemények, hogy az állandó fogazat az állat két és fél éves korában teljes egészében meg van.

A rőtvadnál egyáltalában nem jár különösebb nehézséggel a borjút a rákövetkező korbeliektől megkülönböztetni, az őznél ennek megkülönböztetése már nem olyan egyszerű, mint a hogyan azt az eddigi vadászati irodalom állítja. A mint fennebb említettük, az őz a metszőfogait magával hozza a világra. *Schäff* vadászattanában azt mondja, hogy a születésnél úgy az alsó, mint a felső állkapocsban már 3—3 zápfog is van, együttvéve tehát 20 fog. *Nitsche* szerint azonban csak az első és a második zápfogpár van meg a születéskor, a harmadik pár csak néhány hónap mulva fejlődik ki. A tejfogazat eszerint 8 metszőfogból és 12 zápfogból áll. Szemfoga az őznek csak igen kivételesen van. A metszőfogak váltása körülbelül a 7. élethónapban kezdődik és az első év lejártával fejeződik be; eszerint tehát feltehető, hogy az az őz, a mit deczember 31-éig lövünk és még nem váltotta le mind a nyolcz metszőfogát, még csak borjú. Az a körülmény, hogy a tej-metszőfogak lényegesen kisebbek, mint az azokat leváltó állandó metszőfogak, s hogy az első tejmetszőfogak leváltása deczember folyamán már megtörténik, az őzborjú felismerésénél czélszerűen felhasználható. Az állandó fogazatra vonatkozó fogképlet: $\frac{006}{406}$, s így az őznek, a kivételesen jelentkező szemfogtól eltekintve, — 32 foga van. Az őzborjú felismerésére a legalkalmasabb az alsó állkapocsban ülő harmadik tejzápfog. Ez világosan megkülönböztethető három részből áll, míg az ezt leváltó állandó zápfog csak két részből. Ennek a fognak a leváltása azonban csak körülbelül a 14. élethónapban történik meg; ha tehát decemberben ez a három részből álló tejzápfog még meg van, biztosak lehetünk, hogy az őz még csak borjú.

A *dámvadat* mindenki ismerheti a hím lapátos agancsairól. A dámvadnak nincs szemfoga, az alsó állkapocs harmadik tejzápfoga azonban szintén három részű. A dámvad szintén 8 metszőfoggal jön a világra, a mihez nemsokára a tejzápfogak sorakoznak. Az alsó metszőfogak közül a két középső igen szélcs, a többiek ellenben keskenyek. Általános szabályúl állítható a rőtvadra, dámvadra és őzre, hogy metszőfogaikat az első agancsuk viselése idején váltják, míg zápfogaikat akkor, a mikor a második agancsukat fejlesztik, vagy viselik.

Kevésbé ismert a hatalmas lapátalakú agancsokat viselő *rénszarvas*. Fogképlete $\frac{0033}{8033}$. Fogazatának az életkor meghatározására felhasználható különösebb ismertető jeleiről nem tudunk, csupán annyi bizonyos, hogy minél erősebben vannak a fogak lekoptatva, annál idősebb az állat.

Különfélék.

Az erdő- és faügyek kormánybiztosa. A minister-tanács *Kaán Károly* földmívelésügyi ministeri helyettes államtitkárt az erdő- és faügyek kormánybiztosává nevezte ki. E kinevezéssel kiváló és hivatott szakférfiú került a faellátási ügyek élére, a mit annál inkább vehet mindenki teljes megnyugvással tudomásul, mert Kaán Károly kezébe futottak eddig is össze a magyarországi erdőbirtokok ügyei s így a faügyeknek egyébként is alapos ismerője, a mi a jelenlegi szénhiány mellett különös fontossággal bir.

A gabonagyüjtés kormánybiztosa. A minister-tanács *Térfi Béla* közélelmezési ministeri helyettes államtitkárt a gabonagyüjtés országos kormánybiztosává nevezte ki. Örömünkre szolgál, hogy úgy Kaán Károly, mint Térfi Béla az erdőtisztek soráből kerültek e felelősségteljes állásokba.

Az erdőőri és vadőri szakvizsgák. 1920. évi január hó 8-án s az erre következő napokon Budapesten, Miskolczon és Szombathelyen fognak megtartatni. Az erre vonatkozólag kiadott hirdetmény szerint a vizsga-engedély iránt kellően felszerelt kérvényeket 1919. évi nov. hó végéig ahhoz az erdőfelügyelőséghez kell benyujtani, amelyiknél a kérvényező vizsgázni óhajt. Minthogy azonban ez a hirdetmény csak november utolsó hetében jelent meg a lapokban, valószinünek tartjuk, hogy az elkésve benyujtott kérvények is kivételesen figyelembe fognak vétetni. — Ugy az erdőőri, mint a vadőri szakvizsgához való bocsátásra ez alkalommal kivételesen azok is igényt tarthatnak, akiknek a gyakorlati szolgálata a 3 évet nem éri el, ha igazolják azt, hogy a gyakorlati szolgálatban mutatkozó hiányosság, — mely azonban egy évet meg nem haladhat — önhibájukon kivül, valamely a háborúval kapcsolatos méltánylást érdemlő ok következtében állott elő.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földmívelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Halálozás: *Gróf Serényi Béla*, a Lipót-rend nagykeresztese, az I. oszt. vaskorona-rend lovagja, az I. oszt. polgári hadiérdemkereszt tulajdonosa, valóságos belső titkos tanácsos, nyugalmazott földmívelésügyi miniszter, stb., 53 éves korában október hó 15-én Budapesten.

Ratkovszky Károly, a II. oszt. polgári hadiérdemkereszt tulajdonosa, földmívelésügyi ministeri tanácsos, életének 57. évében, május hó 13-án Budapesten.

Köhler Béla erdőtanácsos, április hó 20-án Rozsnyón.

Almásy Andor nyug. főerdőtanácsos, fáradhatatlan munkás életének 78. évében, július hó 9-én Budapesten.

Rotter József nyug. főerdőmérnök, 75 éves korában, június hó 7-én Kővágóörsön.

Halász József erdőtanácsos, 55 éves korában, október hó 17-én Nagykanizsán meghalt.

Közszolgálati alkalmazottak helyzetének javítása. A ministertanács november hó 26-án tartott ülésében elfogadta a pénzügyminister úrnak a közszolgálati alkalmazottak helyzetének javítására irányuló ama javaslatát, hogy négy hónapra terjedőleg havi 28 millió korona támogatásban részesítsék a közszolgálati alkalmazottakat. Elvben azt is elfogadta a ministertanács, hogy a négy hónap elteltével még további négy hónapra kisebb drágasági pótlékot juttassanak a közalkalmazottak részére. — Értesülésünk szerint a kormánynak ez a támogatása nem készpénzben adatik ki a közszolgálati alkalmazottaknak, hanem ilyen összeg erejéig első rangú élelmiszükségleteket, nevezetesen lisztet, zsírt, burgonyát, hagymát, czukrot stb. fog a piaczi áraknál tetemesen olcsóbb áron az alkalmazottaknak és családtagjaiknak kiadni.

Hivatalos közlemények.

863/1919.
F. N. szám. **Körrendelet.**

Az államkincstári erdőigazgatóságoknak, főerdőhivataloknak, erdőhivataloknak, a beszterczei erdőigazgatóságnak, a bányászati és erdészeti főiskola rektorának, a közp. erdészeti kisérleti állomásnak, a vadászerdei erdészeti szakiskolának, a liptóujvári erdőőri szakiskolának, az erdőőri és vadőri iskoláknak.

(Az állami erdészetnél alkalmazott altisztek és szolgák stb. anyagi helyzetének — státusviszonyainak — javítása ügyében).

Az állami altisztek és szolgák anyagi helyzetének (státusviszonyainak) rendezése tárgyában az érdekeltek képviselőivel való egyéttes oly megállapodás jött létre, hogy az összes állami altisztek, szolgák, napibéres szolgák és ezekkel egy tekintet alá eső alkalmazottak az 1919. évi január hó 1-től kezdődő hatállyal négy csoportba soroztassanak és pedig a műszaki altisztek I. és II. csoportjába, a kezelőaltisztek csoportjába és az egyéb altisztek csoportjába; s az egyes csoportokba besorozottak fizetés természetével bíró illetményei az 1919. évi január hó 1-től kezdve az illetők szolgálati idejének megfelelően a következők szerint állapittassanak meg nevezetesen:

A) *a műszaki altisztek első csoportjába sorozottaknál.*

a) az alkalmazás 1—9 évében a XI. fiz. osztálybeli javadalmazásnak megfelelő összegben:

az alkalmazás	1—3	évében	1400	K
« «	4—6	«	1600	«
« «	7—9	«	1800	«

b) az alkalmazás 10—18 évében a X. fizetési osztálybeli javadalmazásnak megfelelő összegben:

az alkalmazás	10—12	évében	2000	K
« «	13—15	«	2200	«
« «	16—18	«	2400	«

c) az alkalmazás 18 évétől kezdve a IX. fizetési osztálybeli javadalmazásnak megfelelő összegben:

az alkalmazás	19—21	évében	2600	K
« «	22—24	«	2900	«
« «	25 évtől kezdve		3200	«

B) *a műszaki altisztek második csoportjába sorozottaknál.*

az alkalmazás	1— 3	évében	1400	K
« «	4— 6	«	1600	«
« «	7— 9	«	1800	«
« «	10—12	«	2000	«
« «	13—15	«	2200	«
« «	16 évtől kezdve		2400	«

C) *a kezelőaltisztek csoportjába sorozottaknál.*

az alkalmazás	1— 3	évében	1200	K
« «	4— 6	«	1400	«
« «	7— 9	«	1600	«
« «	10—12	«	1800	«
« «	12 évtől kezdve		2000	«

D) *az egyéb altisztek csoportjába sorozottaknál:*

az alkalmazás	1— 3	évében	800	K
« «	4— 6	«	900	«
« «	7— 9	«	1000	«
« «	10—12	«	1100	«
« «	13—15	«	1200	«
« «	16—18	«	1300	«
« «	19—21	«	1400	«
« «	22—24	«	1500	«
« «	25—27	«	1600	«
« «	28—39	«	1700	«
« «	31 évtől kezdve		1800	«

legyen a fizetés természetével bíró évi illetmények összege.

Ezek figyelembevételével megállapodás jött létre abban a tekintetben is, hogy az államerdészetnél alkalmazott altisztek, szolgák, napibéres szolgák, valamint az ezekkel egy tekintet alá eső más alkalmazottak a fentebb jelzett négy csoportba mindannyian az 1919. évi január hó 1-től kezdődő hatállyal akképen soroztassanak be, hogy az A), B) és C) alatt említett csoportokba azok kerüljenek, a kik olyan állásokon vannak alkalmazva, a melyek az 1879:XXXI. t.-cz. 37. §-ában meghatározott teljes szakminősítés feltételéhez vannak kötve, a többiek pedig mindnyájan az egyéb altisztek D) alatt említett negyedik csoportjába soroztassanak.

E megállapodások figyelembevételével — annak megjegyzése mellett, hogy ez az illetményrendezés csak arra az időre lesz érvényes, a mig a szóban lévő alkalmazottak illetményeit a Forradalmi Kormányzótanács véglegesen meg nem állapítja, — a földmívelésügyi népbiztosság a következőket rendeli.

I. A teljes törvényes szakminősítéshez kötött állásokon alkalmazott erdészeti altisztek közül — az összes létszámnak legfeljebb 50 (ötven) %-áig — a B) (illetőleg az A) alatt említett csoportba sorozandók mindazok, a kik az államerdészetnél *erdőőri* (illetőleg a főerdőőrök az *erdőőri* és *főerdőőri*) minőségben legalább 10 (tíz) évet töltöttek.

II. Az I. alá esők közül mindjárt az A) alatt említett csoportba sorozandók — az összes létszámnak legfeljebb 25%-áig — azok, a kik az 1913. évi 76,783 F. M. számú szabályrendelet alapján az építkezési vagy az erdőrendezési műszaki segédszolgálathoz főerdőőrré már kineveztettek; s a mennyiben a 25% így ki nem telnék, a jelzett határig olyanok is, a kik az említett

Lásd: «Az Erdő» 1913. évf. 250. oldal. Szerk.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

szabályrendelet 1. a) vagy 2. pontjában foglaltaknak megfelelő ismereteket kívánó munkakörben vannak — legalább az 1919. évi január hó 1-től fogva — alkalmazva.

III. A teljes törvényes szakminősítéshez kötött állásokon alkalmazottak közül mindazok, a kik a megelőző I. és II. pontban foglaltak alapján a B), illetőleg az A) csoportba nem sorozódnak, a C) csoportban maradnak.

IV. A teljes törvényes erdőőri szakminősítéshez nem kötött állásokon alkalmazott személyzethez tartozó erdészeti altiszteket, illetőleg szolgákat, napibéres szolgákat, s ezekkel egy tekintet alá eső alkalmazottakat a D) csoportba kell sorozni.

V. Annak a szolgálati időnek megállapításánál, a mely szerint az illetők az egyes csoportokba besoroztatnak, valamint a mely szerint az egyes csoportokba besoroztatnak a fenntebbi A), B), C) és D) jelzésű táblázatoknak megfelelően az egyes fizetési fokozatokba besorozandók, az 1918. évi deczember hó 31-iki állapotot kell irányadónak venni.

A fizetési fokozatokba sorozásnál — 3 (három) év leszámításával — azt a szolgálati időt is be kell számitani, a melyet az illető az államnál erdőőrré történt kinevezése előtt, az erdőőri teljes törvényes szakminősítéshez nem kötött álláson, ilyen törvényes minősítés nélkül töltött.

Az ugyanilyen álláson a törvényes minősítés birtokában töltött szolgálati időt teljes mértékben be kell számitani.

VI. A II. pont értelmében az A) csoportba sorozott I. osztályú erdészeti műszaki altiszteknek ugyanazokat az illetményeket és kedvezményeket élvezik, mint a hasonló fizetési osztályokba sorozott állami tisztviselők; ruhailletményekre ennélfogva igényt nem tarthatnak.

VII. Ez a rendezés nem terjed ki a gazdasági cselédekre, szakácsnőkre stb., alkuszerint felfogadott munkásokra, kocsisokra stb., továbbá más szerződéses alkalmazottakra.

VIII. Az 1919. évi január hó 1-én alkalmazásban volt személyzet ama tagjainak adatait, a kik fentebbiek szerint az A), B) és C) csoportokba sorozandók, a csatolt minta szerint készítendő kimutatásba kell foglalni s ide haladéktalanul fel kell terjeszteni.

A kimutatásban az altiszteket az érvényben levő rangsorozati névjegyzék sorrendje szerint kell felsorolni.

IX. Az 1919. évi január hó 1-én alkalmazásban volt személyzetnek azokat a tagjait, a kik a D) csoportba tartoznak, a szolgálati idejüknek megfelelő fizetési fokozatba azonnal be kell sorozni s részükre az illetményeket az 1919. évi január hó 1-től kezdődő hatállyal haladéktalanul ki kell utalványozni.

X. A kimutatás felterjesztésekor a kiscrő jelentésben egyenként meg kell emliteni — foglalkoztatásuk természetének megjelölése mellett — azokat is, a kik a hivatal kerületében oly alkalmazásban vannak, a melynek alapján a kimutatásba nem voltak felvehetők.

XI. A kimutatást a rendelet vételétől számitott 8 napon belül fel kell terjeszteni.

Budapest, 1919. évi május hó 22-én.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beállő változásokról a szerkesztőséget értesiteni szíveskedjenek.)

A ministertanács a vallásügyi minister előterjesztésére *Hinfner* György közalap. főerdőtanácsost ministeri tanácsossá, *Velics* János főerdőtanácsosi czimmel felruházott közalap. erdőtanácsost, valamint *Genersich* Sándor, *Kodolányi* Gyula, *Rytl* Viktor és *Ferenczfi* József közalap. erdőtanácsosokat főerdőtanácsosokká kinevezte.

A ministertanács a földmivelésügyi minister előterjesztésére *Sugár* Károly főerdőtanácsos, országos vadászati felügyelőt ministeri tanácsossá nevezte ki.

*

A vallásügyi minister *Kubicza* István, *Klauszberger* Károly, *Zvarik* Egyed és *Majerszky* István közalap. főerdőmérnököket erdőtanácsosokká, *Náray* Lajos, *Skultéty* Győző, *Vajda* Gyula és *Schenkengel* László közalap. erdőmérnököket főerdőmérnökökké és *Bendik* János Gyula, *Szporni* Károly, *Pintér* Sándor és *Sándor* István közalap. s.-erdőmérnökökot erdőmérnökökké kinevezte.

*

A földmivelésügyi minister *Füzy Zoltán* erdőtanácsost saját kérelmére ideiglenes nyugalomba helyezte.

Ormay Gyula erdőtanácsos, hosszas szolgálatának elismerése mellett, 1919. évi julius hó végével saját kérelmére végleges nyugalomba helyeztetett.

Martian Livius ministeri tanácsos, 1919. évi április hó végével saját kérelmére nyugalomba helyeztetett.

*

A földmivelésügyi minister *Biró Zoltán* főerdőtanácsost, az erdő- és faügyek országos kormánybiztos-helyettesévé nevezte ki.

Szerkesztői üzenetek.

I. I. Előfizetése 1920. évi február hó végéig rendezve van.

H. K. A lapunk 3—4. számában közölt státus- és fizetésrendezésre vonatkozó szabályzat még nem volt véglegesnek tekinthető. A végleges szabályzatot lapunk mostani számában hozzuk, azzal a hozzáadással azonban, hogy ezt a Károlyi kormány által megállapitott szabályzatot sem lehet véglegesnek tekinteni, mert a változott politikai és gazdasági viszonyok következtében igen valószinü, hogy ezen a jelenlegi kormány még módosításokat fog eszközölni.

M. J. A lapot újból megindították. A 20 fillért a lap javára bevételeztük.

ÁLLÁSKERESLET

32 éves ép, erős testalkatú r. kath. főerdőőr, kinek kifogástalan szolgálat teljesitése után, a mai viszonyok között a szatmári r. kath. püspökség Bükkszérsczi erdőhivatalát 7 évi véglegesitett szolgálat után el kellett hagynia, 4 évig mint mű és tüzifa termelő, vágás kezelő, 3 évig irodai főerdőőr volt, állandó hasonló állást keres, hogy négy apró gyermekét és nejét kenyérhez juttassa; a vadak gondozása valamint vadászatok rendezése is az én teendőm volt. Személyes bemutatkozásra, jó bizonyitványaimmal készséggel jövök. Megkeresések: «Főerdőőr» — Acsa, Postahivatal (Pestmegye) czimen kérek. (28.)

Mielőbbi belépésre állást keres 46 éves **szakvizsgázott erdőőr**, kinek eddigi működéséről jó bizonyitványai vannak; az erdőnevelést jól érti; a kárositókat — mint volt csendőr — erélyesen üldözi; a ragadozókat minden eszközzel irtja; jó lövő. Czime: Illés Ignácz erdőőr, Tállya (Zemplén megye.) (29.)

27 éves, erdőőri szakiskolát végzett s kitünően szakvizsgázott, leszerelt volt katonai altiszt, ép, erős s egészséges, ki az erdészet s vadászat minden ágában teljesen jártas; valamint az épitészet terén, különösen a faipari ágakban is szakképzett (ez utóbbiról is kivánatra bizonyitvány) s kellő praxissal bir, mielőbbi belépésre megfelelő állást keres. Beszél: magyarul, németül, keveset tótul s románul. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (30.)

30 éves, r. kath., szakiskolát végzett egyén erdőőri vagy vadászi állást keres. Az erdészetnek minden ágában, valamint a vadászatban is teljes szakavatottsággal birok. Mint magyarországi születésü, a csech-szlovák földről a hatóság által kiutasittattam. Czimem a szerkesztőségnél megtudható. (13.)

Budapest, 1919. Franklin-Társulat nyomdája.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XIV. évfolyam. 1–2. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1920. január 15.

Előfizetési ár:
Egész évre _ _ K 20.—
Félévre _ _ K 10.—
Negyed évre _ K 5.—
Egyes szám _ K 1.80

AZ ERDŐ

Szerkeszti
BALOGH ERNŐ
min. tanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések
egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 2 koronával, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedése másfélszeres egységgárral számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár »Az Erdő« kiadóhivatala czímén Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—22.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamácziók is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) »Az Erdő« szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92.) intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordíttatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Erdészet és szocziálismus. Irta: *Kralt János* főerdőmérnök.
A vadóvásról. (K. M.)
Gazdasági tanácsadó: Elzárva tartsuk-e télen a baromfiakat, vagy sem. (*Bászel Elek*).
Különféle k: A földmívelésügyi minisztérium új ügy- és személybeosztása. — Vadász- és czellővő fegyverek tartása. — A beszerzési segély. — Az Erdészeti Zsebnaptár. — Az Erdőőr. — Halálozás. — Uj farendelet. — Mennyi burgonya tartható vissza? — Megdrágult a posta. — Házi élesztő.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.

Előfizetési felhívás.

Minthogy 1914. év óta a nyomdai munkabérek átlag 700—800%-kal, a papir ára pedig mintegy 1800 %-al emelkedett, kénytelenek vagyunk 1920. évi január hó 1-től kezdve *lapunk előfizetési díját 20 koronára felemelni*. Tudjuk, hogy ez a látszólag nagy előfizetési összeg árt a lap népszerüségének, azonban ezt — sajnos — még sem tudjuk elkerülni, mert az egyik feltétele annak, hogy lapunk egyáltalán megjelenhessen. Ez a díjemelés azonban magában véve még nem biztositja a lap megjelenését; ennek másik feltétele az, hogy minél több előfizetőnk legyen, mert kevés előfizető részére, még e felemelt előfizetési díjak mellett sem leszünk képesek a lapot fentartani.

Ezért azzal a kérelemmel fordulunk lapunk t. előfizetőihez, hogy sziveskedjenek lapunk részére, minél több új előfizetőt gyüjteni s az előfizetési díjakat lehetőleg egész évre egyszerre mielőbb beküldeni, hogy a nyomtatandó lappéldányok száma tekintetében tájékozva legyünk. Hangsulyozottan kijelentjük, hogy a mennyiben nem sikerülne megfelelő számu előfizetőt kapnunk, úgy kénytelenek leszünk lapunkat beszüntetni.

A szerkesztőség.

Erdészet és szocziálismus.

Irta: *Kralt János* főerdőmérnök.

Nincsen talán hazánkban még egy oly szervezet, a melyet állitólagos *antiszocziális* ténykedés miatt annyi igaztalan váddal illettek volna, mint a *magyar erdészet*. Az erdő iránti szeretet sugalta minden működésében antiszocziális felfogást véltek felfedezni azok, a kiknek a közérdek helyett saját jól felfogott egyéni érdekük, az ország minden lakójának érdeke helyett a legjobb esetben egy-egy társadalmi réteg érdeke feküdt a szivükön.

E vádakkal szándékozom ezuttal szerény tehetségemhez képest szembeszállani és bebizonyitani, hogy a magyar erdészetet a reá bizott érdekek védelmében mindig szocziális irányu gondolkodás vezérelte, a miről nem csak hangzatos jelszavakkal, hanem tettekkel tett tanuságot.

Nem czélom e helyen az erdészet multbeli szocziális irányu tevékenységének teljes képét adni, hanem abból csakis nehány mozzanatot kiragadni.

Nem tartom szükségesnek hosszasabban fejtegetni, hogy az erdő bármely állam életében nagyon fontos közgazdasági hivatást tölt be. Ennek bizonyitása különben csak az érvek száraz felsorolása esetén is messze túl terjedne czélomon. Mégsem zárkózhatom azonban el az elől, hogy erre vonatkozólag egy idősebb szaktársam szavait idézzem, ki egy izben egy kiszállás alkalmával igy szólott hozzám, akkor még fiatal gyakornokhoz: «Öcsém! soha se feledd el, hogy faágyban születtél, fabölcsőben ringattak legelső álmodban; mikor nagyobb lettél faszékre ültettek, faasztalnál költöd el még ma is ebédedet, melyet fával tettek ehetővé; nézz körül szobádban, annak legtöbb butorzata fából van; a háznak, melyben lakol, a kocsinak, melyen eddig jöttél, főbb alkotórészei fából vannak; és ha majd meghalsz ravatalod fából lesz és fakoporsóba helyezve tesznek örökös pihenő helyedre: a sirba. Mind eme fát pedig az erdő szolgáltatja, miért is öcsém becsüld meg az erdőt!»

E pár szóból is megállapitható, hogy az erdő legfőbb terméke: a fa, az emberiség egyik legnélkülözhetetlenebb életszükségleti czikke, mely a bölcsőtől a sirig leghűségesebb kisérőnk.

Nem szorul bizonyitásra, hogy a jókarban tartott, s okszerüen használt erdő az egész társadalom jólétének, boldogulásának biztos alapja; mert az erdő nemcsak a favágónak és fuvarosnak ad munkát és kenyeret, de a kisiparosnak, és a gyáriparnak is.

De egyébként is az erdőhöz a társadalom minden tagjának igen sok köze van. Valamennyien gyönyörkö-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földmővelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

dünk az erdő madarainak dalában, a patak csevegésében, az erdő zúgásában; valamennyien élvezzük az erdő balzsamos levegőjét, üdítő, éltető forrásvizét. Ámde mindez csak a dolog poetikus oldala, de viszont mindnyájunkra nézve létkérdés, hogy az erdőpusztitások folytán ne szakadjanak ránk a korai fagyok, sorvasztó szelek, jégverés, szárazság, árviz stb.

Az erdő eme közgazdasági fontosságának azt mondhatnók a legrégibb idők óta egyedül az erdészet volt teljes tudatában és azért minden törekvése oda irányult, hogy az erdők szakszerű kezelését és használatát a köz javára biztositsa.

Eme törekvésében az erdészet szemben találta magával a kereskedelemnek erdészeti vonatkozásu részét — a fakereskedelmet. A kapitalizmus eme fontos tenyezőjével kellett az erdészetnek ama zászló alatt, melyen a «*Közérdek*» jelszava volt olvasható, nehéz harczokat vivnia.

Ismerve ez ellenfélnek a tőkén nyugvó hatalmas erejét, fogalmat alkothatunk magunknak az erdészet által vivott nehéz küzdelemről, és nem csodálkozhatunk azon, hogy az erdészet a túlerő elől néha visszavonulni is kényszerült, de egyben megállapithatjuk azt is, hogy az erdészet zászlóját kezéből soha ki nem engedte, azt soha be nem mocskolta, győzelem esetén pedig fennen lobogtatta. Hogy az erdészet eme egyenlőtlen küzdelemben képes volt eredményeket elérni, azt egyedül annak köszönhette, hogy a közérdekért, a nép érdekeért, a dolgozók érdekeért küzdött.

Hogy eme küzdelmet teljes nagyságában szemlélhetővé tehessem, szükségesnek tartom a kereskedelem mibenlétét néhány vonással vázolni.

A kereskedelem eredeti rendeltetése a termelő és fogyasztó közötti jószágcserének megkönnyitése volt.

A józan okszerű termelés elve ugyanis az, hogy termeltessék minden, a mire szükség van: a fogyasztás elve pedig abban áll, hogy minden szükséglet nyerjen kielégitést. E kettős elv okszerű kielégitésére *hivatalos szerv* nem állván rendelkezésre, a jószágcserét, a forgalmat az ugynevezett kereskedői osztály ragadta magához.

Hogy ebben a kereskedői osztályt, nem önzetlenség, nem a közérdek, nem a nép, a dolgozók érdeke vezette, hanem az volt a czélja, hogy a forgalom lebonyolitása által magának nemcsak megélhetést, hanem kényelmet, hasznot és végül minél nagyobb tőkét biztositson, az — ismerve a tőke rettenetes hatalmát — világos lehet előttünk.

Kezdetleges társadalmi viszonyok között a forgalmat lebonyolító kereskedelmet úgy a termelő, mint a fogyasztó szivesen látta, mert nélküle a termelő jószágán túl adni, a fogyasztó pedig ahhoz hozzájutni csak nagy nehézségek árán volt képes, és szivesen áldozta fel azt a bizonyos értéket, melyet a kereskedő úgy a termelőnél, mint a fogyasztónál kereskedői haszon czimén felszámitott.

El nem vitatható, hogy kezdetleges viszonyok között a kereskedelem nehéz feladatot is töltött be. Fel kellett kutatni a termékeket az előállitás helyén, a mi sokszor életveszedelemmel is járt. A kereskedő akkor még úgyszólván megbizottja volt vevőinek, a kik nála nélkül sokszor képesek sem lettek volna szinte nélkülözhetetlen czikkekhez hozzájutni. Ha a kereskedelem egyedül eme hivatásának betöltésénél megmaradt volna, és megelégedett volna a termelőt és fogyasztót csak annyiban megkárositó haszonrészesedéssel, a mely neki is életfenntartását biztositotta vo'na, úgy a kereskedelem ellen panasz talán még ma sem hangzanék. De a kereskedő a jószágközvetitést, a forgalom lebonyolitását minél nagyobb tőke megszerzésére igyekezett forditani, ennek pedig elengedhetetlen feltétele volt: minél olcsóbban vásárolni és minél drágában árusitani. Hogy az olcsó vásárral nemcsak magát a termelőt, a drága árusitással pedig nemcsak magát a fogyasztót kárositja, hanem a közérdeket is, avval a kereskedő vajmi keveset törődött.

Tudnunk kell ugyanis, hogy a nyers termék mielőtt mint kész árú a fogyasztó kezére jut, gyakran igen sok iparos kezén megy keresztül, mindig más és más alakot nyerve, de két-két iparág között mindig ott áll a közvetitő kereskedelem, mely mindig nagy haszonra les. De még ez sem elég, mert a kereskedelmi élet fejlődésével, sőt mondhatjuk bátran túlfejlődésével kereskedő és kereskedő között is fejlődött ki forgalom, a mennyiben a nagykereskedő nem közvetlenül a fogyasztónak, hanem a kis kereskedőnek árusit és csak ennek utján jut az árú a fogyasztóhoz. Elgondolható ily formán, hogy mily óriási a különbség a termelvénynek munkaalakjában kifejezett tényleges értéke és ennek eladási ára között, mely különbség a kereskedők hasznát képezi.

A közvetitő kereskedelemnek a szó legszorosabb értelmében vett zsaroló módszere fejlődött ki aztán a világháború alatt a lánczkereskedelem alakjában, a mikor a még megmaradt kevés áru, mely rendes kereskedelmi forgalomben nem lett volna képes a kereskedőket mind foglalkoztatni és igy nekik hasznot biztositani, vándorolt egyik kereskedőtől a másikhoz. Mondjuk *A* kereskedő, ki az árút a fogyasztóknak szánta, nem azok részére árusitotta ki, hanem eladta *B* kereskedőnek, ez ismét *C*-nek, utóbbi *D*-nek és igy vándorolt az árú sokszor az *abc*-n végig mig ujra *A*-hoz került és az most már az egész sor kereskedőnek juttatott haszon hozzászámitásával juttatta azt a fogyasztóhoz.

Hogy a háború alatt tapasztalt gyors ütemü drágulás ennek a műveletnek volt köszönhető, az nem lehet vitás.

Vannak azonban a hasznot hajhászó kereskedelemnek más trükkjei is. Közismert tény, hogy ha valami termelvényben, jószágban nagy a kinálat, annak ára leszáll.

A kereskedő az ily alkalmakat bőven felhasználja, de nem azért, hogy az igy olcsón szerzett árut a maga természetszerű hasznának hozzászámitásával olcsón áruba is bocsássa. Nem; az ily olcsón szerzett árút a kereskedő elraktározza és csak akkor bocsájtja áruba, a mikor az élénk kereslet annak árát ismét felszökteti.

A sokat hangoztatott szabadverseny ezt a műveletet

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ugyan kétséges kimenetelüvé tehetné, de a szabadversenynek a fogyasztásra gyakorolt jótékony hatását a kereskedők már rég leroztották, a kartelek, trösztök alakításával.

Azonban utóbbiak nélkül is a szabadverseny sokszor a fogyasztó kizsákmányolására vezet a mennyiben a könnyebb lelkiismeretü kereskedők, ha a verseny a nagy hasznukat kétségessé teszi jobb külszinü, de silányabb áru piaczra dobásával vesznek részt a versenyben, de hasznukból nem engednek.

Le kell itt szögeznem azt a tényt, hogy a kereskedelemről itt előadottak, nem vonatkoztathatók a kereskedelmi osztály minden egyes tagjára, mert igenis voltak és vannak tisztességes, a méltányos haszonnal megelégedő kereskedők is, a mint az egyes államok kereskedői osztályai között is volt és van különbség. Hogy Magyarország *kereskedői osztálya a világkereskedelem szemponljából miért tartozott a kevésbé megbizhatók közé, annak fejtegetése már nem ide tartozik*, a mint nagyon is távol esnék czélomtól, ha a kereskedelemről általánosságban itt többet mondanék.

Az elmondottak véleményem szerint eléggé megvilágították, hogy a kereskedelem ténykedésében mindig csak a saját érdekét, a magán érdeket képviselte, reá mutattam már arra is, hogy az erdészet ténykedését mindig csak a közérdek vezette. Hogy ennyire ellentétes czélokért harczoló ellenfelek között nagyon is heves küzdelemnek kellett kifejlődnie, az természetes.

A minél nagyobb haszon elérésére törekvő fakereskedelem nem akart belétörődni az erdészet által a szakszerü fahasználat érdekében felállitott korlátokba, nem akart megelégedni a rendes évi fahozamokkal, és minden követ megmozditott, hogy kedvező konjunkturák esetén minél nagyobb fatömeghez jusson, nem törődve azzal, hogy ezáltal az ország erdőállományát alapjaiban támadja meg. Hibát követnék el, ha elhallgatnám, hogy eme törekvésében az erdőbirtokosok, kik az utókorral szintén nem sokat törődtek, ugyancsak magánérdekből sokszor a leghübb fegyvertársai voltak a fakereskedelemnek.

A küzdelem ennyi ellenséggel szemben eleinte ügyszólván kilátástalannak látszott — az erdők sorra pusztultak.

(Vége köv.)

A vadóvásról.

Hasznos vadunk az őt és ivadékait meg tojásait pusztító ragadozók és más kártékony állatok ellen, ezek pusztitása utján védhetők meg. A kártékony állatok sorába kell érteni a kóbor ebet és macskát is, melyek hasznos vadunkat különösen emberlakta helyek közelében és az állandó legelők környékén ép oly következetesen és szorgalmasan pusztitják, mint bármelyik veszedelmesebb ragadozó. Erre való tekintettel a vadászati törvény ezeket is oly elbánásban részesiti, mint a ragadozókat, megengedve, hogy azok elpusztithatók.

A hasznos vadat, a ragadozó vadak és kártékony állatok ellen buvóhelyek létesitésével és a kártékony állatok pusztitásával védhetjük meg.

A buvóhelyek arra szolgálnak, hogy a vad bennük a ragadozó és káros állatok ellen legalább ideiglenesen menedéket találjon, s igy a tenyésztéshez szükséges nyugalmat inkább megkapja. Ilyen menedékhelyek lehetnek sürüségek, csendereseк.

Ha az erdőben vannak ilyen sürü s legalább nagy ragadozók által nehezen keresztülhatolható sürüségek, bokrosok, ezekben a vad igen jó menedéket talál a ragadozók s még az időjárás szélsőségei ellen is. Ezeket fenntartjuk s ha erdőgazdasági szempontból szükséges is kigyériteni, a bennük áthaladó utak, patakok széleit 20—30 méternyire nem gyéritjük ki, hogy igy is némi védelmet biztositsunk a vadnak.

Ha az erdőben ilyen sürüségek, sürü fiatalosok nincsenek, a vadgazdaság emelése kedvéért szükséges ilyeneket létesiteni, a mi a vadállásoknak alkalmas helyeken, a vágásoknak ebből a czélból való beerdősitésével könnyüszerrel eszközölhető, vagy más helyeken külön e czélra is felhasználhatunk 1—3 holdnyi területeket, amelyeket inkább fenyővel sürün beerdősitünk. Ilyen jól kiválasztott helyeket a vad szivesen felkeres, s hogy még jobban odaszokjék a sürüségek közepén etetőket, nyalatókat is készitünk.

Csendereseknek nevezzük a mezőkön létesitett 0·1—1·0 kholdnyi sürüségeket, a melyek tisztán arra szolgálnak, hogy bennük a vad (nyul, fáczán, fogoly) vaczkoló, fészkelő helyet és a ragadozók s főkép a ragadozó szárnyasok ellen menedéket találjon. A csendereс akkor felel meg feladatának, ha menedéken kivül élelmet is nyuj a vadnak. A csendereсek lehetnek állandóak és ideiglenesek.

Állandó csendereseket fás növényekből készitjük, kivált bogyót termő cserjékből ugymint: fagyalból, kányafából, galagonyából, kökényből, vadrózsából, borókából; bennük pár alacsonyan tartott tölgy és fenyő télen a hó ellen jó védelmet nyujt. A birs, som, meggy sőt ribizke és egres is jó. A széleket okvetlenül tövises, tüskés cserjékkel kell beültetni s állandóan sürün alacsonyan tartani. A védőkeritésen belül 2—4 m széles szabad pásztát hagyunk kilépőnek: a hajtáshoz szükséges bejárókat pedig tüskével behányjuk.

Az ideiglenes csendereсek dudvaemüékből is készülhetnek. Igy csicsókából, amelyet sürün vetünk, a melynek az a jó oldala, hogy nem kell ujból ültetni, mert évelő s még élelmet is szolgáltat. Hasonló ideiglenes csendereseket készitünk fáczán, fogoly számára napraforgóból, tengeriből, czirokból, a melyeket a rendesnél sürübben vetünk és a magot táplálóknak ott hagyjuk. Egy-egy évre szóló csendereseknek jók ezek a növények.

A kártékony vad pusztitása történhetik lelövéssel, ketrecz formáju fogókkal, mint vermek, ketreczek, ládák, hálók, csapó vagy egyéb fogókkal minők a: csapóvasak, csapdák, hurkok és egyéb fogók és végül mérgezéssel és megfullasztással.

A ketreczformája fogókkal a káros állatok élve, vagy legalább is rendesen csak kevéssé megsebesülve fogódnak meg s csak azután pusztitjuk el pl. meglövéssel. Az ilyen fogóberendezések a vermek, ketreczek, ládák

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

és hálók, amelyeket a vad és az elhelyezés szerint igen különbözően készítünk.

A leggyakoribb s leginkább a szörmés ragadozókra készített ilyen fogós alkalmatosságok és használatuk a következő:

A tulajdonképeni vermek. Ezek 3—4 m mély és 2—3 m átmérőjü gödrök, amelyeknek teteje lazán odafektetett ágakkal és galyakkal, mohával van befedve úgy, hogy ha a vad arra rálép, bezuhan a mély gödörbe s ott fogva marad. A vermeket farkas járta helyekre kell készíteni, a vadat csalfalatokkal (bárány, récze, tyuk) odacsalni, s hogy ember ne kerüljön a verembe, a farkas azonban annál biztosabban a vermet olyan sövénykeritéssel vesszük körül, a melyen keresztül a farkas a verem közepe táján kiakasztott csalfalathoz menendő egy ugrással átszökhetik, a mivel egyszerre bezuhan a verembe. Lehet a vermet központon kivüli tengelyü csapóajtóval is befedni, mikor a farkas bezuhanása után a csapóajtó önmüködően visszabillen és ismét fogásra kész állapotban van. Az ajtó tengelyére állított 1—1·5 m karóra élő állatot, bárányt, nyulat stb. tesznek és koslatása idején farkasorditás utánzásával odacsóditik a farkasokat.

Hasonlóan készitik a *menyéthordót* is. A menyétjárta helyen ugyanis egy (pld. petroleumos) hordót ásunk be a föld szinéig, felső fenekét kivéve, reá olyan deszkát illesztünk, forgólag úgy, hogy ha a menyét a deszkán a tulsóoldalon felfüggesztett csaléthez, a melyhez máshonnan nem lehet férközni, közeledik, lebillen s a menyétet a vizzel félig megtöltött hordóba ejti és azután magától visszabillen.

A ketreczek. A föld felett készített kis udvarocskák vagy kunyhók.

A farkasfogó kerités. A farkasfogó 2 köralaku és legalább 2 m magas keritésből áll, a melyek közül a belső kör sugara a külsőénél mintegy 60 cm-rel kisebb, minélfogva a két kerités egy, mintegy 60 cm körfolyosót zár be. Ebbe a külső kerités oldalán hagyott csapóajtós nyilás vezet, olyan csapószerkezettel, a mely a folyosóba bemenő farkas érintésére felszabadul s a kaput leejti vagy becsukja. Az igy készitett ketreczbe a farkast a belső körbe helyezett bárány bégetése csalja.

Az ebfogó kunykó karókkal vagy deszkával körülvett és felül beléczezett vagy bedeszkázott 1·5—2·0 m^2 térfogatu kamara, egyik oldalán csapó vagy hulló-ajtós nyilással, melynek ajtaja felhúzott állapotban egy zsineghez, ez pedig a nyilással átellenes oldalon levő csalfalathoz van erősitve. Ha a kutya vagy más állat a csalfalatot megrántja, az ajtó lecsapódik.

A vidrafogó oly módon készül, mint az ebfogó, de 2 szemben álló csapóajtóval és közepén billentő szerkezettel.

A csapóláda rendesen hosszúkás fa, vagy vasszekrény, egyik vagy mindkét oldalán csapóajtóval, a mely felhuzott állapotából a láda aljára helyezett tapodó deszkával kapcsolatos billentő-szerkezet érintésére önmüködőleg csapódik be.

A kétajtós csapóládák különösen nyestfélék fogására szolgálnak, (bár néha róka is megfogódik bennök). E ragadozók portyázó utjaikban szivesen járják az ösvényeket s a nedves füvet kerülik. Ebbeli szokásukat tudva, a kétajtós csapóládát tisztán tartott ösvényre helyezzük olyan helyen, a hol az ösvény mellett a fü magas és jobbára nedves és hogy a vad még kevésbé térjen le az ösvényről, evégből a csapóládát 40—60 cm magas sövények közé fogjuk, a melyek a láda mindkét végénél előrenyulnak s a láda nyilásához szükülő sikátort alkotnak, a mely a vadat mintegy beleveszti a csapóládába.

Az egyajtós csapóládák, a melyekben a ládának a csapóajtóval átellenes végét kettős sodronyfal zárja el, ezek közé csalfalatot tesznek (pl. fehér galambot), hogy a ragadozót a ládába csábitsa. Ilyen csapóládával a nyesteket, vadmacskát s állitólag rókát is lehet fogni. De használatosak egyszerübbek is, belül elhelyezett csalfalatokkal.

A vidrának fogására is készitenek drótházból egy vagy két ajtóval készült csapóládát, melyet a vizben helyeznek el és beléje csalfalatul halat szurnak fel a billentő szerkezet tövisére.

A hálókat sokféle elrendezésben, rendesen ragadozó madarak fogására, de szörmésekre is alkalmazzuk.

A hulló (verem vagy árok) vagy ketreczháló 4 czölöpre lazán erősített háló vagy ujabban hálós vaskeret, alatta kalitkába zárt fehér galambbal, a mely csalfalatul szolgál. Ha erre a ragadozó madár rácsap s közben a fölötte levő hálót vagy a hálós keret feltámasztóját megöki, a háló vagy hálós keret ráborul és elfogja. Ilyen szerkezetü háló az oldalról csapó madaraknál (sasok) használható sikerrel.

A csapóládaszerü háló kisebb szörmések, de ragadozó szárnyasok számára készül.

A csapóhálóknál a háló fából, vagy vasból készitett keretbe elhelyezett vaskengyelekre van alkalmazva. Csalogatónak lehet a tányérra elhelyezett csalétket, vagy az ezen háló alatti kosárban tartott élő madarat (galambot) használni. Formájuk igen sokféle pl. a Wéberféle kosaras, a Pekarek-féle kalitkás csapóháló élő vagy kitömött galamb csalfalattal, oszlopra való elhelyezéssel.

A ketreczformáju fogóknak alkalmazása rendszerint körülményes, már csak a befogott ragadozó kivégzése tekintetében is, de ha többes fogásra vannak berendezve vagy ha sértetlenül akarjuk a vadat kézrekeriteni, igen jó szolgálatot tesznek, és a mellett nem veszedelmesek és az egyszerübbek olcsón beszerezhetők.

A *csapóvasak* vagy *török* a ragadozókat úgy fogják meg, hogy a vadat valamelyik testrészük befogásával fogva tartják, vagy pedig mindjárt meg is ölik.

A csapóvasak (török) olyan vasból készült esetleg foglalatba elrejtett fogószerszámok, a melyeknek fogórészük a reá ható felhuzott rugó következtében a billentő szerkezet megérintésére összecsapódik, s igy a vadat fejénél, derekánál vagy lábánál megfogva, fogva tartják, esetleg meg is ölik.

A csapóvasak igen sokfélék, csoportositásuk a fogórészük és a billentyü szerkezetük alapján a következő lehet:

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Kengyelesek. Ezeknek fogórészük két egymás felé csapodó kengyel, mely kerek vagy szegletes, sima vagy fogazott, szeges vagy esetleg kiméletes fogásra gummival; továbbá olyan, hogy a csapóvas fennállva marad, vagy lefordul, a mikor is a megfogódott madár lábánál fogva függ s így tollát nem töri össze vergődése közben.

A kengyeleket összecsapó rugók lehetnek lemez vagy tekercs rugók, a melyek a kengyeleken kivül vagy belül avagy ritkán a karimán fekszenek s egy vagy két oldaluak.

A rugók felhuzása egyszerüen kézzel történik (a kisebbeknél) vagy csavar szorítókkal esetleg más emeltyüs berendezésekkel.

Elnyomással működők, azaz olyanok, a melyeknél a billentő szerkezet megnyomásra szabaditja fel a rugót és a billentő szerkezet csalfalat felvételére szolgáló tányérral, mélyedéssel, tövissel avagy kosárral, kalitkával, élő csalfalattal van ellátva, vagy csalfalat nélkül fogók, a mikor a billentő szerkezet csak a szárnyas megszállására alkalmas tönkkel vagy ehhez hasonlóval van ellátva.

Elhuzósak azok, a melyeknél a billentő szerkezet elhuzásra szabaditja fel a rugót és szintén csalfalattal vagy anélkül használhatók.

Egyetemes csapóvasak, a melyeknél mindkét féle felszabadítást külön-külön vagy akár egy időben is lehet alkalmazni.

Rudasak azok, a melyeknél a fogó szerkezet nem kengyeles, hanem egymásfelé ollószerüleg összecsapódó rudak, (karok). Ezek lemezrugóval, elhuzós, csalfalat nélküli billentő szerkezettel, szeges rudakkal készülnek.

A csapóvasak nagysága változik a fogandó vad nagyságával. Medvének igen nagy kell, nyestnek kicsi vas is elég, és a melyeket a vad, lábával megfogódva elcipelhet, hozzájuk láncz segélyével horgonyt, fadarabot kötünk, s nem kötjük meg valami elmozdithatlan tárgyhoz, mert így könnyen megesik, hogy a vad a megfogott kisebb testrészét ki is rágja belőle.

A medve fogása nehéz dolog, mert a csapóvasra sikeresen alkalmazható csalétket jobbára csak próbálgatás utján találhatjuk el. Legbiztosabb a siker akkor, ha a medve által szétmarczangolt prédára akadunk és a mellett állitjuk fel a tőrt. Ekkor is tanácsos azonban a dög körül több tőrt elhelyezni. E czélra a legerősebb, nagyjában 60 cm átmérőjü berlini nagy tányérvasak használandók, szagtalanitva és úgy eltakarva, hogy a medve ne vegye észre. A tőrt erős lánczra kötjük, a melynek végére legjobb egy nehéz fatuskót erősiteni, hogy a medve a tőrt továbbczipelhesse, mert különben a kikötött lánczot eltépheti vagy addig erőlködik, mig a lábát kicsavarja a vasból, mig a tőrhöz kötött tuskó a medve menekülése irányát jelzi vagy a medve e tuskónak esik neki, s addig rázza, tépi, a mig ki nem merül s azután a legközelebbi sürüségbe meghuzódva várja sorsát.

A farkas tőrbe fogása ép oly gyakorlottságot és elővigyázatot igényel, mint a rókafogás, s szintén csak akkor biztos, ha zsákmánya mellé helyezhetünk tőrt. Egyébként előbb vonszalékkal dögre kell szoktatni s azután ott helyezzük el a vasakat. A vas nagysága mintegy 50 cm átmérőjü legyen.

A róka fogása tőrrel sok ügyeletet és gyakorlatot igénylő feladat. Aránylag a legkönnyebb a kotorékban való fogás, a minek akkor van a legjobb ideje, a mikor a róka kölykei még aprók. E czélra a körülbelül 40 cm átmérőjü tányérvasat, berlini tőrt az alább ismertetendő módon szagtalanitva a kotorék folyosójába úgy kell befektetni, hogy a róka — ha észreveszi — ne ugorhassa át.

Szabad területen a rókát arra a helyre, a hol tőrbe akarjuk fogni mindenekelőtt oda kell kapatni vonszalékkal, s imitt-amott eldobott csalfalatokkal. Ha azokra rászokott, akkor a jól megtisztitott s holmi erős szagu zsirral (pl. libazsir) vagy e czélra árusitott szimatcsaló szerrel bekent tőrt, a kiszemelt helyen a talajba mélyitjük és a csalfalattal, azaz tőrbontó falattal történt felszerelés után úgy letakarjuk, hogy helyén a talaj felülete semmi változást el ne áruljon. E közben dohányozni, köpködni, ruhadarabokat a földre tenni nem szabad, sőt hogy szimatot ne hagyjunk, a tőr körül a földrelépkedést is kerüljük. Végezzük tehát a tőr elhelyezését odavitt s ott földre fektetett deszkákon, vagy zsindelyeken állva dolgozzunk, esetleg marha ürülékbe lépjünk vagy szimatcsaló sarukat vegyünk fel és ha távozunk, azoknak a nyomát is elseperjük. Sőt jó, ha kezünket is valami szimatcsaló szerrel bekenjük. Tőrbontó falatnak a vajban vagy zsirban kisütött hering, füstölt macska hús, nyulmáj, hagymával és kevés mézzel kisütött, vajban vagy libazsirban áztatott kenyér stb. használható.

A tőrvetésnél mindig szemelőtt tartandó az az általános szabály, hogy a tőrvetés helyére ne közelitsünk abból az irányból, a melyből a vad odajárni szokott s hogy továbbá ugyanazon nyomon távozzunk, a melyen jöttünk.

Ha a fogás egy helyen sikerült, ugyanott ismételjük meg a tőrvetést, mig ha a róka a tőrt kikaparja vagy felcsaptatja, azon a helyen tovább ne próbálkozzunk.

(Folyt. köv.) *(K. M.)*

Gazdasági tanácsadó.

Elzárva tartsuk-e télen a baromfit vagy sem? A mint a hidegebb időjárás beáll, a baromfi azonnal felhagy a tojás rakással, vagy lagalább is nagyobb mérvben megcsökken az. úgy, hogy önkéntelenül is felmerül az a kérdés, vajjon nem lenne-e czélszerü a baromfit télen meleg ólban tartani, és lehetőleg a szabadba ki nem engedni. Csakhogy a milyen hátrányos a hideg a tojásrakás szempontjából, épen olyan hátrányos egészségi és tenyésztési szempontból ha a baromfit elzárva tartjuk, mert a baromfinak természetrajzánál fogva különösen sok mozgásra van szüksége. Ezért úgy mint mindenben és mindenkor, itt is az arany közép utat kell megtalálni. Ezt pedig úgy találjuk meg, ha télen a baromfiak kifutóját korlátozzuk, hogy ezáltal azonban a baromfi szabad mozgásában ne szenvedjen.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

fedett és védett kaparóhelyről kell gondoskodnunk, a hol a baromfi hidegebb, havas és esős időben is kényekedve szerint mozoghasson.

A fedett és védett kaparóhelyet úgy kell készíteni, hogy három oldalról védve és teteje is legyen; a miért is a legczélszerübb azt a baromfiól napos oldalán elhelyezni. Továbbá a baromfiólból egy kis csapó ajtó is nyiljon a kaparóhelyre, hogy a baromfi az ólból közvetlenül mehessen oda ki. Ha a kaparóhelyiséget igy készítjük, akkor állományunk az időviszontagságától védve lesz, és a kellő mozgása még is meg lesz, és a mellett még a szabad levegő jótékony hatását is élvezni fogja. Természetesen a baromfinak csak akkor lesz meg a kaparóhelyen a kellő mozgása, ha a kaparóhelyiségben mesterséges trágyadombot készítünk lótrágya és kevés polyva keverékéből; a ki lótrágyával nem rendelkezik, polyva, szecskaszalma és kevés finom homok vagy föld keverékével pótolhatja azt. Csakhogy ez magában véve még mindig nem minden, mert ezen a mesterséges trágyadombon állományunk még nem fog kapargálni, egyszerüen azért, mert nem lesz mi után kutatnia; ha azt is el akarjuk érni, akkor a szemes eleséget a mesterséges trágyadombra szórjuk. Az elszórást meg úgy eszközöljük, hogy az esti szemeseleséget a délután folyamán, a reggeli etetéshez szükséges szemes-eleséget meg este az állomány elülése után szórjuk ki, hogy az utóbbi esetben, a mint a baromfit reggel óljából ki engedjük a kaparóhelyre, azt már ott találja.

A kaparóhelyen kivül az ólnak is eléggé melegnek, száraznak és tiszta levegőjünek kell lennie, a miért is épitésénél ezeket a körülményeket mindenekfölött szemelőtt kell tartani. A legmegfelelőbb az olyan ól, a mely 40—60 cm mélységben (a talajvizhez képest) a földbe van épitve, illetve a földkunyhószerü ól, mert az télen meleg, nyáron meg hüvös; ezen ólnak leirására azonban majd egy más alkalommal bővebben fogunk e lapok hasábjain kiterjeszkedni. Az ólnak 10° C-nál hidegebbnek lennie nem szabad, mert az ennél hidegebb ólban tartott baromfi tojni egyáltalában nem fog, azon egyszerü élettani törvénynél fogva, mert az eleségének az a része, a mely a tojásképződésre lenne felhasználva, a test állandó melegének fenntartására lesz forditva. Egyben megjegyezzük, hogy a földkunyhószerü baromfiól azért is igen czélszerü, mert nem szükséges az ilyen ólat télire lótrágyával körül venni, hogy melegebb legyen; ugyanis a lótrágyával körülvett baromfiól nagy hátránya, hogy az ilyen ól levegője nem száraz, hanem párás, úgy, hogy az abban tartózkodó baromfi tollazata állandóan nedves lesz, már pedig ha a baromfi ilyen állapotban a hüvösebb kaparóhelyre kimegy, akkor könnyen áthül. Azért a fából készült baromfiólnál is, inkább kerüljük a lótrágyával körülvevést, illetve keritsük inkább porhanyós földdel körül az ilyen ólat, mert a föld nem fejleszt különféle gázokat, a melyek az ól hasadékain keresztül az ólba bejutnak és ott a hidegebb környezet folytán cseppfolyósitatnak és mint párák az állomány tollazatát és az ól falait elepik.

Bászel Elek.

A földmívelésügyi ministerium új ügy- és személybeosztása.

A proletárdiktatura a ministeriumokban is elvégezte romboló munkáját. A régi tapasztalatokban gazdag, kipróbált tisztviselők nagy részét hivatalukból számüzte s helyükbe tanulatlan, tudatlan, tapasztalatlan, éretlen gyerköczöket ültetett.

A mint ez a gyászos uralom véget ért, a ministeriumokban is megkezdődött a tisztogatás munkája. Az eltávolított tisztviselők helyükre visszatértek. A proletárdiktatura alatt felforgatott ügy- és személybeosztás helyébe új ügy- és személybeosztás lépett életbe.

Az erdészeti főosztályok beosztása, a változott viszonyokra való tekintettel most gyökeres átalakitáson ment keresztül s mint és örvendetes körülményt emlitjük meg, hogy azok élére államtitkári hatáskörrel *Kaán Károly* helyettes államtitkár állittatott.

A jelenlegi ügybeosztás a következő:

I. A) főosztály: Főnök: Péch Kálmán ministeri tanácsos; helyettesei az osztályvezetők. *1. ügyosztály:* Erdőrendészet; osztályvezető: Rochlitz Dezső ministeri tanácsos. — *2. ügyosztály:* Erdőgazdasági politika és statisztika; osztályvezető: Héjas Kálmán ministeri tanácsos. — *3. ügyosztály:* Erdőtelepités és kopárfásitás; osztályvezető: Rappensberger Andor ministeri tanácsos. — *4. ügyosztály:* Erdészeti szakoktatás, kisérletügy és sociális intézmények; osztályvezető: Arató Gyula ministeri tanácsos.

I. B) főosztály. Ideiglenes főnök: Péch Kálmán ministeri tanácsos; helyettesei az osztályvezetők. Beosztva: Schmidt Károly ministeri tanácsos, külön megbizatással. *1. ügyosztály:* Erdészeti igazgatás; osztályvezető: Pájer István ministeri tanácsos. — *2. ügyosztály:* Erdőgazdaság; osztályvezető: Biró Zoltán miniszteri tanácsos. — *3. ügyosztály.* Erdőbirtok- és kegyúri ügyek; osztályvezető: Kozma István ministeri tanácsos. — *4. ügyosztály:* Üzemszabályozás; osztályvezető: Kovács Gábor ministeri tanácsos. — *5. ügyosztály:* Erdészeti épitkezések; osztályvezető: Chabada Géza főerdőtanácsos.

Különfélék.

Vadász- és czéllövő fegyverek tartása. A földmüvelésügyi minister a belügyministerrel egyetértőleg november 30-án kiadott és folyó hó 1-én hatálybalépett 60,381. számu rendeletében a vadász- és czéllövő fegyverekre vonatkozó tartási és viselési engedélyek kiadása tekintetében a következőket rendeli el: Az 5476 1914. M. E. sz. rendelet 1. §-a szerint a fegyvertartási és viselési engedélyek kiadására Budapesten továbbra is az államrendőrség főkapitánya, törvényhatósági és rendezett tanácsu városokban a rendőrkapitány, kis- és nagyközségekben pedig a járási főszolgabiró illetékes. Ilyen engedély csak annak részére adható ki, akit az engedély kiállitására illetékes hatóság teljesen megbizhatónak tart arra nézve, hogy a lőfegyverrel semminemü visszaélést elkövetni nem fog, továbbá aki

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földmüvelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

az 1917—1918-iki vadászati évadról szóló vagy régebbi vadászati jegygyel, avagy fegyveradó-igazolványnyal, ilyennek nem létében pedig az «Országos Magyar Vadászati Védegylet», a «Magyar Vadaszok Országos Szövetsége», vagy a «Hubertus Magyar Vadászok Országos Egyesülete» vezetősége által, azok teljes szavatossága ellenében kiállított igazolványnyal, vagy más hitelt érdemlő módon bizonyítja, hogy 1918. október 30-ikát megelőző időben vadászfegyvert tartott. A tényleges szolgálatban álló állami, törvényhatósági és községi alkalmazottakra nézve elfogadható a közvetlen hivatali előljárójuk által kiállított s az illető megbizhatóságát igazoló hivatali bélyegzővel ellátott igazolvány. A rendőrhatóság által kiállított fegyvertartási és viselési engedély bármikor visszavonható s ilyen engedély nélkül senki vadászati jegyet nem szerezhet.

A beszerzési segély. A magyar kormány november 24-én hozott minisztertanácsi határozata alapján megjelent a rendelet a beszerzési segélyről. Eszerint a kiállitandó «Ideiglenes igazolvány» egyes szelvénye (s a zsirnál a zsirjegy) ellenében deczember hóra a következő élelmiszereket szolgáltatták ki a beszerzési csoportok:

	Fejenként dkg.	Kg.-kint koronaáért	Az id. ig. szelvényszáma
Zsirt	50	40.—	1
Teát	10	98.—	3
Aszaltszilvát	20	20.—	4
Czukrot	25	7.50	5
Rizst	15	18.—	6
Lisztet, főző-	30	1.20	7
v. nullás	30	1.96	7
és kenyér	70	1.02	7

Tojást két darabot, darabonként 3 K-ért az «Id. igazolv.» 2. számu szelvényére; végül szelvény nélkül: kölest és árpakását a készletekhez képest és hatósági áron, citromot a készletekhez képest kg.-onként 15 K-ért, hagymát családonkint 1—1·5 gr-ot, kg-kint 5,50 koronáért. A legközelebbi zsirkiutalás s valószinüleg egyéb élelmiszerek kiutalása is január 20-ika tájára várható.

Az Erdészeti Zsebnaptár 1920-ra nem jelenik meg. E helyett az Országos Erdészeti Egyesület a nagy számban visszamaradt 1919. évi példányokat árusitja továbbra is, hozzájuk csatolva egy 1920-ra vonatkozó táreznaptárt. Az igy felszerelt naptár ára egységesen 10 K, postai szállitással 12 K.

Az Erdőőr czimü könyv árát a szerző jogutódja 12 K-ra emelte, postai szállitással 15 K.

Halálozás. *Gesztes Lajos*, az egri érseki uradalom erdőtanácsosa, a Borsod-Gömör-Hevesmegyei Erdészeti Egyesület elnöke, 1919. évi junius hó 4-én Felsőtárkányban, életének 63. évében.

Sipeki Balázs Vincze nyug. m. kir. főerdőmester, a Ferencz József rend lovagja, az apatini erdőhivatal volt főnöke, hosszu munkás élet után nov. hó 20-án életének 83. évében Apatinban,

Bársony József állami erdőmérnök több évi szibériai hadifogság után hazájába visszatérve, Zsarnóczán,

Fekete Ferencz ny. m. k. főerdész, később takarékpénztári és téglagyári igazgató, szept. 22-én Tordán,

Kirinyi Béla erdőtanácsos, földbirtokos, 1919. szept. 2-án Csetneken, élete 62. évében,

Radó Pál ny. m. k. erdőtanácsos, aug. 3-án élete 70. évében Debreczenben,

Lorge Emil erdőmérnök deczember hó 15-én 34 éves korában,

Nyul Sándor erdőtanácsos, január hó 4-én 54. életévében Szombathelyen meghalt.

Uj farendelet. November hó 5-én lépett életbe a kormány 5677. M. E. számu rendelete, amely a fa- és faszénkészletek forgalmát és árszabását módositja. A rendelet a tüzifa, faszén és minden egyéb faanyag eddigi határárait hatályon kivül helyezi s egyuttal kimondja, hogy a Faértékesitő Hivatal által igénybe nem vett készletek szabadon hozhatók forgalomba s a felek az árra nézve is szabadon egyezkedhetnek. A vevő utólag is kérelmezheti azonban az Árvizsgáló Bizottságnál az árak felülvizsgálását. A Fahivatal által igénybe vett tüzifa- és fakészletekre a rendelet tájékoztató árakat közöl. A kicsinybeni eladásnál a helyi ármegállapitó bizottságok a tényleges beszerzési árat, termelőknél az alábbi napiárakat 3%-os felárral kötelesek figyelembe venni. A rendeletben megállapitott uj tájékoztató árak a termelőre vonatkoztatva: *Tüzifa árköbméterenként:* kemény tüzifa hasábban 175 K., vegyes 165 K., dorong 155 K., vékony dorong 145 K. Lágy lombfa hasonló osztályozással: 110, 120, 130, 135 K. A kereskedelmi szokványáru hántolt vargafa 120 K. A nyersfa ára 10%-kal olcsóbb. *Vagontételekben* a kemény lombfa 3500 K., a lágy lombfa 3220 K., a puhafa 3800 K., kereskedelmi szokvány 3550 K. A nyersfa 20%-kal olcsóbb. *A faszén ára* métermázsánként a következő: Darabos retorta-szén 160 K. Darabos boksaszén bükk- vagy gyertyánfából 165 K, Porszén bármely fanemből 130 K. A rendeletnek a faanyagok árára vonatkozó rendelkezései nem vonatkoznak a külföldről vagy idegen megszálló hatalom igazgatása alatt álló területekről behozott faanyagokra. Felhatalmazza azonban a kormány a földmüvelésügyi minisztert, hogy a behozatalt az ár és a felhasználás tekintetében feltételekhez kötheese.

Mennyi burgonya tartható vissza? A kormány 1919. évi 5268. M. E. számú rendelete alapján a közélelmezési minister a földmivelésügyi ministerrel egyetértőleg az 1919. évi burgonyatermésből a termelő által saját házi és gazdasági szükséglete céljára visszatartható legmagasabb mennyiségeket a következőképpen állapitotta meg: 1. házi szükséglet cimén: *a)* nehéz testi munkát végző felnőtt családtagok részére személyenként évi 200 kg.-ot; *b)* egyéb ellátandók részére személyenként évi 135 kg.-ot; 2. gazdasági szükséglet cimén: *a)* a vetőmagra kat. holdanként 9 q-t. A vetőmag cimén visszatartható burgonya-mennyiség megállapitásánál azonban legfeljebb olyan terület vehető számitásba, mint amilyen nagyságu az 1918. évben ugyanezen termelőnél burgonyával tényleg be volt vetve; *b)* takarmányozás céljára burgonyát felhasználni tilos; *c)* időszaki munkások részére ellátásuk tartamára, de legfeljebb 3 hónapra havi 30 kg.-ot; *d)* cselédek részére a cselédszerződésben kikötött mennyiség, amennyiben az 1. *a)* és *b)* pontjában feltüntetett adagokat meg nem haladja.

Megdrágult a posta. 1920. évi január hó 1-től kezdve úgy a helybeli, mint a vidékre, sőt Ausztriába, Németországba, Bulgáriába, Lengyelországba, Jugoszláviába, valamint az utóbbi által megszállt területekre szóló levelezőlap dija 40 fillér, a levél és zárt levelezőlap dija pedig 20 gr. sulyig 60 fillér s minden további

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földmüvelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

20 gr. súlyig további 20—20 fillér. — Az ajánlási díj — tekintet nélkül a viszonylatra — 1 korona; az ajánlott levelező-lap tehát 1 K. 40 f.-be, az ajánlott zárt levelező-lap és az ajánlott levél pedig 20 gr. súlyig 1 K. 60 fillérbe kerül. A posta-utalványok díja a belföldi forgalomban minden 100 K. után 40 fillér. A csomagoknál különbség van élelmiszer és egyéb tartalmu küldemény között. Öt kilogrammig az előbbi 3 korona, utóbbi 5 korona. 10 kilogrammig 6, illetőleg 10 korona, 15 kilogrammig 9 illetőleg 15 korona és 20 kilogrammig 12, illetőleg 20 korona.

Házi élesztő. 10 darab középnagyságu burgonyát (1·2 kg.) nyersen meghámozva, oly mennyiségü vizben, amely a burgonyát épen csak ellepi, kell főzni; azután három kávéskanálnyi porczukorral össze kell törni s a maszát langyosra kihülni kell hagyni. Kihülés után a langyos maszához két evőkanálnyi főzőlisztet és két deka jó friss élesztőt kell venni és jól össze kell keverni s azután az egészet temperált helyiségben kelni kell hagyni. 10—14 napi használat után újból lehet gyártani, de akkor már friss élesztő helyett 3 dekagrammot az általunk készitett élesztőből kell felhasználni.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Márczius: Földmiv. min. T. A. 3816 és 4566. Piller Lajos 20·—, Faértékesitő hiv. hd. 1702., Tankovich József hd. 4·50, Kaderják István 9·—, Büki József 5·—, — *2 koronát fizettek:* ifj. Thóbiás Gyula, Kováts Gyula, Schmidt Dániel, Gera József, Miklós Miklós, N. Szalaji István. — *3 koronát fizettek:* Gréczi György, Guszich Lajos, Koreny János. — *4 koronát fizettek:* Horváth Lőrincz, Mótz István, Szalay Gusztáv, Szekeres György, Fabricy István, Módla János, Virlics Gyula, Illés Ignácz, Stankó Ferencz, Pál János, Szoták Ferencz, Ábrahám Sándor, Póczik József, Stier János. — *6 koronát fizettek:* Borbás István. — *8 koronát fizettek:* Vámos Imre, Ács Géza, Slanszky Ernő, Tóth István, Szlábi Pál, Horváth József, Kántor Gyula, Kremper József, Mottl József, Tomassek Miklós, Zagyvai erdőhiv., Székely Tivadar, Zsigmond György, Kraffszky Ferencz, Horel Jakab, Szabó Ferencz, Hruska Lajos, faértékesitő hiv., Hidyéghy György, Bódógh Ferencz, Babós István, Firtl János, Hajduk János, Szentmiklósi Dániel, Fischer-Colbrie Emil, Aponyi József, Böczén Lajos, Horváth Ferencz, Keszthelyi Gábor, Kusovits István, Matyaczkó Dezső, Oláh Béla, Oláh József, Riedl Gyula.

Április: Ferenczi Sándor 10·—, Gigler Ferencz 8·50, Soproni államépnéztár hd. 80·58, Bolcsó Ábel 11·—, Gussich Lajos 5·—, Chrovatal Antal 11·—, Szalay József 10·—, Szalay Gusztáv 10·—, Németh András 10·—, — *2 koronát fizetett:* Nagy Antal, Niszler József. — *3 koronát fizetett:* Kalmár Ferencz, Benes Mihály. — *4 koronát fizetett:* Eötvös Béla, Eberhard József, Hegyesi Lajos, Tolnai Rezső. — *6 koronát fizetett:* Papp Sándor, Farkas Pál, Kiricsi János. — *8 koronát fizetett:* Tóth József, Baranyi János, Czajdrik Mihály, Faragó Béla, Lohonyai János, Mayer Ferencz, Piliscsabai urad., Almersdorfer László, Steiner Gyula, Gönczö András, Stummer Gyula, Papp Mihály, Stégmeier Odön, Alexander Károly, Keller István, Tenkei püsp. erdg.; Munkácsy István, Pock József, Cziráki Gábor, Paulin Vilmos, Somorjai István, Vasvári Károly.

Május: Földmivelésügyi népbizt. hd. 121·—, Hrabár Antal 5·40, Laczkovich Mihály 11·—, Papp János 14·50. — *1 koronát fizetett:* Drexler János. — *3 koronát fizetett:* Benes István. — *4 koronát fizettek:* Barna Ferencz, Szabó Sándor, Zsoldos Lajos. — *6 koronát fizettek:* Huber Vendel, Raffay Gergely. — *8 koronát fizettek:* Fröck János, Tóth József.

Junius—Juliusban nem folyt be semmi.

Augusztus: Csepcsányi Mihály 8·—, Babics János 9·50.

Szeptember—Októberben nem folyt be semmi.

November: Szombathelyi erdőhiv. hd. 87·68, Polyák Béla hd. 40·20.

Deczember; Zsoldos Lajos 10·— Kalló Géza 7·—, Eberhard József 4·— K.

Szerkesztői üzenetek.

Vadász. A borzot, habár némi csekély kárt okoz is, nem számitjuk a kárttevők közé s ezért nem kell pusztitani, hanem legfeljebb vadászni rá, vagy kiásni barlangjából. A kiásásra legjobb idő az ősz, mert akkor van a borz a legjobb husban és csuhája is a legjobb. Aki azonban pusztitani akarja — amire azonban a borz nem szolgált rá — annak természetesen minden idő jó. A kiásást tacskó segitségével kell végezni; a borzlyukba beeresztjük a tacskót, a mely csaholással jelzi, hogy hol van a borz. Amikor a tacskó a borzot már megállitotta, amit hallgatózások után lehet megállapitani, akkor felülről megkezdjük a borz kiásását és pedig úgy, hogy a barlang beszakadásakor a föld lehetőleg a tacskó és a borz közé essen. Amint aztán a borz előtünik, az arra szolgáló fogóval megfogjuk, kivesszük s vagy agyonütjük, vagy élve zsákba tesszük.

A borz fogására erősebb tányéros vasat szokás használni; ezenkivül használható e czélra még a berlini hágóbillentyüvel ellátott csapóvas, a közönséges vastőr, a Véber-féle csapóvas, a vaskelepcze és a Hantusch-féle facsapda. A tányéros vasat legjobb délelőtt, mikor a borz javában alszik, oduja előtt mintegy 30 lépésnyire csapásán mélyszteni el; az odu szájánál nem jó a vasat elhelyezni, mert abba a borz nem szivesen megy be, a vasat jól el kell takarni, mert a borz óvatosan halad előre. Természetesen a fogóvasnak tisztának kell lenni, azt használat előtt tisztára kell csiszolni, azután tiszta rongygyal gondosan letörülni s a felállitás előtt libazsirral vagy lóganajjal szagtalanitani. A csapóvasnak a földben hasonló alaku mélyedést készitünk s abba helyezzük úgy a vasat, hogy az a földből ki ne álljon s hogy könnyen észrevehető ne legyen, a felállitott vasat alommal, fűvel vagy hangyaszombékból vett porral behintjük. A lábnyomokat el kel simitani. Minthogy a borz télen alszik, a fogást a többi időszakban kell végezni.

R. P. 1. Miután a korhatáron már túl van, az erdészeti szakiskolába nem vehető fel. 2. Az erdészeti szakiskola Vadászerdőről Tóvárosra (Komárom megye) helyeztetett át s a tanitás ott legközelebb meg fog kezdődni. 3. Minthogy az erdészeti szakiskolára vonatkozó szabályzat még nem jelent meg, ezért arra a kérdésére, hogy a szakiskola minősitését magántanulás utján meg lehet-e szerezni, még nem tudunk feleletet adni. 4. Három évi erdészeti gyakorlati szolgálat után az erdőfelügyelőségeknél tartani szokott erdőőri szakvizsgán az erdőőri minősitést még meg lehet szerezni. Az erdőőri szakvizsgához való bocsájtásra azok is igényt tarthatnak, akiknek a gyakorlati szolgálata a három évet nem éri el, ha igazolják azt, hogy a gyakorlati szolgálatban mutatkozó hiányosság — mely azonban egy évet meg nem haladhat — önhibájukon kivül, valamely a háborúval kapcsolatos méltánylást érdemlő ok következtében állott elő. — 5. «Az Erdőőr» cimü könyv ára 12 K. postai szállitással 15 K.

H. L. 1. Mint lapunk más helyén olvashatja, az «Erdészeti Zsebnaptár» 1920. évre nem fog megjelenni; e helyett az Országos Erdészeti Egyesület az 1919. évi példányokat fogja továbbra is árusitani, de csatol hozzájuk egy 1920. évre szóló tárczanaptárt. Az így felszerelt naptár ára 10 K., postai szállitással 12 K. 2. Az «Erdészeti Lapok» már szintén megjelent; előfizetési ára 1920 évre 60 korona. A kiadóhivatal Budapest, V. Alkotmány utca 6 szám alatt van.

Többen. 1. Akinek meg van a négy középiskolai minősitése, az pályázhatik az erdészeti szakiskolába való felvétel iránti Hogy az illető ezentelül erdőőri szakiskolai tanfolyamot is hallgatott, az mellékes; a fő a négy középiskola elvégzésének igazolása. 2. A korhatárt illetőleg nem lehet kivételt tenni, mert a pályázók száma így is többszörösen meghaladja a felvehetők számát.

B. S. 1. Amennyiben a vádszemélyzet engedély nélkül lőtt a vadat, úgy az mindenesetre fegyelmi úton is büntethető. Hogy erre milyen fegyelmi büntetést szabnak ki, azt mi nem tudhatjuk, mert a körülményektől sok függ. 2. A részletek ismerete nélkül nem nyilatkozhatunk, hogy a felvetett kérdés fegyelmi vétséget képez-e. 3. A szarvas lelövése mindenesetre fegyelmi vétség. De hogy állitását betudja-e igazolni, s hogy a fegyelmi bizottság kinek a vallomását fogja hitelt érdemlőnek elfogadni, az más kérdés, amit mi nem tudhatunk. 1 K. 40 fillért a lap javára beváltelettünk.

N. F. Kérdését nem értjük s így arra nem is tudunk válaszolni.

Budapest, 1920. Franklin-Társulat nyomdája.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XIV. évfolyam. 3–4. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1920. február 15.

AZ ERDŐ

Előfizetési ár:
Egész évre _ _ K 20.—
Fél évre _ _ _ K 10.—
Negyed évre _ K 5.—
Egyes szám _ K 1.80

Szerkeszti
BALOGH ERNŐ
min. tanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések
egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 2 koronával, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységával számittatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czímén Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—22.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamácziók is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92.) intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordíttatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni

TARTALOM.

Erdészet és szocziálismus. Irta: *Krall János* főerdőmérnök.
A vadóvásról. (K. M.)
Gazdasági tanácsaló: Méhek vásárlása. (Ignácz Sándor.)
Különfélék: Czímadományozás. — Halálozás. — A lehullott levelek és az erdőtalaj. — A madarak és az ember. — Hogyan kezeljük a füstölt húsféléket. — Newyork.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.
Tárcza: Az irástudatlan. (Sz. F.)

Erdészet és szocziálismus.

Irta: *Krall János* főerdőmérnök. (Vége).

A lehető legnagyobb haszon elérésére törekvő fakereskedelem eleinte a közlekedési eszközökhöz legközelebb fekvő legjobb erdőknek legszebb anyagát válogatta és termelte ki, míg a visszamaradt állomány a kiszálaltt őrzsek által megsértve a biztos pusztulásnak nézett eléje.

Csik, Besztercze-Naszód stb. megyék még jelenleg is gyönyörü faállományai tanubizonyságai annak, hogy ha annak idején át nem szállaltattak volna és annyi értékes törzsük sérülés folytán el nem pusztult volna, ma óriási közgazdasági kinseket rejtenének magukban.

A rendszertelen szálalás korszaka azonban nem sokáig tarthatott. A kedvező fekvésü erdők lassanként megfosztattak legszebb díszüktől, távoli helyeken pedig csak úgy tartotta a fakereskedelem hasznot hajtónak az erdőbe való tőkebefektetést, ha minél nagyobb területek faállományának kihasználási jogát biztosítja magának. Ezzel aztán a rendszertelen szálalást a szertelen, óriási mérvü tarolás korszaka váltotta fel. Egész völgyek faállománya taroltatott le anélkül, hogy új állományok telepitése érdekében a legcsekélyebb lépés is történt volna.

Egyedül az erdészet volt az, mely a köz érdekében felemelte tiltakozó szavát és tehetségéhez képes mindent megtett arra nézve, hogy e pusztításoknak vége szakadjon. Hogy az ország erdőállományának megvédése érdekében közhangulatot keltsen, megalapította az Országos Erdészeti Egyesületet, annak tagjaiul megnyerte a nagyobb erdőbirtokosokat, de nem azért, hogy az egyesület által az illetők magánérdekeit védje, hanem igenis azért, hogy rájuk hatva, őket is a közérdeket védők táborában egyesitse.

Az erdészet eme fáradozását siker koronázta, mert eme erdőbirtokosok közreműködése mellett sikerült tető alá hozni az 1879: XXXI. t.-czikket: a magyar erdőtörvényt. Azok az arczképek, a mik az Országos Erdészeti Egyesület nagytermében a falakat diszitik, oly férfiakat ábrázolnak, a kik részben támogatásukkal, részben közreműködésükkel, agitácziójukkal, tevékenységükkel lehetővé tették, hogy a magyar erdészet igazi hivatását a köz, a nép, a dolgozók javára teljesithesse.

Mi erdészek, a kik tisztában vagyunk az erdőtörvénnyel, annak rendelkezéseivel, nagyon jól tudjuk azt, hogy az nagyon is szocziális irányba terelte Magyarország erdőgazdaságát. Az erdőtörvény ugyanis ha nem is szünteti meg a magántulajdont az erdőre vonatkozólag, de a kötött forgalmu erdőbirtokot állami ellenőrzés alá helyezi; másrészt pedig a kötött forgalmu erdőbirtokot üzemterv szerinti kezelésre és használatra szoritja, és ezzel lehetetlenné teszi eme erdőbirtokoknak a fakereskedők részéről történő kizsarolását.

Jól tudjuk azt is, hogy az erdőtörvénynek lényeges hibája is van és ez az, hogy a magánerdőbirtokot a kötött forgalmú birtokkal szemben kedvezményben részesiti, amennyiben annak üzemterv szerinti használatát nem irja elő kötelezőnek és azon csak az irtást tiltja el és az ujra erdősitést teszi kötelezővé.

Nem tartom helyénvalónak most a hiány okait bővebben fejtegetni, és csak annyit tartok szükségesnek megjegyezni, hogy ez nem az erdészet rovására irható, hanem a liberalis korszak jogelveinek következménye, melyben a kötött forgalmu birtok használatának korlátozása is, az egyéni jog súlyos sérelmeként tárgyaltatott jogászi körökben.

Az erdészet a maga részéről megtett mindent amit az akkori viszonyok között a köz érdekében szocziális irányban megtehetett és a mi erdőség még a jelenben áll Magyarország földjén, azt a jelenlegi generáció tisztán az erdőtörvénynek, az ezt folyton sürgető és megalkotásában tevékeny résztvevő *erdészetnek* köszönheti.

Mert az erdő-törvény hatása csakhamar jelentkezett. A kedvezményben részesített magánerdők tovább pusz-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földmüvelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

tultak, és csak a kötött birtokot képező erdőket sikerült fenntartani. És miért? Mert a magánerdőkre reávetette magát most már teljes erővel a kötött erdőbirtokokról visszaszoritott fakereskedelem, és sokszor nevetségesen alacsony tőárak felkínálásával szerezte meg az erdejének értékét nem ismerő, szakértőt meg nem hallgató magánbirtokostól azok kihasználási jogát. Nem csak az erdők okszerű termése, hozadéka képezte így eladás tárgyát, hanem a vágásra még nem érett faállomány, az erdőtőke is.

Az erdészet a magánbirtokok kizsákmányolóival szemben tehetetlen lévén, a kötött birtokot képező erdőket igyekezett az okszerű erdőgazdaság utján a köz javára megtartani, ezen birtokok területét lehetőleg növelni és ezzel elérni azt, hogy Magyarország faszükséglete a belföldi termésből fedezhető legyen, hogy az ország kinceket érő erdei el ne pusztuljanak.

E küzdelemben az erdészet minden tagja kivette a részét, és e küzdelem folytán az erdészeti alkalmazottak egyrésze elvonatott legfontosabb hivatásától a szorosan vett erdőgazdaságtól. Jogi műveleteket kellett végeznie, jogásznak volt kénytelen beállani a helyett, hogy erdőgazda lehetett volna. Közérdekü küzdelme eredményeként a kötött erdőbirtok birtokosainak ellenszenvét is el kellett viselnie, akik az erdőtörvény korlátozásai miatt sokszor e törvény végrehajtói, az erdészeti alkalmazottak ellen fordultak.

Hogy a fakereskedők részéről a birtokosok a kellő támogatásban részesültek, az nagyon természetes.

A törvénykijátszási törekvéseknek hosszú sorozata az, amelyet itt el kellene sorolnom.

A korrupció több esetben diadalra vitte a magánérdeket a közérdek fölött, de az erdészet önzetlen törekvése, hősies küzdelme a legtöbb esetben győzött.

A sok eset közül azt említem meg, amely az ország királyhágon túli és innenső részében a legnagyobb port verte fel, mely küzdelemben a székelyföldi erdők, az ország legjobb erdőállományainak sorsa forgott kockán.

Ez az arányositási törvénynyel történt visszaélés.

Az arányositás valamely község birtokosainak a közösség tulajdonát képező erdőhöz való jogosultsági arányának megállapitása. Eme arány megállapitása a biróság hatáskörébe tartozik. A törvény értelmében mindazon jogosultak, kiknek arányjogosultsága 100 holdnál kisebb, erdejüket továbbra is mint kötött birtokot közösen kezelni tartoznak, azon jogosultak ellenben, kiknek jogosultsága 100 holdnál nagyobb, az arányjogosultságuk után eső erdőt a közösségből kiszakitva mint magánerdőt használhatják.

Az ezen rendelkezéssel történt visszaélés folytán nagyon sok addig kötött birtokként tárgyalt erdő került magánkézre. Az élelmes fakereskedelem ugyanis a magánérdek érvényesülését kereső birtokosokkal összejátszva, vásárolni kezdte a kisbirtokosok arány részeit; egy-egy névre összeszedtek 100 holdon felüli arányrészt és igy kérték a birószágtól eme 100 holdon felüli arányrész utáni illetménynek a közösségből való kiszakitását.

Tudvalevőleg a Székelyföldön a legszegényebb dolgo-

TÁRCZA.

Az irástudatlan.

Februárban történt, az általános és nagy fegyverszünet idejében. Puskáinkat a szegen lógattuk és napról-napra unottan bámultunk ki az ablakon az olvadásban lévő téli tájra, az unalomnak, a bizonytalan átmenetnek erre a megtestesült jelvényére. Valamelyik napon azzal a váratlan hirrel vertek föl, hogy róka van a fáczánosban.

— Róka a fáczánosban! — ó szent Hubertus, ennél izgatóbb hirt nem hallhat a telivér fáczántenyésztő, akinek minden gondolata az ő kedvencz tarka madarainál időz. Részben azoknál, a melyek a szigoru telet a meleg kamarában töltötték és most a jó koszttól duzzadó erőben minden órán várják a szabadulást. Nyugtalanul futkosnak föl s alá, nyugtalanitja őket a tavasznak beáramló lehelete, a tavaszi szerelem első rejtelmei. A kakasok csak úgy ragyognak az egészségtől, piczi taréjuk pirosodni és bóbitájuk duzzadozni kezd. A legtöbb gondos aggodalom mégis azokat kiséri inkább, amelyek a hosszú kemény telet a szabadban töltötték. Ott háltak a fütyülő északi szél borzongató zenéje mellett a szellős magasban s egy vékony ágon gubbasztva várták ki hosszu hónapokon át a barátságtalan téli éjszakák nehezen muló keserves óráit. De azért egészségük nem fogyatkozott meg. Kemény természettel áldotta meg az alkotás a langyos délvidéknek ezt a pompás madarát. Külső diszben a paradicsommadárral mérkőzik s a mellett kiáll olyan kemény teleket, hogy egy pinguinnak is becsületére válnék.

Nos hát az idén is volt alkalmuk a mi derék fáczánainknak a kemény természetüket fitogtatni. Öt hónapon át csak úgy csikorgott a fagy és a hólepel szármagasságban feküdt rendetlenül a vágások és lábasok talaján. De hát volt hintés is elég és jóllakott zuzával ki lehet birni nehány fok Celsiust még a nulla alatt is.

Hogyne lettünk volna izgatottak, mikor ezeket a féltett drága madarakat most ilyen nagy veszély fenyegeti. Nem is vesztegettük az időt, hanem ahogyan voltunk ketten a házigazdámmal, nyomban szánra ültünk és kihajtattunk a tett szinhelyére. A vadőr néhány hajtóval és a kellő utasításokkal ellátva, már előre elindult és tudta a leczkét. Az első széles hajtás, a melyben a nyomokból itélve, a rókát sejtettük, kezdetét veszi nyomban, a mint a hajtók elállhatnak, mert mi szánon már hamarabb állásainkon leszünk. Utközben a dolog némi fordulatot vett, mert a házigazdát valami sürgős üzenettel föltartóztatták.

— Csak te siess az állásodra, — szólott ekkor hozzám, miközben a szánról lelépett, — foglald el a második állást a saroktól számitva. A szán visszajön értem s én majd a sarkon állok fel, tán még nekem is jut valami a hajtásból, ha jókor odaérhetek. Csak arra kérlek még, hogy az útra ne állj, mert a sürü miatt csak az útra van a sarokról jó kilövésem. Majd találsz ott magadnak alkalmas helyet s valamiképen légy szives jelezni, hova álltál, hogy nyugodtan lőhessek.

Pontosan megfeleltem az utasításnak. Az erdőhöz érve leszállottam, a szánt visszaküldöttem s a zsebemből egy darab papirost véve elő, a következőket irtam rá:

— A nagy makkfánál állok, esetleg a fán ülök. A nagy makkfán ugyanis egy ügyes kis magas les volt, a melyet néha őzhiváshoz használunk. Az irást feltünő helyen a sarkot jelző öreg tölgyfának kérgére tűztem és egy darabon végig ballagtam az uton, aztán befordultam a közeli tisztásra, a melynek egyik sarkában a magas lessel ellátott makkfa állott. Kedvem kereke-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

zónak is van egy kis földecskéje, kicsiny háza és ez után némi közösségbeli illetménye. Eme csekély illetményesekre vetették ki hálójukat az üzérek. Az eladók illetményük értékével egyáltalában nem voltak tisztában, hisz arra nem gondoltak, hogy ha egy szerződés blankettát aláírnak, melynek erejénél fogva a közös erdőhöz való jogukat átruházzák másra, azzal a közös erdőből örökre teljesen kilesznek zárva.

Igy történhetett csak, hogy a vásár megindulásakor akárhány ily szegény dolgozó, 1—1 hold illetményét 1—1 liter pálinkáért, és mikor később is a kereslet folytán az illetmények ára nőtt 40—60 koronáért adta el.

Az erdészet látva a veszedelmet, mely a közös, kötött erdőket ily módon fenyegeti minden követ megmozdított e visszaélés meggátlása érdekében.

Itt is nehéz volt a küzdelme, ép azért, mert a birtokosok magánérdeke helyett a közérdeket, az állam érdekét, a jelenleg élők magánérdeke helyett a jövő generatió érdekeit védte és e küzdelmében magával szemközt találta a birtokost és fakereskedőt egyaránt.

Sok évig tartó küzdelem árán sikerült ugyan az arányosítási törvény alkalmazását helyes mederbe terelni és kimondatni, hogy csak az szakíthatja ki a közösségből 100 holdon felüli jogosultságát, a ki nem arányrészek vásárlásából jutott ily nagy illetményhez, de addig is sok kötött birtok lett magánbirtokká.

Hogy egy példát mondjak: a Gyergyószentmiklósi közbirtokosságnak az arányosítás előtt 36,000 hold erdeje volt. Az arányosítás után közösségben maradt 13,000 k.-hold, egyéb kötött birtok maradt 40 birtokos (egyházak, lelkészek, tanítók stb.) kezén 6,000 hold és magánbirtokká lett 17,000 k.-hold, noha az arányosítási törvény újabb értelmezése esetén talán 2000 hold sem képezte volna külön kihasítás tárgyát.

Végtelenül szomorú az a kép, amelyet az ily módon magánbirtokká vált erdők jelenleg mutatnak. A minél nagyobb profitra vágyó fakereskedelem kipusztította az így kezére jutott erdőbirtokoknak minden faállományát és ahol ezelőtt 10—15 évvel a legszebb, a legértékesebb faállományokban gyönyörködhetett a szem, ma letarolt, vágás hulladékkal teli, gyomnövényzettel benőtt meredek oldalakat bámulhat, sok helyt megszakítva egy-egy erdei tűz folytán felperzselt, kopárosodásnak induló mellékvölggyel vagy folttal.

Újra erdősítésre persze senki sem gondol, a talaj sok esetben visszaszállott az eredeti illetményesekre, kik ott most korlátlan legeltetést üznek, de újra erdősítésről tudni sem akarnak, ahhoz a megfelelő anyagi eszközökkel nem is rendelkeznek.

Szomorú képek az ilyenek a multból, s hogy ennek sikerült végét szakítani, az a magyar erdészet érdeme.

Az erdészet rég érezte, hogy a magánérdekekért küzdő fakereskedelem ellen sikerrel csak úgy szállhat szembe, *ha annak működési körét korlátok közé szoríthatja*, mert azt teljesen megszüntetni az úgynevezett liberalizmus korszakában nem képes.

Eme törekvése az erdészetnek vezetett sok helyt a házi termelésre. E téren is nagy küzdelmet vivott az

---

dett a magasból szemlélni a világot s e czélból fölmásztam a magas ülésre. Remekül választott hely volt ez. Beláttam az egész környéket s egy egér sem szökhetett ki a hajtásból a nélkül, hogy én észre ne vegyem. Alig, hogy töltöttem, már hallatszott a hajtókat vezető vadőr jelzősípja. Alig tettek a hajtók néhány lépést, máris nagy kakatolással kelt föl előttük az első kakas. Végig huzott a hajtás fölött s egyenesen felém tartva, előttem vagy száz lépésnyire megkezdte azt a bizonyos rebbenés nélküli nesztelen siklást és rézsut vonalban ereszkedve, néhány lépéssel mögöttem bocsátkozott le a vágásba. Még hallottam is az erős neszt, a mint a földön futva folytatta utját valamelyik rejtekhelye felé. Elgondolkoztam rajta, hogy mi lehet az oka, hogy a kakas ilyen szokatlanul korán fölkelt a hajtók előtt. Bizonyára röstelte gázolni a vizes havat és szokása ellenére inkább nyomban a szárnyaira bizta magát, vagy talán valamely más okból most éber és nyugtalan volt? Talán tudomást vett a szanaszét kóborló rókakoma felől? Gondolataimat egy másik kakas nyugtalan, vészt-jelző riasztó hangja szakította meg. A riasztás nyilván nem a hajtóknak szólott még, mert a hang egész közelről jött. Valaminek járnia kell a hajtásban. Sejtelmem csakugyan nem csalt meg. A kakas, mely nyilván a fán ült, újból és még hangosabban riasztott és lent a hajtásban valami sötét foltot láttam mozogni, egyenesen a sarokállás felé.

— Na szervusz, — gondoltam magamban, — a róka már itt van, de puskás még nincs sehol. Az én kedves barátom lekésett a legszebb alkalomról. A koma mindjobban közelgett és már rég durrannia kellett volna a fegyvernek, ha a szerencsés állás nem lett volna üres. Elejével bosszantott a dolog, utóbb azonban már mulattam rajta, hogy milyen kényelmesen kullog elő a ravazdi, látszólag ügyet sem vetve a környezetre. Hatalmas zászlaját mintegy fáradtan huzza maga után és szinte söpri vele a havat. Hanyag ügetése közben mintegy biczegni látszik és hullámosan bukdácsol a sűrű aljnövés között, hol felmerült, hol eltünik egészen benne, csak fejének jellegzetes körvonalai és a hegyes fülek fekete silhouetteje nem engednek kétséget a gyakorlott szemnek a felől, hogy mi az, a mi ott mozog.

Alig hogy kiér az utszélre, már megüti az orrát az idegen szimat. Rögtön leül, óvatosan körültekint. Első tekintete a faderékra tűzött papirra esik. Egy darabig vizsgálja, de nyilván nem érti jelentőségét. Nem tud a szegényke olvasni, de annál inkább gyanakodva sandit az úton végig vezető emberi nyomokra. Közelebbi meggyőződést is akar szerezni, természetesen a finom orrával, odakuporodik hát az útra és közvetlen közelből megszagolja a gyanus nyomot. A tapasztaltak nyomban megérlelik benne az elhatározást is, mely úgy látszik abban áll, hogy innét minél előbb szabadulni kell. Hirtelen iramodással veti át magát az úton és . . . ó végzet, útját nagy csörtetés között egyenesen felém veszi. Kevéssze volt alkalmam szemközt futó rókát annyira kedvem szerint pofon czélozni, mint ezt a szegény irástudatlant. Sejtelme sem volt jelenlétemről s a puskadurranással egyidejü bukfencz, a melyet a hóban vetett, rabló életének utolsó pillanatát jelezte. Csak a farkát emelte még egyszer a magasba s aztán mintegy böles, nyugodt méltatlankodással lassan azt is visszabocsátotta és megszünt élni.

Ez a sokat jelentő mozdulat talán egy elhibázott életből levont utolsó kijelentés akart lenni. Talán rókanyelven a tanuláságot jelentette, a mely ebben az esetben így szól:

— Ne legyetek irástudatlanok, mert por és ólom által multok ki!

Sz. F.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

erdészet, hiszen a fakereskedelem jól tudta, hogy ha működési tere megszoríttatik, a haszna kevesbedni fog.

Csak emlékezzünk vissza mily heves küzdelemre ragadta a szak- és napilapokat a kereskedelem érdekében, annak idején a volt kincstári birtokokon a házi termelésnek intenzivebbé tétele. Az e küzdelemben résztvett szaktársak sokat tudnának mondani mindama gáncsvetésekről, a melyeknek a fakereskedelem részéről az erdészet ki volt téve. De e gáncsvetések nem akadályozták meg az erdészetet abban, hogy legalább az állami erdőkből a fakereskedőket kiszorítsa, a mi végre is a világháború befejeztével teljesen sikerült is és tette ezt az erdészet egyedül a köz, a nép, a dolgozók érdekében.

Ott találjuk a világháború forgatagában is az erdészet közérdekű működését, a mikor az árdrágítók ellen a faértékesítő-hivatal fölállításával veszi fel a küzdelmet ismét csak a köz, a nép, a dolgozók érdekében.

Sokat mondhatnék itt mindama erdőeladások megakadályozásáról, a hol a fakereskedelem a nép anyagi és erkölcsi károsodását semmibe sem véve és csak a saját hasznát tekintve igyekezett érdekeinek érvényt szerezni, és ahol az erdészet volt az, mely a visszaéléseket megakadályozta s a közérdek védelmében állott sikra.

Noha csak szemelvényeket igértem az erdészet szocialis irányú tevékenységéből, mégis ugy érzem nagy hibát követnék el, ha itt eme tevékenység két sarkalatos határkövéről: *az 1890: XIX. és 1898: XIX. törvényekről* külön is meg nem emlékeznék.

Mindkettő éles tanúbizonysága annak, hogy az erdészet nem riadt vissza a magánérdeknek korlátok közé szorításától ott, a hol a magánérdek kielégítése az ország minden polgárának, a nép összességének, vagyis röviden a köznek rovására lett volna.

Hogy e törvények végrehajtása elé mily nehézségeket gördítettek azok, a kik saját egyéni érdekeiket elébe helyezték a közérdeknek és hogy mily, sokszor kilátástalannak látszó harczot kellett itt az erdészetnek a közérdekért megvívnia, arról sokat beszélhetnének ama szaktársak, kikre e törvények végrehajtásának nehéz és sokszor hálátlan feladatra hárult.

A magyar erdészet azonban itt sem hátrált meg, itt is megállotta a helyét és itt is diadalra vitte a közérdek zászlaját.

Az itt kivivott győzelem azonban nem lankasztotta harczi vágyát és a folyton fejlődő társadalmi élet is új küzdelmeket tett szükségessé. Hogy ezek készületlenül ne találják már készült az új fegyverzete: *az új erdőtörvény*, a mikor a népek élet-halál küzdelme, *a világháború*, egész Európát lángba boritotta.

Az eddig konzervatizmusáról híres erdészet — amikor a haza és minden polgárának érdeke ugy kivánta, levetköztette konzervatismusát és az erdőkben *megtakarított fakészleteket* minden skrupulozitás nélkül tette le a haza oltárára...

Jött az összeomlás, jött a *proletárdiktatura* és a magyar erdészet érezte, hogy e szomoru napokban sem hagyhatja el a «Közérdek» zászlóját, nem állhat félre, hanem azokkal szemben is, kik fennen hirdették, hogy minden a dolgozóké, fel kell venni a küzdelmet épen a dolgozók érdekében. — Nem álhatott félre pedig azért, mert ezzel az erdők pusztulását segítette volna elé.

Mi történt ugyanis? Az úgynevezett proletárdiktatura megszüntette a kereskedelmet és ezzel a fakereskedelmet is. Az addig a fakereskedelem szolgálatában állók érvényesülést keresve, reávetették magukat az erdőkre és mint termelési biztosok neki láttak az erdők pusztításának.

Jól tudta az erdészet, hogy bármily rövid ideig tartson is ez irányu működésük, az, miután okszerű erdőgazdaságról fogalmuk sincsen, az erdőkre a pusztulást jelenti. Így történt, hogy az összes erdészeti alkalmazottak mind egy ember állottak szemben az ugynevezett termelési biztosokkal és küzdöttek az erdőnek *a köz javára történő megmentése érdekében.*

Lezárultak az úgynevezett proletárdiktatura vérrel festett kapui és az erdészet ismét szabadon beléphetett Isten legszebb templomába, az erdőbe. Itt el kellett takaritani a nem termelő «termelő»-biztosok szemétjét, de mielőtt még neki láthatott volna az újraépítés munkájának, újabb áldozatokat volt kénytelen hozni; féltve őrzött erdő-tőkéjének, melyet úgy a világháború mint az azt követő szomorú időszak, amúgy is túlságosan igénybe vett, egy részét az általános tüzelőszerinség enyhitésére kellett fordítani, ismét csak *a köz érdekében.*

Még nincs meg a békekötés és a magyar erdészet már lázas munkában van és teljes erejével dolgozik abban, hogy azt a remélhetőleg nagyon is rövid időt, a mig hazánk integritása helyreáll, minden szépsége mellett is, erdőben szegény Alföldünket erdők és ligetek létesítésével még szebbé, a mellett egészségesebbé és a sok ártéri-, homok- és szikes-területek befásításával egyben gazdagabbá is tegye.

És mindezt miért? Ismét csak *közérdekből*, hogy a haza minden dolgozó polgárának, munkásának jólétét, boldogulását elősegitse.

*

Csak egyes mozzanatait soroltam fel a magyar erdészet működésének és az olvasóra bizom annak elbirálását, hogy ezen működés socialis vagy antisociális-e.

Még sokat kellene felsorolnom, ha a magyar erdészet socialis érzékét tanusító ténykedését kimeriteni akarnám. Azonban az elsoroltak is eléggé bizonyítják, hogy mily kevéssé ismerik azok a magyar erdészetet, a kik azt antisociális gondolkozással, tényekedéssel vádolják. — A magyar erdészet nem a jelszavak politikáját üzi, a mint ezt az úgynevezett proletárdiktatura «termelő-biztosai» tették; munkája csendes, nincsen ellene a magánérdek érvényesülésének sem, a mennyiben az a közérdekkel egy sinpáron, egy irányban halad; mihely azonban magán- és közérdek szemben állanak egymással, az erdészetet feltétlenül a közérdek táborában találjuk, hogy a polgárok összességének érdekeiért harczoljon.

E harczot a magyar erdészet a legszebb fegyverekkel vivta meg a nélkül, hogy azokhoz bármikor is szenny tapadt volna. — És jutalma egyedül az volt, hogy

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

korrektségét, intaktságát mindenkori ellenfele — a fakereskedelem is elismerni kényszerült.

*

Egy új korszak küszöbén állunk. — Hazánk eddig erdőkoszorúzta határai között elterülő szép kék egét most még sötét felhők borítják.

De mintha máris derengne. A keresztény szereteten alapuló socialismus, mely oly közel vonatkozásban áll, a magyar erdészet által vállalt socialismushoz, bontogatja szárnyát. A Kárpátok fenyőrengetegei, a Bánát bükkösei és tölgyesei megértően suttognak felénk... A magyar erdészet sürgősen dolgozik az Alföld fásítási tervén, de nem hanyagolja el a Kárpáti rengetegek feltárásának terveit sem, mert ezt socialis feladatává teszi az integer Magyarország minden polgárának, *a köznek érdeke.*

A vadóvásról.

A hiúz fogása saját prédája mellett a legkönnyebb. Máskülönben nehéz dolog, mert csalfalatra nem igen megy. Saját prédája mellett a tőrbe természetesen csalfalatot nem teszünk, de biztonság kedvéért mindig több, körülbelül 50 cm átmérőjű csapóvasat kell elhelyezni, szagtalanítva s hóval, illetőleg gyeppel vagy lombbal és prédája szőrével letakarva.

Ha kevés tőrünk van arra, hogy a hullát jól körülrakjuk, akkor egyik oldalt körül kell torlaszolni, hogy a hiúz csak a tőrökkel körülrakott oldalon juthasson a döghöz. Egyébként elhagyott utakon s ösvényeken keríthetjük leginkább tőrbe, különösen nedves időjáráskor, amikor az útról vagy ösvényről nem tér le szívesen. Az út vagy ösvény 2 oldalát elgátoljuk jó magasan, de mesterkéltség nélkül, favégekkel és gallyakkal (mintha ott széldöntött fák hevérnének) úgy hogy az utból is csak oly széles rész maradjon nyitva, a melybe a tőr belefér. Oda befektetjük a szagtalanított tőrt, betakarjuk és két oldalan, tőle mintegy 15 cm távolságban az uton keresztül jó vastag dorongot fektetünk át úgy, hogy az úton tovahaladni szándékozó hiúz azon át a vasba belépni kényszerüljön.

A vadmacska fogása úgy sikerülhet legbiztosabban, ha ismerjük azt a fát, illetőleg sziklát, ahol tartózkodni szokott és ott rendes leugró helyére állítjuk a mintegy 30 cm átmérőjű tőrt. Más körülmények közötta vas a macska váltója közelében, valamely magas tuskó két oldalához támaszkodó 70—80 cm. magas, félköralakú galyrakást készítünk, úgy hogy a félkör nyilása a váltóra nézzen és onnan a félkör záró részét alkotó tuskót is lehessen látni. A tuskóhoz azután fehér galambot vagy nyulat kötünk s a félköralakú sövény nyilásába beletesszük a tőrt, úgy a hogy a macska a csalfalatokhoz csak a tőrön át juthasson.

A borz délelőtti alvása idején odúja előtt beásott és ügyesen eltakart, mintegy 30 cm átmérőjű erős tányérvasba fogható legkönnyebben.

A vidra tőrbefogása ép oly nehéz, mint a rókáé. Tapasztalás szerint a vidrát kiszállóihoz állított tányérvasakkal lehet legbiztosabban fogni. Ha a kiszálló padkás, akkor a tőrt arra a padkára helyezzük, a melyre a vidra kiszálláskor lábát rátenni kénytelen. Ellenkező esetben a tőrt állítsuk a kijáró fejéhez. Mindkét esetben szagtalanítsuk s sülyesszük a földbe s takarjuk be iszappal és vizinövényekkel, úgy azonban, hogy becsapodása gátolva ne legyen, mert a vidra amúgy is gyakran kiszabadítja magát a tőrből, ha a vas csontját össze nem zúzza. Erre való tekintettel a vidra-fogáshoz e czélra készített erős 20—30 cm átmérőjü tőrt kell alkalmazni.

A vas szagtalanítására olvasztott viaszkkal való bekenését ajánlják. A tőrt ki kell kötni, nehogy a vidra elússzék vele. Arra azonban gond fordítandó, hogy a láncz is rejtve legyen.

Tányérvassal a vidrát a leirt módon odúja kijáratánál s a víz partján használt csapásain is sikeresen foghatjuk. Az utóbbi helyeken a földbe mélyített és fölötte 5—6 cm-nyire elhelyezett valami tárgyat hódanyaggal kell megszagositani, hogy a vidra feltartott orral szimatolva haladjon a vas felé s ennek folytán abba biztosabban megfogódjék.

A vidra kiszálloinál sikeresen alkalmazhatjuk a rudas csapóvasat is, ha annak ravasz bontó-zsinegét (a mi lószőrből készül) úgy helyezzük el, hogy a vidra a vízből való kilépés pillanatában beleütődjék.

A menyétfélék fogásánál a vas szagtalanítása ép úgy szükséges, mint a rókafogásnál, de már a betakarás nem igényel oly nagy óvatosságot. A fő az, hogy a vas úgy legyen elhelyezve, hogy a vad ne vizsgálhassa körül.

Valamennyi nyestfélére legjobb fogóhelyek a rendes leugrók vagy leszállók s az általuk rendesen használt ösvények.

A vasnak a vadmacska-fogásnál ismertetett módja ezeknél is beválik. Itt azt oly módon alkalmazzuk hogy a tőr fölé botra nyúlzsigert akasztunk, s a hozzájutást csak a tőr felől tesszük lehetővé.

A vasba csalfalatnak a legjobb: a nyestre sótlan vajban kevés hagymával és mézzel kisütött kenyér, a nyusztra libazsirban vagy vajban kevés mézzel kisütött és a sütés vége felé mézzel, illetőleg czukorral meghintett hering; a görényre ugyanaz vagy apró madár, a menyétre aszaltszilva vagy tojás.

Lehet a csapóvasat a földbe beásott és csak kis lebúvó lyukkal ellátott ládába is elhelyezni, a melynek fedeléről a csalfalat lelóg. A menyétek szeretnek ilyen likakba bebujni és biztosan fogódnak meg.

A vonszalék a nyestféléknél is jó szolgálatott tesz. *Csalfalatra szálló ragadozó* és más kártékony madarak (pl. varjuk) fogására igen jól alkalmazhatók előzetes odaszoktatás után a tányérvasak, a melyeket a madaraknak szembetünő helyen állítunk fel. Szajkókra jók a fa oldalára erősített lebillenő csapóvasak.

Kányák, ölyvek, kisebb sólymok s kevésbé más kis ragadozók, fogására jók az élő csalfalatokkal ellátható Weber-féle kosaras vagy Pekarek-féle kalitkás u. n. héjakosarak. Ezeket legczélszerübb erdők, vagy ligettisztásoknál földre vagy oszlopokra állítani és beléjük nyáron

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

fehér, télen fekete galambokat tenni csalfalatnak. Kányák, ölyvek fogására jók a tőnkös vasak, a melyeket cölöpök vagy táviró és telefon póznák tetejére helyezünk.

A csapóvasak számtalan formáját készítik; beszerzésnél természetesen a fentebbiek szerint ki kell választani azokat, a melyek a legegyszerűbbek és a vadat biztosan fogva tartják s kényelmesen használhatók. A nagy csapóvasaknak alkalmazásánál azonban gondoskodni kell arról, hogy ember vagy hasznos vad, vagy háziállat abba meg ne fogódjék.

A csapdák olyan fogók, a melyekkel a vadat, ha a beléjök helyezett csalfalatot, vagy a csapdát felhuzva tartó zsineget megérinti, agyonzuzatjuk (nagyjában az egyszerű egér-csapdához hasonlítanak).

Gyepcsapdák. Ezek dorongokból készült táblák, a melyeket gyeppel megrakva nehezítünk, a feltámasztó billentyüzet a földön van, a melyre holmi csalfalatot (madárdögöt, nyúlzsigert stb.) akasztunk.

A dorongcsapdák. Menyétfélék fogására gyakran alkalmazott csapdák. Ezt két egymástól 2—3 m-re álló fa között készítik úgy, hogy egy ágas peczekkel feltámasztható. A peczek ágára csalfalatot tesznek, a melynek érintésével a peczek kiesik és a felső dorong az alsóra zuhan és az ezen álló vadat megfogja, illetőleg összenyomja.

A fojtócsapda. Gilotinszerűen működő ládacsapda, a mely a lyukba bemászó menyétfélét megfojtja.

A gilotincsapda. Ez erős ablakrámához hasonlít, a melynek vasszegekkel kivert, nehéz felső gerendája fel és alá mozoghat s felhúzott állapotban egy, a keretet átfogó billentő zsineghez úgy van hozzáerősítve, hogyha a kereten átúszó vidra a zsineget érinti, a szeges gerenda rázuhan.

A vadpusztításnál (nem számítva vadorzók által hasznos vadra használt hurkokat) használják még a sulyzós hurkokat is, a melyek a csalétekkel a hurokba csalt menyétféléket lefogják és megfojtják azzal, hogy a csalétek megérintésénél a hurokra kötött súly felszabadulva a hurkot összehúzza.

Az egyéb fogók közül megemlíthető a horgos vas, mely felhúzott állapotban egymáshoz simuló 3—4 szigonyos karral bir, a melyek sugarosan nyilnak. Rókát szoktak vele fogni. E czélból a tört egy madár testébe helyezve felakasztják olyan magasra, hogy a róka ugorva kapja el. Az ekkor bekövetkező húzás következtében a tőr szétnyílik és szigonyai a róka szájpadlásába vágódnak.

Tövises héjakosár, a melynek a csalogató galambot tartalmazó körös tetején nincs csapóvas, hanem hosszu hegyes tövisek állanak ki, a melyekbe a lecsapó madár felnyársalja magát.

Czérnára fűzött kukoriczaszemekkel lehet a varjukat, stb. megfogni.

A medve önlövéséhez puskákat vagy ilyen czélra készült csöveket használnak úgy, hogy a lövés vízszintesen haladjon. A medve által lerontott tinó, ló mellé felállítanak a sürüségben fákra vagy czövekre kötött puskát vagy az önlövőt, úgy hogy a dög mellett lőjjön el. Az elhúzást a ravaszhoz kötött zsineg megerősítésével a dögre menő medve végzi. Ez az önlövő mód azonban veszedelmes, s igy tilos.

Használnak *a róka* önlövésére külön erre a czélra készített lövőeszközöket, a melyeket a fa oldalába lehet erősíteni és a melyeknek a lövése lefelé történik arra a pontra, a melyen az önlövő ravaszára kötött zsinor végére kötött csalfalat (pl. madár) van.

Szárnyasok önlövésére is készült újabban «Jagdsegen» nevű önlövő, a melyet egy karóra lehet fűzni, flobert-patronnal megtölteni és a madár úgy lövődik meg, hogy rászáll a karó tetején lévő önlövőre, súlyával a tetejét lenyomja, a mire a töltényt magára süti.

Jók a csapdák, súlyzós hurkok, a róka és medve önlövők, még a horgos vas is, de már a tövises fogók állatkínzás számban mennek.

A mérgezés a káros állatok pusztításának leghatékonyabb, de egyszersmind a legnagyobb óvatosságot igénylő módja, miután az e czélra használt mérgek nemcsak a kártékony állatokra, hanem a hasznosakra és az emberre is halálthozók. Ennek folytán a mérgezés és a hozzá szükséges méreg beszerzése, hatósági engedélyhez van kötve, a melynek kapcsán a szerencsétlenségek elhárítása érdekében szükséges óvóintézkedések pontos végrehajtása minden engedményesnek kötelességévé tétetik s a hatóság intézkedést tesz arra nézve is, hogy a mérgezés helye és ideje felől a környék lakossága kibirdetés útján, kellő figyelmeztetéssel értesítve legyen, nehogy valaki mérgezett állatok elvitele és felhasználása által magát vagy mást a mérgezés veszélyébe sodorjon.

A mérgezés ideje a tél, mikor a kártékony vad jobban rá van szorulva a kitett csalétekre s a méreg hatása is tartósabb, mert nem lúgozódik ki, és a hús nem romlik meg.

A vadak mérgezése a Strichninum nitricum által történik, a mely fehér, keserű izű és hideg vizben is könnyen oldódó keserű por, kristályos alakban is árusíttatik. Hatása oly intenziv, hogyha a vad gyomrában élő sulyának 0.001%-a kerül, biztosan megöli.

A bemérgezésre legalkalmasabbak a ragadozók prédáinak maradványai. Azokon a legóvatosabb ragadozók is csaknem biztos sikerrel mérgezhetők (pl. a hiúz). Már gyengébb, de szintén jó eredmény az egészben kitett hasznos vad (nyúl, őz, szárnyasok) és háziállatok (ló, bárány, szarvasmarha) hulláin és rendszerint a legkevésbé biztos az állati test egyes darabkáin (pl. juhcsülökcsontok), vagy más csalfalaton (pl. kenyér, szilva stb.) elhelyezett méreg. Az egyes ragadozóknál használt mérgező falatok a következők:

A medve tavaszi mérgezésére bárányt, a farkas mérgezésére lovat, juhot, kutyát, a róka mérgezésére leginkább madarakat és madárcsontokat, heringet és szardellát, a nyestfélék mérgezésére tojást, heringet és apróbb madarakat (sok helyen pörkölt kutyahullát fára helyezve használnak). Ha madárral mérgezünk rókát, nyestet vagy menyétet, akkor igyekezzünk arra, hogy a csalétekhez közeledő ragadozó szemben találja magát a csalétekkel és ne legyen ez háttal feléje, (pl. menekü-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

lésre kész helyzetben), mert ez utóbbi helyzetben nem is próbálja elcsípni. A hiúzéra nyulat és őzet, a vadmacska mérgezésére galambot, a vidra mérgezésére halat, a varjúk, szarkák és hollók mérgezésére tojáshéjak alárejtett húsdarabokat, stb. használunk. Dögre járó keselyük s más ragadozókra olyan dögöt használunk mint a medvére, farkasra. (Folyt. köv.)

Gazdasági tanácsadó.

Méhek vásárlása.

A méhek vásárlási ideje a tavasz; az őszi vásárlással nagyon könnyen megjárhatjuk, mert ha a méhek egész télen át nem birnak a hideg miatt kirepülni, elpusztulnak vérhasban. De elpusztulhatnak akkor is, ha pl. huzamosabb ideig szigorú hideg napok járnak s abból a lépből, a melyiken össze vannak húzódva elfogy a méz, a következő mézes lépre pedig nem birnak a hideg miatt áthúzódni; ilyenkor éhen pusztulnak.

Leghelyesebb a méheket akkor vásárolni, a mikor már olyan melegek vannak (10—12 fok R.) hogy a családot ki is szedhetjük és alaposan átvizsgálhatjuk. Igaz, hogy ezt csak akkor tehetjük meg, ha 3—4 kilométernél messzebb szállítjuk a méheket mert különben az öreg kijáró méhek, mind vissza repülnek régi helyükre.

Ha a méheket kisebb távolságra szállítjuk, akkor bizony el kell szállítani addig, amig az általános kijárás meg nem indult; vagyis mihelyt a hideg napok elmultak, vagyis február végén, vagy márczius elején. Ilyenkor az eladó lelkiismeretére kell bízni a vásárt; mert 10 fok R.-nél kisebb hőmérsékletnél, nem szabad a méheket kiszedni.

A méhek vásárlásánál első sorban arra kell vigyáznunk, hogy abban a községben vagy méhesben, a honnan a méheket akarjuk vásárolni ragályos költésrothadásban szenvedő családok ne legyenek, azután a megvásárolandó családok népesek legyenek, az anya fiatal és egészséges legyen s elegendő méze legyen a családnak. Ha egy család márczius végével, vagy április elején, 16—18 országos méretű lépet eltakar, akkor elég népes. Ha többet takar, annál jobb. Hogy az anya fiatal-e azt arról tudjuk meg, hogy a fiatal anyának töredezett a szárnya, elég élénken mozog, nincs még lekopva a testét födő selymes pehely s végül hogy zárt sorokban sokat petéz. Méze pedig: ha márczius hó végén, április elején 3—4—5 teljes mézes lépet tesz ki, akkor a főhordásig elég.

Ha a megvásárolt család a mult évben első raj volt, akkor öreg anyja van; de ha másodraj volt, akkor fiatal az anya, úgy szintén fiatal az anya akkor is, ha az a család a melyet megveszünk, a mult évben megrajzott.

Sokan csak rajok vásárlására pályáznak, mert azt hiszik, hogy ez olcsóbb; pedig rendesen ott csalja meg az ember magát, a hol olcsót keres. A rajok ott még csak kifizetik magukat, a hol a főhordás után még van hordás. A hol pl. erdővágás van, hárs, vagy tarló virág; ilyen helyen bebirja hordani a téli szükségletét, de a hol ez nincs, ott nem csak hogy a téli szükségletet nem birja behordani, de annyira legyengül, hogy nem lesz telelőképes. Más az, hogy ha a főhordás előtt vehetünk, vagy közvetlen a főhordás alatt, a mikor 3—4 nap alatt igen sok mézet birnak begyűjteni az akácból.

Leghelyesebb azonban, ha a kezdő méhész megkér egy gyakoroltabb méhészt, hogy a méhek vásárlásában legyen segítségére. *Ignácz Sándor.*

Különfélék.

Címadományozás: A miniszter tanács a földmivelésügyi miniszter előterjesztésére *Péch Kálmán* miniszteri tanácsosnak, a földmivelésügyi miniszterium erdészeti főosztályai főnökének a helyettes államtitkári czimet, *Biró Zoltán* főerdőtanácsosnak pedig a miniszteri tanácsosi czimet és jelleget adományozta.

Halálozás. *Merényi Gyula* nyug. m. kir. főerdőtanácsos életének 67. évében, hosszas betegség után, január hó 15-én Apatinban meghalt.

Szaltzer Lajos erdőtanácsos, előbb a vadászerdői és utóbb a liptóujvári erdőőri szakiskolának éveken át érdemes és kiváló tanára, a haza sorsa feletti mély elkeseredésében és bánatában, életének 38-ik, állami szolgálatának 17-ik évében, január hó 31-én Királyhalmán megvált az élettől. Jobb sorsra érdemes szeretett kartársunk gyászos halála ismerősei és barátai körében a legnagyobb részvétet és megdöbbenést váltotta ki.

Benkő Rezső nyug. főerdőtanácsos, a liptóujvári erdőőri szakiskolának sok éven át igazgatója, február 4-én, 71 éves korában Budapesten meghalt.

A lehullott levelek és az erdőtalaj. A bádeni nagyherczegség erdőségeiben tanulmányozták, hogy az alomnak mint hatása van a talaj nedvességi viszonyaira, szerkezetére, hőmérsékletére, humusz- és nitrogéntartalmára, végre pedig az erdő termésére. Ennek eldöntése czéljából a Rajna völgyében 105 m tengerszínfeletti magasságban diluviális talajon, hol az évi csapadék 1906—1912 között 406·4 (1911-ben) és 854·4 mm (1910-ben) között változott, a talajvíz szintje pedig kb. 4 m-nyire fekszik a felszín alatt, három 0·1 ha-nyi parczellán akként jártak el, hogy az egyik (ellenőrző) parczellán nem takarították el soha a leveleket, a 2.-ról minden öt évben, a 3.-on minden évben elhordták a levélzetet. Az erdő parczelláinak általaja körülbelül azonos volt. A kisérlet főbb eredményeit következő pontokba foglalhatjuk:

1. Legtöbb volt a nedvesség és legkisebb a párolgás az állandó levéltakaró alatt levő ellenőrző parczellán; a 2-ik parczellán, hol 5 évenként egyszer elhordták a levélzetet, a nedvesség a talajban legkevesebb volt, de a párolgás kb. ugyanannyi, mint az előbbin; végre a 3-ik parczellán legnagyobb volt a párolgás, a nedvességtartalom pedig közepes volt.

2. Legtöbb iszapot tartalmazott a 3. parczella, legkevesebbet a 2-ik, melyet ötévenként csak egyszer takarítottak meg levéltakarójától.

3. Az ellenőrző és a 2-ik parczellán a talaj porus volumenje sokkal nagyobb volt, mint a 3-ik parczellán.

4. Legmagasabb hőmérsékletet árult el rendesen a 3-ik parczella, legalacsonyabbat az ellenőrző, a 2-ik középhelyet foglalt el.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

5. A humusz és nitrogén maximumát az ellenőrző parczella tartalmazta, a mi az állandó leváltakaró következtében érthető, majd sorra következett a 2-ik, illetve 3-ik egyre kevesebb tartalommal.

6. A fatermés is legnagyobb az 1-ső parczellán és legkisebb a 3-ik parcellán volt.

Ezek a tapasztalatok csak megerősítik eddigi ismereteinket és feltevéseinket, a leváltakarónak kedvező hatásáról az erdőtalaj fizikai és kémiai tulajdonságait illetőleg.

A madarak és az ember. Egy franczia tudós azt állítja, hogy abban az esetben, ha hirtelen minden madár eltünne a földszinéről, akkor annyira elszaporodnának a rovarok, a melyeknek most a madarak a legfáradhatatlanabb pusztítói, hogy néhány év mulva az emberiségnek is el kellene pusztulnia.

Egy német tudós pedig — a kinek úgylátszik, hogy sok ideje volt — kiszámította, hogy mekkora kárt jelent az emberiségre az, ha egy gyermek leüt egy fészket. E szerint ha egy oly fészek pusztul el, melyben 5 tojás van, vagy — mondjuk — öt fióka, akkor ekkép üt ki a számítás: Mindegyik fiókának naponta 50 hernyóra van szüksége átlag, a mi 250 hernyót tesz ki. A felnevelés, azaz a madárfióka kitollasodása 4—5 hétig tart, mondjuk tehát, 30 napig. Harmincszor 250= 7500-zal. Amig tehát felnevelkedik az öt madárfióka, 7500 hernyót vagy más kártékony férget pusztit el. Mindegyik hernyó a saját súlyának megfelelő mennyiséget rágja le a fáról és a virágokról. Egy hernyó kb. 30 napig mindennap egy virágot fogyaszt el átlag, a melynek azonban gyümölcse lett volna, akkor a 30 nap alatt egy hernyó harmincz gyümölcsvirágot fogyaszt el, a 7500 hernyó tehát 225,000-et. Ha az a pajkos fiú békében hagyta volna a fészket, mondja a derék tudós, akkor 225,000 darab körtével vagy almával lett volna nagyobb a termés. A tanulság tehát ebből a furcsa statisztikából az, hogy ne bántsák a gyerekek a fészkeket.

Hogyan kezeljük a füstölt húsféléket. A mostani élelemszük világban, a mikor az állatok levágása nagyobb mérvben vált szükségessé, az eltartható húsok előállításához és ezeknek mikénti kezeléséhez néhány jótanács időszerű. A hol füstölőkamrák állnak rendelkezésre, ott ez a kezelés nagyon meg van könnyítve, de ennek hiányában húskészletünket gonddal kell, főleg a legyek ellen védenünk. A füstölőkamráknak nagy előnye az is, hogy már magába véve a szaguk is távol tartja a legyeket és bármikor könnyűszerrel lehet egy-egy kevés füstöt átengedni rajtuk, a kellemetlen férgek elleni elővigyázatból. Ilyen alkalmas és kényelmes helyiség hiányában azonban legbiztosabb, különösen nagyobb darabokat, mint a sonkák, tiszta vászonzacskókba kötni, mert ezeken, különösen a csont körül találnak maguknak a férgek igen megfelelő helyeket, ezek ellen pedig gyorsan és alaposan kell védekeznünk. A nap sugaraitól szintén gondosan kell védeni úgy a szalonnát, húst, mint a kolbászféléket. A füstölőkamránk ablakait sem szabad a napos oldalra tenni és azokon szükséges állandóan szunyoghálót tartani. Ilyen kamra hiányában, egy jól zárható, megfelelő nagyságú ládába alkalmazzunk keresztben rudakat és arra akasztjuk az eltartásra szánt húsfélét. Gyakrabban kell a ládát szellőztetnünk és hűs helyen tartanunk. Ha ennek daczára a húsokon penész képződnék, oldjunk föl Salicyl-port tiszta borszeszben és egy vászondarabot ebbe mártva, dörzsöljük meg vele a penészes helyeket, a melyeket előzőleg egy késsel jól levakartunk. Ha ennek daczára penész tovább is mutatkoznék, akkor szükséges lesz sósoldatot készíteni és ezzel a sonkát, szalonnát, vagy bármilyen füstölthúst egy kézi permetezővel bepermetezni. Ez az eljárás rövidesen sóréteggel fogja a húst bevonni, a mely a penészképződést teljesen meg fogja akadályozni. Az oldatot úgy készítjük, hogy a szükséges mennyiségü sót csak annyi forróvizbe tesszük, hogy telítve legyen, vagyis több sót fölolvasztani ne birjon. A helyiségnek, a hol a húst tartani akarjuk, szellősnek, hűsnek, inkább sötétnek mint nagyon világosnak kell lenni és főleg féregmentesnek.

Newyork. Erről a nagy amerikai világvárosról egy mindenre ráérő ujságíró az alábbi érdekes statisztikát készítette: Minden másodperczben négy idegen érkezik meg Newyorkba. Minden negyvenkét másodperczben egy bevándorló lép partra. Minden ötvenkét másodperczben egy vonat jön meg. Minden tiz perczben letartóztatnak valakit. Minden tizenhat perczben egy gyermek születik. Minden huszonkét perczben meghal valaki. Minden harmincz perczben eskövő van. Minden ötven perczben egy hajó indul el. Minden két órában egy új épületet emelnek. Minden három órában tűz üt ki. Minden három órában halálos baleset történik Minden nyolcz órában egy válást mondanak ki. Minden tiz órában öngyilkos lesz valaki. Minden tizenkét órában három embert gázolnak el a járművek. Minden tizenöt órában hét gyermeket találnak. Minden tizenkét órában gyilkosság történik. Minden tizennyolcz órában erkölcstelen merénylettet fedeznek fel. Minden húsz órában három sikkasztást jelentenek fel. Minden huszonnégy órában tizenhatezer állatot vágnak le. A háború alatt minden perczben ezer gránát készült a newyorki gyárakban s minden órában egy millió gránátot szállítottak a hajókra.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1920. évi január hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába: Ifj. Thóbiás Gyula 21·—, Steiner Gyula 8·—, Mayer Gyula 8·—, Pőczik József 20·50, Zalaegerszegi állampénztár 95·58, Froch János 12·—, Kalló Géza 13·50. — *5 koronát fizettek:* Simon József, Koreny János, Haracsi Lajos. — *10 koronát fizettek:* Raisz Pál, Tamássy József, Varga Ferencz, Garai Vendel, Pajor László, Kapoli Pál, Kóbor Ferenc, Konrad Rezső, Stach Sándor. — *20 koronát fizettek:* Kuliss György, Brutu Lajos, Baka János, Kopcsándy József, Piliscsabai fhgi urad., Raska József, Böczén Ferencz, Farkas Sándor, Gaal Antal, Kovács Ferencz, Németh Lajos, Richter Gyula, Stelczmann István, Festő Szabó Mihály, Bózner János, Fischer-Colbrie Emil, Heijtmann József, Czigler Ferencz, Huber Vendel, Dérföldi hgi. erdg. Ferenczi Sándor, Gecze János, Patáky Árpád, Stiedl András, Tatarek Richárd, Ujváry Jenő, Faragó Béla, Fekete Imre, Tomasovszky Imre, Kummert Lajos, Mocsári József, Steer Ferencz, Remitzky Antal, Batthányi Lajos, Gyuga János, Németh István, Blaskó Sándor, Fuchs Pál, Konhofer György, Melichar István, Steiner József, Stumpf Antal, Károly György, Legeza József, Kovács Antal, Pärti József, Kroyer János, Fonai Mihály, Paulin Vilmos, Sámóczi István, Kozmics Zsigmond.

Szerkesztői üzenetek.

P. J. A vadászerdői erdészeti szakiskola 1918. évben erdészeti szakiskolává szerveztetett át, a hova csak olyan 16—20 éves tanulókat vesznek fel, a kik a középiskola (gimnázium, reál- vagy polgári iskola) negyedik osztályát sikerrel elvégezték. Ez a szakiskola jelenleg Tata-Tóvároson (Komárom megye) van s két éves tanfolyammal fog birni.

Ezen a szakiskolán kivül ez idő szerint még Királyhalmán van a régi rendszerű erdőőri szakiskola, a hova olyan tanulókat vesznek fel, a kik már valamelyik erdőőri szakiskolában kezdték tanulmányaikat s azt a háborúval kapcsolatos valamilyen okból nem fejezhették be.

Van még Tatán (Komárom megye) egy erdőőri és vadőri iskola is, a hova olyan 19—26 éves tanulókat vesznek fel, a kik legalább az elemi népiskola negyedik osztályát sikerrel elvégezték. Ez a tanfolyam egy évig tart.

Bővebb tájékozásért forduljon egy levelezőlapon a tatatóvárosi erdészeti szakiskola igazgatóságához, a honnan a kivánt iskolára vonatkozó szabályzatot megküldik.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XIV. évfolyam. 5 6. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1920. március 15.

Előfizetési ár:
Egész évre ... K 20.—
Fél évre ... K 10.—
Negyed évre ... K 5.—
Egyes szám ... K 1.80

AZ ERDŐ

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Szerkeszti
BALOGH ERNŐ
min. tanácsos.

Hirdetések
egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 2 koronával, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységgarral számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czímén Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—22.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamácziók is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92.) intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordíttatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Olvasóinkhoz.
A paratölgy (Gothard Sándor).
A közszolgálati alkalmazottak nyomorának enyhítése.
Erdészet és méhészet. (Tirts Rezső.)
Különfélék: Sajtóhiba. — Halálozás. — A közszolgálati alkalmazottak anyagi helyzetének javítása. — Erdészeti kísérleti telep Kecskeméten. — Az állati bőrök ára.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.
Álláskereslet.

OLVASÓINKHOZ.

Lapunk mult évi utolsó és idei első számában értesítettük t. olvasóinkat a lap előfizetési díjának felemeléséről s ugyanakkor nyomatékosan hangsúlyoztuk, hogy a felemelt előfizetési díjak mellett is csak abban az esetben tudjuk a lapot továbbra fentartani, ha megfelelő számu előfizetőt kapunk.

Mi ugyanis már abban az időben tudatában voltunk annak, hogy akkor, mikor az ország erdőterületének 83%-át — reméljük, hogy csak időlegesen — elveszítjük, elveszítjük egyszersmind a lap előfizetőinek legnagyobb részét is s így a lapot tovább fentartani aligha lesz lehetséges.

Mindennek daczára kisérletet tettünk a lap megindításával, de ez — sajnos — eredményre nem vezetett, amennyiben az ország meg nem szállott területéről oly minimális számu előfizető jelentkezett, hogy a lapot tovább fentartani annyival kevésbbé tudjuk, mert az Országos Erdészeti Egyesület maga is olyan anyagi gondokkal küzd, hogy a lap fentartására áldozatot nem tud nyujtani.

Ezért kénytelenek vagyunk a viszonyok megváltozásáig a lapot ismét szüneteltetni.

Minthogy a lap áprilisban már nem fog megjelenni, mindazoknak, akik 1920. évben egynegyed évnél hosszabb időre fizettek elő, az egynegyed évet meghaladó előfizetési díjat az Országos Erdészet Egyesület, mint lapunk kiadó tulajdonosa vissza fogja küldeni.

Amint a viszonyok úgy alakulnak, hogy reményünk lehet megfelelő számú előfizetőt kapni, úgy a lapot ismét meg fogjuk jelentetni. *A szerkesztőség.*

A paratölgy.

A parafadugó és egyéb para termékek hiányát azóta érezzük, mióta azok a szerencsétlen világháború folytán a forgalomból majdnem teljesen kimentek. Értékét abból látjuk, hogy ára majdnem megfizethetlen magas lett. Egy-egy használt pezsgősdugóért, melyet azelőtt eldobtak, ma több koronát fizetnek. Tömérdek más használhatósága, majdnem teljesen megszünt, ahol nélkülözhetetlen, mint pl. a palaczk és orvosságos és egyéb üveg dugaszolásnál e czélra az ugyancsak gyatra hasznavételü bodzafa belet is alkalmazzák helyette, méreg drágáért. Érdekes tehát tudnunk hol terem és honnét ered a parafa?

A parafát a *paratölgy* héja, helyesebben kérge szolgáltatja. Az európai féleségek közül első helyen áll a *paratölgy* (Quercus Suber L.). Ennek is két féleség van. *Az örökzöld* délvidéki *paratölgy*, ennek hazája Délspanyolország, Portugalia és Afrikának északi részei. A másik féleség a nyugateurópai paratölgy (Quercus occidentalis. Gay.) Hazája Délfranczia-ország, Északspanyolország, Portugallia. Ennek levele ősszel lehull. Mindkétféle szolgáltatja a palaczkdugót.

A parakéreg ezen tölgyféleknek igen vastag kérge, mely két részből áll. A külső kéreg igen vastag és fás, ezt «*hámparánák*» nevezik, palaczkdugónak nem való, inkább más czélokra, vizhatlan tetőfedésnek, díszkerítés burkolatnak való. Az ezalatt fekvő kéreg a «*nőpara*», ez a becses anyag, mely a palaczkdugótól kezdve sok más czélra használható. Ez a réteg egy eléggé ruganyos anyag, a tulajdonképeni dugaszanyag, elég vékony (3—4 cm.), sugár irányban elhelyezkedett légczellákból áll, melynek fala «*suberin*» nevü zsiros anyaggal van telítve, mely teljesen víz- és léghatlanná teszi a parafát. Ezen viasz, vagy zsírszerű anyagon kivül alkatrészei a celluloze, lignin, zerin, csersav és víz. A parafa a mellett, hogy a vizet és levegőt teljesen elzárni képes, a fenti anyagok sajátos összetétele folytán, ezenkívül hőizoláló, elektromosságot, sőt a hangot is szigetelő. Igy alkalmazása igen sokoldalu. Fajsúlya 0·12—0·19 közt változik, tehát mint vizen uszó test is százféle alkalmazást nyer, uszóv gyanánt, mint hajó kikötő rugalmas ütközővánkosa, tömitőgyürü; gőz-, főleg vizvezetéknél, meleg és hideg izoláló. Elektromosság izoláló, főleg

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

leideni palaczkoknál stb. Durvára törve, gipszszel keverve tégláknak, mint könnyü és szigetelő tégla megbecsülhetetlen. Vékony falaknál a hangot nem vezeti át. Ujabban az u. n. linoleum-szőnyegeknél van nagy szerepe, ezen szőnyegek kopási ellenállása a gránitéval vetekszik. Czipő talpakba, mint vizhatlan, és hideg szigetelő betét igen elterjed.

A parafa biográfiája a következő. A paratölgy 150 éves korig könnyen elél. Igen vastag kérge bizonyos koron túl gyorsan fejlődik, úgy, hogy 15 éves korában már elég erős kérge van, ezután az eleven fának kérge lehántatván, körülbelül öt évenként új kérget nevel. A kéreg belsejében a fán fekvő részen képződik az u. n. Phellogen (parafaképző) réteg, mely 8—10 évenként ad hasznavehető vastagságot. Mikor már a fa «rendes üzemben» van ezen megvastagodott «nőpara» belső réteget lehántatván, és a fa 100 éves koráig mindig javuló hozamot ad. A paratölgy egyed 13—15 termést ad le elvénüléséig, de 100 évtől 150 éves koráig már vénül, és a kéreg minősége rosszabbodik.

A termelt mennyiség óriási. Az algeriai tölgyerdők maguk több, mint egy millió métermázsa parafát termelnek, tiz millió frank értékben. A parát juniusban és juliusban kérgezik le. Módja az, hogy a fa törzsén egy méter távolságban gyürüs bevágást eszközölnek, ezen gyürüket 60—65 cm.-es függélyes csatornákkal 60×100 cm. táblákra osztják. Kopogatás által a kérget leválasztják, és ilyen tekenőszerü görbe lemezekben fejtik le, mintha gömbölyü csatorna szegmentek volnának. Ezen szegmentekről a «*hímparát*» lefaragják, melynek legnagyobb része, mint tüzelőanyag értékesül. Azután a megmaradott finom «*nőpara*» gőzpárlókba jön, jól átgőzöltetvén homoru oldalával lefelé forditva egyenesre sajtolják, ez súlyokkal való terheléssel igen egyszerű módon megy végbe. A lemezek 6—8 heti erjedési folyamatnak tétetnek ki.

Spanyolországban száraz meleggel egyenesitenek. A homorú kérget parázs tüzön erősen megpirítják, hogy kissé meg is szenesül, és ily forrón egyenesitik ki. A kiegyenesített lemezeket, most már össze válogatott nagyság szerint hydraulikus sajtókkal hasábokba sajtolják, 80 kg.-os bálokba, melyeket azután vagy pánttal vagy sodronynyal kötnek egybe. A legbecsesebb anyag ebből a délfranczia *fehérpara*, és a *pyrenei feketére pörkölt para*. Ezeknek strukturája teljesen homogén és utolérhetlen finomak.

Az ipari feldolgozás azután paragyárakban történik, mely természetesen nincsen helyhez kötve. A paragyár elsősorban a palaczkdugót állitja elő. A legtökéletesebb parából *a pezsgődugó* készül. Az anyagnak legalább fele elesik a dugógyártásnál, ezt azután minden képzelhető már emlitett czélra dolgozzák fel, nagysága és finomsága szerint. A gyárban a paratáblákat félóráig kifőzik, azután hüvös helyen kiszárítják. A táblákat megfelelő hasábokra szelik fel, a dugókat pedig szálkeresztben vágják ki, mert igy a tömités tökéletesebb. Ezért ha a para réteges, a dugó hamar szét szakad. A dugó először négyszögü hasábocskákra alakittatik, ebből kerekitik ki borotvaéles késsel hengerdedre, mely munkát vagy kézzel vagy géppel végzik.

Kézi munkával ügyes munkás 2000 darab dugót vág ki naponként. Mig géppel óránként 2500 darabot, naponként tehát 25,000 darabot állitanak elő.

A kész dugókat ólvasógépek 30,000 darabjával bálokba, vagy 15,000 daraboként zsákokba olvassák bele. Hogy a dugó szép világos legyen, még mesterségesen fehérítik, kénessavval, kaliumpermanganattal, vagy sósavval. A gyártás igen sok embernek ad kenyeret, és az utolsó időkben a háború előtt, a para termelés igen emelkedett. *Gothard Sándor.*

A közszolgálati alkalmazottak nyomorának enyhítése.

A közszolgálati alkalmazottak anyagi helyzetének tarthatatlan volta annyira közismert dolog s a kormány az elviselhetetlen nyomor enyhítésére még eddig oly keveset tett, hogy már a nemzetgyülés első napjaiban, vagyis február 25-én, *Hegyeshalmy Lajos* képviselő interpellácziő keretében hivta fel erre a kormány figyelmét.

Báró *Korányi Frigyes* pénzügyminiszter az interpellácziót azonnal válaszolt s köszönetet mondott Hegyeshalmy képviselőnek azért, hogy alkalmat adott neki arra, hogy a nemzetgyülésen először éppen a közszolgálati alkalmazottak kérdésével kapcsolatban szólalhat fel, mert a magyar közszolgálati alkalmazottak a háborún és a forradalmakon keresztül fényes példáját adták a hősies kötelességteljesitésnek.

A kösszolgálati alkalmazottak a segitségét inkább naturáliákban, mint pénzben kérik a kormánytól. Ezért a kormány a napokban ebben az értelemben rendeletileg fog intézkedni, és pedig olyanformán, hogy mindazok, a kik háborús segélyben részesülnek, tehát az összes állami alkalmazottak, továbbá a nyugdijasok, az özvegyek és az árvák, egyelőre négy hónapra szóló kedvezményben fognak részesülni. E kedvezmények kiterjednek arra, hogy zsirt, czukrot, főző- és kenyérlisztet az eddiginél sokkal nagyobb mennyiségben fognak kapni. Az árakra nézve az 1918 deczemberben megállapitott összegek lesznek irányadók.

Az állam ezenkivül beszerez tojást, húst, mézet és ezeket beszerzési áron adná tisztviselőinek, továbbá fát és szenet. A fővárosiak részére a fővárosban, a vidékiek részére pedig a vidéken fog megtörténni a beszerzés megfelelő beszerző csoportok utján.

A közalkalmazottak étkezők felállitását is kérték. Ez azonban igen nehéz kérdés, mert a fölszerelések nincsenek meg új étkezdék fölállitására.

Gondoskodni akar a kormány a ruházatról és lábbeliről. Már tárgyalások folynak az Eötvös-téri ruházati intézet megszerzéséért.

Arról is gondoskodni kiván a kormány, hogy a köztisztviselők, a kik ingóságuk elkótyavetyélésével tengődnek, e miatt ne szenvedjenek nagy anyagi kárt. A zálogházakban küldöttségek fogják ellenőrizni, hogy a közalkalmazottak megfelelő nagy áron válhassanak meg ingóságaiktól. Ma, sajnos, olyan a helyzet, hogy komoly

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

akeziót megindítani nem lehet. Hogy ezt is meddig lesz képes az állam az összeroskadás veszedelme nélkül elviselni, ma megmondani nem tudjuk. A kormány nem igér többet, mint a mennyire reménye van, hogy megteheti.

Bár köszönettel fogadják a közszolgálati alkalmazottak a kilátásba helyezett naturáliákat, mégis most, mikor az alkalmazottak már úgyszólván mindenükből kifogytak és kikoptak, rá kell mutatnunk arra, hogy ez a segítség már későn jön s nem is lesz elég a nyomor enyhítésére.

Erdészet és méhészet.

Irta: *Tirts Rezső* nyug. erdőtanácsos.

Ebben az értekezésemben nem kivánom a méhészeti tudomány elméleti és gyakorlati ismereteit, a méhek életét, és munkáját részletesen ismertetni, mert arról vaskos köteteket lehetne irni, sőt a legfejlettebb méhészeti irodalommal biró németeknél egész könyvtárakat képez, hanem ezuttal a méhészetnek az erdészettel való kapcsolatára és fontosságára akarok rámutatni és szaktársaimnak figyelmét felhívni, mert a méhézzet tulajdonképen az erdőknek egyik fontos mellék haszonvétele lehetne, de sajnos ez még eddig kellő módon kihasználva nincs.

E czélból egy táblázatot állitottam össze. Ebben a táblázatban a számok *kiáltóan* beszélnek arról, hogy mily nemzetgazdasági vagyon és haszon rejlik és vár kihasználásra az erdőknél a méhészettel és mily mulasztás történt eddig annak figyelmen kivül hagyásával.

A táblázatban a területi adatoknál — ily irányban egyedüli legnagyobb szakmunkánkra — *Bedő Albert* nagy művére kellett támaszkodnom, habár ez a mai állapotnak már nem felel meg.

Az erdőknél a méhészetre a legfontosabbak és a legjobb méhlegelőt szolgáltatják a vágások, az erdei tisztások, rétek, és legelők, de kiválóan fontosak a *mézelő fák*, melyek virágjai a méhek által gyüjtött *nektárt* és *pollent* (virágport) szolgáltatják.

A mézelő fákra vonatkozólag csak az akácz- és hársfanemeket lehetett az eddig rendelkezésre álló adatok szerint külön kimutatni, de a fenyő erdőket is külön mutatom ki, mert bár ezek nem mézelő fák vágásai és flórája, melyben a legfőbb szerepet az Epilobium viszi, a méhészetre az első helyet foglalják el.

A fenyő erdők vágásai miután szálerdő üzemben kezeltetnek, a leghosszabb virágzással bírnak, és különösen az Epilobium ellen valóságos harczot kell vivnia az erdésznek, hogy a fenyő cseméteke kibújhassanak és a fenyő fiatalosok felnőhessenek és záródhassanak. Emiatt az Epilobium valóságos réme és ellensége az erdészetnek, de ha fenyő vágásainkba beboesájtjuk méheinket, akkor az Epilobium nektárja bőségesen fog kárpótolni, és bőven fog bért fizetni arra az időre, mig a vágásokban neki életet adunk és megtűrjük.

A fenyő vágásoknál 10—12, sőt több évig is eltart, mig a fiatalosok teljesen záródnak s mig bennük az Epilobium és a fenyőerdők egyéb gazdag flórája virágzik; azért az évi fenyővágásoknak nem csupán egy évi területét, hanem egy és ugyanazon évben tiz vágásnak területét vettem évi méhlegelő területnek, mig a lombfáknál az egy évi vágásterületnél többet nem lehetett venni, mert a legtöbb jólfekvő sarjerdő üzemben kezelt erdőknél a sarjak oly buján és gyorsan felnőnek már a következő évben, valamint a fokozatos felújító vágásokkal jól kezelt szálerdő üzemeknél a letarolás alkalmával az álnövet és fiatalos már annyira fejlett, hogy méhlegelőnek számítható virágzás ott nincs vagy egy, esetleg két évnél tovább nem tart.

Az erdei tisztások, rétek és legelők területére adatok nem állottak rendelkezésemre s ezért a kincstári erdőknél lévő arányt kellett az összes erdőkre nézve megközelitőleg méhlegelőnek kimutatni, melyek természetesen az erdők méhlegelőinek a legnagyobb területét képezik és gazdag virágzásukkal főleg a kaszálásig bő táplálékot adnak a méheknek.

A táblázatból látjuk, hogy hazánk 13.293,325 kat. holdnyi erdőterületén átlag évenként 1.538,030 kat. hold mézelő területünk van, mely területen 2164 méhész 443,187 méhcsaláddal a vidék, fekvés, éghajlat, méhlegelő minősége szerint minimum 8.863,740 kgr. mézhozamot termelhet, melynek mai minimális értéke feles gazdálkodás mellett, minden költség levonásával tisztán évenként minimum 443.187,000 K jövedelmet képvisel.

Ily jövedelemmel emelhetjük az erdők értékét, ha a méhészetet okszerűen és szakszerűen berendezzük és létesitjük.

Ezzel szemben hazánk összterületéből az erdők levonása után maradt 35.745,616 kat. boldon méztermelés volt:

Évben	Méhcsaláddal	Méz kgr.	Külföldi forgalom	
			behozatal	kivitel
1909	664,904	4.790,800	163,300	1.442,000
1910	666,307	4.780,800	228,100	1.542,400
1911	607,986	2.899,600	276,400	1.060,800
1912	547,785	2.679,300	388,800	1.026,900
1913	570,720	3.804,700	199,100	1.424,400

Látjuk mily óriási nemzetgazdasági veszteséget jelent az erdei méhlegelők ki nem használása és látjuk a remélhető erdei mézhozamból az eddigi méztermeléssel szemben, mily országos érdeket képez a méztermelés fokozása és az erdészeti méhészet megteremtése, a mai és valószinüleg még sok évig tartó czukor és élelem hiánynak mézzel való pótlása tekintetében.

Nincs az a költség és nincs oly áldozat, melyet a méztermelés érdekében meghozni nem kellene, mert itt a befektetés biztos alapra és jó kamatra van elhelyezve. Számos adat szerint egy méhészet felállításának költsége 2—3 év alatt megtérül s azután tiszta haszon az évi jövedelem.

A földmivelési kormány kebelében nemcsak a méhészeti, de mint látjuk nagy érdekeltségénél fogva az erdészeti vezetőség is hivatva van az ország méhészeti adminisztrációjában részt venni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

TÁBLÁ-

Magyarországnak a háboru előtti állapota szerint fennállott erdőterületein a méhészetre

Tételszám	A vármegye neve	székhelye	városainak és községeinek száma	lélekszáma	összes földterülete	Erdőterület fanemek szerint: ákácz	hárs	tölgy	vegyes lombfa	fenyő	összesen
					kat. hold	katasztrális hold					
1	Abauj-Torna	Kassa	268	178,572	577,047	39	—	122,365	77,185	8,317	207,906
2	Alsó-Fehér	Nagyenyed	184	178,021	622,388	—	—	65,129	92,012	4,984	162,125
3	Arad	Arad	219	268,408	1.040,559	81	—	193,117	135,298	—	328,496
4	Árva	Alsókubin	99	81,643	350,604	—	—	—	5,593	110,348	115,941
5	Baranya	Pécs	358	293,414	899,142	111	963	40,213	109,777	1,087	152,151
6	Bács-Bodrog	Zombor	128	638,063	1.800,586	8,486	—	30,783	43,041	—	82,310
7	Bars	Aranyosmarót	217	142,691	470,674	—	—	69,462	74,322	24,597	168,381
8	Békés	Gyula	29	229,757	633,479	1,146	—	7,332	1,245	—	9,731
9	Bereg	Beregszász	277	153,377	657,045	—	—	74,339	175,012	10,011	259,362
10	Beszterce-Naszód	Beszterce	98	95,017	724,350	—	—	19,724	122,581	181,588	323,893
11	Bihar	Nagyvárad	496	447,834	1.844,393	88	—	211,409	293,483	14,209	519,189
12	Borsod	Miskolcz	179	193,839	627,768	38	—	116,617	54,184	97	170,936
13	Brassó	Brassó	24	83,929	260,314	—	—	14,521	67,987	27,493	110,001
14	Csanád	Makó	30	109,011	297,489	913	—	20	2,971	—	3,904
15	Csik	Csikszereda	66	110,940	846,751	—	—	1,728	42,216	358,161	402,105
16	Csongrád	Szentes	22	228,413	615,896	3,100	—	—	9,644	—	12,744
17	Esztergom	Esztergom	53	72,166	185,767	808	—	28,645	5,045	—	34,552
18	Fejér	Székesfehérvár	103	209,440	715,553	4,407	—	43,525	17,557	264	61,346
19	Fogaras	Fogaras	88	84,571	423,035	—	—	9,509	118,496	40,774	168,779
20	Gömör-Kishont	Rimaszombat	281	169,064	745,577	—	—	129,293	135,562	96,199	361,054
21	Győr	Győr	94	109,493	265,438	2,607	—	8,613	8,903	385	20,503
22	Hajdu	Debrecen	21	173,329	580,717	753	—	27,041	875	—	28,669
23	Háromszék	Sepsiszentgyörgy	114	125,277	685,204	—	—	52,791	295,487	73,860	721,434
24	Heves	Eger	117	209,933	651,552	1,470	—	82,944	31,893	—	114,837
25	Hont	Ipolyság	187	106,080	457,596	757	—	107,118	32,112	6,090	146,077
26	Hunyad	Déva	439	248,464	1.356,992	—	—	120,391	385,533	113,518	619,442
27	Jász-Nagykun-Szolnok	Szolnok	51	278,443	909,128	1,027	—	322	3,866	—	5,215
28	Kis-Küküllő	Dicsőszentmárton	118	92,214	298,433	36	—	7,120	39,520	—	46,676
29	Kolozs	Kolozsvár	238	196,507	868,682	16	—	90,879	79,452	98,990	269,337
30	Komárom	Komárom	94	151,699	491,013	1,551	—	44,855	13,802	715	60,923
31	Krassó-Szörény	Lugos	364	380,313	1.920,217	—	—	274,849	705,098	22,493	1.002,440
32	Liptó	Liptószentmiklós	139	74,758	391,588	—	—	—	14,906	181,228	196,131
33	Máramaros	Máramarossziget	161	227,436	1.687,199	—	—	44,739	573,959	321,184	939,886
34	Maros-Torda	Marosvásárhely	210	158,999	727,152	—	—	29,042	134,352	181,179	344,573
35	Moson	Magyaróvár	60	85,960	351,139	1,349	—	4,756	12,560	153	18,818
36	Nagy-Küküllő	Segesvár	125	132,454	579,147	217	—	72,298	108,181	—	180,696
37	Nógrád	Balassagyarmat	276	191,678	718,460	1.260	—	148,136	52,061	3,270	203,467
38	Nyitra	Nyitra	447	368,865	954,614	2,339	—	81,104	108,791	29,791	219,686
39	Pest-Pilis-Solt-Kiskun	Budapest	215	1.057,503	2.291,284	21,160	—	41,533	184,472	322	247,487
40	Pozsony	Pozsony	301	310,817	755,711	2,292	—	23,709	77,845	47,745	151,591
41	Sáros	Eperjes	381	168,013	633,987	—	—	24,771	165,291	29,968	220,030
42	Somogy	Kaposvár	313	307,448	1.165,276	520	312	133,776	103,190	6,400	244,207
43	Sopron	Sopron	237	245,787	564,858	146	—	58,104	30,854	26,603	115,707
44	Szabolcs	Nyiregyháza	137	214,008	806,137	2,561	—	33,753	4,494	19	40,827
45	Szatmár	Nagykároly	307	293,092	1.085,419	—	—	158,131	99,114	—	257,245
46	Szeben	Nagyszeben	88	141,627	626,112	—	—	57,870	139,546	85,982	283,398
47	Szepes	Lőcse	221	172,881	635,952	—	—	953	36,312	227,265	264,530
48	Szolnok-Doboka	Dés	320	193,677	826,875	—	—	79,732	168,538	2,823	251,093
49	Szilágy	Zilah	244	170,022	662,972	—	—	105,902	79,410	—	185,312
50	Temes	Temesvár	221	396,738	1.284,953	3	1000	124,096	29,802	—	154,901
51	Tolna	Szegszárd	121	234,643	616,490	793	1678	32,489	19,211	—	54,171
52	Torda-Aranyos	Torda	142	137,031	610,241	17	—	38,017	84,777	56,019	178,830
53	Torontál	Nagybecskerek	232	531,286	1.749,850	863	—	10,893	8,427	—	19,783
54	Trencsén	Trencsén	409	244,919	776,311	—	—	23,492	149,975	91,474	264,941
55	Túrócz	Turóczszentmárton	96	45,933	195,176	—	—	98	32,023	61,591	93,712
56	Udvarhely	Székelyudvarhely	136	105,520	510,801	—	—	27,474	149,189	33,509	210,172
57	Ugocsa	Nagyszőllős	73	65,377	210,209	—	—	20,682	26,709	—	47,391
58	Ung	Ungvár	211	126,707	561,231	—	—	37,587	199,941	22,710	260,238
59	Vas	Szombathely	636	360,590	952,158	318	—	65,820	70,327	130,897	267,362
60	Veszprém	Veszprém	187	208,487	687,529	—	—	58,826	100,057	3,446	162,329
61	Zala	Zalaegerszeg	680	359,984	1.030,090	—	—	102,801	131,268	27,660	261,789
62	Zemplén	Sátoraljaujhely	453	277,575	1.089,450	252	—	75,166	229,106	2,658	307,182
63	Zólyom	Besztercebánya	139	102,500	456,910	—	—	34,909	91,034	129,856	255,859
	Összesen		121,975	13.797,603	49.038,941 = 282,222 □klm.	61,524	3953	3.744,693	6.587,160	2.897,995	13.293,325 = 76,497 □klm.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ZAT

vonatkozó erdészeti adatokról és berendezhető méztermelésről és remélhető mézhozamról.

Az erdőterület aránya az összes földterülethez % -ban	Az erdőhöz tartozó fő mézelő területek								Alkalmazott		Alkalmazható		Remélhető mézmennyiség évenként	Jegyzet
	A letarolt vágásterületek évenként és fanemenként						Erdei tisztás, rét és legelő	Összesen	erdőtisztek	erdőőrök	méhészek	méhcsaládok		
	ákácz	hárs	tölgy	vegyes lomb	fenyő	összesen								
	katasztrális hold								száma				kg.	
36·03	1	—	2,040	1,415	832	4,287	32	20,919	38	352	26	5,275	105,500	Az erdőterületek és lélekszám Bedő Albert, és a remélhető mézhozam a vidék, fekvés, éghajlat, méhlegelő minősége szerint Kádár Lajos adatai alapján lettek megállapítva. Az erdei tisztás 0·05, erdei rét 0·01, erdei legelő 0·02 átlag arányban a kincstári erdőknél levő arányszámok szerint, a vágásterületek fanem, uramenők, fordulások szerint számíttatnak egy-egy évre, míg a fenyő-vágások átlag 10 évi váltással tiszteres vágásterületnek vétetnek mézlegelőnek.
26·05	—	—	1,085	1,686	498	3,269	12,960	16,229	8	943	16	3,246	64,920	
31·57	2	—	3,218	2,480	—	5,698	26,281	31,979	27	357	32	6,476	129,520	
33·07	—	—	—	102	11,035	11,137	8,829	19,966	25	240	25	4,991	99,820	
16·92	3	11	670	2,012	109	2,805	12,173	14,978	47	507	28	5,813	112,260	
4·56	212	—	513	788	—	1,513	6,585	8,098	17	112	42	8,389	167,780	
35·77	—	—	1,414	1,362	2,460	4,966	13,472	18,438	41	230	23	4,609	92,180	
1·54	20	—	122	23	—	174	779	953	11	15	4	834	16,680	
39·47	—	—	1,239	3,209	1,001	5,449	20,750	26,199	9	341	33	6,549	130,980	
44·71	—	—	328	2,247	18,159	18,734	35,913	54,647	4	317	91	18,216	364,320	
28·14	2	—	3,523	5,380	1,421	10,326	41,537	51,863	67	982	87	17,332	346,640	
27·23	1	—	1,943	993	10	2,947	13,676	16,623	21	140	21	4,196	83,820	
42·26	—	—	242	1,243	2,749	4,234	8,800	13,034	11	76	22	4,345	86,900	
1·31	23	—	—	54	—	77	312	389	1	10	3	558	11,160	
47·49	—	—	29	773	35,816	36,618	32,168	68,786	1	644	86	17,196	343,920	
2·06	78	—	—	176	—	253	1,020	1,273	4	17	10	1,974	39,480	
18·60	20	—	477	92	—	589	2,765	3,354	13	85	6	1,245	24,900	
8·56	110	—	725	321	26	1,145	4,909	5,054	30	128	20	3,891	77,820	
39·—	—	—	159	2,172	4,077	6,408	16,504	22,912	3	276	23	4,582	91,640	
48·43	—	—	2,155	2,485	9,620	14,240	28,885	43,125	70	474	54	10,831	216,620	
7·91	65	—	143	163	38	409	1,641	2,050	9	76	10	1,986	39,720	
4·94	19	—	450	16	—	478	2,295	2,773	4	77	6	1,081	21,620	
61·60	—	—	878	5,416	7,386	13,680	57,715	71,395	4	874	72	14,279	285,580	
17·63	37	—	1,366	584	—	1,987	9,188	11,175	23	222	23	4,460	89,200	
31·92	19	—	1,785	588	609	3,001	11,688	14,689	27	274	27	5,274	105,480	
45·65	—	—	2,006	7,067	11,352	18,425	49,556	67,981	12	970	85	16,995	339,900	
0·57	26	—	5	70	—	100	417	517	—	12	4	646	12,920	
15·64	1	—	119	724	—	852	3,736	4,588	2	290	6	1,165	23,300	
31·—	4	—	1,515	1,456	9,899	12,874	21,548	34,422	21	950	43	8,612	172,240	
12·41	39	—	747	253	71	1,110	4,874	5,984	29	106	12	2,272	45,440	
52·20	—	—	4,580	12,926	2,249	19,755	80,196	99,951	89	907	125	24,988	499,760	
50·09	—	—	—	273	18,123	18,396	15,691	34,087	21	175	34	6,817	136,340	
55·71	—	—	746	10,706	32,118	43,570	75,192	118,762	57	257	149	29,690	593,800	
47·90	—	—	484	2,462	18,118	21·064	27,567	48,631	13	572	61	12,158	243,160	
5·36	34	—	79	230	15	358	1,506	1,864	14	44	6	1,141	22,820	
31·20	5	—	1,205	1,983	—	3,193	14,457	17,650	8	447	19	3,638	72,760	
28·33	31	—	2,469	953	327	3,780	16,278	20,058	24	420	28	5,641	112,820	
23·01	58	—	1,351	1,994	2,979	6,382	17,576	23,958	49	410	37	7,289	145,180	
10·80	529	—	692	3,381	32	4,634	19,801	24,435	58	458	84	16,689	333,780	
20·05	57	—	395	1,426	4,774	6,652	12,129	18,781	99	427	28	5,817	116,340	
34·71	—	—	413	3,030	2,997	6,440	17,603	24,043	50	512	25	4,868	97,360	
20·96	13	3	2,230	1,524	641	4,411	19,537	23,948	65	335	31	6,209	124,180	
20·48	4	—	968	565	2,660	4,197	9,257	13,454	32	238	17	3,437	68,740	
5·06	64	—	563	82	2	711	3,267	3,978	3	69	12	2,276	45,520	
23·70	—	—	2,635	1,817	—	4,452	20,530	25,032	37	264	32	6,258	125,160	
45·20	—	—	964	2,558	8,598	12,120	22,673	34,793	17	962	44	8,699	173,980	
41·60	—	—	16	665	22,726	23,407	21,163	44,570	56	496	56	11,142	222,840	
30·57	—	—	1,329	3,089	282	4,600	20,089	24,689	10	1,152	31	6,172	123,440	
27·95	—	—	2,432	1,455	—	3,887	14,825	18,712	29	713	24	4,678	93,560	
12·06	—	25	2,068	545	—	2,638	12,392	15,030	40	318	30	6,013	120,260	
8·79	20	33	542	352	—	847	4,335	5,182	17	141	15	2,967	59,340	
29·30	—	—	633	1,554	5,602	7,789	14,307	22,096	8	354	28	5,534	110,680	
14·30	22	—	181	147	—	350	1,584	1,934	8	42	6	1,077	21,540	
34·18	—	—	391	2,748	9,147	12,286	21,196	33,472	46	305	42	8,368	166,360	
48·01	—	—	2	587	6,159	6,748	7,497	14,245	6	112	18	3,561	71,220	
41·15	—	—	458	2,737	3,351	6,546	16,815	23,361	—	487	28	5,840	116,800	
22·54	—	—	345	489	—	1,034	3,793	4,827	2	23	6	1,206	24,120	
46·37	—	—	626	3,665	2,271	6,562	20,820	27,382	23	117	34	6,845	136,900	
28·08	8	—	1,097	1,289	13,090	15,484	21,390	36,874	30	440	47	9,377	187,540	
23·61	—	—	980	1,328	345	3,153	12,987	16,140	33	100	20	4,935	80,700	
25·41	—	—	1,048	2,406	2,766	6,220	20,945	27,165	29	510	34	6,791	135,220	
28·20	6	—	1,253	4,199	266	5,724	24,576	30,300	11	403	40	7,951	159,020	
56·—	—	—	583	1,668	12,986	15,237	20,470	35,707	39	236	44	8,972	178,540	
27·10	1538	72	62,411	120,764	289,799	474,564	1.063,466	1.538,030 = 8,851 □klm.	1602	22,842	2164	443,187	8.863,740	à 50 K = 443.187,000 K.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A méhészeti osztály igen jó úton iudult meg, a midőn a mult év nyarán két hónapos méhészeti szaktanfolyamot nyitott, melynek vezetője a méhészeti ügyosztályba beosztott *Kádár Lajos* kiváló gyakorlati méhész volt, ki gazdag gyakorlati ismereteit élvezetes szép előadásával az elméleti és gyakorlati oktatásnál érvényesítette és úgy a gödöllői központi méhészeti telepen, mint a budapesti kertészeti tanintézetnél a tanfolyamot magas színvonalra emelve vezette.

Biztosította ezen tanfolyam magas színvonalát *dr. Jablonovszky József* a rovartani állomás főigazgatója, ki a méhek biologiáját; *dr. Lengyel Géza*, ki a méhészeti növénytant; *dr. Weiser István*, ki a méz chemiáját; *Héjas Endre*, ki a gyakorlati méhészettel kapcsolatosan a meteorologiát adta elő.

Ez az útmutatás jó példa az erdészetnek, melyből önként arra a következtetésre kell jutnunk, hogy hasonló méhészeti kiképzést kell szervezni az erdőmérnöki főiskolán és az erdőőri szakiskoláknál.* Ha ily módon biztosítjuk az erdészeti személyzetnél a jövő méhészek számát, a táblázatban bemutatott méhészet képe még sokkal szebb jövőt fog biztosítani, mert a táblázat szerint remélhető méztermelés mennyisége és jövedelme *Kádár Lajos* előadásai szerint a legminimálisabb és a mai helyzettel megalkuvó mostoha viszonyok mellett lettek számítva, és ha ehhez a kaptárakkal való vándorlásokat, a felvidék gazdag hegyi flórája mellett az alföld mezei és tarló virágait, a fűzek, gyümölcsfák, ákáczok, juharok, hársak, bálványfák stb. tavasztól nyár végéig való egymásutáni virágzását éghajlatok és magassági viszonyok szerint tömeges és csoportos vándorlással kapcsolatosan kihasználjuk, a mi csakis egységes vezetés mellett lehetséges, úgy a méztermelés jövője sokkal gazdagabb és jövedelmezőbb képet fog mutatni.

A *méh* (Apis mellifica) tulajdonképen az erdei rovarok közé a hártyásszárnyúak (Hymenopterák) közé tartozik; eredetileg és részben még ma is erdőkben, odvas fákban, fatönkökben fészkel s csak a világ kulturális haladása fogta az emberiség szolgálatába és tette egyik leghasznosabb házi állatkájává.

Végtelen szorgalmával, társas együttmunkálkodásával bámulatraméltó teljesítményeket végez. Kádár Lajos előadásai szerint egy-egy család 20,000—120,000 méhből áll egy anyakirályné uralkodása alatt; naponta 4—5 kgr. mézet, sőt fenyvesekben jóval többet termelnek: egy-egy méh hordás idejében 7 millió virágot látogat meg naponta; általában mézet 125—130, virágport (pollent) 210, vizet 230—240, propolist 155—160 napig gyűjtenek évenként; gyűjtési körzetük 15—20 □ klm; az anya 1000—3000 petét rak naponta, élete 3—4 évig tart, míg a dolgozóméhek nyáron munkaidején 5—6 hétig, télen pihenéskor 5—6 hónapig élnek, a herék csak addig míg az anya megtermékenyítése megtörténik, azután a dolgozók kizárják és eltávolítják az élelemtől és éhenhalnak.

A méhek munkálkodásának fontossága nem csupán a méztermelésben nyilvánul, hanem egyes fák mint például az összes fűzek, vad és nemes gyümölcsfák, szilfák, hársfák stb. virágzatának megtermékenyítésében is, melyet a fiatal dolgozó méhek — melyek még elég szőrözettel bírnak — a porzókból a pollen felszedése s a termelők bibeszálaira szállítása által végeznek, a fák életét, tenyésztését és szaporodását szolgálják.

Német írók kimutatták, hogy a gyümölcsösökben 7 milliárddal több volt a haszon, a mit a méhek a gyümölcsvirágok megtermékenyítése által hoztak, mint a mennyit mézzel produkáltak.

Dr. Lengyel Géza szerint az összes gyümölcsfák a dió és mogyoró kivételével kizárólag méhek által termékenyül meg; általában a virágok beporzását 80%-ban rovarok végzik s annak felét a méhek.

A méh lakását és terményét még élete árán is megőrzi, mert minden méh szúrás után elhal. Kiváló méhészeti írók azt állítják, hogy a méhszúrások, és azzal az emberi testbe jutó hangyasav, a szervezetet erősíti és az egészséges magasabb kor eléréséhez jótékonyan hozzájárulnak.

A méhek terménye a méz négyféle lehet, ú. m. lépes méz, pergetett méz, csurgatott méz, és kisajtolt méz. Ezekből pedig eredetük szerint háromfélét különböztetünk meg, ú. m. nemes mézet (virágmézek), czukros mézet (czukoretetéssel nyerve), mézharmat mézet (pajzstetük ürülékéből nyert méz.)

Beigazolt és a külföld által is elismert tény, hogy az összes mézfajták között legjobb a magyar méz. Például Schweiczban elkülönítve az összes többi mézektől (a német mézet is beleértve), a magyar méz külön, nemesebb árúczikket, sokkal nagyobb értéket képez.

A mézek minőségét dr. Weiser István chemiai úton állapította meg, melyet alábbi táblázatban mutatok be:

Táblázat	Méz minőség	Víztartalom %	20%-os oldat fs-a 15%-nál	Invertczukor (százalékokban)	Nádczukor (százalékokban)	Összes czukor (százalékokban)	Czukormentes maradék (százalékokban)	10%-os oldat forgatóképessége 2 dcm-es csőben (Dextrin reactio) az inversió előtt	10%-os oldat forgatóképessége 2 dcm-es csőben (Dextrin reactio) az inversió után	Szabad sav cm³-n K.O.H. 100 gr. mézre	Hamu (százalékban)	Nyers protein n×6.25 (százalékban)	Landféle reactio cm³-ben
1	Vegyes virágméz	16·60	1·0642	74·21	2·90	77·11	6·30	—2·04	—2·65	1·54	0·16	0·26	1·26
2	Erdei virágméz	16·31	1·0646	76·04	1·80	77·84	5·73	—2·00	—2·32	1·80	0·20	0·20	1·15
3	Ákácz virágméz	16·58	1·0644	72·33	4·30	76·65	6·56	—2·21	—2·88	0·89	0·08	0·15	0·58
4	Tarló virágméz	17·47	1·0638	74·65	4·38	79·07	3·62	—2·33	—3·28	1·23	0·11	0·20	1·13
5	Régi virágméz	14·61	1·0659	72·26	1·22	73·48	11·92	—1·60	—1·64	1·59	0·22	0·29	1·12
6	Czukor virágméz	15·60	1·0651	63·90	17·10	81·40	3·45	+1·43	—1·38	1·00	0·14	0·08	0·80
7	Fenyő mézharmat	15·14	1·0655	67·72	3·29	71·01	13·85	+0·68	+0·97	2·57	0·67	0·27	0·92

* Úgy a főiskolán, mint a szakiskolákban előadják a méhészetet. *Szerk.*

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Eddig hazai kiváló minőségű mézeink chemiai összetételével a magyar méhészeti irodalomban magyar tudós nem foglalkozott, míg a külföldiek közül O. Haenle az Elsas-Lotharingiai méhészeti egyesület chemiai laboratóriumának vezetője, Fiche I. és Stegmüller Ph. német tudósok írtak a magyar méhészet állásáról és mézeink chemiai összetételéről és a magyar méztermelésről, s utóbbiak adatai és meghatározásai különösen az akácz-, hárs-, és a tarlóvirágmézeket elsőrendűeknek minősítik. Szerintük a legkellemesebb ízűek az akáczméz, tarlóvirágméz, loheremeż és az őszi mézek. A tavaszi mézek leginkább a mézeskalács-iparban dolgoztatnak fel és gyorsan ikrásodnak. A hársfavirágmézet mint gyógymézet tekintik.

Dr. Weiser a «Magyar mézek chemiai összetételéről» czímű munkájában és a «Magyar Chemia Folyóirat» havi szaklap 1919. évi április—májusi füzetében az összes eddigi véleményeket háttérbe szoritja és 105 ismert eredetű hazai mézmintának vegyelemzésével a a hazai mézek chemiai összetételét megdönthetlen részletességgel véglegesen megállapította.

Kétségtelenül beigazolja, hogy a mézek víztartalmára 22%-os, a nádczukorra (Sacharosra) 10%-os, a czukormentes száraz anyagra 1·5%-os, a hamutartalomra 0%-os maximumokat hazai nemes mézeink még nem haladják.

A be nem érett mézek állásközben tovább érnek és nádczukortartalmuk hatékony invertáló fermentumok jelenlétében folyton csökken.

A régi több esztendős mézeknél a hosszas állás folyamán savtartalmuk behatása folytán a czukormentes maradék mennyisége növekedik.

A mézek savtartalma konzerváló hatással van, Heiduschke német tudós szerint a német mézekben 0·0019—0·0063% hangyasav, 0·0225% tejsav, 0·0019% almasav van. H. Holz tanulmánya szerint a rosszindulatú méhek méze fanyar, karczoló ízű és átható erős szagú, minek oka fullánkjaikban levő hangyasav, melyet a sejtekben gyakran kidugnak s ilyenkor mindég egy kis cseppecske marad vissza, a mi a mézbe jut, de a mely sav konzerválja a mézet.

A mézek vizsgálatánál a méz színére, ízére és szagára kell tekintettel lenni. A korai tavaszi mézek rendszerint világosabbak a nyári és őszi mézeknél.

A vízzel hamisított vagy éretlen mézek a gyors megromlásra hajlamosak és megikrásodnak.

Műmézekről a magyar méznél nem lehet szó, mert hazánkban még műmézgyárak nincsenek és remélhetőleg nem is lesznek.

Az erdészetnél a méztermelés fokozása a vágásterületek, tisztások, rétek, legelők erdei virágflóráján kívül függ a *mézelő fák* elterjedésétől.

Dr. Lengyel Géza kiváló botanikusunk és a magyar méhészeti növénytan előadója szerint hazánk erdőségeiben a következő mézelő fák fordulnak elő számottevő elterjedéssel jelentőségük szerinti sorrendben:

Közönséges ákácz (Robinia pseudoacacia), Szurkus ákácz (Robinia glutinosa), Közönséges bálványfa (Ailantus glandulosa), Fehér fűz (Salix alba), Mandulalevelű fűz (Salix amygdalina), Nagylevelű hárs (Tilia grandifolia), Kislevelű hárs (Tilia parvifolia), Ezüstlevelű hárs (Tilia argentea), Hegyi juhar (Acer pseudoplatanus), Korai juhar (Acer platanoides), Mezei juhar (Acer campestre), tompalevelű juhar (Acer obtusatum).

Ezen erdei főfanemeken kívül szintén előfordulnak hazánkban szórványosan és mézelés szempontjából erdei faneméknek tenyészthetők, de jelenleg nagyobb erdőterületeket nem alkotnak a következő fák és cserjék:

I-sőrendű fák: Fekete hárs (Tilia americana), Molyhos hárs (Tilia pubescens), Fehér hárs (Tilia alba), Keskenylevelű olajfűz (Eleagnus angustifolium), Kőrislevelű juhar (Acer negundo), Czukor v. molyhos juhar (Acer dasycarpum v. sacharinum), Vadgesztenye, lógeszтenye (Aesculus Hippocastanum), Krisztus tövis, lepényfa (Gleditschia triacantos), Vadalma (Pirus malus), Vadkörte (Pirus communis), Vadcseresnye (Prunus avium).

II-odrendű fák: Japán ákácz (Sophora japonica), Koelreuteria paniculata, Trombitafa (Catalpa vulgaris), Vadmeggy (Prunus cerasus), Törökmeggy (Prunus mahaleb), Vörösberkenye (Sorbus aucuparia), Fojtósberkenye (Sorbus domestica), Lisztesberkenye (Sorbus Aria), Közönséges berkenye (Sorbus torminalis), Zelnicze meggy (Prunus Padus).

III-adrendű fák és cserjék: Feketegyürü juhar (Acer tataricum), Kutyabenge (Rhamnus frangula), Kecske füz (Salix caprea) és még számos cserje, melynek felsorolása hosszadalmas lenne.

Ezeken kívül igen jó mézelő fák az összes szelid vagy nemes gyümölcsfák és majdnem az összes rózsafélékhez tartozó cserjék stb.

Nem mézelők az erdei főfanemekből a tölgyek, kőrisek, bükkök, gyertyánok, nyárfák, fenyők, de azért mint pollentáplálékot nyujtók többé-kevésbbé szintén fontossággal bírnak a méhészetre. Különösen fontossággal bírnak a tavaszi fiasításokra, a kora tavaszszal virágzó mogyoró és elsősorban a szilfák, nevezetesen a hegyi szil (Ulmus montana), kopasz v. mezei szil (Ulmus glabra), venicz szil (Ulmus effusa).

Az alföldi szikes talajon igen jól tenyészthetők és nagyobb erdőket alkothatók a szilfák, de főleg a bálványfa, előbbi csak pollen, utóbbi pollen és nektár szolgáltatása szempontjából elsőrangú.

Az alföldi homok talajon leghelyesebb és legjobban tenyészthetők az ákáczok, az olajfűz (Eleagnus), japán ákácz (Sophora), krisztus tövis, lepényfa (Gleditschia), ellenben a hársak, habár itt szépen diszlenek, de csak a jó televényes kötött talajon jó mézelőfák.

Mindezekkel mézelés szempontjából fontosságban erősen versenyeznek a vágásokban előforduló szeder, málna cserjék és a magasabb hegyvidéken az afonyák és hangák (Erica.)

A fák és cserjéken kívül az erdei méhlegelőket képezik az összes erdei mézelő virágos növények.

Nemzetgazdasági tekintetben az erdészetnél a méhészetet szervezni és a méztermelést berendezni országos érdeket képez; ezért szükséges a mézelő fák nagyobb elterjedése, mit olyképen lehet előmozditani, ha a mézelő fák tenyésztésére nagyobb méhészeti faiskolákat állittatunk fel, melyekből az I-ső rendű főbb erdei mézelő fanemek az erdőbirtokosoknak erdei ültetéseikhez nagy mennyiségekben mint csemeték lennének kiosztva. Ugyancsak tenyésztés és csemetékben kiosztás tárgya lenne a jelenleg külön erdőket nem képező, de mézelés szempontjából tenyészteni és meghonosítani kivánt fanemek. Ugyszintén a parkok, kertek, fasorok részére nevelendők volnának a mézelő díszfák és cserjék.

Végül meg kell emlékeznem a magyar méhészeti irodalomról, melyben kiválnak Sötér Kálmán: «A méh és világa», báró Ambrózy Béla «A méh», Kovács Antal «A méhtenyésztés», Valló Árpad «A méhtenyésztés vezérfonala», id. boczonádi Szabó Imre «A méhek élete», dr. Weiser István «Magyar mézek chemiai összetételéről», Héjas Endre «A méhészet és az időjárás» czímü munkái és Szilassy Zoltánunk méhészeti zsebnaptárai. Legújabban dr. Lengyel Géza «Méhészeti növénytana» és Kádár Lajos méhészeti előadásainak jegyzetei képezik a tökéletesedés felé haladó legújabb irányt a méhészeti ismeretekben.

Befejezem értekezésemet oly reményben, hogy szaktársaim a méhészet erdészeti fontosságát felkarolják és azt a magyar haza javára fordítják.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Különfélék.

Sajtóhiba. Lapunk előbbi számában a «Méhek vásárlása» czimü közlemény negyedik bekezdésének 10. és 11. sorában az áll, hogy «a fiatal anyának töredezett a szárnya». Itt egy «*nem*» szó maradt ki; vagyis a szöveg helyesen igy szól: «a fiatal anyának *nem* töredezett a szárnya».

Halálozás. Ferenczfalvi *Tavy Gusztáv*, a Ferencz József-rend lovagja, miniszteri tanácsos, a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság magyarországi erdeinek uradalmi igazgatója, tevékeny és fáradhatatlan munkás életének 65. évében, január hó 14-én Oraviczabányán meghalt. A megboldogult hosszu ideig állami szolgálatban állott s a földmivelésügyi miniszteriumból, hol mint miniszteri tanácsos a kincstári erdők ügyosztályának vezetője volt, nyert a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság uradalmainak igazgatói állására meghivást.

Orbán Ferencz, segéderdőmérnök, 32 éves korában Budapesten, márcz. 1-én rövid szenvedés után meghalt.

A közszolgálati alkalmazottak anyagi helyzetének javítása. A kormány végre elhatározta a közszolgálati alkalmazottak anyagi helyzetének javitását. Minthogy azonban a készpénzilletményeknek emelése közgazdasági szempontból s főként a papirpénz forgalmának nagyarányu emelését követő még fokozottabb pénzelértéktelenedés miatt aggályos és czélhozvezető sem lenne, a kormány a közszolgálati alkalmazottak részére a legfontosabb életszükségleti czikkekből bizonyos mennyiséget kedvezményes áron természetben szándékozik kiadni s erre nézve a következőket rendeli: Mindazok a tényleges szolgálatban álló és Magyarország még nem szállott területén tartózkodó közszolgálati alkalmazottak, a kik háborús segélyben részesülnek, egyelőre az 1920. évi márczius, április, május és junius hónapokra kedvezményes áru lisztet, burgonyát, zsirt, czukrot, esetleg az ezekkel az élelmiszerekkel egyenlő tápértékü más élelmiszert (hüvelyest, tojást, húst, ételzsirt, mézet stb.), továbbá kedvezményes áru tüzelőanyagot kapnak. És pedig családtagonként és legföljebb egy cseléd után havonként a kenyérlisztből 6 kilogrammot, főzőlisztből 2·4 kilogrammot, burgonyából 12 kilogrammot, zsirből 0·8 kilogrammot, czukorból 0·8 kilogrammot. Az élelmiszerjegy ellenében kiszolgáltatandó élelmiszereket természetesen a közszolgálati alkalmazottak is jegy ellenében fogják kapni. A háztartással biró közszolgálati alkalmazottak ezenkivül havonként 1 métermázsa kedvezményes áru kemény tüzifát, ennek hiányában megfelelő mennyiségü lágy tüzifát és 2 métermázsa kedvezményes áru szenet kapnak; azok a közszolgálati alkalmazottak pedig, a kik nem vezetnek háztartást, a tüzelőanyag jelzett mennyiségének felét kapják. A kenyérlisztért kilogrammonként 70 fillért, a főzőlisztért kilogrammonként 150 fillért, a burgonyáért kilogrammonként 50 fillért, a zsirért kilogrammonként 16 koronát, a czukorért kgrként 340 fillért, a kemény tüzifáért az elosztóhelyeken mm.-ként 20 koronát, a lágy tüzifáért az elosztóhelyeken mm.-ként 10 koronát fognak a közszolgálati alkalmazottak fizetni. A közszolgálati alkalmazottak közül azok részére, a kik nem vezetnek háztartást, a szükséghez és lehetőséghez képest étkezőket állitanak föl, a hol a kedvezményes áru élelmiszerek és a kedvezményes áru tüzelőanyag ellenében mérsékelt áru ebédet és vacsorát kapnak. Ezenkivül a közszolgálati alkalmazottak ruházati és lábbeli szükségletének fedezésére üzemeket állit föl a kormány, a melyek a szükségletek önköltségi áron fogják kielégithetni. A szolgálatban levő közszolgálati alkalmazottak mellett a hadiegélyes közszolgálati alkalmazottak özvegyei és árvái is részesülni fognak az élelmezési segélyben. Végül a közszolgálati alkalmazottakkal egyenlő elbánásban részesülnek a nyugdijat, kegydijat stb. élvező közszolgálati alkalmazottak is.

Erdészeti kísérleti telep Kecskeméten. Az a nagyszabásu kormányzati intézkedés, mely az Alföld befásitását tüzte ki czélul, magával hozta azt is, hogy a földmivelésügyi miniszterium Kecskeméten erdészeti kisérleti telepet állitson fel. Ezen a telepen az Alföld homokjára való s az Alföld szükségleteinek legmegfelelőbb hazai és külföldi fafajok telepitésével és e fajok különféle elegyitési módjával fognak kisérletezni, továbbá a szikes föld fásitásával, különféle csemetenevelési, ültetési módokkal és számos oly eljárással, melyekkel az Alföld fásitásának problemáját a legsikeresebben megoldani lehet. Kecskemét város átérezte a földmivelésügyi miniszterium akcziójának nagy fontosságát és jelentékeny területet ajánlott fel kisérletezés czéljaira. E szives készség folytán és mert különben is a legmegfelelőbbnek igérkezik a kécskeméti viszonylat, innen fog megindulni a fásitási akczió és ezáltal Kecskemét városa lesz az Alföld fásitására irányuló s közgazdaságilag annyira fontos tevékenység egyik góczpontja.

Az állati bőrök ára. Bőrökben élénk az üzlet, bár a szállitási nehézségek miatt áru kevés van. Nyulbőr 50—60 korona, róka 1400—1700, könyest 2000—2800, görény 400—600, vidra 2500—3000, vadmacska 400 egész 500 korona nagyság és minőség szerint.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Német József 22, Kalló Géza 12 és 15, Sopron város 6, Szloták Ferencz 8, Drexler János 5, Facértékesitő hiv. 8, Budapest főváros 100. — 10 koronát fizettek: Magyar György, Szauer Antal, Kolozs István, Eötvös Béla, Rédl Ede, Niedermeyer Antal, Horváth János (Kálmán), Wincze János. — 20 koronát fizettek: Drexler József, Hinfner György, Pock József, Bekes Dezső, Fatalin Vincze, Szalczer Hermann, Szőlősi József, Varga József, Varga István, Horváth József, Klespitz János, ifj. Leyer János, Papp Mihály, Raffay Gergely, Szabó János, Braunsteiner Gyula, Turi Imre, Vass József, Somorjai József, Gere Antal, Csapó József, Drexler János, Franz János, Györke József, Gutseel Rezső, Horváth János (Sobor), Komáromy Mátyás, Király Károly, Sotonyi János, Tomassek Miklós, Zsunics István, Buzás József, Osztroluczky Miklós, Pintér Lajos, Ringhoffer Sándor, Zdonarits Tamás.

Szerkesztői üzenetek.

S. J. Brehm: «Az állatok világa» czimü 10 kötetes müvét, valamint Hermann Ottó müveit megrendelheti Grill Károly könyvkereskedőnél, Budapest, V. Dorottya-utcza 2. szám. Előbbinek háború előtti ára kötve 180 K volt. Hogy most mi az ára, azt nem tudjuk. Tessék egy lev. lapon a czégtől megkérdezni.

ÁLLÁSKERESLET

Báró Waldbott Bassenheim Frigyes uradalma Tolcsva (Zemplénm.) keres **két erdőőrt** betöltendő állásra, ezen ügyben bővebb felvilágositást az «Erdészeti Lapok» febr. 15-én megjelent számában közöltük. — Urad. intézőség Tolcsva, Zemplénm. (1)

Erdőőri szakiskolát végzett 28 éves fiatal ember, ki a vadtenyésztésben is jártas, állást keres. Czime: Fekete Imre, Töltéstava; u. p. Peér (Győrmegye). (1)

Szakiskolát végzett, szakvizsgát tett, 30 éves, nőtlen, ki nagyobb erdőkezelésben, úgymint a fának szentésével, csuszatán és vizen való szállitással, valamint fürésztelep kezelésével volt megbizva, a vadászat, a mesterséges fáczántenyésztés és a dúvadak méreggel való irtását teljesen érti, a mikről megfelelő bizonyitványokkal rendelkezik, állást keres. Állását a háború előtt, a katonaséghez történt bevonulás végett hagyta el. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (2)

Szakvizsgázott 39 éves erdőőr, jó bizonyitványnyal rendelkezik, nagyobb uradalomban szerzett gyakorlatot állást keres. Czime: Sotonyi János erdőőr, Várong, u. p. Somogyszil. (3)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földmivelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

MAGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
1851
1901

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

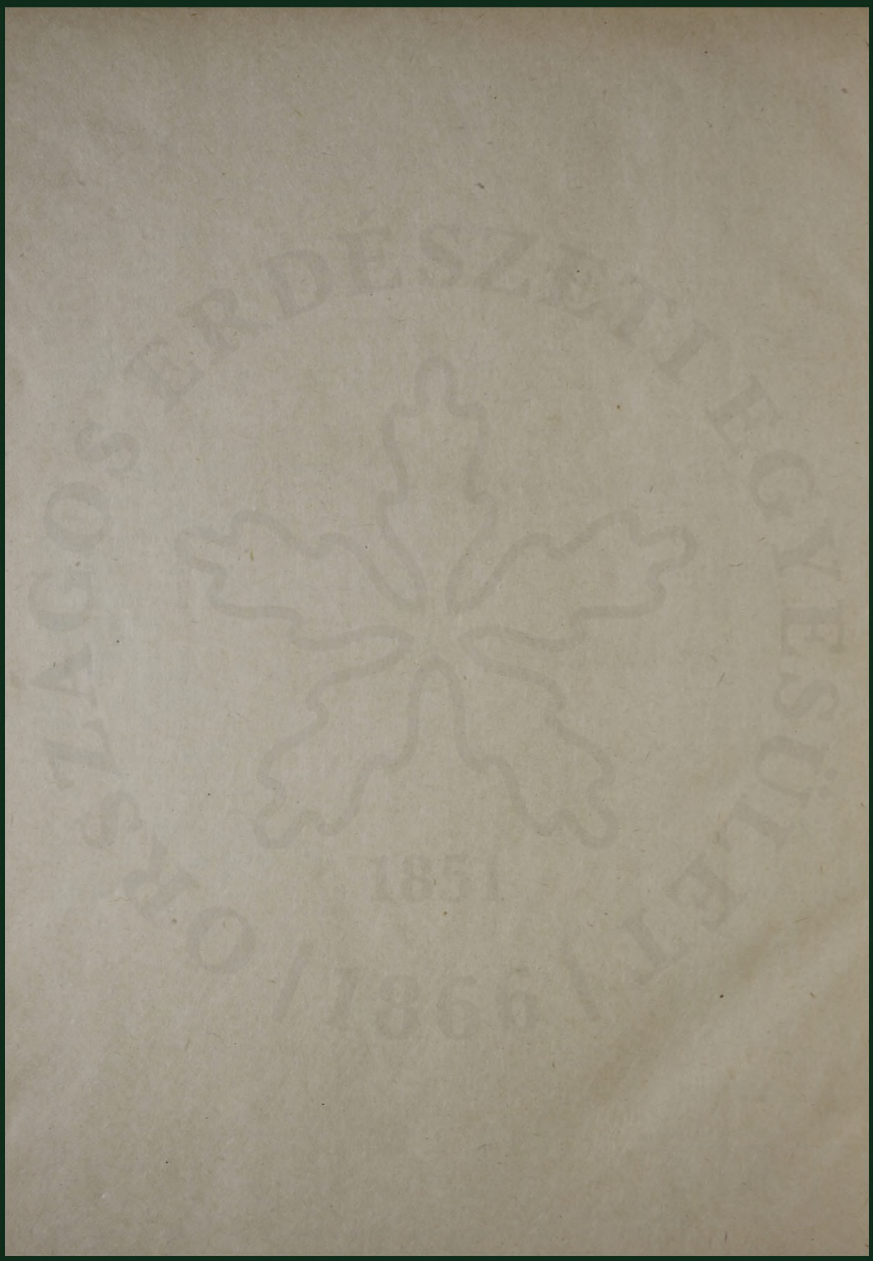

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

XII. évfolyam. —21—22. szám. További intézkedésig megjelenik minden hó 15-én kettős füzetekben. 1918. november 15.

Előfizetési ár:
Egész évre _ _ K 6.—
Fél évre _ _ _ K 3.—
Negyed évre _ K 1.50
Egyes szám _ K —.20

AZ ERDŐ

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti alkalmazottak, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Szerkeszti
BALOGH ERNŐ
m. kir. főerdőtanácsos.

Hirdetések
egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 60 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységárral számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czímén Budapest, V., Alkotmány-utcza 6. szám (Telefon: 37—22.) alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamácziók is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utcza 16. sz. (Telefon: 84—92.) intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletidíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordíttatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Kálnoki Bedő Albert dr. halála.
A kir. közalapítványi erdőőrök teendői. (Ferenczi József.)
Az erdészeti szakoktatás reformjához.
A járási erdészeti altisztekhez.
Gazdasági tanácsadó: A baromfi téli zöld eleségéről. (Baszel Elek.)
Különfélék: Halálozás. — Hírek a hadbavonult erdőtisztekről. Az «Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége» közleményei.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.
Tárcza: Emlékek. (Bársony István.)

KÁLNOKI BEDŐ ALBERT dr.
1839 decz. 21—1918 okt. 20.

A legnagyobb megilletődéssel és legbensőbb részvéttel adjuk közzé a szomorú hírt, hogy a magyar erdészet legkitűnőbbjes legkimagaslóbb alakja, *Kálnoki Bedő Albert dr.* a Szent-István-rend, a Lipót-rend, a III. oszt. vaskoronarend, a Ferencz József-rend és a franczia Becsület-rend lovagja, a belga Lipót-rend középkeresztese, valamint a japáni felkelő napa rend tulajdonosa, nyug. földmívelésügyi miniszteriumi államtitkár, volt országos főerdőmester, az «Országos Erdészeti Egyesület» tiszteletbeli elnöke, a «Magyar Tudományos Akadémia» levelező tagja, a kolozsvári Tudomány Egyetem díszdoktora, a Magyarországi Unitárius Egyház főtanácsának tagja, Selmecz- és Bélabánya sz. kir. bányaváros, valamint Ungvár város díszpolgára, az osztrák birodalmi erdészeti egyesület s a horvát-szlavonországi és a galicziai erdészeti egyesületek tiszteletbeli tagja, franczia akadémiai tiszt, stb., stb. 1918. évi október hó 20-án, délután 4 órakor, életének 79. évében, hosszas szenvedés után, Budapesten elhunyt.

A lesújtó hír nem jött váratlanul, mert Bedő Albert az utóbbi időben már súlyos beteg volt és újabban keletkezett gyomorbaja miatt sok szenvedésen ment keresztül, úgy, hogy reá nézve megváltás volt a halál; s mégis szomorúsággal tölt el az a tudat, hogy megszokott, kedves, barátságos alakját nem látjuk többé!

Bedő Albert nevét és alkotásait ismeri a magyar erdészet minden egyes tagja, de ismerik őt mindazok, akik a nemzeti és társadalmi élet mezején a tudományok, a gazdaság, ipar és kereskedelem terén működnek, mert ahol kulturális törekvéseről, szellemi fejlődéséről, tehát haladásról volt szó, ott a harcolók sorában, több helyütt mint vezér, Bedő Albert mindenütt jelen volt. Munkaerejének és kiváló képességeinek legnagyobb részét természetszerűleg szeretett szakjának, a magyar erdészet fejlesztésére és kiépítésére szentelte s e téren maradandó emléket hagyott hátra és örökbecsű érdemeket szerzett. Neki köszönhető erdészetünk magyarrá tétele, melynek megvalósításán fáradságot nem ismerő buzgalommal működött; erdészeti irodalmunknak magas szinre való emelése; az 1879. évi XXXI. t.-cz. (erdőtörvény) sikeres és eredménydús végrehajtása, erdészetünk tekintélyének és társadalmi állásának megteremtése, lelkes, odaadó és önfeláldozó erdőtisztek és altisztek meghonosítása, az erdőkultúrának általánossá tétele, a szakoktatásnak magas fokra való fejlesztése, az erdők védelmének kellő szervezése és szakképzett altiszti személyzet teremtése, melynek mielőbbi és minél tökéletesebb elérése céljából tankönyvet is írt.

Bedő Albert 1839. évi deczember hó 31-én Sepsikőrispatakon, Háromszék vármegyében született, hol atyja unitárius lelkész volt. Középiskolai tanulmányait az unitáriusok gimnáziumában végezte. Ezután jogi pályára lépett, s ennek elvégeztével az erdélyi kormányszéknél vállalt szolgálatot, honnan a selmeczbányai erdészeti akadémiára ment, hol tanulmányait kitűnő sikerrel, mint állami ösztöndíjas, 1864-ben végezte. Erdészeti szolgálatát Szlavóniában gróf Eltz vukovári uradalmában kezdte meg. Az erdészeti oklevelének 1866-ban történt megszerzése után az Országos Erdészeti Egyesület titkárává választotta meg s 1868-ban ezen állásának megtartása mellett, állami szolgálatba lépett. Lángeszének termő ereje, lankadatlan szorgalma, akadályt nem ismerő erélye s az erdészet iránt táplált szeretete és lelkesedése megnyitották előtte a gyors haladás útját s már 1872-ben, 33 éves korában főerdőmester, a következő évben a pénzügyminisztériumban az állami erdészeti ügyek előadója, 1878-ban pedig főerdőtanácsos lett; 1880-ban miniszteri tanácsossá, 1881-ben az államerdészet újjászervezése után pedig 42 éves korában országos főerdőmesterré neveztetett ki. Ebben a minőségében szolgálta az ország erdészetét, mint a földmívelésügyi minisztérium erdészeti főosztályának főnöke, 1895. évi július havában, amikor kiváló érdemei elismeréséül Ő Felsége, az államtitkári czímmel tüntette ki. Bedő Albert, miután 1896-ban az apatini kerület országgyűlési képviselőjévé választotta, megvált az állami szolgálatból.

Bedő Albert elsőrendű szerepet játszott az Országos Erdészeti Egyesület újjászervezésében és üdvös irányú működésében, mire előbb mint az egyesület titkárának, utóbb mint alelnöknek és 1871—1899-ik években mint az «Erdészeti Lapok» szerkesztőjének, bő alkalma nyílt. Nagyszámú erdészeti irodalmi műveiből különösebben megemlítjük: *Erdészetünk leírása* (Budapest, 1874); *Erdőőr vagy az erdészet alapvonalai kérdésekben és feleletekben* (Budapest, 1874), mely azóta kilencz kiadást ért meg s még ma is tankönyvül szolgál azoknak, akik az erdőőri szakvizsgát magánúton kívánják letenni; *A m. kir. államerdők gazdasági és kereskedelmi leírása* (Budapest, 1878); *Erdészeti teendőink* (Budapest, 1880); *Az erdészeti*

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

ügyek közigazgatási kezelése hazánkban (Budapest, 1882); *A magyar állam erdőségeinek gazdasági és kereskedelmi leírása* (Budapest, 1885); *Magyarország erdőségei* (Budapest, 1885); *Az erdőmívelés jelentősége hazánkban* (Budapest, 1887) stb., stb.

Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmánya Bedő Albert elhunyta alkalmából rendkívüli igazgató-választmányi ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a megboldogult érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti, ravatalára koszorút helyez s érdemeit egyik közelebbi ülésén fogja méltatni.

Bedő Albert október 23-án tartott temetésén a földmívelésügyi minisztérium tisztikara testületileg vett részt s ott az egyházi áldás után az Országos Erdészeti Egyesület nevében Csik Imre nyug. miniszteri tanácsos, a Magyar Tudományos Akadémia nevében dr. Istvánffy Gyula egyetemi tanár, a Magyar Fakereskedők és Faiparosok Egyesülete nevében pedig Hegedüs Loránd országgyűlési képviselő mondott megható búcsúbeszédet.

A megboldogult hült testemét családja Kálnokra (Háromszék vármegye) szállította s ott, a családi sírboltban helyezte örök nyugalomra.

Amíg magyar erdész lesz, emléked élni fog!

A kir. közalapítványi erdőőrök teendői.

Irta: *Ferenczfi József* kir. közalapítványi erdőtanácsos.

(Folytatás.)

Vannak egyének, a kik tovább is megrögzötten ragaszkodnak a fának tilos úton való megszerzéséhez. Ezeknek személyi viszonyait ki kell kutatni és főleg azokat az okokat kell igyekezni megtalálni, mely őket erre az útra kényszeríti. Ha ezt rosszindulatból és nem szükségből teszik, velük szemben a legszigorúbb eljárás is indokolt. Ily esetben az illetőnek rendszeres és állandó megfigyelésétől sem szabad visszariadni.

Előfordul azonban, hogy szegény özvegy asszony, koldus, nagycsaládos ember csupa nyomorúságból nem tud egyenes úton fához jutni és állandóan falopásra van utalva. Az ilyen egyének az erdőgondnokságnak bejelentendők, hogy részükre ingyen fa kieszközölhető legyen.

Az előforduló erdőkár a helyszínén alaposan megvizsgálandó és nyomban a szolgálati könyvbe bejegyzendő. Azután a tettes nevét, lakóhelyét, házszámát, életkorát, ha szükséges a községi bíró közbenjöttével pontosan meg kell állapítani és feljegyezni. Végre a tettessel személyesen és jóakaratulag közölni kell, hogy a feljelentését elkerülendő a törvény által kiszabott összegeket fizesse le és erre neki azon hó utolsó napját kell határidőül kitűzni, melyben a kihágást elkövette.

Ha az erdőőr a tettes személyi adatait már megállapította, akkor az erdőkár a kárnaplóban feljegyzendő. A kárnaplo pedig minden hónap első szolgálati napján az erdőgondnoksághoz bemutatandó a beszedett összegek, azok átvételének elismerése mellett beszolgáltatandók.

A beszedendő összeg kiszámítását az erdőtörvény, az egységárat egy árszabály állapítja meg, melyet a helyi viszonyoknak megfelelően a vármegye közigazgatási bizottsága időszakonként az erdőbirtokosoknak megküld. Hogy az árszabály használatánál vagy a törvény alkalmazásánál az erdőőr ne tévedhessen, az erdőgondnokság minden erdőőrnek egy kimutatást ad, melyben az elképzelhető és a vidéken előfordulni szokott kihágások után beszedendő pénzösszegek ki vannak tüntetve. Az erdőőr ezt a kimutatást mindig magával hordani tartozik, hogy az mindig rendelkezésére álljon.

Egy ily érvényes kimutatást a 95. oldal első táblája mutatok.

Ha azonban a darabszám háromnál nagyobb, akkor már magasabb egységárral kell számítani és ezen magasabb egységárat úgy nyerjük, ha a fenti egységárat 1·6-del szorozzuk.

Ha valamely kár a fentiekkel ki nem fejezhető, értékét a gondnokság külön állapítja meg. A feljelentésben ki kell hagyni a hosszadalmas leírást, elég, ha azt írjuk: egy darab tölgy rudat lopott, ebből tudni lehet, hogy az 10—12 cm vastag volt.

TÁRCZA.

Emlékek.

Irta: *Bársony István.*

Az emlékezés a multnak szól és akinek sok az emlékezni valója, az rendszerint maga is félig a multban él már. Ahogy az esztendők rászállanak az ember vállára és lesznek belőlök ott lassan-lassan évtizedek: aszerint szaporodnak az emlékek is és így mi természetesebb, minthogy főképen az öreg ség patinájával és kopásával jár az emlékezés. Hisz' a fiatal ember szeme mindig előre néz, a reménységek felé; az öreg ember tekintete ellenben inkább vissza-visszafordul a multba, talán mert hogy ami az ő számára még elől van, az már csak a vég, a befejezés.

Aki most eszembe jut, közel hatvanesztendős korában hunyta be örökre a szemét 1909 év telén, egy szép vadászat után, amelyről azt írta volt, hogy: «hoztam magammal két szép nyulat, meg egy akkora tüdőgyuladást, hogy ebből aligha kilábolok». Amikor írta, még csak kezdődött a tüdőgyuladása; de a szomorú sejtelem bevált: *Ribiánszky* Gyula, kedves öreg barátom, régi jó vadászczimborám és ebben a nemes sportban egyik első hűséges mesterem, «nem lábolt ki» az ő nagy bajából s most ott pihen valahol a nagy magyar alföldi rónán, a mácsai sirkertben.

*

Ribiánszky Gyula uradalmi irnok volt minálunk Nagy-Károlyban, a hol az én egyszerű kis diákéletem lefolyt valamikor. Nagyon fiatal legényke volt, alig húsz esztendős és még olyan gyerekes, játékos, hogy el sem igen tudott lenni nálam nélkül, a ki akkor a gimnázium ötödik osztályába járhattam. A mikor hazafelé jöttem délután az iskolából, ő már az irnoki és egyszersmind irodai épület feljárójánál várt, hogy mikor pillant meg s akkor rögtön magához édesgetett; úgy elmulattunk ketten, hogy még ma is szivesen megujráznám.

Kölcsönös rokonszenvünk alapja közös szenvedélyünk volt: a vadászat. Ribiánszky Gyula volt mindazok között, a kiket akkor ismertem, az édesapám után a legjobb lövő. Hajh, az én édes apám! a kinek a felséges nyulgalmát annyit megcsudáltam, annyit irigyeltem! Hogy a mikor közénk állott néha, a fiai közé és vezetett, tanított bennünket, ha felugrott egy nyul, milyen szépen meg tudta várni, a míg mink «kidúplázzuk magunkat» nagy-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Tétel	Tárgy	Egy darabért beszedendő összeg ha a fanem				
		fenyő	tölgy	kőris, szil, juhar	cser, bükk, gyertyán	lágyfa
		koronákban				
	Nyersfa.					
1.	Oly fadarab, melynek középátmérője 5 cm-en alul van, *karónak* neveztetik	0·5	14	14	14	0·5
2.	5 és 10 cm. középátmérő közt *erdei lécz*	1·38	1·66	1·66	1·10	0·82
3.	10—12 cm. közt *rud*	2·76	3·30	4·12	3·30	2·76
4.	12—15 cm. közt *pózna*	3·30	4·40	4·40	—	—
5.	15—20 cm. közt *szarufa*	5·76	9·90	—	—	—
	Szárazfa:					
1.	Kétfogatu szekér vagy szán	12·32	15·40	15·40	16·72	9·68
2.	Taliga vagy házi szán	3·08	3·84	3·84	4·18	2·42
3.	Férfi teher	1·24	1·44	1·44	1·68	0·96
4.	Női teher	0·82	1·02	1·02	1·12	0·64
5.	Gyermek teher	0·62	0·78	0·84	0·84	0·48

5. Egyéb határidős védelmi teendők.

A vadetetők és a jégverem évenként egyszer megvizsgálandók és a' tatarozásukhoz szükséges anyagok kimutatása minden január hó első szolgálati napján bemutatandó az erdőgondnoksághoz. A' védjárati határ-kerítések tatarozásához szükséges anyagok kimutatása minden február hó második hetében állítandó össze és nyujtandó be az erdőgondnoksághoz. E kimutatások fejmintája már fennebb tárgyaltatott.

A költöző madarak megérkezése és eltávozása szintén megfigyelendő. Azok megérkeztéről május hó utolsó szolgálati napján kell jelentést tenni, a vezetett napló benyujtása által.

A napló fejmintája a következő:

_____ *védjárat.*

Madárvonulási napló.

Vonulás	Villás farku fecske	Gólya	Kakuk	Szalonka	Barázdabillegető	Pacsirta	Kék galamb	Örvös galamb	Vadgerle	Siregély	Házi fecske	Bibicz	Bubos banka	Fürj	Haris

A mutatkozó magtermésről augusztus hó második hetében kell az adatokat összegyűjteni és kimutatásszerűen benyujtani.

Végre deczember hó utolsó szolgálati napján a lezárási záradékkal ellátott szolgálati könyv, kárnapló és napszámkönyv az erdőgondnoksághoz beadandó.

Az így felmerülhető határidős teendők egy átnézetes kimutatását példaképen bemutatom a 96. oldalon.

C) Egyéb tudnivalók.

1. Személyi járandóságok.

Kinevezett erdőőr és erdőlegény évi fizetése előzetes egyenlő havi részletben esedékes, a napidíjasok napidíja pedig utólagosan havonta, mely az illetékes adóhivatalnál szabályszerűen bélyegelt nyugtára vehető fel. A nyugta számfejtés czéljából már előzetesen benyujtandó. A havi fizetési nyugta ezért az erdőgondnoksághoz minden hónap második hetében nyujtandó be. A lakbér és családi pótlék negyedévenként előre esedékes, egyéb pénzbeli járandóság a kiutaló rendeletben megnevezett időszakonként.

A mellékjárandóságok a fizetéssel együtt, de megfelelően részletezve egy nyugtán is nyugtathatók.

A földjárandóság május hó 1-én és november hó 1-én féléves részletekben előre esedékes.

---

szelesen s ő csak akkor emelte a puskáját és úgy bukfenczeztette a *mi* nyulunkat, a hogyan neki tetszett. Nem szólott ilyenkor; ránk sem nézett; csak a szája szögletén volt valami kis mosolygós vonás; meg a hogyan erős szemöldöke rebbent egyet, azzal árult el valami hunczutságot, a mi a fejében járhatott, hogy így lefőzte a mohóságunkat. Bizony őt, a híres-neves öreg vadászt, Ribiánszky Gyula is csak csudálni tudta; pedig *akkor, az én szememben* ő is csudálni való volt.

Mert megtette például fürjezéskor (nagyon sok volt még akkor a fürj azon a vidéken), hogy ha röpült a pirregő tyukocska (már ha kakas volt is), ő előbb megfordult maga körül s csak azután kapta czélba és rendszerint le is lőtte. Sőt olyan szemmértéke volt, hogy ha a fürj elég közelről kelt, kétszer is megpördült a sarkán és csak azután lőtte le. Igaz, hogy könnyű lábú, fürge legény volt; épen alkalmas erre a gyors produkczióra.

Nekem nagy dolog volt ez *akkoriban;* határos az utólérhetetlenséggel. Magam még kölyök voltam akkor, hogy kibirtam volna várni türelemmel; nekem ha a vad mutatkozott, lőnöm kellett, de mindjárt, különben szívdobogást kaptam a mohó vágytól. Hibáztam is a szeleskedés folytán, gyönyörűen és olyanokor Ribiánszky Gyula volt a vigasztalóm, ő tartotta bennem a lelket, hogy kétségbe ne essem. Voltak napjaim, a mikor a «kapás» a legnagyobb büszkeségemre, szinte remekbe sikerült. De ha egyszer elkezdtem «mellé durrantani», aznapra végem is volt; akkor a tuzokot is elhibáztam volna tiz lépésnyiről. Édes jó apám nem szólott, csak a fejét csóválta s ezzel a mélyen lenéző hallgatásával százszorta jobban elrémített, mintha szidott, dorgált volna. Oktatást, tanítást, magyarázatot, a puska helyes, fegyelmezett kezelésén kívül, sohasem hallottam tőle. Egyetlenegyszer mondta: a kinek a vérében van, az maga is kitalálja, hogyan lőjjön, a kinek nincs a vérében, az pedig lőni sohasem tanul meg. Magamra hagyott tehát és meg kell vallanom, hogy már tizennyolcz éves voltam, a mikorra teljesen megértettem, hogy a mozgó *vadra* fogott puska rendszerint elkésik; hogy tehát valahova máshova kell lőni, oda, a hol a vad akkor lesz, a mikorra a töltés odaér. A gósi puszták galambásztam volt egyszer, sok volt ott a vadgalamb, a kék odugalamb, meg az örvös; egy tele tarisznya patront könnyen ellőhetett az ember egy délután. Jöttek a galambok a vizre s én egy jegenyefasor gyér árnyékában lestem rájok; eldurrogtattam egyik patront a másik után, szánalmas eredménytelen-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Kimutatás

a vöröskővári III. számu védjáratban előirt határidős teendőkről.

Hónap	szombat	Tárgy	Hivatkozás az utasítás pontjára
január	I.	Előhegységi 2 etető és jégverem tatarozásához szükséges anyagok kimutatása	1
		Erdőkárnapló bemutatása	2
		A fővad állományról kimutatás	3
	II.	Fizetési nyugta	5
február	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
		Fizetési nyugta	5
	II.	A védjárati külső kerítés javításához szükséges oszlop sodrony- és szöganyag kimutatása	6
		Szükséges nyári egyenruha-darabok bejelentése	7
március	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
	II.	Fizetési nyugta	5
	III.	Mutatkozó szalonkákról jelentés szóban	8
	IV.	« « « «	8
április	I.	Mutatkozó szalonkákról jelentés szóban	8
		Sózók javításához szükséges anyagok kimutatása	10
		Erdőkárnapló bemutatása	2
		Nyári illetményfa nyugta	11
	II.	Fizetési nyugta	5
május	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
	II.	Fizetési nyugta	5
	III.	Látható kis pisztrángokról szóbeli jelentés	—
		Személyes jelentkezés az erdőápolási kimutatás átvétele végett	16
	IV.	Költöző medarak megérkezéséről napló	15
		Erdőápolási kimutatás	16
junius	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
	II.	Fizetési nyugta	5
		A megmaradt és ehhez készítendő lombtakarmány etetőnkénti kimutatása személyesen behozandó	18
	IV.	A birtok külső határain levő határjelekről egyenként jelentés teendő irásban	17
julius	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
	II.	Fizetési nyugta	5
		Etetőkbe fuvarozott lombtakarmány kimutatása	19
augusztus	I.	Erdőkárnapló személyes bemutatása és a felujulási kimutatás átvétele	20
		Felujításra előirt erdőrészletek felujulásáról szóló kimutatás	20
	II.	Kimutatás arról, hogy mely fanemből, hol mennyi magtermés remélhető	23
		Fizetési nyugta	5
		Szükséges téli ruhadarabok bejelentése	7
		Mutatkozó őzbakokról jelentés szóban	24
	III.	« « « «	24
	IV.	« « « «	24
		A sózók javításához szükséges anyagok kimutatása	10
szeptember	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
		Mutatkozó szarvasbikákról kimutatás személyesen	25
	II.	Fizetési nyugta	5
		Mutatkozó szarvasbikákról kimutatás	25
október	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
		Téli illetményfa nyugta	11
	II.	Fizetési nyugta	5
		A pisztrángok ívása hol és hogy folyik	26
	III.	Katonakönyvek bemutatása és személyes jelentkezés az erdőkárok körüli teendők meghallgatása végett	27
november	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
	II.	Fizetési nyugta	5
	IV.	Madárvonulási napló	15
decemer	I.	Erdőkárnapló bemutatása	2
	II.	Fizetési nyugta	5
	IV.	A szolgálati könyv kárnapló, és napszámkönyv lezárási záradékkal ellátva aláirás végett beadandó	28

séggel, a mikor egyszer három vadgalamb jött veszett gyorsasággal; kettő elől egymás mellett, egy pedig vagy egy ölnyivel hátrább, utánuk. Rálövök az elsőkre s ime leesik a harmadik, a hátulsó! Ekkor egyszerre megértettem a hibázásaimat, azok okát. *Elébe* kell fogni a keresztben haladó vadnak s csak az a kérdés, hogy mennyire. Hanem hát épen ez az, a mit nem lehet megmagyarázni s a mi már érzék és tehetség dolga. A gyors kapás, a mihez szoktam volt, olyan ösztönszerűen történt, hogy nem sokat tudtam én az elibefogásról, a míg ez a feltünő eset a teóriára is rá nem vezetett. Ebben a teoriában bizony Ribiánszky Gyula sem sokat oktatgatott; de ha hibáztam (pedig hibáztam ám!), ő volt, a ki vigasztalt, a ki maga kereste az okát és soha ki nem csufolt, meg nem szégyenített; ő mondta: «biz' az messze volt egy kicsit»; vagy: «nagyon ferdén suhant, nehéz volt lelőni»; vagy: «no ezt magam is elhibáztam volna». Tudtam, éreztem, hogy jóakaróan füllent, de jól esett a figyelmes gyönyörködése és mindenkorra hálás maradtam érte. Ha megtörtént, hogy egyszerre lőttünk valamire, a mi le- vagy elesett, sietve magyarázta, hogy ő volt, a ki hibázott: «*alálőtt I*» (mindennek «alálőtt», a mit nekem szánt).

Egyszer a szamosdobi határban vadászgattunk, sokáig igen-igen gyönge eredménynyel. Nem igen volt ott vad. A tavaszi árvizek rendesen elvitték a zsenge szaporulatot; eljárhattunk fél órát, egy órát is, a míg egy nyulat ugrattunk, vagy egy meddő fogolypárt röpítettünk. Végre mégis felugrott egy darab sásas rétből egy vén kannyul s a «lövésünkre» keresztülbukott a fején.

— No, barátom, — mondta Ribiánszky — ezt jól csinálta. Szép lövés volt. Gratulálok.

Pedig hát az én puskám *csütörtököt* mondott volt.

Azon a területen történt, hogy az odavaló uradalmi kasznár, Bozsik János, meg a nagykárolyi tisztartósági első irnok, König Józsi «nyulászott». Egymás mellett ballagtak pipázva, szivarozva; beszélgettek s a puska a vállukon volt. Egyszer nagysokára felugrik egy nyul; kapkod mindakettő a puskájához, de mire a szíj közül kibontakoztak, a nyul már messze volt, még rálőni sem lett volna érdemes. Bozsik egy kicsit heves emberke volt s különben is részben principálisa, részben távoli rokona König-nek, nekifordul a társának s kinyujtja rá a nyelvét: «bááá!...» — mondja csufolódó mérgeskedéssel. — König se volt rest, ő is visszanyujtotta a magáét s más hangnemből bögte: «bőőő!...» Persze egyforma joguk és okuk volt a szemrehányásra.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Az évi fajárandóság $^2/_3$-ad része november hó 1-én $^1/_3$-ad része május hó 1-én előre esedékes. Az erről szóló bélyeges nyugták április és október hó első hetében nyujtandók be az erdőgondnoksághoz.

2. Egyenruha.

Az erdőőr állandóan egyenruhában tartozik járni. Ezért egyenruhaátalányt élvez, mely április és október hó elsején félévi előzetes részletekben esedékes. Miután azonban a különböző falusi szabóknál rendelt egyenruhadarabok úgy szinre, mint szabásra egymástól felette eltérők és az egyenruha egyenlőségi jellegét és különösen tömeges felvonulás alkalmával tarkaságukkal az egyenruha hatását, komolyságában veszélyeztetik; az egyenruhák rendelése legalább erdőgondnokságonként szervezendő és egységesítendő. E czélból a szükséges egyenruhadarabok február és augusztus második hetében az erdőgondnoksághoz bejelentendők, hogy azok együttes szállítására ajánlat szerezhető legyen. Az egyenruhabeszerzésnek ez a módja olcsóbb is.

3. Katonai bírósági ügyek.

Katonai személyes ügyben érkezett bármely iratról az erdőgondnoksághoz nyomban jelentés teendő. Minden erdőőr katonai kötelezettségének csak 32 éves koráig tesz eleget, ezután mint népfelkelő a szolgálat alól felmenthető. A felmentési javaslat megszerkeszthetése czéljából a katonakönyv minden október hó harmadik hetében az erdőgondnoksághoz bemutatandó.

A bíróságtól jövő idézés szintén nyomban jelentendő, vagy ha idő már nem volna, a jelentés a szolgálati könyvbe vezetendő és az a vágássorozati vagy a szomszéd védjárati erdőőrnek átadandó, ki annak az erdőgondnoksághoz juttatásáról gondoskodni tartozik.

4. Szabadság, betegség.

A vágássorozat kezelési teendőivel megbizott erdőőr általában vasárnap és ünnepnap szabad. A védelmi teendőket ellátó erdőőr általában mindig szolgálatban van, tehát engedély nélkül vasárnap és ünnepnap sem távozhatik kerülete területéről. Ha azonban egy védjárati erdőőr vasárnap vagy ünnepnap kerületét elhagyni szeretné, tartozik szolgálati könyvébe ezt a körülményt feljegyezni és akár a vágássorozati, akár a szomszéd védjárati erdőőrrel a feljegyzést előzetesen láttamozni, mely után kerületét elhagyhatja. A feljegyzést láttamozó erdőőr tartozik saját dolgán kívül az eltávozott erdőőr védjáratában esetleg előforduló ügyeket is annak távolléte alatt ellátni. Az ez alatt előforduló kihágásokért természetesen nem a helyettesítő, hanem a védjárat eredeti erdőőre vonatik felelősségre.

Hétköznap minden erdőőr munkakörét tartozik ellátni; kerületét hétköznap csakis az erdőgondnokság engedélyével hagyhatja el. Ha az erdőőr hétköznap kerületét mégis engedély nélkül elhagyni kénytelen, tartozik e körülményt szolgálati könyvébe feljegyezni és a szolgálati könyvét küldönczczel az erdőgondnoksághoz juttatni. A küldönczdíjat az ügy természetéből meghatározandó fél viseli. Minden erdőőri kerület határait az erdőgondnokság határozza meg és ezek természetesen nem fedik feltétlenül a vágássorozat vagy védjárat határait. Egyes, az erdőgondnokságtól távol lakó erdőőr engedélynélküli távozása feltételeit az erdőgondnokság külön szabályozza.

Egy napnál hosszabb, de legfeljebb három napig terjedő szabadságot mindig előzetesen kell írásban vagy személyesen szóban kérni az erdőgondnokságtól.

Három napnál hosszabb szabadságot az erdőgondnokság nem adhat, ezért már külön kell a minisztériumhoz folyamodni. Egy erdőőrnek évente legfeljebb két heti szabadság jár.

Ribiánszky Gyula volt az, a ki egyszer a karulyi laposokban (gyönyörű mocsarak voltak ott tavaszszal) egymásután tizennyolcz mocsári sneffet lőtt hiba nélkül. Igaz, hogy Fónagy Józsi megtette, hogy százegy patronnal kilenczvenet lőtt a szegedi Fehértó környékén, a régi kubikgödrökben, de más puskák járták már akkor; hisz Ribiánszky Gyula még előltöltővel vadászott, azzal is olyannal, a minőt már akkor is muzeumokban mutogathattak.

Körülbelől negyven esztendeje ennek. S hogy akkoriban elszakadtunk egymástól, soha többet nem is találkoztunk másképen, mint úgy, hogy ő olvasta néha az én vadászírásaimat, a melyek egyik-másikában a neki is kedves régi tájékokat és embereket emlegettem.

Egyszer egy csinos, kedves, rokonszenves fiatalember köszönt be hozzám és bemutatta magát; a Ribiánszky Gyula fia volt. Máris idősebb, mint az apja volt akkor, a mikor mink együtt barátkoztunk. Hogy megörültem neki! Váltig kértem: biztasd csak édes öcsém az öregedet, kerüljön erre, Budapestnek, lesz ám itt, a ki szivesen lássa; alig várom.

Meg is igérte — és aztán a legelső hír, a mit Ribiánszky Gyuláról kaptam, a gyászjelentése volt.

A fia írta meg nekem azt az utolsó mondását: «hoztam két szép nyulat, meg egy olyan tüdőgyulladást, hogy ebből aligha kilábolok.»

Elment és ime, hogy már mindörökre csak emlékem, megint látom magam előtt a régi verőfényt, a régi tájakat, a régen elmult ragyogó fiatalságot; a nagykárolyi tisztartói nagy udvart, nagy kertet; a vadvirággal ékes «posta-rétet», a Somos-erdőt, a hol ugyancsak akkora békát vertem agyon, mint egy kis gyermek feje; a kaplonyi lápot, a hol együtt marattuk magunkat a szunyoggal; a korparétet, a szentjánosi puszták a Barnóttal, a nagyszerű birkafürösztőtóval, a szaniszlai és a karulyi homokot; a fényi erdőt, a pusztateremi vadaskertet, a hol mindenütt megfordultunk és a mi akkor mind olyan gyönyörű volt, a milyen *énnekem* már sohasem lehet többet. Még akkor sem, ha mind az enyém volna.

Hisz egyvel több és egyvel kevesebb van hozzá, semhogy az lehessen.

A mivel több van, az — negyven esztendő.

A ki pedig hiányzik, az — Ribiánszky Gyula.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

Ha az erdőőr teendőit betegség miatt ellátni nem tudja, ezt tartozik az erdőgondnokságnak írásban nyomban bejelenteni. Hosszabb betegeskedés esetén szolgálata szabályszerűen másnak adatik át.

5. A szolgálat átadása.

a) *Kezelési teendők átadása.*

Ha valamely vágássorozat kezelési teendői átadatnak, az mindig jegyzőkönyv felvétele mellett történik. Mindenek előtt a lezárt anyagnapló szerint készletben levő anyag olvastatik meg és adatik át, mely után a napló az átadás-átvétel keltével ellátva átadó, átvevő erdőőr és az átadást vezető erdőtiszt részéről aláíratik és az átadott anyag a jegyzőkönyvben is felsoroltatik.

Ezután a folyamatban levő munkák átadása következik. A készülőfélben levő vágás azon faanyaga, melyet az erdőőr a munkástól már átvett, számozókönyvbe van már foglalva s így ez alapon az átadható, átvehető. Ezen faanyag munkadíja a vágatási bérekről vezetett kimutatás szerint már kifizetve kell, hogy legyen, tehát e kimutatás adatainak a számozókönyv adataival teljesen egyezni kell. Az átadandó kimutatás tehát lezárandó és az így nyert adatok a jegyzőkönyvben részletesen felsorolandók. A folyamatban levő fuvarozásról vezetett kimutatás részletezi a fuvarosok által már kifuvarozott faanyagot, s így a még a vágásban lévő faanyag megállapítható, átadható és átvehető. E czélból a fuvarozásról vezetett kimutatás lezárandó és az ez alapon eszközölt átadás-átvétel részletes adatai a jegyzőkönyvbe felsorolandók.

Az egyéb folyó munkák az azokról vezetett kimutatás adatai alapján szintén így átadhatók, átvehetők és az adatok jegyzőkönyvbe foglalandók. Az átadandó bárczafüzet utolsó elszámolt bárczája aláírandó és száma a jegyzőkönyvbe feljegyzendő. A háti teherjegyzék lezárandó, aláírandó és az utolsó eladott és elszámolt czédula száma a jegyzőkönyvbe feljegyzendő. A lezárt csemetenapló alapján megállapítható csemetekészlet átadható adatai a jegyzőkönyvbe feljegyzendők. Az eszközleltár szerinti leltári tárgyak átadandók, a leltár pedig kölcsönösen aláírandó, minek megtörténte a jegyzőkönyvbe feljegyzendő. Ezután a szolgálati könyvnek a bárcza feljegyzésére szolgáló része lezárandó és aláírandó, mely után a szolgálati könyv első üres lapjain az átadás röviden feljegyzendő. Ép úgy lezárandó a kárnapló, napszámkönyv, uradalmi igák munkateljesítményének kimutatása, az állandó favágók munkateljesítményének kimutatása, az állandó favágók marhaállományának kimutatása és a madárvonulási napló. Ezeknek lezárása és átadása a jegyzőkönyvben felemlítendő. Ezután átadandó még az árszabály és a térkép és ennek megtörténte a jegyzőkönyvben megemlítendő. Egyenként bejárandó és átadandók a kezelési területen levő épületek és építmények és ezek esetlegesen felemlítésre méltó állapota a jegyzőkönyvbe feljegyzendő. Végül a kezelési terület részletesen bejárandó és az átvevő erdőőr a terület és munkája minden részletébe beavatandó, melynek megtörténte a jegyzőkönyvben részletesen felsorolandó és aztán az lezárandó és kölcsönösen három példányban aláírandó, melyből egy példányt az átvevő, egyet az átadó erdőőr kap, egy pedig az erdőgondnokság irattárába kerül. Ezután, ha az átadó erdőőr nyugdíjba távozik vagy uradalmi szolgálatból elbocsáttatik, töle még a hatósági eskübizonyítvány is bevonandó és a járási főszolgabirósághan megsemmisítés végett elküldendő.

Ha az átadó erdőőr csak szolgálati helyet cserél, az eskübizonyítvány nem vonatik be.

Az átvevő erdőőr tartozik hatósági eskübizonyítványát a szolgálatba vezetés alkalmával bemutatni, hogy az a járási főszolgabiróhoz elküldessék.

b) *Védelmi teendők átadása.*

A csupán védelmi teendőket teljesítő erdőőr védjáratának átadás-átvétele egyszerűbb. Átadható anyagja csakis a még el nem adott széltörte törzsek. Ezek a szolgálati könyvéből megállapíthatók, átadandók és a jegyzőkönyvbe részletesen felsorolandók. A szolgálati könyv, kárnapló, napszámkönyv, háti teherjegyzék, madárvonulási napló, eszközleltár és térkép a fent ismertetett módon adandók át. A jégverem az arról vezetett jegyzékkel együtt adandó át. A határok, állandó pontok részletesebben járandók be, a felújult területek, az ápolandó fiatalosok részletesen megmutatandók és a jegyzőkönyvben felsorolandók. A kerítések, etetők és sózók részletesen bejárandók és ennek megtörténte feljegyzendő.

A további eljárás a fentivel teljesen egyezik.

(Vége.)

Az erdészeti szakoktatás reformjához.

Engedje meg, Szerkesztő úr, hogy a kétéves szakiskolát és továbbképző tanfolyamot végzett kollégáim nevében szólhassak a szakoktatás reformjához és válaszolhassak a mult számban ugyanilyen czím alatt megjelent czikkre.

Hogy a vitát kerüljem, előre kijelentem, hogy alantiakat általánosságban kérem értelmezni.

Tudjuk, hogy az alsófokú erdészeti szakoktatás nálunk tarthatatlanul rendezetlen volt. E rendezetlenséget azonban mi, szakiskolát, sőt továbbképzőtanfolyamot végzettek éreztük úgy pályánkon, valamint a társadalomban is legjobban.

El kell ismernie minden igazságosan gondolkodónak, hogy a többnyire néhány középiskolát, a két és hároméves szakiskolát végzettek, több tudásuk, nagyobb intelligenciájuk után, többet érdemeltek volna, mint azok, akik szolgálat közben az erdőőrzés és erdővédelem megtanulása után, *elemi* képzettséggel az erdőőri szakvizsgát letették.

A legtöbb uradalomnál az egyenlő bizonyítvány daczára a különbséget megtették, de az államnál, a hol nem az ember, hanem a törvényes minősítés az irányadó, nagyon különös állapotok vannak. Ez eredményezte azt, hogy az intelligensebb szakiskolások, ha uradalomhoz be nem juthattak, más pályára léptek, olyanra, a hol jobban érvényesülhettek.

A várva-várt reformot tehát, — a melyet azonban mindig jobban várunk, mint éppen most a világháború-ban — örömmel üdvözöljük!

Megnyugvással és jólesően vettük a reform tervezetét, a mely az átmenetet is legmesszebbmenő igazságossággal és méltányossággal véli megoldani.

Szerény véleményem szerint az erdészeti szakiskola *rendes* tanulói szempontjából az volna a helyes, ha csak a IV középiskolát és a három évet, vagyis a továbbképző-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

tanfolyamot is végzettek nyerhetnék el csupán az új erdészeti szakiskolai képesítést, de mivel a megszabott minimális létszám miatt igen sok derék, két évet végzett kollégánk a továbbképzőt el nem végezhette, méltányos és a legmesszebbmenő jóakaratot látjuk a tervezetnek azon pontjában, a mely a kétéves szakiskolát végzetteknek is módot nyujt a középfokú minősítés megszerzésére. Ennél tovább menni már igazán nem lehet. A «Többen» czikk írók kérése — keresztülvihetetlen. Ez ellen szakiskolát végzett összes azon társaim nevében, a kik elég képességet éreznek magukban a középfokú minősítés megszerzésére, ezennel tiltakozom.

Ha sikerülne kívánságuk, akkor ott volnánk, a hol voltunk. Az erdőőri czím csak annyiban oka a lekicsinylésnek, mert a köztudat az, hogy erdőőr elemi végzettséggel vagy a nélkül is bárki lehet.

Az erdészi czím hasonló sorsra jutna, ha azt könnyen bárki felvehetné. De igenis, mivel az erdészi czímet a közelmultban a főiskolát végzettek birták, azt csak azokra ruházhatják át, a kik kellő iskolai képzettséggel és intelligenciával birnak.

Ezek elmondása után teszem azt, a mit talán először lett volna illő megtenni, hálás alázatteljes köszönettel adózom összes szakiskolát végzett társaim nevében a Földmívelésügyi Miniszter úr Őnagyméltóságának, a ki a reform végrehajtásával módot nyujt nekünk is régi sérelmes helyzetünk gyógyítására. A reform az Ő nevéhez fog fűződni, a mely a magyar erdészetet hivatásának magaslatára fogja emelni.

Ugyancsak örök hálával és köszönettel tartozunk Török Sándor főerdőtanácsos, szakiskolai igazgató úrnak. Őaz, a ki legjobb akarattal, legtöbbet tett és tesz érdekünkben és a ki a legnagyobb munkát fejti ki a reform körül. Ezt tudva, bátrak vagyunk ezúttal is, még arra kérni őt, hasson oda, hogy a középfokú szakvizsgát már 1920. év őszén letehessük.

Azon reményben, hogy Nagyságos Szerkesztő úr e soroknak az «Erdő» legközelebbi számában helyt ad, vagyok a másodéves erdőőri szakiskolát és továbbképző tanfolyamot végzettek nevében:

Horváth Gyula
uradalmi erdőkezelő.

*

Nagyságos Szerkesztő úr!

Nagybecsű lapjának 17—18. számából is örömmel állapítottuk meg, hogy Nagyságod nemcsak szívén viseli és pártolja az erdészeti altisztek ügyét, hanem ismeri is ennek a testületnek belső értékét.

Ez a tudat mindenesetre nagy megnyugvásunkra szolgál, de örömünk akkor válnék teljessé, ha Nagyságod kijelentené, hogy ennek a személyzetnek 40 %-a érdemeket szerzett arra, hogy kiemeltessék a jelenlegi helyzetéből és oda helyeztessék, ahová használhatósága, megbízhatósága és gyakorlati képességei folytán minden habozás és kétkedés nélkül helyezhető: az újonnan szervezendő állásokba.

Tekintve azonban, hogy csak azok kerülhetnek majd az új státusba, a kiknek a négy középiskolai minősítésen kívül erdőőri szakiskolai képzettségük is van, ez a 40 %-ot tevő, jobb sorsra érdemes embéranyag méltatlanul mellőzve lesz, illetve leolvad 10 %-ra, mert csak ennyire tehető a kincstárnál szolgáló szakiskolát végzett egyének száma.

Ez az intézkedés nagymérvű elkedvetlenedést és keserűséget fog kiváltani azokból az altisztekből, a kik a szolgálat magasabb követelményeinek minden tekintetben megfelelni képességet éreznek magukban, sőt ezeknek a követelményeknek ma is kifogástalanul megfelelnek. Kár volna ezt a jobb sorsra érdemes elemet egy olyan czél elérhetése érdekében feláldozni, a mely czél velük is elérhető s a mely czélnak végeredménye csakis egy lehet: az erdészeti üzemi munkálatok gyakorlati keresztülvitelére kifogástalan személyzetet nevelni.

Mi igaz lelkesedéssel üdvözöljük a reform eszméjét, ha mi, — a kik elődjei vagyunk az eljövő új generációnak — szintén belekerülhetünk. Örvendünk a négy középiskolai képzettség kötelező voltának, mint alapfeltételnek, de a szakiskolai képzettség szerény véleményünk szerint mellőzhető volna. Mert a középiskolai minősítést a szolgálat megszakítása nélkül is megszerezheti az, a ki erre képességet érez magában; a szakiskolai képzettségnek magánúton való megszerzése azonban merőben lehetetlen, de nem is nagyfontosságú, mert erős a meggyőződésünk, hogy a ki évtizedes kifogástalan gyakorlati szolgálat után és szakvizsgával a négy középiskolai minősítést is megtudja szerezni, az már eléggé érett lesz arra, hogy az új státusba felvehető legyen.

A négy középiskolai minősítés megszerzése legyen tehát a próbaköve annak, ki vehető fel az új állásokba és ki nem. Akkor méltóztassék elhinni Nagyságos Uram, nem lesz bajos a kivételeknek határt szabni. Általános megnyugvás áll be az egész vonalon. Teljes ambicióval, törhetetlen szorgalommal és munkakedvvel fog dolgozni az a gárda, a melynek megadatott az alkalom, hogy saját erejéből előre küzdhesse magát.

A ki pedig nem érzi magában a képességet: előrehaladni, az sem fog zúgolódni mert belátja, hogy ehhez nincs joga. Hanem betölti majd azt a munkakört, a melyre alkalmas.

Most, hogy fokozottabb mértékben, szélesebb alapon terjeszkedik az állami erdőgazdálkodás, úgyis a tehetségesebb altisztekkel töltik be azokat az állásokat, a hol önállóan gondolkozni és komolyan dolgozni kell. A gyengébb elemek kisebb és jelentéktelenebb állomásokra kerülnek.

Egy évtized fog eltelni, a míg az új iskolából kikerülő fiatalság figyelemreméltó számban fogja betölteni a gazdasági szempontból fontosabb állásokat.

Alaposan meggondolandó tehát, hogy ezeknek a most dolgozó embereknek a munkakedvét és ambicióját emelik-e vagy összetörik.

Eddig egy jobb jövő reményében dolgoztunk és igyekeztünk. Várjunk bizalommal és rendületlenül. Most reményünk beteljesülése vagy végleges szétfoszlásának válaszútján állunk. Ha most nem sikerül, tudni fogjuk, hogy egyszersmindenkorra el vagyunk intézve.

Husztbaranya, 1918 szeptember hó 30-án.

Balogh Béla,
m. kir. főerdőőr.

*

Nagyságos Szerkesztő úr!

Nagy megdöbbenéssel olvastuk «A Erdő» f. évi szept. 15. száma szerkesztői üzenete rovatában a T. J.-nek szóló üzenetet, a mely szerint azok az erdőőrök, a kik az erdőőri szakiskolát nem végezték, illetve magánúton tették szakvizsgát, azok a tervezet szerint az új erdészeti szakiskola minősítését nem szerezhetik meg.

Hiszen, ha mi a négy középiskolai minősítést utólag megszerezhetjük, a magánúton nyert képesítésünk már egyenlő az erdőőri szakiskolákban tanultak képesítésével, a kik évekkel ezelőtt ott tettek vizsgát velünk magánúton tanultakkal és ugyanolyan minőségű kérdésekre feleltek, mint mi és évtizedek óta ugyanolyan minőségű teendőket végzünk, mint szakiskolás kartársaink.

Mindezek után mi magánúton képesítettek reméljük és bízunk, hogy az intéző urak jóakarattal módot fognak nyujtani nekünk is, hogy iméletlenül ne zárassunk el az új erdészeti szakiskola minősítésétől.

Több közalapítványi erdőőrtársam nevében
Nagykovácsi, 1918 október 8.

Festő Szabó Mihály.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

A járási erdészeti altisztekhez.

Kartársak!

Szükségesnek vélem értesíteni kartársaimat arról, hogy a f. évi augusztus havi gyűlésünk értelmében az ott kinevezett 6 tagú bizottság, eddig alkalmas idő hiján nem nyújtotta be memorandumunkat a Nagyméltóságú Miniszter úrnak, a mostani idő — sajnos — szintén nem alkalmas arra, azonban mi szem előtt tartjuk megbízatásunkat és annak idején tőlünk telhetően meg is felelünk neki.

Memorandumunk tervezetét alaposan kibővítettem, mivel a körülmények változtak, azóta nyomorunk aggasztóbb lett, segítséget eddig alig néhány vármegyében utaltak ki, legtöbb megyében egyáltalában semmit, vagy csak nagyhangú ígéretet kaptunk. Ígéretekkel ruházat és élelem nélkül régi nyomorúságos fizetésünkkel a télnek neki menni nem vigasztaló helyzet.

Ennélfogva ügyünk szorgalmazása végett a legelső alkalmasnak kínálkozó időt, ugyanis a mikor a Miniszter urat Budapesten kaphatjuk és reményünk lehet rá, hogy bennünket fogad, — megragadva, felutazunk és memorandumunkat benyujtjuk.

Egyuttal kérem kartársaimat, hogy a mint gyűlésünkön is elhatároztuk, s a jelen levők meg is tették, járuljon minden kartárs 5—10 koronával közös ügyünk költségeinek fedezéséhez, mert csak úgy tudjuk azt tovább fejleszteni.

Eddig a gyűlésen befolyt gyűjtésen kívül alig 3 erdőgondnokság személyzete gyűjtött, a mi közel sem elég arra, hogy a 6 tagú küldöttség utazási költségeit fedezze.

A gyűjtött összeg a gyűlés határozata értelmében alulirottnak czímére küldendő, a miről «Az Erdő»-ben fogok elszámolni.

Szentágota, 1918. október hóban.

Kartársi üdvvel

Bálint János,
jár. főerdőőr.

Gazdasági tanácsadó.

A baromfi téli zöldeleségéről. A jelenlegi igen szűk takarmányvilágban, a legtöbb baromfitenyésztő állományát a lehető legegyoldalubban eteti, illetőleg a szemeseleségen kívül, legfeljebb még lágy eleséget nyujt nekik. Az ez évi rossz takarmánytermés és a takarmánynövények keresletének meghatványozása folytán, még a vidéki tenyésztőknek sem kis feladatát képezi a nagyobb állomány etetése. Azonban a kisebb állomány etetése, egy kis körültekintéssel, még a mai rendkivüli viszonyok között sem képez valami különösebb nehézséget, a miért is nem tudjuk eléggé figyelmeztetni tenyésztő társainkat, hogy a szemes és lágyeleségen kívül, a baromfi még zöldséget is igényel. Mert ha megfigyeljük a szabad kifutóban kora tavaszszal járó baromfit, azt fogjuk látni, hogy a mint a fű már növésnek indult, a baromfi előszeretettel fogja azt csipkedni; ezt főleg olyan állománynál lehet a leginkább észlelni, a mely a hosszú téli időszak alatt abszolute semmiféle zöldséghez sem jutott.

A télen nyujtandó zöldeleség burgonyából, csicsókából, takarmányrépából, kelkáposztából, felszecskázott és leforrázott here, vagy rétiszénából állhat, a melyek a változatosság kedvéért felváltva, etethetők. A burgonyát azonban főtt, nagyobb állománynál fülleszett és széjjelnyomott állapotban árpa-, zab- vagy tengeridarával keverten nyujtsuk; azonban mindenki csak annyit, a mennyit egyszeri etetésnél elfogyasztani képesek, mert télen ez a lágy eleség víztartalmánál fogva könnyen megfagy; ha a baromfi azután ilyen fagyott eleségből eszik, hasmenést kap, a mitől azután el is hullhat. A mint a baromfi etetésére szánt burgonya tavaszszal csirázásnak indul, a csirák a burgonya etetésekor eltávolitandók, mert a burgonyacsirák nagymennyiségű solarin tartalmuknál fogva, a baromfi emésztő szerveire kártékonyan hatnak. Burgonya hiányában a baromfival csicsókát is etethetünk; a csicsókának nagy előnye a burgonya felett, hogy termelési költsége sokkal kisebb, mert a csicsókát csak egyszer kell elültetni és az azután állandó termést ad, emellett a burgonya semmivel sem táplálóbb, végül a csicsóka a fagygyal szemben is sokkal ellenállóbb, mint a burgonya. Azonban úgy a burgonyának, mint a csicsókának nyers állapotban való etetését kerülni kell, mert ez nem gazdaságos, mivel a baromfi azt úgy elfogyasztani mint a főtt vagy fülleszettet képtelen és ennélfogva annak jelentékeny részét széjjel fogja hordani és azután elfogyasztatlanul el fog az kallódni. Sőt a takarmányrépát és kelkáposztát is ajánlatosabb fülleszett állapotban kevés burgonyával és daráival keverten nyujtani. Ilyenkor télen czélszerű még néhány szelet takarmányrépát az ól vagy kaparóhely belső falaira (az erre a czélra bevert szögekre) a kasztani és pedig olyan magasságban, hogy azt a baromfi még ágaskodás után se érhesse el, hanem csakis akkor, ha utána ugrál; ezáltal ugyanis a baromfit mozgásra kényszerítjük, a mi különösen akkor, ha a baromfi az idő zordsága, vagy a nagy hó folytán heteken át sem mehet ki a szabadba, igen nagy előnyére lesz. A kelkáposztát is felaraszthatjuk, ezt azonban zsinegre függesszük fel, hogy ingaszerű mozgása folytán a baromfinak még többet kellessen ugrálnia, ezáltal elérjük azt, hogy az állománynak a mozgékonyabb tagjai fogják magukat utána törni, így a kevésbbé kedvelt takarmányrépának is lesznek fogyasztói, illetve az sem fog érintetlenül maradni.

Nagyobb állománynyal télen zöldeleségként szecskázott és forrázott herszénát etessünk. Az olyan tenyésztő, a ki herés táblával rendelkezik, heréjét igyekezzék virágzása idejében kaszáltatni, illetőleg addig, a míg a here szára fásosodni nem kezd, mert a tyukok a fás szárrészeket nem fogyasztják el. A herszénának teljesen szároznak is kell lenni, mert ellenkező esetben könnyen megpenészesedik. Ezért a szárítást tökéletesen kell keresztülvinni. Továbbá, hogy a herszéna legértékesebb részei, úgymint a levélrészek a behordásnál le ne töredezzenek, a herszénát a reggeli harmat felszállása előtt, vagy az esteli harmat leszállása után tanácsos csak behordatni. A szecskázott és forrázott herszénát mindenkor csak daráival keverten nyujtsuk állományunknak; a kinek korpája is van, az dara helyett azt igen jól felhasználhatja. Herszéna helyett rétiszénát és sarjut is használhatunk, természetesen ezeket is a fűfélék virágzásakor kell kaszáltatni, illetőleg épen úgy kell ezekkel is eljárni, mint a herével.

A csibecskék egészségére különösen igen jó hatással van a friss zöldeleség; de mivel a korai keltetésűek abban az időben jönnek napvilágra, a midőn a fenti zöld takarmányféléken kívül egyébbel még nem rendelkezünk, azért ajánlatos nekik csirázott zabot is nyujtani. Kisebb állománynál a hol a zabnak a csiráztatása, valamint annak a csekély szükségletnek megfelelő mennyiségben való beszerzése nem ütközik különösebb nehézségbe, nem tudjuk ennek etetését eléggé ajánlani, nemcsak azért, mivel ezáltal állandó friss és tápdús zöldeleséggel láthatjuk el állományunkat, hanem takarékossági szempontból is, mert a zab csiráztatásával annak térfogatát csaknem megduplázzuk.

A zab csiráztatása legegyszerűbben a következő módon történik: A zabot — a mi ocsu is lehet — töltsük egy edénybe és erre öntsünk vizet és azt 24 órán át hagyjuk állva, ezen idő leteltével öntsük le a vizet és a zabot szórjuk olyan ládába, a melynek fenekén a zab szemeinél kisebb lyukacskák vannak, vagy feneke sűrű

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

szita. A zabot ebbe a ládába 5 cm-nél magasabban nem szabad töltenünk, mert ellenkező esetben az átázott zab nem fog kicsirázni, hanem meg fog dohosodni. Azért ajánljuk az olyan ládát, a melynek feneke rostából áll, vagy pedig át van lyukasztva, hogy a még vizes zabról a felesleges víz lecsuroghasson. Ha több ilyen ládát töltöttünk meg, akkor rakjuk egymás fölé, hogy minél kevesebb helyet foglaljanak el, abban a melegebb helyiségben, a hol a csiráztatást eszközölni akarjuk és hogy ne kelljen azután még minden egyes ládát reggel és este külön-külön meglocsolni, hanem csak egyszer, mert azáltal, hogy a ládák egymás fölé vannak rakva, a legfelső ládából a víz le fog folyni az alsóba, a mely üres dézsa legyen. Ezeket a ládákat naponta legalább is kétszer kell langyos vizzel locsolni, mert különben a csirázás igen hiányos lesz. Ilyen eljárás mellett a zab 10—14 nap mulva olyan erősen ki fog csirázni, hogy az már feletethető.

A ki a tél folyamán az ajánlott zöldeleségek közül bármelyiket is eteti, az rövid időn belül meg fog győződni annak sokoldalú előnyéről, nemcsak azért, mert a zöldeleség az állatok vérére és emésztésére jó befolyással bír, hanem azért is, mivel az étrend is könnyű szerrel állandóan változtatható lesz. *Bászel Elek.*

Különfélék.

Halálozás. Nagyidai *Kossányi Róbert* nyug. m. kir. főerdőmester, 1848/49-iki honvéd, Liptóvármegye törvényhatósági és közigazgatási bizottságának tagja, a liptóujvári m. kir. főerdőhivatal volt főnöke, életének 85. évében, október hó 19-én Liptóujvárott jobblétre szenderült. A megboldogultban Bodor Jenő nyug. főerdőtanácsos, Napholtz Jenő főerdőtanácsos és Illés Vidor erdőtanácsos apósukat gyászolják.

Binder Béla volt m. kir. főerdőmérnök, ujabban Mikes gróf vállalatainak főerdőtanácsosa, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja, megrendítő módon halálát lelte. Új állásában egyik első feladatává tétetett, hogy a Mikes grófi vállalatok által Montenegro területén lekötött erdőségek kitermelésére és a termékek kiszállítására nézve adjon szakvéleményt.

Bár a több tagból álló bizottság kiszállásához 40 emberből álló katonai födözet is csatlakozott, mégis a csoport egy részét munkaközben számos tagból álló komitácsi-banda orvul megtámadta, amely alkalommal többen megsebesültek. A túlerőben lévő bandatagok további támadása elől az expedició tagjai kitértek, ellenben *Binder*, ki súlyos haslövést kapott, a helyszinén maradt, a bandák kiraboltak; az utóbb visszaérkezett társai elszállították, de azonnali orvosi segély hiányában, több órai szenvedés után meghalt és egy községben el is temettetett.

Binder a most duló világháború első fellobbanása idejében önként a harctérre ment, 3½ évi tényleges katonai szolgálata alatt a háború minden veszélyén és borzalmain szerencsésen átesett, több kitüntetésben részesült, s a honvédszázadosi rangot nyerte el.

Cseres Gyula ny. m. kir. erdőtanácsos, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja Lippán, f. évi julius hó 26-án életének 63. évében.

Pécsi Ottó m. kir. erdőmérnök f. évi szeptember hó 20-án, életének 42. évében Budapesten;

Polák Ferencz urad. főerdész Farkasgyepün. Veszprém m.;

Schmidt Dezső urad. erdőmérnökjelölt, honvéd hadnagy, a nagy vitézségi érem és a katonai érdemkereszt tulajdonosa, életének 30. évében, november hó 4-én spanyol betegségben meghalt.

Hirek a hadbavonult erdőtisztekről. *Kitüntetést kaptak: Frölich György* m. kir. erdőmérnök, tart. tüzérszázados, legutóbb a nyugati harctéren harczolt ütegével. Eddig a következő kitüntetéseket kapta: a III. oszt. vaskoronarendet, a III. oszt. katonai érdemkereszttel, a bronz katonai érdemjelet, mindhármat a hadiékítménynyel és a kardokkal, végül a Károly csapatkeresztet.

Matyasovszky László m. kir. segéderdőmérnök, egyik repülőszázadunk megfigyelője legutóbb a bronz signum laudis-t kapta a kardokkal. Bírja ezenkívül a III. oszt. katonai érdemkeresztet a kardokkal, a bronz vitézségi érmet és a Károly-csapatkeresztet.

Sándor Béla m. kir. segéderdőmérnök, m. kir. tart. honvéd tüzérhadnagy a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján.

Hadifogságból visszaérkeztek: Jellmann Emil m. kir. segéderdőmérnök, cs. és kir. tart. hadapród. — *Nagy Imre* m. kir. segéderdőmérnök, m. kir. tart. honvédzászlós.

Az „Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége“ közleményei.

Az «Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége» az állami erdészeti altisztek anyagi helyzetének javítása érdekében az alábbi kérvényt nyujtotta be a miniszterelnök és a földmivelésügyi miniszter úrhoz:

Nagyméltóságú miniszter úr!
Kegyelmes urunk!

A hosszú háború járó nagy drágaság és az állami alkalmazottak küszöbön álló fizetésrendezése arra kényszeriti az Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetségének vezetőségét, hogy mostoha anyagi helyzetünk javítása céljából, teljes tisztelettel a következő alázatos kérelemmel járuljon Nagyméltóságodhoz.

Az erdészeti altisztek járandóságai készpénz- és természetbeni illetményekben úgy vannak megállapitva hogy a készpénzfizetés minimuma 700 K, maximuma pedig 1800 K. Ehhez járul a lakás, tüzifa, földilletmény, illetve ezeknek megfelelő váltság s a külső szolgálatot teljesitő altisztnél még a szarvasmarhatartás, mint természetbeni járandóságok, a mitől azonban a központi irodákban szolgálatot teljesitő altisztek részben elesnek.

Ezzel szemben a m. kir. fémbányák és kohóműveknél alkalmazott s tőlünk semmi nagyobb előképzettséggel nem biró altisztek jelenleg is 700—2500 K fizetést kapnak s rövid időn belül a biztos kilátásba helyezett államositásuk esetére fizetésük minimuma 1400 K, maximuma pedig 3600 K-ban lesz megállapitva. De nemcsak a hozzánk legközelebb álló bányászati és kohászati altisztek, de más szakmabeliek is aránylag sokkal kedvezőbben vannak javadalmazva, mint éppen mi, akik — mert földjárandóságunk is van — (központokban, városokban lévőknek 30—40 K földváltság) az eddigi fizetésrendezések alkalmával is, sajnos, éppen e miatt, előbbiekkel szemben mindig a legkedvezőtlenebb elbirálásban részesültünk. Már pedig fenti magasabb fizetésen kivül a bánya- és kohóaltisztek éppen úgy mint nekünk, szintén van természetbeni lakásuk és fajárandóságuk s ezenkivül minden telepen kertjük, szántóföldjük s ezenfelül a marhatartáshoz is alkalmuk van. Holitt az arány az ugyanolyan képzettséggel biró erdőaltiszttel szemben és hol a nyugdijaztatás esetén, a mikor az erdészeti altiszt, mindezeket

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földmüvelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

a járandóságokat elveszti s nyugdíja tisztán a törzsfizetés alapján állapittatik meg.

A bányaaltisztek helyzete már csak gyermeknevelési szempontból is sokkal kedvezőbb, miután a bányatelepek nagyrészt városokban vagy azok közelében vannak elhelyezve, s így az iskoláztatás is sokkal könnyebb mint nálunk, a kik szolgálatunkból kifolyólag nagyobbrészt messze távolságban lakunk az iskoláktól és így gyermekeinket csak tetemes költség árán, városokban vagyunk kénytelenek, illetve kötelesek iskoláztatni, hogy legalább a törvényileg előirt elemi oktatásban részesíthessük

E helyütt nem mulaszthjuk el leghálásabb köszönetünket kifejezni Nagyméltóságod hivatali elődjének ama böles intézkedéséért, a melylyel gyermekeink nevelésén internátusok felállításával részben segiteni kivánt, habár a mint azt a felsőbb intéző körök is elismerték, a munka csak a kezdetén áll, mert a rózsahegyi fiu internátus kicsinek, illetve szűknek bizonyult, a zborói leányinternátusunk pedig, sajnos már 1914-ben az orosz betörésnek esett áldozatául és így a legnehezebb időben nem vehetjük azt igénybe s így anyagiak hiján, gyermekeink iskoláztatása ugyszólvan teljesen lehetetlen. Szivet facsaró fájdalommal kell látnunk gyermekeink felnövését minden iskoláztatás nélkül, ami nemcsak gyermekeinkre, de ebből kifolyólag édes hazánk fejlődésére is igen káros befolyással van, mert gyermekeink legtöbbje e pályán marad va, mint utódaink, legnagyobb részt nemzetiségi vidékeken lakva, hazánk közművelődésének továbbfejlesztésére lesznek hivatva. S folytatni fogják azt a munkát, amelyet mi szerény tehetségünkhöz és erőnkhöz képest édes hazánk jövendő megerősödésére s magyar nyelvünk teljes érvényrejuttatására megkezdtünk.

Alázattal kérjük fentiek figyelembevételével Nagyméltóságodat, kegyeskedjék az állami alkalmazottak fizetésrendezése alkalmával:

1. fizetésünket a velünk rokonságazatnál alkalmazott bányászati és kohászati altisztek fizetésével egyenlő arányban megállapitani,

2. gyermekeink kedvezőbb iskoláztatását czélzó internátusokat olyképen szaporitani, illetve kibővíteni, hogy azokban a négy középiskolát elvégezhessék, a mire ma minden pályán s bármely iparágnál okvetlen szükség van, hogy a változott életviszonyoknak megfelelően, boldogulásukat a mi gyermekeink is megtalálhassák.

3. Az erdőtermények értékesitéséből az «Államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alapra» gyűjtött összegből, a családi pótlék arányában, az erdőaltisztek gyermekei is részesüljenek segélyben.

4. *a)* Szolgálati viszonyaink eddig semmiféle módon nincsenek szabályozva. Ebből kifolyólag mély alázattal kérjük, annak a még helyenkint divó helytelen szokásnak a megszüntetését, hogy egyes feljebbvalók az altisztet annak állásával össze nem egyeztethető magán munkák végzésére alkalmazzák, az őt állásánál fogva megillető tisztelet ben részesitsék és a haza, a társadalom hasznos munkásának ismerjék el.

b) Hogy a felmerülendő esetekben az altisztek ellen indított fegyelmi vizsgálat alkalmával a fegyelmi biróság tagjai között oly számban, mint a tisztviselőknek, az altiszteknek, mint a fegyelmi biróság tagjainak is hely adassék, s az itélet kimondásánál szavazatuk is legyen.

5. Nyugdíjazásunk alkalmával a természetbeni járandóságaink értéke, valamint a háborus segélyek is beszámitható javadalmazásoknak mondassanak ki, még pedig minden szolgálati díj levonása nélkül. A lakás vagy a lakáspénz három hónapig a nyugdíjba menő altisztet illetőleg az elhalt altiszt özvegyét megillesse.

6. Költözködési és utazási költségeinknek, a mai viszonyokhoz mért megfelelőbb rendezését.

Végül mély alázattal kérjük Nagyméltóságodat, hogy a tárgyalás alá kerülő szolgálati pragmatikát az erdészeti altiszti karra is kegyesen kiterjeszteni és a tervezetet az 1—6 pont alattiakkal kibővíteni kegyeskedjék.

Legalázatosabb kérelmünk ismétlése mellett maradtunk Nagyméltóságodnak:

Besztercebánya, 1918. évi október hó 10-én.

legalázatosabb szolgái

Lichner János s. k. sz. jegyző. — *Medriczky János* s. k. sz. elnök.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesiteni sziveskedjenek.)

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Muzsnay Géza* főerdőtanácsosnak saját kérelmére való nyugalomba helyezése alkalmából, sok évi hű és hasznos szolgálatai elismeréséül III. osztályú vaskorona-rendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Schönbrunban, 1918. évi október hó 17-én.

Károly s. k.

Zichy Aladár gróf s. k.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Muck András* m. kir. erdőmérnököt Vadászerdőről Görgényszentimrére és beosztotta a görgényszentimrei m. kir. erdőőri és vadőri iskolába.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Bacsilla Lajos* m. kir. erdőmérnöknek állami szolgálatáról történt lemondását elfogadta.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Stiopu János* kir. segéderdőmérnöknek államrendészeti szolgálatáról történt lemondását elfogadta.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Lorge Emil* m. kir. erdőmérnököt Mocsolyástelepről a máramarossziget m. kir. erdőigazgatósághoz Máramarosszigetre.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Lehoczky János* m. kir. irodakezelési gyakornokot az erdészeti segédhivatalok tiszti személyzetének létszámába a XI. fizetési osztályba m. kir. irodasegédtisztté kinevezte.

*

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal főnöke *Remenecz Rezső* fogadalmat tett díjnokot, *Lampert Bálint, Paczelt Gyula, Brazseny Károly* m. kir. erdőlegényeket, továbbá *Rottary János* és *Beszeda Lajos* m. kir. segéderdőőröket m. kir. erdőőrökké nevezte ki.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a csomatelki erdőőr állomást Söregre helyezte át.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1918. évi október hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába.

Béres Mihály hd. 5.20, Lenkei Pál hd. 15.60, Cser József hd. 10.—, Tótióvári erdőhiv hd. 24.65, Brassó város hd. 15.60, Gödöllői erdőhiv. hd. 25.—, Demeter József —.80, Tállya község hd. 66.60, Tótsóvári erdőhiv. 138.—, Faértékesitő hiv. hd. 29.05, Diósjenői urad. hd. 13.80, Kegyes tanitórend hd. 18.60, Szabó József 6.20, Klosterneuburgi kanonokrend hd. 33.—, Kubus János hd. 18.—, Schmidt Ernő hd. 8.50, Fa- és vegyipari r.-t. 30.60.

1 *koronát fizettek:* Mezabrovszky József, Korenj János.

1 *korona 50 fil. fizettek:* Pásti József, Viranyi János.

2 *koronát fizettek:* Deák Rudolf, Festő-Szabó Mihály.

3 *koronát fizettek:* Hlavay János, Saári Mihály, Egyed József, Novák József, Buda István, Sidi István, Petyó Péter, Szadrei István, Grébner Géza, Vojnarovszky Ágost.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Miniszterium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

4 koronát fizettek: Németh András, Petrovics János, Vajasdy Károly.

5 koronát fizettek: Loncsarics Ferencz, Fekete Imre.

6 koronát fizettek: Fekete Albert, Kacsó Sándor, Hutwagner János, Kaszás János, Andor Károly, Kisfaludy János, Schiller István, Gregán János, Steer Ferencz, Horváth Gyula, Pothánszky József, Jancsovics Károly, Lebovits József, Vierth Mihály.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a címszalagon átjavított lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobbarányú címnyomtatási költségek megtakarítása czéljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzank.

E. J. Előfizetése 1919. év végéig rendezve van.

L. L. Belga tenyésznyulat kaphat Németh Lászlónál Aszód: Nyúltenyésztő-telep Csillaghegy (Budapest mellett); Városi és megyei házinyúltenyésztők egyesületénél Győr. — A 20 fillért a lap javára bevételeztük.

M. I. Illés Nándor: «A Vadőr» czímű könyvét Nagel Ottó könyvkereskedőnél Budapest, (IV. Ferencziek-tere 9. szám.) megkaphatja. A vadőri vizsgát három évi gyakorlati szolgálat után ezentúl is le lehet tenni.

Sch. E. Levelét helyszűke miatt nem hozhatjuk. Különben is annyi levelet kaptunk az erdészeti szakoktatás ügyében, hogy azokat lehetetlen mind közölnünk. Ha lesz helyünk és még nem lesz késön, úgy a jövő számban hozni fogjuk.

M. L. A kérdéssel az Országos Erdészeti Egyesület igazgató választmánya is foglalkozott már s van rá remény, hogy az ügy kedvező elintézést fog nyerni. Felhivását szivesen közölnénk, de mivel az idő most szervezkedésre nem alkalmas, jobbnak véljük azt egyelőre függőben tartani, mert ha a szabályzat megjelenik is, még mindig lehetséges lesz annak módositását kieszközölni.

ÁLLÁSKERESLET

Szakvizsgázott, 29 éves, nős, kis családú, hadmentes erdőőr vagyok, jó bizonyitványokkal s úgy az erdészet, mint a vadászat terén nagy gyakorlattal rendelkezem; f. évi októberhó 1-ére állást keresek. Czímem: Kagyerják Gyula, Piliszántó (Pest m.). (21.)

29 éves, róm. kath., nőtlen, szakvizsgázott, katonaságtól elbocsájtott egyén, vadászi vagy erdőőri állást keres. Az erdészet és vadászat minden ágában teljes szakavatottsága van, melyről kitünő bizonyitványokkal rendelkezik. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (22.)

Négy középiskolát és erdőőri szakiskolát végzett 21 éves, nőtlen egyén állást keres. Fizetési feltételeket kér. Czíme: Zsitkovics Antal, Gnézda (Szepes m.). (23.)

Állást keres tizenegy évi gyakorlattal biró, erdőőri és vadőri bizonyitványokkal rendelkező egyén, ki jelenleg egy 10,000 holdas erdőbirtokon van mint fővadász alkalmazva. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (24.)

Szakiskolát végzett, 24 éves, nőtlen, katonaságtól végleg elbocsátott egyén, ki az erdészet és vadászat minden ágában jártas, mielőbbi belépésre állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (25.)

19 éves, róm. kath., tisztességes, józan, már egy kevés szaktudással biró fiatalember erdőőri állást keres. Beszél magyarul és németül. Az állást azonnal elfoglalhatja. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (26.)

Két józan gondolkozású fiatalember (17 és 18 évesek) **erdőőri** vagy **vadőri** alkalmazást keres. Nyelvismeretük magyar, német és némi horvát. Szives megkeresések: Koch Keresztély, Budapest, II., Lövőház-utcza 3. szám alá czímzendők. (27.)

29 éves, nős, hadmentes, 3 évi gyakorlattal biró, szakvizsgára készülő urad. erdőőr a lakásviszonyok miatt állást óhajt változtatni. Békés-, vagy ahhoz közelebb eső megyébe vágyik. Kötelezi magát a szakvizsgának egy év alatt leendő letételére. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (28.)

Erdőőri szakvizsga és gazdasági altiszti szakiskolai végzettséggel biró, jelenleg is helyettes főerdőőri állásban levő 34 éves, róm. kath., nős, családos egyén több évi gyakorlattal, irodai teendőkben is jártas, bármikori belépésre állást keres. Úgy az erdészet, valamint a mezőgazdaságban is jártas; kisebb erdőgazdasággal összekötött mezőgazdaság önálló kezelését is elvállalja. Beszél magyarul, törve németül és tótul. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (29.)

52 éves, teljesen munkabiró, nyugdijazott főerdőőr, kinek felesége jól főz, gyermektelen, felmondatlan állását egy faraktár-kezelői, vadőri vagy ehhez hasonló állással felcserélni óhajtaná. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (30.)

Házasság czéljából 32 éves, ref. nőtlen, vagyonos, állásban levő, hadmentes, szőke erdőved, szeretne megismerkedni szintén vagyonos 25—35 év közötti tisztességes hajadonnal, vagy gyermektelen özvegygyel; kér szives megkereséseket, de csak fényképpel ellátott levélre válaszol. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (31.)

30 éves egyén, ki az erdészeti és vadászati dolgok iránt nagy hajlandósággal viseltetik, kisegitő erdőőri állást keres. Czíme: Petyó Péter, Budapest, Bosnyák-u. 3. szám. (32.)

Jó bizonyitványokkal s tiz évi gyakorlattal rendelkező, hadmentes, 29 éves egyén, uradalomban erdőaltiszti, vagy magánczégeknél erdőkezelői állást keres. Vállalja mezőgazdaság kezelését, valamint mü- és tüzifa termelését. Beszél magyarul, németül, románul és oroszul. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (33.)

27 éves, nőtlen, katonaságtól elbocsájtott altiszt, szerény igényű, igen kéri az uradalmak t. vezetőit, hogy neki valamely erdőőri, vagy vadőri állást adnának, vagy ajánlanának. Az állást józanságával és becsületes munkájával mint rokkant, igen megbecsülné. Czíme: Fekete Sándor, Gizella-major; u. p. Alsópáhok, Zala m. (34.)

HIRDETÉSEK

Erdőőr szakvizsgázott, teljesen hadmentes vagy rokkant, ki a tót nyelvet bírja, nős, de kis családú, mezőgazdasági munkában is jártas és hosszabb uradalmi bizonyitványokkal rendelkezik, november elsejére felvétetik. Dijazása: szabad lakás és tüzelőfa, évi 12 q gabona, 1 darab tehéntartás, burgonyaföld, kert és készpénz megegyezés szerint, valamint kár és lődijak is. Czim: Vágszabolcsi Uradalom, Vágszabolcs, Trencsén megye. (5. II. 2.)

Eladó egy keveset használt, jó karban lévő Drillingfegyver tokkal együtt, 16—46 sörétcsövek, golyós $8\times58^1/_2$ Thime & Schlegelmihl—Suhl-féle gyártmány, ára 1600 K. Megtekinthető ifj. Rozdolszky Károly, Ujpest, Váczi-út 51. sz. délután 4 órától. (6.)

Pagonyvadászt keres az uradalmi főerdőhivatal Barka, u. p. Dernő, Gömör megye. (7.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földmüvelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

178,795/1918. I. B.—I. sz.

Termelt haszonfa eladás gőzfűrész bérlettel. A beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóság tanácstermében 1918. évi deczember hó 5-én délelőtt 10 órakor a sziklai m. kir. erdőgondnokságban az 1917—1918. és 1918—1919. két gazdasági évben a kir. kincstár részéről termelendő és a sziklai rakodókon évente átadandó mintegy 3—8000 m^3 fenyő, juhar, kőris, szil és bükk haszonfa eladása iránt zárt irásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Ezen eladás kapcsolatos a Szikla-telepen lévő gőzfürész a hozzá tartozó épületekkel, valamint a 8 katholdat meghaladó területeken kívül további 12 kat. hold 622□ öl mezőföld bérletével.

Az ajánlatok legkésőbb 1918. évi deczember hó 4-én déli 12 óráig nyujtandók be Beszterczebányán a m. kir erdőigazgatóságnál.

A kikiáltási árakat, haszonbéreket és bánatpénzeket is kitüntető általános árverési, úgyszintén részletes szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boriték a beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóságnál megtekinthetők és átvehetők.

Budapest, 1918. évi október hó 28-án.

(8.) ***M. kir. földmivelésügyi minister.***

179,440/1918. I. B.—1. szám.

Gőzfürész bérbeadás. Gáspárd Hév. állomás szomszédságában lévő gáspárdi kincstári gőzfürész összes berendezéseivel és tartozékaival, valamint a hozzá tartozó gömbölyűfa és szelvényáru rakodó területekkel kapcsolatosan Beszterczebányán 1918. évi deczember hó 10-én délelőtt 10 órakor megtartandó versenytárgyaláson zárt irásbeli ajánlatok útján 1919. évi márczius hó 1-étől kezdődőleg 2 (kettő) egymásután következő évre haszonbérbe fog adatni.

Az ajánlatok legkésőbb 1918. évi deczember hó 9-én déli 12 óráig nyujtandók be a beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóságnál.

Árverési és haszonbérszerződési feltételek, ajánlati űrlap és boriték a beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóságnál díjmentesen szerezhető be.

Budapest, 1918. évi október hóban.

(9.) ***Földmivelésügyi Minister.***

4234/1918. szám.

Termelt fenyőrúd és karó eladás. A liptóújvári m. kir. főerdőhivatal rózsahegyi (likavai) erdőgondnokságában a kincstár által kitermelt és a lucski fövölgyben közlekedési út mellett készletezett 6986 folyó méter fenyőrúd és 2·5 m hosszú fenyőkáró, továbbá a rózsahegyi faraktárban készletezett 488 darab 2·5 méter hosszú fenyőrúd és a liptóújvári faraktárban elhelyezett 1400 darab 2 m. h. 2500, 2·5 m. h. 3000 darab 3 m. h. fenyőrúd három eladási csoportban Liptóújvárott 1918. évi november hó 28-án zárt irásbeli ajánlatok útján megtartandó nyilvános versenytárgyaláson el fog adatni.

A zárt irásbeli ajánlatok legkésőbben 1918. évi november hó 27-én délután 6 óráig nyujtandók be a liptóújvári főerdőhivatalnál, a hol azok november hó 28-án délelőtt 10 órakor nyilvánosan fel fognak bontatni.

A részletes csoportkimutatás, valamint a kikiáltási árakat feltüntető egybeállitás, az árverési feltételek valamint ajánlati űrlapok és borítékok a liptóújvári főerdőhivatalnál beszerezhetők.

Liptóújvár, 1918. évi október hóban.

(10.) ***M. kir. főerdőhivatal.***

Egy harcztérről haza kerülő 34 éves, róm. kath. vall., csinos barna őrmester (szakvizsgázott erdőőr) házasság czéljából óhajtana megismerkedni egy csinos, jójellemü házias nővel, kinek némi hozománya van. Kér fényképpel ellátott szives megkereséseket. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (11.)

Mézet viaszt, sonkolyt veszünk. Árajánlatok mintával kéretnek «Méh» a Magyar Méhészek Értékesitő Szövetkezete, Budapest, VI., Frangepán-utcza 33/b. — Méhészeti szaklapból mutatványszám és méhészeti czikkekről árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve. (4. XII. 7.)

Tölgy, kőris, hárs, szil, bükk, dió, gyertyán rönköket megvételre keresek.
Klein Sándor, Budapest, V., Személynök-u. 19.
(3. VIII. 6.)

Mézet, viaszt, anyarozsot, hársfavirágot, kőrisbogarat állandóan vásárol **Fischer Izidor Zalaegerszegen.** (2. XI. 10.)

Mindennemű erdészeti
tűlevelű- és lombfamagvakat, erdei facsemetéket, élősövényeket, azok magvait, gyümölcsfát, vadonczot,
minden egyéb faiskolaterméket
ajánl, legjobb minőséget biztositva
Erdészeti Mag és Csemetetermelő Társaság
Zalaegerszeg
Telefon 134. — Táviratczim: Magtermelők Zalaegerszeg.
(1. XV. 11.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2018. Támogató: Földművelésügyi Minisztérium szerz.sz.: EVgF/255/2018.